A SANCTO CAJETANO

Clericorum Regularium Scholarum Piarum,

APOSTOLICO ROMANI CLERI EXAMINATORE,

ET COLLEGII ECCLESIASTICI RECTORE.

PARS SECUNDA

TOMUS TERTIUS.

ROMÆ, MDCCLXIX.

EX TYPOGRAPHIA CAROLI BARBIELLINI

In Via Cursus

SUPERIORUM FACULTATE.

Digitized by Google

Digitized by Google

IN QUA CONTINENTUR

Conſtitutionum Apoſtolicarum Summæ ad Concilii Tridentini Decreta ſpectantium, ſervato ordine Seſſionum, & Capitulorum ejuſdem Concilii.

SECTIO I.

Seſſio IV. Decretum de editione, & uſu Sacrorum librorum.

PRæterea ad coercenda petulantia ingenia decernit, ut nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus Fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ chriſtianæ pertinentium, Sacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum, quem tenuit, & tenet S. Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione Scripturarum Sanctarum, aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum, ipſam Scripturam Sacram interpretari audeat, etiamſi hujuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a jure ſtatutis puniantur.

Tridentinum hic prohibet, ne quiſquam audeat prædicare, & explicare ſacram Scripturam in rebus Fidei, & morum ad chriſtianam doctrinam pertinentium contra ſenſum ab Eccleſia receptum, & approbatum, jubetque contravenientes per Ordinarios declarari, & puniri pœnis a jure ſtatutis. Hæc eadem prohibitio. quoad primam partem facta jam fuerat in *Can. Relatum* 14. *diſt.*37. necnon a Concilio Milevitano cap.v. & quoad utramque legitur in Conſtitutione Leonis X. *Supernæ majeſtatis*, emanata in Conc. generali Lateran. V. *ſub die* 19. *Dec.* 1516. §. IV. ibi.

Mandantes omnibus, qui hoc ſuſtinent, quique in futurum ſuſtinebunt, ut evangelicam veritatem, & Sanctam Scripturam juxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Eccleſia, vel uſus diuturnus approbavit, legendoſque hactenus recepit, & in poſterum recipiet, prædicent, & explanent, nec quidquam ejus proprio ſenſui contrarium, aut diſſonum adjiciant, ſed illis ſemper inſiſtant, quæ ab ipſius S. Scripturæ verbis, & præfatorum Doctorum interpretationibus rite, & ſane intellectis non diſcordant.

Et §. VIII. Contra delinquentes tam in hac re, quam in aliis a ſe prohibitis, præter pœnas a jure ſtatutas, infligit excommunicationem Papæ reſervatam, & perpetuam officii prædicationis inhibitionem, ibi.

delinquentium, utitur *verbo Puniantur*, quod ex vulgatis, eſt nota dumtaxat ferendæ ſententiæ.

Neque dici poteſt, Concilium præcipiendo, ut contravenientes per Ordinarios declarentur, ſe retuliſſe ad dictam Leonis Conſtitutionem, perinde ac intenderit, hos declarari debere incidiſſe in excommunicationem ibi inflictam: quandoquidem, ſi ei hæc mens fuiſſet, expreſſe feciſſet ejuſdem Conſtitutionis, aut Concil. Lateranenſis mentionem, quemadmodum fecit in ſubſequenti §. III. circa pœnas in imprimentes libros de rebus ſacris ſine examine, & approbatione Ordinarii.

Quæ autem pœnæ contra aliter Scripturam interpretantes ſint in jure ſtatutæ, quibus tam Conſtitutio Leonina, quam hoc Concilii decretum puniri præcipit contravenientes poſt declarationem factam per Ordinarios de hujuſmodi delicto (quod ideo tur tanquam Hæretici; ita enim legitur in utroque Canone iiſdem fere verbis, ibi = *Sed & quicunque aliter Scripturam Sanctam intelligit, quam ſenſus Spiritus Sancti flagitat, a quo conſcripta eſt, licet de Eccleſia non receſſerit, tamen hæreticus appellari poteſt* = Ideoque & excommunicari poterunt, ac excludi ab aſylo loci ſacri; & ſi Prædicatores fuerint, privari officii prædicationis, juxta cit. Leonis Conſtitutionem. Si vero explicationem, vel prædicationem S. Scripturæ contrariam ſenſui, quem tenet, & tenuit Eccleſia, deprehendatur continere errorem contra Fidem, poſt declarationem, itidem per Ordinarios factam, pœnæ eædem erunt, ac illæ, quibus formales hæretici puniuntur; quæ videri poterunt toto titulo de Hæreticis, *& in Theſauro de pœnis*, a me noviſſime in lucem edito cum Additionibus, *verbo Hæreſis a cap. I. ad VII.*

S E C T I O II.

Eadem Seſſio IV. Proſequitur idem Decretum de editione, & uſu Sacrorum librorum.

Sed & impreſſoribus modum in hac parte, ut par eſt, imponere volens, qui jam ſine modo, hoceſt, putantes ſibi licere quidquid libet ſine licentia Superiorum eccleſiaſticorum ipſos S. Scripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet indifferenter, ſæpe tacito, ſæpe etiam ementito prælo, & quod gravius eſt, ſine nomine Auctoris imprimunt, alibi etiam impreſſos libros hujuſmodi temere venales habent; decernit, & ſtatuit, ut poſthac S. Scriptura, potiſſimum vero hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quam emendatiſſime imprimatur, nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quoſvis libros de rebus ſacris ſine nomine Auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilii noviſſimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi Regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujuſmodi, licentiam quoque a ſuis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris juxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel evulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubjaceant, quibus Impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint Auctores, pro Auctoribus habeantur. Ipſa vero hujuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi authentice appareat: idque totum, hoceſt, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda.

Decretum hoc circa impreſſionem S. Scripturæ ampliatum eſt a Pio IV. Conſtit. *Dominici gregis*, 24. *Martii* 1564. approbante Indicem librorum prohibitorum, a Trident. præſcriptum, poſtea a Sixto V. auctum, demum Clementis VIII. ac noviſſime Benedicti XIV. juſſu recognitum, atque iterum editum an.

Digitized by Google

Regulares vero, nonniſi facultate a Prælatis ſuis habita, ea legere, aut emere poſſint.

= Quia vero inſequentibus annis (eſt animadverſio Benedicti XIV. *lib. VI. cap. X. de Synodo diæceſ. num. 5. edit. Rom. anno* 1755.) experientia docuit, Epiſcopos, & Inquiſitores, quorum judicio vernacula ſacrorum librorum lectio concedi poterat, vel denegari, indulgentiores hac in re ſe præbuiſſe; immo vero ipſos etiam Regularium Præſides eamdem, quæ Epiſcopis, & Inquiſitoribus conceſſa fuerat, auctoritatem ſibi arrogaſſe; hinc quartæ Indicis regulæ hæc, quæ ſequuntur, juſſu Clementis VIII. fuere ſuperaddita =.

Animadvertendum eſt circa ſupradictam quartam regulam Indicis fel. record. Pii Papæ IV. nullam per hanc impreſſionem, & editionem de novo tribui facultatem Epiſcopis, vel Inquiſitoribus, aut Regularium Superioribus, concedendi licentiam emendi, legendi, aut retinendi Biblia vulgari lingua edita, cum hactenus mandato, & uſu Sanctæ Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis ſublata eis fuerit facultas concedendi hujuſmodi licentias legendi, vel retinendi Biblia vulgaria, aut alias Sacræ Scripturæ tam novi, quam veteris Teſtamenti partes, quavis vulgari lingua edita, ac inſuper ſummaria, & compendia etiam hiſtorica eorundem Bibliorum, ſeu librorum S. Scripturæ, quocunque vulgari idiomate conſcripta; quod quidem inviolate ſervandum eſt.

Hanc eandem prohibitionem factam legimus a Clemente XI. in Conſtit. *Unigenitus*, *ſub die* 8. *Septembr.* 1713. in qua damnavit ſequentes Propoſitiones Paſchaſii Queſnelli, aſſerentis male prohiberi ab Eccleſia fideli homini tam laico, quam fœminæ lectionem S. Scripturæ, ac præſertim novi Teſtamenti vulgari lingua, ſcilicet.

La LXXIX. in ordine.

Utile, & neceſſarium eſt omni tempore, omni perſonarum generi ſtudere, & cognoſcere ſpiritum, pietatem, & myſteria S. Scripturæ.

La LXXX.

Lectio S. Scripturæ eſt pro omnibus.

La LXXXI.

Obſcuritas ſancta Verbi Dei non eſt laicis ratio diſpenſandi ſe ipſos ab ejus lectione.

La LXXXII.

Dies Dominicus a Chriſtianis debet ſanctificari lectionibus pietatis, & ſuper omnia Sanctarum Scripturarum: damnoſum eſt velle Chriſtianum ab hac lectione retrahere.

La XXXIII.

Eſt illuſio ſibi perſuadere, quod notitia myſteriorum Religionis non debeat communicari fœminis lectione Sacrorum Librorum. Non ex fœminarum ſimplicitate, ſed ex ſuperba virorum ſcientia ortus eſt Scripturarum abuſus, & natæ ſunt hæreſes.

La LXXXIV.

Abripere e Chriſtianorum manibus novum Teſtamentum, ſeu eis illud clauſum tenere, auferendo eis modum illud intelligendi, eſt illis Chriſti os obturare.

La LXXXV.

Interdicere Chriſtianis lectionem S. Scripturæ, præſertim Evangelii, eſt interdicere uſum luminis filiis lucis, & facere, ut patiantur ſpeciem quandam excommunicationis.

La LXXXVI. Eripere ſimplici populo hoc ſolatium jungendi vocem ſuam voci totius Eccleſiæ, eſt uſus contrarius praxi apoſtolicæ, & intentioni Dei.

Propterea jure, ac merito P. Antonius de Panormo in *Scrutinio Doctrinar. cap. 7. art. 2. pag. 426. ac ſeq. carpit* I. *ſub num.* 15. Andræam Vander Schuren, inter alia dicentem in libello inſcripto: *Sanctum apertum ſimplicibus pag.* 50. *Abuſus Sacræ Scripturæ inter fideles, in punctis Fidei ab Eccleſia inſtructos, perparum deinceps timendus eſt; adeoque præceptum memoratæ Congregationis (Indicis) non habet amplius locum noſtris temporibus*. Ac in alio inſcripto: *Ulterior informatio pro ſimplicibus circa lect. Sac. Scripturæ in lingua vulgari pag.* 13. *Iſtud igitur famoſum præceptum, quo divinorum li-*

 bro-

*tra P. Harneys Dominicanum habet in Epiſt.*10.hunc ſcopum: *Varia concluſiones invicte demonſtrantes, quod mandatum Indicis librorum non amplius locum habeat hoc tempore; & pag.* 52. *Omnes defenſores verbi Dei in hoc conveniunt, & uno ore ſuſtinent, preceptum illud locum amplius non habere. Hoc dicunt aperte, & unanimi voce.* II. *ſub num.* 16. jure quoque, ac merito carpit Arnaldum, dicentem *In difficultat. contra D. Steyaert par.*4. *pag.*141. *Vidimus jam, quod Sancti Patres nos moneant eſſe Diabolum, qui avertit Chriſtianos a lectione Scripturæ Sacræ, & quod nemo præter illum poſſit hanc ipſis cogitationem injicere: non eſſe ſecularium illam legere, & par.*8. *pag* 13. *Alia veritas probata eſt in hac* 57. *difficultate; nempe quod in præſenti rerum ſtatu hæc regula (quarta Indicis) non modo deſierit eſſe utilis, ſed etiam, quod ſit perniciosa; & quod illius executio urgeri non poſſit abſque ingenti Religionis, & Eccleſiæ injuria* = III. *Ibidem pariter carpit Auctorem libelli ſub titulo, Brevis, & neceſſaria inſtructio omnibus Belgii Catholicis circa lectionem Sacræ Scripturæ*, dicentem pag. 18 *Nunquam Eccleſia Sacræ Scripturæ lectionem in vulgaribus linguis plebi prohibuit.* Et pag. 22. *Epiſcopus, qui plebi prohibet lectionem Sacræ Scripturæ in lingua vulgari, non eſt Pater, nec Paſtor, ſed potius Tyrannus, adimens populo libertatem a Deo conceſſam.* Et pag. 26. *Virtutis eſt non obedire talibus Superioribus; iſta qualis enim foret obedientia? Non abſimili Neſtorius, Julianus, Sergius, & plures alii hæretici Epiſcopi, plurimos ſimplices homines ſuis hæreſibus implicuerunt, & ad inferos pertraxerunt.* Et pag. 28. *Hæreſis dicenda eſt docere, non eſſe laudabile, & utile omnibus Chriſtianis promiſcue Sacram Scripturam legere etiam in lingua vulgari* = IV. Denique etiam Gaſparem Iveninum carpit ſub num. 17: ob tres propoſitiones, quas hic habet *tom.*1. *Inſtit. Theolog. Prolegom. diſſert.* 4. *ſ.* 5. *fol.* 120. *edit. Venet. de anno* 1704. quarum 1. *Omnibus nec juſſum, nec prohibitum eſt catholicas Bibliorum vernaculas lectiones legere*; & quia firmare convincitur, Regulam quartam Indicis, natura ſua univerſalem, nec pro occidentali Eccleſia eſſe; attento maxime, quod in concluſionis probationem ſubnectit hæc verba: *Præterea ad hoc uſque ſeculum Eccleſia non aliarum, quam factarum ab Hæ-*

neget hic Auctor dirigendam quandoque prohibitionem *teneris, imbellibus, & puſillis*; negat tamen & ratione ipſorum ad alios legem extendi poſſe, acſi legis motivum æque univerſale omnes, & ſingulos afficere debeat, ac ipſa lex; nec valeat hæc univerſalis concipi ad plurimorum vitanda pericula. Negat inſuper poſſe condi, ſive ad retundendam petulantem ingeniorum vafritiem, ſive ad majeſtatis ſacris voluminibus, reverentiæque erga illa debitæ conſervandæ munimen = 3. denique propoſitio, quam in Ivenino carpit, hæc eſt: *Quibuſdam in locis ſub fine elapſi proxime ſeculi Biblia vernacule converſa cuique paſſim, & ſine diſcrimine legere non licebat*: quæ autem eſſent loca mox explicat: *Ea vero loca erant, in quibus promulgatum fuerat Tridentinum, & in quibus vim obtinebat, nec abierat in deſuetudinem Regula quarta Indicis.* Ex quibus verbis infert de Panormo: jam ergo, juxta Iveninum, omnibus, & ſingulis licebit promiſcue eam legere; & quidem cunctis in locis, dum particulæ præteriti temporis: *non licebat, obtinebat, abierat*, non obſcure inſinuant exceptionem amplius non vigere. Proſequitur ibi clarus hic Romanæ Inquiſitionis Qualificator ea ſolvere, quæ in oppoſitum obiici poſſent. Ea tamen penes ipſum vide; inſtituti namque mei in præſens non eſt diutius hiſce incumbere.

Moneo quidem circa hanc IV. Regulam, quod inter obſervationes, appoſitas in noviſſima præfati Indicis editione an. 1758. hæc legitur additio.

= Quod ſi hujuſmodi Bibliorum verſiones vulgari lingua fuerint ab Apoſtolica Sede approbatæ, aut editæ cum annotationibus deſumptis ex SS. Eccleſiæ Patribus, vel ex doctis, catholicisque viris, conceduntur: Decr. Sac. Cong. Ind. 13. Jun. 1757. =

Decretum de prohibitione editionis librorum de rebus ſacris tractantium ſine nomine Auctoris, & ſine examine, ac approbatione Ordinarii, contenta in relato §. *Tridentini* = *ſed & Impreſſoribus* = ſub pœnis excommunicationis latæ ſententiæ, non tamen reſervatæ, amiſſionis eorundem librorum publice comburendorum, & centum ducatorum Fabricæ S Petri applicandorum juxta ſtatutum cit. Concil. Lateranen. ſeſs. X. ad quod Tridentinum ſe refert, ampliatum eſt pariter a laudato Pio IV. cit. Conſt. *Dominici gregis* in ſequenti Regula X. Indicis.

In librorum, aliarumve ſcripturarum impreſſione ſervetur, quod in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. ſeſſ. X. ſtatutum eſt.

Quare, ſi in alma Urbe Roma liber aliquis ſit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & ſacri Palatii Magiſtrum, vel perſonas a Sanctiſſimo Domino Noſtro deputandas, prius examinetur.

In

[illegible] venalium ſæpius viſitentur a perſonis ad id deputandis ab Epiſcopo, ſive ejus Vicario, atque etiam ab Inquiſitore hæreticæ pravitatis, ut nihil eorum, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur.

Omnes vero librarii, & quicunque librorum venditores habeant in ſuis bibliothecis Indicem librorum venalium, quos habent, cum ſubſcriptione dictarum perſonarum; nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacunque ratione tradant ſine licentia eorundem deputatorum, ſub pœna amiſſionis librorum, & aliis arbitrio Epiſcoporum, vel Inquiſitorum imponendis: emptores vero, lectores, vel impreſſores eorundem arbitrio puniantur.

Quod ſi aliqui libros quoſcunque in aliquam civitatem introducant, teneantur iiſdem perſonis deputandis renunciare, vel ſi locus publicus mercibus ejuſmodi conſtitutus ſit, miniſtri publici ejus loci prædictis perſonis ſignificent, libros eſſe adductos.

Nemo vero audeat librum, quem ipſe, vel alius in civitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, niſi oſtenſo prius libro, & habita licentia a perſonis deputandis, aut niſi notorie conſtet, librum jam eſſe omnibus permiſſum.

Idem quoque ſervetur ab hæredibus, & executoribus ultimarum voluntatum, ut libros a defuncto relictos, ſive eorum indicem, illis perſonis deputandis afferant, & ab iis licentiam obtineant, priuſquam eis utantur, aut in alias perſonas quacunque ratione eos transferant.

In his autem omnibus, & ſingulis pœna ſtatuatur, vel amiſſionis librorum, vel alia, arbitrio eorundem Epiſcoporum, vel Inquiſitorum, pro qualitate contumaciæ, vel delicti.

Circa vero libros, quos Patres deputati, aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, ut rurſus excuderentur, conceſſerunt, quidquid illos ſtatuiſſe conſtiterit, tam bibliopolæ, quam cæteri obſervent.

Liberum tamen ſit Epiſcopis, aut Inquiſitoribus generalibus, ſecundum facultatem, quam habent, eos etiam libros, qui his Regulis permitti videntur, prohibere, ſi hoc in ſuis regnis, aut provinciis, vel diœceſibus expedire judicaverint.

Cæterum nomina cum librorum, qui a Patribus deputatis purgati ſunt, tum eorum, quibus illi hanc provinciam dederunt, eorundem Deputatorum Secretarius Notario Sacræ Univerſalis Inquiſitionis Romanæ deſcripta, Sanctiſſimi Domi noſtri juſſu tradat.

Ad extremum vero omnibus Fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum Regularum præſcriptum, aut hujus Indicis prohibitionem libros aliquos legere, aut habere.

Quod ſi quis libros hæreticorum, vel cujuſvis Auctoris ſcripta, ob hæreſim, vel ob falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita legerit, ſive habuerit, ſtatim in excommunicationis ſententiam incurrat.

Qui vero libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, judicio Epiſcoporum ſevere puniatur.

Præterea relata prohibitio editionis librorum de rebus ſacris ſine conditionibus præſcriptis tam a Tridentino, quam ab hac Regula X. ampliata eſt a *Bulla in die Cœnæ Domini* legi ſolita §. I. quam habes in fine hujus Operis, ubi infligitur excommunicatio Papæ reſervata, ſi liber eſt auctoris hæretici, & con-

Digitized by Google

cenſuram, ſi alias libri impreſſi eſſent cum licentia Superioris loci, ubi imprimuntur.
Eadem hæc prohibitio, ſed ſine ulla pœna, legitur facta ab Alexandro VII. in Obſervationibus ejuſdem juſſu additis ad cit. Regulam X. appoſitis in laudata noviſſima Indicis editione an. 1758.

Item decretum, ejuſdem Urbani juſſu editum in eadem Congr. 22. *Maii* 1625. *&* 1. *Aug.* contra imprimentes ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtol. retinentes, & legentes libros, & tractatus, incidenter tractantes de divinis auxiliis: ac alterum *ſub* 5. tentium,

Circa Regulas obſervandas tam ab Epiſcopis, & Inquiſitoribus, quam a delegatis Examinatoribus pro libris tum prohibendis, tum expurgandis, tum imprimendis, adeantur Obſervationes Alexan. VII. juſſu additæ ad Regulam X. Indicis, & Inſtructio Regulis dicti Indicis Clementis VIII. auctoritate adjecta; quæ habentur impreſſæ in cit. noviſſima Indicis librorum prohibitorum editione an. 1758. necnon Conſtitutio Benedicti XIV. *Solicita, ac provida.* 7. *Idus Julii* 1753.

SECTIO III.

Eadem Seſſio IV. Proſequitur idem Decretum de editione, & uſu Sacrorum librorum.

POſt hæc temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & ſententiæ S. Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones, impias, & diabolicas incantationes, divinationes, ſortes, libellos etiam famoſos; mandat, & præcipit, ad tollendam hujuſmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quiſquam quomodolibet verba Scripturæ Sacræ ad hæc, & ſimilia audeat uſurpare; ut omnes hujus generis homines temeratores, violatores Verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Circa hoc Decretum de pœnis contra temeratores, & violatores Verbi Dei, de quibus in ſupra relato §. ſicut puniri poſſunt tanquam blasphemi, ut probat Ludovicus de Ameno *de Delict. & Pœnis tom. III. tit. V. §. II. ad XVII.* vide allegata *parte I. ad cap. II. Statuimus, de Maledicis pag.* 697.

SECTIO IV.

Seſſio V. Decretum de Peccato Originali.

SI quis per Jeſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam aſſerit, non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud dicit tantum radi, aut non imputari; anathema ſit.

Definit hic Concilium per Baptiſmum gratiam conferri, reatum originalis peccati remitti, & tolli totum id, quod veram, & propriam rationem peccati habet, cui definitioni cum apertè opponeretur, hæc Propoſitio; Homo *debet agere tota vita pænitentiam pro peccato originali*: merito damnata fuit ab Alexandro VIII. 7. Decembris 1690. quæ eſt la XIX. in ordine inter alias ab eodem proſcriptas.

Quoad reliqua vide dicta ad *cap. Fidei Catholicæ pag.* 4. & alibi par. 3. non enim vacat hic ea repetere.

SE-

Digitized by Google

Hujus capituli Textum habes parte I. in notis ad *caput I. Quoniam*, *tit. de Magiſtris*, *pag.* 594.

In hoc capitulo tria ſtatuit Concilium. I. Ut inſtituatur lectio Sacræ Scripturæ. II. Ut deputetur Magiſter grammatices pro Clericis, aliiſque ſcholaribus pauperibus. III. Ut publice docentes, & adiſcentes S. Scripturam gaudeant privilegio percipiendi fructus ſuarum præbendarum, & beneficiorum in abſentia: Quod privilegium præſervatum eſt etiam in *cap. II. ſeſſ. VI. & cap. I. ſeſſ. XXIII. de reform.* Quia vero de acceſſionibus huic primo, & ſecundo Decreto egi par. I. in notis ad *cit. cap. I. Quoniam*, *de Magiſtris*, & de acceſſionibus tertio decreto ad *cap. V. Super ſpecula*, *eod. tit. pag.* 600. ideo vide ibi expoſita.

S E C T I O V I I.

Eadem Seſſio V. cap. II. juncto cap. IV. ſeſſ. XXIV. de Reform.

QUia vero chriſtianæ reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Evangelii, quam lectio, & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decrevit eadem S. Synodus omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum S. Jeſu Chriſti Evangelium. Si vero contigerit, Epiſcopos, & alios prædictos, legitimo detineri impedimento, juxta formam generalis Concilii viros idoneos aſſumere teneantur ad hujuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubijaceat ultioni.

In hoc Decreto ſtatuit Concilium, Epiſcopos teneri per ſe ipſos ad prædicandum Jeſu Chriſti Evangelium, ſi legitime impediti non fuerint; ſi verò impediti, per alios. Id ipſum repetitum legitur in *cap. IV. ſeſſ. XXIV. de reform.* Quæ autem circa hoc onus, & ſubſtituti deputationem animadvertenda occurrant, jam dixi parte I. in notis ad *cap. XV. Inter cætera*, *de Offic. Jud. Ordinarii*, *pag.* 108.

Hic dumtaxat monitos velim eoſdem Epiſcopos cum Benedicto XIV. ne, quoties eos contigerit ad populum, ſive per ſe, ſive per alios verba facere, eumque ſacris doctrinis inſtruere, aut Synodos celebrare, proferant quidquam alienum ab iis ſententiis, quæ circa uſuras, alioſque turpes quæſtus, recenſitos in ejuſdem Conſtitutione *Vix pervenit*, 1. *Novembris* 1745.

S E C T I O V I I I.

Eadem Seſſio V. Proſequitur idem cap. II.

ARchipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque parochiales, vel alias curam animarum habentes, Eccleſias quocunque modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus, plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis; docendo ea, quæ ſcire omni-

Digitized by Google

præſtet, honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat. Siquæ vero parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubjectæ monaſteriis in nulla diœceſi exiſtentibus; ſi Abbates, & Regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum provinciis diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tanquam quoad hoc Sedis Apoſtolicæ delegatis, compellantur. Neque hujus decreti executionem conſuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſive recurſus impedire valeat, quouſque deſuper a competenti Judice, qui ſummarie, & ſola facti veritate inſpecta, procedat, cognitum, & deciſum fuerit,

In hoc Decreto, ac altero *cit. cap. IV. ſeſſione XXIV.* idem onus injungitur omnibus animarum curam habentibus, ſub pœnis ibidem expreſſis. Quod ſpectat ad concionem ab his peragendam, ſequentes declarationes acceſſerunt.

I. Quod hæc ex reſponſo S. Congr. Concil. ad Epiſcopum Melitenſem non opus eſt, ut ſit perpolita, & elaborata ad formam, qua communiter utuntur Concionatores, ſed *ſatis eſt*, ſunt verba reſponſi, ut habetur *lib. VI. Decretor.* S. *Congr. pag.* 109. *& ſeq.* = *Ut Parochi, etſi formaliter non prædicent, ſaltem Dominicis, & feſtis diebus plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis* = Hanc eandem normam adhiberi præcepit Innocentius XIII. in Conſtit. *Apoſtolici Miniſterii*, 13. *Maii* 1723. ſuper eccleſiaſtica diſciplina retinenda in Regnis Hiſpaniarum, ut infra patebit; quam Benedictus XIII. ut cæteris Epiſcopis velut exemplar proponeretur, confirmavit 13. *Septembr.* 1724. *Conſtit. In ſupremo majeſtatis*.

Hæc autem Concio potiſſimum habenda eſt ab animarum Paſtoribus inter Miſſarum ſolemnia, aliquid exponendo ex iis, quæ leguntur in Miſſa, atque inter cætera aliquod myſterium hujus Sanctiſſimi Sacrificii juxta præſcriptum Trident. *cap. VIII. ſeſſ. XXII. de reform.* qui mos, ut notat Cardin. Bona *Rerum Liturgicarum lib. II. cap. VII. num.* 6. *Nunquam interrupta ſerie ab initio Eccleſiæ uſque ad noſtra tempora ſervatus eſt, ut proxime poſt Evangelium ſermo, ſive homilia, vel tractatus ad populum haberetur*.

II. Quod ab hujus oneris implemento ſe eximere, aut excuſare non poſſint, vel quod nullo unquam tempore id præſtandi conſuetudo extiterit, vel quod ſatis, ſuperque proviſum ſit per publicos annuales Concionatores; vel tandem, quod exiguus ſit ſuarum plebium numerus. Quantum enim ad contrariam conſuetudinem ſpectat, hæc jam reprobata legitur a Concilio in ſupra relato §. II. Quoad alias vero excuſationes, hæ reprobantur in mox cit. Conſtit. Innocen. XIII. §. IX. ibi.

Non ſine gravi animi noſtri dolore etiam accepimus, quod, quamquam Tridentina Synodus decreverit, omnes, qui parochiales, vel alias curam animarum annexam habentes, Eccleſias quocunque modo obtinent, debere diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus plebes ſibi commiſſas, pro ſua, & earum capacitate paſcere ſalutaribus verbis, docendo ea, quæ Chriſtifideles ad ſalutem ſcire oportet, ac explicando divinæ legis præcepta, Fideique dogmata, pueroſque ejuſdem Fidei rudimentis imbuendo, & brevi, facilique ſermone vitia denuntiando, quæ declinare, & virtutes, quas ſectari oporteat: nihilominus nonnulli parochialium Eccleſiarum Rectores hæc, quæ ſuarum partium adeo ſunt, prætermittunt, culpam hujuſmodi a ſe emoliri nitentes, vel prætextu immemorabilis, ſed quidem pravæ, conſuetudinis, vel quia hæc ab ipſis præſtari neceſſe non videatur, ſuppetente nimirum copia aliorum habentium ſacras Conciones in aliis Eccleſiis, itemque imbuentium pueros myſteriis Fidei, vel in ſcholis, vel in compitis. Ne itaque ſub inani iſtarum, aliarumque ſimilium excuſationum prætextu tanta chriſtianæ reipublicæ pernicies ſtruatur, diſtricte præcipimus ſingulis Hiſpaniarum Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ut omnino efficiant, quod omnes ii, qui animarum curam gerunt, munia prædicta per ſe ipſos, vel, ſi legitime impediti fuerint, per alios idoneos diligenter exequantur. Si vero aliqui non ſatis habiles ad illa obeunda reperiantur, iidem Archiepiſcopi, & Epi-

ſcopi

Digitized by Google

Sitæ quandoque ſunt in agro parvæ, humileſque Eccleſiæ, aliæ parochiali proximæ, aliæ vero longo intervallo disjunctæ, ad quas diebus feſtis patresfamilias una cum liberis accedunt, Sacerdotem ſacris operantem audituri; ex quo fit, ut ſuæ parochiæ nunquam fere interſint, nec ullum de myſteriis Fidei, de præceptis, & de Sacramentis verbum accipiant. Epiſcopus huic malo occurret, ſuamque objiciet auctoritatem. Et primo quidem, quoad parvas Eccleſias parochiali proximas, expreſſa lege caveatur, ne quis antea ſacrificium faciat, quam Parochus Miſſam celebraverit, ſermonem habuerit, cæteraſque ſui muneris partes abſolverit. Hoc enim pacto Eccleſia parochialis confluentium parochianorum numero celebrabitur. Quo vero ad parvas Eccleſias a parochiali longe ſepoſitas, cum difficile admodum ſit, parochianos ob locorum diſtantiam, longum iter, atque aſperum, hyemali præſertim tempore, cum pluviæ inundant, parochialem adire, ibique divinis officiis intereſſe, relicta Eccleſia proximiore: decernat Epiſcopus, gravibus etiam ſtatutis pœnis, quod Sacerdotes ibi operantes chriſtianæ doctrinæ ſummam populo tradant, divinamque legem annuncient. Monendus tamen eſt Parochus, ne alienæ operæ nimium tribuat, ſed videat ipſe, quo loco res ſint, cum pueri Sacramentum Euchariſtiæ, & Confirmationis, alii vero matrimonii, ſibi adminiſtrari expoſcant.

Ulterius §. XVIII. circa actus fidei, ſpei, & charitatis eliciendos a Chriſtifidelibus, hæc addit.

Et quia chriſtianam Religionem profitenti maxime neceſſaria eſt conſuetudo, & exercitatio ſæpius eliciendi dictos actus: idcirco ne illorum uſus circumſcribatur anguſtis finibus, & exiguo numero, a quibuſdam ſingulis annis præfinito, Epiſcopus ſuæ non minus, quam alienæ ſalutis ſtudioſus provide ſtatuat, ut in parochiis, tum Urbis, tum diœceſis Rectores animarum poſt Miſſam feſto die celebratam, ſtatim ante aram provoluti clara, & intelligibili voce dictos virtutum actus eliciant, & præire ſatagant populo verba ab ipſis prolata devote redditturo.

Ne autem Parochi impediantur in hujuſmodi inſtructione peragenda, ulterius hæc ſtatuit §. XV. ibi.

Præterea ſua etiam Urbes habent impedimenta. Sæpè enim contingit, in aliis Eccleſiis, ac præſertim Regularium, ſolemni ritu, magnaque populi frequentia, feſtum aliquem diem celebrari; ideoque, ſi in Eccleſia parochiali ſummo mane, aut ſtatim a prandio Catechiſmus habeatur, aut nemo, aut pauci admodum ſunt, qui eidem Catechiſmo interſint, quique præſcriptas horas non cauſentur. Sin vero captentur horæ civitatis commodo magis appoſitæ, uſu compertum eſt, populum ad Eccleſiam confluere, in qua feſtus dies agitur, & celebritate pompæ illectum, doctrinam chriſtianam non ſine gravi animæ detrimento deſerere. In hoc articulo, quia certa, & communis regula præſcribi non poteſt, id totum relictum eſſe volumus prudentiæ vigilis Eccleſiæ Antiſtitis, qui attenta loci, temporis, perſonarum qualitate, expenſiſque rerum omnium momentis, ita ſtudeat ſolemnis diei celebritatem cum doctrina chriſt. componere, ne alteri altera ſit impedimento. Quod ſi Regulares, & exempti contradixerint, & ſanctum hoc doctrinæ opus,

Digitized by Google

Eadem Seſſio V. Proſequitur idem cap. II. de Reform.

REgulares vero cujuſcunque Ordinis, niſi a ſuis Superioribus de vita, moribus, ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare non poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis vero, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, ultra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſiis non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint; ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant. Si vero, quod abſit, Prædicator errores, aut ſcandala diſſeminaverit in populum, etiamſi in monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicet: Epiſcopus ei prædicationem interdicat, quod ſi hæreſes prædicaverit, contra eum ſecundum juris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiamſi Prædicator ipſe generali, vel ſpeciali privilegio exemptum ſe eſſe prætenderet: quo caſu Epiſcopus auctoritate Apoſtolica, & tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis Prædicator vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſe vexetur, juſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat. Caveant præterea Epiſcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam Religionum ſuarum vivunt, vel Presbyterorum ſecularium, niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in ſua civitate, vel diœceſi prædicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re S. Sedes Apoſtolica conſulatur, a qua privilegia hujuſmodi, niſi tacita veritate, & expreſſo mendacio, ab indignis extorqueri veriſimile non eſt.

Decretum hoc, juncto *cap. IV. ſeſſ. XXIV. de ref.* §. *Nullus autem*, circa Regulares prædicationis munus obeuntes ampliatum eſt a Gregorio XV. Conſtit. *Inſcrutabili* 5. *Feb.* 1622. decernente contrafacientes puniendos eſſe ab Epiſcopis cenſuris, aliiſque pœnis tanquam a delegatis Sedis Apoſtolicæ etiam extra viſitationem, ſicuti & ſi prædicaverint in alienis Eccleſiis ſine eorundem licentia, ibi.

§. VI. Ac demum habeat Epiſcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus, auctoritatem coercendi, ac puniendi quoſcunque exemptos tam ſeculares, quam Regulares, qui in alienis Eccleſiis, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia, & in Eccleſiis ſuis, aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut, ipſo contradicente, prædicare præſumpſerint. Ita, ut Epiſcopi in ſupraſcriptis caſibus, in prænominatas perſonas, in præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, uti ejuſdem Sedis delegati, procedere, omnemque juriſdictionem exercere libere, & licite valeant.

Hæc Conc., & Gregorii diſpoſitio declarata eſt a Clemente X. Conſtitut. *Superna*, 21. *Junii* 1670. ut infra.

valitura Conſtitutione decernimus, & declaramus.

§. III. Regulares, qui in Eccleſiis ſui Ordinis prædicare voluerint, teneri ab Epiſcopo diœceſano benedictionem petere; prædicare tamen poſſe, quamvis illam non obtinuerint. Quod ſi Epiſcopus benedictionem nedum non conceſſerit, ſed etiam contradixerit, nec in prædictis quidem Eccleſiis licere Regularibus prædicare, eoſque contravenientes ab illo, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, cenſuris, aliiſque pœnis eccleſiaſticis in vim Conſtitutionis fel. record. Gregorii XV. Prædeceſſor. noſtri, incipientis, *Inſcrutabili Dei providentia* coerceri, & puniri poſſe; Epiſcopum tamen abſque juſta, & rationabili cauſa contradicere non debere; & hujuſmodi benedictionem teneri etiam Regulares petere, ſi in quibuſcunque Oratoriis ſui Ordinis ſermonem coram populo, vel in Eccleſiis, aut ad crates monaſteriorum Sanctimonialium eorum juriſdictioni ſubjectarum, licet clauſis januis, & nullus ſecularis ibi interſit, habere voluerint. Poſſe autem Epiſcopum licentiam conceſſurum Regularibus in Eccleſiis, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, prædicare volentibus, illos, quamvis ab Univerſitatibus, aut a Magiſtratibus laicis nominatos, etiamſi Epiſcopi anteceſſores per tempus immemorabile hanc licentiam abſque examine concedere conſueverint, quoad doctrinam examinare, ſi ita ipſius arbitrio, quod moderatum, & diſcretum eſſe debet, viſum fuerit, & licentiam prædicandi ſemel iiſdem conceſſam ob rationabiles cauſas, licet occultas, prædicationem tamen concernentes, ſuſpendere. Non poſſe tamen Epiſcoqum generatim prohibere Regularibus, quin in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicent,

Nota I. Regulares poſſe prædicare nedum in Eccleſiis tam ſuis, quam non ſuis, ſed etiam, ut probat doctiſſimus Gaucentius de Janua *de Viſit. Prælat. eccleſiaſt. tom.* 1. *dub.* 10. *ſect.* 3. *n.* 40. ibi ,, Poſſunt item Regulares in plateis, viis, & locis publicis prædicare, quia non legitur hoc iis prohibi- ,, tum, imo conceditur per Clementem V. Prædica- ,, toribus, & Minoribus, Bonifacium IX. item ,, Prædicatoribus, Sixtum IV. Carmelitis, & Pau- ,, lum III. Jeſuitis: nec revocatum invenitur per ,, noviſſimas Conſtitutiones Gregorii XV. *Inſcrutabili*, & Clementis X. *Superna*, in quibus tan- ,, tummodo licentia, ſive benedictio Epiſcoporum ,, demandatur, quoties Religioſi prædicent in non ,, ſuis Eccleſiis, & etiam in ſuis, vel ad crates mo- ,, nialium; quin etiam in aliquibus civitatibus, ut ,, Romæ, & Neapoli eadem publice prædicatio a ,, Regularibus quibuſdam exercetur in praxi, Je- ,, ſuitis ſignanter. Nihilominus, ſi Epiſcopus con- ,, tradicat, aut præter ſcurrilitates, & Verbi Dei ,, contemptum ſecutum, vel ſecuturum, prohibeat, ,, non eſt dubium, quod ab uſu dicti privilegii de- ,, berent Regulares abſtinere: quia, cum prædica- ,, re populo ſit principaliter Epiſcopi munus, eo po- ,, ſitive contradicente, nullus poteſt abſolute id ,, uſurpare, P. Rodriquez *tom.* 3. *quæſt. Regular. qu.* ,, 32. *art.* 5. deduciturque clare ex Trid. *ſeſſ. XXIV.* ,, *cap. IV.* "

Nota II. Cum eodem Gaudentio *loc. cit.* poſſe dictos Regulares ex ſola tacita, ſeu interpretativa licentia Epiſcopi, ita ferente conſuetudine ex ſilentio Ordinariorum invecta, in Sanctorum ſolemnitatibus ſermonem agere in propriis Eccleſiis, & in parochialibus de licentia Parochorum in peculiaribus caſibus, ſi ab iis vice ſui deputentur.

Nota III. Prædicantes in Eccleſiis ſuorum Ordinum non teneri accipere ex Cancellaria Epiſcopi literas patentes obtentæ benedictionis, licet gratis concedantur, ex Decreto S. Cong. Conc. *in Florentina* 12. *Jan. & 30. Maii* 1726. relata *in Theanen.* 19. *Junii* 1728. *ut tom.* 4. *Theſaur. Reſolut. ejuſd. Congr. pag.* 188. Teneri e converſo eas recipere, licet deputati fuerint ab Univerſitate pro concionibus habendis in propriis Eccleſiis, ſi aliquas ex his habe-

aliquo loco propter bonum publicum expedire, ne prædicarent eadem hora, qua in alia Eccleſia habetur concio, ut in *Olomucen. juris concionandi* 14. *Martii* 1733. *ut tom. 6. Theſaur. Reſolut. Cong. Concil. p.* 55. Idipſum ſtatutum fuit a Benedicto XIV. in ſupra cit. Conſtit. *Etſi minime*, §. *Præterea*, ne occaſione

idem *caput verb. Procedat* = Cenſuit per confirmationem privilegiorum Regularium a S. Sede Apoſtolica non derogatum huic decreto Conc. niſi in ipſis privilegiis appareat expreſſa diſpoſitio, quæ contraria ſit dictæ diſpoſitioni Concilii =.

S E C T I O X.

Eadem Seſſio V. Proſequitur idem cap. II. de Reform.

QUæſtores vero eleemoſynarii, qui etiam Quæſtuarii vulgo dicuntur, cujuſcunque conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alios prædicare præſumant, & contrafacientes ab Epiſcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuſcunque non obſtantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Circa hoc Decretum vide dicenda infra, cum de *cap. IX. ſeſſ. XXI. de reform.*

S E C T I O X I.

Seſſio VI. cap. II. & III. de Juſtificatione.

QUo factum eſt.... Hunc (Chriſtum Jeſum filium ſuum) propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris, non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius mundi.

Verum, etſi ille pro omnibus mortuus eſt, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, ſed ii dumtaxat, quibus meritum Paſſionis ejus communicatur.

In his duobus capitulis declaratur, Chriſtum pro totius mundi redemptione mortuum eſſe, cui ſacratiſſimo Fidei dogmati integerrime firmando acceſſit damnatio ſequentis Propoſitionis la IV. in ordine inter alias proſcriptas ab Alexandro VIII. 7. *Decembris* 1690.

= Dedit ſemetipſum pro nobis oblationem Deo, non pro ſolis electis, ſed pro omnibus, & ſolis fidelibus =.

Acceſſit pariter damnatio Propoſitionis Janſenii, intellectæ eo ſenſu, ut Chriſtus pro ſalute tantum prædeſtinatorum mortuus ſit, la V. in ordine ex damnatis prius ab Innocentio X. Conſtit. *Cum occaſione*, *pridie Kal. Junii* 1653. & poſtremo a Clemente XI. Conſtit. *Vineam Domini*, 16. *Julii* 1705.

= Semipelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe =.

Digitized by Google

ſcuntcmui .

Ad firmandam neceſſitatem præparationis in adultis, ac libertatem in operando pro obtinenda juſtificatione, de quibus hic ſermo eſt, acceſſit damnatio contrariæ doctrinæ in II. & III. Janſenii Propoſitionibus, damnatis a Clemente XI. cit. Conſtit. *Vineam Domini*; ac Propoſitione Queſnelli la XIII. in ordine ex damnatis ab eodem Clemente Conſtitut. *Unigenitus* 8. *Septembris* 1713. = Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur = Ad merendum, vel demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas a neceſſitate, ſed ſufficit libertas a coactione = Quando Deus vult animam ſalvam facere, & cum tangit interiori gratiæ ſuæ manu, nulla voluntas humana ei reſiſtit =.

S E C T I O X I I I.

Eadem Seſſio VI. cap. XII. junƈto Can. XVIII. de Juſtificatione.

NEmo quoque, quamdiù in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædeſtinationis myſterio uſque adeò præſumere debet, ut certo ſtatuat, ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum: quaſi verum eſſet, quod juſtificatus, aut amplius peccare non poſſit, aut, ſi peccaverit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat; nam niſi ex ſpeciali revelatione ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.

Can. XIII. Si quis dixerit, Dei præcepta homini, etiam juſtificato, & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſervandum impoſibilia, anathema ſit.

Veritati hujus fidei dogmatis, quo hic declaratur, Dei præcepta homini etiam juſtificato ad obſervandum non eſſe impoſſibilia, acceſſit damnatio contrariæ aſſertionis contentæ in I. hac Janſenii Propoſitione inter alias, ut ſupra proſcriptas a Clemente XI. in cit. Conſtitut. = Aliqua Dei præcepta hominibus juſtis, volentibus, & conantibus, ſecundum præſentes, quas habent, vires, ſunt impoſſibilia, Deeſt quoque illis gratia, qua poſſibilia fiant =.

S E C T I O X I V.

Eadem Seſſio VI. cap. XV. de Juſtificatione.

ADverſus etiam hominum quorundam callida ingenia .... aſſerendum eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocunque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam juſtificationis gratiam amitti.

Hic declaratur alterum fidei dogma, quolibet ſcilicet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem: cui acceſſit damnatio hujus Propoſitionis la XII. in Ordine inter alias proſcriptas ab Alex. VIII. 7. *Decembris* 1690. = Quando in magnis peccatoribus deficit omnis amor, deficit etiam fides, & etiamſi videantur credere, non eſt fides divina, ſed humana =.

SE-

Digitized by Google

tionis Janſenii la III. in ordine ex proſcriptis ab Innocentio X. & Clemente XI. in Conſtitut. ſupra citt. lapſæ, non requiritur in homine libertas a neceſſitate, ſed ſufficit libertas a coactione.

SECTIO XVI.

Eadem Seſſio VI. Can. VII. de Juſtificatione.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante juſtificationem fiunt, quacunque ratione facta ſint, vere eſſe peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare, anathema ſit.

Huic anathematizationi acceſſit damnatio Propoſitionis la VIII. in ordine inter proſcriptas ab Alexandro VIII. 7. *Decembris* 1690. = Neceſſe eſt, infidelem in omni opere peccare =.

SECTIO XVII.

Eadem Seſſio VI. Can. XXXI. de Juſtificatione.

Si quis dixerit, juſtificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur, anathema ſit.

Huic alteri anathematizationi acceſſit damnatio ſequentium Propoſitionum la X. & XIII. inter proſcriptas ab eodem Alexandro VIII. *dicta die* 7. *Decembris* 1690. = Intentio, qua quis deteſtatur malum, & proſequitur bonum, mere, ut cœleſtem obtineat gloriam, non eſt recta, nec Deo placens. = Quiſquis etiam æternæ mercedis intuitu Deo famulatur, charitate ſi caruerit, vitio non caret, quoties intuitu, licet beatitudinis, operatur =.

SECTIO XVIII.

Seſſio VI. cap. I. de reform.

In hoc capitulo agit Concilium de reſidentia Epiſcoporum; ſed cum de hac rurſus, ac majori extenſione habendus ſit ſermo infra cum de *cap. 1. ſeſſ. XXIII. de reform.* complectente nedum Epiſcopus, ſed etiam quoſcunque alios animarum curam habentes, reſidentiæ lege obſtrictos, ideo hujus cap. textum tranſcribere omitto, quem tamen unitim tranſcriptum ibidem leges una cum pœnalibus ſtatutis, quæ utrique capitulo contra non reſidentes acceſſerunt.

SECTIO XIX.

Eadem Seſſio VI. caput II. de reform.

Epiſcopis inferiores, quævis beneficia eccleſiaſtica perſonalem reſidentiam de jure, ſive conſuetudine exigentia, in titulum, ſive commendam obtinentes, ab eorum

Ordi-

Digitized by Google

termo loco ſupra cit. ad eum lectorem remitto.

Circa deputationem vero idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum aſſignationem hic præ-

§. XI. modus, quo utrique præcepti parti Ordinarii ſatisfacere poſſint, ne animarum cura negligatur, ibi.

Quoties itaque in aliis parochialibus Eccleſiis, quæ, ut præfertur, unitæ non ſint, oportuerit ex aliqua juſta cauſa provideri per Coadjutores Parochorum, aut per Vicarios temporarios; curæ erit Epiſcopis, pro data ſibi a Trident. Synodo poteſtate partem fructuum, prædictis Coadjutoribus, aut Vicariis aſſignandam, determinare in ea quantitate, quæ pro ſuo prudenti arbitrio, & conſcientia conveniens videbitur, ratione videlicet habita reddituum, & emolumentorum Eccleſiæ parochialis, in qua deputati fuerint, necnon inſpectis conditionibus loci, numero animarum, qualitate laboris, & quantitate impenſarum, quas commiſſi officii neceſſitas poſtulaverit. Quod ſi Parochi ab Epiſcopis moniti, congruo iiſdem termino præfixo, Coadjutores, ſive Vicarios temporarios, quoties opus fuerit, aſſumere neglexerint, poterunt ipſi Epiſcopi eos, quos huic muneri idoneos cenſuerint, auctoritate propria deputare cum aſſignatione antedictæ portionis fructuum. Et nihilominus, ubi etiam prædicti Coadjutores, aut Vicarii temporarii a Parochis nominati, vel aſſumpti fuerint, eorum de idoneitate Epiſcopis conſtare per examen debeat, antequam ad exercitium admittantur; nec ſatis ſit, quod ad confeſſiones audiendas antea fuerint approbati, niſi aliis etiam qualitatibus, ad curam animarum recte exercendam opportunis præditi noſcantur. Quibus ſi careant, nec Parochi deinde intra alium ſimilem terminum, ab Epiſcopis præfigendum, alios vere idoneos nominaverint; tunc pariter ad ipſos Epiſcopos libere ſpectet deputatio cum dicta congruæ aſſignatione; nec ulla Parochorum contradictio, aut exemptio, aut appellatio, aut cujuſcunque Judicis inhibitio executionem deputationis, & aſſignationis certæ partis fructuum in caſibus præmiſſis ſuſpendere poſſit; itemque non obſtante qualibet contraria conſuetudine, etiam immemorabili.

SECTIO XX.

Eadem Seſſ. VI. cap. III.

Eccleſiarum Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo ſecularis Clericus, cujuſvis perſonalis, vel Regularis extra monaſterium degens, etiam ſui Ordinis privilegii prætextu, tutus cenſeatur, quominus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam ſuper hoc a Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.

De juriſdictione Ordinariorum, tamquam a Sede Apoſtolica delegatorum, in Clericos exemptos inſtituetur ſermo infra cum de *cap. IV. ſeſſ. XIV. de refor.*

In Regulares vero delinquentes extra clauſtra cum de *cap. XIV. ſeſſ. XXV. de reform. Regular.*

SE-

Digitized by Google

Congreg. Concil. cum enim munitum ſit clauſula præſeferente neceſſitatem adjungendi Epiſcopo, viſitare volenti Capitulum exemptum, aliquot Canonicos ad præſeriptum juris communis, expreſſum in *cap XVII. Ut juſta, de Offic. Jud. Ordin.* ad quod videtur Concilium hic ſe retuliſſe, propter illa verba: *Vel illis, quibus ſibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas ſanctiones*: quaſi per poſteriora hæc verba *juxta canonicas ſanctiones*, quæ etiam repetita leguntur in *cap. IX. ſeſſ. XIV. & cap. X. ſeſſ. XXIV. de reform.* declarentur antecedentia, ſæpius ortum eſt dubium, an hujuſmodi viſitationem Epiſcopus per ſe ſolum inſtituere poſſit. Et quamvis Rota Romana, ut refert Fagnanus in *cit. cap. Ut juſta num.* 38. olim ſenſerit, teneri adjungere ſibi aliquos ex ſuis Canonicis juxta hanc eandem Decretalem; contrarium tamen ex ſententia Sac. Congr. Conc. probaſſe dicit idem Fagnan. *n.* 39. Gregorium XIII.

Reſolutiones autem dictæ Congregationis referuntur a Benedicto XIV. una cum animadverſione, quam menti ejuſdem Congr. adnectit *lib. XIII. cap. IX. n. 6. 7. & 8. de Synodo diœc. edit. Rom. 1755. pag. 505. & ſeq.* ibi.

= In cauſa *Zamoren. lib. 131. Poſitionum pag.* 806. Præſuppoſito, quod Capitulum Zamorenſe eſt exemptum de conſuetudine immemorabili, quæritur, an poſſit Epiſcopus viſitare Eccleſiam, illiuſque Canonicos, beneficiatos, & alias Eccleſiæ perſonas per ſe ipſum, vel an debeant intervenire adjuncti, aut aliæ perſonæ de Eccleſia, vel extra eam, quia nunc procedit ſolus Epiſcopus cum Secretario, & Notario: Congregat. Concil. reſpondit, poſſe per ſe ipſum ſolum abſque adjunctis = Animadvertenda in hac reſolutione ſunt ea verba: *per ſe ipſum*, quæ plane reſpondent aliis a Trident. Conc. *in cit. cap. IV.* adhibitis: *per ſe ipſos*: ex quibus evidenter infertur, Epiſcopum, quoties Capituli exempti viſitationem ſeorſim inſtituere velit, id quidem poſſe, ſed eam per ſe ipſum explere debere, nec operam hanc alteri committere poſſe, ſicuti egregie advertit Fagnanus in *cap. Procurationes, num. 11. de Cenſibus.* Contra vero, id licitum eſſe Epiſcopo, dum univerſæ diœceſis, vel partis illius viſitationem peragit, juxta decreta in *cap. III. ſeſſ. XXIV.* & ſicuti Congreg. Concil. *lib. VII. Decretor. pag.* 98. = Sacra &c. cenſuit, Ordinarium, volentem viſitare in vim cap. IV. *ſeſſ. VI.* teneri per ſe ipſum; volentem autem viſitare *ex cap. III. ſeſſ. XXIV.* poſſe per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi tamen legitime impeditus fuerit =.

Nec confundenda eſt hæc tridentina diſpoſitio cum altera contenta in *cap. VI. ſeſſ. XXV. de reform.* (de quo ſpeciatim ſermo inſtituetur intra) ubi poſt confirmationem præſentis cap. IV. ſtatuit viſitationem Capituli exempti ab Epiſcopo fieri non poſſe ſine conſilio, & conſenſu duorum Capitularium ab eodem Capitulo deſignandorum quolibet ineunte anno, ut poſſint ſemper adeſſe eidem Epiſcopo, procedere volenti in aliquem ex Canonicis; ibi enim agitur de correctione Capituli exempti intra viſitationem, hic autem extra, qui diverſus quidem caſus eſt, cujus cap. diſpoſitionem animadvertens idem Benedictus *loc. cit. num.* 8. cur ita a Concilio ſtatum fuerit, hæc habet. = Quia vero, cum Epiſcopus ſolus ſit, Canonici autem duo, facile evenire poſſet, ut hi inter ſe conſpirarent, unitiſque ſententiis contrariam Epiſcopi opinionem eluderent; ideo Concilium provide ſtatuit, ut duorum Canonicorum ſententiæ ſimul junctæ unius tantummodo ſuffragii vim habeant, & ut Epiſcopi quidem ſententia prævaleat, ſi alter ex Canonicis ſuum illi judicium adjungat: ſi autem Canonici ambo in contraria ſententia juncti perſeverent, nec Epiſcopus a ſua dimoveatur, tunc intra ſex dierum ſpatium ad tertii electionem procedendum fore decernit, præſcripta etiam hujuſmodi electionis forma: ſicuti fuſius legitur in dicto *cap. VI. ſeſſ. XXV.* ubi etiam prudenter ſtatuitur, quid faciendum ſit, ſi timeatur, ne certorum criminum reus fugam arripiat, nimirum, poſſe tunc Epiſcopum ſolum, etiam extra viſitationis actum, ad neceſſariam perſonæ detentionem procedere, firma tamen remanente obligatione adhibendi adjunctos in cauſæ proſecutione =.

Cæterum in Italia fere nunquam excitantur controverſiæ ſuper hujus IV. capituli praxi, cum, ut notat Cardinalis de Luca ad idem *cap. diſcurſ. V. n. 14.* rarus ſit uſus Capitulorum exemptorum; quidumtaxat frequens eſt in Hiſpania aliiſque partibus ultramontes.

SE-

Digitized by Google

[illegible] in tertio infra, cum de *cap. VIII. ſeſ. XXIII.* hic dumtaxat agemus de acceſſionibus pertinentibus ad alia Pontificalia, quæ in aliena diœceſi abſque expreſſa Ordinarii loci licentia hic exerceri prohibentur; quæ quidem ſub ſuſpenſionis pœna cuivis alii Epiſcopo interdicta ſunt etiam a Synodo Antiochena, celebrata an. 341. Can. XXII.

Antequam autem referantur quæ huic ſtatuto acceſſerunt, duo prænotanda ſunt.

I. Sub Pontificalium nomine, præter Ordinum coll ationem, venire Primam Tonſuram, Conſecrationes vaſorum, Eccleſiarum, Virginum, Chriſmatis, & Confirmationem; necnon benedictionem veſtium, & Corporalium. Item omnes actus ſacerdotales exercendos cum apparatu pontificali, mitra videlicet, & baculo paſtorali, puta Miſſam, aliaque divina officia; DD. communiter relati a *Theſauro de panis, verb. Epiſcopus cap. IV.*

I. Nomine Ordinarii, cujus licentia ad hæc exercenda hic exigitur a Concilio, venire quemcunque etiam non Epiſcopum, juriſdictionem, & auctoritatem epiſcopalem, ſive ex jure communi, ſive ex privilegio, aut inveterata conſuetudine in loco exempto obtinentem; qoandoquidem quod dixit Concilium de exercitio Pontificalium in alterius diœceſi, inteligi etiam poteſt de loco exempto, ut probat Fagnanus in *cap. Nullus, de Parochiis num. 52.*

Locus autem exemptus ab Epiſcopi juriſdictione in triplici claſſe (juxta communem) conſiderari poteſt.

I. Prout eſt locus exemptus improprie, & per accidens ratione tantum perſonarum, ut fere omnia monaſteria Regularium, quorum Prælatus habet juriſdictionem in perſonas, ſed ſine territorio; cum hæc loca ſint in, & de diœceſi Epiſcopi.

II. Prout eſt locus exemptus proprie, in quo, Prælatus, Epiſcopo inferior, habet plenam juriſdictionem epiſcopalem, ut plurimum cum temporali conjunctam; ſitus eſt autem intra fines alicujus diœceſis.

III. Prout eſt locus exemptus omnino, & dicitur *Nullius diœceſis*, ſeu territorium ſeparatum extra fines cujuſcunque diœceſis, vel in extremo, puta ad litus maris, ubi Prælatus habet epiſcopalem juriſdictionem in ſubditos, tam Clericos, quam laicos.

His itaque poſitis, in eo, quod ſpectat ad primum locum, ſi aliquod ex enumeratis Pontificalibus ab alieno Epiſcopo ſine expreſſa licentia Ordinarii loci exerceatur animo ſibi uſurpandi, ſeu acquirendi

In loco vero, ſecundo modo accepto, licet Epiſcopus non poſſit exercere juriſdictionem, ſeu tribunal erigere, *cap. Epiſcopus, de Offic. Ordinarii in VI. Rota diverſ. deciſ. 145. num. 1. par. 2. tom. 1.* cum tamen dicatur eſſe ut in propria, & reſidens in ſua diœceſi, ſicuti & in loco primo modo accepto, & quidem cum ampliori juriſdictione, poteſt in utroque dicta Pontificalia exercere, & cathedram habere, juxta diſpoſita *in Clementina* II. *Archiepiſcopo, de Privileg.* qua derogatum eſt Canoni *Abbatem*, deſumpto ab Epiſtola XLIII. S. Gregorii ad Caſtorium Epiſcopum Ariminenſem *lib.* IV. *cap.* LXXXVII. *&* *relato cauſ.* XVIII. *quæſt.* 2. ubi prohibebatur Epiſcopis celebrare Miſſas publicas, ſeu ſolemnes in Eccleſia Monachorum. Quam Clementinam amplexa eſt etiam Rota *par. 2. Recent. deciſ.* 238.

Quod tandem ſpectat ad locum tertio modo acceptum, Epiſcopus in eo exercere nequit ſine diœceſani licentia Pontificalia: neque ullam ibi habet juriſdictionem, tribus exceptis caſibus, ſcilicet. I. Quoad viſitationem juxta præſcriptum Trident. *cap.* IX. *ſeſſ.* XXIV. *de reform.* II. Quoad licentiam, & cognitionem extractionis reorum e loco ſacro, juxta Conſtit. Gregorii XIV. *Cum alias 24. Maii* 1591. §. IV. & Conſtit. Benedicti XIV. *Officii noſtri 15. Martii* 1750. §. XII. III. In caſu præſcriptæ juriſdictionis, vel priſtilegii; ita tamen, ut præſcriptio non ſit quadragenaria una cum titulo colorato, ſed immemorabilis cum ſuis omnibus requiſitis rite probata, per quam Apoſtolicum privilegium de jure præſumi valeat: privilegium vero ſit clarum, & undequaque ſubſiſtens, ut declaravit peculiaris Congregatio deputata a Clemente XI. habita 3. *Januarii* cum approbatione, & confirmatione ejuſdem Pontificis die 14. dicti menſis an. 1721. ut ex illius Decreto relato a Benedicto XIV. in Conſtitut. *Inter multa*, §. *His ſane 24. Aprilis* 1747.

Ne autem in dubium revocetur, poſſe Epiſcopum diœceſanum exercere Pontificalia in loco potiſſimum primo modo accepto, ſeu in Eccleſiis Regularium exemptorum intra fines diœceſis exiſtentium, traſcribimus hic Decretum S. Congr. Epiſcoporum, & Regularium, confirmatum a Clemente VIII. & relatum a Fagnano *lib. I. Decretal. cap. VII. Quia nos, de Auctorit. & uſu Pallii num.* 19. quo Epiſcopis diœceſanis nedum conceditur hujuſmodi facultas, ſed etiam procedendi per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas contra eoſdem Regulares ſe opponentes:

Digitized by Google

privilegiorum, & exemptionum indemnitate plus nimio ſoliciti, hanc Epiſcopis controverſiam moverunt, utrum iis liceret in ipſorum Regularium Eccleſiis, ſive parochialibus, ſive non parochialibus, Sacramentum Confirmationis adminiſtrare: quæ quidem controverſia in Congreg. Conc. partibus pleniſſime auditis, pro Epiſcopis deciſa fuit, quemadmodum & Nos generaliter, & ſine exceptione eamdem definimus.

Tenor autem ſupra citati Decreti Sacr. Congr. Epiſcoporum, & Regularium, relati a Fagnano loco citato, eſt.

Decet Epiſcopis pro eo, quo in Eccleſia Dei excellunt, dignitatis gradu, in quocunque ſuarum diœceſium loco, quoties eos ibi Pontificalia exercere, aut Pontificalibus adeſſe, & aſſiſtere contingit, eam, qua par eſt, reverentiam, & honorem decoro cultu, & ornatu exhiberi. Quare non ſine gravi animi dolore auditum eſt, nonnullos Regulares, vano quarundam immunitatum, & privilegiorum prætextu, Epiſcopis in eorum Eccleſiis Pontificalibus intereſſentibus, non modo renuiſſe in eis ſupra locum epiſcopalis ſolii baldachinum erigere, verum id etiam juſſu ipſorum Epiſcoporum curantes prohibere, ac arcere auſos fuiſſe. Atque ideo S. Congregatio S. R. E. Cardinalium negociis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita, facto verbo cum Sanctiſſimo D. N. Clemente VIII. ac de Sanctitatis ſuæ ſpeciali, & expreſſo mandato, hoc præſenti Decreto perpetuis futuris temporibus valituro declarat, ſtatuit, decernit, & mandat, ut de cætero Epiſcopi, ubi tam ex conſuetudine, & privilegio, quam ex ſacrorum Canonum, Conſtitutionibus, & Pontificalis Romani præſcripto, aut alio jure Pontificalia exercere, aut pontificalibus paramentis cum Mitra, vel extra, ſola Cappa induti in quibuſvis Regularium tam Mendicantium, quam Monachorum, etiam Caſſinenſium, Clericorum, Presbyterorum, & cujuſvis alterius Ordinis, Religionis, Militiæ, Societatis, aut Congregationis Eccleſiis intereſſe poſſunt, ipſi Regulares, quoties opus fuerit, teneantur ibi, & debeant in loco ad ſolium Epiſcopi conſtituendum opportuno, & congruo baldachinum attollere. Eis autem id facere negligentibus, aut nolentibus, liceat eiſdem Epiſcopis illud apportari, & in quacunque eorum Regularium, aut alia, quantumvis exempta, Eccleſia, ſupra epiſcopale ſolium, ſeu pontificale faldiſtorium erigi facere, atque ſub eo ſedere, & ſtare, quemadmodum in propriis cathedralibus eorum Eccleſiis ſtare, & ſedere ſolent; eo tamen dumtaxat tempore, quo pontificales ejuſmodi functiones exercebunt, vel dum actus ipſe, cui in Pontificalibus aderunt, peragetur. Siqui vero Regularium huic declarationi, ſtatuto, decreto, & mandato inobedientes, & contumaces fuerint, ſciant, ſe ab iiſdem Epiſcopis ad id per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas hujus decreti virtute cogi, & compelli poſſe, aliiſque pœnis, tam ſpiritualibus, quam temporalibus arbitrio Summi Romani Pontificis ſubjacere, & obnoxios fore. Non obſtantibus &c. Romæ die 10. Junii 1603.

Nota I. Quod Epiſcopus exercens Pontificalia in ſua diœceſi in perſonas ſubjectas alii Epiſcopo, puta conferendo Sacramentum Confirmationis, licet juxta communiorem ſententiam peccet, non tamen incurrit ſuſpenſionem, a Conc. hic inflictam; cum ſub hac pœna Ordines in aliena diœceſi conferre ab eodem ipſi prohibeatur. Vide *Theſaur. de pœn. verb. Epiſcopus cap. IV. §. Nota ſecundo, quod Epiſcopus.*

Nota II. Quod neque dictam ſuſpenſionem, aut aliam pœnam incurret., ſi in aliena diœceſi Primam Tonſuram proprio ſubdito privatim conferat, quia ut notat Van-Eſpen. *par. I. tit. XVII. num.* 12. cum Cardinali de Luca hæc dari poteſt ſine Pontificalibus, & quia non eſt proprie Ordo, ſed introductio ad illum.

Nota III.

ſecrare Eccleſias prophanatas, niſi de indulgentia Papæ =.

= Epiſcopus non habens Epiſcopatum, ſi habeat Eccleſiam juriſdictionalem ſuam, non poteſt in ea confirmare, vel exercere Pontificalia ſine licentia Epiſcopi, intra cujus diœceſim eſt Eccleſia, nec in loco exempto, etiam vocatus a Superiore loci, ſi locus eſt intra fines diœceſis alicujus: ſed ſi locus eſt in nulla diœceſi, poteſt confirmare de licentia Superioris =.

183 =.

Hic quæri poſſet, an Epiſcopus exercens Pontificalia in aliena diœceſi de Ordinarii loci expreſſa licentia, poſſit etiam Ordines conferre ſuis propriis diœceſanis, non obſtante *cap. V. Trident. ſeſſ. VI. de reform.* Gallemart ad *cap. II. Trident. ſeſſ. XIV. de reform.* refert Cong. Conc. ſub die *6.* Jul. *1595.* & *2.* Jul. *1597.* cenſuiſſe poſſe.

S E C T I O X X I I.

Seſſio VII. caput II. de reform.

NEmo, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures metropolitanas, ſeu cathedrales Eccleſias in titulum, ſive commendam, aut alio quovis nomine, contra ſacrorum Canonum inſtituta recipere, & ſimul retinere præſumat: cum valde felix ſit ille cenſendus, cui unam Eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures Eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Eccleſiæ ipſæ, ultima obtenta dumtaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

Quæ huic Decreto acceſſerint ex diſpoſitione, & indulgentia Sedis Apoſtolicæ quoad retentionem plurium Epiſcopatuum reſpectu S.R.E. Cardinalium, & aliquorum Epiſcoporum Germaniæ, legi poſſunt cumulatiſſime allata a Benedicto XIV. *de Synodo diœc. lib.* XIII. *cap.* VIII. *edit. Roman. an. 1755. a pag. 493. ad 498* quæ cum ad ſolius Summi Pontificis providam diſpoſitionem pertineant, illuc lectorem remitto.

S E C T I O X X I I I.

Eadem Seſſio VII. caput VII. juncto cap. XVI. ſeſſ. XXV. de reform.

BEneficia eccleſiaſtica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, ſeu aliis Eccleſiis, vel monaſteriis, beneficiis, ſeu collegiis, aut piis locis quibuſcunque perpetuo unita, & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis ſingulis viſitentur: qui ſolicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinariis pro bono Eccleſiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione, etiam ſuper certa re

 aſſi-

Digitized by Google

quam Apoſtolicæ Sedis delegatos, omnes, & qualcunque parochiales Eccleſias , cæteraque beneficia eccleſiaſtica ſuarum civitatum , & diœc. quibus animarum cura imminet , ad dictam Religionem , ejuſque Milites , Capellanos , Miniſtros , Rectores quomodolibet pertinen. etiam quod in eis epiſcopalem , & temporalem juriſdictionem Religio , & Milites prædicti haberent , eorumque Eccleſias , Rectores , Vicarios , & Miniſtros quoſcunque (in his tamen dumtaxat , quæ animarum curam, illiuſque exercitium , & Sacramentorum adminiſtrationem reſpiciunt) viſitare , omneſque actus viſitationem concernentes exercere poſſe , & debere , ac Rectores , cæteroſque hujuſmodi Miniſtros curam animarum exercentes minus idoneos repertos , ſi quidem ad nutum amovibiles ſint , ſtatim amovere , ſin vero titulares ſint , illico ſuſpendere , ac Superiores eorum monere , ut intra aliquem brevem terminum in locum amotorum ſubrogent alios idoneos ; prius tamen per ipſos Epiſcopos , & alios Superiores examinatos , & approbatos . Titularibus vero ſuſpenſis deputent alios idoneos pariter examinatos , & approbatos , ut ſupra , in Coadjutores , ſeu Vicarios juxta decretum Concilii , ſeſſ. XXI. cap. VI. Interea vero , dum hæc ſubrogatio , ſeu deputatio fiat , ipſi Epiſcopi , & alii Superiores pro neceſſitate curæ animarum provideant arbitrio ſuo . Quod ſi Superiores dictorum Rectorum , & Miniſtrorum intra tempus præfixum non ſubrogaverint , aut deputaverint , ut ſupra , tunc , dicto termino elapſo , ipſi Epiſcopi , & alii Superiores alios , prævio examine , juxta ejuſdem Concilii formam idoneos repertos in locum amotorum ſubrogent . Titularibus vero ſuſpenſis , Coadjutores deputent juxta dictum cap. VI. ſeſſ. XXI. Qui tamen in dictis parochialibus perinde inſerviant , acſi ſubrogati , aut deputati ab ipſis Superioribus Religionis , & Militum prædictorum fuiſſent .

§. IV. Volumus autem , quod Epiſcopi , & alii Superiores prædicti viſitationem hujuſmodi , & prædicta omnia ſolum , tanquam delegati Apoſtolicæ Sedis , & gratis , & abſque ulla dictæ Religionis , Rectorum , & Miniſtrorum impenſa , & onere faciant .

Secundæ vero relati Decreti parti , ſtatuenti in prædictis parochialibus Eccleſiis deputandos eſſe ab Ordinariis Vicarios ideoneos , etiam perpetuos , acceſſit altera dicti Pii Conſtitutio *Ad exequendum* , 1. *Novembr.* 1567. qua indulſit omnibus Regularibus nominationem faciendam ab eorum Superiore , ſi Vicarius ſit perpetuus, ad excluſionem Ordinarii , cum hujus tamen approbatione .

Si vero deputandus ſit in parochialibus unitis Monaſteriis Mendicantium , nominari poſſit unus ex ipſis, approbandus pariter ab Ordinario , amovibilis tamen ad nutum ſuorum Superiorum .

Et quamvis hæc Conſtitutio quoad hoc redacta fuerit ad terminos juris communis , & Concilii Tridentini a Greg. XIII. Conſtit. *In tanta* , 1. *Martii* 1573. id tamen Gregor. 2. *Decembr.* 1575. ad relationem Congr. Conc. in ſimilis controverſiæ ſpecie viſus eſt ſentire, Concilium in hoc *cap. VII.* (ſunt verba Fagnani , dictam controverſiam referentis *lib. III. de Statu Monachor. cap. VII. Quod Dei timorem numer.* 15. = Non ita clare dare arbitrium Ordinario ponendi quos velit Vicarios perpetuos , etiam ad excluſionem Regularium , qui alias idonei eſſent = .

Quidquid autem ſit de intellectu hujus capituli , certum eſt ex hodierna praxi , juxta aſſertum Benedicti XIV. *de Synodo diœc. edit. Roman. anno* 1755. *lib. XII. cap. I. num.* 2 quod = a Capitulis , & Monaſteriis deputari ſolent Vicarii temporanei , ad nutum amovibiles , qui animarum curam exerceant in parochiis iiſdem Capitulis , ſeu Monaſteriis unitis : a quibus tamen de jure communi poſſunt etiam ſine cauſa divelli , & amoveri , modo remotio fiat abſque dolo , & non ex odio = .

Tertiæ tandem ejuſdem Decreti parti, qua præcipitur aſſignandam eſſe dictis Vicariis perpetuis tertiam fructuum partem , aut majorem , vel minorem Ordinariorum arbitrio , derogatum eſt ab eodem Pio V. auferente hoc arbitrium , ac ſtatuente , ut portio dictis Vicariis aſſignanda omnino ſit = non major centum , nec minor quinquaginta ſcutorum anno-

Digitized by Google

ceantur, ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, hac noſtra perpetuo valitura Conſt. ſtatuimus, & ordinamus, & declaramus, quemadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſſignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorum Prælatorum arbitrio facienda, ita ſe continere, & arbitrari debere, ut non major centum, nec minus quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, et aliis obventionibus communiter percipi ſolitis, eis omnino aſſignetur, niſi Vicariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari, ſive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo, ſive alia re ſtabili portio hujuſmodi conſtituatur, cujuſcunque valoris parochialis Eccleſia unita fuerit, et habita, etiam ratione reddituum, et onerum loci, cui parochialis ipſa unita fuerit; ita quod portiones, ultra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, et ſcutorum quinquaginta hactenus aſſignatæ, vel in poſterum forſan aſſignandæ, quoad exceſſum, et defectum hujuſmodi, nullius roboris, et momenti exiſtant, et ad ſummas prædictas reductæ, et auctæ reſpective cenſeantur: niſi tamen valor annuus ipſius parochialis unitæ, habita ratione, ut præfertur, minor ſit quinquaginta ſcutis; quo caſu portio aſſignata, vel aſſignanda Vicario perpetuo non debeat excedere ſummam annui valoris dictæ prrochialis, ſed ſufficiat, quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo.

Quæ ſcuta, licet *Rota deciſ.* 18. *num.* 14. *parte* 19 *Recentior.* & juxta eam Pitonius *part.* 2 *diſcept.* 46. *num* 4. ſenſerit, intellig. nda eſſe de moneta loci, in quo Eccleſia exiſtit, ex poſteriori tamen declaratione Innocent. XIII. Conſt. *Apoſtolici miniſterii* 23. *Maii* 1723. intelligenda ſunt de argenteis juliorum decem monetæ Romanæ, ut §. XII. ibi.

Præterea, ne Conſtitutionis S. Pii V. Prædeceſſoris noſtri, in qua taxatur congrua fructuum portio Vicariis perpetuis, animarum curam exercentibus aſſignanda, interpretationem ab ejus ſententia alienam fieri contingat, declaramus Conſtitutionem illam pertinere dumtaxat ad Vicarios perpetuos illarum Eccleſiarum parochialium, quæ aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis unitæ ſunt: necnon portionem annuam ſcutorum, quæ ibidem ſtatuitur eſſignanda ipſis Vicariis in ſumma non majori, quam centum, nec minore, quam quinquaginta ſcutorum, intelligi debere de ſcutis argenteis juliorum decem monetæ Romanæ pro quolibet ſcuto.

Licet vero in hac Innocentii Conſtit. declaretur laudatam Pii Conſt. pertinere dumtaxat ad Vicarios perpetuos illarum Eccleſiarum parochialium, quæ aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis unitæ ſunt, attendenda eſt tamen noviſſima Conſt. Benedicti XIV. ad omnes locorum Ordinarios, per Italiam conſtitutos, *Cum ſemper* 19. *Auguſti* 1744. in qua §. X. comprehenſi ſunt etiam temporanei; & quoad congruam, tam his, quam illis aſſignandam dicta Piana Conſtitutio redacta eſt ad terminos Conc. Trid. ibi.

At

præcepto; utendum vobis erit poteſtate, quam fecit Epiſcopis Synodus Trident. ſeſſ.VII. cap. VII. dum illorum arbitrio permiſit, juxta temporum, atque injunctorum onerum rationem, congruam prædictis Vicariis fructuum portionem aſſignare; quam ob cauſam Nos etiam Fraternitatibus veſtris, quatenus opus ſit, neceſſarias omnes, & opportunas facultates impertimur, quibuſcunque appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus, ut in eodem Concilio ſancitur, adverſus ea, quæ ſalubriter a vobis conſtituta fuerint, minime ſuffragantibus.

Quia vero ſæpe laudata Piana Conſtit. ſtatuit in dicta reſpective ſumma ſcutorum centum, vel quinquaginta computanda eſſe omnia etiam incerta emolumenta, & alias obventiones communiter percipi ſolitas, ortum eſt dubium, an nomine incertorum veniant emolumenta ratione ſtolæ. Cui dubio ſatisfacit Pitonius *part 2. diſcept 46. num. 4.* = Inter incerta (ait) alia eſſe, quæ ſunt mere eventualia, & voluntaria, quæ pendent a ſola populi devotione, quorum non eſſe habendam rationem pro congrua, firmat de Luca *de Parocho diſcurſ. 18. num. 12.* & alia incerta ſolvenda occaſione Sacramentorum, vel ſepulturæ, quæ ſunt aliqualiter certa, quorum ratio haberi debet, cum proinde populus non poſſit non mori, non naſci, non baptizari, & non contrahere matrimonium, ut ſubjungit idem Cardinalis: ubi etiam notat, quod in pleriſque parochiis, nullum alium redditum habentibus, iſta ſola emolumenta ob populi numeroſitatem adeo magnum redditum conſtituunt, quod ſufficiat etiam ad ſuſtentationem Collegii, cujus beneficia adeo pinguia reputantur, ut etiam penſionibus graventur =.

Quoad undecim perpetuas Vicarias Urbis, idem S. Pius Conſt. *Etſi omnibus 5. Novembr. 1571.* unicuique ſuam reſpectivam taxam præſcripſit: quibus præficiendi ſunt tantum ex approbatis a Cardinali Urbis Vicario, prævio examine per concurſum coram Examinatoribus ejuſdem Urbis, ad nominationem tamen Capituli Baſilicarum, & Eccleſiarum, in quibus dictæ Vicariæ conſtitutæ ſunt.

Aliam etiam Vicariam perpetuam erexit in Eccleſia parochiali S. Mariæ in Aquiro Orphanorum Urbis, ut ex ipſius Conſtit. *In præclara B. Petri 19. Febr. 1571.* regiſtrata *Tom.* LXXX. Bullarum ejuſdem Pontificis in Archivio ſecretiore Apoſtolico Vaticano; quæ etiam aſſervatur in Archivio Ven. Hoſpitalis S. Mariæ Pietatis pauperum dementium Urbis,

SECTIO XXIV.

Eadem Seſſio VII. caput VIII. de Reform.

In hoc capitulo ſtatuitur, ut Ordinarii, tamquam delegati Sedis Apoſtol. ſingulis annis teneantur viſitare quaſcunque Eccleſias, quomodolibet exemptas, & juris remediis providere, & quæ reparatione indigent, reparentur, animarumque cura, ſiqua illis imminet, ſolicite, & exacte exerceatur. Cum vero de his ſermo inſtituendus ſit infra, cum de *cap. 7. & cum de cap. VIII. ſeſſ. XXI. de refor.* ad eam lectorem remitto, ubi traſcribetur hujus cap. textus.

SECTIO XXV.

Eadem Seſſio VII. caput IX. de reform.

In hoc Capitulo præcipit Concilium, ne conſecratio epiſcopalis differatur ultra tres menſes, nec ultra ſex concedatur prorogatio ad eam recipiendam. De hoc pariter inſtituetur ſermo infra, cum de *cap. II. ſeſſ. XXIII.* ubi textum leges.

SE-

Digitized by Google

Cum de literis dimiſſoriis concedendis tam a Vicario capitulari, Sede vacante, quam ab Abbatibus, ſeu Prælatis, Epiſcopo inferioribus, ſpecialis inſtituendus ſit ſermo infra, cum de *cap. 10. ſeſſ. 23. de reform.* agetur, ideo lectorem ad illud remitto.

SECTIO XXVII.

Eadem Seſſio VII. cap. XIII. de Reform.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati quibuſvis eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nunciis, ad quævis eccleſiaſtica beneficia, non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujuſvis privilegii, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus examen ſubire teneatur. Præſentatis tamen, electis, ſeu nominatis ab Univerſitatibus, ſeu Collegiis generalium ſtudiorum exceptis.

Cum de hoc pariter decreto inſtituendus ſit ſermo infra, cum de *cap. 18. ſeſſ. 26. de reform.* ne de acceſſionibus ad hanc eandem rem pertinentibus ſparſim agatur, illuc lectorem remitto.

Notandum tamen eſt hic obiter, quod cum in primis editionibus Conc. Trid. Romæ proditis duplici paginarum forma, altera in folio, altera in octava folii parte, & typis Pauli Manutii, Aldi filii, anno 1564. legatur in principio cit. cap. 13. Trident. Præſentati, ſeu electi, vel nominati A. quibuſvis, illa præpoſitio A. mendoſe eſt impreſſa, ut conſtat ex uno exemplari earundem editionum in folio, emendato ab Angelo Maſſarello, Epiſcopo Theleſino, Secretario ejuſdem Conc. qui ad calcem dicti exemplaris teſtatur, ſe illud cum authentico originali contuliſſe, adhibitis etiam duobus Conc. Notar. Marco Antonio Peregrino Clerico Comenſi, & Cynthio Pamphilo de S. Severino Camerinen. diœceſis: quod ſic authentice ipſiuſmet Maſſarelli manu correctum, aſſervatum vidi in inſigni Bibliotheca Corſina: alterum authenticum exemplar ita, & eodem charactere correctum legi in Bibliotheca Ghiſia: juxta quam correctionem idem Manutius eodem an. & eadem duplici paginarum forma Concilium Romæ iterum impreſſit, additis in fronte utriuſque poſterioris editionis verbis *Index dogmatum, & reformationis, in ædibus Populi Romani*. Hunc eundem errorem animadverterat prius Fagnanus in *cap. Accepimus, De ætat. & qualit. Præficien. num. 31.* & clariſſimus vir Cardinalis Lanfredinus in editione enim, ejus opera prodita Romæ e typis Hieronymi Mainardi an. 1732. facta collatione cum authenticis actis ipſius Conc. in Archivio S. Angeli aſſervatis, non legitur dicta præpoſitio A. ut mendoſe legitur addita in aliis fere omnibus editionibus, quæ in variis locis tam ante, quam poſt hanc prodiere. Et quidem recte, perpenſo vero ipſiuſmet textus ſpiritu, ſtatim apparet mendoſa impreſſio A. Conc. enim hic loquitur in caſu, quo præſentatio, electio, vel nominatio fiat aliis, quam Epiſcopo; ac proinde ad præſervandam ipſius Juriſdictionem, jubet præſentatum, electum, vel nominatum non aliter confirmandum, vel inſtituendum, quam prævio Epiſcopi examine; prout etiam declaratur alio ejuſdem Conc. textu *cap. IX. ſeſſ. XXV. de reform.* non autem loquitur in caſu, quo ipſimet Epiſcopo fieret præſentatio, vel nominatio: tunc enim extra controverſiam illæſa remaneret illius Juriſdictio, ut conſideranti patet.

SE-

Digitized by Google

Huic Decreto, decernenti cauſas civiles mercedum, & miſerabilium perſonarum a locorum Ordinariis cognoſci poſſe etiam adverſus Regulares extra clauſtra degentes, non obſtantibus Conſervatorum deputationibus, acceſſit Decretum Congreg. Conc. confirmatum a Paulo V. Conſtit. *Religioſorum*, 24. *Auguſti* 1607. quo declaratur, hunc Conc. locum non pertinere ad eoſdem Religioſos intra clauſtra degentes; ideoque conveniendos eſſe juxta eorum privilegia coram ſuis Superioribus, vel Conſervatoribus. Textum leges infra cum de *cap. V. ſeſſ. XIV. de reform.* poſt §. Nota VIII.

SECTIO XXIX.

Eadem Seſſio VII. cap. XV. de Reform.

CUrent Ordinarii, ut hoſpitalia quæcunque a ſuis adminiſtratoribus, quocunque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, Conſt. Conc. Viennenſis, quæ incipit, *Quia contingit*, forma ſervata; quam quidem Conſtit. eadem Synodus innovandam duxit, & innovat cum derogationibus in ea contentis.

De hoc Decreto ſermo inſtituetur infra, cum de *cap. VIII. ſeſſ. XXII. de reform.*

SECTIO XXX.

Seſſio XIII. cap. V. de Eucharistia.

DEclarat præterea S. Synodus, pie, & religioſe admodum in Dei Eccleſiam inductum fuiſſe hunc morem, ut ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, & venerabile Sacramentum ſingulari veneratione, ac ſolemnitate celebraretur, utque in Proceſſionibus reverenter, & honorifice illud per vias, & loca publica circumferretur.

Huic Capitulo, in quo mentio fit de laudabili more in Eccleſia inducto celebrandi ſingulis annis ſolemnitatem Corporis Chriſti, illudque in Proceſſionibus reverenter circumferendi, acceſſit Conſtitutio Gregorii XIII. *Cum interdum* 11. *Martii* 1573. in qua ſtatuitur, omnibus licere in quocunque die infra octavam ejuſdem ſolemnitatis Proceſſionem ſolemniter facere, cum derogatione Conſtitutionis S. Pii V. qua indulſerat Fratribus Prædicatorum, ut iis ſolummodo liceret hanc ſolemnem Proceſſionem facere in die Dominica infra octavam, ibi.

Nos univerſis, & ſingulis, Clero, & Clericis, ac perſonis eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quam quorumvis Ordinum Religionum, & Militiarum Regularibus, ut literis Pii Prædeceſſoris hujuſmodi non obſtantibus, liceat ipſis, tam die ipſa Dominica infra octavam Corporis Chriſti, quam aliis totius octavæ prædictæ diebus Proceſſiones ſuas celebrare, nec ſuper eo, tam ab Ordinis Prædicatorum hujuſmodi, quam aliis quibuſcunque perſo-

Digitized by Google

SI non decet, . . . Quare communicare volenti revocandum eſt in memoriam ejus præceptum: *Probet autem ſe ipſum homo*. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius peccati mortalis, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat. Quod a chriſtianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc Synodus perpetuo ſervandum eſſe decrevit; modo non deſit illis copia confeſſoris. Quod ſi, neceſſitate urgente, Sacerdos abſque prævia confeſſione celebraverit, quamprimum confiteatur.

Hoc præceptum de emittenda confeſſione *quamprimum* a Sacerdote peccati mortalis conſcio, qui neceſſitate urgente abſque prævia confeſſione celebravit, declaratum eſt ab Alexandro VII. qui proſeribendo 18. *Martii* 1666 Propoſitionem la XXXVIII. in ordine = Mandatum Tridentini factum Sacerdoti ſacrificanti ex neceſſitate cum peccato mortali confitendi quamprimum, eſt conſilium, non præceptum = & alteram la XXXIX. in ordine = Illa particula *quamprimum* intelligitur, cum Sacerdos ſuo tempore confitebitur = definivit, hoc Trident. mandatum eſſe præceptum, non conſilium, & ly *quamprimum* non eſſe intelligendum, cum Sacerdos ſuo tempore confitebitur.

Quamvis autem aliqui ſentiant ly *quamprimum* habere moralem latitudinem, ac proinde extendi poſſe ad unum, vel alterum diem, crederem tamen hoc onus reſtringendum eſſe ad tempus immediatum poſt Miſſam, ſi ceſſante motivo infamiæ, aut ſcandali, ei ſuppetat copia Confeſſarii.

Si autem quæras, quæ dicatur urgens neceſſitas, ob quam tam Sacerdos, ſine prævia confeſſione, ſolo contrictionis actu elicito, celebrare poſſet, quam laicus Euchariſtiam ſuſcipere, communi ſaniorum DD. calculo ea eſt, quando ex omiſſione celebrationis, aut euchariſticæ Communionis ſibi infamia, aut cæteris probabiliter ſcandalum oriretur.

Hoc idem præceptum de emittenda quamprimum confeſſione Navarrus *in Manuali cap. II. n.* 10. extendit etiam ad laicum, qui conſcius peccati mortalis, neceſſitate urgente Euchariſtiam ſumeret. Et quamvis Azorius *Inſtit. moral. part. I. lib X. cap. XXXI. quæſt. IX.* dicat, quod aliis Doctoribus probabilius videatur oppoſitum, cum Concilium loquatur de ſolo Sacerdote celebrante, ſibi tamen magis placere concludit ſententiam Navarri, *Nam eadem videtur ratio de laico, quæ eſt de Sacerdote, licet Concilium meminerit ſolum Sacerdotis.*

SECTIO XXXII.

Eadem Seſſio XIII. cap. I. de Reform. junctis Decreto de Obſervan. & vitandis in celebratione Miſſæ, ac cap. VIII. ſeſſ. XXII. de Reform. & cap. I. & XVIII. ſeſſ. XXIII. cap. X. XVIII. & XX. ſeſſ. XXIV. de Reformatione cap. XIII. ſeſſ. XXV. de Regul. & cap. XIV. ſeſſ. XXV. de Reform.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus . . . ita ſtatuit, & decrevit. In cauſis viſitationis, & correctionis, ſive habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali, ante definitivam ſententiam, ab interlocutoria, vel alio quocunque gravamine non appelletur; neque Epiſcopus, ſeu

Digitized by Google

Seſſio XIV. caput II. de Sacramento Penitentiæ.

Cæterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptiſmo differre dignoſcitur; nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, longiſſime diſſidet, conſtat certe, Baptiſmi miniſtrum judicem eſſe non oportere, cum Eccleſia in neminem judicium exerceat, qui non prius in ipſam per Baptiſmi januam fuerit ingreſſus. *Quid enim mihi*, inquit Apoſtolus, *de iis, qui foris ſunt, judicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus lavacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemel effecit*: nam hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptiſmo ablui, cum id in Eccleſia catholica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tamquam reos, ſiſti voluit, ut per Sacerdotum ſententiam non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari.

Hoc Decretum, quo docet Concilium ex inſtitutione Chriſti, lapſos poſt Baptiſmum in peccatum (intellige mortale) debere perſonaliter ſe ſiſtere ante tribunal Pœnitentiæ, ideſt coram Sacerdote judice ad obtinendam abſolutionem, declaratum eſt prius a Catechiſmo Romano *ad Parochos de Sacrament. Pœnit.* §. *Sed quoniam* circa finem juxta nuperrimam editionem Roman. an. 1761. pag. 249. ibi.

Illud vero tum confitenti, tum Sacerdoti maxime laborandum eſt, ut eorum ſermo, in confeſſione ſecreto habeatur, quare fit, ut nemini omnino neque per nuncium, neque per literas, quoniam ea ratione nihil jam occulte agi poteſt, peccata confiteri liceat.

Poſtea declaratum eſt a Clemente VIII. ſequenti Decreto, relato *in Bullario Cherubini tom. III. edit. Romæ* 1618. *num.* 87. *pag.* 135. *in quo inſuper prohibetur*, confeſſionem fieri per literas, ſeu internuncium, abſolutionemque in abſentem dari, ibi.

Sanctiſſimus D. N. D. Clemens Papa VIII. &c. auditis votis PP. Theologorum, & re cum Illuſtriſs. & Reverend. DD. Card. contra hæreticam pravitatem generalibus Inquiſitoribus, mature, ac diligenter conſiderata. Hanc Propoſitionem, ſcilicet, licere per literas, ſeu internuncium Confeſſario abſenti peccata ſacramentaliter confiteri, & ab eodem abſente abſolutionem obtinere, ad minus uti falſam, temerariam, & ſcandaloſam damnavit, ac prohibuit, præcepitque, ne deinceps iſta Propoſitio publicis, privatiſve lectionibus, concionibus, & congreſſibus doceatur, neve unquam tamquam aliquo caſu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quovis modo deducatur. Quod ſiquis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut de ea, etiam diſputative, tractaverit (niſi forſan impugnando) vel ad praxim directe, ſeu indirecte deduxerit, præter excommunicationem latæ ſententiæ, quam ipſo facto incurrant, & a qua non poſſit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacunque etiam dignitate fulgente, etiam S.R.E. Majori Pœnitentiario, niſi a pro tempore exiſtente Romano Pontifice abſolvi, aliis etiam pœnis arbitrio infligendis, ſubjaceat. In generali Congr. S. Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtol. in Monte Quirinali, die 20. menſis Junii 1602.

Nota

Digitized by Google

quando ſcilicet adſtantes teſtantur, quod ille, ante-

SECTIO XXXIV.

Eadem Seſſio XIV. caput IV. de Sacramento Pœnitentiæ, junctis Can. V. VII. & VIII.

Contritio .... Docet præterea, etſi contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemque Deo reconciliare, priuſquam hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus reconciliationem ipſi contritioni ſine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam vero contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, quoniam, vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi voluntatem peccandi excludat cum ſpe veniæ, declarat, non ſolum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei eſſe, & Spiritus Sancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum moventis, quo pœnitens adjutus viam ſibi ad juſtitiam parat.

Cum contra hæc firmiſſima Fidei dogmata elapſo ſeculo ſequentes Propoſitiones typis vulgatæ fuerint = Probabile eſt, ſufficere attritionem naturalem, modo honeſtam = Revera peccat, qui odio habet peccatum mere ob ejus turpitudinem, & diſconvenientiam cum natura rationali ſine ullo reſpectu ad Deum = Timor gehennæ non eſt ſupernaturalis = Attritio, quæ gehennæ, & pœnarum metu concipitur ſine dilectione benevolentiæ Dei propter ſe, non eſt bonus metus, ac ſupernaturalis = Prima damnata fuit ab Innocentio XI. quæ eſt la LVII. in ordine inter alias ab eo proſcriptas 2. *Martii* 1679. Secunda, tertla, & quarta proſcriptæ fuerumt ab Alexandro VIII. 7. *Decembris* 1690. quæ ſunt la XI. XIV. & XV. in ordine.

An autem attritio, de qua hic Tridentinum, includere debeat aliqualem Dei amorem, ut ſit ſufficens ad jam Sacr. pœnitentiam, quamvis ego ei ſententiæ adhærerem, quæ initialem ſaltem charitatem comitem attritioni adjungit, lectorem tamen remitto ad expoſita a Benedicto XIV. *lib.VII. cap. XIII. num.*9. *&* 10. *de Synod.diac. edit. Roman. an.*1755. *pag.*223. *& ſeq.* ibi.

= IX. Cum itaque verſemur in quæſtione ab Eccleſia hactenus non definita, Jure, ac merito Alexander VII. die 5. *Maii* 1667. ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, Sedi Apoſtolicæ reſervatæ, præcepit = cunctis, & ſingulis Fidelibus .... ut, ſi deinceps de materia attritionis ſcribent, vel libros, aut ſcripturas edent, vel docebunt, vel prædicabunt, vel alio quovis modo pœnitentes, aut ſcholares, cæteroſve erudient, non audeant alicujus theologicæ cenſuræ, alteriuſve injuriæ, aut contumeliæ nota, taxare alteram ſententiam, ſive negantem neceſſitatem aliqualis dilectionis Dei in præfata attritione, ex metu gehennæ concepta, quæ hodie inter ſcholaſticos communior videtur, ſive aſſerentem dictæ dilectionis neceſſitatem; donec ab hac ſancta Sede fuerit aliquid hac in re definitum = Caveant proinde Epiſcopi, ne in ſuis Synodis, aut in inſtructione Sacerdotum, quam Synodis quandoque attexunt, aliquid decernant, aut de attritionis mere ſervilis ad Sacramentum pœnitentiæ ſufficientia, aut de amoris ſaltem initialis neceſſitate. Adhuc quippe ſub judice alis eſt: adhuc impune pro una, & altera ſententia dimicatur. Paucis antea annis Cardinalis Gottus *Theolog. tom. III. in III. parte D. Thomæ, quæſt.*4. *de Contritione dub.*4. §.1. ſententiam propugnavit, non requirentem in pœnitente amorem Dei, ne initialem quidem, ad juſtificationis gratiam in Sacramento pœnitentiæ aſſequendam. Hac ipſa in Urbe, opera, & cura P. Caroli

ctam elucubravit Diſſertationem Theologico Scholaſticam, in qua totis viribus conatus eſt demonſtrare neceſſitatem aliqualis amoris Dei, ſaltem imperfecti, & initialis, ad impetrandam gratiam in Sacramentis, quæ dicuntur *Mortuorum*. Et laudatus Petrus Lambertus le Drou, Epiſcopus Porphyrienſis, Apoſtolici Sacrarii Præfectus, cum per Urbem evulgatam vidiſſet Diſſertationem a Bartholomæo Rivio ejuſdem ſui Auguſtiniani Inſtituti, Theologo exaratam, in qua Auctor decertat pro ſufficientia attritionis, omnis charitatis expertis, ad valide, & cum fructu recipienda Sacramenta Baptiſmi, & Pœnitentiæ, eidem ſtatim contradictorem ſe præbuit, aliiſque editis Diſſertationibus, ſan. mem. Clementi XI. nuncupatis, nullum non adhibuit argumentum, quod aptum putaverit ad prædictam opinionem refellenterunt, uti Suarez, Gamachæus, Comitolus, quorum teſtimonia ſupra retulimus. Et, quod magis eſt, ita fieri præcipit Rituale Romanum, juſſu Pauli V. editum = *tit*. 18. Confeſſario injungens, ut, audita pœnitentis ſacramentali confeſſione, ejuſque peccatis diligenter expenſis = opportunas correptiones, ac monitiones, prout opus eſſe viderit, paterna charitate adhibeat, & ad dolorem, & contritionem efficacibus verbis adducere conetur = cui conſonat Rituale Argentinenſe, editum a Cardinali de Rohan *tit. de Pœnit.* §. 1. ubi hæc habentur = Cæterum pœnitentes ſuos admonere non ceſſent Confeſſarii, ne ſe putent ſecuros in Sacramenti pœnitentiæ perceptione, ſi præter fidei, & ſpei actus, non incipiant diligere Deum, tamquam omnis juſtitiæ fontem, ut loquitur ſacroſancta Synodus Tridentina =.

SECTIO XXXV.

Eadem Seſſio XIV. caput V. juncto Can. VII. de Sacramento Pœnitentiæ.

§. I. EX inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, univerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe a Domino integram peccatorum confeſſionem, & omnibus poſt baptiſmum lapſis jure divino neceſſariam exiſtere, quia Dominus noſter Jeſus Chriſtus e terris aſcenſurus ad cœlos, Sacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquam præſides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſtifideles ceciderint; quo pro poteſtate clavium, remiſſionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuncient: conſtat enim, Sacerdotes judicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, nec æquitatem quidem illos in pœnis injungendis ſervare potuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Ex his colligitur, oportere a pœnitentibus omnia peccata mortalia quorum, poſt diligentem ſui diſcuſſionem, conſcientiam habent, in confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tantum adverſus duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonnunquam animum gravius ſauciant, & periculoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto admittuntur: nam venialia, quibus a gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, citraque omnem præſumptionem in confeſſione dicantur, quod piorum hominum uſus demoſtrat, taceri tamen citra culpam, multiſque aliis remediis expiari poſſunt. Verum, cum univerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant, neceſſum eſt, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda confeſſione a Deo quærere.

§. II. Colligitur præterea, etiam eas circumſtantias in confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant; quod ſine illis peccata ipſa neque a pœnitentibus integre exponantur, nec judicibus innoteſcant; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte

cen-

Digitized by Google

Contra hoc alterum Fidei dogma declaratum hic a Tridentino §. I. & *Can. VII.* de integra peccatorum mortalium confeſſione facienda, non defuit, qui auſus fuerit aſſerere hanc Propoſitionem la LIX. in ordine inter proſcriptas ab Innocentio XI. 2. *Martii* 1679. = Licet ſacramentaliter abſolvere dimidiate tantum confeſſum ratione magni concurſus pœnitentium, qualis v. g. poteſt contingere in die magnæ alicujus feſtivitatis, aut Indulgentiæ = Quæ quidem ſimilis eſt alteri proſcriptæ ab Alexandro VII. 24. *Septembr.* 1665. la XI. in ordine = Peccata in confeſſione omiſſa, ſeu oblita ob inſtans periculum vitæ, aut ob aliam cauſam, non tenemur in ſequenti confeſſione exprimere = quæ ambæ ſunt aperte contrariæ definitioni Trident. infligentis *cit. Can. VII.* excommunicationem latæ ſententiæ in aſſerentes, non eſſe neceſſariam integram omnium peccatorum mortalium confeſſionem, ibi.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remiſſionem peccatorum neceſſarium non eſſe jure divino confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ ſunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumſtantias, quæ peccati ſpeciem mutant . . . . anathema ſit.

Circa onus explicandi in confeſſione etiam circumſtantias peccati ſpeciem mutantes impoſitum a Tridentino in ſupra relatis §. II. & *Can. VII.* acceſſit ampliatio Catechiſmi Romani ad Parochos, jam juſſu S. Pii V. editi, quem noviſſime Clemens XIII. ut parabilior fieret, & ex maculis, quas Operarum vitio contraxerat, emendatior, ad ejus exemplum, quem idem S. Pius ex Tridentinæ Synodi Decreto vulgavit, iterum omni adhibita diligentia excudendum curavit Romæ typis Cameræ Apoſtolicæ 1761. *ubi de Sacramento Pænitentiæ*, §. *Neque vero* poſtquam expoſuit præceptum Trident. de explicandis circumſtantiis, peccati ſpeciem mutantibus, addidit neceſſitatem explicandi etiam valde aggravantes intra eandem ſpeciem, utrarumque exempla afferendo, ibi.

Neque vero ſolum peccata gravia narrando explicare oportet, verum etiam illa, quæ unumquodque peccatum circumſtant, & pravitatem valde augent, vel minuunt. Quædam enim circumſtantiæ adeo graves ſunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum conſtet: quare hæc omnia ſemper confiteri oportet. Si quis enim hominem interemerit, explicandum eſt, utrum ille ſacris initiatus, an profanus fuerit. Itemque, ſi cum muliere concubuit, matrimonii ne lege libera, aut alterius uxore, aut propinqua, aut alicujus voti ſponſione Deo conſecrata, aperiat neceſſe eſt, hæc enim diverſa peccatorum genera conſtituunt, ita, ut primum quidem ſimplex fornicatio, alterum adulterium, tertium inceſtus, quartum ſacrilegium a divinarum rerum Doctoribus appelletur. Furtum etiam in peccatis numerandum eſt. Verum ſi quis aureum nummum furetur, levius omnino peccat, quam is, qui centum, vel ducentos, vel ingentem aliquam auri vim, præſertim vero qui ſacram pecuniam abſtulit.

Huc ſpectat, ſi non omnimode ad integritatem confeſſionis, ad rectius certe regulandum judicium confeſſarii pro neganda, vel differenda abſolutione, remediiſque adhibendis, declaratio Innocent. XI. circa ſenſum contrarium Propoſitioni, la LVIII. in ordine inter alias ab eodem proſcriptas 2. *Martii* 1979. nempe = Non tenemur Confeſſario interroganti fateri peccati alicujus conſuetudinem = Quæ quidem Propoſitio repugnat ipſimet rationi, quæ dictat, medico ſpirituali, non ſecus ac corporali jus eſſe interrogandi, an morbus, qui ſibi curandus proponitur, inveteratus ſit, necne.

Circa tandem peccata oblita poſt diligens examen, quæ Concilium §. III. docet, *in univerſum eadem confeſſione incluſa eſſe intelliguntur*, acceſſit declaratio laudati Catechiſmi Romani, docentis *loc. cit.* §. *At vero*, opus eſſe ea, quando in memoriam redeunt, Sacerdoti alio tempore confiteri, ibi.

At ve-

Digitized by Google

Propoſitio ſa XI. in ordine ſupra relata §. *Contra* hoc, excludens neceſſitatem eadem peccata oblita, explicandi.

SECTIO XXXVI.

Eadem Seſſio XIV. de Sacrament. Pænitentiæ cap. VI.

CIrca miniſtrum autem hujus Sacramenti, declarat S. Synodus, falſas eſſe, & a veritate Evangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quoſvis homines, præter Epiſcopos, & Sacerdotes, clavium miniſterium perniciose extendunt.

Hic definit Trident., ſolos Epiſcopos, & Sacerdotes eſſe miniſtros hujus Sacramenti. Quæ autem pœnæ ſtatutæ ſint contra illud miniſtrantes ad Presbyteratus Ordinem non promotos, notatum eſt parte I. pag. 702.

SECTIO XXXVII.

Eadem Seſſio XIV. cap. VII. juncto Can. XI. de eodem Sacramento.

QUoniam igitur natura, & ratio judicii illud expoſcit, ut ſententia in ſubditos dumtaxat feratur; perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti abſolutionem eam eſſe debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet juriſdictionem.

Circa hoc decretum, quo declaratur, nullius momenti eſſe abſolutionem, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, vel delegatam non habet juriſdictionem inſtituetur ſermo infra *cap. XV. ſeſſ. XXIII. de reform.*

SECTIO XXXVIII.

Eadem Seſſio XIV. de dicto Sacramento proſequitur, idem cap. VII.

MAgnopere vero ad chriſtiani populi diſciplinam pertinere Sanctiſſimis Patribus noſtris viſum eſt, ut atrociora quædam, & graviora crimina non a quibuſvis, ſed a ſummis dumtaxat Sacerdotibus abſolverentur: unde merito Pontifices Max. pro ſuprema poteſtate ſibi in Eccleſia univerſa tradita, cauſas aliquas criminum graviores ſuo potuerunt peculiari judicio reſervare. Neque dubitandum eſt, quando omnia, quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique diœceſi, in ædificationem tamen, non in deſtructionem liceat, pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præſertim quoad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt.

De-

Digitized by Google

... communi bono expedire, atrociorum tantum, & graviorum criminum abſolutionem ſibi reſervent, quorum reſervatio ad chriſtianam diſciplinam retinendam conferat, & in ædificationem cedat; ne alioquin, Sacramenti Pœnitentiæ miniſtrorum coarctata poteſtate, ſanctæ matris Eccleſiæ piæ menti contrarius effectus ſubſequatur. Prohibet etiam, ne ſibi ſuperflue reſervent caſus in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentos, neque alios Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter reſervatos, 26. Novembris 1602.

Encyclicam ſequentem quoque literam dicta die 26. Novembr. eadem Sac. Congr. ad eoſdem Ordiuarios miſit, relatam a Bened. XIV. in *tractat. de Synod. diœceſ. lib. V. cap. V. num.* 4.

Præcipue vero hæc monenda cenſet Sacr. Congreg. ut videant ipſi Ordinarii, ne illos caſus promiſcue reſervent, quibus annexa eſt excommunicatio major, a jure impoſita, cujus abſolutio nemini reſervata ſit, niſi forte propter frequens ſcandalum, aut aliam neceſſariam cauſam, aliqui hujuſmodi caſus nominatim reſervandi viderentur; neque caſus, in quibus abſolutio, niſi cum reſtitutione, vel executione eorum, ad quæ penitentes tenentur, non confertur; neque illos, qui etſi mortale peccatum inducant, circa res tamen parvi momenti verſantur, & frequenter inter idiotas evenire ſolent, uti damni dati, & ſimilium. In peccatis etiam carnalibus reſervandis multa utantur circumſpectione, propter periculum ſcandalorum, in iis maxime perſonis, in quas ob acceſſum ad Confeſſarios extraordinarios, vel frequentem reditum ad ordinarios, ſuſpicionis aliquid cadere poteſt. Poſtremo eam potiſſimum ineant, & ſequantur rationem, quæ, conſideratis diligenter cujuſque provinciæ, ac populorum moribus, natura, ac propenſione, magis in Domino expedire videbitur.

Et hic monitos vult Epiſcopos Benedictus XIV. *loc. mox cit. cap. IV. num.* 3. per hæc verba = Quamvis prædicta facultate reſervandi caſus poſſit Epiſcopus ſemper, & quandocunque voluerit, uti; multis tamen nominibus decet, ut illam potius in Synodo, quam extra Synodum exerceat. Primo, quia, ut in hoc negocio cautius ſe gerat, uti opportune monent Homobonus *tract. XV. cap. VI. quæſtione* 12. & Lælius Zecchius *De munere Epiſcopi, cap VII.* expedit, ut prius probos, atque longa experientia edoctos Sacerdotes in conſilium adhibeat, quos profecto nuſquam melius, & commodius, quam in Synodo habere poteſt: attamen curandum eſt, ut hoc ipſum conſilium maxima circumſpectione, & cautela petatur, atque prælletur, ne arctiſſimum ſacramentalis confeſſionis ſigillum ulla ex parte videatur violari. Qua de cauſa, cum olim Vicarius Generalis Tridentinus rogaverit Regulares oppidi Bulganenſis, ut ſibi, adjecta cæteroquin ſevera lege ſecreti, quod ſe religioſe ſervaturum promittebat, manifeſtarent, quænam in genere eſſent graviora peccata, quæ eo in loco magis communiter committerentur, & Regulares Vicario morem gerere abnuerint, quos tamen Vicarius urgere non deſinebat, re delata ad ſacram Congregat. Conc. hæc die 19. *Auguſti* 1673. dixit, Regulares ad id cogi non poſſe, & monendum Vicarium, ut ab ejuſmodi interrogationibus abſtineret, *lib.* 28. *Decretor. pagina* 150. Secundo, congruum eſt, ut reſervatio fiat in Synodo, ne ſecus Parochi conquerantur, ſuam ordinariam poteſtatem, ipſis prorſus inſciis, nimis admodum coarctari: ut enim notat Cardinalis de Lugo *de Sacram. Pœnit. diſp.* 20. *ſect.* 3. *numer.* 37. Quamvis Epiſcopus poſſit juriſdictionem abſolvendi, quam aliis Sacerdotibus delegat, omnino pro libito limitare, & ad pauciſſimas cauſas reſtringere, tanta tamen poteſtate non potitur quoad Parochos, quorum juriſdictio, etſi ab Epiſcopo pendeat, eique ſubja-

Digitized by Google

turam legis, quæ, nullo contradicente, perpetua eſt, & , quamdiu non revocatur, perſeverat; facta autem extra Synodum, non ab omnibus reputatur perpetua, opinantibus pleriſque Theologis, quos ſequuntur Gavantus *in Manuali Epiſcoporum, verb. Caſus reſervati, num.* 16. & Roncaglia *in Theologia moral. tom.* 2. *tract.* 19. *quæſt.* 7. *quæſit.* 2. illam, decedente Epiſcopo, a quo eſt facta, illico expirare: aliis ex adverſo cum Capeavil. *de Caſibus reſervat. part.* 1. *cap.* 5. *in fin.* contendentibus, etiam tum perpetuam eſſe, & durare, donec a Succeſſore, vel expreſſe, vel tacite revocetur, ex quo fiet, ut mortuo Epiſcopo, aliqui prima ſententia imbuti, a reſervatis abſolvent; alii vero ſecundam ſectantes, talem abſolutionem invalidam pronunciabunt, atque exinde multa ſcandala exorientur, quæ præcaven-

Epiſcopis ab illis abſolvendi, ſicuti contingit in legibus, a Superioribus latis, quæ a nullo inferiorum relaxari poſſunt; etenim eadem Concilia, non ſibi, aut Metropolitanis, ſed ipſiſmet Epiſcopis illorum abſolutionem reſervabant, quod præfatos Canones legenti patebit.

Idem Trident. decretum moderatum eſt quoad Superiores regulares (Generales nempe, Provinciales, & Abbates, quaſi epiſcopalem juriſdictionem habentes, non Superiores locales) altero ejuſdem Clement. decreto *Sanctiſſimus* 26. *Maii* 1593. reſtringentis hujuſmodi facultatem ad undecim tantum caſus, qui tamen non ſunt eo ipſo reſervati, ſed reſervari poſſunt. Citati decreti tenor, quod refertur poſt Conſtitutionem Urbani VIII. incip. *Sacra Congr. ſub die* 21. *Septemb.* 1624. eſt.

Sanctiſſimus Dominus noſter, qui jampridem accurate perpendit, ac re ipſa comperit, quod reſervatio facultatis abſolvendi Religioſos penitentes a peccatis quibuſdam gravioribus, niſi Superiores admodum prudenter, ac moderate *illa* utantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori ſuo conſcientiæ maculas detegere formidant, adducere poſſet in æternæ damnationis periculum, & ſpiritualis remedii deſperationem.

§. I. Ideo, ut huic malo Sanctitas Sua opportune proſpiceret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum abſolutiones ſibi reſervet, exceptis iis, quæ ſequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout ſubditorum utilitati expedire prudenter in Domino judicaverint.

I. Veneficia, Incantationes, Sortilegia.

II. Apoſtaſia a Religione, ſive habitu dimiſſo, ſive retento, quando eo pervenerit ut extra ſepta monaſterii, ſeu conventus fiat egreſſio. Nocturna, ac furtiva e monaſterio, ſeu conventu egreſſio, etiam non animo apoſtandi facta.

III. Proprietas contra votum paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. Juramentum falſum in judicio regulari ſeu legitimo.

IV. Procuratio, auxilium, ſeu conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fetum, etiam effectu non ſequuto.

V. Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium monaſterii, aut conventus. Furtum de rebus monaſterii, ſeu conventus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale.

VI. Lapſus carnis voluntarius, opere conſumatus.

VII. Occiſio, aut vulneratio, ſeu gravis percuſſio cujuſque perſonæ.

VIII. Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio literarum a Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

IX. Si quod aliud præterea peccatum grave pro Religionis conſervatione, aut pro conſcientiæ puritate reſervandum videbitur, id non aliter fiat, quam generalis Capituli, in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, matura diſcuſſione, & conſenſu.

§. II. Non liceat Superioribus Regularium confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſervatum admiſerint, aut ipſimet ſubditi ſponte, ac proprio motu id ab iis petierint.

§. III. Su-

Digitized by Google

Sanctitas Sua deinceps declaravit, & declarat, ut ſi hujuſmodi Regularium Confeſſariis caſus alicujus reſervati facultatem petentibus Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarii illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta a Superiore facultate, abſolvere.

Ubi particula *illa vice* intelligenda eſt toties, quoties caſus occurrerit, cum non appoſita ſit particula taxativa, *tantum*, unde locum habet, quoties Confeſſarius facultatem petit, & Superior denegat, ut recte animadvertit Felix Poteſt. *tom. 3. part. 1. cap. 2. num. 282.*

A prædictis caſibus abſolvere non poſſunt Superiores locales, ex declaratione Congreg. Prælatorum Viſitationis Apoſtolicæ 13. *Martii* 1601. relata a Matthæuccio, *Offic. Cur. cap. 38, num. 40.* ſed Generales, & Provinciales, ac ab his reſpective deputati dumtaxat.

Ne autem eluderetur mens Pontificis circa limitationem caſuum, quos ſibi Superiores regulares (Generales nempe, Provinciales, & Abbates, quaſi epiſcopalem juriſdictionem habentes, non Superiores locales) reſervare poſſunt, Congr. Epiſcopor. & Regul. 7. Jul. 1617. declaravit, eos non poſſe alicui gravi peccato, in Clementis decreto non expreſſo, cenſuram adnectere, quam ſibi reſervent. Tenor autem cit. Decreti, quod refert Bened. XIV. *de Synod. diœc. edit. an. 1755. lib. V. cap. V. num. 5.* hic eſt.

= Cum a nonnullis Regularibus dubitaretur, an decreto felic. record. Clement. Papæ VIII. an. 1593. *26. Maii*, ſuper qualitate caſuum, ab eorundem Regularium Superioribus reſervandorum, edito, cenſuræ etiam comprehenderentur, ita ut iiſdem Superioribus, abſque Capituli generalis, aut provincialis conſenſu, aliquibus peccatis, in decreto hujuſmodi non contentis excommunicationem annectere, ejuſdemque abſolutionem ſibi reſervare liceat; Sacra Congreg. Cardinal. negociis Regularium præpoſitorum, Illuſtriſſimo Bandino referente, cenſuras in ſupradicto decreto comprehendi cenſuit =.

SECTIO XXXIX.

Eadem Seſſio XIV. de Sacram. Pœnitentiæ, Proſequitur idem cap. VII.

Veruntamen pie admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, ut nulla ſit reſervatio in articulo mortis: atque ideo omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes a quibuſvis peccatis, & cenſuris abſolvere poſſunt; extra quem articulum Sacerdotes cum nihil poſſint in caſibus reſervatis, id unum pœnitentibus perſuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio abſolutionis accedant.

Circa hoc decretum, in quo declaratur, nullam eſſe peccatorum reſervationem in articulo mortis, ac proinde tunc omnes Sacerdotes a quibuſvis peccatis, & cenſuris abſolvere poſſe, non multo poſt Tridentini publicationem cum Epiſcopus Valentinenſis petierit, declarari a S. Cong. ejuſdem Concilii = Utrum pœnitentes in articulo mortis conſtitutos poſſit in caſibus reſervatis abſolvere quilibet Sacerdos, etiam excommunicatus, & denunciatus = maxima orta fuit controverſia, an valide abſolvere poſſet, necne? S. Cong. cenſuit, non poſſe juxta communem Theologorum, & Canoniſtarum opinionem, ut refert Fagnanus in *cap. XI. Non eſt vobis, de Sponſal. num. 1.* cui declarationi ſe potiſſimum adhærere

ne cujuſdam Epiſcopi coram ſan. mem. Alexandro VII. nam cum fuiſſet interrogatus a P. Diana, ſive ab alio Examinatore, an Sacerdos nominatim excommunicatus poſſit abſolvere exiſtentem in articulo mortis, & Epiſcopus reſpondiſſet affirmative, Dominus Cardinalis Pallavicinus dixit, bon. memor. Fagnanum in *ſuis Relectionibus* atteſtari, in Sac. Congreg. Conc. fuiſſe determinatum contrarium: & propterea magnus rumor inſurrexit, quia videbatur opinio contraria omnibus Doctoribus, qui poſt Concilium ſcripſerunt. Et revera Fagnanus in repetit. *cap. Quoniam, de Conſtitutionib.* refert, Congregationem generalem Moroni, Alciati, Senonenſis, Montalti, Albani, S. Sixti cenſuiſſe, non poſſe per doctrinam a Magiſtro Sententiarum, Sancti Thomæ, Durandi, Turræcrematæ, S. Antonini, Bacconi, & aliorum Theologorum ab eo citatt. ſed quia, ut dixi, magnum murmur factum fuit, & P. Diana, & forſan aliquis alius ſcripſit pro opinione affirmativa, idem R. P. Fagnanus latius reaſſumpſit articulum in *cap. Non eſt vobis, de Sponſalibus*, & conatur reſpondere omnibus argumentis in contrarium allegatis. Sed licet maxima cum diligentia fuerint requiſiti libri, & regeſta Decretorum S. Congregationis Conc. Trident. dicta declaratio reperiri non potuit. Dicendum eſt ergo, quod declaratio prædicta facta non fuerit, vel ſi facta fuerit, a prædictis libris expuncta, tamquam contraria communi opinioni dictorum Theologorum, qui poſt Concilium ſcripſerunt. Et novi etiam, quod de anno 1682. tempore Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri Innocen. XI. fuerit in Sac. Congregat. S. Officii ſuper iſta opinione diſceptatum, & cum aliqui ex Cardinalibus opinionem S. Thomæ ſequerentur, fuit ad trutinam revocata. Relata re ad Sanctiſſimum, Sanctitas ſua pro ſua prudentia juſſit, ne ſuper dicta opinione diſceptaretur, neque in dubium amplius revocaretur, prout mihi aſſeruit R. P. M. Piazza Aſſeſſor S. Officii &c. =

in qua §. IV. licet clare declaraverit, ſublatam eſſe ipſo jure cuicunque Confeſſario, etiam tempore Jubilæi, aut in vim Bullæ Cruciatæ, ſive alterius indulti confeſsiones audienti, *juriſdictionem* abſolvendi complicem in peccato contra ſextum Decalogi præceptum, ſub pœna excommunicationis Papæ reſervatæ, ipſo facto incurrendæ, ſi auſus fuerit eum abſolvere, etiam in mortis articulo conſtitutum; in altera tamen Conſtitutione *Apoſtolici muneris*, 3. *Febr.* 1745. §. II. & III. declaravit, id ei non interdici, ſi tunc quicunque alius Sacerdos deficiat, etiam ad confeſſiones audiendas non approbatus, vel ſi adſit, illius tamen opera adhiberi nequeat propter rationabile periculum infamiæ, vel ſcandali, aut dicti Confeſſarii, aut pœnitentis complicum; ſicuti etiam ſi nullum adſit hujuſmodi periculum, & nihilominus ipſe Confeſſarius præfatum complicem abſolvat; redditque rationem §. IV. piæ matri Eccleſiæ omnino conformem, his verbis expreſſam = Non intendimus enim pro formidando mortis articulo eidem Sacerdoti, quantumvis indigno, neceſſariam juriſdictionem auferre, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat =.

Contra Doctores opinantes, Sacerdotem hæreticum, & excommunicatum vitandum nullatenus abſolvere poſſe in articulo mortis, adeatur Melchior Canus *parte V. De neceſſitate Sacramenti Pænitentiæ, §. Ad ſecundum argumentum, & ſeqq.*

Huic eidem Decreto acceſſit declaratio laudati Catechiſmi Romani, qua certe reprobatur nonnullorum DD. opinio, aſſerentium, & inconſulto quidem, poſſe quemlibet Sacerdotem ad confeſſiones non approbatum abſolutionem impertiri conſtituto in mortis articulo ex juriſdictione illi tunc ab Eccleſia conceſſa, licet adſit confeſſarius approbatus, & non inceptum ſit judicium, ſeu confeſſio: ibi enim de *Sacramento Pænitentiæ*, §. *Quamquam*, circa medium, ubi ſermo eſt de illius miniſtro, hac limitatione ſimplici Sacerdoti hæc eadem juriſdictio tributa intelligitur.

Quamquam, ſi mortis periculum imminet, & proprii Sacerdotis facultas non datur; ne hac occaſione aliquis pereat, in Eccleſia Dei cuſtoditum fuiſſe Concilium Tridentinum docet, ut unicuique Sacerdoti liceret, non ſolum omni peccatorum generi, cujuſcunque poteſtatis ſit, illa condonare, ſed etiam ab excommunicationis vinculo ſolvere.

Idem clarius explicatum legitur in Rituali Romano, juſſu Pauli V. edito, *in Rubricis de Sacramento Pænitent.* §. *Si vero*, ibi.

Sed

& ideo extra hanc nequit intelligi , velle ſimplici Sacerdoti jurisdictionem tribuere . Quæ ratio in cauſa fuit , cur Concilium Carthaginenſe III. celebratum an. 397. ſequentem ediderit *Canonem n. XXXII.* relatum a Gratiano *cauſ. XXVI. quæſt. 6. numer. 13.* = Presbyter , inconſulto Epiſcopo , non reconciliet

perveniat Sacerdos approbatus .

Quoad abſolutionem autem a cenſuris in eo articulo datam , item acceſſit declaratio mox laudati Ritualis *loc. cit.* ubi præcipit imponendum eſſe onus quacunque cenſura ligato ſe ſiſtendi coram Superiore , a quo alias eſſet abſolvendus , ſi convaluerit , ibi .

Si vero quis confiteatur in periculo mortis conſtitutus , abſolvendus eſt ab omnibus peccatis , & cenſuris , quantumvis reſervatis (ceſſat enim tunc omnis reſervatio) ſed prius ſi poteſt , cui debet ſatisfaciat ; ac ſi periculum evaſerit , & aliqua ratione Superiori , a quo alias eſſet abſolvendus , ſe ſiſtere teneatur , cum primum poterit , coram eo ſe ſiſtat , quidquid debet præſtiturus .

Quod quidem onus , ſi agatur de cenſuris , & potiſſimum Papæ reſervatis , imponendum eſt , præſtita cautione , ſeu promiſſione de ſtando mandatis Eccleſiæ , & ſatisfaciendo parti læſæ ; quæ debet eſſ[illegible] juxta Decretalem Alexandri III. reſcriptam Epiſcopo Januenſi , & relatam in *cap. X. Ex tenore , de Senten. Excommunicat.* ac binas alias Clementis III. relatas in *cap. XV. Cum deſideres , &* *cap. XXVI. Quod de his , eod. tit.* in quarum tamen utraque aſſerit Clemens , hujuſmodi juratam cautiotionem = Quam hodie præſtant qui excommunicati ſunt , potius ex conſuetudine Eccleſiæ , quam rigore Canonum fuiſſe inductam . Nec tale juramentum eſt de ſubſtantia abſolutionis , ita ut , ſi omitteretur , hæc nulla eſſet ; ſed exigi ſolet , ut ſic abſolutus magis ſolicitus ſit promiſſionem adimplere , & ne in poſterum talia delicta patrare præſumat , prout expreſſe notat Gloſſa *ad cit. cap. Cum deſidres , verb. Et ne forma Eccleſiæ lit. F.* Cæterum allata jura loquuntur dumtaxat de cenſura excommunicationis : quibus tamen non obſtantibus in allato textu Ritualis Romani , quod Sedis Apoſtolicæ auctoritate pro regula Parochorum digeſtum , & propoſitum eſt , nulla mentio fit de juramenti vinculo huic cautioni , ſeu promiſſioni adjungendo , qualeſcunque ſint cenſuræ , & quantumvis reſervatæ .

Hic monitos velim Sacerdotes , id onus non eſſe imponendum , ſi ægrotus in extremo conſtitutus abſolutus fuerit a peccatis reſervatis dumtaxat ſine cenſura : tunc enim ceſſat omnis reſervatio , quæ utpote reſtringens juriſdictionem in Confeſſario tantum , non afficit pœnitentem , ut cenſura , ob cujus incurſum cum idem pœnitens ſe contumacem , & inobedientem Superiori conſtituerit , opus eſt , ut a ſua contumacia recedat , ſi convaluerit , per præſtationem obedientiæ eidem Superiori ; quæ aliter haberi nequit , niſi ſe coram ipſo ſiſtendo . Quod ſi non faciat , reincidit in eandem cenſuram *cap. XXII. Eos , qui de Sentent. excommunic.* de qua reincidentia potiſſimum monendus eſt a Confeſſario .

Item monitos velim eoſdem Sacerdotes in articulo mortis abſolvere præſumentes ligatum cenſuris contentis in Bulla Cœnæ , ſine prævia promiſſione de ſtando mandatis Eccleſiæ &c. quod & nulliter abſolverent (quod intellige ; ſi ex malitia pœnitentis non præmitteretur , & excommunicationem incurrerent (non tamen reſervatam) ut ſtatuitur in §. *Quod ſi forte* dictæ Bullæ , quem leges in calce hujus Operis , ita Sayrus *de Cenſuris lib. 3. cap. 25. n. 7.*

Si autem quæras , an excommunicationem incurrerent abſolvere præſumentes in articulo mortis ſine dicta prævia promiſsione ligatum quibuſvis aliis cenſuris extra Bullam Cœnæ reſervatis tam Papæ , quam locorum Ordinariis , non audeo aſſerere , cum ab ulla lege id cautum nondum invenerim .

Vigebat olim opinio , ſimplicem Sacerdotem non approbatum ad audiendas confeſsiones poſſe abſolvere etiam extra articulum , & periculum mortis a peccatis venialibus , & mortalibus alias abſolutis : verum hodie ex Decreto Congr. Conc. *de Communione quotidiana* , juſſu Innocent. XI. edito ſub die 12. Febr. 1679. id ei vetitum eſt . Unde corrigendi ſunt DD. qui contrarium hucuſque cenſuerunt .

DEmum quoad ſatisfactionem, quæ ex omnibus pęnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus noſtris chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maxime noſtra ætate ſummo pietatis prætextu impugnatur ab iis, qui ſpeciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt; S. Synodus declarat, falſum omnino eſſe, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino numquam remitti, quin univerſa etiam pęna condonetur. Perſpicua enim, & illuſtria in ſacris literis exempla reperiuntur, quibus, præter divinam traditionem, hic error quammanifeſſime revincitur. Sane & divinæ juſtitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur qui ante baptiſmum per ignorantiam deliquerint; aliter vero, qui ſemel a peccati, & dæmonis ſervitute liberati, & accepto Spiritus Sancti dono, ſcientes templum Dei violare, & Spiritum Sanctum contriſtare non formidaverint: & divinam clementiam decet, ne ita nobis abſque ulla ſatisfactione peccata dimittantur, ut occaſione accepta, peccata leviora putantes; velut injurii, & contumelioſi Spiritui Sancto, in graviora labamur, theſaurizantes nobis iram in die iræ: procul dubio enim magnopere a peccato revocant, & quaſi fræno quodam coercent hæ ſatisfactoriæ pęnæ, cautioreſque, & vigilantiores in futurum pænitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitioſos habitus, male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt.

Circa ſatisfactionem a pœnitente faciendam hic præſcriptam, ne contraria Conc. menti falſa quorundam interpretatio ſerperet, acceſſit declaratio Alexandri VII. ex contrario ſenſu Propoſitionis, la XV. in ordine inter alias ab eodem proſcriptas 24. Sept. 1665. videlicet = Penitens propria auctoritate ſubſtituere ſibi alium poteſt, qui loco ipſius pœnitentiam adimpleat = Contra quam Propoſitionem audiatur S. Thomas 3. *part. quæſt. 90. art. 2. Requiritur ex parte pænitentis, quod recompenſet ſecundum arbitrium miniſtri Dei, quod fit in ſatisfactione.* Sane ex Conc. Trid. *ſeſſ. XIV. cap. VIII. pænæ ſatisfactoriæ magnopere a peccato revocant, & quaſi fræno quodam pænitentes coercent ... medentur peccatorum reliquiis, & vitioſos habitus, male vivendo comparatos contrariis virtutum actibus tollunt* = Qui quidem effectus magna ſaltem ex parte haberi non poſſent, ſi ſatis eſſet per alium implere: quanta inde exoriretur peccandi facilitas, & nunquam ſatisfaciendi, iis præſertim, qui divites ſunt?

Nota I. Pro uberiori lectoris notitia, nullatenus imponendum eſſe a Confeſſario pro ſatisfactione, ut pœniteus Extremæ Unctionis oleo inungatur, prout olim abuſus inrrepſerat apud Græcos a Romana Eccleſia ſemper reprobatus, & potiſsimum ab Innocentio IV. in Epiſtola ad Tuſculanum Epiſcopum, in qua §. VI. legitur = Nulli per Sacerdotes, vel Confeſſarios pro ſatisfactione pœnitentiæ unctio aliqua ſolummodo injungatur = ac noviſsime a Bened. XIV. Conſtit. *Etſi paſtoralis, 6. Martii* 1742. § V. & iterum Conſtit. *Ex quo primum, 1. Martii* 1746. §. XLVIII.

Nota II. Satisfactionem eſſe omnino imponendam in confeſsione ſacramentali: abſolvere autem a culpa, & pœna (quod fieri contingeret per conceſsionem Indulgentiæ plenariæ) nemini datum eſt, niſi ſoli Pontifici Romano ob plenitudinem poteſtatis *cap. XIV. Cum ex eo in fine, de Pænit. & remiſs. ac cap. II. Unigenitus, inter Extravag. commun. eod. tit.* quemadmodum olim falſo dictitabant, ſe concedere poſſe Regulares ex privilegiis Sedis Apoſtol. contra quos Clemens V. in Concilio Viennenſi hanc inflixit pœnam = ſi a pœna (ſunt verba ejuſdem Pontificis in *Clementina I. Religioſi, de Privileg.*) & culpa abſolvere quemquam præſumpſerint, excommunicationis incurrant ſententiam ipſo facto per Sedem Apoſtol. dumtaxat abſolvendi: quos etiam locorum Ordinarii (poſtquam de hoc eis conſtiterit) excommunicatos faciant publice nunciari, donec de abſolutione ipſorum eis fuerit facta fides, nullo Religioſis eiſdem ſuper hoc exemptionis, vel alio privilegio ſuffragante =.

SE

Digitized by Google

tiam, qua inviſibiliter anima ægrotantis inungitur, repræſentat; formam deinde eſſe illa verba, *Per iſtam Unctionem &c.*

Quomodo intelligendus ſit Jacobus Apoſtolus, cum dixit, *inducat Presbyteros*, pro collatione Sacramenti Extremæ Unctionis, an ſilicet præceperit per plurea Sacerdotes eſſe conferendum, vel ſatis ſit, ſi per unum tantum conferatur, jam declaravit Alexander III. reſcribens Epiſcopo Carnotenſi, conferri ſcilicet poſſe per unum tantum, ut ex ejus Decretali relata in *cap. XIV. Quæſivit, de Verb. ſignif.* & a me tranſcripta Par. I. pag. 784.

Circa Unctionem infirmi hic præceptam, cum non indicetur in qua corporis parte facienda ſit, acceſſit declaratio Catechiſmi Romani *de Extrem. Unction. Sacram.* §. *Non ſunt autem*, ubi præſcribitur, faciendam eſſe in ſeptem corporis ſenſibus, ſi tempus adſit, qui enunciantur etiam in Decr. Eugen. IV. pro Inſtructione Armenorum, videlicet.

In oculis propter viſum, in auribus propter auditum, in naribus propter odoratum, in ore propter guſtum, vel loquutionem, in manibus propter tactum, in pedibus propter greſſum, in renibus propter delectationem ibidem vigentem.

Circa materiam hujus Sacramenti, quam hic Concilium definit, eſſe oleum ab Epiſcopo benedictum, declaratum eſt a Clemente VIII. valide conferri poſſe a Sacerdotibus Italo-Græcis oleo tum a ſemeptiſis benedicto: quod idem confirmatum eſt a Bened. XIV. Conſt. *Etſi paſtoralis*, 26. *Maii* 1742. §. *IV. numero* 1.

Non ſunt cogendi Presbyteri græci Olea ſancta, præter Chriſma, ab Epiſcopis latinis diœceſanis accipere, cum hujuſmodi Olea ab eis in ipſa Oleorum, & Sacramentorum exhibitione, ex veteri ritu conficiantur, ſeu benedicantur; niſi tamen contraria conſuetudo introducta ſit, quam ſervari volumus, ac mandamus.

Hanc eandem facultatem illis adſtruit in altera Conſtitut. *Ex quo primum* 1. *Martii* 1756. §. *XLVI.* Reliqua circa unctiones, modum, & tempus hoc Sacramentum miniſtrandi omitto, cum ſatis clare expoſita ſint in Rubricis Ritualis Romani.

SECTIO XLII.

Eadem Seſſio XIV. cap. III. de dicto Sacramento Extremæ Unctionis juncto Canone IV.

JAm verò, quod attinet ad præſcriptionem eorum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramentum debent, haud obſcure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum: nam & oſtenditur illic, proprios hujus Sacramenti miniſtros eſſe Eccleſiæ Presbyteros: quo nomine eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, ſed aut Epiſcopi, aut Sacerdotes, ab ipſis rite ordinati per impoſitionem manuum presbyterii.

Can. IV. Si quis dixerit, Presbyteros Eccleſiæ, quos Beatus Jacobus adducendos eſſe ad infirmum inungendum hortatur, non eſſe Sacerdotes ab Epiſcopo ordinatos, ſed

ætate

Digitized by Google

non intelligatur interdicta hujus Sacramenti adminiſtratio in caſu neceſſitatis, ut optime ratiocinatur Benedictus XIV. in ſæpiſſime laudato tractatu *de Synodo diœc. lib. VIII. cap. IV. num. 7.* ibi „ Enim vero, „ etſi quilibet Sacerdos poſſit illam valide conferre, „ ſolus tamen Parochus eſt ordinarius ejuſdem miniſter, nec ulli fas eſt extra neceſſitatis eventum, ſine ejuſdem Parochi licentia ſacro Oleo „ ægrotantes inungere; uti diſerte ſtatuitur in Catechiſmo Romano *par. 2. de Sacram. extrem. Unction.* §. XXI. Quinimo Religioſi, qui, nulla petita a Parocho venia, Sacramentum Extremæ „ Unctionis adminiſtrare præſumunt, præter gravis culpæ reatum, in excommunicationem incidunt, Sedi Apoſt. reſervatam, uti habetur in „ *Clementina I. de Privilegiis*: quam quidem Clementinam cum tanta ſeveritate poſt Archidiaconum accipit Navarrus *Manual. cap. XXVII. numer.* 102. ut aſſerat, eadem cenſura irretiri Regulares Extremam Unctionem miniſtrantes ægroto, etiam conſtituto in mortis articulo, cumque „ Parochus abeſt. Sed jure, ac merito Navarri „ opinionem refellunt Sotus *in 4. diſt. 23. quæſt. 2. artic. 1.* Saintebeuve *de Sacr. Extrem. Unct. diſp. 6. artic. 2.* Natalis Alexander *eod. tract. lib. 2. cap. 5. regul.* 10. Tournely *cit. quæſt. 2. art. 4.* Juenin *cit. diſſert. 7. quæſt. 6. cap. 2.* aliique paſſim. Etenim, „ cum Eccleſia, urgente mortis periculo, cuilibet „ Sacerdoti poteſtatem fecerit abſolvendi a quibuslibet cenſuris, & peccatis, veroſimile certe non „ eſt, quod cuipiam Sacerdoti interdixerit, ne in „ eodem ſtatu, ac vitæ diſcrimine conſtituto, cum „ Parochus abeſt, adminiſtret Extremam Unctionem, „ rochorum jura ſtudioſe ſemper tutatus fuerit, nihilominus in *Conc. Mediolanenſi V. part. 1. Actor. Eccl. Mediolan. par. 1. pag.* 223. deficiente Parocho, cuilibet Sacerdoti integrum eſſe voluit, ſacro „ oleo inungere infirmum in mortis periculo conſtitutum, inquiens = ne alius Sacerdos, niſi Parochus hoc Sacramentum miniſtret: ſi porro is impeditus, aut alias in mora eſt, mortiſque periculum inſtat, tunc Sacerdos alius miniſtret, licet =.

Imo Regulares non incurrerent cenſuram dictæ Clementinæ in foro conſcientiæ, ſi illud adminiſtrarent etiam extra caſum neceſsitatis bona fide, vel ignorantia craſſa, non autem affectata; cum inflicta ſit tantum in præſumentes illud adminiſtrare ſine licentia Parochi. Sicuti nec Sacerdos ſecularis incurreret pœnas inflictas a Trident. *cap. XI. ſeſſ. XXII. de reformat.* & a Bulla Cenæ *cap. XII.* ſi non præſumeret uſurpare parochi juriſdictionem. Poſſunt tamen Regulares illud adminiſtrare ſine licentia Parochi ſibi inſervientibus, cum limitatione vero, ut dixi par. I. pag. 728. & ſeq.

Quæ dicta ſunt de hoc Sacramento in caſu neceſſitatis, & extra illum abſque præſumptione collata, extendit *Theſaurus de Pœnis cap. 1. verb. Parochialia jura*, etiam ad Baptiſmum, & Viaticum: quamvis aſſerat de hoc nonnullos contrarium ſentire; qui, ajunt, non eſſe ſimpliciter neceſſarium ad ſalutem. Sed quanti facienda ſit iſta ratio, ex eo deſumitur quod ſi poſſet per ipſos DD. in dictis caſibus adminiſtrari Extrema Unctio, poſſet & Viaticum, cum neutrum ſimpliciter neceſſarium ſit ad ſalutem.

SECTIO XLIII.

Seſſio XIV. cap. I. de Reform.

CUm honeſtius, ac tutius ſit ſubjecto, debitam Præpoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſervire, quam cum Præpoſitorum ſcandalo graduum altiorum appetere dignitatem, & cui aſcenſus ad ſacros Ordines a ſuo Prælato ex quacunque cauſa, etiam ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus, aut qui a ſuis Ordinibus, ſeu gradibus, vel dignitatibus eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus; nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licentia de ſe promuve-

Digitized by Google

„ expreſſa dumtaxat in prima parte periodi cenſeantur repetita in ſecunda parte ; adeo , ut inde colligi valeat , Prælatum nedum poſſe ob occultum crimen extrajudicialiter interdicere ſuo ſubdito aſcenſum ad Ordines , ſed itidem ob occultum crimen poſſe etiam extrajudicialiter illum ſuſpendere ab Ordinibus jam ſuſceptis = Sacra Congreg. die 24. Novembr. 1657. re ſedulo examinata , cenſuit , non recedendum ab antiquis declarationibus , ſuper hoc eodem dubio pluries datis ; ac proinde affirmative reſpondit , *lib. XXI. Decretor. pag.* 114. Et cohærenter ad hanc reſponſionem eadem ſacra Congregat. die 16. Decembr. 1730. ſuſtineri dixit = Suſpenſionem a divinis , ab Epiſcopo Capritano ex informata tantum conſcientia duobus Sacerdotibus inflictam = uti videre eſt in *Theſaur. Reſolut, tom. V. pag.* 81. idemque reſponſum dedit in cauſa *Oritana* , ſeu *Tarentina* , 20. *Auguſti* 1735. *ejuſdem Theſaur. tom. VII. pagina* 115.

„ Adeo porro verum eſt , poſſe Epiſcopum , virtute prædicti Decreti , ex cauſa ſibi nota Clericum interdicere tam ſacrorum exercitio , quam aſcenſu ad altioris Ordinis gradum , ut neque teneatur = cauſam ſuſpenſionis , ſeu delictum manifeſtare ipſi reo , ſed tantum Sedi Apoſtolicæ, ſi ſuſpenſus ad eam recurſum habuerit = quod totidem verbis a ſacra Congregat. reſponſum legimus Epiſcopo Vercellenſi *die* 21. *Martii* 1643. *lib. XVII. Decretor. pag.* 170. *& ſeq.* Atque , univerſim loquendo , Epiſcopum renuentem alicui Ordines conferre , nullo jure obſtringi ad manifeſtandam cauſam , cur eum repellat , neque ei, qui repulſus eſt , ullam competere appellationem , ſed tantum permitti adire Sedem Apoſtolicam, eique ſuas querelas exponere , eadem ſacra Congregat. diſerte declaravit , cum ad Cardinalem Antonium Barberinum , Archiepiſcopum Remenſem , Apoſtolica Limina viſitantem , atque hac ipſa de re S. Congr. ſententiam ſciſcitantem , die 21. April. 1668. in hunc modum reſpondit = . Cum nullus ordinari debeat , quem Epiſcopus ſuæ Eccleſiæ utilem , aut neceſſarium non judicaverit, tres vices ſuppliciter petant , *libro XVI. Literar. viſitationis ſacrorum Liminum pag.* 401.

„ Ex hoc vero , quod ſuſpenſus ab Epiſcopo ob occultam cauſam , quam tamen Epiſcopus ſibi notam aſſerit , appellare nequeat ad Superiorem, neceſſario conſequitur , quod , ſi nihilominus appellationem interponere , ejuſque obtentu in Altari miniſtrare , ſeu quovis modo ſuum Ordinem ſolemniter exercere præſumat , ſtatim incidat in irregularitatem . Quidquid enim in contrarium ſenſerint nonnulli DD. ita expreſſe definivit Sacra Congregatio Conc. , *in Sagonen.* 21 *Junii* 1725. *lib. XXIV. Poſitionum pag.* 1. ubi hæc adnotantur. = Epiſcopus Sagonenſis ex facultate ſibi attributa Decreto Conc. *cap. I. ſeſſ. XIV.* ex cauſis ſibi notis ſuſpendit Parochum ab exercitio Curæ: ſed ille appellavit , & præcepto Epiſcopi contempto , celebravit , & Curam exercuit . Quæritur , an a dicta ſuſpenſione detur appellatio , ita ut Parochus , non obſtante appellatione interpoſita , per exercitium Curæ effectus fuerit irregularis . Sacra Congr. Conc. cenſuit , ab hujuſmodi ſuſpenſione non dari appellationem , & Parochum , qui Sacramenta , ut ſupra miniſtravit , irregularitatem contraxiſſe = .

„ Sed , quamquam hæc veriſſima ſint , attamen reprehenſibilis foret Epiſcopus , ſi in ſua Synodo declararet , ſe deinceps ex privata tantum ſcientia , pœna ſuſpenſionis a Divinis animadverſurum in Clericos , quos graviter deliquiſſe compererit , quamvis eorum delictum non poſſit in foro externo concludenter probari , aut illud non expediat in aliorum notitiam deducere : ejuſmodi ſiquidem Conſtitutio quandam redoleret ambitionem, atque poteſtatis oſtentationem ; ipſeque Epiſcopus traduceretur veluti in ſuperbiam elatus , quaſi vellet tantum in ſuum Clerum ſibi dominatum adſtruere , qui in exoſam degeneret tyrannidem “ .

Poteſt etiam Epiſcopus ex informata conſcientia ſuſpendere ab audiendis confeſſionibus Regulares, licet a ſe cum nulla temporis limitatione approbatos ex nova ſuperveniente cauſa, confeſſiones concernen-

Digitized by Google

talti, Albano, S. Sixti, & Carafa cenſuit Decreto Conc. *ſeſſ. XIV, cap. I.* correctum eſſe *cap. IV. Ex tepore, de foro compet. & cap. V. Ad aures, eod. tit.* & ampliatum, ita, ut comprehendat quoque Clericos ſeculares, etiam dignitates, vel beneficia, quibus annexus ſit Ordo, obtinentes, tam quoad facultatem prohibendi aſcenſum ad Ordines, quam etiam ſuſpendendi, ipſiſque facultatem appellandi ademptam eſſe =.

Fuit etiam dictum, arctatum ad Ordines ſuſcipiendos, ſi ſic prohibitus fuit, non incidere in pœnas *cap. XIV. Licet Canon. de Electiom. in VI. juxta cap. XXXV. Commiſſa, eod. tit.*

Fuit pariter dictum, quod ſi adimitur poteſtas appellandi, non denegatur recurſus, *cap. V. Tum ex literis, de In integrum reſtit.* tamen, quia Epiſcopi hujuſmodi poteſtate abuti poſſunt, Illuſtriſſimi DD. dixerunt, referendum Sanctiſſimo, ſi moderamen aliquod hac de re adhiberi poſſet, quo juri, & periculo occurretur, die 27. Jan. 1583. facta relatione Congr. Conc. ad Sanctiſſimum coram Illuſtriſſimo Columna, ſua Sanctitas reſpondit, videndum, num prohibitio Conc., & ſuſpenſio ſit perpetua, vel temporaria; quod ſi temporaria, non laxandum Decretum, audiendas tamen rationes Illuſtriſſimi Senonenſis, aſſerentis, non comprehendi arctatos: ſin autem prohibitio, & ſuſpenſio Conc. perpetua intelligatur, adhuc ſtudendum, & maturius rem eſſe perpendendam.

vit eadem Congr. 3. *Aprilis* 1641. in famigerata cauſa Verulana, prout ex *lib. Memorialium ad ſeſſ. XIV. cap. I. de refor.*

Nota II. Quod hæc eadem facultas extrajudicialiter procedendi ex informata conſcientia ob occultum crimen, competit etiam Prælatis Regularibus, ut dicta Cong. declaravit 11. *Decembris* 1621. & in *Sagonnen. 21. Junii 1625. lib. XII. Decretor. pag. 87.* An autem competat etiam Vicario generali Epiſcopi, merito dubitari poſſet, cum ex cit. cap. Tridentini videatur attributa eſſe ſolis Epiſcopis, & Prælatis.

Nota III. Ex ejuſdem Congr. declaratione in *Calaguritana* 10. *Maji* 1625. quod = ſi Epiſcopus .., in vim *cap III. ſeſſ. XIV.* ejuſdem Conc. contra Clericos proceſſerit tamquam illiteratos, a Decreto ſuſpenſionis hujuſmodi dari appellationem ad effectum devolutivum tantum, non autem ſuſpenſivum. Cæterum ſi proceſſerit contra eos tanquam delinquentes facultate ſibi tributa a cap. I. ejuſdem ſeſſ., a ſuſpenſione lata ab eo dari nullam appellationem.

Circa uſum tamen hujus facultatis meminerint Epiſcopi, aliique Prælati ſalutaris illius moniti, ipſis paterno charitatis affectu a Tridentini Patribus pro ſuorum ſubditorum ædificatione, & ſalute commendati, quod antequam procedant ad eorundem ſubditorum correctionem ex informata conſcientia, omnino legere debent diſpoſita in *cap. I. ſeſſ. XIII. de reform.*

S E C T I O X L I V.

Eadem Seſſio XIV. cap. II. de Reform.

NEmo Epiſcoporum, qui Titulares vocantur, etiamſi in loco Nullius diœceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cujuſvis Ordinis reſederint, aut moram traxerint, vigore cujuſvis privilegii ſibi de promovendo quoſcunque ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commenſalitatis ſuæ, abſque ſui proprii Prælati expreſſo conſenſu, aut literis dimiſſoriis, ad aliquos ſacros, aut minores Ordines, vel Primam Tonſuram promovere, ſeu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum; taliter vero promoti ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo jure ſint ſuſpenſi.

Pœnæ a Trident. hic inflictæ contra Epiſcopum Titularem ordinantem, & ab eo ordinatum ſine dimiſſoriis proprii Epiſcopi extenduntur ab Urb. VIII. ad Epiſcopos Italiæ, ſic ordinantes Clericos ultramontanos, quibus ſic promotis pœna injungitur ſuſpenſionis eo ipſo, abſque ſpe diſpenſationis, cæteroquin

a San-

Cum autem non ſine gravi animi noſtri moleſtia Nobis innotuerit, quamplures ultramontanos ſuæ ſalutis immemores, Deique timore poſtpoſito, ad Ordines prædictos, dimiſſorialibus literis, ſeu etiam cum titulo patrimonii ficto, vel fiduciario, ſeu etiam falſo, cum maximo bonorum omnium ſcandalo, ſe promoveri feciſſe: nos innumeris, quæ ex minus canonica Clericorum ordinatione hujuſmodi proveniunt malis, quantum Nobis ex alto conceditur, providere volentes, prædictam Clementis Prædeceſſoris noſtri Conſtitutionem, cum omnibus, & ſingulis in ea contentis approbantes, & innovantes, motu proprio, Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in Italia exiſtentibus, tenore præſentium prohibemus, ne quovis prætextu, & ex quacunque cauſa Hiſpanos, Luſitanos, Gallos, vel Germanos, alioſque quoſcunque ultramontanos, & ex quibuſvis locis extra Italiam oriundis, non ſolum ad ſacros, ſed neque etiam ad minores Ordines, vel clericalem characterem promovere audeant, ſeu præſumant, niſi dimiſſoriales ſuorum Ordinariorum literas a noſtris, & hujus Sanctæ Sedis Nunciis, ſeu Collectoribus in illis partibus commorantibus recognitas, probatas, & ſubſcriptas habeant, eorundemve Nunciorum, ſeu Collectorum ſubſcriptiones a dilecto filio noſtro in alma Urbe Vicario in ſpiritualibus Generali ſimiliter examinatæ, recognitæ, & approbatæ fuerint; alias promoventes ad annum ab exercitio Pontificalium, promoti vero perpetuæ ſuſpenſionis pœnam, abſque ſpe diſpenſationis, a Sede Apoſtolic. obtinendæ, incurrant eo ipſo. Inſuper promotis hujuſmodi, ac etiam eos, qui cum falſis, vel fictis, aut etiam fiduciariis patrimonii titulis, ſcienter ſe ad Ordines hujuſmodi promoveri fecerint, non ſolum prædictis, verum etiam majoribus arbitrio noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis infligendis pœnis.

Italos vero, ſi quos in poſterum clericali charactere inſigniri, vel ad minores Ordines promoveri ab alieno Epiſcopo cum falſis dimiſſoriis contigerit, etiamſi qualitatibus per Concilii Tridentini Decretum cap. XVI. ſeſſ. XXIII. requiſitis præditi ſint; nihilominus, ſecuta tamen prius deſuper Judicis eccleſiaſtici declaratione, fori privilegio, minime gaudere, ſed ſeculari juriſdictioni, ut antea plene in omnibus ſubjacere, & ſubjectos eſſe reſpective volumus.

Hanc Urbani Conſtit. ſervandam eſſe etiam in Inſula Melitenſi, quoad Promotos cum falſis dimiſſoriis, non obſtantibus privilegiis Hoſpitali Sancti Joannis Hieroſolymitani competentibus, declaravit Congr. Conc., ut patet ex Conſtitutionibus deſuper editis ſa 142. 1. Jul. 1684. & ſa 159. 30. Jan. 1686. de impreſſis Innoc. XI. incipientibus *Cum dudum*, & *Alias*.

Dictæ Urbanæ Conſt. *Secretis*, diſpoſitio confirmatur in Conſt. Innoc. XII. *Speculatores*.

Quomodo vero Epiſcopi Titulares, qua de cauſa, & quibus Epiſcopis aſſignandi ſint, dicetur infra, cum de *cap. VII. ſeſſ. XXV. de reform.* ubi ſermo erit de Epiſcoporum Coadjutoribus.

Huic Decreto acceſſit declaratio Congr. Conc. quæ in *Corduben.* 22. *Martii* 1597. & 10. *Februarii* 1624. cenſuit, hoc idem Decretum non comprehendere examinatos, & promotos a prædeceſſoribus Epiſcopis, niſi poſt promotionem nova cauſa ſupervenerit: qua cognita, Epiſcopus denuo examinare poterit; & interim illos ſuſpendere, maxime in Presbyteratus Ordine conſtitutos, ab exercitio Ordinum ſuſceptorum. Abſolvendi ſunt tamen, ſi poſtea ſe habiles reddiderint. Allata Conc. declaratio fundatur etiam in Decretali Innoc. III. reſcripta Archiepiſcopo Bracharenſi, relata in *cap. XIII. Accepimus, de Ætat. & qualit. & ordine Præficendor.* ubi ſic legitur = Licet igitur in ordinationibus Clericorum illam tu, ac Prædeceſſores tui diligentiam debueritis adhibere, ut minus idonei non ordinarentur a vobis, ac ideo poſt promotionem eorum exceptionem non poſſis prætendere contra illos, niſi forte, poſtquam promoti fuerint, reddiderint ſe indignos =.

Et notandum circa hanc ſuſpenſionem ſequens ejuſdem Congr. Decretum *in Calaguritana* 27. *Novembris* 1624. = Sacra &c. cenſuit, ſi Epiſcopus Calaguritanus in vim cap. III. ſeſſ. XIV. ejuſdem Conc. contra Clericos uti illiteratos proceſſerit, a Decreto ſuſpenſionis hujuſmodi dari appellationem ad effectum devolutivum tantum, non autem ſuſpenſivum. Cæterum ſi proceſſerit contra eos tamquam delinquentes facultate ſibi attributa Decreto cap. I. ejuſdem ſeſſ. a ſuſpenſione lata ab Epiſcopo, nullam dari appellationem =.

SECTIO XLVI.

Eadem Seſſio XIV. caput IV. de reform.

OMnes Eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendos ſubditorum exceſſus diligenter intendere debent, & a quibus nullus Clericus per hujus S. Synodi ſtatuta, cujuſvis privilegii prætextu, tutus cenſetur, quominus juxta canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi poſſit, ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcunque ſeculares Clericos, qualitercunque exemptos, qui alias ſuæ juriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tamquam ad hoc Apoſtol. Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi facultatem habeant.

Huic Decreto acceſſit ſequens declaratio Congregr. Conc. *in Nullius, ſeu Theatina die* 27. *Junii* 1596. = Congr. cenſuit, Epiſcopum non poſſe ex decreto *cap. IV. ſeſſ. XIV.* etiam extra viſitationem, corrigere, & punire Clericos ſeculares exemptos ab Epiſcopo, & alteri inferiori Ordinario intra diœceſim exiſtenti ſubjectos, quam ſententiam Sanctiſſimus (Clem. VIII.) ad ſe relatam die 27. *Auguſti* approbavit =.

Ex ejuſdem declaratione non eſt exemptus a juriſdictione Epiſcopi exercens curam animarum in Eccleſia annexa Commendæ Hieroſolymitanæ Religionis in corcernentibus curam prædictam animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem, atque in delictis, ſcandaloſam turpitudinem habentibus, etiamſi habitet in domo ejuſdem parochialis, necnon etiam in aliis delictis, ſi non profiteatur obedientiam dictæ Religioni; ſecus vero ſi obedientiam profiteatur, in *Faventina juriſdictionis* 17. *Sept.* 1667. *lib. Decretor.* XXI. *pag.* 442.

Neque ſunt exempti a juriſdictione Epiſcopi, Capellani, Sacriſtæ, aliique deputati ad ſimilia munia exercenda in Eccleſiis commendatis ſupradictæ S. Religioni Hieroſolymitanæ, ſi non reſideant in domibus prædictarum Eccleſiarum in *Matheranen. juriſdictionis*, 8. *Feb.* 1659. *ad* 1. *lib. Decretor.* XXI. *pag.* 533.

Neque Clerici, & Presbyteri aggregati Eccleſiæ fundatæ in ſolo Lateranenſi, *Pennen. juriſdict.* 7. *Sept.* 1680. *lib. Decretor.* XXXI. *pag.* 227.

SE-

Digitized by Google

Epiſcopo, ſive alio Superiore ordinario in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit; aut quominus, ſiqua jura ei ex ceſſione competierint, ſuper illis libre valeat apud judicem ordinarinm conveniri. In civilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſervatores judices in judicium trahere minime liceat. Quod ſi in iis cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conſervator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſiqua inter ipſos jndices, Conſervatorem, & Ordinarium controverſia ſuper competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per Arbitros in forma juris electos, ſuper ſuſpicione, aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus vero ejus, qui hujuſmodi literis Conſervatoriis tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dumtaxat; ſi tamen illi propriis ejus ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium literarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſervatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis vero mercedum, aut miſerabilium perſonarum, hujus Sanctæ Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat.

Hoc Decretum, quo ſtatuitur, cauſas criminales, & mixtas ad locorum Ordinarios, & non ad Conſervatores pertinere; civiles velo ab his poſſe cognoſci, cum ii, quorum privilegia tuentur, rei ſunt, non actores, prius ampliatum fuit a Clemente VIII. Conſtitut. *Sanctiſſimus 19 Matii 1592.* ac poſtea majori declaratione, & extenſione a Gregorio XV. ejuſdem Clementis veſtigiis inhærente, ut ex ipſius Conſtitut. *Sanctiſſimus 20. Septembris 1621.* a cujus integri textus tranſcriptione abſtineo, ne longus ſim, & ſummam tantum affero. Decernit itaque.

I. Ut dicti Conſervatores, ſive principales, ſive ſubrogati, nominandi ab iis, quibus a S. Sede hoc privilegium conceſſum eſt, ſint in dignitate eccleſiaſtica conſtituti, & vel obtinentes perſonatum, vel canonicatum in Cathedralibus juxta *cap. Statutum I. de Reſcript. in VI.*

II. Ut ſint nominati in provinciali, vel diœceſana Synodo, & deinde ex iis electi in Conſervatores juxta Trident. *ſeſſ. XXV. cap. X. de reform.* & citat. Conſt. Clementis.

III. Ut literæ Conſervatoriæ per Sedem Apoſtolicam concedendæ his dumtaxat dirigantur, & nominatio aliter facta, ſit eo ipſo nulla; Regulares vero audentes aliter nominare, & aliter nominatis uti, ipſo facto incurrant privationem vocis activæ, & paſſivæ, Papæ reſervatam, ac tam dicti Regulares, quam ſeculares, alias etiam exempti, aliter, ut ſupra, nominantes, & reſpective utentes, careant Conſervatore per annum, quo durante, eorum cauſæ cognoſcendæ ſint a locorum Ordinariis.

IV. Ut, ſi aliquem ex dictis mori contigerit, ſubſtituatur alius ab Ordinario cum conſilio capituli, uſque ad futuram Synodum.

V. Ut eligentes Conſervatorem exhibeant documentum electionis, ut ſupra factæ, apud acta Curiæ Ordinarii, alias interim conveniantur coram eodem.

VI. Ut Conſervatores ſic electi mutari nequeant intra quinquennium, niſi ex cauſa cognita, vel ab Ordinario, vel a Papa, prout Electoribus libuerit.

VII. Ut habentes Conſervatorem conveniri poſſint, & debeant coram ipſo, non autem alios convenire, ſeu ad illum trahere. In quo Gregorius extendit ad Conſervatores privilegiatos, quod Trid. loc. cit. ſtatuit de Conſervatoribus ſecundum jura.

Ex eo autem, quoad alios convenire, aut trahere non poſſint, non ideo Conſervatoribus ſublata eſt facultas defendendi Regulares a manifeſtis injuriis, & violentiis de facto ipſis illatis, dum a ſuis poſſeſſionibus dejiciuntur, propriiſque bonis uti, & frui impediuntur: dummodo habeant alia requiſita ſecundum Jura, & non trahant reos ultra unam dietam juxta Decretalem Innoc. IV. & Bonifac. VIII. *cap. I. & XV. de Offic. deleg. in VI.* ut ex decreto Congr. Conc. relato in calce cit. Conſtitut. Gregorii. Unde in caſu quoque, quo Regulares ſunt actores, & confugiunt ad ſuos Conſervatores, eiſque per viam accuſationis, vel denunciationem deferunt

reum.

Digitized by Google

principali juxta Trident.

IX. Ut Conſervator procedere non poſſit contra quoſcunque extra civitatem, ſeu diœceſim, in quibus deputatus *eſt*, & ſi limites ſuæ juriſdictionis exceſſerit, eo ipſo incurrat ſuſpenſionem ab hoc officio per annum (per quod correctum eſt *cap. Hae Conſtit. XV. de Offic. delegat in VI.* ubi ſecundum aliquos infligebatur pœna ſuſpenſionis etiam a divinis) & pars hoc fieri procurans incurrat excommunicationem, a qua nequeat abſolvi, niſi ſatisfacta parte juxta *cit. cap. XV.*

X. Ut omnes ſupradicti, non obſtante hac Gregorii Conſtitutione, petere poſſint in caſibus a jure permiſſis a Principibus, ſive Magiſtratibus ſecularibus judicem non ſuſpectum; ſi tamen ſint actores tantum, & non agant contra Clericum, vel alios a juriſdictione ſeculari exemptos, ac ſi cauſa fuerit prophana, non autem eccleſiaſtica, & in *ea* Judex laicus eligendus juxta ſacrorum Canonum diſpoſitionem, ſit competens.

Nota I. Quod licet in Decretali Bonifacii VIII. relata in *cap. XV. Hac Conſtitutione, de Offic. Jud. del. in VI.* legatur = *Sancimus, ut Conſervatores*, qui aliquibus (ut a manifeſtis injuriis, & violentiis tueantur eaſdem) plerumque a Sede Apoſtolica conceduntur, de cætero deputari non poſſint, niſi Epiſcopi, vel eorum Superiores, aut Abbates &c. = juxta quam emanavit etiam declaratio Congr. Conc. relata a Benedicto XIV. *lib. IV. cap. VI. num. 2. & 4. de Synodo diœc.* per hæc verba = Præter judices ſynodales poſſe in Conſervatores aſſumi Epiſcopos, atque illis Superiores, eorumque Generales Vicarios =.

His tamen ſanctionibus derogatum eſt ab hic allata Gregorii Conſtitut. juxta ſaniorem Canoniſtarum ſententiam: & citata Bonifacii Decretalis locum fortaſſe habere poſſet, cum in diœceſi, aut nullus adeſſet judex ſynodalis, aut ab Epiſcopo in ſynodalium locum fuiſſet ſuffectus. Sed hujuſmodi electiones in Epiſcopum alterius diœceſis ſemper improbatæ fuerunt a dicta Congr. Conc. ut videre eſt in *Theſauro reſol. tom. IX. pag. 222. inter ſelectas ab an. 1700. ad an. 1718.*

Nota II. Quod ſi in diœceſi nulli reperiantur Judices ſynodales, probat idem Benedictus *loc. cit. n. 3.* cum *Fagnano in cap. XI. Sanc, de Offic. Judic. deleg. num. 33. in cap. Si Clericus, de For. compet. n. 57.* poſſe Regulares, quem maluerint in Conſervatorem aſſumere, præditum tamen qualitatibus expreſſis a dicto Bonifacio in *cap. XI. Statutum, de Reſcriptis*; ſervatiſque reliquis in hac Gregorii Conſtitut. præſcriptis: quorum interinorum Conſervatorum juriſdictio ceſſabit ſtatim, ac conſtituti fuerint ſynoda-

Aprilis 1648. in reſponſione ad V. dubium, emanata occaſione celebris cauſæ Angelopolitanæ inter Epiſcopum, & laudatos Patres.

Nota IV. Quod, licet eadem Conſtitutio afficiat omnes Ordines regulares, ex decreto tamen Congr. Conc. ſub *die 6. Feb.* 1627. & confirmato ab Urbano VIII. 17. *Feb.* 1628. Conſtit. *Exponi nobis*, non afficit Ordinem S. Joan. Hieroſolymitani, niſi quoad judices Conſervatores, cui adhuc competit jus hos eligendi.

Nota V. Quod Regulares habentes Conſervatorem, ſi rei ſint, in cauſis requirentibus judicialem diſcuſsionem, & indaginem conveniri nequeunt coram eodem, ſed coram loci Ordinario, ut declaravit Congr. Conc. 28. *Julii* 1657. *lib.* XXI. *Decretorum pag. 31. in Papien.* 30. *Martii* 1680. *lib.* XXXI. *pag. 73. & in cauſa Januen. juriſdictionis* inter Patres Societatis Jeſu, & Patres Carmelitas Excalceatos 20. *Febr.* 1723. *ut in Theſauro Reſolut. ejuſd. Cong. tom. II. pag. 274.*

Nota VI. Quod Conſervatores procedere poſſunt per cenſuras contra manifeſte moleſtiam dantes Regularibus, ut ab illa deſiſtant, & non deſiſtentes excommunicare, vel excommunicatos declarare, conſtito prius de vexationis notorietate, & præmiſſa bina ſaltem monitione, etiam per edictum, ſi opus fuerit, & citatione ad comparendum, quare non debeant declarari in excommunicationem incidiſſe? juxta Trident. *ſeſſ. XXV. cap. III. de reform.* Non tamen juxta receptam praxim ſic procedere poſſunt contra Epiſcopum ob præſtantiam epiſcopalis dignitatis, *argumen. ex cap. VI. Trident. ſeſſ. XIII. & caput V. ſeſſ. XXIV. de reform.* Quin obſtet *cap. Quia pontificali, de Offic. delegat. in VI.* cum hoc non procedat in cauſis controverſiæ ſuper juriſdictionis competentia ortæ inter Ordinarios, & Conſervatores; potiſſimum poſt relatum cap. V. Tridentini, & Gregorii Conſtitutionem, decernentem = in cauſis non eſſe procedendum, donec per Arbitros, in forma juris electos ſuper juriſdictionis competentia fuerit judicatum = ut dictum eſt ſupra num. VIII. vel recurrendum eſt ad S. Sedem, nihil interim innovando.

Nota VII. Conſervatores, utpote ſunt veri judices a Papa delegati, poſſe loco ſui alium ſubdelegare, cum id competat delegatis a ſupremo Principe ex claris textibus *cap. III. Si pro debilitate, & cap. XXVIII. Paſtoralis, de Offic. Judic. delegat.* quin obſtet diſpoſitio *cap. XLIII. Quoniam, dicto tit.* ubi ſtatuitur = Nulli, cui commiſſum fuerit prædicare Crucem, excommunicare, vel abſolvere aliquos, diſpenſare cum irregularibus, vel injungere peniten-

Digitized by Google

Fratrum Carmelitarum in Congregatione Venerab. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Tridentini Concilii Interpretum, expoſitum fuerit, in Hiſpaniarum Regnis quoſdam Ordinarios locorum contendere, Religioſos intra clauſtra degentes coram ipſis Ordinariis conveniri debere in cauſis civilibus, *cap. Volentes, de Privileg. in VI.* comprehenſis, propter illius innovationem a Concilio Tridentino factam, *ſeſſ. VII. cap. XIV.* quo præfatos Religioſos, eorum privilegiis abrogatis, defendunt comprehendi. Præterea eoſdem locorum Ordinarios pariter contendere, eoſdem Religioſos intra clauſtra degentes in prima inſtantia coram ipſis conveniri debere ex decreto ejuſdem Concilii Trident. *ſeſſ. XXIV. cap. XX. de Reform.*

§. II. Cumque ab eodem Baſilio Procuratore generali in eadem Congregatione ſupplicatum fuerit, ut ſuper utraque re reſponſa darent; ab eadem vero Congregatione fuerit reſponſum = Neque Conſtitutione in generali Concilio Lugdunenſi edita, quæ incipit, *Volentes*, neque decreto Concilii Tridentini *cap. XIV. ſeſſ. VII.* comprehendi Regulares, ideoque eos juxta eorum privilegia, coram ſuis Superioribus, vel Conſervatoribus eſſe conveniendos. Necnon decretum ejuſdem Concilii Tridentini dicto *cap. XX ſeſſ. XXIV.* ad Regulares non pertinere, nec eorum Conſervatorias imminuere, nec quoad primam illarum inſtantiam aliquid novi inducere = ipſeque Baſilius Procurator generalis nobis humiliter ſupplicari fecerit, ut pro ſui Ordinis quiete, ſupradictas declarationes ab eiſdem locorum Ordinariis ſervari debere Apoſtolica auctoritate præcipere dignaremur.

§. III. Nos illius hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnibus, & ſingulis locorum Ordinariis, in virtute Sanctæ obedientiæ per præſentes diſtricte præcipiendo mandamus, ne Fratres, & Religioſos dicti Ordinis Carmelitarum contra diſpoſitionem declarationum prædictarum perturbare, vel inquietare quoquo modo audeant, vel præſumant: irritum nihilominus, & inane decernentes quidquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quorum decretorum favor nedum Fratribus Carmelitis ſuffragatur, ſed etiam quibuſcunque aliis Regularibus, ut ex declarationibus ejuſdem Congr. relatis ad hoc idem Conc. caput a Card. Bellarmino.

Nota IX. Coram his iiſdem Conſervatoribus conveniendos eſſe etiam Syndicos Fratrum Minorum de Obſervantia, ut ex ſequenti decreto Cong. ſuper Immunit. eccleſiaſt. relato a Matthæucci *Offic. Curiæ cap. LI. n. 4.* = S. Congr. inhærendo declarationibus alias factis, cenſuit, Procuratorem, & Syndicum Fratrum Minorum de Obſervantia Bull. fel. record. Clement. VII. gaudere privilegio fori, tam in cauſis civilibus, quam in criminalibus, & mixtis, & inſuper non poſſe compelli ad exercenda munia publica Communitatis, neque a quoquam poſſe moleſtari, niſi coram legitimo Conſervatore. *Romæ hac die 7. Januarii 1699.* =

Nota X. Judices Conſervatores exemptos eſſe a jurisdictione Ordinarii in iis dumtaxat, quæ ad eorum muneris exercitium ſpectant. Imo, ſi excedant limites propriæ juriſdictionis contra judicem eccleſiaſticum, cum habendi ſint tamquam ea privati, poteſt hic ſuam juriſdictionem tueri *cap. VI. Dilecto de Senten. excommunic. in VI.*

Nota XI. Non poſſe ab ipſis alios miniſtros aſſumi præter unum Notarium ex decretis Cong. Concil. in *Faventina, 17. Septem. 1667. ad IV. lib. XXV. Decretor. pag. 443. & 28. Januarii 1679. lib. XXX. pag. 249.* ac Congr. particularis deputatæ a Clemente XI. 22. *Martii* 1720. *ut refert Benedictus XIV. lib. IV. de Synodo diœc. cap. VI. n. 6.*

Magna eſt controverſia inter DD. an aſſumi poſſit ab iiſdem quilibet Notarius ſibi beneviſus, vel uti debeant Notario Epiſcopi. In quo opinionum conflictu pro praxi crederem, non eſſe recedendum ab illa Gaudentii a Janua, qui *tom. II. de Viſit. Prelat. Regul. cap. VII. dub. XVII. Sect. V. num. 58.* ratiocinando, aſſerit, non eſſe aſſumendum Notarium Epiſcopi, quoties hic, vel ejus Vicarius eſſet pars contraria in cauſa coram eiſdem Conſervatoribus mota: ſecus in aliis caſibus. Ubi etiam nota, quod licet hi

juxta

Digitized by Google

Nota XII. Quod Conſervatoriæ Univerſitatibus conceſſæ, quæ in hoc Conc. decreto præſervantur, proſunt dumtaxat Doctoribus actu Univerſitatis munera exercentibus, & ſcholaribus in iis ſtudio incumbentibus, ex declaratione Congr. Conc. *in Lovanien*, *& Oſcen. ut lib. I. Decretor. pag. 97. & lib. III. pag. 28. & lib. IV. pag. 86. ac in Carpentraten. 14. April.* 1597. *lib. IX. pag.* 10. Item ex ejuſdem Congr. declaratione, relata a Card. Bellarmino *in hoc eod. cap.* = Conſervatoriæ earumdem Univerſitatum, Collegiorum, Regularium, & ſimilium non ſunt ſublatæ a Concilio, nec imminutæ per *cap.* XX. *ſeſſ.* XX*IV.* etiam quod cauſæ ſint graves, & requirant plenariam cognitionem. Nec obſtat Bulla VIII. Pii IV. revocatoria dictorum privilegiorum, Concilio repugnantium = Idem declaratum fuit in *Mediolanen.*, *ut lib. II. Decretor. pag.* 34. *& in Patavina, ac Jacen.* 1594. *lib. VIII. pag.* 10. *&* 78.

Nota XIII. Quod Conſervatores eligi poſſunt a aliis privilegiis, & gratiis, quibus Religioſi viri fruuntur, quatenus ſexui, & ſtatui earumdem non repugnent, ut ex Conſt. Sixti IV. *Sacri 26. Jul.* 1579. §. *VII.* quoad Moniales Ordinum Prædicatorum, & Minorum, & quoad Moniales aliorum Ordinum, ex decreto Congreg. ſuper Indulgentiis 28. *Julii* 1701. approbato a Clem. XI. 22. *Septem. ejuſdem anni*; prout etiam declaravit Congr. Conc. in *Portugallien. Privilegiorum* 19. *Jan.* 1686. nequeunt tamen ſibi eligere Conſervatorem, ut Regulares viri juxta reſponſum ejuſdem Cong. ad II. dubium ſibi propoſitum in dicta Portugallien. a Monialibus Ordinis S. Benedicti, quæ ad obedientiam, & regimen Ordinarii translatæ fuerunt.

Poſtquam hæc ſcripſeram, emanavit ſequens Conſtitutio Clementis XIII typis data in Typographia Sac. Congr. de Propaganda Fide, *nono Kalendas Maii* 1762. in qua circa prædictos Regularium Judices Conſervatores, hæc ſtatuuntur.

Cum omnium quidem .... Nuper ſiquidem, non ſine intimo cordis noſtri dolore, accepimus, in Regno Tunkini in Indiis Orientalibus Regulares nonnullos, qui eodem ad Chriſti Religionem propagandam miſſi ſunt, ſub obtentu conſervandorum privilegiorum, quæ Regularibus eiſdem ab Apoſtol. Sede conceſſa fuerunt, Conſervatores judices, ut vocant, præter ordinem, & contra Apoſtolicar. Conſtitutionum ſpiritum, ac mentem, tales ſibi delegiſſe, quos nec ipſa inſtituti ſui ratio pateretur; quique eo temeritatis pervenerunt, ut in Apoſtolicos noſtros Vicarios, ibidem degentes, quorum auctoritatem, ut religioſos viros decet, revereri debuiſſent, maximo cum chriſtiani nominis apud Ethnicos ipſos dedecore, gravique cum perturbatione illarum Eccleſiarum, excommunicationis, & ſuſpenſionis, & interdicti ſententiam ferre non dubitaverint. De quibus omnibus cum a Vicario Apoſtolico ad Nos eſſent delatæ querelæ, duximus tanto malo validioribus remediis quantocius occurrendum. Ut vero cautius in re tanti momenti procederemus, Congregationem particularem nonnullorum S. R. E. Cardinalium, qui negociis Propagandæ Fidei præpoſiti ſunt, ad rem totam examinandam inſtituimus. Qui quidem examen diligenter aggreſſi, I. dubium = An potuerit eligi in Conſervatorem Superior Regularis temporarius = pro rei gravitate minime cenſuere ſtatim, ac protinus definiendum, ſed reſervato examine, ac deciſione ejuſmodi dubii, inter cætera pro re nata, declararunt, inhærendo Conſtitutionibus Apoſtol., & decretis alias editis. I. Quod denegata Regularibus, vel dilata facultas excipiendi confeſſiones, ſufficiens cauſa non fuerit eligendi ſibi Conſervatorem. II. Quod proinde, qui illum ea de cauſa elegerint Conſervatorem, in excommunicationem inciderint ad formam *cap. fin.* (*Hac Conſtitutione*) *de Offic. & poteſt. Jud. Deleg. in VI.* ſpeciatim confirmati in Conſt. Gregorii XV. quæ incipit *Sanctiſſimus*. III. Quod electus hujuſmodi Conſervator ſub pœna ſuſpenſionis a divinis, ipſo facto incurrenda, a Conſervatoris nomine, & officio omnino abſtinere ſe debeat, nullis, ac nullius valoris declaratis omnibus hucuſque ab eo actis, & deinceps forſan

agen-

Digitized by Google

præ oculis habitis Conſtitutionibus Apoſtol. tum & fere communi juris canonici Peritorum conſenſu, ac præſertim reſolutione Congr. Epiſcoporum, ac Regularium negociis præpoſitæ, quæ ab Archiepiſcopo Turritano conſulta = An Regulares unius conventus, monaſterii, vel domus, aliquem Priorem, Guardianum, vel quemvis alium, quavis regulari dignitate fulgentem, in ſuum Conſervatorem eligere, vel deputare poſſint, die 8. Octobris anni 1617. reſcripſit: *non poſſe*, his, aliiſque ſimilibus decretis inhærens, die 8. Martii currentis anni, tandem in hunc modum propoſitum dubium reſolvit = Conſulendum Sanctiſſimo, ut dignetur declarare Superiores Regulares temporarios nullibi, & in nullo caſu poſſe eligi in Conſervatores: in partibus autem Infidelium expedire, ut Conſervatores omnino non eligantur =.

Hoc Nobis relatum, exhibitumque decretum jam ſatis agnovimus quoad utramque partem Apoſtolicis Conſtitutionibus conſentaneum, & congruum. Jamdudum etiam Prædeceſſores noſtri Bonifacius VIII. in Conſtitutione, quæ incipit, *Statutum* (*cap. ultim. de Offic. & poteſt. Judic. deleg. in VI.* Gregorius XV. in Conſtitutione, quæ incipit: *Sanctiſſimus in Chriſto Pater*, 20. *Sept.* 1621. & Innocentius X. in literis in forma Brevis, quæ incipiunt: *Alias a Nobis*, 27. *Maii* 1653. animadvertentes Regulares, alioſque, quibus ab Apoſtolica Sede generale, ſive ſpeciale privilegium conceſſum eſt, ut poſſint ſibi judices Conſervatores eligere, ſub ejuſmodi privilegii prætextu, Epiſcoporum, aliorumque judicum ordinariam, ſive delegatam juriſdictionem perturbare; & electos judices Conſervatores ſuæ poteſtatis limites frequenter excedere, optimo ſane conſilio, dum privilegia ipſa ſarta tecta eſſe voluerunt, certum tamen modum judicum Conſervatorum electioni, certoſque fines eorumdem poteſtati impoſueruut, pœnis etiam adverſus transgreſſores conſtitutis.

Horum igitur Summor. Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, de conſilio Congregationis particularis ſupra memoratæ nonnullorum S. R. E. Cardinalium, qui negociis Propagandæ Fidei præpoſiti ſunt, videlicet Vener. Fr. noſtri Joſephi S. R. E. Cardinalis Spinelli, Epiſcopi Oſtienſis, & Sacri Collegii Decani, ac dilect. fil. noſtrorum S. R. E. Cardinalium Stoppani, Galli, Antonelli, & Columnæ de Sciarra; motu proprio .... Nos in primis Conſtitutiones eaſdem Bonifacii VIII. & Gregor. XV. necnon Apoſt. literas in forma Brevis Innoc. X. quarum tenorem hic pro inſerto haberi volumus, cum ſingulis declarationibus in eiſdem contentis innovamus, & confirmamus; eaſdem Conſtitutiones, & Apoſtol. literas plenum robur, & firmitatem habere volumus, & mandamus.

Præterea, quoniam in iiſdem Conſtitutionibns cautum eſt, ut ii dumtaxat in judices Conſervatores eligi poſſint, qui dignitatem, aut perſonatum in cathedrali, vel collegiata Eccleſia obtinent, Nos eiſdem Conſtitutionibus inhærentes, ſtatuimus, & declaramus, non licere quibuſcunque in locis Regularibus cujuſcunque Ordinis, monaſterii, vel Congregationis, Mendicantibus, vel non Mendicantibus, etiam Societatis Jeſu, aliiſque quantumvis expreſſe, & ſpeciatim nominari eos oporteat, cæteriſque, quibus ab Apoſtol. Sede conceſſum eſt, ut judices Conſervatores ſibi deligere poſſint, vigore cujuſcunque privilegii, cui, quatenus opus ſit, expreſſe derogamus, Præpoſitos, Rectores,

Pro-

Digitized by Google

Regulares cujuſcunque Congregationis, & Ordinis, etiam Societatis Jeſu, alioſque, quamvis expreſſe, & ſpeciatim nominare eos oporteat, privilegio ſibi conceſſo eligendi judices Conſervatores, quouſque in partibus Infidelium degunt, ac ſacras Miſſiones exercent, nullo modo expedire *ut utantur*: ſed omnes, & ſingulos in offenſionibus, & cauſis, quæ ipſorum Ordines, ac privilegia tangunt, ut ad Nos, & ad Apoſtolicam Sedem recurrant, ut ab hac Eccleſia, Eccleſiarum omnium Matre, & Magiſtra, cui nihil antiquius eſt, quam cuique ſua jura ſervare, rectum judicium, ac remedium præſtolentur.

Decernentes præſentes noſtras literas . . . . . Non obſtantibus Sixti V. favore Ordinum Mendicantium, & Pii V. ac Gregor. XIII. incipien. *In ſupereminenti* favore Clericorum Regularium Societatis Jeſu, extra Europam exiſtentium, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus; & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinum, & Inſtitutorum quorumcunque, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mare Magnum, vel alias quomodolibet nuncupatis, eiſdem Ordinibus, & Inſtitutis, eorumque Superioribus, & Prælatis, ac perſonis, etiam Miſſionariis in limine quoque, & actu primævæ illorum expeditionis, ac ſubinde, & ſucceſſive, etiam per quoſcunque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam prædictam, & per Nos pariter quomodolibet conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus, & aliis omnibus, quæ præſentibus quomodolibet obſtare poſſent, etiamſi de illis, eorumque, totiſque tenoribus ſpecifica, & expreſſa, ac individua, necnon de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorumque tenores pro plene, & ſufficienter præſentibus expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe, ampliſſime, & pleniſſime, necnon opportune, & valide derogamus, & derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

De his judicibus, præter Fagnanum *in capp. Sane, de Offic. Judic. delegat. & Si Clericus, de Foro compet.* & inter recentiores Auctores, Matthæuccium *Official. Curiæ capp. XV. XIX. LI. & LV.* & Gaudentium de Janua *loc. mox. cit.* integrum tractatum in lucem edidit, impreſſum Mutinæ anno 1743. P. Maria Forti Societ. Jeſu, natione ſiculus: de quo tamen ita monet lectorem Benedictus XIV. *cit. lib. IV. cap. VI. pag. 99.* = Non multum huic Auctori fidendum eſt, quoniam multis in locis, ſed prætertim articulo XXI. Judicum Conſervatorum juriſdictionem ultra limites protendit a ſacris Urbis Congregationibus eiſdem præſcriptos =.

SE-

Digitized by Google

. . . . , . . , poſteaquam ab Epiſcopo ſuo , etiam per edictum publicum , moniti fuerint , honeſtum habitum clericalem , illorum Ordini , ac dignitati congruentem , & juxta ipſius Epiſcopi ordinationem , & mandatum non detulerint , per ſuſpenſionem ab Ordinibus , ac officio , & beneficio , ac fructibus , redditibus , & proventibus ipſorum beneficiorum ; necnon , ſi ſemel correpti , denuo in hoc deliquerint , etiam per privationem officiorum , & beneficiorum hujuſmodi coerceri poſſint , & debeant , Conſtitutionem Clementis V. in Concilio Viennenſi editam , quæ incipit , *Quoniam* , innovando , & ampliando .

Cum in hoc Decreto non declaratum fuerit cujus formæ eſſe debeat veſtis , quam præcipit deferendam eſſe ab hic nominatis Clericis , præſcripta eſt a Sixto V. Conſtitut. *Cum ſacroſanctum* , 9. *Januar.* 1589 in qua nedum declarat, debere eſſe talarem , ſed etiam idem onus extendit ad alios Clericos a Concilio non nominatos , cum additione pœnarum , ut ſequitur.

Nos . . . . hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione præcipimus , & mandamus omnibus , & quibuſcunque Clericis , non ſolum in ſacris , ſed etiam in aliis minoribus Ordinibus conſtitutis , & clericali tantum Tonſura inſignitis , & nedum beneficia eccleſiaſtica qualiacunque , etiam ſimplicia , nunc , & pro tempore obtinentibus , & in illis , vel ad ea jus habentibus , verum etiam penſiones ſuper quibuſvis fructibus , redditibus , aut proventibus quarumvis patriarchalium , metropolitanarum , cathedralium , & aliarum quarumcunque Eccleſiarum , ſeu abbatialium, capitularium, & conventualium menſarum, necnon monaſteriorum , præpoſiturarum , præpoſitatuum , prioratuum , præceptoriarum, hoſpitalium , canonicatuum , præbendarum , dignitatum , perſonatuum , adminiſtrationum , officiorum , & beneficiorum quorumcunque , eccleſiaſticorum , ſecularium , & quorumvis Ordinum regularium , ſeu illorum diſtributionibus quotidianis , ac juribus , emolumentis , & obventionibus univerſis ſibi reſervatas , aut fructus ipſos , prædia ve , aut bona eccleſiaſtica loco penſionum ſibi aſſignatos , vel aſſignata , ex quacunque conceſſione, ſeu diſpenſatione Apoſtolica percipientibus , etiam conjugatis , præſertim ſi iidem Clerici conjugati juxta Conſtitutionem piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, in Concilio Trid. innovatam , privilegiis clericalibus uti velint , tam in Romana Curia degentibus , quam extra eam ubilibet gentium , & locorum conſtitutis , ut ipſi , & eorum quilibet quantumvis exempti exiſtant , & quovis privilegio , vel immunitate gaudeant , quacunque dilatione , aut tergiverſatione poſtpoſita , debeant omnino . . . Tonſuram , & habitum clericalem , veſtes ſcilicet talares , aut Milites infra dicendi , quibus penſiones , aut fructus, aliave bona eccleſiaſtica reſervata ſunt ſuæ Militiæ convenientem , quacunque remota excuſatione aſſumere, & jugiter deferre . In futurum autem, non niſi actu Clericis in habitu clericali , & Tonſura , & Militibus infra dicendis in militari incedentibus , ſuæ Militiæ propria , aut alia quæcunque eccleſiaſtica , etiam ſimplicia , beneficia reſpective conferantur , aut commendentur , aut penſiones , fructuſve , aut bona eccleſiaſtica reſerventur .

Alioquin ipſos , & ipſorum quemlibet , qui quoad geſtandum habitum clericalem , & militarem ſupra dictum . . . . noſtris hujuſmodi præcepto , & mandato nunc , & in poſte-

currere non poſſe, nec debere decernimus, ipſaſque dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, necnon canonicatus, & præbendas, & beneficia ſic pro tempore vacantia, collationi, proviſioni, & diſpoſitioni noſtræ, & Rom. Pont. pro tempore exiſtentis perpetuo reſervamus.

Cæterum Milites quarumvis Militiarum ſub regula aliqua approbata canonice inſtitutarum, vel alios Rom. Cur. officiales, qui non uti Clerici, ſed potius tamquam Milites juxta privilegia, & diſpenſationes Apoſtolicas, eis in genere, vel in ſpecie, per Nos, aut Prædeceſſores noſtros nominatim conceſſa, & ſub felic. record. Pii Papæ V. Prædeceſſoris noſtri Conſtitutione, quæ incipit, *Sacroſanctam &c.* hujuſmodi privilegiorum forſan revocatoria minime comprehenſa, beneficia Militiæ, quam profeſſi ſunt, regularia obtinent, ſeu penſiones ſuper quibuſvis fructibus, redditibus, & proventibus eccleſiaſticis, etiam prædictarum Eccleſiarum, & beneficiorum ſecularium, aut fructus ipſos ſibi reſervatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipient in futurum, ſive clericali charactere inſigniti ſint, ſive non ſint: qui vero Clerici ſunt, etiamſi ab initio tempore reſervationis penſionum, ſeu fructuum hujuſmodi, regularem habitum nondum ſuſceperint, nec Militiis officiorum Rom. Cur. adſcripti fuerint, ſed poſt publicationem præſentis Conſtitutionis Milites effecti extiterint, ſub præcepto, & mandato præfatis, de habitu, & Tonſura clericali deferendis nolumus comprehendi: ſed iis permittimus, ut regulari habitu Militiæ, quam profeſſi ſunt, convenienti, vel ſi ipſi Milites Rom. Cur. officiales fuerint, qui penſiones, aut fructus, aliave prædia, aut bona eccleſiaſtica ex diſpenſatione, ſeu privilegio Apoſtolico percipiant, habitu militari ſupraſcripto abſque alicujus cenſuræ, vel pœnæ eccleſiaſticæ incurſu licite uti valeant. Et nihilominus tam beneficia ſuæ Militiæ regularia retineant, quam etiam penſiones ſuper Eccleſiarum, & beneficiorum prædictorum, etiam ſecularium, fructibus, ſeu bona, vel fructus præfatos ſibi pro tempore reſervatos percipiant,

Excipiuntur tamen ab his pœnis ex altera ipſius Conſtit. *Paſtoralis*, 31. *Januarii* 1589. obtinentes penſionem, non excedentem valorem ſexaginta ducatorum auri de Camera: ſi vero excedat, declarantur dictis pœnis non ligari, niſi poſtquam eam exigere cœperint, vel per ipſos ſteterit, quominus exigant, vel percipiant. Excipiuntur etiam Familiares Papæ inferioris familiæ, aut famuli, qui non tenentur veſtem clericalem deferre, ibi.

Cum itaque noſtra nuper edita Conſtitutione de habitu, & Tonſura, per Clericos, ſeu Milites beneficia, vel penſiones obtinentes deferendis, quæ incipit, *Cum ſacroſanctum &c.* præceperimus univerſis Clericis, nedum beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, ſed etiam penſiones ſuper fructibus eccleſiaſticis, aut fructus ipſos ſibi reſervatos percipientibus, ut habitum, & Tonſuram clericalem, veſtes ſcilicet talares; Militibus vero ipſas penſiones, aut beneficia ſuæ Militiæ convenientem jugiter deferant, pœna privationis beneficiorum, penſionum, ac fructuum hujuſmodi cuilibet inobedienti impoſita, prout in eadem Conſtit. latius continetur.

Nonnulli vero ex Clericis præfatis penſiones, aut fructus hujuſmodi admodum tenues percipientes, alii quoque noſtri familiares actu nobis inſervientes, variis obſequiis, & miniſteriis addicti, qui ultro, citroque, ubi opus eſt, commeare, & accurrere coguntur, idcirco vix poſſint ſine maximo incommodo, impedimento, & diſpendio, habitum cleri-

rica-

Digitized by Google

pune, & licite uti poſſint, quo ſua munia promptius, expeditiuſque obire valeant, nec pœnis in eadem Conſtitutione inflictis ſubjaceant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus. Ac demum Militibus, tam Militiarum canonice inſtitutarum, quam Rom. Cur. Officialibus, qui juxta præfatam noſtram Conſtitutionem in militari habitu incedere tenentur, ut veſtibus communibus, cum inſignibus tamen Crucis, aut Numiſmatis ſuæ Militæ propriis uti valeant, atque hac ratione ipſius Conſtitutionis præcepto plene ſatisfacere teneantur, pariter indulgemus. Eos vero Clericos, aut Milites, quibus penſiones, aut fructus, bonave, aut prædia eccleſiaſtica ad quamcunque ſummam reſervata, aut reſervari conceſſa ſunt, vel poſthac reſervabuntur, non aliter ad gerendum hujuſmodi habitum teneri volumus, niſi poſtquam penſiones, fructus, aut alia præfata cum effectu exigere, aur percipere cæperint, vel per eos ſteterit, quominus exigant, vel percipiant,

Poſt hanc poſteriorem Sixti Conſtitutionem, qua prima temperata eſt, ortum fuit dubium, an completeretur habentes beneficium, cujus proventus minor eſſet ſexaginta aureis, & S. Congr. Conc. 4. *Septembris* 1677. declaravit, in hac de penſionibus tantum rem haberi, non autem de beneficiis, quæ primæ Conſtitutioni ſubjecta remanent, licet ſexaginta aureos non afferant, *lib. XXIX. Decretor. ejuſdem Cong. pag.* 147. *&* 500.

His acceſſit etiam Conſtitutio Benedicti XIII. *Catholicæ Eccleſiæ*, 2. *Maii* 1725. decernentis, ut Ordinarii locorum, ubi ſita ſunt beneficia Clericorum non laicales veſtes deferentium, debeant contra ipſos procedere per citationes, domi dimiſſa copia, ſi domicilium habeant in eorum diœceſibus, ſin minus per citationes ad valvas, & ſententiam declaratoriam privationis obtentorum beneficiorum, juris ordine ſervato, pronunciare; ita tamen, ut dicta beneficia reſervata ſint collationi S. Sedi juxta citat. Conſtit. Sixti V. = Interim vero ſic incedentes fructus, & proventus quoſcunque non faciant ſuos, quamvis nulla præceſſerit Ordinariorum citatio, monitio, aut judicialis actus, vel ſententia, ſed omnes ad commodum fabricæ Eccleſiarum, in quibus erecta ſunt beneficia, ſub pœna lethalis culpæ reſtituere teneantur, ſublata etiam majori Pœnitentiario facultate eos condonandi = ibi.

Nos.... hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione decernimus, ſtatuimus, & mandamus, quod Ordinarii locorum, ubi ſita ſunt beneficia, ejuſmodi Clericorum veſtes laicales deferentium impudentiam canonicis remediis omnino coerceant, & hunc in finem non modo poſſint, ſed etiam debeant contra ipſos procedere per citationes, domi dimiſſa copia, quatenus domicilium habeant in eorum reſpective diœceſi: ſin minus per citationes ad valvas, juriſque ordine cæteroquin ſervato, ſententiam declaratoriam privationis obtentorum beneficiorum, in ipſos ferre, & pronunciare; ita tamen, ut eadem beneficia juxta Conſtit. fel. rec. Sixti *V.* Prædeceſſoris noſtri, incip. *Cum ſacroſanctum*, Noſtræ, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis collationi, proviſioni, ac omnimodæ diſpoſitioni reſerventur, & reſervata cenſeantur. Præterea volumus; ſtatuimus, & declaramus prædictis Clericis beneficiatis in habitu laicali incedentibus minime licere percipere, nec facere ſuos fructus, & proventus quoſcunque ſuorum beneficiorum, cuujuſcunque generis, ſpeciei, qualitatis, & valoris exiſtant; quin etiam expreſſe decernimus, & ſancimus ejuſmodi beneficiatos ex mero facto inceſſus in habitu laicali, quamvis nulla præceſſerit

Qqqqq 2 Ordi-

Digitized by Google

eſt etiam a Benedicto XIV. in caſibus publicis: in occultis tamen conceditur, ut Major Pœnitentiarius eos condonare poſſit, ut ex illius Conſtit. *Paſtor bonus*, 13. *Aprilis* 1744. §. XXIV. quam leges in calce hujus Operis.

Nota I. *Theſaurum de Pœnis cap. IV. verb. Apoſtaſia*, circa allatam Sixti Conſtitut. ita ſentire, = Similiter per dimiſſionem habitus clericalis incurrit Clericus pœnam privationis beneficiorum, & extinctionis penſionum, ipſo jure per Bullam Sixti V. 92. *Cum Sacroſanctum*. Sed aliqui dicunt, non eſſe quoad hunc rigorem uſu receptam, *Garias part. 7. cap. 1. num.* 24. Alii dicunt requiri monitionem, & contumaciam, *Caſtropalao tom. II. tract. 13. de Benef. diſput. 1. punct. 11. §. X. num.* 10. Sed verius puto, requiri declaratoriam pro foro conſcientiæ, per ea, quæ Garzias *part. 11. cap. 10. num.* 9. eſt enim pœna privans jure quæſito = Et quidem quoad veſtem talarem reſpectu conſtitutorum in ſacris, & beneficiatorum videtur emollitum fuiſſe rigorem dictæ Conſtitutionis a cit. Conſtitut. Benedicti XIII. quamdoquidem licet in ea ejuſdem Conſtit. mentio fiat, infliguntur tamen pœnæ in ſolos beneficiatos laicales dumtaxat veſtes deferentes, & ne ullum quidem verbum legitur *de talaribus*.

Rurſum, quamvis idem Benedictus in Concilio Romano *tit. XVI. de Vita, & honeſt. Cleric. cap. III.* confirmaverit edictum circa vitam, & honeſtatem eccleſiaſticorum Almæ Urbis, ipſius juſſu publicatum ſub die 20. *Decembr.* 1724. injungatque Epiſcopis, aliiſque reſpective, ut illud in ſuis diœceſibus publicandum, & omnimode obſervandum curent, in quo præcipitur, ut conſtituti in ſacris, & beneficiati, tenue etiam beneficium poſſidentes, juxta reſolu- deferant talarerem veſtem ab ortu ſolis uſque ad dimidium noctis horæ; nihilominus valde admodum in eo receſſum eſt a rigore Sixtinæ Sanctionis, cum in contravenientes infligatur pœna dumtaxat decem ſcutorum pro qualibet vice, & totidem dierum detruſionis in carcerem.

Huic moderationi acceſſit etiam uſus, & praxis timoratorum, ac tolerantia, & acquieſcentia Succeſſorum Pontificum, & eccleſiaſticorum Præſulum, a quibus videmus ſummopere quidem initi ſuper delatione veſtium clericalium, non autem *talarium*, niſi quando ſupra enunciati Clerici Eccleſiam ſunt ingreſſuri, ſive ad Miſſarum myſteria, ſive ad divina officia, & eccleſiaſtica munia obeunda, ut clariſſime patet ex eorum edictis, & ſynodalibus ſtatutis, ſacrorum Canonum rigorem emollientibus, relatis a Benedicto XIV. in *cit. Synod. diœc. lib. XI. cap. VIII.* Imo ipſemet, cum eſſet Archiepiſcopus Bononienſis, in binis ſuis Inſtitutionibus ad Clerum Bononienſem la XXXIV. & LXXI. in ordine, non obſtante Sixti Conſtit. *Sacroſanctum*, quam citat *Inſtit.* XXI. obligationem veſtem talarem deferendi limitavit ad ſolos Sacerdotes, Miſſam celebraturos: de qua obligatione iterum ſermonem inſtituens *cit. cap. VIII de Synod.* ſe ad eaſdem Inſtitutiones dumtaxat retulit.

Nota II. Cum eodem dicto *cap. VIII.* quod quamvis Tridentinum talaris veſtis non meminerit, cum tamen remittat judicio Epiſcoporum ſtatuere, quænam veſtis Ordini, & dignitati Clericorum conveniat, hi nullatus contravenire poſſunt eorumdem Edictis, in quibus ſub certis pœnis præcipiatur delatio veſtis *talaris*.

S E C T I O X L I X.

Eadem Seſſio XIV. cap. VII. de Reform.

CUM etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab Altari avelli debeat; qui ſua voluntate homicidium perpetraverit, etiamſi crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros Ordines promoveri poſſit; nec illi aliqua eccleſiaſtica beneficia, etiamſi curam non habeant animarum, conferre liceat, ſed omni ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuo careat. Si vero homicidium non ex propoſito, ſed caſu, vel vim vi repellendo, ut quis ſe a morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur, quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, & Altaris miniſterium, & beneficia quæcun-

que,

Digitized by Google

omnes, & quoſcunque tam viros, quam mulieres, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, ac conditionis, etiam Clericos ſeculares, vel cujuſvis Ordinis regulares, quavis dignitate, & præeminentia eccleſiaſtica, vel mundana fulgentes, qui de cætero per ſe, aut interpoſitas perſonas abortus, ſeu fętus immaturi, tam animati, quam inanimati, formati, vel informis ejectionem procuraverint, percuſſionibus, venenis, medicamentis, potionibus, oneribus, laboribuſque mulieri prægnanti impoſitis, ac aliis, etiam incognitis, vel maxime exquiſitis rationibus, ita, ut re ipſa abortus inde ſecutus fuerit; ac etiam prægnantes ipſas mulieres, quæ ſcienter præmiſſa fecerint, pœnas tam divino, quam humano jure, ac tam per canonicas ſanctiones, & Apoſtolicas Conſtitutiones, quam civilia jura adverſus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu, & re ipſa patraverint, propoſitas, & inflictas (quorum omnium tenores his noſtris literis pro expreſſis, & ad verbum inſertis habemus) eo ipſo incurrere, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, ipſaſque pęnas, leges, & Conſtitutiones ad caſus præfatos extendimus.

Verum hæc Conſtitutio reſtricta poſtea fuit a Gregorio XIV. ad abortum fœtus animati tantum, concedendo etiam facultatem locorum Ordinariis abſolvendi ab excommunicatione propter illum incurſa, quam Sixtus Apoſtolicæ Sedi reſervaverat, ut ex dicti Gregorii Conſtitut. *Sedes Apoſtolica*, 31. *Maii* 1591. ibi.

Cum igitur poſtmodum experientia docuerit, ex remedio hujuſmodi, non eam, quæ ſperabatur, vitilitatem, & fructum proveniſſe, verum potius multis Satanæ malitia ad peccandum inductis, difficiliori ob ſoli Sedi Apoſtolicæ reſervatam abſolvendi facultatem, reddito ad pęnitentiam aditu, eos a nefariis hujuſmodi flagitiis perpetrandis non ſolum non retraxiſſe, ſed etiam plurimorum ſacrilegiorum, graviſſimorumque peccatorum, & ſcelerum occaſionem dediſſe: Nos propterea animadvertentes, gladium eccleſiaſticæ diſciplinæ, præſertim quoad cenſuras, & pęnas ſpirituales, ita exercendum eſſe, ut ad medicinam tendat, non ad perniciem animarum, æternumque Paſtorem, cujus vices in terris gerimus, quantum (divina ejus gratia adjutrice) poſſumus, imitari volentes, qui venit animas hominum ſalvare, non perdere, neminique, quantumcunque graviter, & enormiter deliquerit, viam ſalutis præcluſit, quin potius ad eam aſſequendam copioſa remedia adhibuit, ac nobis reliquit, & ſimul utilius cenſentes, ubi nec de homicidio, nec de animato fœtu agitur, pœnas non imponere duriores iis, quæ per ſacros Canones, & leges prophanas ſunt inflictæ, habita... Conſtit. prædictam ſic duximus moderandam, ut a peccato, & excommunicatione contra perſonas ibi expreſſas lata, tam quoad eos, qui hactenus deliquerunt, quam quoad illos, qui poſt noſtram Conſtit. in eiſdem caſibus deliquerint, quilibet Presbyter, tam ſecularis, quam cujuſvis Ordinis regularis ad Chriſtifidelium confeſſiones audiendas, & ad hos caſus ſpecialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam, & liberam in foro conſcientiæ tantum, abſolvendi habeat facultatem, eamdem prorſus, quam idem Sixtus Prædeceſſor ſibi, ac ſuis Succeſſoribus reſervavit.

Quo vero ad pęnas procurantium abortum fætus inanimis, aut exhibentium mulieribus,

Digitized by Google

lo abortu homicidium committi =.

Nota I. Cum in hoc eodem Concilii decreto caveatur, ut homicida voluntarius beneficio perpetuo careat, pluries ortum eſt dubium, an idem poſſit obtinere, obtentaſque retinere penſiones abſque diſpenſatione, S. Congreg. Conc. *die 17. Julii* 1605. 11. *Julii* 1617. *&* 27. *Septem.* 1623. cenſuit, in hoc Conc. decreto non comprehendi penſiones.

Nota II. Cum idem decretum perpetuo excludat dictum homicidam etiam a ſpe diſpenſationis tam pro Ordinibus ſuſcipiendis, quam pro beneficiis obtinendis, 7. Sept. 1605. propoſitum fuit eidem Congregationi ſequens dubium = Utrum is, qui gravibus ab aliquo affectus injuriis, famulo mandavit, ut illi in faciem vulnus leve ſenſim infligeret, inhibuitque, ne illum interficeret, ſi mandatarius fines iſtos excedens, pluribus motiferis vulneribus ei mortem intulerit, cenſeatur incidiſſe in irregularitatem provenientem ex homicido voluntario, adeo, ut omni ſpe diſpenſationis ad præſcriptum Conc. *caput VII. ſeſſ. XIV.* perpetuo carere debeat: Congregatio, re diligenter examinata, cenſuit incidiſſe in irregularitatem, ſed non eam, quæ provenit ex homicidio voluntario, ac propterea Oratorem decreto Conc. non excludi a ſpe diſpenſationis: imo perpenſis ejus qualitatibus, dignum eſſe diſpenſatione, atque ita referendum Sanctitati ſuæ, prout *in Mantuana lib. X. pag.* 120. Idem cenſuit in *Nullius Januarii* 1587. *lib. IV. pag.* 223.

Irregularitas autem, in quam hic incidiſſe dicitur Oratorem, ea eſt, quæ inflicta legitur a Bonifacio VIII. in *cap. III. Is, qui, de Homicidio in VI.* ubi in iiſdem terminis propoſitus eſt caſus.

Neque excluditur a ſpe diſpenſationis, qui mandavit occidere Cajum, mandatarius autem occidit Titium, ut reſpondit 9. *Januarii* 1587. ad dubium in *Poſiis.* 22. *pag.* 66.

Nota III. Quod, licet pœna inhabilitatis, & privationis beneficii inflicta a Conc. in homicidam voluntarium ſit latæ ſententiæ, ob illam particulam: *perpetuo careat beneficio*. *Theſaurus tamen de Pœnis cap. I. verb. Homicidium*, ſentit cum communi, eam non incurri ipſo facto ibi = Privationem beneficiorum eccleſiaſticorum homicida ipſo facto, per ſe loquendo, non incurrit, ut de communi teſtatur *Azor. lib. VII. cap. XVIII. quæſt. I. tom. II.* & late probant Sanch. *Opuſcul. lib. II. cap. II. dub.* 14. *n.* 6. *cum ſeqq. Farinac. quæſt.* 119. *n.* 63. *Gartias part. XI. cap. X. n.* 39. Tamen, ſi beneficium requirat perſonale exercitium, ſeu ſervitium Ordinis ſacri, tenetur procurare diſpenſationem ſuper irregularitate *n.* 14. *Sanch. Opuſc. loc. cit. dub.* 15. In aliquibus autem caſibus homicida ipſo facto beneficium amittit, ut I. ex abortu, de quo vide *verb. Abortus*: II. ex aſſaſſinio, dixi *verb. Aſſaſſinium*: III. in occidente Papam, vel Cardinalem, dixi *verb. Majeſtas cap. II.* IV. in occidente Epiſcopum, dixi *verb. Injuria cap. IV.* V. in occidente ſuum Prælatum, vel conbeneficiatum, ut dicam *cap. ſeqq.* VI. in occidente aliquem in odium Sancti Officii, ut dixi *verb. Inquiſitio cap. III.* =

Nota IV. Diſpenſationem ſuper irregularite, & penis incurſis ab homicida volutatio, etiam in caſu occulto, reſervatam eſſe ſoli Papæ: Epiſcopum autem diſpenſare poſſe cum homicida caſuali, occulto dumtaxat; cum publico vero ſolum Papam, ſeu Epiſcopum de illius commiſſione, ut ex allato Concilii decreto. Verum tamen eſt, quod Epiſcopus ex communi DD ſententia, quos refert *Theſaurus loc. cit.* diſpenſare poteſt cum homicida caſuali publico, ut miniſtret in Minoribus antea ſuſceptis, & beneficium ſimplex obtineat. Eodem modo diſpenſare poteſt ſuper homicidio voluntario juſto, ſeu ſuper deffectu lenitatis.

Quia vero nonnulli Auctores relati a Diana *Reſpon. XLIV. & XLV. tract. II. tom. II*, plus nimio Regularium privilegia ad indebita extendentes, dictitant, Prælatos regulares diſpenſare poſſe ſuper irregularitatibus, & pœnis inflictis contra homicidam voluntarium, etiam vi communicationis privilegiorum cum illis Ordinibus regularibus, quibus directe, & expreſſe hujuſmodi privilegia conceſſa ſunt (quorum tamen tenores ſunt ſemper ſpeciatim inſpiciendi) reſpectu dictorum Regularium tali participatione gaudentium lectorem remitto, prout remiſi in Additionibus meis ad Inſtitutiones canonicas Remigii Maſchat *part. II. tit. de Homicid. volunt. pag.* 516. *col.* 2. & *nunc ad Theſhurum de Pœnis*, *verb. Homicidium cap. I. pag*, 205. *col.* 1.) ad ſequens Congr. Conc. reſponſum, a me recognitum, quod cum integra ſupplicis libelli ſerie refero, prout reperitur in Regeſtis ejuſdem S. Congr. *lib. Decret.* 35. *pag.* 145. = *Dubia facultatis abſolvendi*, *&* *diſpenſandi* 14. *Apr.* 1685. = Omnibus, & ſingulis Congr. S. Mauri, Ordinis S. Benedicti perſonis conceſſum eſt a felic. record. Summis Pontificibus, Gregorio Papa XV. Bulla, data an. 1621. & Urbano Papa VIII an. 1628. uti, frui, potiri, & gaudere omnibus, & ſingulis privilegiis, gratiis, & libertatibus conceſſis Congregationi Caſſinenſi, S. Victorii, & omnibus quibuſcunque Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, Mililitiarum, & Hoſpitalarium,

Con-

Digitized by Google

S E C T I O L.

Eadem Seſſio XIV. caput XI. de Reform. juncto cap. XIX. ſeſſ. XXV. de Regularibus.

Quia vero Regulares, de uno ad alium Ordinem translati, facile a ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur, nemo cujuſcunque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cujuſvis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi, ut in Ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiamſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſecularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

Hoc Decretum, quo ſtatuitur, non poſſe Regularem transferri de uno ad alium Ordinem, & ad habitum, ac profeſſionem admitti ſub prætextu privilegiorum, niſi in Ordine, ad quem transfertur, perpetuo maneat intra clauſtra ſub ſui Superioris obedientia, ampliatum eſt a S. Pio V. Conſtit. *Quæcunque*, 14. *Octobr.* 1569. caſſante quaſcunque Apoſt. conceſſiones poſt Concilium ſuper his obtentas, ac nullam decernente admiſſionem, receptionem, & retentionem, etiam juramento firmatam, ſub pœna in admittentes, & recipientes privationis omnium dignitatum, adminiſtrationum, beneficiorum, officiorum, fructuum, & penſionum eccleſiaſticarum, ac inhabilitatis ad eadem, tributa facultate Ordinariis procedendi tam contra recipientes, quam contra receptos, ibi.

Quocirca, cum ejuſmodi privilegia veniant abroganda . . . . Nos . . . . revocamus, & abolemus omnia, & quæcunque privilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta præter juris communis diſpoſitionem emanata, recipiendi, vel retinendi Fratres, Monachos, Canonicos, & alios etiam laxiorum Ordinum profeſſores, quibuſcunque Ordinibus, monaſteriis, hoſpitalibus, Militiis, & piis locis, etiam S. Antonii Viennen. S. Spiritus in Saxia de Urbe, S. Joannis Hieroſolymitani, Jeſu Chriſti, Sancti Jacobi de Spatha, Sancti Lazari Hieroſolymitani, eorumque Eccleſiis, membris, Superioribus, & perſonis, per quoſcunque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtol. tam in ipſorum monaſteriorum, hoſpitalium, & locorum inſtitutione, quam deinceps quomodocunque, ac quotieſcunque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis reſtrictionibus, & præſervationibus mentis, atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum, miſerabilium, & cujuſcunque alterius pii operis intuitu, ac etiam ex quibuſcunque aliis cauſis, quantumvis gravibus, charitativis, & neceſſariis, etiam

Digitized by Google

latos, ad eorum Superiores, & loca ejus Ordinis, unde erant profecti, quamprimum remittant. Decernentes admiſſiones, receptiones, & retentiones hujuſmodi nulla firmitate ſubſiſtere, neminemque prorſus ulli voto, ullive regulæ, vel obſervantiæ, etiam juramento, aliave ſolemnitate promiſſæ, obligare, necnon irritum, & inane quidquid ſecus per prædictos, aut quoſcunque alios quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quicunque vero aliquem contra hujus noſtræ revocationis tenorem admiſerint, aut receperint, aut alios, aut quos jam habent, modo prædicto, translatos, aut receptos retinuerint, ipſos omnibus, & ſingulis dignitatibus, adminiſtrationibus, beneficiis, officiis, fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis præſentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles eſſe volumus eo ipſo. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, in quorum diœceſibus loca prædicta conſiſtunt, per Apoſtol. ſcripta mandamus, ut per ſe, vel alium, ſeu alios de translatis prædictis auctoritate noſtra cognoſcentes, in eos, quos contra hoc præſcriptum noſtrum degere invenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, rejecto quocunque exemptionis privilegio, animadvertant, ipſoſque prætereca translatos, vel retentos ad priores Ordines, & diſciplinam remittere procurent. Contradictores quoſcunque per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, cæteraque juris, & facti remedia opportuna, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis.

Ampliatum eſt etiam ab Urbano VIII. Conſtit. *Sacra Congreg.* 21. *Septembr.* 1624. præcipiente quibuſcunque regularibus Superioribus, ne religioſo ſibi ſubdito facultatem concedant sranſeundi ad aliam Religionem licet arctiorem, niſi prius eis legitime conſtet, Religionem, ad quam tansferendus eſt, paratam eſſe eum recipere, & tunc recta via transferatur, ſub pœna in eoſdem Superiores aliter facere præſumentes privationis vocis activæ, & paſſivæ, ac inhabilitatis ad talia, cujus diſpenſatio Papæ reſervatur. Decernente inſuper irritum, & inane quid quid ſecus fuerit attentatum, ibi.

Deinde, ut apoſtatandi opportunitas Regularibus præripiatur, ſtatuit, ut de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi prius Superiori legitime conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tumque Regularis recta ſe transferat ad arctiorem. Quod, ut re ipſa adimpleatur, idem Superior omni ſtudio, ac diligentia invigilet. Si quis vero ipſorum adverſus ea, quæ ſuperius præſcripta ſunt, vel eorum aliquid quoquomodo facere, vel moliri præſumpſerit, ipſo facto pænam incurrat privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſque activæ, & paſſivę, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, pænaque hujuſmodi ſit Sanctitati ſuæ, ac Sedi Apoſtol. reſervata, iiſdem Superioribus, etiam Generalibus, & Protectoribus illam moderandi, ſeu relaxandi poteſtate penitus interdicta, & nihilominus ſit irritum, & inane quidquid ſecus a quoquam actum extiterit.

Am-

Digitized by Google

prohibemus , insuper quibuscunque Superioribus Regularium, S. R. E. Cardinalibus , Legatis , ejuſdem S. R. E. Cardinali majori Pœnitentiario , Nunciis Apoſtol. Sedis, Vicelegato Avenionenſi, utrique Congregationi Cardinalium, negociis Epiſcoporum , & Regularium præpoſitæ , Sacrique Concilii Tridentini Interpretum per præſentes tollimus , revocamus, & abrogamus quæcunque privilegia , auctoritates, facultates , & conſuetudines ejuſmodi tranſitum concedendi cuicunque Regulari clauſtrali , apoſtatæ , vel non apoſtatæ, quacunque de cauſa ; quamvis etiam conſenſus , tam Superioris , in cujus Ordine antea profeſſus fuerit , quam alterius Superioris , in cujus Ordine novam profeſſionem emittere voluerit , accedat . Nobis autem , noſtriſque Succeſſoribus Romanis Pontificibus pro tempore exstituris ſimiles conceſſiones penitus reſervamus , ita , ut in poſterum S. R. E. Cardinales Legati , ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Major Pænitentiarius , Nuncii Apoſt. Sedis, Vicelegatus Avenionenſis , prædictæque Congregationes in examine libellornm ſupplicum , hujuſmodi tranſitus poſtulantium , hac de re nihil omnino decernere poſſiut , niſi noſtro , vel Romani Pontificis pro tempore extituri ſpeciali reſcripto, ejuſmodi libelli ſupplices ad illos remiſſi fuerint . Quo reſcripto etiam obtento , nihilominus tranſitus facultatem , etiamſi cauſæ ejus concedendi ſummæ viderentur , nullo modo concedere valeant niſi poſtquam Nobis, & pro tempore extituro Romano Pontifici , totius rei diſtincta , & accurata relatio facta fuerit , & poſtquam a nobis ipſis , vel a Romano Pontifice pro tempore extituro earundem cauſarum pondus approbatum , & tranſitus facultas conceſſa fuerit . Eiſdem vero præſentibus literis noſtris quoſcunque tranſitus, non obſervato ad unguem harum tenore , in poſterum faciendos , nullos , invalidos fore , & eſſe declaramus : Ordinariis locorum concedentes, vel ad illos extendentes eamdem facultatem procedendi in eos , qui deinceps, præſenti Conſtitutione non obſervata , ad alium Ordinem tranſire auſi fuerint , quam Tridentina Synodus Ordinariis conceſſit in Regulares extra monaſteria vagantes , & crimina committentes .

Id ipſum quoad facultatem ademptam Majori Pœnitentiario fuſius declaratum eſt in Conſtitutione Benedicti XIV. *Paſtor bonus* , 13. *Apr.* 1744. §§. XXXIV. & XXXV. quos leges in calce hujus Operis.

Si vero Superiores duorum Ordinum diſſentiant in admittendo tranſitum Religioſi a laxiori ad ſtrictiorem Ordinem juxta Conſtit. Urbani , devolvitur judicium ad S. Sedem , a qua derogari ſolet conſenſui Superioris Ordinis laxioris , ut ex altera ejuſdem Conſtitut. *Ex quo* , 14. *Jan.* 1747. §. *Porro* , ibi .

Hodierna vero praxis eſt , per quam omnes hujus generis controverſiæ, & morarum prolixitates devitantur , ut Religioſis viris , qui a laxiori ad ſtrictorem Ordinem tranſire cupiunt, poſtquam voluntatis ſuæ cauſas coram competentibus Apoſt. Sedis tribunalibus expoſuerint , atque probaverint , haud ægre a Romano Pontifice indulgeantur opportunæ facultates , in quibus derogatio ſuper conſenſu Superioris Ordinis laxioris includitur .

Digitized by Google

niſtrantes infirmis reſpective nuncupati, & nonnulli aliorum Ordinum, ſeu Congregationum Regulares, etiam Societatis Jeſu, & alii Regulares, etiam individuam expreſſionem requirentes, aut in ipſa profeſſione una cum tribus eſſentialibus votis, paupertatis ſcilicet, caſtitatis, & obedientiæ, aut ante, vel poſt profeſſionem prædictam, ſive ſolemne, ſive, ut dicunt, ſimplex votum, in manibus tamen Superioris regularis emittant de non procurando, nec acceptando aliquam dignitatem, ſeu prælationem, vel Prælaturam extra Religionem, niſi coacti, vel adſtricti fuerint præcepto ejus, qui ſibi jure præcipere poteſt, & aliqui addant etiam illa verba, videlicet, *ſub pœna peccati*, juxta formam ſuarum Conſtitutionum a Sede Apoſtolica confirmatarum, nihilominus aliqui ex ipſis Regularibus, etiam tranſlati ad Ordines Regularium, etiam Mendicantium, qui prædictum aut ſimile votum non emittunt, retro aſpicientes, emiſſique a ſe voti hujuſmodi immemores, prælationes, ſeu Prælaturas, vel dignitates ambiunt, imo etiam Epiſcopatus, majorumque dignitatum ſolium conſcendere moliuntur, prætendentes, quod ſuis Superioribus regularibus, præſertimque Generalibus, liceat eis præcipere, ut dignitatem, prælationem, ſeu Prælaturam, vel Epiſcopatum, majoremve dignitatem extra Religionem acceptent, aut ipſum votum relaxare, & cum ipſis deſuper diſpenſare, licet per præcepta, & diſpenſationes hujuſmodi ipſi ab obedientia præcipienti, ſeu diſpenſati debita eximantur, ac etiamſi vota prædicta, tamquam emiſſa in manibus Superioris regularis dicantur ſolemnia, vel ſaltem efficaciam voti ſolemnis habeant, regulariumque Ordinum, & Congregationum, ac Societatis hujuſmodi Conſtitutiones ſint confirmatæ auctoritate Apoſtol., & cum decreto irritante, a quo propterea manus quorumcunque inferiorum ligatæ exiſtunt. Quapropter Nos . . . . declaramus ſuper prædicto voto, etiam per tranſlatos ad Ordinem, ſeu Congregationem regularem capacem, ante tranſlationem emiſſo de non psocuranda, nec acceptanda extra quemlibet ex ipſis Ordinibus, ſeu Congregationibus regularibus, aut Societate prædicta reſpective aliqua dignitate, ſeu prælatione, vel Prælatura, ſive aliquo Epiſcopatu, aut majori dignitate, neminem Superiorem regularem, etiam Generalem, aut Capitulum, ſeu Congregationem generalem, nec etiam Nuncium Apoſtolicum, aut prædictorum Ordinum, ſeu Congregationum Protectorem, etiam S. R. E. Cardinalem, nec etiam Legatum Sedis Apoſtol. etiam de latere, nec quemlibet alium, etiam ſpeciali, & individua mentione dignum, ſed tantummodo Nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem poſſe diſpenſare, taleque votum relaxare, aut adverſus illud aliquam licentiam, vel indultum concedere, aliquod præceptum procurandi, ſeu acceptandi, vel aliud ſimile ipſis Regularibus voventibus facere, cujus vigore prædicti Religioſi illas, & illos procurare, vel acceptare poſſint, aut teneantur, ac alias quomodolibet voventes prædictos a prædicto voto liberare.

Idem jam tranſcriptum Trid. decretum circa tranſitum Regularium de uno ad alium Ordinem, quo inſuper cavetur, ut tranſlati modo ſuperius præſcripto, quamvis ex Ordine Canonicorum Regularium ſint, omnino incapaces exiſtant beneficiorum ſecularium, etiam curatorum, ampliatum eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Quod. inſcrutabili 9. Jul.* 1745. extendente hujuſmodi prohibitionem ad Canonicos Regulares Lateranenſes, & SS. Salvatoris, licet nunquam tranſlatos, quibus interdicitur conſecutio nedum beneficii ſecularis, & curari, ſed etiam cujuſcunque beneficii ſimplicis, & penſionis abſque indulto Apoſtolico, non obſtante Decretali Innoc. III. relata *in cap. V. Quod Dei timorem, de Statu monachorum*, cujus vigore poterant præfici Eccleſiæ parochiali, etiam ſeculari, de ſolo Superioris conſenſu, cui per hanc Conſt. expreſſe derogatum eſt, ita ut hodie non ſatis ſit ſolus conſenſus Generalis.

Ut

[illegible] ſufficienti dote fuerit, de ſuis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit, juſpatronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut donationis hujuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori, reſervetur.

SECTIO LII.

Eadem Seſſio XIV. caput XIII. de reform.

NOn liceat præterea patrono, cujuſvis privilegii prætextu, aliquem ad beneficia ſui juris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem proviſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficii, ceſſante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præſentare: alias præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

Cum de acceſſionibus ad hæc duo tranſcripta Trid. decreta agendum ſit infra in *cap. XVIII. ſeſſ.* *XXIV.* in quo ſermo erit de jure patronatus, ad illud lectorem remitto.

SECTIO LIII.

Seſſio XXI. caput I. de reformatione.

§. I. QUoniam ab eccleſiaſtico Ordine omnis avaritiæ ſuſpicio abeſſe debet, nihil pro collatione quorumcunque Ordinum, etiam clericalis Tonſuræ, nec pro literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacunque de cauſa, etiam ſponte oblatum, Epiſcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum miniſtri, quovis prætexu accipiant.

§. II. Notarii vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere poſſint; dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exercendo: nec Epiſcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex eiſdem Ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire poſſit: tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac ſtatuta, & conſuetudines, etiam immemorabiles quorumcunque locorum, quæ potius abuſus, & corruptelæ, ſimoniacæ pravitati faventes, nuncupari poſſunt, penitus caſſando, & interdicendo: & qui ſecus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas a jure inflictas ipſo facto incurrant.

Digitized by Google

Pœnæ autem a jure ſtatutæ, erant excommunicatio Papæ reſervata, & ſuſpenſio a collatione Ordinum per triennium, *ex Extravaganti II. Cum deteſtabile de Simon.* licet probabilius, ſecundum aliquos DD. relatos a *Theſauro de Pœnis cap. IX. verb. Simonia*, etiam ex dicta Extravag. eſſet perpetua. Eſt præterea juris infamia, tam reſpectu Ordinantis, quam ordinati, ex *Can. XV Si quis, cauſ. I. quæſt. 3.* qui eſt Innocentii II.

Verum ex Conſtitutione Sixti V. *Sanctum*, 5. *Januarii* 1588. Ordinans incurrit perpetuam ſuſpenſionem a collatione Ordinum, etiam primæ Tonſuræ, & ab executione munerum Pontificalium, ac interdictum ab ingreſſu Eccleſiæ: quæ pœnæ ſunt Papæ reſervatæ: ordinatus vero ſuſpenſionem item perpetuam, & Papæ reſervatam ab executione Ordinum (etiam non ſimoniace ſuſceptorum, juxta probabiliorem ſententiam.) Ulterius ſcienter violantes has cenſuras per exercitium Ordinum iis vetitum, præter irregularitatem, ex eadem Conſtit. Ordinans incurrit ſuſpenſionem ab adminiſtratione Eccleſiæ, & a perceptione fructuum omnium ſuorum beneficiorum; & ordinatus exercendo Ordines, etiam minores, privationem officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatem ad talia; & beneficia reſervantur Papæ, tamquam vacantia in Curia: quod ſi ordinatus regularis ſit, incurrit privationem vocis activæ, & paſſivæ, ac inhabilitatis ad eam §. VI. ibi.

Cæterum, ſi quis Antiſtes, vel Abbas, ſervatis quidem cunctis præmiſſis, & cæteris omnibus, quæ in ipſius Tonſuræ, & Ordinum collatione obſervari debent, perſonas habiles, & idoneas, ſed tamen recepta ab iis, quibus Tonſuram, aut Ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio, ſimoniace in futurum inſigniverit, vel promoverit, volumus, ut præter alias cenſuras, & pœnas contra ſimoniace Ordinantes, & ordinatos, a ſacris Canonibus, & Conſtitutionibus Apoſtol. alias inflictas, & irrogatas, quibus nequaquam derogare intendimus, etiam omnia, & ſingula ſupradicta in ſic promoventibus, & promotis locum habeant.

Pœnæ, quas ipſe addidit contra male promotos, continentur in §. III. ejuſd. Conſtitutionis.

Et nihilominus fel. record. Pii II. & aliorum Rom. Pontificum noſtrorum Prædeceſſor. qui per ſuas Conſtitutiones, aut in Cancellaria Apoſtolica publicatas regulas, contra hujuſmodi Clericos male promotos, diverſas pœnas inflixerunt, veſtigiis inhærentes, eoſdem Clericos poſthac male promotos, ab executione, miniſterio, & exercitio Ordinum ſuſceptorum, & ab omni ſpe, & facultate aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuo ſuſpenſos declaramus. Et ſi in eis miniſtrare præſumpſerint, illos ſic irregulares effectos, omnibus, & quibuſcunque per eos, in titulum, commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, quomodocunque qualificatis, ſecularibus, vel cujuſvis Ordinis, aut Militiæ regularibus, ac etiam ſi ipſi Clerici Regulares fuerint, activa, & paſſiva voce ipſo facto privamus, & iis privatos, atque ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabiles, & incapaces eſſe decernimus, & declaramus, dignitatum, officiorum, & beneficiorum hujuſmodi, ſic pro tempore vacantium diſpoſitionem nobis, & Apoſtolicæ Sedi perpetuo reſervantes.

☞ Ab his omnibus cenſuris ex eadem Conſtit. neque in caſu occulto poteſt Epiſcopus in vim *cap. VI. Trident. ſeſſ. XXIV. de reformat.* abſolvere, cui Sixtus, quoad hoc, derogavit: neque Major Pœnitentiarius, neque alius, etiam in vim Jubilæi, ut ex §. IV. dictæ Conſtit. ibi.

Ut

Digitized by Google

Majori Pœnitentiario noſtris, et Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel alias quomodolibet pro tempore conceſſorum, perſonæ, ſic, ut præfertur, delinquentes, tam ſcilicet Antiſtites, ſeu Abbates promoventes, quam Clerici male inſigniti, ſeu ordinati, a reatibus, et exceſſibus præfatis abſolvi, præterquam in mortis articulo, poſſint, aut debeant. Nec cum iis ſuper irregularitate propter præmiſſa contracta, etiamſi crimen penitus occultum fuerit, quovis modo valeat diſpenſari.

Et quamvis, quoad alia capita dicta Conſtitutio redacta fuerit ad terminos juris communis, ac Conſtitutionis Pii II. *Cum ex ſacrorum*, & Conc. Trident. a Clemente VIII. Conſtit. *Romanum*, 28. *Febr.* 1595. nihilominus §.I. ☞ præſervavit pœnis ibidem latas contra ſimoniacos in Ordine, ibi.

Hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione, ſupradictas literas ad terminos ſacrorum Canonum, ac Conſtitutionis re. me. Pii Papæ II. etiam Prædeceſſ. noſtri, quæ incipit, *Cum ex ſacrorum Ordinum*, ſub dat. videlicet XV. Kal. Decembr. Pontif. ſui Anno IV. cujus tenore præſentibus pro expreſſo haberi volumus, et ad diſpoſitionem decretorum ſacri Trid. Conc. reſtringimus, et reducimus. Necnon cenſuras, et pœnas in eiſdem Sixti literis contra quoſcunque, præterquam contra ſimoniace Ordinantes, et ordinatos inflictas, quas volumus in ſuo robore permanere (aliis etiam pęnis, et cenſuris per eoſdem Canones, ac Conſtitut. Pii II. Conciliumque Trident. injunctis, ſalvis, et firmis remanentibus) moderamur, et abolemus.

Ex Conſtit. Benedicti XIV. *Paſtor bonus*, 13. *April.* 1744. tribuitur Cardinali majori Pœnitentiario facultas abſolvendi hujuſmodi ſimoniacos in occultis dumtaxat, & in foro conſcientiæ tantum, injuncta gravi pęnitentia, ut in §. XIX. quem leges in calce hujus Operis.

His omnibus ſanctionibus Epiſcopo prohibentibus receptionem cujuſcunque rei, etiam ſponte oblatæ, pro collatione Ordinum, & primæ Tonſuræ, acceſſit Taxa Innocentiana, confecta ſcilicet die 1. Octobr. 1678. a Congregatione particulari, deputata ab Innocentio XI. & de ejus mandato typis edita a Cong. Conc. die 8. ejuſdem menſis, & anni, atque ab hac per literas circulares ad quoſcunque locorum Ordinarios tranſmittenda, injuncta illius obſervantia eidem Congregationi privative quoad alia quælibet tribunalia, & judices, in qua, confirmatis decretis SS. Canonum, & SS. Congregationum, damnatiſque contrariis conſuetudinibus, expreſſe etiam prohibetur Epiſcopis, eorumque officialibus, familiaribus, & famulis receptio forficum, pectinum, & mapparum, excepto cereo, illius qualitatis, & ponderis ſtatuendi arbitrio Ordinarii, exceptaque mappa ab ordinandis in Presbyteros offerenda, juxta permiſſionem Pontificalis Romani, prout iiſdem terminis jam prohibitum fuiſſe legitur a dicta Congr. Conc. *lib. XXVII. Memorialium pagina* 11. *in Calven.* ubi ſimilis generalis conſuetudo vigebat.

Inſuper cum in hoc decreto ſtatuat Concilium, ne = Epiſcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex iiſdem Ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire poſſit = ideo eadem S.Cong. ſæpius declaravit, Cancellarias Epiſcopatuum nullo pacto poſſe, aut debere locari, ut in *Neapolitana* 12. *Novembr.* 1611. ex hujuſmodi enim locatione quisquæ intelligit, partem emolumenti, etiam directe Epiſcopo advenire contra clariſſimam Concil. prohibitionem; de qua prohibitione etiam mentionem feci part. I. pag. 591.

Eadem Taxa acceſſit eidem conciliari decreto in ea parte, in qua prohibet Notariis, ne pro literis dimiſſorialibus ultra decimam unius aurei partem obulos videlicet decem monetæ Romanæ, aut ſummam huic æquivalentem juxta Regionum varietatem, accipiant, & id in eo tantum caſu, quo aliunde

unam tantum ſcripturam, ſeu teſtimonium Ordinum receptorum conficere, quoties hi collati fuerint diverſis temporibus, & ordinationibus: in quo caſu eorum teſtimonium ſeparatim facere poteſt.

Si autem quæratur, an hæc Taxa extendatur etiam ad loca extra Italiam, lectorem remitto ad Cardinalem Petra, qui *in Commentario ad Conſt. Apoſtol. tom. IV. ad Conſt. II. Urbani VI. num.* 17. ita ad quæſitum reſpondet ibi = Idcirco quidquid ſit in locis extra Italiam, de quibus jure dubitatur, an comprehendantur ſub Taxa Innocentiana, præſertim, quia cum edita fuerit lingua noſtrali, conjicere eſt Summi Pontificis mentem in ea edenda fuiſſe, reſtringendi ejus diſpoſitionem intra Italiæ limites, cum alioqui conſuetum ſit, quod Conſtitutiones, quibus Pontifex Urbem, & Orbem afficere intendit, lingua latina edantur, ut latius dixi *tom. 1. in proœm. §. III. num.* 31. *& ſeqq. pag* 13. ubi præſertim id comprobavi ex mente Sac. Congr. Concil. in *Tarraconen.* 2. *Maii* 1699. Quibus addo ſimilem reſolutionem Sac. Congr. poſtea editam *in N. Provinciæ Hiſpalen.* 20. *Novembris* 1706. *ad* 1. in qua cum Vicarius pro juribus ad ſe ſpectantibus novam taxam *de Ann.* 1704. confeciſſet, longe exorbitantiorem ea, quæ a Viſitatore Apoſtolico uſque ab anno 1606. confecta fuerat, ac proinde ejus moderatio peteretur; Sac. Congr. quamvis rem dirimere valuiſſet, reſcribendo, quod ſervaretur Taxa Innocentiana, in qua præfinita ſunt omnia emolumenta, quæ eo caſu controvertebantur; tamen attenta præfata dubietate de comprehenſione locorum extra Italiam ſub eadem Taxa, reſcripſit = Circumſcripta Taxa Anni 1704. dilata, & examinetur Taxa anni 1606. = Itemque in *Urgellen. Subſidii charitativi* 26. *Januarii* 1692. in qua, cum occaſione ſubſidii charitativi Epiſcopo in primo ingreſſu ſolvendi, controverſia exorta eſſet circa quantitatem ſolvendam, prætendente Epiſcopo ſubſidium in quantitate alias ſoluta de anno 1671. capitulo autem ſolitum deſumente ex alia ſolutione facta de anno 1627. proindeque propoſito ſecundo dubio, An, & in qua quantitate ſit ſolvendum ſubſidium charitativum moderno Epiſcopo, & ſucceſſoribus, Sac. Congregatio ſimpliciter reſcripſit, *Subſidium deberi*. Cum tamen litigium dirimere voluiſſet, reſcribendo, quod ſervaretur Taxa Innocentiana, etenim in ea expreſſe decernitur, ut quoad quantitatem ſolitum de-

Nota II. Omnes ſupradictas pœnas non incurri, niſi interceſſerit ſimonia realis utrinque completa, DD. communiter apud dictum Theſaurum.

Nota III. Cum eodem neque incurri a recipiente aliquid ſponte, & liberaliter oblatum poſt Ordines collatos: incurri vero, ſi ante recipiatur ob relatum Trid. decretum. (Excipe tamen Examinatores, qui neque ante, neque poſt examen quidquam accipere poſſunt citra vitium ſimoniæ, ut infra dicetur. Imo Leſſius citatus a Theſauro, ſentit, quod ſi ordinandus etiam ante ordinationem ſponte, & liberaliter aliquid donaret ſine intentione movendi animum Epiſcopi, vel miniſtri, non incurret ſupradictas pœnas. Verum hæc ſententia in praxi ſimoniæ periculo eſt facile obnoxia, potiſſimum ſi extra ordinationis occaſionem nihil quis eſſet daturus: & ſic interveniret pura mentis præciſio contraria facto.

Nota IV. Circa Notarium, de quo in allato Conc. decreto, an ibi contineatur, ut miniſter ſub iiſdem pœnis, ſi excedat taxam, hæc habet *Theſaurus loc. cit.* = Aliqui affirmant, quia revera ſimoniacus eſt: *ita Bonac. de Simon. quæſt.* 7. *§. II. n.* 15. alii verius negant, quamvis ſit ſimoniacus; & dicunt, Tridentinum intelligi debere comprehendere in pœnis eos, qui proxime concurrunt cum Epiſcopo, & qui alias de jure puniuntur dictis pœnis, etiamſi ſponte oblatum accipiant, non autem contineri Notarium, & ita *Leſſ. c. XLV. n.* 133. *Filuc. tract.* 45. *c. XIII. num.* 9. =

Nota V. Quod, licet Epiſcopus abſolvere, & diſpenſare nequeat cum ſimoniace promoto ſcienter, aut cum ignorantia craſſa, vel ſupina, ut ſupra dictum eſt ex Conſtit. Sixti V. poteſt tamen cum ſimoniace ignoranter promoto, puta ſi tertius, eo ignorante, aliquid dederit *ex cap. XXII. de Simoniace ordinatis*, *tit. de Simon.* ut ibi diſtinguit Gloſſa *verb. Remanere*, & cum ea Canoniſtæ communiter: qui tamen hanc facultatem limitant, ſi Epiſcopus ſit complex ſimoniacæ ordinationis, contra Sanchez, & Navarrum, quos citat Theſaurus loco, ubi ſupra: additque cum eodem Sanchez, eſſe valde probabile promotum, omnino ſimoniam ignorantem, non eſſe ipſo jure ſuſpenſum, neque irregularem; ſed contrarium tenendum cum communi *ex cit. cap. XXII. & Can. CVIII. Siquis a Simoniacis, cauſ. I. quæſt.* 1. qui eſt Urbani II. in Concilio Placentino, celebrato an. 1095.

No-

ſufficiat, pacifice poſſidere. Id vero beneficium reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficij titulum ſit promotus: neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde vivere commode poſſit; & aliter facta reſignatio, nulla ſit.

Hoc decretum, quo ſtatitur neminem ſecularem promovendum eſſe ad ſacros Ordines ſine beneficio eccleſiaſtico, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, quodque pacifice poſſideat, extenſum eſt a Sancto Pio V. Conſtitut. *Romanus*, 14. *Octobr.* 1568. etiam ad Clericos Regulares non profeſſos, ſive ſeculares, more Religioſorum in communi viventes, ut §. III. ibi.

Nos igitur. . . decretum prædictum (Tridentini nempe mox allatum) de Clericis ſecularibus loquens, ad omnes, & ſingulos, etiam cujuſcunque Ordinis Clericos religioſos, ſive ſeculares, more Religioſorum viventes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus, ac Religioſis, & aliis prædictis non profeſſis, ut ad ſacros Ordines promoveri, necnon omnibus, & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, ut Ordines ipſos hujuſmodi religioſis perſonis impendere, niſi obſervata forma dicti decreti, nos virtute S. obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annum a præſtatione talium Ordinum ipſo jure ſuſpendimus.

Excipiuntur tamen Religioſi Societatis Jeſu, licet vota tantum ſimplicia emiſerint, ex Conſtit. Gregorii XIII. *Aſcendente* 25. *Maii* 1584. & Greg. XV. Conſtit. *Eccleſiæ catholicæ*, 28. *Junii* 1591. §. XVI. ibi.

Declaramus . . . . Religioſos hujuſmodi poſt emiſſa vota, etſi ſimplicia, ad ſacros, etiam Presbyteratus, Ordines, juxta Summorum Pontificum conceſſiones promoveri poſſe.

Excipiuntur etiam Patres Congregationis Doctrinæ Chriſtianæ Galliarum, ſeu Avenionenſis, ex Conſtitut. Alexandri VII. *Sacroſancti* 26. *Septembr.* 1659. qui poſt emiſſa tria vota ſimplicia, & juramentum perſeverantiæ, de licentia Præpoſiti Generalis, vel Provincialis poſſunt promoveri ad omnes ſacros Ordines ad titulum prædictæ Congregationis.

Excipiuntur itidem Clerici adſcripti Hoſpitali S. Gallicani, juxta Conſtit. Bened. XIII. *Bonus ille*, *prid. non. Octobr.* 1726. ut §. XXIV. ejuſdem Conſt. ibi.

Porro Clericis, qui ſenario, ſeu majori numero hujuſmodi adſcripti fuerint, ac enarratum votum perſeverantiæ emiſerint, ut ipſi ad omnes etiam ſacros, & Presbyteratus Ordines ad titulum ſervitii ejuſdem Hoſpitalis, & alimentorum eis a dicto Hoſpitali præbendorum, a ſupradicto Urbis Vicario, ſeu ab eo deputando, ſervatis alias ſervandis, promoveri libere, & licite valeant, concedimus pariter, & indulgemus. Ita tamen, ut, ſi quem ex taliter promotis, ſive ex gravibus cauſis, & a dicto Cardinali Protectore approbatis, a ſervitio ejuſdem Hoſpitalis dimitti, & a voto perſeverantiæ per eum emiſſo, quomodolibet abſolvi quandoque evenerit, niſi ei de patrimonio, aut reddi-

tu

Digitized by Google

beneficio eccleſiaſtico (prout alias ad tempus facultas hujuſmodi conceſſa fuit) ad titulum menſæ communis promoveri faciendi : ſi vero ſint ex Regno Poloniæ , aut Hungaria , ac præſertim Strigonia , aut Moravia , & Sileſia , qui ibi etiam recipi , & admitti dumtaxat debent eoſdem ſive nobiles , ſive ignobiles , ut omne in poſterum diſcrimen , & diſſidium auferatur , etiam ſine patrimonio , aut beneficio eccleſiaſtico , recipiendi , & admittendi , & ad omnes ſacros , ac etiam Presbyteratus Ordines pariter promoveri faciendi : ſi tamen reperiantur aliqui ex aliis Regnis , et Provinciis , etiam Italiæ , qui ſine patrimonio , vel beneficio eccleſiaſtico in eamdem Congregationem Miſſionis recipi , et admitti , ac ſacris Ordinibus initiari cupiant , eos tunc dumtaxat , et non aliter , cum in iis locis , ubi domus dictæ Congregationis Miſſionis , Alumnorum , et Clericorum penuria ita laborant , ut ſolitis , debitiſque Inſtituti miniſteriis minime ſatisfacere , nec alios ex aliis ejuſdem Congregationis domibus in ſubſidium operarios habere poſſunt , et ex receptione , atque admiſſione hujuſmodi cum licentia moderni , et pro tempore exiſtentis Superioris generalis ſemper facienda , adhibitis omnibus neceſſariis , et opportunis diligentiis , evidens , quantum conjectari licet , ob ſpectatam , probatamque adoleſcentis recipiendi , et admittendi indolem , pietatem , atque doctrinam , utilitas , in eamdem Congregationem Miſſionis redundare videtur , admittendi , recipiendi , et ad omnes ſacros , atque Presbyteratus Ordines ſine patrimonio , vel beneficio eccleſiaſtico ab Ordinario illius domus Congregationis hujuſmodi , in qua commorabuntur , aut cum opportunis literis dimiſſorialibus , a quocunque , quem maluerit , catholico Antiſtite , gratiam , et communionem Sedis Apoſtolicæ habente , in propria diœceſi reſidente , vel in aliena , de conſenſu Diœceſani loci Pontificalia exercente , ſi ad id alias idonei reperiantur , ad titulum menſæ communis ipſius Congregationis , ſervatis alias ſervandis, promoveri , et promotos in illis , etiam in Altaris miniſteriis libere , et licite miniſtrari faciendi , auctoritate Apoſtolica , tenore præſentium facultatem concedimus , et impertimur : ita tamen , ut ſi aliquando contingat , ut ad prædictos Ordines ſacros Promoti ad hujuſmodi menſæ communis titulum , dimittantur , vel recedant a dicta Congregatione , etiam prævia legitima diſſolutione , juxta memoratas literas noſtras die 18. Septembris an. 1742. expeditas , et non aliter facienda , votorum in ea emiſſorum , ipſi eo ipſo remaneant ſuſpenſi ab exercitio ſuorum Ordinum, donec conſtare fecerint Ordinariis locorum , ſub quorum juriſdictione fuerint , ſe aliunde, commode vivere poſſe ; nec proinde ſæpe dictam Congregationem Miſſionis , ejuſque Superiores , a die dimiſſionis , ſeu receſſus cujuslibet clerici , ſeu Presbyteri , ita , ut præmittitur , ſine patrimonio , vel beneficio eccleſiaſtico ad titulum menſæ communis initiati , teneri , nec obligatam eſſe ad ullam ſubminiſtrationem , ſive congruæ ſuſtentationis, ſive alimentorum , ſive alio quocunque titulo , & cauſa , illis faciendum ſtatuimus , & declaramus .

Prædictum Trident. decretum ampliatum eſt etiam , & declaratum ab Innoc. XII. Conſtitut. *Speculatores* , 4. *Novembris* 1694. hæc decernente .

Hac

Licet vero Clericus ratione cujuſvis beneficii in aliena diœceſi obtenti ſubjici dicatur juriſdictioni illius Epiſcopi, in cujus diœceſi beneficium hujuſmodi ſitum eſt, eam tamen de cætero hac in re inconcuſſe ſervari volumus regulam, ut nemo ejuſmodi ſubjectionem, ad effectum ſuſcipiendi Ordines acquirere cenſeatur, niſi beneficium prædictum ejus ſit redditus, ut ad congruam vitæ ſuſtentationem, ſive juxta taxam synodalem, ſive, ea deficiente, juxta morem regionis pro promovendis ad ſacros Ordines, *detractis oneribus*, per ſe ſufficiant, illudque ab ordinando pacifice poſſideatur, ſublata quacunque facultate ſupplendi, quod deficiet fructibus ejuſdem beneficii cum adjectione patrimonii, etiam pinguis, quod ipſe ordinandus in eadem, ſeu alia quavis diœceſi obtineret; ac Epiſcopus ſic ordinans, tam de prædictis teſtimonialibus literis, quam de redditu beneficii hujuſmodi expreſſam in conſueta collatorum Ordinum atteſtatione, mentionem facere debebit.

Quod ſi Epiſcopus prædicta non ſervaverit, ordinaveritque alienum prætenſum ſibi ſubditum ex prætextu beneficii ſtatim conferendi, vel ad titulum beneficii imparis pro ſuſtentatione ordinati, incurreret ſuſpenſionem per annum a collatione Ordinum: ordinatus autem eo ipſo ſuſpenſus eſſet ab executione Ordinum ſuſceptorum, quandiu proprio Epiſcopo videretur, ut ex §. ultimo cit. Conſtit. ibi.

Ita vero præmiſſa omnia, & ſingula perpetuo, ac inviolabiliter obſervari, atque adimpleri volumus, ut ſi quid in iiſdem præmiſſis, ſeu eorum aliquo, ſecus fiat, Ordinans quidem a collatione Ordinum per annum, ordinatus vero a ſuſceptorum Ordinum executione, quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, eo ipſo ſuſpenſus ſit, aliiſque inſuper gravioribus pœnis, pro modo culpæ, noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis, uterque ſubjaceat.

Ex declaratione Innoc. XIII. Conſtit. *Apoſtolici*, 13. *Maii* 1723. pro Regnis Hiſpaniæ (quæ a Benedicto XIII. extenſa fuit ad totum orbem, Conſtitut. *In ſupremo*, 23. *Septembr.* 1724.) ſufficientia beneficii, ſi hoc continuam, & perpetuam reſidentiam expoſcit, deſumenda eſt a taxa præſcripta in diœceſi, in qua beneficiatus illud poſſidet: ſi vero non obſtringitur hoc vinculo, deſumenda erit a taxa in Synodo præfinita, vel hac deficiente, a more vigente in loco, ubi domicilium habet, ibi.

Declaramus, ſufficientiam hujuſmodi præfiniendam eſſe, non juxta taxam synodalem, ſive morem pro promovendis ad ſacros Ordines vigentem in loco prædicti beneficii (niſi tamen illud continuam, & præciſam reſidentiam requirat) ſed juxta taxam, vel ea deficiente, juxta morem in alio loco domicilii vigentem.

Nota I. Quod poſt publicationem cit. Conſtitut. *Speculatores*, uſque a *die* 14. *April.* 1696. vivente adhuc ipſo Innoc. XII. Legiſlatore, pluries exorta fuit controverſia, an ab eadem Conſtit. aliquid innovatum fuerit circa detractionem onerum Miſſarum beneficio, ad cujus titulum quis ordinatur, annexarum, ad effectum conſtituendi ſummam taxæ in Synodo præfinitæ, ſive beneficiatus teneatur eas celebrare per ſe ipſum, ſive per alium; libratiſque in Congr. Conc. rationum momentis, hinc inde militantium, reſpondit, id in utroque caſu relinquendum eſſe arbitrio Ordinariorum, ut videre eſt in *Theſauro reſolut. ejuſdem Congr. tom. II. pag.* 338. *ſub die* 8. *Auguſti* 1722. *ac* 24. *April. & potiſſimum* 17. *Julii* 1723.

tulum patrimonii ſufficientis = cenſuerit = poſſe, niſi beneficium in fraudem fuerit aſſecutus, & eum Epiſcopus judicaverit aſſumendum pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum = Hodie tamen, attenta allata Innoc. Conſt. hoc ſupplementum admitti non poteſt. Verum hæc prohibitio locum dumtaxat habet, quando promovendus ad ſacros Ordines ſit ſubditus Epiſcopo ſolumodo ratione beneficii; non vero, quando eſt ſubditus proprii Epiſcopi ratione, vel originis, vel domicilii: tunc enim non prohibetur ſupplementum patrimonii; potiſſimum, ſi ejusdem promovendi ordinatio ceſſura ſit in neceſſitatem, & commoditatem Eccleſiæ, ut reſpondit Cong. Conc. ad ſequens dubium primo loco propoſitum in cauſa *Seguntina 26. Octb. 1589. lib. VI. Decretor pag.* 58. = An Clericus, alioqui idoneus, habens beneficium de per ſe inſufficiens, ſed juncto patrimonio, habeat, quod ſufficiat ad honeſtam vitæ ſuſtentationem, poſſit promoveri. = S. Cong. ad 1. reſpondit, poſſe juxta formam Concilii *Seſſ. XXI. cap. II.* =

Nota III. Quod, licet dicta Innocentii Conſtit. exigat beneficium ſufficiens in ſingulari, ut alienus ſubditus promoveri poſſit ad Ordines ſacros ab Epiſcopo, in cujus idem beneficium fundatum eſt, ſi hic tamen obtineat aliud beneficium ſimplex in eadem diœceſi, quorum redditus ſimul uniti adæquent taxam, non prohibetur hujuſmodi promotio: cum enim finis laudatæ Conſtit. ſit congrua ſuſtentatio ordinandi, parum refert, an redditus proveniant ab uno, vel a duobus beneficiis; dummodo ambo perſonalem reſidentiam non expoſcat, quod eſſet contra Tridentinum *ſeſſ. XXIV. cap. VII. de reform.* prohibens retentionem duplicis beneficii, reſidentiam exigentis, *Lamperez de Jure patronatus parte I. lib. II. quæſt. 7. art. & n. 15.*

Nota IV. Item non prohiberi ob eamdem rationem, ſi beneficii redditus a ſolis diſtributionibus proveniant, æquantibus prædictam taxam, *Trullench. tom. III. lib. VI. cap. unico dub. XII. n. 8.*

Nota V. Neque prohiberi, ſi promovendus obtineat in diœceſi alieni Epiſcopi Capellaniam collativam perpetuam cum redditibus taxæ reſpondentibus, cum & hæc veniat nomine beneficii *Gloſ. in Clementina, Si beneficiorum, de Decimis*, ut tenet etiam in terminis prædictæ Conſtit. *Lamperez n. 381.* Aut etiam, ſi ibidem obtineat Capellaniam collativam vitalitiam, ideſt pro unica dumtaxat vita, quæ ab- ter eccleſiaſtica beneficia enumerata ſunt, & tamquam talia conferri conſueverunt fere ubique, & præſertim in Hiſpania, ac obnoxia ſunt Apoſtolicæ reſervationi, potiſſimum poſt Conſt. S. Pii V. *Ex proximo*, 20. *Septem.* 1571. in qua vocantur beneficia, cum onere recitandi Horas canonicas, fructuſque reſtituendi in caſu omiſſionis,

Nota VII. Neque tandem prohiberi, quin Epiſcopus promovere poſſit alienos ſubditos titulo Hoſpitalitatis, Commendæ, & Coadjutoriæ exiſtentium in ejus diœceſi: quin obſtet, quod non ſint beneficia; ſatis enim eſt, ut animadvertit *Gonzalez ad Regulam VIII. Cancel. Gloſ. V. n. 17.* quod beneficii naturam participent: quandoquidem, cum de beneficio agitur, res non eſt in nomine, ſed in natura. Quod autem ad Coadjutoriam ſpectat, propoſito ſequenti dubio Congr. Conc. in *Tarraconen. Ordinationis, ſub die 1. Julii* 1741. = An Coadjutores alicujus dignitatis, vel canonicatus cum futura ſucceſſione, tam in caſu, quo ipſis congrua portio, aut penſio per Coadjutum aſſignetur ex fructibus præbendæ ejuſdem dignitatis, vel canonicatus, quam in caſu, quo congruam portionem ſibi aſſignatam habeant ex propriis, vel alterius patrimonialibus bonis, donec per obitum Coadjuti fiat locus eorum ſucceſſioni ad dictam dignitatem, ſeu canonicatum, licite poſſint ab Epiſcopo, in cujus diœceſi ſunt tituli ejuſmodi beneficiorum reſidentialium, ſine literis dimiſſorialibus Epiſcopi ſuæ originis, vel præcedentis domicilii, ad Ordines promoveri. Sac. Cong. reſponpit = Coadjutoriam canonicatus, vel dignitatis ſufficere, ut Coadjutor dicatur habere domicilium requiſitum in Conſt. Innoc. XII. incip. *Speculatores, ut in Theſauro reſolut. ejuſd. Cong. tom. X. pag.* 93. ubi etiam *pag.* 92. refertur idem reſponſum in cauſa *Elborenſi ſub die 23. Auguſ.* 1721.

Quod autem attinet ad probationem, quam Concilium in allato Decreto præcipit faciendam de exiſtentia, & ſufficientia redituum ſubrogandorum ante reſignationem beneficii, ad cujus titulum quis ordinatus eſt, hæc debet fieri per probationes concludentes, nec cenſetur adimpleta per ſolam confeſſionem juratam reſignantis, ut declaravit eadem Cong. in cauſa *Lancianen. ad III. & IV. dubium, 9. Febr. 1726. in Theſauro Reſolut. dict. Cong. tom. III. pagina 273.*

SE-

Digitized by Google

[illegible] ad titulum patrimonii, ſeu penſionis.

Quod ſpectat ad ordinationem titulo patrimonii pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiæ (qui titulus circa finem ſeculi XII. inſtitutus fuit, ut ex Decretali Alexandr. III. relata in *cap. IV. Epiſcopus, de Præbendis*) cum temporis curſu (ut inquit Thomaſſinus *de Veter. & nova Eccleſiæ diſciplina, par. II. lib. I. cap. IX. num. 2.*) animadverſum ſit = Nonnullos criminе deflexiſſe, paſſim quoſcunque ad patrimonii titulum ad ſacrum miniſterium admittendo = in id animadvertens Innoc. XI. ut hoc Trid. decretum penitus obſervaretur, ad ſingulos Epiſcopos literas encyclicas per Congr. Conc. mitti juſſit 13. *Maii 1679.* relatas a Benedicto XIV. *Inſtit. eccleſiaſt. XXVI.* his verbis conceptas = .

Deindeque per haſce circulares literas Epiſcopis omnibus ſanctiſſimum Trid. decretum in memoriam reduci mandavit, quatenus omnes illud ſancte cuſtodiant, ſciantque, non aliter ordinandum ad titulum patrimonii, vel penſionis, niſi cum Eccleſiæ neceſſitas, vel commoditas ita exigat: qua in re prudens Epiſcopi, timoratumque judicium ſervari debebit.

Cui Tridentini, & Pontificis menti obſequens Cong. Conc. declaravit, ita ſervandum eſſe hoc præceptum de non promovendo ad titulum patrimonii, vel penſionis, niſi concurrat Eccleſiæ neceſſitas, vel commoditas, ut attendi etiam debeat, licet ordinandus obtinuerit privilegium ordinationis extra tempora, non obſtante clauſula illa in Diplomate Apoſtol. apponi ſolita = Ut parentibus tuis ſolatio eſſe poſſis, & fervore devotionis accenſus ad ſacros Ordines extra tempora, ac, interſtitiis non ſervatis, ad titulum patrimonii tui, ſeu perpetui beneficii eccleſiaſtici, dummodo illud pacifice poſſideas, promoveri poſſis concedimus, = propoſito enim eidem Cong. hoc dubio ab Archiepiſcopo Urbinate = Dubitat Archiepiſcopus Urbinas, an vigore Brevium hujuſmodi quis promoveri poſſit ad titulum patrimonii, non obſtante, quod non concurrat Eccleſiæ neceſſitas, vel commoditas, dum cauſa motiva conceſſionis videtur ſolatium parentum, = *die 9. Septem. 1679. reſpondit = Negative = ut lib. XXX. Decretor. pag.* 400.

Ad Ordinationem autem cum hujuſmodi Indulto, Epiſcopos non coarctari declaravit etiam Innocent. XII. cit. Conſtit. *Speculatores* §. I. ibi,

Cæterum per ea ipſa Indulta, quæ ſuper præmiſſis (ſuſcipiendi ſcilicet SS. Ordines extra tempora, & non ſervatis Inteſtitiis) parcius quidem, ac ex certis tantum, & magis rationabilibus cauſis concedere decrevimus, contraria quavis illorum interpretatione penitus improbata, ſalutarem illam, quam Sac. generalis Trid. Conc. decreto de non ordinandis ad patrimonii titulum, niſi illis, quos Epiſcopi pro neceſſitate, vel commoditate ſuarum Eccleſiarum aſſumendos judicaverint, præſcribunt diſciplinam, nequaquam relaxatam intelligi: quinimo, nec unquam ad Indulta hujuſmodi exequenda Epiſcopos ipſos arctare, ſed illorum executionem arbitrio ſemper eorumdem Epiſcoporum, quorum conſcientias hac in re ſtrictiſſime oneratas volumus, prorſus relinquere declaravimus.

Patrimonium autem ejus qualitatis eſſe debet, ut nedum ſufficiens ſit ad honeſtam vitæ ſuſtentationem, ſed etiam fundatum in bonis certis, ſtabilibus, & fructiferis. Sic non admittitur proventus, qui facile comparari poſſet ingenio, ac virtute ordinandi, ut 26. *Octobr.* 1589. reſpondit *in cauſa Seguntina* Congr. Conc. ad dubium, quarto loco ſibi propoſitum, = Quid, ſi (Clericus) tantum habeat, quod ex induſtria, & honeſto labore lucratur, puta, quod ſit muſicus, magiſter gramaticæ, pictor, ſcriptor, vel alterius licitæ profeſſionis, idque ſit ſufficiens ad ſuſtentationem vitæ, an poſſit promoveri. Ad IV. re-

Digitized by Google

beretur notitia, fugientes, ſe in remotis partibus faciebant ad hujuſmodi Ordines promoveri, ſtatuit, ut nullus Epiſcoporum Italiæ de cætero aliquem ultramontanum Clericum ordinare præſumeret, niſi ab eodem Clemente Prædeceſſore, vel ab Epiſcopo, de cujus diœc. traxerat originem ordinandus, vel in cujus diæc. beneficiatus exiſtebat, per ejus patentes literas cauſam rationabilem continentes, quare ipſum nolebat, aut nequibat ordinare, ſpecialem licentiam haberet: eos vero, quos contra præmiſſa contigiſſet ordinari, manere voluit abſque ſpe diſpenſationis, ſuper hoc a Sede Apoſt. obtinendæ ſuſpenſos, ac Ordinantes condigna pęna puniri.

Cum autem.... prædictam Clem. Prædeceſſ. noſtri Conſtitutionem, cum omnibus, & ſingulis in ea contentis approbantes, & innovantes, motu proprio, Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis in Italia exiſtentibus, tenore præſentium prohibemus, ne quovis prætextu, & ex quacunque cauſa, Hiſpanos, Luſitanos, Gallos, vel Germanos, alioſque quoſcunque ultramontanos, & ex quibuſvis locis extra Italiam oriundis, non ſolum ad ſacros, ſed neque etiam ad minores Ordines, vel clericalem characterem promovere audeant, ſeu præſumant, niſi dimiſſoriales ſuorum Ordinariorum literas, a noſtris, & hujus S. Sedis Nunciis, ſeu Collectoribus in illis partibus commorantibus recognitas, probatas, & ſubſcriptas habeant, eorumdemve Nunciorum, ſeu Collectorum ſubſcriptiones a dilecto filio noſtro in Alma Urbe Vicario in ſpiritualibus generali ſimiliter examinatæ, recognitæ, & approbatæ fuerint; alias promoventes ad annum ab exercitio Pontificalium; promoti vero perpetuæ ſuſpenſionis pęnam, abſque ſpe diſpenſationis a Sede Apoſtolica obtinendæ, incurrant eo ipſo. Inſuper promotos hujuſmodi, ac etiam eos, qui cum falſis, vel fictis, aut fiduciariis patrimonii titulis ſcienter ſe ad Ordines hujuſmodi promoveri fecerint, non ſolum prædictis, verum etiam majoribus arbitrio noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis infligendis pęnis.

Italos vero, ſi quos in poſterum clericali charactere inſigniri, vel ad minores Ordines promoveri ab alieno Epiſcopo, cum falſis dimiſſoriis contigerit, etiamſi qualitatibus per Concil. Trident. decretum *cap. XVI. ſeſſ. XXIII.* requiſitis præditi ſint, nihilominus, ſecuta tamen deſuper Judicis eccleſiaſtici declaratione, fori privilegio minime gaudere, ſed ſeculari juriſdictioni, ut antea, plene in omnibus ſubjacere, & ſubjectos eſſe reſpective volumus.

Quod tandem attinet ad pęnas inflictas a SS. Canonibus, quas hic Trid. innovat contra Ordinantem, & ordinatum ad titulum imparis beneficii, aut fictitii patrimonii, aliqui relati a *Theſauro de Pęn. cap. XI. verb. Ordr*, ſentiunt, ſolum innovatas eſſe pęnas inflictas a Conc. Chalcedonenſi *Can. VI. Neminem*, relato a Gratiano *Can. I. diſtin. LXX.* & ab Urbano XI. in Concilio, Placentiæ habito, *Can. II. Sanctorum*, ab eodem Gratiano ibidem relato; non autem innovatam eſſe pœnam inflictam a Decretali Innoc. III. relata in *cap. XVI. Cum ſecundum, de Præben.* cum hoc Jus ſit novum: alii vero authumant, ſolum hanc innovari. In hujuſmodi opinionum diſcrepantia placet hic tranſcribere docte allegata a Bened. XIV. *Inſtit. eccleſiaſt.* XXVI. *latinæ edit. num.* 16. ibi = Ac primum, qui ad Ordines aſſumitur, eam voluntatem præſefert, non modo, ut illos exerceat, ſed etiam ad Presbyteratum, & rem divinam faciendam perveniat: quod tamen aſſequi nunquam poterit, ſi alicujus fraudis, vel pactionis, ut paulo ante diximus, particeps, ad ſacram ordinationem accedat. In *Canone Neminem diſtinct.* LXX. ſuſpenſionis pœna ſtatuitur, ſi quis Ordines ſine patrimonio ſufficienti accipiat. *Decrevit S. Synodus, vacuam habere manus impoſitionem*: in alio *Canone Sanctorum*, idem ſancitur, his *verb. Decernimus, ut ſine titulo facta ordinatio, irrita habeatur*: Innoc. III. *cap. Cum ſecundum, de Præben. & Dignit.* hanc veterum Canonum ſeveri-

tatem

Digitized by Google

inflictam iterum confirmat. Et Clemens VIII. Conſtit. 40. *Bullar. tom. III.* Sixtinam Conſtitutionem iis terminis concludit, qui a Tridentina Synodo decernuntur. Itaque, ut recte judicetur, utrum eo modo ordinatus, quem nuper expoſuimus, ſuſpenſionem incurrat, & etiam *irregularitatem*, ſi Ordines exerceat, & Sacrum peragat, inveſtigari debet, an Conc. Trident. cum veterum Canonum decreta renovaverit, hoc caſu pænam ſuſpenſionis ante Concilium non eſſe correctam, & hodie a Triden. Conc. eſſe innovatam, & propterea hujuſmodi Clericum, qui adhibito dolo, confictoque titulo Ordinatorem decepit, eſſe ipſo jure ſuſpenſum, carereque Ordinum executione = Fagnanus ſuper hac re conſulatur *cap. Cum ſecundum num. 63.* uſque ad finem *de Prabend.*

SECTIO LVI.

Eadem Seſſio XXI. cap. IV. de Reform.

Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus Eccleſiis parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus Rector non poſſit ſufficere eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui divino peragendo; cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum diſtantiam, ſive difficultatem parochiani ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non poſſunt, novas parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta formam Conſtit. Alexandri III. quæ incipit, *Ad audientiam*, conſtituere poſſint. Illis autem Sacerdotibus, qui de novo erunt Eccleſiis noviter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus, ad Eccleſiam matricem quomodocunque pertinentibus: & ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum Sacerdotum ſuſtentandam: quacunque reſervatione generali, vel ſpeciali, vel affectiooe, ſuper dictis Eccleſiis non obſtantibus. Neque hujuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcunque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

In hoc capitulo ſtatuitur. I. Ut ubi unus Parochus non ſufficit pro adminiſtratione Sacramentorum, hic cogatur ſibi tot Sacerdotes adjungere. II. Ut ſi populus ob locorum diſtantiam, cum magno incommodo accedere nequeat ad parochiam pro recipiendis Sacramentis, diviniſque officiis audiendis, conſtituatur nova parochia, invito etiam Parocho. III. Ut deficentibus redditibus pro aſſignanda portione, ſeu congrua novo Parocho, compellatur populus ad ſubminiſtrandum neceſſaria pro illius ſuſtentatione.

Quia vero de his actum eſt, *par. I. pag. 458. in notis ad caput III. Ad audientiam, de Eccleſiis ædificandis*, ad eas lectorem remitto.

SE-

Digitized by Google

qualitercunque affecta . Quæ uniones etiam non poſſunt revocari , nec quoquo modo infringi vigore cujuſcunque proviſionis , etiam ex cauſa reſignationis , aut derogationis , aut ſuſpenſionis .

Huic. Triden. decreto , tribuenti Epiſcopo facultatem uniendi Eccleſiæ parochiali ob ipſius paupertatem alias Eccleſias parochiales , & beneficia , etiam non curata, acceſſerunt ſequentes declarationes Congr. Conc. & .

I. Cenſuit , Epiſcopum in unione facienda vigore decreti ejuſdem Conc. cap. V. ſeſſ. XXI. teneri adhibere conſenſum Capituli ; quod ſi illum conſenſum in unione prætermiſſerit, unionem nullam, atque irritam eſſe = *Ut lib. IX. Decretor. ejuſdem Congr. pag.* 110. *ſub die* 20. *Novemb.* 1600. Et clarius *in Civitatis Caſtelli* 8. *Auguſti* 1615. per hæc verba = Cum *ſeſſ. XXI. cap. V.* caveatur , Epiſcopum juxta formam juris poſſe ſimplicia beneficia unire curatis , quæritur , an in hoc conſenſus Capituli requiratur , cum *ex Clementina* , *Si una, de Rebus Eccl. non alienan.* conſenſus Capituli in hoc caſu requiri videatur, de quo in Concilio nulla mentio eſt habita = Congr. cenſuit , requiri , juxta tamen terminos *Clement. Si una* , *de Reb. Eccl. non alien.* = In dicta autem Clementina ſtatuitur , omnino requiri conſenſum Capituli Cathedralis ; qui ſemper requiritur , etiamſi unio fiat de conſenſu Capitulorum duarum Collegiatarum unitarum , ut ex declaratione ejuſdem Congr. in *Aquilana die* 14. *Feb.* 1594. ibi = Epiſcopus Aquilan. propter duarum Collegiatarum paupertatem , univit de conſenſu Capituli ipſarum , & populi , dubitatur, an hujuſmodi unio facta abſque conſenſu Capituli Cathedralis ſit valida , necne , ſtante decreto *cap. V. ſeſſ. XXI.* Conc. verſ. *Juxta formam juris* , ex quo neceſſario requiri etiam videtur conſenſus Capituli Cathedralis juxta *Clementinam unic. de Rebus Eccl. non alien.* = Congreg. cenſuit , unionem hanc non valere , forma juris præterita = .

II. In *Nullius die* 22. *Jun.* 1592. Cong. cenſuit, facultatem decretis *cap. V. & VII. ſeſſ. XXI.* Epiſcopo tributam , competere etiam Abbati , quaſi epiſcopalem juriſdictionem habenti = .

III. Circa beneficia juris patronatus eadem Cong. *in Salernitana* 26. *Novemb.* 1582. Ita cenſuit = Cum decretum Conc. *ſeſſ. XXI. cap. V.* premiſerit Epiſcopis , ut poſſint facere uniones perpetuas quarumcunque Eccleſiarum parochialium , & beneficiorum cum curatis propter earum paupertatem , nec comprehendat beneficia jurispatronatus , cenſuit eadem S. Cong. ſi neceſſitatibus parochialium provideri non poſſit unionibus permiſſis in d. *cap. V.* nec remediis propoſitis *in cap. XIII.* verſ. *In parochialibus ſeſſ. XXIV.* habere Epiſcopum remedia juris communis , quibus uti poſſet adverſus patronos illarum Eccleſiarum, quæ ſufficientes redditus non habent pro cultu divino , & ſuſtentatione Rectoris = Idem cenſuit *in Civitatis Caſtelli* 8. *Auguſti* 1615. Quæ remedia ſunt , ut patroni compelli poſſint ad dandam congruam ſuſtentationem parocho , vel patiantur parochialibus uniri , ut ex declaratione dictæ Cong. relata hic a Card. Bellarmino in *Conc. Tridentinum* .

Si autem provideri nequeat parochialium paupertati per quorumcunque beneficiorum unionem , ut præſcribitur in hoc *cap. V. & cap. XIII. ſeſſ. XXIV.* tunc recurrendum eſt ad collectas , & contributiones parochianorum , ut in *cit. cap. XIII.* prout etiam declaravit laudata Congr. *in Theatina* 29. *Julii* 1628. *lib.* 13. *Decretor. pag.* 498.

An Epiſcopus vigore hujus Trid. decreti unire poſſit Eccleſiis parochialibus ob illarum paupertatem beneficia Sedi Apoſtolicæ reſervata , vel affecta , Fagnanus *in cap. Sicut unire VIII. de Exceſſibus Prælat. lib. V. Decretal. a num.* 22. *ad* 37. ſolidiſſimis rationibus probat , poſſe ; quamvis in Regeſtis prædictæ Congr. legatur ſequens quæſitum , & reſponſum ſub die 24. Auguſti 1605. = Quæritur , an cum Epiſcopus erexerit in parochialem beneficium ſimplex , ſi dictum beneficium ſit reſervatum Sedi Apoſtolicæ , ſuccedente illius vacatione , erectio ſortiri debeat ſuum effectum , vel potius ſuſpendi = Congr. cenſuit , executionem non poſſe ſuum effectum ſortiri , obſtante reſervatione .

SE.

I. Si agatur de Parochis, etiam Regularibus, a prædeceſſore Epiſcopo conſtitutis, ſucceſſorique Epiſcopo conſtet de eorum imperitia, S. Cong. die 26. Aug. 1628. cenſuit = Epiſcopos ſucceſſores poſſe, ſuperveniente rationabili cauſa, iterum ex officio, etiam extra viſitationem, examinare Parochos, alias ad Eccleſias parochiales approbatos = *ut lib. 13. Decretor. pag. 520. a tergo*, *& die 13. Januar. 1635.* reſpondit = Epiſcopos ſucceſſores, ſuperveniente rationabili cauſa, poſſe etiam ex officio iterum examinare tam in viſitatione, quam extra Parochos, quamvis Regulares, approbatos tempore proviſionis parochialium = *lib. 15. pag. 146. a tergo*. Ad quorum examen devenire poteſt etiam pro libito, & pro ſola quiete conſcientiæ ſuæ; quemamodum, & ipſum S. Rotæ Tribunal conſtituit *dec. 257. par. 19. Recen. num. 5.*

II. Si vero agatur de Parochis ab eodem Epiſcopo in præcedenti examine approbatis, eadem S. Congr. die 22. Septem. 1668. ita reſpondit Epiſcopo Pampilonenſi, prout legitur *lib. 24. Decretor. pag.* 108. = Cum *ſub die 15. Januarii 1667.* ad inſtantiam Epiſcopi Pampilonen. a Sacra Congregat. reſolutum fuerit. I. Poſſe Epiſcopum examinare Parochos, & Rectores ſemel approbatos ad curam animarum, quando adeſt vehemens ſuſpicio de illorum imperitia. II. Poſſe ad hujuſmodi examen procedere, etiam extra viſitationem. III. Ad dictum examen faciendum haud neceſſe eſſe, ut judiciales probationes imperitiæ præcedant: nunc ſupplicat Epiſcopus ipſe, per hanc Sacr. Congr. ulterius declarari, an in actis viſitationis diœceſis poſſit Epiſcopus examinare Parochos, quotquot viſitat, etiamſi contra illos, vel aliquem ipſorum, non vigeat ſuſcipio imperitiæ = S. Congr. 22. Sept. 1668. reſpondit *Negative*.

… *in fine* = Atque ita pro novo examine faciendo ſola conſcientiæ ſedandæ ratio non ſufficit. Inſuper neceſſe eſt, ut is rumor palam in omnes emanaverit, Parochum, eorum quæ ad curam animarum gerendam pertinent, memoriam amiſiſſe, & ob ſocordiam pro ſuſtinenda tam gravi provincia eſſe imperitum, ſicut Patres S. Rotæ securate perpenderunt *deciſ. 527. part. XIX. Recen. num. 18. & ſeqq.* Parochi etiam, qui a laicis jure quodam nominati fuerunt, ab hac conditione minime liberantur. Nam cum parochialem Eccleſiam ſine publico examine obtinuerint, non idem judicium, atque opinio, ac de reliquis Parochis conſtituitur, quibus Epiſcopus poſt conſuetum examen animarum regimen commendavit, *Card. de Luca de Parochis, Serm. 16.* =

III. Quamvis juxta hoc Conc. decretum datus fuerit Coadjutor Parocho imperito, hic tamen tenetur reſidere, ut S. Congreg. reſcripſit *in Ravennat. lib. II. pag.* 110. *a tergo*. Quod ſi fructus Eccleſiæ ſint tenues, ita, ut non ſufficiant ad ſuſtentationem utriuſque, eamdem Congr. ita declaraſſe hic refert Cardinalis Bellarminus = Si Parochi ſint imperiti, & fructus Eccleſiæ tenues, Epiſcopus provideat, data Rectori facultate non reſidendi =.

IV. Item, ſi Parochus ſit ita imperitus, ut nec formaliter prędicare, nec plebem ſibi commiſſam ſalutaribus verbis ſaltem paſcere valeat, declaravit cogendum eſſe hoc præſtare per deputatum ab Epiſcopo, illius expenſis, ut *in Melevitana menſ. Feb. 1590. ad V. Dubium lib. VI. pag. 109.*

V. Declaravit etiam, dandum eſſe Coadjutorem Parochis græcis imperitis, etiam latinum, ſi deficiant Sacerdotes græci habiles, ut *in Caſſanen. 16. Jan. 1638. & in Larinen. 13. Feb. ejuſd. anni lib. XV. Decretor. pag. 649. & 662.*

S E C T I O L I X.

Eadem Seſſio XXI. caput VII. de reform.

PArochiales vero Eccleſias, etiamſi jurispatronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuſcunque, ad eaſdem Eccleſias quomodocunque pertinentibus: qui ſi non fuerint ſufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt; aut in illorum defe-

ctum

Digitized by Google

[illegible] quomodolibet pertinentibus , cumque dictos proventus in totum , vel in partem percipere poſſit Parochus , partim beneficiati , ſi aliqua in prædictia parochialibus beneficia erecta ſint , ac partim penſionarii ; hinc varia orta ſunt dubia, an ſcilicet hi omnes teneantur ad præceptam inſtaurationem, ſuper quibus emanarunt ſequentes declarationes a Congregatione Concilii , &c.

I. Ad Parochum quod ſpectat, declaravit, eum teneri contribuere fructus , qui ſuperſunt illiua congruæ vitæ ſuſtentationi ; ut refert hic Card. Bellar. Quæ quidem declaratio innititur juri communi ; Alexander enim III. Lexovienſi Epiſcopo, vel ut alii volunt , Exonenſi , ſciſcitanti, an Parochus teneretur ad refectionem ſuæ Eccleſiæ , ita reſpondit , *ut cap. IV. De his , tit. de Eccleſ. ædifican.* = *De his , qui parochiales Eccleſias habent , duximus reſpondendum , quod ad reparationem , & inſtitutionem Eccleſiarum cogi debent , cum opus fuerit , de bonis , quæ ſunt ipſius Eccleſiæ , ſi eis ſuperſint , conferre , ut eodem exemplo cæteri invitentur* = .

Si autem quæras, in qua quantitate conſtitui debeat hæc congrua , prudentis arbitrio credo eſſe ſtatuendam , conſiderata qualitate perſonæ , loci , & temporis . Neque hic locum habere poteſt quod de hac eadem congrua edixit Nicolaua Papa , ſcribens Hosbaldo Choriepiſcopo Quadrantino *Can.* XXXIX. *Studeat , diſtin. L.* in fine , quod ſcilicet talis ſit, qua, *ipſe , & ſui ſufficienter poſſint habere ſuæ ſuſtentationis ſolatium* . Quem Canonem amplexa eſt Gloſſa *in cap.* XVII. *Cum adeo , verb. Sufficientem , de Reſcrip.* nequaquam enim , ut animadvertit Bened. XIV. *Inſtit. eccleſiaſt.* C. admiſcendæ ſunt expenſæ = quæ fiunt pro alendis conſanguineis , aut pro ſervanda generis ſui conditione : ea ſolum numeranda ſunt , quæ ad Parochum ipſum ſuſtentandum neceſſaria ducuntur. Equidem Barboſa ſcriptum reliquit ad cap. VII. ſeſſ. XXI. de Refor. n. 9. & 10. = Teneri Rectorem ad reparationem , ſi beneficii bona ſuſtentandæ vitæ ſuperſint , quamvis ad tuendam conditionem , ſeu ſtatum non ſufficiant ; quia beneficiorum fructus non ad creſcendos , aut erigendos , ſeu ſavendos mundanos titulos , ſed ad puperes alendos , & divinum cultum inſtituendum ſunt conceſſi . =

II. Quod autem ſpectat ad beneficiatos , eadem Cong. ad dubium ſibi propoſitum ab Epiſcopo Narnienſi die 24. Martii 1657. = An (ipſe Epiſcopus) poſſit beneficia (quorum tituli translati fuerant in aliam Eccleſiam , quæ reſtauratione indigebat) quacunque dignitate præfulgeant , & etiamſi gaudeant Palatinorum privilegiis , ad reſtaurandam Eccleſiam, [illegible] , decretali nempe deſumpta ex Conc. Moguntino , & relata in *cap. I. Quicunque , de Eccleſiis ædificand.* ubi legitur : *Quicunque beneficium eccleſiaſticum* (intellige etiam ſimplex, juxta DD. communiter) *habent , ad tecta Eccleſiæ reſtauranda , vel ipſas Eccleſias emendandas omino adjuvent* , ut notatum eſt par. I. ad hoc idem *cap. pag.* 458.

III. Quod tandem penſionarioa tangit ; & hi tenentur pro rata contribuere, niſi forte penſiones prorſus immunes ab hoc onere , ut plerumque contingit , conceſſæ fuerint : de quo tamen legitime probari poſſit , ut eadem Cong. declaravit *in Civitatis Plebis* 18. *Martii* 1628. *lib.* XIII. *Decretor. pag.* 418.

Deficientibus , tum congrua ſuſtentatione Parochi , tum beneficiis , tum penſionibus , & parochialis Eccleſia adjunctum non habeat juspatronatum, tunc populua juxta hoc Conc. decretum cogendus eſt ad eam reficiendam, vel iterum ædificandam . Sed quia, prout ulterius animadvertit Benedict. XIV. *loc. cit.* = Non ſemel accidit intra parochiæ fines ab aliquibus bona poſſideri , qui tamen extra ipſam parochiam degunt, uti conſtat in domorum conductoribus; quamobrem revocari in dubium ſolet, utrum ipſi conductores , an vero domini ſumptibus ſatisfacere debeant . Cum tamen in Italia mos obtinuerit , ut Forenſes ſolvant tantum pecuniam pro iia bonis , quæ poſſident in loco , ubi collectiones a Magiſtratu præſcribuntur, idem prorſus eſt obſervandum in controverſia , quam modo expoſuimus. Sic unanimes Scriptores affirmant. Congregatio pro cauſis Epiſcoporum , ac Regularium conſtituta die 10. Octobria anno 1581. his verbis ſcripſit ad Vicarium Placentinum = Si te convenient iterum illi tres , vel quatuor , qui , ut ſcribis die prima huiua menſis , novas afferunt difficultatea , ne quidquam cum reliquis pro reſtauratione parochiæ conferant , ubi ſua habent domicilia , illos magno in errore verſari dices. Jam tibi ſignificatum fuit curam omnem adhibere , ut Inquilini pro dominis pecuniam ad id neceſſariam impendant , ac deinde quidquid ob hanc cauſam expenderint ſibi retineant ex pretio , quod pro domo conducenda perſolvunt : Sacra Cong. poſt accuratum examen ita ſtatuendum cenſuit, idque pluribua in locis ſervatur , cum expenſæ , quæ ſemel indicuntur , perpetuæ futuræ ſunt , vel uti templorum reſtaurationes : cum tamen expenſæ levea fuerint , & annuæ , veluti pro ſuſtentando Parocho , aut pro aliis cauſis ſimilibus , tunc aliud conſilium ſuſcipi poterit . Viam igitur inſiſte , quam jam ingreſſus ea in hoc negocio peragendo = .

IV. Quod vero ſpectat ad parochiales jurispatrona-

Digitized by Google

[illegible] = Præ-cendum eſſe Capitulo terminum ſex menſium ad reædificandum, vel ad renunciandum Juri præſentandi =.

Ad quod quidem onus tenentur Patroni ob reciprocam, quam cum Eccleſia contraxerunt, obligationem, atque etiam quia Eccleſia ipſis concedit jura honorifica, atque utilia. *Rota coram Falconerio decis. 33. num. 10.* Quid quid in contrarium efferat Lambertinus *de Jur. patron. part. III. art. II. qu. 7. princ. lib. III, num. 5.* ſentiens, hoc onus pertinere ad Rectorem, non ad Patronum.

Id enim verum eſt in caſu, quo fructus Eccleſiæ abundent pro Rectoris ſuſtentatione, ut declaravit *Rota coram Viceeom. in Urbevetana reſtaurationis Eccleſiæ 19. Junii 1752. inter impreſſas decis. anno 1754. ſub numero* 411.

Quod ſi Patroni noluerint id onus ſubire, Eccleſiæ *patronatum* amittere debent, ut ſtatuit Benedict. XIII. Conſt. *Pius & miſericors*, §. *Volumus autem*, mox tranſcribenda.

Poſito autem caſu renunciationis juris patronatus, cum parochialis tranſiret ad liberam Epiſcopi collationem, tunc locum haberent diſpoſita per Concilium in jam expreſſis terminis circa Eccleſias parochiales liberæ collationis. Quibus omnibus juris remediis deficientibus, tunc ſolum Eccleſia redigenda eſt in uſum profanum, non ſordidum, & illius titulus ad matricem, ſeu proximam transferendus.

Quod autem ſpectat ad hujuſmodi converſionem, pro qua dictum Concilium facultatem Epiſcopis impertitur; cum quæſitum fuerit = An ruvinæ Eccleſiæ, quas conceſſum eſt in profanos uſus, non ſordidos, convertere, poſſint converti in viarum publicarum ædificium, ſeu etiam in privatarum domorum uſus = Cong. cenſuit, hoc totum relinquendum eſſe arbitrio Ordinarii.

declaravit, facultatem in hoc decreto (Concil.) tributam Epiſcopo, competere etiam Abbati, quaſi epiſcopalem juriſdictionem habenti, ut *lib. VIII. Decretor. pag. 130.* non vero Vicario generali Epiſcopi, niſi ab hoc habeat ſpeciale mandatum, prout in hoc eodem Conc. Capitulo refert Cardinalis Bellarminus declaratum fuiſſe ab eadem Congr.

Nota I. Cum laudato Benedicto XIV. in mox *cit. Inſtitutione* C. quod = Si opulenta dote Eccleſia prædita ſit, quæ a Parochi proventibus ſejungatur, facultas pro illius parte alienanda expoſci poteſt, ut ſacræ Ædes reparentur, vel a fundamentis condantur =.

Nota II. Parochum exercentem curam cum ſola congrua tamquam ſtipendio ſui laboris adinſtar Vicarii, hac habituali remanente penes v. g. Capitulum, aut alium pium locum, non ipſum, ſed Capitulum teneri ad reſtaurationem, & manutentionem Eccleſiæ, ex declaratione Cong Conc. *in Spoletana reſtaurationis Eccleſiæ*, 12. *Decembr. 1705. ac aliis relatis in Sorana 13. Aug. 1729. in Theſauro Reſol. ejuſd. Cong. tom. IV. pag.* 338.

Nota III. Hoc idem onus ſpectare ad Commendatarium, ſi Eccleſia parochialis ſit commendata, declaravit ead. Cong. *in Boſſanen. reſtaurationis Eccleſiæ parochialis*, 25. *Feb. & 11. Martii 1741. tom. X. dicti Theſ. pag. 30. & 35. ac Rota coram Ratta in* Conſtantien. *reſtaurationis Eccleſiæ*, 3. *Martii* 1758. §. VIII. *& ſeqq.*

Nota IV. Quoad reparationem Eccleſiarum cathedralium, & collegiatarum Italiæ, & Inſularum adjacentium ſatis proviſum eſſe a Benedicto XIII. Conſtit. *Pius, & miſericors*, 4. *idus Maii* 1725, ut ſequitur.

Decernimus, præcipimus, & mandamus per totam Italiam, & Inſulas adjacentes, ut in poſterum proviſi de parochialibus una cum incertis, annuum redditum ſcutorum centum monetæ Romanæ excedentibus, & de canonicatibus, & beneficiis, tam reſidentialibus, quam non reſidentialibus, & ſimplicibus, ſitis extra Eccleſias collegiatas, cujuſcunque valoris exiſtant, teneantur ſolvere, & reſpective deponere mediam annatam pro fabrica Eccleſiæ cathedralis. Proviſi vero de parochialibus una cum incertis, annuum redditum ſcutorum centum monetæ præfatæ excedentibus, & de canonicatibus, & beneficiis tam reſidentialibus, quam non reſidentialibus, & ſimplicibus, ſitis in Eccleſiis collegiatis, vel ad illas translatis, cujuſcunque valoris exiſtant, itidem teneantur ſolvere, & re-

Digitized by Google

pitalibus tutis, ſecuris, atque fructiferis, ac, ubi fieri poterit, in locis montium cameralibus non vacabilibus, pro dote fabricæ ſingularum Eccleſiarum prædictarum; ac ejuſmodi dotium annuus proventus non in alium uſum, quam reparationis, conſervationis, & manutentionis fabricæ earumdem Eccleſiarum, ab unicujuſque Præſulibus, cum ſcientia pariter, & conſenſu ſuorum Capitulorum, in occurrentibus caſibus erogetur: & quotieſcunque dictas Eccleſias reparatione non indigere conſtiterit, annui etiam fructus, & fructuum fructus dotium prædictarum in aliis ſtabilibus fundis, & capitalibus tutis, atque fructiferis, ac reſpective in aliis locis montium eodem prorſus modo reinveſtiantur, & collocentur, ad hoc, ut ipſæmet dotes majora in dies, benedicente Domino, ſuſcipiant incrementa, adeoque earum redditus ſupportando reparationis fabricæ ipſarum Eccleſiarum oneri ſatis eſſe poſſint. Cæterum ſuper præmiſſis omnibus, ac præſertim ſuper iis, quæ rectam, & fidelem præfatarum dotium adminiſtrationem reſpicient, eorumdem Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum inferiorum, atque etiam Capitulorum conſcientiam peculiariter, & diſtricte oneramus. Ac inſuper quoties Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii inferiores, ac reſpective Capitula in aliquo ex his defecerint, ita ut, vel ratione minus fidelis, idoneique depoſitarii, aut ex cauſa non facti, vel minus tuti, & exinde deperditi inveſtimenti, aut demum propter erogata capitalia, vel fructus in alios uſus, aliquod præjudicium emerſerit patrimonio fabricæ, ipſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii inferiores, & reſpective Capitula, & ſinguli Canonici, qui defecerint, eorumque hæredes, & ſucceſſores teneantur ad omnia damna, & intereſſe favore prædictæ fabricæ, eorumdemque bona omnia pro potiori cautela affecta ſint, & ſpecialiter hypothecata favore ejuſdem fabricæ. Quoniam vero Noſtræ mentis non eſt per hanc noſtram Conſt. ut præmiſimus, SS. Canonum ſtatuta, & præſidia minvere, ſed, quantum in Domino poſſumus, augere favore Eccleſiarum, declaramus, & expreſſe volumus, firmiſſimum nihilominus manere onus reparandi, reſtaurandi, & manutenendi Eccleſias cathedrales, Epiſcopis a jure injunctum; ita, ut in reſtaurandis, reparandis, & conſervandis Eccleſiis cathedralibus, antequam tangantur fructus, ſeu capitalia favore fabricæ, vigore hujus Conſt. conficienda, teneantur Epiſcopi, & ad normam SS. Canonum exquiratur de eorum obligatione. Prætereaque decernimus, hanc noſtram Conſtit. locum habere favore omnium Eccleſiarum cathedralium, & collegiatarum totius Italiæ, & Inſularum adjacentium, tametſi pro nonnullis Eccleſiis editæ fuerint aliquæ proviſiones, ſicuti per fel. rec. Innocentium PP. XIII. Prædeceſſorem noſtrum, pro tribus Eccleſiis, nempe Auximana, Viterbien. & Tuſcanen. & per Nos hactenus pro quatuor, ſcilicet Nuſcan. Vigilien. Caſtellaneten: & Sypontina, mediante reſervatione ratæ penſionis ſuper fructibus earumdem Eccleſiarum ad certum tempus favore fabricæ earumdem Eccleſiarum, actum fuiſſe conſtat: & in univerſum pro Eccleſiis Regni Neapolitani emanaverit Conſtitutio ſan. mem. Innocentii Papæ XII. etiam Prædeceſſoris noſtri, incipiens, *Inſcrutabili*, & ſupervenerit alia noſtra ampliativa, incipiens, *Sacroſancti Apoſtolatus*.

Excipimus tamen ab hac Conſtitutione beneficia noſtræ Archidiæceſis Beneventanæ: dudum enim eorum reſpectu per aliam noſtram Conſtitut. incipientem *Romanus Pontifex*, confirmando, declarando, & ampliando antiquam Conſtitutionem fel. rec. Pii PP. II. pariter

Digitized by Google

Eadem Seſſio XXI. caput VIII. juncto cap. VIII. ſeſſ. VII. de Reform.

QUæcunque in diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum eſt: propterea commendata monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis obſervantia, necnon beneficia, tam curata, quam non curata, ſecularia, & regularia, qualitercunque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur: curentque iidem Epiſcopi congruentibus remediis, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur, & cura animarum, ſiqua illis, vel eorum annexis immineat, aliaque debita obſequia recte exerceantur, appellationibus quibuſcunque, privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, Conſervatoriis, judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus. Et, ſi in eis vigeret obſervantia regularis, provideant Epiſcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium ſuperiores juxta eorum regularia inſtituta debitam vivendi rationem obſervent, & obſervari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur. Quod ſi admoniti, intra ſex menſes eos non viſitaverint, vel correxerint; tunc iidem Epiſcopi, etiam ut delegati Sedis Apoſtol. eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi Superiores poſſent, juxta eorum inſtituta: quibuſcunque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Hoc Decretum, mandans Epiſcopis, tamquam delegatis Sedis Apoſtolicæ, ut ſingulis annis viſitent monaſteria commendata, in quibus non viget regularis obſervantia, extenſum eſt ab Innoc. X. Decreto, *Ut in parvis*, 10. *Febr.* 1654. ad omnes Regulares, quorum conventus numquam ſuppreſſi, fundati fuerunt intra Italiam, & Inſulas adjacentes ante decretum Urb. VIII. nempe ante diem 21. *Jun.* 1625. hos, perſonaſque tam regulares, quam ſeculares in ipſis degentes ſubjiciendo viſitationi, correctioni, & omnimodæ juriſdictioni Ordinarii loci, tamquam Sedis Apoſtol. delegati, ſi ibi actu non alantur ſaltem ſex Religioſi probatæ vitæ, quorum ad minus quatuor ſint Sacerdotes maturæ ætatis (quadraginta nempe annorum completorum, ut infra dicetur) ſicut, & conventus erectos poſt dictam diem, in quibus degunt religioſi minori numero, quam duodecim, ibi.

Ut in parvis Regularium Virorum, Conventibus a S. D. N. Innoc. Papa X. in Conſt, quæ incipit, *Inſtaurandæ*, primum ſuppreſſis, ac deinde ad ipſius Conſt. limites ob rationabiles cauſas in priſtinum ſtatum regularem reſtitutis, & ipſis Religionibus denuo conceſſis, pie, & religioſe vivatur, ac regularia inſtituta, quo exactius fieri poteſt, obſerventur; Sanctitas ſua ex ſententia Sacræ Congregationis ſuper Statu Regularium, omnes, & ſingulos Conventus hujuſmodi, ſic, ut preſertur reſtitutos, & conceſſos in literis ab eadem Sacra Congregatione expediendis nominatim exprimendos, ac perſonas tam regulares, quam ſeculares in eis degentes viſitationi, correctioni, & omnimodæ juriſdictioni Ordinarii loci, tamquam ſuper hoc a Sede Apoſtolica delegati, præſentis Decreti tenore plene in omnibus ſubjecit, ac ſubjectos eſſe declaravit, donec ipſorum redditus eouſque

Digitized by Google

ſive ob carentiam Religioſorum, aeris intemperiem, vel quamcunque aliam ob cauſam, prædictus numerus cum effectu in eis non alitur, cum gravi detrimento regularis obſervantiæ: Sanctitas ſua intendens huic malo remedium adhibere, omnes, & ſingulos ejuſmodi Conventus, ut præfertur, non ſuppreſſos, cujuſcunque ſint Ordinis, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Congregationis, & Inſtituti, etiam Societatis Jeſu, aut Grangiæ, ſeu membra alterius monaſterii, exiſtentes intra fines Italiæ, & Inſularum adjacentium, in quibus nunc non aluntur, vel quandocunque actu non alentur ſaltem ſex Religioſi, itidem probatæ vitæ, quorum ad minus quatuor, ut ſupra, ſint Sacerdotes maturæ ætatis, eidem viſitationi, correctioni, & omnimodæ juriſdictioni Ordinarii loci, ſimi liter ut Sedis Apoſtolicæ delegati, plene in omnibus præſentis pariter decreti vigore ſubjectos eſſe ſtatuit, decrevit, & declaravit. Cæterum quoad Conventus, cum pauciori numero, quam duodecim Religioſorum, erectos poſt diem 21. Junii 1625. & illorum ſubjectionem loci Ordinario, Sanctitas ſua voluit in ſuo robore permanere Decretum ſan. mem. Urbani VIII. juſſu editum, cui per præmiſſa aliquatenus derogare non intendit.

Occaſione hujus Decreti orta ſunt infraſcripta dubia una cum declarationibus emanatis a Congregatione ſuper ſtatu Regularium, & approbatis ab Alexandro VII. 27. Julii 1655. ut in Bullario ejuſdem Pontificis ſub num. IV.

Poſito Decreto fel. rec. Innoc. Papæ X. ſuper ſubjectione nonnullorum Conventuum, correctioni, viſitationi, & omnimodæ juriſdictioni Ordinarii loci, tamquam Sedis Apoſtol. delegati, contigit dubitari de infraſcriptis.

I. An Epiſcopus in Conventibus ſuæ juriſdictioni ſubjectis poſſit Abbates, Priores, Guardianos, & alios Superiores locales deputare, & familiam conſtituere?

II. An poſſit Epiſcopus a prædictis Conventibus Religioſos amovere?

III. An Regulares eorumdem Conventuum compelli poſſint ab Epiſcopo ad exhibendos libros introitus, & exitus, & reddendas rationes adminiſtrationis?

IV. An Epiſcopus in eiſdem Conventibus ſe ingerere poſſit in his, quæ regularem diſciplinam concernunt?

V. An Eccleſiæ dictorum Conventuum, & Capellæ Grangiarum, in quibus degunt Converſi pro agrorum cultura, ab Epiſcopo viſitari poſſint?

VI. An ipſæ Grangiæ, & Converſi in eis degentes ſubſint viſitationi Epiſcopi?

VII. Quid in Eccleſiis, ſeu Capellis Grangiarum, in quibus nullus degit Converſus, an ſimiliter ſubſint Epiſcopi viſitationi?

VIII. An liceat Epiſcopo viſitare Conventus, tam ſuppreſſos, & poteſta reſtitutos, quam non ſuppreſſos, ad effectum congnoſcendi, an in illis re ipſa alantur ſex Religioſi.

IX. An Epiſcopus viſitans hujuſmodi Conventus ſuæ juriſdictioni ſuppoſitos, aut perſonas in eis degentes, poſſit a viſitatis procurationem exigere in victualibus, vel in pecunia?

X. An juriſdictio Ordinariis locorum, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatis, attributa in ſupradicto Decreto, competat Vicariis generalibus Epiſcoporum, necnon Abbatibus, & aliis inferioribus Prælatis, proprium territorium, ac juriſdictionem quaſi epiſcopalem habentibus?

XI. An Provinciales, & alii Superiores regulares poſſint ejuſmodi Conventus, juriſdictioni Ordinarii ſubjectos, & Religioſos in illis degentes viſitare, corrigere, & punire, omnemque juriſdictionem in eos exercere, ſicut poterant ante dictum Decretum?

XII. Si Superior regularis in cauſa prævenerit contra ſubditum degentem in aliquo ex eiſdem Conventibus, Ordinario ſubjectis, fabricando proceſſum, vel eum carceri mancipando, an Epiſcopus poſſit hujuſmodi cauſam reaſſumere, ac Superiori inhibere?

XIII. Si

Digitized by Google

ni Ordinarii.

XVII. An Religioſo illo redeunte, vel aliàs impleto numero ſex Religioſorum, Conventus recuperet priſtinam exemptionem?

XVIII. Si gratia reſtitutionis Conventus ſuppreſſi reddatur nulla ex eo, quod in illo ad formam Decreti cum effectu non alantur ſex Religioſi, & poſtea contingat, ut ejuſmodi numerus impleatur, an gratia reſtitutionis Conventus reviviſcat?

XIX. Ad hoc, ut gratia reſtitutionis ſit nulla, & Conventus denuo remaneat ſuppreſſus, propterea quod in eo non ſuſtententur ſex Religioſi, an debeat præcedere declaratoria Epiſcopi ſuper facto, prævia cauſæ cognitione?

XX. An ab hujuſmodi declaratoria liceat Regularibus ad Sedem Apoſtolica appellare, ad effectum, tam devolutivum, quam ſuſpenſivum?

XXI. Cum ex Decreti præſcripto quatuor Sacerdotes in his Conventibus degentes debeant eſſe maturæ ætatis, quænam dicatur ad hunc effectum ætas matura?

Sacr. Congr. ſuper ſtatu Regularium ad ſingula dubia ſuperius propoſita, hunc in modum reſpondit, videlicet.

re, cupiditate, vel metu, aut ex nimia ſeveritate, vel indulgentia quid durius, aut remiſſius conſtituere, quam cauſa depoſcit, in quo ipſius Epiſcopi conſcientia oneratur.

Ad XIII. Non licere Superiori regulari Religioſum ab Epiſcopo inquiſitum a loco amovere, & ſi amotus fuerit, poſſe Epiſcopum cauſam proſequi, & illum quibuſcunque remediis revocare, etiam invocato auxilio Ordinarii, & brachio ſeculari, ſi opus fuerit, cujuſcunque loci, in quo Religioſus ille reperiatur.

Ad XIV. Non poſſe.

Ad XV. Gratiam ob id non eſſe nullam, ceſſante omni fraude, nec Conventum remanere ſuppreſſum.

Ad XVI. Subjacere, durante abſentia.

Ad XVII. Recuperare.

Ad XVIII. Non reviviſcere.

Ad XIX. Debere ita procedere, nec ante declaratoriam licere Epiſcopo Conventus poſſeſſionem apprehendere, aut Religioſos inde expellere.

Ad XX. Licere, ad effectum devolutivum tantum, non autem ſuſpenſivum.

Ad XXI. Ætatem maturam dici ad hunc effectum, completo anno quadrageſimo.

Declarationes ſupraſcriptas SS. D. N. ad ſe relatas approbavit, & ab omnibus, ad quos pertinet, obſervari præcepit, contrariis quibuſcunque non obſtantibus. Datum Romæ die 27. Julii 1655.

Subſequenter ad hæc, cum ortum eſſet alterum dubium, an ſcilicet Conventus numquam ſuppreſſi, in quibus degunt de familia plures quam ſex Religioſi, comprehendantur in prædicto Innocentiano Decreto, *ſub die 29. Novembr. 1657.* emanavit ſequens declaratio, relata a Matthæuccio, *Officialis Curiæ cap. LVI. Quoad viſit. Ordinarii.*

Sacra Congr. ſuper ſtatu Regularium cenſuit, Conventus numquam ſuppreſſos, in quibus actu degunt de familia plures quam ſex Religioſi, minime comprehendi in Decreto ſan. mem. Innoc. X. quod incipit, *Ut in parvis*; ac proinde locorum Ordinarios nequaquam poſſe in vim dicti Decreti in hujuſmodi Conventibus, aut illorum perſonis, ullam ſibi juriſdictionem vindicare.

Datum Romæ die 29. Nov. 1657. in regeſto ejuſdem Congr. fol. 325.

Die vero 11. Septem. 1670. exortis ſequentibus dubiis circa juriſdictionem eorumdem Ordinariorum in Grangiis monaſteriorum, illarumque Eccleſiis, & publicis Oratoriis, relatis ab eod. Matthæuccio *loc. cit.* una cum declarationibus dictæ Congregat. videlicet.

Poſita

Digitized by Google

carios ad curam animarum exercendam, eoſque ad nutum amovere.

V. An Grangiæ, ſeu membra alicujus monaſterii nunquam ſuppreſſa, in quibus non degunt ſaltem ſex Religioſi, ſubſint juriſdictioni, ac viſitationi Ordinarii loci privative, an cumulative cum Superioribus regularibus.

Die 11. Septembr. 1670. S. Cong. ſuper ſtatu Regularium ad ſingula dubia ſuperius propoſita, in hunc modum reſpondit, videlicet.

Ad I. Grangias, ut præfertur, ſuppreſſas, & ad ſtatum ſecularem reductas, illarumque Eccleſias, & publica Oratoria poſſe ab Ordinario viſitari, dummodo in iis Grangiis, quarum proprietas fuerit reſervata, vel reſtituta principalibus monaſteriis, idem Ordinarius nullo modo ſe ingerat in temporalibus.

Ad II. Quoad Eccleſias, & Oratoria publica jus viſitandi competere Ordinario privative: quoad Converſos autem in eis degentes cumulative, Ordinario ſcilicet jure delegato, ad formam Sacr. Conc. Trid. Regularibus vero, jure ordinario.

Ad III. Itidem quoad Eccleſias dictarum Grangiarum curam animarum habentes, jus viſitandi Ordinario competere privative: ſed quoad Converſos in eis degentes hoc jus competere cumulative, nempe Ordinario, tamquam Sedis Apoſtol. delegato, Regularibus vero auctoritate ordinaria.

Ad IV. Superiores regulares poſſe hujuſmodi Vicarios nominare, & illos ad nutum amovere, ſi Ordinarius loci ab initio illos deputaverit amovibiles.

Ad V. Grangias, ſeu membra alicujus monaſterii, numquam ſuppreſſa, in quibus non degunt ſaltem ſex Religioſi, ſubeſſe juriſdictioni, ac viſitationi Ordinarii loci, ac Superiorum regularium cumulative, videlicet, Ordinario, tamquam Sedis Apoſtol. delegato, ex prædicto Decreto, *Ut in parvis*, Regularibus autem jure ordinario.

Tandem 19. Novembr. 1671. emanarunt ab eadem Congr. ſequentes declarationes ad ſingula hæc dubia, relatæ pariter a D. Matthæuccio *loc. cit.*

Epiſcopus viſitavit Conventum ſuæ juriſdictioni ſubjectum in vim Decreti fel. rec. Innoc. X. incip. *Ut in parvis*, propterea quod tunc temporis ibi non erant de familia, nec re ipſa alebantur ſex Religioſi, ſed poſt abſolutam viſitationem, ſine ulla fraude a Superioribus regularibus in eodem Conventu rint adimpleta, nec ne?

II. Anve poſſit decreta non adimpleta exequi, & pro illorum executione pœnas adjicere, & aggravare.

III. Et quatenus poſſit: an hæc facultas, quæ ex dicto Decreto, *Ut in parvis*, competit Epiſcopo, tamquam Sedis Apoſtol. delegato, expiret, lapſo integro anno a die publicationis decretorum,

IV. An Epiſcopus poſt exemptionem a Conventu recuperatam poſſit condemnare, & punire, etiam pœna corporis afflictiva, Religioſum, qui pro delicto in curia epiſcopali fuerat inquiſitus, & carceri mancipatus eo tempore, quo Conventus erat juriſdictioni Epiſcopi ſubjectus.

Die 19. Novembr. 1671. S. Congr. ſuper ſtatu Regularium ad ſingula dubia ſuperius propoſita reſpondit, ut ſequitur, videlicet.

Ad I. Poſteaquam Conventus exemptionem recuperavit, Epiſcopum nequaquam poſſe illum viſitare, etiam ad affectum, ut videat, an decreta edita in præcedenti viſitatione fuerint executioni mandata.

Ad II. Itidem non poſſe poſt hujuſmodi exemptionem decreta non adimpleta exequi, minuſque pœnas adjicere, & aggravare pro illorum executione.

Ad III. Juriſdictionem ex d. Decreto, *Ut in parvis*, Epiſcopo attributam in Conventu non habente Religioſorum numerum ibi præſcriptum, expirare eo ipſo, quod Conventus ob familiam ſine fraude adauctam, & impletum numerum Religioſorum præfixum, exemptionem recuperavit.

Ad IV. Cum contra dictum Religioſum non ſolum cauſa, ſed etiam perſona ſit præventa, eo tempore, quo Conventus erat ſubjectus juriſdictioni Epiſcopi, & exemptio ſuperveniens non invenerit eum liberum, utique Epiſcopum, tamquam Sedis Apoſtol. delegatum, poſſe hujuſmodi cauſam tempore habili inchoata proſequi, etiam poſt exemptionem, & eumdem Religioſum condemnare, & punire, etiam pœna corporis afflictiva.

Urb. Innoc. ac Greg. XV. Decreta quoad ſubjectionem juriſdictioni Ordinariorum reſpectu monaſteriorum tum erectorum poſt die 21. *Junii* 1625. cum in poſterum erigendorum, in quibus degunt Religioſi minori numero, quam duodecim, innovata, & confirmata fuerunt ab Innoc. XII. Conſt. Nuper, 23. *Decemb.* 1697. §. *XV.* ibi.

Dein-

Digitized by Google

Nota ex declaratione Cong. Conc. 15. *Novemb.* 1592. = Epiſcopos non poſſe viſitare Eccleſias parochiales, in quibus Abbates Juriſdictionem epiſcopalem, & temporalem in Parochum, & parochianos exercent, niſi Epiſcopi majorem in illis locis, & perſonis juriſdictionem exerceant =.

Item 6. *Febr.* 1619. = Cong. cenſuit, non licere Ordinariis locorum viſitare monaſteria Regularium, quæ ſub commenda exiſtant, ex Decreto *cap. VIII. ſeſſ. XXV. de Regul.* vel ſuorum Ordinum capitibus non ſubſint, ac ſe ſe in Congregationem redigere neglexerint juxta dictum *caput VIII.* =.

Item *in Gienen. menſe Decembr.* 1587. = Cong. cenſuit, ſi Commendatarius degit in monaſterio ſui Ordinis, & de licentia ſuorum Regularium, non poſſe ab Epiſcopo puniri, & corrigi, ex Decreto Concilii *cap. VIII. ſeſſ. XXI. verſ. Etſi in eis viges*.

SECTIO LXI.

Eadem Seſſio XXI. caput IX. de reform.

CUM multa a diverſis antea Conciliis, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam Viennenſi, adverſus pravos eleemosynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur: ſtatuit, ut poſthac in quibuſcunque chriſtianæ Religionis locis eorum nomen, atque uſus penitus aboleatur; nec ad officium hujuſmodi exercendum ullatenus admittantur: non obſtantibus privilegiis, Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, piis locis, & quibuſvis cujuſcunque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Quamvis in hoc Decreto caveatur penitus abolendum eſſe nomen, & uſus Quæſtorum eleemosynarum, de iis tamen intelligitur, qui a Conc. Lateranenſi ſub Innoc. III. & Viennenſi ſub Clemente V. reprobati, & cenſura conſtricti fuerunt, ut expoſui parte I. in Notis *ad caput XIV. Cum ex eo, de Pœnit. & Remiſ. pag.*754. non vero de hodiernis eleemosynarum Quæſtoribus, quo nomine vocari juſſit Urbanus VIII. ut mox dicam, qui pro hoſpitalibus, monaſteriis, aliiſque locis piis eas conquirunt. His igitur licitum eſt quæſtuare: imo, ſi agatur de Religioſis, præſertim Ordinum Mendicantium, vetitum fuit a Gregorio IX. locorum Ordinariis, ne eos, potiſſimum Ordinum Prædicatorum, & Minorum, impedirent intra eorum diœceſes degentes, eleemosynas ad ſui ſuſtentationem colligere, neve fidelibus interdicerent, quin eas iis conferrent, ut in *capit. XVII. Nimis prava, de Exceſſib. Prælat.* nulla tamen adjecta pœna. Verum ex Conſt. Sixti IV. *Sacri* 26. *Julii* 1479. iidem Ordinarii, ſi intra triduum requiſiti, prohibitionem non revocaverint, eo ipſo incurrunt interdictum ab ingreſſu Eccleſiæ, & ſuſpenſionem a regimine, & adminiſtratione. Alii vero quicunque his inferiores incurrunt excommunicationem, quæ tamen non eſt reſervata, ibi §. VIII.

Præterea, quia, ut intelleximus, exortis nonnunquam controverſiis inter locorum Ordinarios, eorumque Vicarios, ſeu Officiales, ac Curatos, & Fratres prædictorum Ordinum variis occaſionibus, locorum Ordinarii, eorumque Vicarii, ſeu Officiales, & Curati prædicti, ne Chriſtifideles Fratribus ipſis pias eleemosynas erogare præſumant ſuadere, & etiam ſub cenſuris inhibere, ac erogantes excommunicatos fore prædicare, ſeu prædicari facere, ſeu pronunciare præſumunt: Locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, ſeu

Officia-

Digitized by Google

nibus, quam in quibuſvis aliis actionibus, & functionibus publicis, neceſſitates ejuſdem Terræ Sanctæ proponi, & commendari curent, & faciant = .

Quicunque tandem ſint hi Quæſtores, ſive Ordinum Mendicantium, ſive quorumcunque locorum piorum, obſervare tenentur leges eis præſcriptas a dicto Urbano ſequenti Decreto edito *die* 12. *Julii* 1644. & relato *lib. XVII. Decretor. S. Congr. Conc. pag.* 350. de quo etiam meminit Bened. XIV. Conſt. *Quamvis juſto*, 30. *April.* 1749. §. *X.*

Sanctiſſimus D. N. ex ſententia EE. Card. S. C. Trid. Interpretum indulſit Archiconfraternitati Spiritus Sancti de Urbe Regni Neapolitani, ut ratione piorum operum, quæ exercere aſſerit, ad quinquennium perquirere poſſit eleemosynas in eodem Regno Neapolitano; ita tamen, ut eleemosynæ colligi non poſſint niſi de licentia Ordinarii cujuſcunque diœceſis dicti Regni, petita, & obtenta in ſcriptis; quæ tamen gratis concedatur, & perſonæ a Superioribus, & Officialibus d. Archiconfraternitatis cum literis teſtimonialibus deputentur, quæ non ſint vagæ, & incertas habeant ſedes, ſed bene congnitæ nomine, patria, honeſta vita, & ſpectatæ religionis, & non ſint de numero eorum, qui Quæſtuarii vulgo appellantur, nec unquam tale exercitium exercuerint, iſti ad extorquendas pecunias, aut alia bona non intentent, nihil tamquam debitum, aut ſolitum, ſeu conventum, nec ulla arte, aut prætextu dicendi orationes alicujus Sancti utantur, ſed ſimpliciter, ac modeſte a fidelibus eleemosynas petant, nullum ſcandalum committant. Si ſint alicujus Ordinis regularis, ſint in eodem Ordine profeſſi; incedant honeſte, accipiant tantummodo, quod ſibi ſponte offertur, nec ſuper hujuſmodi eleemosynis ullam quovis nomine conventionem faciant, etiam ad utilitatem ejuſdem Confraternitatis, & piorum operum, quæ in ea exercentur: & antequam, ad eas colligendas admittantur, jurent in manibus cujuſvis Epiſcopi, ſeu Vicarii generalis, ſe ſervaturos omnes ſupradictas conditiones, quæ ut prævie obſerventur, non ſolum ex aliorum delatione, ſed ipſi Epiſcopi, & Vicarii generales ex ſuo etiam officio inquirant, ſi quæ fraus, præſertim circa ſupradictas conditiones committatur: quod ſi reos compererint, publice pro modo culpæ arbitrio ſuo puniant, eoſdemque ſtatim a collectione eleemosynarum amoveant, quibuſcunque privilegiis, ſtatutis, etiam a Sede Apoſtolica confirmatis, necnon conſuetudine immemorabili in contrarium minime obſtantibus.

In quorum fidem.

S E C T I O L X I I.

Proſequitur Eadem Seſſio XXI. & idem caput IX. de reform.

Indulgentias vero, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata ſibi caritatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cæleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Hoc Decretum, juncto altero, contento *cap. II. ſeſſ. V. de reform.* quo prohibetur Indulgentiarum publicatio ob quæſtum, ampliatum eſt a S. Pio V. Conſtit. *Etſi Dominici*, 8. *Feb.* 1567. & *Quamplenum*, 2. *Januar.* 1570. prohibente, ne quocunque prætextu publicentur Indulgentiæ ob quæſtum, ſeu prædicetur, ut ad eas acquirendas ſolvenda ſit aliqua eleemosyna alicui perſonæ, vel loco, ſub pœna in Epiſcopos, etiam Cardinales, ſecus facientes, ſive attentantes, ſuſpenſionis ab ingreſſu Eccleſiæ, & perceptionis fructuum ſuarum Eccleſiarum, donec, prævia ſatisfactione, a Sede Apoſtolica, hæc ſuſpenſio relaxetur, & in his inferiores excommunicationis Papæ reſervatæ, ut in cit. Conſtitut. *Quam plenum*, §. *II.* ibi.

Digitized by Google

6. Julii 1608. lib. XI. Decretor. pag. 39. Item ex declaratione ejuſd. Cong. Regulares non poſſunt publicare Indulgentias, aut præ foribus ſuarum Eccleſiarum *Meliten. 16. Martii 1630. lib. Decretor. XIV. pagina 26.*

SECTIO LXIII.

Seſſio XXII. de Sacrificio Miſſæ cap. II.

In hoc Capitulo docet Concilium, Sacrificium Miſſæ eſſe propitiatorium tam pro vivis, quam pro defunctis, in quo maxime ſita eſt illius excellentia: cui acceſſit damnatio ſequentis Propoſitionis ex proſcriptis ab Urbano VIII. Conſt. *In eminenti, 6. Martii 1641.*

= Sacrificium Miſſæ non alia ratione eſt Sacrificium, quam generali illa, qua omne opus, quod fit, ut ſancta ſocietate Deo homo inhæreat =.

Huic Urbani Conſtit. acceſſit etiam damnatio hujus propoſitionis la XXXI. in ordine inter alias proſcriptas ab Alexandro VIII. *7. Decembris 1690.* = Bulla Urbani VIII. *In eminenti*, eſt ſubreptitia =.

SECTIO LXIV.

Eadem Seſſio XXII. cap. VI. de Sacrificio Miſſæ.

OPtaret quidem ſacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi hujus Sacrificii fructus uberior proveniret.

Cum circa ſaluberrimum hoc Trident. deſiderium de frequentia ſacramentalis Communionis, nedum prioribus, ſed elapſo etiam ſeculo orta fuerit controverſia inter DD. aliquibus plus æquo ejus quotidianæ ſumptioni patrocinando, dictitantibus, eamdem omnibus ſine ullo perſonarum delectu ſuadendam eſſe, ita, ut ex his prodierit Auctor hujus propoſitionis, ab Innoc. XI. ſub die 2. Martii 1679. proſcriptæ = *Frequens confeſſio, & Communio etiam in his, qui gentiliter vivunt, eſt nota prædiſtinationis* = aliquibus vero frequentiorem, multoque magis quotidianam damnantibus; huic privato, & peſtifero opinandi modo præcluſus eſt aditus ex declaratione ejuſdem Innoc. in ſequenti decreto Congregat. Conc. ipſius juſſu edito, & impreſſo poſt monita S. Caroli *pag. 355. in lucem edita Romæ typis R. Cameræ Apoſtolicæ 1713.* quo Communionis ſacramentalis frequentia permittenda, aut deneganda ſtatuitur juxta prudens Ordinariorum judicium, ſive per ſe, ſive per parochos, aut confeſſarios dirigendum, ſecundum peculiarem cujuslibet ſtatum, devotionem, & charitatem: qua attenta, primis Eccleſiæ ſeculis etiam quotidiana ipſius ſumptio alicubi in uſu erat, & quidem ſub utraque ſpecie, ut ex *Can. XI. Illa autem diſtinct. XII. Tenor Decreti.*

Cum ad aures SS. D. N. fide dignorum teſtimonio pervenerit, in quibusdam diœceſibus vigere uſus quotidianæ Communionis, etiam in feria ſexta Paraſceve, & ſimul affirmari, eamdem quotidianam Communionem præceptam eſſe a jure Divino, quin etiam in illius adminiſtratione aliquos abuſus inoluiſſe, videlicet, quod aliqui, non in Eccleſia, ſed in privatis Oratoriis, & domi, imo cubantes in lecto, & non laborantes ulla gravis infirmitatis nota, ſumant Sacroſanctam Euchariſtiam, quam argentea theca incluſam in crumena, aut ſecreto illis deferunt Sacerdotes ſeculares, aut regulares, aliique in Communione accipiant plures formas, ac particulas, vel grandiores ſolito; ac tandem quis confiteatur peccata venialia ſimplici Sacerdoti

Digitized by Google

variæ ob negocia ſpiritus alienationes, multæ e contra gratiæ, & Dei dona parvulis conceſſa, quæ cum humanis oculis ſcrutari non poſſimus, nihil certi de cujuſque dignitate, atque integritate, & conſequenter de frequentiori, aut quotidiano vitalis panis eſu poteſt conſtitui: & propterea, quod negociatores ipſos attinet, frequens ad ſacram alimoniam percipiendam acceſſus Confeſſariorum ſecreta cordis explorantium judicio eſt relinquendus, qui ex conſcientiarum puritate, & frequentiæ fructu, & ad pietatem proceſſu laicis negociatoribus, & conjugatis, quod proſpicient eorum ſaluti profuturum, id illis præſcribere debebunt. In conjugatis autem hoc amplius animadvertant, cum B. Apoſtolus nolit eos invicem fraudari, niſi forte ex conſenſu ad tempus, ut vacent orationi, eos ſerio admoneant, tanto magis ob ſacratiſſimæ Euchariſtiæ reverentiam continentiæ vacandum, puriorique mente ad cæleſtium epularum Communionem eſſe conveniendum. In hoc igitur Paſtorum diligentia potiſſimum invigilabit, non ut a frequenti, aut quotidiana ſacræ Communionis ſumptione unica præcepti formula aliqui deterreantur, aut ſumendi dies generaliter conſtituantur, ſed magis quid ſingulis permittendum per ſe, aut Parochos, ſeu Confeſſarios ſibi decernendum putet; illudque omnino provideat, ut nemo a ſacro Convivio, ſeu frequenter, ſeu quotidie acceſſerit, repellatur, & nihilominus det operam, ut unuſquiſque digne pro devotionis, & præparationis modo rarius, aut crebrius Dominici Corporis ſuavitatem deguſtet. Itidem moniales quotidie ſacram Communionem petentes, admonendæ erunt, ut in diebus ex earum Ordinis inſtituto præſtitutis communicent. Siquæ vero puritate mentis eniteant, & fervore ſpiritus ita incaluerint, ut dignæ frequentiori, aut quotidiana Sanctiſſimi Sacramenti perceptione videri poſſint, id illis a Superioribus permittatur. Proderit etiam præter Parochorum, & Confeſſariorum diligentiam operam quoque Concionatorum uti, & cum eis conſtitutum haberi, ut cum Fideles ad Sanctiſſimi Sacramenti frequentiam (quod facere debent) accenderint, ſtatim de magna ad illud ſumendum præparatione orationem habeant, generatimque oſtendant eos, qui ad frequentiorem, aut quotidianam ſalutiferi cibi ſumptionem devoto ſtudio excitantur, debere, ſive laici negociatores ſint, ſive conjugati, ſive quicunque alii, ſuam agnoſcere infirmitatem, ut dignitate Sacramenti, ac divini judicii formidine diſcant cæleſtem menſam, in qua Chriſtus eſt, revereri, & ſi dum, & ſe pretium in morte tradidit, atque in cæleſti regno ſe præmium eſt daturus, precatur Sacra Congregatio, ut ſuam opem ad dignam præparationem, & ſumptionem largiatur. Porro Epiſcopi, & Parochi, ſeu Confeſſarii redarguant aſſerentes, Communionem quotidianam eſſe de jure divino, doceant in Eccleſiis, ſeu Oratoriis privatis ex diſpenſatione, ſeu privilegio Pontificis de manu Sacerdotis ſumendam Sanctiſſimam Euchariſtiam, nec eam ullo modo deferendam in crumena, aut ſecreto ad exiſtentes domi, vel cubantes in lecto, præterquam ad infirmos, qui ad illam ſuſcipiendam ad loca prædicta accedere non valeant, & ad eos, ſi ab Eccleſia deferatur publice, & cum pompa juxta formam Ritualis Romani, ſi vero ab Oratorio privilegiato, cum forma decenti. Curent etiam, ut circa Communionem in Feria ſexta Paraſceves Miſſalis Rubricæ, & Eccleſiæ Romanæ uſus ſerventur. Inſuper admoneant nulli tradendas plures Euchariſtiæ formas, ſeu particulas, neque grandiores, ſed conſuetas. Non permittant, ut venialium confeſſio fiat ſimplici Sacerdoti non approbato ab Epiſcopo, aut Ordinario. Si Parochi, & Confeſſarii, etiam Regulares, aut quicunque alii Sacerdotes ſecus egerint, ſciant Deo Optimo Maximo rationem reddituros eſſe, neque defuturam Epiſcoporum, & Ordinariorum juſtam, ac rigoroſam animadverſionem in contrafacientes, etiam Regulares, etiam Societatis Jeſu, facultate ipſis Epiſcopis, & Ordinariis per hoc decretum per Sedem Apoſtolicam ſpecialiter attributa. Et facta de præmiſſis omnibus, ac de verbo ad verbum relatione, Sanctitas ſua approbavit, ac præſens decretum typis dari, ac publicari voluit.

In quorum &c.

Datum Romæ 12, Februar. 1679.

F. Card. Columna Præf.

S. Archiep. Brancaccius Epiſcop. Viterbien. Secr.

Occaſione ejuſd. Trid. decreti iterum in nonnullis Italiæ diœceſibus pullulare incepit altera controverſia, ut teſtatur Beneb. XIV, in Conſtit. *Certiores effecti*, 13. *Novembr.* 1742. = de obligatione, qua Sacerdotes Miſſas celebrantes adſtringantur Euchariſtiam miniſtrare intra eaſdem iis fidelibus, qui ad ipſam accipiendam paratos ſe exhibent, ac petunt Sacrificii, cui adſtant, participes fieri = cui controverſiæ, ut Pontifex obviam iret, declaravit, Sacerdotes ſemper, & indiſcriminatim ad id non teneri, ſub infraſcriptis tamen conditionibus, ibi.

a ſolis propriis Paſtoribus, quemadmodum reliqua Sacramenta, ita etiam Euchariſtiam licite accipere valebant: hiſce vero temporibus, ex Sacerdotum celebrantium, ex locorum, Altariumque, quibus ea celebratio publice peragitur, multiplicitate, patet cuilibet facile parabilis ſacra Menſa, & ad ſacrum Convivium admiſſio. Sin autem iidem fideles ita moniti, importune inſiſterent pro recipienda Euchariſtia in iis temporis, loci, & perſonarum circumſtantiis, quas excipiendas cenſuiſſet Epiſcopus, Ritualis Romani auctoritate etiam fretus; hæc illorum petitio, utpote nec juſta, nec rationabilis, contumacem, ac refractarium animum demonſtraret, cupidumque perturbationis, ac proinde minime cumpoſitum Euchariſtiæ, qua par eſt, pietate percipiendæ.

Nota I, Quod prohibitio in ſupra tranſcripto decreto Congr. Conc. de non adminiſtranda Sacra Euchariſtia in Oratoriis privatis, licet ex Apoſtolico Indulto in iiſdem Miſſa celebrari poſſit, confirmata eſt ab eodem Bened. niſi accedat licentia Ordinarii, ut in ejus Epiſtola encyclica *ad Primatem, Archiepiſcopos, & Epiſcopos Regni Poloniæ, Magno, 2. Junii 1751. §§. XXIII. & XXIV.*

Nota II. Ex decreto S. Cong. Rituum 2. *Sept.* 1741. *in Aquen.* ad IV. dubium, quod ſi obſequendo dicto Conc. deſiderio fideles communicare voluerint in Miſſis defunctorum, non eſt eis adminiſtranda Euchariſtia per modum ſacramenti, ſcilicet cum particulis præconſecratis, extrahendo Pixidem a cuſtodia, ſed per modum Sacrificii, prout eſt, quando ipſis adminiſtratur cum particulis intra eamdem Miſſam conſecratis. Decretum autem eſt his verbis extenſum, prout reperitur *lib. V. Dacretor. ejuſdem Congreg. ab anno 1739. ad 1741. pag. 353. a tergo*, a me recognitum.

= In paramentis nigris, non miniſtratur Euchariſtia per modum Sacramenti, ſcilicet cum particulis præconſecratis, extrahendo Pixidem a cuſtodia; poteſt tamen miniſtrari per modum Sacrificii, prout eſt, quando fidelibus præbetur Communio cum particulis intra eamdem Miſſam conſecratis =.

Quo ſtante, Sacerdotes monitos velim, quod non ſit attendendus Meratus, aſſerens *par. I. tom. I. pag. 602. ad Gavantum*, poſſe in Miſſa Defunctorum immediate poſt Communionem Sacerdotis Euchariſtiam adſtantibus diſtribui, etiam cum Particulis ab alio præconſecratis; nullumque eſſe S. Cong. Rituum Decretum, cujus habenda ſit ratio. Hujus Auctoris aſſertioni ſitus Benedictus XIV. *lib. III. cap. XVIII. num. 12. de Sacroſancto Miſſa Sacrificio* ait = Cum quo (Merato) concludendum eſt, poſſe in Miſſis defunctorum Euchariſtiam, ſive in eadem, ſive in alia Miſſa conſecratam diſtribui; dummodo id nec fiat ante, vel poſt Miſſam, ſed intra eamdem Miſſam poſt ipſius Sacerdotis Communionem = Meratus enim & Benedictus, cum ſcripſerint ante mox allatum decretum, non abs re aſſeruerunt, nullum eſſe d. Cong. decretum, cujus habenda ratio ſit: potiſſimum cum decretum ejuſdem Cong. an. 1701. quo ex ſententia Gavanti prohibebatur, ne cuiquam aſtantium in Miſſis defunctorum Euchariſtia præberetur, ab eadem revocatum fuerit 21. *Martii* 1711. vetitumque, ne vulgaretur, aut ejus exemplar aliquod ederetur, ut teſtatur idem Bened. *loc. cit. num.* 10. Unde omnino attendendum eſt allatum decretum an. 1741.

SECTIO LXV.

Eadem Seſſio XXII. cap. VIII. juncto Can. IX. de Sacrificio Miſſæ.

ETſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire viſum eſt Patribus, ut vulgari paſſim lingua celebraretur.

Huic

Digitized by Google

S E C T I O L X V I.

Eadem Seſſio XXII. de Sacrificio Miſſæ, proſequitur, idem cap. VIII.

QUamobrem, retento ubique cujuſque Eccleſiæ antiquo, & a S. Romana Eccleſia, omnium Eccleſiarum matre, & magiſtra, probato ritu, ne oves Chriſti eſuriant, neve parvuli panem petant, & non ſit qui frangat eis, mandat S. Synodus Paſtoribus, & ſingulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celebrationem, vel per ſe, vel per alios, ex iis, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant: atque inter cætera ſanctiſſimi hujus Sacrificii myſterium aliquod declarent, diebus præſertim Dominicis, & feſtis,

Hoc decretum, quo præcipitur, ut Miſſa celebretur, retento antiquo ritu cujuſcunque Eccleſiæ (latinæ, nempe, & græcæ) a S. Romana Eccleſia approbato, ampliatum eſt a S. Pio V. Conſt. *Providentia* 20. *Aug.* 1566. revocante facultatem quomodolibet conceſſam Græcis latino ritu, & Latinis græco more eam, & divina officia celebrandi, ſub pœna in contrafacientes perpetuæ ſuſpenſionis a divinis, ibi.

Sane cum ad notitiam noſtram pervenerit, quod nonnulli Presbyteri tam græci, quam latini antiquum S. R. E. ritum tam in celebratione Miſſarum, quam aliorum divinorum officiorum pervertere ſatagentes, diverſas licentias, & facultates, Miſſas, & alia divina officia Græci latino more, ac Latini græco ritu celebrandi, ab Apoſtol. Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majore Pœnitentiario pro tempore exiſtente, variis prætextibus impetrarunt, illiſque jampridem utuntur; hoc ab antiquo catholicæ Eccleſiæ inſtituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare conſiderantes, propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei extirpare, & ſubmovere volentes, omnes, & ſingulas licentias, & facultates hujuſmodi, hactenus, etiam motu proprio, vel quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſvis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate ex certa ſcientia, hac præſenti noſtra perpetuo valitura Conſtitutione revocamus, caſſamus, annullamus, & irritamus, quibuſvis Presbyteris tam græcis, quam latinis in virtute S. obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a divinis, pœnis diſtrictius inhibentes, ne deinceps Presbyteri græci, præcipue uxorati, latino more, & latini græco ritu hujuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu Miſſas, & alia divina officia celebrare, vel celebrari facere præſumant.

Ex

Digitized by Google

Myſteriorum participatione relinquere, vel eam ſuper Græcorum Antimenſiis peragere compelluntur. In hujuſmodi rerum circumſtantiis, Apoſtolic. Sedis provida indulgentia jamdudum enituit; cum ſcilicet anno 1602. ad ſupplicationem tunc exiſtentis Epiſcopi Vilnenſis prædictæ Cardinalium Inquiſitorum Generalium Congregationi hac de re exhibitam, ipſo etiam Prædeceſſ. noſtro Clemente Papa VIII. approbante, reſcriptum fuit: = Sacerdotes Rutheni, non Schiſmatici, in Eccleſiis Catholicorum ritus latini, Altaribus, Calicibus, & Veſtibus ſacris eorumdem Catholicorum uti, & Miſſam celebrare poſſint, in caſu neceſſitatis, ac etiam ſolum devotionis cauſa, dummodo ritu rutheno celebrent. Et e contra Sacerdotes ritus latini in Eccleſiis Ruthenorum, non Schiſmaticorum, Altaribus, & Calicibus, ac Veſtibus ſacris uti, & Miſſam celebrare valeant, ritu tamen latino. Et prædicta ſerventur, ſecluſo omni ſcandalo, & de licentia Prælatorum, & Rectorum ipſarum Eccleſiarum.

Circa alteram allatam decreti Trident. partem, qua præcipitur animarum curam habentibus inter Miſſarum celebrationem aliquid populo exponere, præſertim diebus Dominicis, & feſtis; atque aliquod Sacrificii Miſſæ Myſterium declarare, jam ſermonem inſtitui *ſeſſ. V. cap. II. pag. 816.*

SECTIO LXVII.

Eadem Seſſio XXII. in Decreto de Obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

QUanta.... decernit S. Synodus, ut Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere ſedulo curent, ac teneantur, quæ, vel avaritia, idolorum ſervitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix ſejuncta eſſe poteſt, vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atque, ut multa paucis comprehendantur; in primis, quod ad avaritiam pertinet, cujuſvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis novis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potius, quam poſtulationes, aliaque hujuſmodi, quæ a ſimoniaca labe, vel certe a turpi quæſtu non longe abſunt, omnino prohibeant.

Huic Decreto, quo Concilium mandat Epiſcopis, ut cujuſvis generis mercedem, conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis novis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potius, quam poſtulationes, aliaque hujuſmodi, quæ a ſimoniæ labe, vel certe a turpi quæſtu non longe abſunt, omnino prohibeant: ad tollendum quemcunque turpem quæſtum acceſſerunt nonnullæ declarationes Congregationis Conc. auctoritate Urbani VIII. illi tributa, relatæ in Conſtitut. ejuſdem Pontificis *Cum ſæpe*, 21. *Junii* 1625. & ab Innocentio XII. confirmatæ, & innovatæ, itidem una cum additione aliarum reſolutionum ad hanc materiam ſpectantium, inſertarum in ſequenti Conſtitutione *Nuper, ſub die* 21. *Novembris*, & 22. *Decembris* 1697. cujus integrum textum tranſcribimus, utpote continentem dubia valde frequentia, & obvia, ne Lector cogatur pro caſuum opportunitate ad Bullarium confugere, quod ſemper in promptu habere nequit.

Nu-

Digitized by Google

ciorem numerum a Superioribus reductum iri: aut quod Eccleſiis, forte pecuniarum abſumpta, plerunque nuda remaneant onera Miſſarum abſque ullo emolumento: aut quod eleemosyna pro illis celebrandis ſit adeo tenuis, ut non facile inveniantur, qui velint huic ſe muneri ſubjicere, & redditus Eccleſiæ, aut monaſterii adeo exigui, ut Sacerdos pro neceſſaria ſui ſuſtentatione novis ſe oneribus obſtringere compellatur. Sac. Congregatio Cardinalium Conc. Trid. Interpretum animadvertens, facturam ſe rem Deo gratiſſimam, charitatique, ac juſtitiæ maxime conſentaneam, ſi pro viribus ſatagat hunc teterrimum abuſum e chriſtiana republica convellere, atque eradicare, Sanctiſſimi D.N. Urbani Divina providentia Papæ VIII. auctoritate ſibi ſpecialiter attributa, infraſcripta Decreta edidit.

§. II. Ac I. Diſtricte prohibet, atque interdicit, ne Epiſcopi in diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alias quoquomodo reducant onera ulla Miſſarum celebrandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in limine fundationis: ſed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apoſtol. Sedem recurratur, quæ, re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod magis in Domino expedire, arbitrabitur; alioquin reductiones, moderationes, & commutationes hujuſmodi, ſi quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.

§. III. Deinde, ubi pro pluribus Miſſis, etiam ejuſdem qualitatis, celebrandis, ſtipendia, quantumcunque incongrua, & exigua, ſive ab una, ſive a pluribus perſonis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Eccleſiis, Capitulis, Collegiis, Hoſpitalibus, Societatibus, Monaſteriis, Conventibus, Congregationibus, Domibus, ac locis piis quibuſcunque, tam ſecularibus, quam Regularibus: Sacra Congr. ſub obteſtatione divini judicii mandat, ac præcipit, ut abſolute tot Miſſæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præſcriptæ fuerint, ita, ut alioquin ii, ad quos pertinet, ſuæ obligationi non ſatisfaciant; quinimo graviter peccent, & ad reſtitutionem teneantur.

§. IV. Id vero, ut deinceps obſervetur exactius, Sacra Congr. eadem auctoritate revocat privilegia, & indulta omnia quibuſvis perſonis, Eccleſiis, ac locis piis, tam ſecularibus, quam regularibus, cujuſcunque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti, quamcunque ob cauſam conceſſa, quibus indulgetur, ut certarum Miſſarum, vel Anniverſariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, ſeu Orationibus plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis ſatisfiat.

§. V. Ac ſimiliter omne damnabile lucrum ab Eccleſia removere volens, prohibet Sacerdoti, qui Miſſam ſuſcepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eamdem Miſſam alteri, parte ejuſdem eleemosynæ ſibi retenta, celebrandam committat.

§. VI. Præterea, ne in Eccleſis, in quibus onera Miſſarum in perpetuum impoſita ſunt, Sacerdotes in eis, ut par eſt, adimplendis eo tepidiores, ac ſegniores reddantur, quod

beat.

§. VIII. Ad hæc Sacr. Congreg. quibuſvis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & ſingulis Eccleſiarum, ac piorum locorum, tam ſecularium, quam regularium Superioribus, vel aliis, ad quos pertinet, diſtricte prohibet, ne in poſterum onera perpetua ſuſcipiant Miſſarum celabrandarum: ſeculares quidem ſine Epiſcopi, vel ejus generalis Vicarii: Regulares vero ſine Generalis, vel Provincialis conſenſu, & licentia in ſcriptis, & gratis concedenda: alioquin ſecularis, qui hujus prohibitionis transgreſſor extiterit, ab ingreſſu Eccleſiæ interdictus ſit eo ipſo: Regularis vero pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vociſque activæ, & paſſivæ, abſque alia declaratione incurrat.

§. IX. Eleemosynas vero manuales, & quotidianas pro Miſſis celebrandis, ita demum iidem accipere poſſint, ſi oneribus antea impoſitis ita ſatisfecerint, ut nova quoque onera ſuſcipere valeant; alioquin omnino abſtineant ab hujuſmodi eleemosynis, etiam ſponte oblatis, in futurum recipiendis, & capſulas auferant ab Eccleſiis cum inſcriptione illa: *Eleemosyna pro Miſſis*, vel alia ſimili, ſub iiſdem pœnis ipſo facto incurrendis, ne fideles hac ratione fruſtentur.

§. X. Epiſcopus vero, ſeu ejus Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requiſiti, in ſingulis caſibus diligenter inquirant, de ſingulis Miſſarum celebrandarum obligationibus, cuique Eccleſiæ, Monaſterio, aut loco pio incumbentibus: nec antea aſſenſum hujuſmodi, aut licentiam præbeant, quam eis legitime conſtiterit, illius Sacerdotes, tam novo oneri ſuſcipiendo, quam antiquis jam ſuſceptis ſatisfacere poſſe, præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui Eccleſiis, & locis piis relinquuntur, omnino reſpondeant oneribus adjunctis ſecundum morem cujuſque civitatis, vel provinciæ: intelligantque, ſi in re tanti momenti deſides, aut negligentes fuerint, in noviſſimo die ſe hujus prætermiſſi muneris rationem eſſe reddituros.

§. XI. Poſtremo Illuſtriſſimi Patres non ſine gravi animi dolore intelligentes, mala fere omnia, quæ regularem diſciplinam evertunt, ac præcipue nimiam hanc facilitatem fovent in oneribus Miſſarum ſupra vires ſuſcipiendis, veluti ex infecta radice, pullulare ex majori Regularium numero, quam ferant redditus, & eleemosynæ cujuſque monaſterii, inhærentes Summorum Pontificum, ac Sacri Trident. Conc. Decretis, hac de re editis, Sanctiſſimi Domini noſtri auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & ſingulis Generalibus, Provincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Guardianis, Vicariis, & quibuſcunque aliis Superioribus monaſteriorum, conventuum, ac domorum regularium, bona immobilia poſſidentium, vel non poſſidentium, cujuſcunque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti, exiſtentium intra fines Italiæ, & Inſularum adjacentium, ut ſinguli, ad quos pertinet, in qualibet provincia, adhibitis duobus, aut tribus Regularibus ſui Ordinis, vel Congregationis probatioribus, & rerum uſu peritioribus, bona immobilia, cenſus, redditus, & proventus omnes, conſuetas item eleemosynas, & obventiones, tam communes monaſteriorum, conventuum, & domorum ejuſdem provinciæ, quam etiam ſingularibus perſonis Reli-

gioſis

Digitized by Google

onerum præciſam notam ipſimet Capitulo, ſeu Congregationi exhibeant, ut in illo diligenter omnibus diſcuſſis, cujuſque familiæ, monaſterii, conventus, ac domus regularis in ſingula quaque provincia certus earum tantum perſonarum numerus, Patrum capitularium voto præſigatur, quæ redditibus, eleemoſynis, & obventionibus, ut ſuperius, ſufficenter alii poſſint.

§. XIII. Ne vero Superiores, qui id præſtare debent, ſerius, aut remiſſius, quam par eſt, ſuo muneri ſatisfaciant: mandat Sacra Congregatio, ut infra annum, poſt proximum Capitulum generale, vel provinciale computandum, omnia hoc de genere capitulariter geſta, in authanticam formam redacta, ad Sacram ipſam Congregat. Conc. ſinguli mittant.

§. XIV. Numerumque familiæ, ſingulorumque Conventuum, Monaſteriorum, & domorum hujuſmodi Regularium, Capituli, ſeu Congregationis generalis, vel provincialis ſententia, & auctoritate præfinitum, iidem Superiores, tam Generales, & Provinciales omnes, quam locales, perpetuo ſervare omnino teneantur, nec poſſint illum quoquomodo augere, etiam prætextu augmenti reddituum, abſque Sacræ ipſius Congregationis licentia: Superiores autem hujuſmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præſtiterint, vel numerum, ut ſupra præſcriptum, quovismodo augere præſumpſerint, privationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebant, vociſque activæ, & paſſivæ, & ad omnia ſuæ Religionis officia, & gradus, inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipſo incurrere, atque aliis, etiam gravioribus, a Sede Apoſt. infligendis pœnis, Sac. Congr. ſubjacere voluit, & declaravit.

§. XV. Deinceps vero monaſterium, conventus, domus, Congregatio, vel Societas Religioſorum, ſeu Regularium nullibi recipiatur, niſi præter alia ad id requiſita, in ſingulis hujuſmodi locis duodecim ſaltem Fratres, aut Monaci, ſeu Religioſi degere, & ex redditibus, & conſuetis eleemoſynis, detractis omnibus, ut ſupra detrahendis, competenter ſuſtentari valeant, ad præſcriptum Decreti fel. record. Gregor. XV. hac de re editi: alioquin monaſteria, & loca hujuſmodi poſthac recipienda, in quibus duodecim Religioſi, ut ſupra, ſuſtentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint, Ordinarii loci viſitationi, correctioni, atque omnimodæ juriſdictioni ſubjecta eſſe intelligantur.

§. XVI. Porro, ne ullo unquam tempore hæc in oblivionem, ſeu deſuetudinem abeant, Superiores locales cujuſque monaſterii, conventus, ac domus regularis curare, atque efficere teneantur, ſub pœna privationis officii, vociſque activæ, & paſſivæ ipſo facto incurrenda, ut in perpetuum, ſexto quoque menſe, ideſt feria ſecunda poſt primam Dominicam Adventus, & feria ſexta poſt octavam Corporis Chriſti, præſentes ordinationes in publica Menſa perlegantur . . . . ſequitur derogatio &c.

§. XXI. Excitatis autem ſuper præmiſſorum decretorum intelligentia, ſeu interpretatione, infraſcriptis dubiis, prodierunt a memorata Congreg. ſimili auctoritate illi a præfato Urbano Papa VIII. ſpecialiter attributa, reſponſiones, ſeu declarationes inferius apponendæ.

Super I. Sacræ Congregationis Decreto de celebratione Miſſarum, quo prohibetur, ne Epiſcopi in diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alias quo-

Digitized by Google

ab offerente, vel ab Ordinario?

III. An, cum Ordinarius præſcripſerit eleemoſynam congruam juxta qualitatem loci, perſonarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes ſtipendium minus congruo, teneantur Miſſas, illis ab offerente præſcriptas celebrare.

IV. An Sacerdotes, qui tenentur Miſſas celebrare ratione beneficii, ſeu capellæ, legati, aut ſalarii, poſſint etiam manualem eleemoſynam pro Miſſis votivis, aut defunctorum recipere, & unico Miſſæ ſacrificio utrique oneri ſatisfacere?

V. Poſito, quod teſtator relinquat, ut celebrentur pro ejus anima centum Miſſæ, abſque ulla præſcriptione eleemoſynæ.

Quæritur, an liberum ſit hæredibus eleemoſynam ſibi beneviſam præſcribere, an vero eadem eleemoſyna præſcribenda ſit ab Ordinario?

VI. Super tertio Congregat. Decreto, in quo eadem Congr. revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Miſſarum, vel Anniverſariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, ſeu Orationibus, plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis ſatisfiat.

Quæritur, an verba (*in futurum ſuſcipiendis*) intelligenda ſint de oneribus ſuſcipiendis poſt privilegium?

VII. Super quarto ejuſdem Congr. Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui ſuſcepit Miſſam celebrandam cum certa eleemoſyna, ne eamdem Miſſam alteri, parte ejuſdem eleemoſynæ ſibi retenta, celebrandam committat.

Quæritur, an permittendum ſit Adminiſtratoribus Eccleſiarum, ut retineant aliquam eleemoſynarum portionem pro expenſis manutentionis Eccleſiæ, Altarium, inſervientium, paramentorum, luminum, vini, hoſtiæ, & ſimilium.

VIII. An hoc Decretum habeat locum in beneficiis, quæ conferuntur in titulum, ideſt, an Rector beneficii, qui poteſt per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare ſtipendium ad rationem reddituum beneficii.

X. An Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemoſyna major ſolita pro celebratione Miſſæ, debeant dare eamdem integram eleemoſynam iis, quibus Miſſas celebrandas committunt; an vero ſatis ſit, ut dent celebrantibus eleemoſynam conſuetam.

XI. Super quinto ejuſdem Congr. Decreto, quo inter cætera ſtatuitur in hæc verba. *Eleemoſynas vero manuales, & quotidianas pro Miſſis celebrandis, ita demum iidem accipere poſſint, ſi oneribus antea impoſitis ita ſatisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant; alioquin omnino abſtineant ab hujuſmodi eleemoſynis, etiam ſponte oblatis, in futurum recipiendis, & capſulas auferant &c.*

Quæritur, an hoc Decretum prohibeat abſolute, quominus accipiant novas eleemoſynas ii, qui acceptis non ſatisfecerunt; & quid, ſi congruo tempore poſſint omnibus ſatisfacere?

XII. Quid, ſi offerens eleemoſynas, audito impedimento, conſentiat, ut Sacerdos Miſſam celebret, cum primum poterit?

XIII. An pœna interdicti, & aliæ appoſitæ in eodem Decreto afficiant, tam eos, qui accipiunt eleemoſynas contra formam ibi præſcriptam, quam eos, qui non auferunt capſulas ab Eccleſiis, ut ibidem præcipitur.

XIV. An in hoc Decreto comprehendantur illæ capſulæ, quæ apponi ſolent in Eccleſiis in die Commemorationis omnium Sanctorum, & vulgo dicuntur *Caſſe de' Morti*.

XV. An

Digitized by Google

ſteriis Religioſorum præfigatur numerus, qui ex conſuetis redditibus, aut eleemoſynis commode poſſint ſuſtentari.

Quæritur, an, ubi hæc præfixio facta jam fuit in vim ſimilis Decreti Sanctæ memor. Pauli V. abſque tamen computatione redditxum cujuſque Religioſi, ſit denuo facienda, nec ne?

XVIII. An Novitii, ad habitum regularem admiſſi, poſſint admitti ad profeſſionem in monaſteriis, in quibus habita, ut ſupra, præfixione numeri, commode ali non poſſunt?

XIX. Super ultimo, quo cavetur, ut nullibi recipiantur conventus Regularium, niſi præter alia ad id requiſita, duodecim ſaltem Fratres in eis degere, & competenter ſuſtentari valeant, itaut alioquin ſubſint juriſdictioni Ordinarii.

Quæritur; an hoc Decretum, quod videtur editum in ordine ad celebrationem Miſſarum, comprehendat eas Religiones, quę non conſueverint onera Miſſarum recipere, ut ſunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Jeſu?

XX. An idem Decretum, ubi diſponit, ut nullibi recipiantur monaſteria, niſi &c. habeat locum in Italia dumtaxat, ad quam eſt reſtrictum Decretum proxime antecedens; an vero etiam extra Italiam.

DECLARATIONES, AUT RESPONSIONES AD SUPRADICTA DUBIA.

§. XXII. Sacra Congreg. Cardinalium Conc. Trident. Interpretum, auctoritate ſibi a Sanctiſſimo Domino noſtro attributa, ad ſingula dubia ſuperius propoſita, ad hunc modum reſpondit, videlicet.

Ad I. Etſi legatum ſit adeo tenue, nihilominus pro reductione oneris, ut ſupra impoſiti, ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apoſtol. eſſe adeundam, quæ abſque ulla impenſa id ſtatuet, quod magis in Domino e re eſſe judicaverit. Verumtamen, ſi ipſa in beneficii erectione expreſſe cautum fuerit, ut liceat Epiſcopo injunctum onus reducere, ac moderari, legem hanc fundationis, quam decreta hac de re edita non ſuſtulerunt, eſſe validam, & obſervandam.

Ad II. Eſſe intelligenda de præſcriptione facta ab eo, qui eleemoſynam tribuit, non autem ab Ordinario. Quod ſi tribuens eleemoſynam numerum Miſſarum celebrandarum non præſcripſerit, tunc tot Miſſas celebrari debere, quot præſcripſerit Ordinarius, ſecundum morem civitatis, vel provinciæ.

Ad III. Teneri.

Ad IV. Sacerdotes, quibus diebus tenentur Miſſas celebrare ratione beneficii, ſeu capellæ, legati, aut ſalarii, ſi eleemoſynas pro aliis etiam Miſſis celebrandis ſuſceperint, non poſſe eadem Miſſa utrique obligationi ſatisfacere.

Ad V. Cenſuit, ubi nullam certam eleemoſynam teſtator reliquit, eſſe ab Epiſcopo præſcribendam eleemoſynam congruam, quæ reſpondeat oneribus Miſſarum celebrandarum, ſecundum morem civitatis, vel provinciæ.

Ad VI. Ita eſſe intelligenda.

Ad VII. Reſpondit, permittendum non eſſe, ut Eccleſia, ac loca pia, ſeu illorum Adminiſtratores, ex eleemoſynis Miſſarum celebrandarum ullam, utcunque minimam portionem retineant ratione expenſarum, quas ſubeunt in Miſſarum celebratione, niſi

Digitized by Google

Ad X. Debere abſolute integram eleemoſynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem ſibi retinere poſſe.

Ad XI. Reſpondit, non prohibere abſolute: ac proterea, etſi oneribus jam ſuſceptis non ſatisfecerint, poſſe tamen nova etiam onera ſuſcipere Miſſarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus poſſint omnibus ſatisfacere.

Ad XII. Quamvis onera ſuſcepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, ſi tamen tribuens eleemoſynam pro aliarum Miſſarum celebratione id ſciat, & conſentiat, ut illæ tunc demum celebrentur, cum ſuſceptis oneribus ſatisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quominus eo caſu eleemoſyna accipiatur pro iiſdem Miſſis, juxta benefactoris conſenſum celebrandis.

Ad XIII. Has pœnas non habere locum, niſi in ſuſcepturis onera perpetua Miſſarum celebrandarum ſine licentia Epiſcopi, vel ejus generalis Vicarii, aut Generalis, vel Provincialis.

Ad XIV. Comprehendi.

Ad XV. Non poſſe, niſi de conſenſu eorum, qui eleemoſynas tribuunt, ut ſupra in reſponſione ad XII.

Ad XVI. Comprehendi etiam privatos Sacerdotes.

Ad XVI. Numeri præfixionem eſſe iterum faciendam, ſervata forma ultimi Decreti, hac de re editi.

ad XVIII. Eſſe admittendos ad profeſſionem, ſi alias habiles exiſtant, ac deinde in aliquo alio monaſterio ejuſdem Religionis eſſe collocandos, ubi commode ali poſſint.

Ad XIX. Cenſuit comprehendere.

Ad XX. Hebere locum extra Italiam.

Coſmus Card. de Torres, *Proſp. Fagnan. Congr. Secr.*

§§. XXII. XXIII. & XXIV....,

§. XXV. Inſuper, ut in re tanti momenti conſultius, ac majori, ut par eſt, circumſpectione procedatur: ſi qui forſan fuerint, vel ſint, qui ſuis pravis, & erroneis intentionibus, ſeu opinionibus blandiri volentes, Miſſarum celebrationem omittant ſub malitioſa, vel irrationabili ſpe earumdem condonationem, vel reductionem a Sede Apoſtol. vel compoſitionem a Reverenda Fabrica Sancti Petri de Urbe obtinendi; Congregatio præfata, tum eoſdem, tum quoſcunque alios, qui poſthac in adeo deteſtabiles abuſus auſi fuerint offendere, certiores fieri, & monitos eſſe voluit, præfatas condonationes, & reductiones ab eadem Sede, nonniſi ex rationabili cauſa, ſeu æqua commiſeratione, compoſitiones vero à dicta Fabrica utente ſuis facultatibus, & privilegiis, nonniſi ex cauſa pariter rationabili, & cum clauſulis opportunis, & præſertim cum illa: *Dummodo malitioſe non omiſerint animo habendi compoſitionem, alias gratia nullo modo ſuffragetur*, admitti conſueviſſe, & ſolere: quapropter, ut locus omnis in poſterum hiſce prætextibus præcludatur, memorata Congregatio tales intentiones, opiniones, ſeu ſpes, ac eleemoſynarum, ſive in toto, ſive in parte verſiones in alium, quam præfatarum Miſſarum uſum, ſeu ſatisfactionem, & quaſcunque alias directas, vel indirectas, immediatas, vel mediatas contraventiones, ſeu circumventiones, declarat prorſus irrationabiles, injuſtas, & illicitas, illaſque omnino reprobat, & damnat, & interdicit.

§. XXVI. Cumque hujuſmodi abſurda ex eo plerumque proveniant, quod onera Miſſarum ſupra vires ſuſcipiantur, caveant omnes, & ſinguli Rectores, Superiores, & Miniſtri

Digitized by Google

illorum, quam iſtarum adimplementum, & eleemoſynas diſtincte diligenter annotare, & annotandas, ſeu annotanda curare, ſingulisque annis de ſupradictis adimplementis, eleemoſynis, & oneribus pariter exactam rationem ſuis Superioribus reddere, ac omnes, & ſingulas rationes hujuſmodi in præfatis reſpective libris ſimili diſtinctione, & diligentia, tam præfati, a quibus rationes debent reddi, quam Superiores, quibus reddendæ erunt, deſcribere, ſive annotare, ſive deſcribendas, vel annotandas reſpective curare.

§. XXVIII. Quibus ſemper ſalvis, debeant ulterius Regulares prædicti omnes, & quaſcunque eleemoſynas, tum manualium, tum perpetuarum, & temporalium Miſſarum reponere in capſa particulari ſub duabus clavibus; quarum una penes Superiorem localem, altera vero penes alium a Capitulo conventuali deputandum retineatur, ac de iiſdem eleemoſynis, & celebratione Miſſarum coram Patribus diſcretis, ſeu Conſiliariis, vel alio ſimili modo nuncupatis, ſingulis menſibus diſtrictam rationem exigere, & reſpective reddere.

§. XXIX. Quod ſi prædicti, ad quos cura tabellæ, capſæ, & librorum præfatorum reſpective pertinet, ſeu pertinere debet, ſuam operam præmiſſis, ut præfertur, minime navaverint, & Superiores, tum ſecularium, tum regularium Eccleſiarum rationem prædictam non exegerint, ſeu non invigilaverint, quod præfati, qui in curam tabellarum, & librorum incumbunt, ſuo muneri, ut præfertur, ſatisfaciant, in ſingulis reſpective caſibus, ſeculares pœnam ſuſpenſionis incurrant, Regulares vero voce activa, & paſſiva, ac gradibus, & officiis, quæ obtinent, ipſo facto, & abſque alia declaratione privati ſint, & intelligantur, necnon ad hujuſmodi gradus, & officia obtinenda ſimiliter inhabilitentur, & inhabilitati ſint, & intelligantur.

§. XXX. Porro, ne ullo unquam tempore omnia, & ſingula decreta prædicta in oblivionem, ſeu deſuetudinem abeant, Rectores, Superiores, ſeu Capitula Eccleſiarum ſecularium illa retineant publice expoſita in eorum ſacrario; Superiores vero locales cujuſcunque monaſterii, conventus, ac domus regularis curare, & efficere teneantur ſub pœna privationis officiorum, quæ obtinent, vociſque activæ, & paſſivæ ipſo facto incurrenda, ut in perpetuum ſexto quoque menſe, idest, feria ſecunda poſt primam Dominicam Adventus, & feria ſexta poſt octavam Corporis Chriſti, omnes, & ſingulæ præmiſſæ, tum inſertæ, ſeu confirmatæ, tum in præſens factæ ordinationes una cum dictis declarationibus in publica menſa perlegantur.

§. XXXI. Meminerint igitur, & ſatagant Ordinarii, ut a perſonis, & in Eccleſiis quoquomodo, etiam in vim decretorum Conc. Trid. ſibi ſubjectis, Miſſæ, ea, qua par eſt, fide, & diligentia celebrentur; & cuncta, & ſingula decreta hujuſmodi omnimodæ executioni demandentur, nedum juſtitiam recurrentibus, ſeu inſtantibus reddentes, ſed ex officio, tum in viſitationibus, tum in aliis actibus, & modis, quos expedire, & convenire toties, quoties judicaverint, inquirentes, ne aliquid committatur, pervertatur, differatur, vel omittatur, quod his omnibus, & ſingulis decretis adverſetur.

§. XXXII. Caveant etiam reſpective omnes Regulares, tum ſubditi, tum Superiores quicunque, nedum locales, ſed etiam Provinciales, & Generales, ne Miſſarum celebratio, & omnium decretorum præmiſſorum executio, cum pernicie propriarum anima-

rum

Digitized by Google

nibus, ad limites, & tenorem præſentium decretorum [illegible] omnino, & integraliter ſatisfactum; vel deficiente aliqua modica ſatisfactione, poſſit etiam hujuſmodi reſiduali implemento Miſſarum, diſtincte referendarum, intra breve tempus moraliter ſatisfieri ☞ ea adjecta, & omnino adimplenda conditione, quod ante præfatæ atteſtationis exhibitionem quicunque Superiores locales prædicti vocem activam, ſeu paſſivam in memoratis Capitulis, ſeu Congregationibus omnino habere non valeant.

§. XXXIV. Propterea Provinciales, Vicarii, & Viſitatores Provinciarum, ſeu Congregationum debebunt in fine eorum regiminis Superioribus Generalibus in forma probante oſtendere, quod executioni præſentium decretorum ſedulo invigilaverint, & ad eorum tenorem in omnibus, & ſingulis conventibus, ſeu monaſteriis, vel domibus regularibus Provinciæ, ſeu Congregationis, de omnibus, & ſingulis oneribus, & obligationibus, ac inſimul ſatisfactionibus Miſſarum, exactam, & diligentem rationem exegerint; ac contra delinquentes ad declarationem, & executionem reſpective pœnarum in Decretis contentarum proceſſerint, & de adimplemento circa ea, quæ in præmiſſis ad ipſos ſpectant, legitime docuerint ☞ alias ad vocem activam, & paſſivam in Capitulis generalibus nullatenus admittantur.

§. XXXV. Cæterum, quia etiam ad quamplures Archiconfraternitates, Confraternitates, Societates, Congregationes, Hoſpitalia, Altaria, Capellas, Oratoria, & Eccleſias, ac alia loca, & opera pia, quomodolibet nuncupata, quæ cuicunque curæ, ſeu regimini, aut adminiſtrationi, vel directioni laicorum cujuslibet gradus, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ, etiam ſpeciali, & individuali nota dignorum dumtaxat, vel quorumcunque eccleſiaſticorum, & laicorum hujuſmodi mixtim commendata, annexa, ſeu quomodocunque commiſſa, vel attributa ſunt, onus, ſeu cura celebrationis Miſſarum, ſive manualium, ſive ad tempus, vel in perpetuum pertinent: hinc, ſalvis ſemper iis, quæ in præinſertis Decretis continentur, omnes, & quicunque hujuſmodi Archiconfraternitatum, Societatum, Congregationum, Hoſpitalium, Altarium, Capellarum, Oratoriorum, & Eccleſiarum, ac aliorum locorum, & operum priorum Rectores, ſeu Adminiſtratores, vel Directores, & alii hujuſmodi Officiales, necnon ii, ad quos cura tabellæ, & librorum in præmiſſis ſpectat, tabellam, libros, & hæc Decreta reſpective, juxta modos ſuperius expreſſos, ſimiliter retinere, necnon de oneribus, ac celebrationibus, & eleemoſynis dictarum Miſſarum ſingulis annis rationem exigere, & reſpective iis, ad quos pertinet, reddere, ſub pœnis arbitrio, & in ſubſidium excommunicationis, teneantur. Sequuntur clauſulæ derogatoriæ.

Cum autem poſt hęc Decreta quædam pravæ Doctorum opiniones vulgatæ fuerint, in ſequentibus Propoſitionibus expreſſæ, videlicet = Poſt Decretum Urbani poteſt Sacerdos, cui Miſſæ celebrandæ traduntur, per alium ſatisfacere, collato illi minori ſtipendio, alia parte ſtipendii ſibi retenta = Duplicatum ſtipendium poteſt Sacerdos pro eadem Miſſa licite accipere, applicando petenti partem etiam ſpecialiſſimam fructus ipſimet celebranti correſpondentem, idque poſt decretum Urbani VIII. = Non eſt contra Juſtitiam pro pluribus Sacrificiis ſtipendium accipere, & Sacrificium unum offerre: neque etiam eſt contra fidelitatem, etiamſi promittam promiſſione, etiam juramento firmata, danti ſtipendium, quod pro nullo alio offeram =. Annuum legatum pro anima relictum, non durat plusquam per decem annos = Quæ omnes Propoſitiones *die 24. Septembris* 1665. proſcriptæ fuerunt ab Alexandro VII.

His tandem Decretis, & S. Congregationis reſpon-

Digitized by Google

ſunt minoris pretii, quam illic, ubi accipiuntur, darentur. Id quam obſonum ſit, atque alienum ab ipſa, ſive expreſſa, ſive tacita pie offerentium voluntate, omnes plane intelligunt. Nec aliter exiſtimandum eſt; in illa enim potius Miſſas eſſe celebrandas quiſque vult, ad quam, Religionis, & pietatis ſtimulis ductus, & eleemoſynas confert, aut in qua quiſpiam fortaſſe tumulatus eſt, quam in alia Eccleſia ſibi prorſus ignota. Quod ſane, veluti mercaturis faciendis a turpis lucri cupiditate inductum, non ſolum ab avaritiæ ſuſpicione, & vitio, verum etiam a furti crimine, unde reſtitutioni ſubjaceat, haud immune, in cauſa eſt, ut bonorum quamplurimi, ad quorum notitiam mercatura hujuſmodi venit, graviter offenſi, ab eleemoſynis ad celebrandas Miſſas amplius offerendis ſeſe abſtineant. Execrabilem hujuſmodi abuſum alicubi ſenſim irrepentem deteſtantes Romani Pontifices Prædeceſſ. Noſtri, de conſilio tum Congregationis S. R. E. Cardinalium Univerſalis Inquiſitionis contra hæreticam pravitatem, tum Congr. Conc. Trid. Interpretum, decretum voluerunt, nimirum a quolibet Sacerdote ſtipendio, ſeu eleemoſyna majoris pretii pro celebratione Miſſæ a quocunque accepta, non poſſe alteri Sacerdoti Miſſam hujuſmodi celebraturo ſtipendium, ſeu eleemoſynam minoris pretii erogari, etſi eidem Sacerdoti Miſſam celebranti, & conſentienti, ſe majoris pretii ſtipendium, ſeu eleemoſynam accepiſſe indicaſſet... Quoniam autem ita comparatum eſt, ut præſentis pœnæ metu ſalutaribus monitis facilius obtemperetur, per Edictum in veſtris diœceſibus proponendum affigendunque, univerſis notum facite, quemcunque, qui eleemoſynas, ſeu ſtipendia majoris pretii pro Miſſis celebrandis, quemadmodum locorum conſuetudines, vel ſynodalia ſtatuta exigunt, *colligens*, & Miſſas, retenta ſibi parte earumdem eleemoſynarum, ſeu ſtipendiorum acceptorum, ſive ibidem, ſive alibi, ubi pro Miſſis celebrandis minora ſtipendia, ſeu eleemoſynæ tribuuntur, celebrari fecerit: *laicum quidem*, *ſeu ſecularem*, præter alias arbitrio veſtro irrogandas pænas, *excommunicationis* pœnam: *Clericum* vero, ſive quemcunque *Sacerdotem*, *pœnam ſuſpenſionis ipſo facto incurrere*, a quibus nullus per alium, quam per Nos ipſos, ſeu Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, niſi in mortis articulo conſtitutus, abſolvi poſſit.

Nota I. Quod cum in reſponſo S. Congr. ad X. dubium caveatur = Sacerdotem, cui offertur eleemosyna major ſolita pro Miſſa celebranda, teneri illam integram tribuere alteri Sacerdoti, ſi huic forte eamdem celebrandam committat, nulla parte ſibi retenta = nullatenus mentio fiat pœnarum contra transgredientem inflictarum, juvat refere tria excitata dubia ſuper hoc eodem Decreto coram Congr. Conc. 5. *Julii 1664. in Anconitana Eleemosynæ*.

I. An Sacerdos illud transgrediens, peccet mortaliter.

II. An muneri ſuo ſatisfaciat.

III. An ad reſtitutionem teneatur.

Ad quæ S. Congreg. reſpondit.

Ad I. Peccare mortaliter. Ad II. Negative, in caſu, & ad effectum, de quo agitur, hoceſt, non ſatisfacit muneri ſuo, quoad diſtributionem eleemosynæ, licet ſatisfaçiat, quoad Sacrificium Miſſæ, Ad III. Affirmative.

Si autem quæras, cui facienda ſit reſtitutio (ad quam quidem tenetur ex mente Summorum Pontificum, & præſertim laudati Benedicti, ut ſupra) an Sacerdoti celebranti? dico faciendam eſſe huic: cum enim in hunc tranſtulerit onus celebrandi, tranſtulit

quo-

Digitized by Google

ratum eſt, reſtringi ad unum menſem: *die enim* 17. *Julii* 1755. *ut ex lib. XIX. Decret. ejuſdem Congr. pag.* 497. ad dubium ſibi propoſitum, hoc dedit reſponſum, ibi = Cum in declaratione undecimi, impreſſa ſuper decretis de celebratione Miſſarum, permittatur receptio aliorum onerum Miſſarum celebrantis mentem: & Sacerdos celebrationem differens, peccaret mortaliter, & teneretur, vel poſt mortem dantis, vel poſt negocii jacturam ſub mortali eleemosynam reſtituere; quamdoquidem ſi non ratione materiæ, ratione tamen finis in re gravi ipſum dantem defraudavit, Mattheuc. *Offic. Cur. c. X. §. II. n.* 47.

S E C T I O L X V I I I.

Eadem Seſſio XXII. Proſequitur idem Decretum de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

DEinde, ut irreverentia vitetur, ſinguli in ſuis diœceſibus interdicant, ne cui vago, & ignoto Sacerdoti Miſsas celebrare liceat (juncto ſimili Decreto, contento in *cap. XVI. ſeſſ. XXIII. de reform.*)

Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendatitiis ſui Ordinarii literis ab ullo Epiſcopo ad divina celebranda, & Sacramenta miniſtranda admittatur.

Cum nonnulli falſo autumaverint, hujuſmodi Tridentini prohibitionem non extendi ad Sacerdotes regulares, utpote expreſſe non nominatos, S. Cong. Univerſalis Inquiſitionis declaravit ſuis literis encyclicis *datis die* 20. *Febr.* 1649. & 26. *Jan.* 1692. in quibus tam Epiſcopi, quam Vicarii generales, & Foranei admonentur, ne Sacerdotes advenas tam regulares, quam ſeculares ad Miſſæ celebrationem admitti patiantur = Niſi literas Epiſcopi, ac Prælati regularis prius oſtendant, quibus Sacerdotes ita probentur, ut nulla falſitatis umbra, vel ſuſpicio relinquatur = Ita autem hoc Tridentini, & dictæ S. Cong. Decretum ſervandum eſt, ut neque ipſis Regularibus privilegium ullum ſuffragetur, quin prohiberi poſſint ab Epiſcopo, ne Sacerdotes ſeculares exteros ad ſacrum peragendum in ſuis Eccleſiis admittant, niſi prius horum literæ commendatitiæ recognitæ, & approbatæ fuerint per Ordinarium; ut declaravit Congr. Conc. *die* 17. *Novembr.* 1594. *lib. VIII. Decretor. pag.* 78.

His Concilii, & Congregationum laudatarum Decretis derogatum eſt Decretali Innocentii III. relatæ in *cap. III. Tua fraternitatis, de Cleric. peregrin.* in qua Patriarchæ Hieroſolymitano reſcripſit, ut Sacerdotibus ad eas partes ſine commendatitiis ſuorum Ordinariorum accedentibus permitteret ſecreto dumtaxat celebrare: ſive enim publice, ſive ſecreto ſine dictis commendatitiis quis celebraret, non ſatis coſtare poſſet, vel quod eſſet Sacerdos, vel aliquo canonico impedimento irretitus; quod quidem fuit Tridentini finis, ut notavi par. I. pag. 86, & 87.

S E C T I O L X I X.

Eadem Seſſio XXII. Proſequitur idem Decretum de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

NEminem præterea .... patiantur (loquitur ad Epiſcopos) privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam, & ad divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc Sacrificium a ſecularibus, aut Regularibus quibuſcunque peragi.

In

Digitized by Google

lib. III. cap. VI. num. 2.

= Tametſi ſacra Cardinalium Congr. Conc. Trid. Interpretum optimis innixa rationibus ſæpiſſime reſponderit, celebrandi licentias in privatis Oratoriis, non niſi a Sede Apoſtolica eſſe concedendas &c. Illuſtriſſimi Patres &c. Sanctiſſimi Domini noſtri juſſu ſignandum, duxerunt, facultatem hujuſmodi licentias dandi ipſius Conc. Decreto unicuique ademptam eſſe, ſolique Beatiſſimo Romano Pontifici eſſe reſervatam =.

Hoc tamen conciliari decreto nihil detractum eſt Epiſcoporum privilegio (etiam Titularium, ut tradit Monacellus *Formul. par. II. form. I. n.* 2. *Adnot. ad Decret. Commun. quotid.*) quo in ſuis domibus privatum Oratorium habere poſſint, in eoque Miſſam celebrare, aut celebrari facere, ut anno 1623. eadem Congr. explicans allatam poteſtatis reſtrictionem, declaravit per hæc verba = Proindeque Capellas, & Oratoria ad illorum uſum ubique locorum extructa minime comprehendi in prohibitione Conſtitutionis, juſſu ſan. mem. Pauli V. jampridem editæ de non celebrando in privatis Oratoriis = Ita ut in eo plures Miſſæ celebrari poſſint, etiam a Sacerdotibus, qui non ſunt ex familis, licet Epiſcopus abſens ſit; eamque audientes diebus feſtis quicunque, tametſi exteri, eccleſiaſtico præcepto ſatisfaciant.

Nec quidquam detractum eſt eorum ordinariæ poteſtati, quin impertiri poſſint facultatem celebrandi Miſſam in Oratoriis erectis in quibuſdam domibus, dummodo ab his ita ſint ſeparata, ut per eas ad illa non pateat ingreſſus, & a via publica cunctis pateat acceſſus, ut declaravit S. Congr. Epiſcop. & Regul. *in Coimbricenſi*, 1. *Julii* 1616. & Congreg. Conc. *in Nullius*, 13. *Junii* 1626. *& in Placentina*, 24. *Novemb.* 1626. *lib. XIII. Decretor. pag.* 18. *&* 147.

Hujuſmodi privilegium competens Epiſcopis, eorumque privatis Capellis, etiam extenditur ad Oratoria, ſeu Capellas privatas Cardinalium, licet non ſint Epiſcopi, ut docet laudatus Benedictus *loc. cit.* & declaravit Congr. Conc. 18. *Febr.* 1623. *lib. XII. Decretor. pag.* 121.

Extenditur pariter ad Oratoria, ſeu Capellas Seminarii ex decreto ejuſd. Congr. *in Viterbien.* 18. *Martii* 1686. *lib. XXXVI. Decretor. pag.* 185.

Sicuti & ad Capellas Carcerum, non autem palatii Magiſtratus, ut cenſuit *in Calaritana*, 14. *Novemb.* 1648. *lib. XVIII. Decretor. pag.* 543.

locis, quæ ſunt omnino extra Eccleſiam, & Oratoria, divino tantum cultui dicata. III. Præcepit, ut dicta Oratoria deſignentur, & viſitentur ab Ordinario: idem tamen *num.* 23. prout animadvertit Mattheuccius *Offic. Curiæ cap. X. §. III. num.* 81. refert, = Quod Sac. Congr. olim reſpondit, Oratoria exiſtentia in monaſteriis, vel hoſpitalibus, ordinaria, vel Apoſtolica auctoritate fundatis non comprehendi in prohibitione Conc. *verſ. Neve patiantur*. Propterea paſſim videntur hæc Oratoria erecta in Infirmariis, vel aliis locis monaſteriorum, quin præiverit Ordinariorum conſenſus, & viſitatio. Siquidem de illis non verificatur, quod ſint omnino extra Eccleſiam; cum appellatione Eccleſiæ aliquando veniant Religioſorum conventus, ut colligitur ex *cap. Alma mater, de Sent. excommun. in VI. cum ſua Gloſſ. verb. Monaſteriis, & can. Abbatis, §. Hac autem, LIV. diſt.* minuſque, quod ſint in ædibus privatis, cum ſint in loco religioſo. Et facilius hic per Petram *num.* 47. = Intrat communicatio privilegiorum, præſumiturque veriſimilis voluntas Pontificis concedentis; maxime, quia ex communi uſu, & praxi, ut dictum eſt, ſimilia Oratoria fixa videntur in clauſtris, & Infirmariis erecta. Et inde videtur mens Sanctæ Sedis eſſe, ut in caſu Indultum per communicationem participetur. Cæterum Superiores caute debent procedere, & non niſi in locis decentibus, aliis uſibus non deputatis, & pro præciſis neceſſitatibus, Oratoria cum Altari fixo ad celebrandum erigere. Cujus generis videntur eſſe Capellæ in Infirmariis conſtructæ, quæ deſerviunt, ut in eis Miſſam audiant ſenes, & impotentes ad accedendum ad Eccleſiam =.

Gatticus tamen *de Oratoriis privatis cap. XVIII. num.* 2. opinatur, pro erectione hujuſmodi Oratoriorum prærequiri Epiſcoporum conſenſum, ibi = Licet autem, quantum ad licitam celebrationem pertinet, Tridentinum Concilium religioſæ domus privata Oratoria non excluſerit; nonnihil tamen arctavit antiquam Regularium poteſtatem, ut ita magis reverentiæ Sacrificii conſuleretur. Equidem ante Concilium pene omnes Regulares, vel ex conceſſionibus Roman. Pontificum, vel ex indulgentia, aut tolerantia Epiſcoporum ad libitum in propriis domibus privata illa Oratoria erigebant. Attamen id non placuit Concilio, cui etſi opportunum viſum fuerit permittere Miſſarum celebrationem extra privatas domos in Oratoriis quibuſcunque, ad divinum tantum

inſtructis: propoſito enim Dubio Cong. Conc. 1 *Martii* 1687. *his verbis expreſſo* = In quadam domo rurali, ſita in loco ubi plures degunt habitatores, & adeſt etiam Eccleſia parochialis, commoratur unus Sacerdos regularis, qui præeſt adminiſtrationi, & culturæ bonorum conventus in d. loco exiſtentium. Cum autem dictus Regularis, licet reluctante Ordinario loci, prætendat in dicta domo Miſſam celebrare, fretus opinione nonnullorum Auctorum, præſertim Regularium, firmantium, a S. Conc. Trident. numquam derogatum fuiſſe privilegiis conceſſis habendi Oratoria in Grangiia conventuum, recreationi, vel bonorum adminiſtrationi deſtinatis: dubitari contingit. An Sacerdos regularis abſque peculiari Sedis Apoſtol. Indulto poſſit in dicta domo celebrare = S. Congt. reſpondit *Negative* = Quam ſententiam ex hoc eod. Decreto tuetur Card. Petra in Commentar. ad Conſtit. VIII. Honori III. *tom. II. Sect. unic. numer.* 53. & Matheuccius *loc. cit. n.* 83. cum hujuſmodi loca ſint Grangiæ ſimpliciter, & in ſenſu proprio nec vocari poſſint ſacra, nec religioſa, nec pia, ad differentiam Grangiarum inproprie dictarum, quæ ſunt nonniſi parvi conventus, numquam ſupreſſi, dependentes ab aliquo principali monaſterio, cujus ſunt membra, in quibus ob redditum tenuitatem ſuſtentari nequeunt Religioſi in ſufficenti numero ad diſciplinam regularem ſervandam, ut inter unam, & alteram Grangiam diſtingunt DD. apud Fagnan. *in cap. XXVII. Auctoritate, de Cenſibus, in Opuſculo de Grangiis num.* 2. & Card. Petram *loc. cit.*

Licet enim ex dicto cap. poſſent Regulares in Grangiis primæ ſpecei habere privata Oratoria, in iiſque Miſſam celebrare, hodie tamen tam ex ſæpe laudato Tridentini decreto, quam ex allata Congr. declaratione illud abrogatum eſt, ut etiam notavit Matheuccius dicto *num.* 83. Sicuti & abrogatum eſt *cap. I. de Capell. Monac.* in quo Honorius III. eamdem facultatem indulſit Abbati, & conventui Aquinatenſi. Quod tamen caput non reperitur in Codice Gregoriano, ſed dumtaxat ex Cirone refertur a Gonzalez *in Commentario ad cit. cap. Auctoritate*, & a Card. Lauria *verb. Grangia*.

In eadem negativa ſententia eſt Gatticus, *capit. XVIII. de Oratoriis domeſticis num.* 24. qui probat, neque ſuffragari poſſe epiſcopalem licentiam, ſed requiri pontificiam, ad hoc, ut in iiſdem Oratoriis Miſſa celebrari queat, niſi Regulares communicent cum privilegiis Societatis Jeſu, in quo caſu ſentit num. 3. participare poſſe etiam de privilegio eidem Societati conceſſo a Gregorio XIII. *die* 3. *Maii* 1575. re, ſufficiat, quod aliquo tempore in eo loco aliqui reſidere ſoleant; dummodo locus ipſe Patrum Societatis reſidentiæ fuerit deſtinatus =.

Circa celebrationem Miſſæ tam in Altari portatili (ſeu, quod idem eſt, cum Petra conſecrata) quam in Oratoriis privatis laicorum, attendendum eſt ſequens Decretum Clementis XI. tranſmiſſum ad Ordinarios per loca tam intra, quam extra Italiam.

= Quoniam Sancta ſancte tractanda ſunt, ac præſertim tremendum incruenti Sacrificii Myſterium, quod omni religionis cultu, & veneratione peragendum eſt. Propterea ſuper obſervandis, & evitandis in celebratione Miſſarum in Sacroſanctis Oecumenicis Conciliis, ac præſertim Tridentino, ſub *cap. unico ſeſſ. XXII.* inter cætera ſtatutum eſt, ut tantum Sacrificium ſolummodo in Eccleſiis, aut Oratoriis, divino tantum cultui dicatis celebraretur, præcipiendo Epiſcopis, & locorum Ordinariis, ne privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſias peragi paterentur. Ac ſubinde Sacr. Congr. Eminentiſſ. & Reverendiſſ. S. R. E. Cardinalium ipſius Conc. Trident. executioni, & interpretationi præpoſitorum, ſæpe ſæpius per opportuna Decreta obrepentes abuſus eliminavit. Modernis tamen temporibus innotuit Sanctiſſimo Domino noſtro, quod nonnulli Epiſcopi, ſub prætextu privilegiorum, Capellis epiſcopalibus competentium, & complures Regulares, ſub prætextu privilegiorum, quæ ipſis a S. Sede indulta noſcuntur, per hujuſmodi privilegiorum dilatationem, ſeu potius exceſſum, & abuſum in nonnullis diœceſibus, præſertim Regni Neapolitani, ac in ipſa Neapolis civitate, ea ſibi licere putant, quæ permiſſa non ſunt, quinimo prohibita. Siquidem nonnulli Epiſcopi, etiam in aliena diœceſi, & extra domum propriæ habitationis in privatis laicorum domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut plures ex ſuis Capellanis vivificam Chriſti Hoſtiam immolare; Regulares vero in quibuſdam Magnatuum, ſeu aliarum nobilium perſonarum privatis Oratoriis, quæ certis quandoque ex cauſis a S. Sede Apoſtol. concedi ſolent, celebrare audent, vel plures Miſſas, quam in ipſis celebrare ſit indultum, vel abſque præſentia perſonarum, quarum contemplatione gratioſa conceſſio emanavit, vel extra debitas horas, & poſt meridiem, vel illis etiam diebus, quibus per Conſtitutiones diœceſanas, aut etiam per Decreta Sacr. Congr. Conc. celebrari prohibetur, aut quæ in ipſiſmet Indultis Apoſtol. excipiuntur, quominus in iis celebrari poſſit, aut etiam Altari portatili uti non verentur, in ſanctarum ſanctionum contemptum, & Sancti Sacrificii irriverentiam.

Quamo-

Digitized by Google

privatis, quæ per S. Sedem conceſſa fuerint, non licere Regularibus cujuſvis Ordinis, aut Inſtituti, ſeu Congregationis, etiam Societatis Jeſu, aut etiam cujuſcunque Ordinis Militaris, etiam S. Joannis Hieroſolymitani, aut aliis quibuſcunque Sacerdotibus, etiamſi eſſent Epiſcopi, in iis celebrare in diebus Paſchatis Sanctiſſimæ Reſurrectionis, Pentecoſtes, Nativitatis Domini noſtri Jeſu Chriſti, aliiſque anni feſtis ſolemnioribus, ac diebus in Indulto exceptis. In reliquis vero diebus, prædictis Regularibus, ſeu Sacerdotibus quibuſcunque, etiam Epiſcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi etiam unica Miſſa, quæ in Indulto conceditur, celebrata fuerit, ſuper quo celebraturus teneatur diligenter inquirere, & de eo ſe optime informare. Atque illa etiam in caſibus permiſſis celebrari nequeat poſt meridiem: demandando propterea ulterius, ac declarando in vis Regulares, procedant, etiam tamquam Sedis Apoſtol. Delegati, ad pœnas præſcriptas per idem Sacrum Conc. in dicto Decreto *ſeſſ. XXII.* uſque ad cenſuras latæ ſententiæ; tributa etiam eiſdem facultate per hoc Decretum ita procedendi, perinde, acſi per S. Sedem ſpecialiter conceſſa fuiſſet. Et ita Sanctitas ſua declarat, & ſervari mandat.

Romæ hac die 15. Decembr. 1703.

B. Card. Panciaticus Præfectus.

Jo: Dominicus Thomatus Epiſcopus Cyrnen.
S. C. C. Secret.

Huic tamen Decreto, in eo, quod tangit Epiſcopos, acceſſit ſequens declaratio, contenta in Conſtitutione Innocen. XIII. *Apoſtolici miniſterii* 13. *Maii* 1723. §. *XXII.* (quam Bened. XIII. confirmavit, Conſtit. *In ſupremo*, 23. *Septem.* 1724.) ibi.

Cumque circa Miſſarum celebrationem in privatis Oratoriis, necnon circa uſum Altaris geſtatorii, a rec. mem. Clemente Papa XI. Prædeceſſore etiam noſtro, opportunum Decretum promulgatum fuerit die 15. Decembr. anni 1703. Epiſcopi dent operam, ut omnia ibidem ſtatuta, etiam in Regnis Hiſpaniarum ſerventur, idemque Decretum in ſuis reſpective diœceſibus, ut facilius omnibus innoteſcat, publicari faciant; addita etiam prohibitione, ne in privatis Regularium cellis, ſive cubiculis erigatur Altare pro re ſacra ibidem facienda, & contra quoſcunque contravenientes cenſuris etiam eccleſiaſticis procedant, adhibita, quoad Regulares, auctoritate Sedis Apoſtol. in memorato Decreto ipſis delegata, remotaque quacunque contraria conſuetudine, etiam immemorabili. Declaramus tamen, quod cum in prædicto Decreto ſtatuatur, non licere Epiſcopis extra domum propriæ habitationis in domibus laicis erigere Altare, ibique ſacroſanctum Miſſæ Sacrificium celebrare, ſive celebrari facere, hujuſmodi prohibitio intelligenda non ſit de domibus etiam laicis, in quibus ipſi Epiſcopi forte occaſione Viſitationis, vel itineris, hoſpitio excipiantur; ut nec etiam quando Epiſcopi in caſibus a jure permiſſis, vel de ſpeciali Sedis Apoſtol. licentia abſentes a domo propriæ ordinariæ habitationis, moram idcirco faciant in aliena domo per modum ſimilis habitationis, his enim caſibus licita iis erit erectio Altaris ad effectum prædictæ celebrationis, non ſecus, ac in domo propriæ ordinariæ habitationis.

Per allatum Clementis Decretum derogatum eſt Decretali Bonifacii VIII. relatæ *in cap. XLI. Quoniam de Privileg. in VI.* in qua indulſit Epiſcopis (quos maxime decet quotidie Miſſam celebrare, aut ſaltem audire) ut ubique indiſcriminatim Altare mobile in hunc uſum ſecum haberent: unde hodie neque amplius attendenda eſt declaratio Cong. Conc. qua, = Cenſuit, Cardinales non ſecus, ac Epiſcopos ſine ulla Epiſcopi diœceſani licentia uti poſſe privilegio Altaris portatilis ad præſcriptum Conſtitutionis fel. record. Bonifacii VIII. quæ incipit, *Quoniam Epiſcopi*, nec hujuſmodi privilegium ſublatum fuiſſe Conc. Decreto *cap. unic. ſeſſ. XXII.* = prout legitur *lib. XII. Decretor. pag.* 122.

Abrogata eſt etiam Decretalis Honorii III. relata in *cap. XXX. In his, de Privil.* in qua inſertum eſt privilegium, quo Fratres Prædicatores, & Minores uti poterant Altari portatili, in eoque ubique Miſſam celebrare abſque Ordinariorum licentia: cui privilegio cæteroqui jam derogatum fuerat a Tridentino in

 ſupra

Digitized by Google

eadem domo habitationem habent, Nunquam exorta difficultas eſt; an, cum aut vir, aut uxor Miſſæ interſunt, ſi conſanguinei, & affines, qui in eadem domo habitant, præſentes pariter adſint, eccleſiaſtico præcepto diebus feſtis ſatisfaciant: id tamquam tutum, ac Brevis literæ cohærens habitum eſt. Summa autem difficultatis eo ſemper rediit, ut diſpiceretur, num, cum neuter conjugum adſit, ſed unus ex conſanguineis, aut affinibus in eadem domo habitantibus, poſſet, eo jubente, in privato Oratorio Miſsa celebrari; & num alii, qui in domo illa habitant, conſanguinei, & affines, eamdem audientes feſto die, eccleſiaſtico præcepto audiendi Miſsam ſatisfaciant, In hoc autem diviſæ de more Auctorum opiniones erant; verum cum hujuſce difficultatis punctum in Congr. Conc. die 3. Decembris 1740. in cauſa, cujus inſcriptio erat, *Marſicen. Oratorii*, propoſitum, ac diſcuſſum eſset; deciſum fuit, non poſse in privato Oratorio Miſsam celebrari, niſi Indultariorum præſentia ibidem haberetur; quod idem eſt, acſi dicatur, viri, vel uxoris, ad quos Breve directum erat; quemadmodum *in tom. IX. Reſolutionum Conc. anni* 1740. *ad pag.* 89. *& ſeqq.* videre eſt.

Cum autem Decreti hujuſce facta Nobis relatio eſset, idem per Nos ſub die 7. Januarii 1741. confirmatum fuit; ac præterea demandatum, ut in hujuſmodi Brevibus, in quibus certis quibuſdam, ac determinatis perſonis conceſſio fit, ut unam in privato Oratorio Miſſam celebrari facere poſſint, quæ Miſſa pro filiis, conſanguineis, & affinibus valeat, majoris claritatis gratia, ſubjecta clauſula adjungatur: *Volumus autem, quod nati, ac conſanguinei, & affines prædicti unicam dictam Miſſam, vobis quidem præſentibus, audire tantummodo, nunquam vero celebrari facere audeant*: Ut autem, quæ Indultariæ perſonæ ſint, facilæ agnoſci poſſet, ſine quarum præſentia Miſſa celebrari non poteſt, neque, qui eamdem audit, præcepto ſatisfacit; adjunximus, ut pro Indultariis perſonis illæ haberentur, quæ in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominatæ forent, cum ad eaſdem ipſas Breve dirigatur.

Nos ab hujuſmodi norma minime recedimus. Verum quia aliqua interdum in corpore Brevis perſona nominatur, qua præſente, conceditur, ut Miſſa celebrari poſſit, & quod alii affines, conſanguinei, vel familiares eamdem audientes, præcepto ſatisfaciant, etiamſi prædicta perſona in fronte Brevis minime nominetur; hinc eſt, quod, firma ſemper ea regula manente, ut poſſit in privato Oratorio Miſſa celebrari, dum aliqua ex Indultariis perſonis adſiſtit, quæ in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominatur; dicimus, poſſe Miſſam celebrari, etiamſi nulla earum perſonarum præſens adſit, quæ in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominantur, dummodo illa præſens ſit, cui in Brevis corpore nominatim, & expreſſe facultas tribuitur, ut poſſit in privato Oratorio, tum, cum ipſa adſiſtat, facere, ut Miſſa celebretur.

Atque, ut res exemplo magis pateat. Datur viro, & uxori facultas faciendi, ut in privato Oratorio Miſſa celebretur, atque ad hos Breve dirigitur. Hic autem vir ſuperſtitem habet matrem; hæc vero in fronte, ſeu inſcriptione Brevis minime nominatur; verum cum in Brevis corpore dicatur, quod ipſa quoque mater eamdem Miſſam celebrari facere poſſit, & valeat; id ſufficiens eſt, ut ſola matris præſentia adhibita, Miſſa in Oratorio celebrari poſſit, etiamſi mater in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominata non ſit.

Ex

Digitized by Google

SECTIO LXX.

Eadem Seſſio XXII. in Decreto de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

AB Eccleſiis vero muſicas eas, ubi ſive organo, ſive cantu laſciuum, aut impurum aliquid miſcetur; item ſeculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant, ut domus Dei, vere domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit.

Huic Decreto, ad muſicam laſcivam quod ſpectat, acceſſit probibitio Bened. XIII. in Conc. Romano, celebrato *an. 1725. a quo tit. XV. de Celebr. Miſſæ, Sacram. Eucbariſt. & Divin. offic. cap. VI.* innovatur Extravag. Joannis XXII. *Docta Sanctorum, inter communes, de Vit. & boneſtat. Cleric.* ac Conſtitutio Alexandri VII. muſicoque cantui in Eccleſiis modus imponitur, ibi.

Pro eo autem, quod muſicam in Eccleſiis ſpectat, præter Extravagantem *Docta, de Vita, & boneſtate Clericorum*, Edictum pariter fel, rec. Alexandri VII. innovandum eſſe ſtatuimus, prout hoc noſtro Decreto innovamus: ulteriuſque prohibendum ducimus, ne in Miſſis Defunctorum, diebuſque Adventus, & Quadrageſimæ, feſtis dumtaxat exceptis, organa pulſentur, nec aliud quodvis muſicum iuſtrumentum adhibeatur: quo tempore, Dominica ſcilicet Adventus tertia, dicta *Gaudete*, & Quadrageſimæ quarta, nuncupata *Lætare*, pulſari organa permittuntur in Miſſa tantummodo conventuali: ſub pœnis interea, in præcitata Extravaganti, & Edicto inflictis cohibeant Epiſcopi muſicæ Magiſtros, Organiſtas, & Cantores, alioſque quoſcunque a quibuſvis in Eccleſia indecori cantus modulationibus, ne fidelium magis videantur auribus pruri re quam pios in Deum affectus excitare.

In citata autem Extravaganti Joannis nedum reprobatur laſciva melodia, & decantatio motetorum vulgari lingua; ſed etiam præcipitur, delinquentes muſicos ſuſpendendos ab officio per octo dies, non exemptos per Ordinarios; exemptos vero ab eorum Prælatis.

In Conſtitutione vero Alexandri VII. *Piæ ſollicitudinis*, 23. *April.* 1657. edita pro Urbe Romæ, hæc ſubſequentibus pœnis prohibentur, ibi.

· Itaque de Venerab. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, ac dilectorum filiorum Romanæ Curiæ Prælatorum Congregationis ſuper negociis Viſitationis Apoſtol. a Nobis inſtitutæ conſilio, omnibus, & ſingulis Archipresbyteris, eorumque Vicariis, ac Capitulis, & Canonicis, choroque Præfectis quarum vis Eccleſiarum, & Baſilicarum, etiam patriarchalium, necnon Prælatis, Superioribus, Rectoribus, Adminiſtratoribus, Cuſtodibus, Guardianis, aliiſque Officialibus, quocunque nomine nuncupentur, quorumvis

Digitized by Google

Venerab. etiam Fratrum noſtrorum ejuſdem S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpoſitorum ſpecialiter approbentur, excluſis modulis iis, qui choreas, & prophanam potius, quam eccleſiaſticam melodiam imitantur.

Quod ut exactius ſervetur Superioribus, & Officialibus, aliiſque prædictis, ad quos ſpectat, ſub eiſdem pœnis injungimus, ne muſicæ Præfectos ad hujuſmodi munus recipiant, vel receptos in poſterum admittant, niſi prius præſtito ab eiſdem juramento de obſervandis præſentibus literis, cui juramento ſi contravenerint, a dilecto filio noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Vicario in Urbe prædicta in ſpiritualibus generali, tanquam perjurii, etiam corporaliter puniantur, ac exercitio officii hujuſmodi perpetuo privati remaneant, abſque ſpe reintegrationis, quæ a nemine, quacunque auctoritate prædito, etiam ſpecialem expreſſionem requirente, præterquam a Nobis, & Romanis Pontificibus Succeſs. noſtris concedi poſſit.

Verum circa allatam Alexandri Conſtitutionem Benedictus XIV. in Epiſtola encyclica ad omnes Epiſcopos ditionis eccleſiaſticæ, incipien. *Annus*, 19. *Febr.* 1749. §. *VIII.* hæc refert, ibi.

Porro ex hujuſmodi pontificia Conſtitutione videtur cantus motetorum, quæ ſervata ratione ab eodem Alexandro Prædeceſs. noſtro præſcripta, compoſita, & a Sac. Congreg. recenſita, & probata ſunt, procul dubio approbatus fuiſſe. Alexandri Conſtitutionem Venerab. Servus Dei Innocent. XI. Decreto ſuo die 3. Decembr. 1678. confirmavit. Aliqua tamen dubitatione exorta in intelligenda, atque interpretanda Conſt. Alexandri, & Decreto Innoc. XI. fel. rec. Innocentius XII. Prædeceſſor. Noſter die 20. Auguſti 1692. aliud Decretum promulgavit, *quod eſt num. 76. in ejus Bullario*. In eo autem, offuſis variarum interpretationum tenebris penitus diſpulſis, remottam aperiens, ac declarans, generatim quarumcunque cantilenarum, ſeu motetorum cantum prohibuit. In ſacratum autem Miſſarum ſolemnibus ſolummodo permiſit ultra cantum Gloriæ, & Symboli, ut cani poſſet Introitus, Graduale, & Offertorium: in Veſperis vero, nulla mutatione, etiam minima, facta, Antiphonæ, quæ initio cujuſque Pſalmi, vel in ejus fine dicuntur. Inſuper voluit, & juſſit, ut cantores muſici omnino legem chori ſequerentur, & cum eo prorſus convenirent, & quemadmodum in choro fas non eſt aliquid addere officio, vel Miſſæ, ita etiam muſicis noluit id licere, & illud dumtaxat conceſſit, ut ex Officio, & Miſſa quæ in ſolemnitate Sanctiſſimi Sacramenti Corporis Domini celebrari ſolet, nimirum ex hymnis S. Thomæ, vel ex Antiphonis, aliiſque relatis in Breviario ex Miſſali Romano, carmen aliquod, ſeu motetum, nulla verborum varietate, deſumi, & cantari poſſet ad fidelium devotionem excitandam, dum ſacra Hoſtia elevatur, vel publice veneranda, & colenda exhibetur.

Hoc idem Conc. Decretum, prohibens in Eccleſiis omnes ſeculares actiones, vana, & prophana colloquia, ſtrepitus, & clamores, ampliatum eſt a S. Pio Conſtit. *Cum primum*, 1. *Aprilis* 1566. ſequentes pœnas addente, ibi.

arbitrii pœnas incurrent, quæ omnia locorum quoque Ordinarii in ſuis Eccleſiis facient obſervari. Quicunque vero in Eccleſiis, dum ibi Sacrificium Miſſæ, & divina celebrantur officia, aut verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verſo tergo ad Sanctiſſimum Sacramentum irreverenter ſedere, aut aliquid, quod ſcandalum generet, aut divina perturbet officia, facere præſumpſerit, pœnam vigintiquinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio noſtro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habebit ære, luet in corpore, aut exilio multabitur. Qui vero in Eccleſiis cum mulieribus impudicis, ſive etiam honeſtis colloquium ſcurrile habuerit, aut alios inhoneſtos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat, & carceris per menſem. Qui in Eccleſiis, ut ſupra, obſcœnis, & inhoneſtis verbis, aut ſignis uſus fuerit, aut alia fœda colloquia cum perſonis quibuſcunque habuerit, decem aureorum pæna multetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus, & ſingulis cathedralium, collegiatarum, & parochialium Eccleſiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacriſtis, Oſtiariis, & aliis ipſarum Cuſtodibus, quatenus præfatos omnes in Eccleſiis delinquentes admoneant, & ut in eis vetita fieri non permittant, vel ſaltem ipſis Ordinariis, vel Officialibus noſtris puniendos deferant; quod ſi facere neglexerint, pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes quoque mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore Miſſarum, prædicationum, aliorumque divinorum officiorum ire non ſinant, ſed eos ad valvas Eccleſiarum ſtare faciant, ſub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, niſi eos eiici curaverint, & parochis dimidii aurei. Religioſis etiam clauſtralibus, ſive Regularibus præcipimus in virtute S. obedientiæ, ut in Eccleſiis ſuis deputent aliquem, qui tales ejiciat, & ſi negligentes fuerint, graviſſime ab Ordinario corripiantur: quod ſi illi parere recuſaverint, graviſſimas pœnas incurrent, & pro qualitate perſonarum, etiam corporaliter punientur arbitrio noſtro, ſive Superiorum.

SECTIO LXXI.

Eadem Seſſio XXII. Proſequitur idem Decretum de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

POſtremo, ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caveant, ne Sacerdotes aliis, quam debitis horis, celebrent, neque Ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ fuerint.

Quod

Digitized by Google

ventuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute S. obedientiæ, & ſub indignationis ſuæ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a divinis pœna diſtrictus inhibens, ne deinceps Miſſas veſpertino tempore, hujuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu celebrare, vel celebrari facere præſumant. Ac mandans locorum Ordinariis, ut eamdem præſentem Conſt. ſub prædictis, & aliis ſibi benevis pœnis per quoſcunque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas hujuſmodi inviolabiliter obſervari faciant, contradictores quoslibet auctoritate Apoſtol. compeſcendo. Non obſtantibus &c. Sequitur derogatio quarumcunque Apoſtolicarum conceſſionibus, ac privilegiis &c.

An autem aliquo temporis ſpatio ante auroram, aut poſt meridiem Miſſa celebrari poſſit, Benedictus XIV. *Inſtitutione eccleſiaſtica XIII.* hæc refert, = Clemens XI. in conventu plurimorum Cardinalium, ac Præſulum hanc rem ſedulo examinandam mandavit; & licet ipſis tertia pars horæ ante auroram, & poſt meridiem permitti Sacerdotibus poſſe videretur, Pontifex tamen eam ſententiam probandam non cenſuit, ac Decretum his verbis promulgavit: *Mandamus, ne Miſſarum Sacrificia ante auroram celebrentur, & uſque ad meridiem ſolum protrahantur*. Ita ſe res habuit omnino, donec Innoc. XIII. Pontificatum obtinuit, tandem, Bened. XIII. Pontifice, iterum res in examen adducta fuit, & facultas tertiæ partis horæ, de qua paulo ante ſermonem fecimus, novo Decreto permiſſa eſt, cui pariter Edictum Clementis XII. feliciter regnantis conformatur =.

Quapropter hodie non licet hos terminos præterire = niſi fortaſſe (ut idem Benedictus ibidem animadvertit) ex Apoſtol. beneficio nuſquam abrogato aliquis Sacerdos, vel Eccleſia poſt elapſam horam a meridie, ad Sacrum perficiendum non impediatur. Sic enim Romæ templum Gallorum a S. Ludovico, a SS. Apoſtolis, a S. Jacobo, Templum Luſitanorum a S. Antonio, a S. Carolo in via Flaminia, a Piis Operariis, a Capuccinis nuncupatum pro hac re literas Apoſtol. obtinuerunt =.

SECTIO LXXII.

Eadem Seſſio XXI. Proſequitur idem Decretum de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

QUarundam vero Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis a ſuperſtitioſo cultu, quam a vera religione inventus eſt, omnino ab Eccleſia removeant.

Sacra Rituum Congregatio, inhærendo huic Conc. Decreto, ſtatuenti, prohibendum eſſe certum numerum Miſſarum, ſuperſtitionem potius, quam veram religionem præſeferentem, penitus abrogavit triginta numero Miſſas, quas quidam Auctor non multo poſt S. Gregorium ſine nulla auctoritate temere a ſe conſcriptas in lucem edidit; ineptas quidem, & rebus non convenientibus refertas, quæ a S. Gregorio nuncupabantur: quas etiam diligenter expendit Thyers *in tract. Superſtitionum tom. III. lib. IV. cap. IV.* ac proinde compertum fuerit ex veteribus teſtamentis nonnullos pietate ductos præcepiſſe, ut hæ eædem Miſſæ pro ipſorum expiatione celebrarentur. Non autem a Tridentino, aut a Sac. Congr. abrogatæ ſunt Miſſæ illæ numero triginta, de quibus mentionem facit S. Gregorius *lib. IV. cap. V. de Dialogis*, in quo tradit, quod defuncto juſto Monacho, hic Pretioſo pariter Monacho hæc demandaverit = *Vade itaque, ab hodierna die diebus triginta continuis offer pro eo Sacrificium: ſtude, ut nullus prætermittatur dies, quo pro abſolutione illius Hoſtia ſalutaris non offeratur* = quodque dicto Miſſarum numero abſoluto, idem Juſtus apparuerit alteri monacho nomine Copioſo, & nunciaverit, ſe eodem tempore ereptum fuiſſe Purgatorii cruciatibus = Fratres vero (inquit S. Gregorius *loc. cit.* ſolicite computa-

Nihil eſt . . . ſtatuit S. Synodus, ut quæ alias a ſummis Pontificibus, & a ſacris Conciliis de Clericorum vita, honeſtate, cultu, doctrinaque retinenda, ac ſimul de luxu, comeſſationibus, choreis, aleis, luſibus, ac quibuſcunque criminibus, necnon ſecularibus negociis fugiendis copioſe, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadem in poſterum iiſdem pęnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, obſerventur.

Hoc Decretum, præcipiens obſervanda eſſe quæcunque ſtatuta ſunt a ſummis Pontificibus, & Conc. contra Clericos ſecularibus negociis ſe immiſcentes, ſub pœnis ab iiſdem impoſitis, & etiam majoribus arbitrio Ordinariorum, ampliatum eſt a Benedict. XIV. Conſtit. *Apoſtolicæ ſervitutis commiſſum nobis*, 25. *Febr.* 1741. dictas pœnas extendente ad Clericos illicite ſub alieno nomine negocia exercentes, perinde, acſi per ſe, & proprio eorum nomine eadem exercerent. Decernente inſuper. I. Ut omnia, & ſingula bona ſic ab eis alieno nomine acquiſita ſub ſpolii pœna ſubjiciantur juxta Conſtit. Pii IV. *Decens*, 5. *Novemb.* 1560. II. Ut negocia per laicos prius inchoata, & ad ipſos Clericos delata continuari nequeant ſub iiſdem pœnis, niſi urgeat neceſſitas, & de licentia Cong. Conc. aut etiam Ordinarii extra Italiam, ad tempus dumtaxat concedenda: ita tamen, ut pertractentur per interpoſitam laici perſonam. III. Ut exempti a ſpolio ad effectum teſtandi, aut tranſmittendi in hæredes, ab eo non eximantur quoad bona ſic acquiſita, non obſtante Indulto Pii IV. Conſtit. *Romanus Pontifex*, 5. *Feb.* 1560. & Pauli V. *In eminenti*, 8. *Aprilis* 1606. favore Curialium, incolarum, & originariorum Urbis, etiam Presbyterorum in ipſa Urbe, & ejus diſtrictu intra decem milliaria, quibus Conſtitutionibus in hac parte derogatur, ibi.

Cum itaque . . . Nos . . . . omnes, & ſingulas Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum prædictorum Conſtitutiones, illarumque quamlibet contra quoſcunque Clericos illicitos negociatores deſuper quomodolibet reſpective, cum omnibus, & ſingulis pænis contra eoſdem Clericos illicite negociantes editas, quas Conſtitutiones hujuſmodi, ac earum quamlibet præſentibus de verbo ad verbum, nihilo penitus omiſſo, pro inſertis haberi volumus, motu proprio, innovamus, confirmamus, & approbamus, eiſque, & earum cuilibet novum Apoſtolicæ firmitatis, & inviolabilis obſervantiæ robur adiicimus, illaſque ſic innovatas, confirmatas, & approbatas, cum omnibus, & ſingulis pænis in eis, & earum qualibet adverſus Clericos illicitos negociatores hujuſmodi contentis, ad Clericos illicite ſub alieno laici nomine quomodolibet negociantes, perinde, acſi per ſe ipſos, ac proprio eorum nomine negocia ipſa illicita exercerent, omneſque, & ſingulæ Conſtitutiones, earumque quælibet adverſus eos deſuper editæ fuiſſent, & in eis, & earum qualibet expreſſi, & denominati reperirentur, motu, & poteſtatis plenitudine præfatis perpetuo extendimus, & ampliamus, illorumque omnia, & ſingula bona, ſic ab eis alieno nomine illicite acquiſita ſub inevitabili ſpolii pæna, ad formam Conſt. fel. rec. Pii Papæ IV. ſimiliter Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit *Decens eſſe*: ſubjicimus, & ſubjecta eſſe volumus, & declaramus.

Inſuper . . . decernimus, ac pariter declaramus, quod ſi aliquod negocium eccleſiaſticis illicitum perſonis, licet ab eis minime inſtitutum, ſed a laica perſona inchoatum, & ad eoſdem Clericos, ſive hæreditario jure, aut quocunque alio titulo, ſive ſin-

Digitized by Google

ſe ipſum adminiſtraverit, pro negociatore illicito haberi, illumque omnibus, & ſingulis etiam ſpolii pęnis præfatis ſubjectum eſſe, motu, & poteſtatis plenitudine dictis perpetuo volumus, & definimus.

Ac demum, eo quod fel. rec. Prædeceſſor noſter Pius Papa IV. per ſuas literas, quarum initium eſt *Romanus Pontifex*, declaravit, præfata Conſtitutione ſuper ſpoliis Clericorum ob illicitam negociationem a ſe edita, Prælatos, Officiales, ac alios ſeculares, & cujuſvis Ordinis regulares Clericos, alioſque cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ in Urbe, & Curia, ejuſque diſtrictu decedentes, teſtandi tamen, codicillandi, & alias de bonis ſuis quibuſcunque quomodolibet diſponendi, vel ad ipſorum proximiores, decedentibus illis ab inteſtato, tranſmittendi facultatem ex ſpeciali Sedis Apoſtol. indulto, vel ſuorum officiorum privilegio, vel alio quovis titulo obtinentes, nullatenus comprehendi, & quod Paulus Papa V. pariter Prædeceſſor noſter per ſuas literas, quæ incipiunt: *In eminenti*, Clericos Cives, & Curiales, ſive incolas hujus noſtræ Almæ Urbis, tunc ſuæ, exemit a ſpolio quoad bona in eadem Urbe, ejuſque diſtrictu intra decem milliaria conſiſtentia, etiam ex redditibus eccleſiaſticis per eos acquiſita, unde dubitari contingit, an ſuffragetur quoque ad evitandum ſpolium Cameræ noſtræ Apoſtolicæ competens pro bonis ex illicita negociatione provenientibus. Nos Conſtitutiones Pii, & Pauli Prædeceſſ. noſtrorum præfatas, quoad bona ex illicita negociatione hujuſmodi a Civibus, & Curialibus, ſive incolis Clericis cujuſcunque ordinis, ac dignitatis, quibuſcunque indultis, ac privilegiis munitis, comparata, & in Urbe, ejuſque diſtrictu præfatis, & ubicunque exiſtentia, minime ad præmiſſorum effectum ſuffragari, ſed illa ſic provenientia Cameræ noſtræ Apoſtol. vero jure ſpolii deberi, perinde, acſi Conſtitutiones Pii, & Pauli Prædeceſſorum hujuſmodi ad premiſſorum omnium, & ſingulorum effectum impediendum minime emanatę fuiſſent, motu ſimili pariter declaramus, & ſtatuimus, dictaſque Pii, & Pauli Prędeceſſorum Conſtitutiones, quoad pręmiſſorum effectum ſortiendum, plenarie abrogamus, & abolemus.

Præter hanc Benedicti Conſtitutionem attendenda ſunt ſancita, & declarata in Epiſtola Clementis XIII. ad Patriarchas &c. *Cum primum*, 17. *Sept.* 1759. In ea itaque, prout jam retuli in Additionibus meis ad *Theſaurum de pœnis pag.*446.

I. Confirmantur, & innovantur omnes, & ſingulæ canonicæ leges, & Prædeceſſ. Pontificum Conſtitutiones cum omnibus pœnis, & cenſuris, per eas reſpective in dictis, contra Clericos negociatores, & ſecularibus negociis ſe immiſcientes, præſertim Pii IV. Urbani VIII. Clem. IX. & Bened. XIV.

II. Declaratur = prædictis omnibus legibus, ac pœnis ſubjici, ac ſubjectas cenſeri debere omnes, & ſingulas perſonas eccleſiaſticas, non ſolum e ſeculari clero, ſed etiam e regulari, cujuſcunque ſint Ordinis, Congregationis, Societatis; & Inſtituti, ampliſſimis licet, & ſingularibus indultis, privilegiis, & exemptionibus muniti; & cujus etiam expreſſam, & individuam mentionem fieri oporteret; itaut quicunque adverſus hujuſmodi leges deliquerint, ſtatutas in ipſis pœnas incurrant, ac reſpective ab iis, ad quos pertinet, juxta caſuum diſtinctionem, & procedendi methodum, alias a Trident. Synodo, ſeu ab Apoſtolica Sede præſcriptam, cum effectu multari, & puniri debeant =.

III. Hortantur Ordinarii, ut non omittant omni ſeveritate, & etiam ex officio, procedere ad formam eorumdem Canonum, & Conſtitutionum in delinquentes Clericos, tam ordinario, quam delegato jure ſibi ſubjectos.

IV. Prohibentur, ne cum coram ſe ad trutinam revocari contingat Clericorum ſecularium, aut regularium negociationem, ſinant valere privatas opiniones: ſed, ſi quæſtio eſt, num aliquis contractus

ſit

Digitized by Google

tates, Apoſtol. Sed. ſi intra Italiam, & Inſulas adjacentes exiſtat, ſi vero in remotioribus regionibus verſetur, ſaltem Ordinario loci expoſuiſſe, earumque intuitu opportunam diſpenſationem, & facultatem prædictas perſonas induſtria ſua juvandi, vel ab eadem Apoſtol. Sede, vel reſpective ab Ordinario, impetraſſe =.

VII. Prohibetur dictarum diſpenſationum conceſſio tam in Urbe, quam extra = niſi cum ea conditione, quatenus adductæ cauſæ veritati nitantur, & niſi ſimul conſtet, prædictas indigentias nulla alia ratione levari poſſe: eoque etiam caſu nunquam eccleſiaſticis permittatur ejuſmodi negociationis genus aſſumere, cujus adminiſtratio clericalem ſtatum, & characterem dedeceat: quinimo in ipſis indultorum, reſcriptis, & literis indicentur, ac præſcribantur honeſtiores modi, quibus Clericus, juſta moderatione ſervata, & intra veræ indigentiæ menſuram, pauperibus conſanguineis opem præſtare valeat....

executione, & obſervantia Ordinariorum conſcientiam Pontifex re ipſa oneratam fore denunciat.

IX. Monentur dicti Ordinarii, ut debitis pœnis, etiam cenſurarum, puniant Clericos, quos ſibi conſtiterit quidquam admiſiſſe, quod clericalem ſtatum dedeceat, etiam in ſuorum bonorum adminiſtratione, rerumque ad proprios uſus exemptione.

X. Injungitur iiſdem, ne patiantur, tam Clericos, quam Sacerdotes, in laicorum domibus obſequiis, abjectiſque ſervitiis addictos, licet ſub quovis honeſtiori titulo ſuſceptum ſervitii genus obtegere nitantur, quietos in ſuo dedecore inſordeſcere, ſed curent, quatenus opus ſit = tota ordinariæ, ac delegatæ juriſdictionis auctoritate, ſervatis, ſervandis, eoſdem ad eccleſiaſticæ vitæ inſtituta, & ad clericalis militiæ munera = revocare.

XI. Tandem, ut liberum ſit dictis Ordinariis, = in hoc rerum genere inordinata quæque corrigere, & reformare = hæc habet Pontifex.

Quodcunqne diſpenſationis, aut facultatis indultum circa præmiſſa a quolibet Romanæ Curiæ officio hactenus conceſſum, prudenti arbitrio veſtro moderandum permittimns: nullum vero in poſterum concedi volumus, niſi auditis prius Fraternitatum veſtrarum relationibus, & votis, adjectiſque eidem indulto ejuſmodi formulis, & conditionibus, per quas integrum vobis relinquatur arbitrium de illius executione, & effectu ita cognoſcendi, ut nulli eccleſiaſticorum liceat, illius prætextu, negocium ullum, aut miniſterium minus honeſtum contra interdictum veſtrum aſſumere, aut ſuſceptum retinere, & protrahere.

Ex Conſtitut. Clement. VIII. *Inter multiplices*, 4. *Decembr.* 1600. licitum eſt in terris propriis in agro romano ſitis (non vero conductis) agriculturam exercere tam per ſe ipſos, quam per alios, ibi.

Statuimus etiam, quod Clerici, in caſalibus tamen propriis, & non conductis, poſſint dictam artem agriculturæ per ſe, vel alios exercere, & exerceri facere, nec eis, vel eorum hæredibus per Cameram Apoſtol. ſeu illius miniſtros objici, aut imputari poſſit, quod illicitam negociationem fecerint, aut ſpoliis aliqua ex cauſa præfata ſubjaceant. Declarantes dictam artem agriculturæ etiam ipſis Clericis in eorum caſalibus licitam, & permiſſam.

Digitized by Google

ſtentatione vendere ?

IV. An iidem Clerici cum foliis ſuarum arborum poſſint in propriis ædibus arti ſericæ operam dare, vel idem opus dare ad medietatem, ſeu ad quartum, & fructus inde percipiendos vendere abſque reatu illicitæ negociationis ?

V. An Clerici pauperes ad ſuam, ſuæque familiæ ſuſtentationem poſſint terras Eccleſiæ conducere ?

VI. An poſſint locrare boves, oves, & animalia, quæ habent ex ſucceſſione, vel aliis debitis, vel decimis, eorumque fructus vendere ?

VII. An liceat ex ovilibus, vineis, quercubus, & aliis arboribus exiſtentibus in terris patrimonialibus, & beneficialibus, & aliis obtentis vendere oleum, vinum, glandes, & alios fructus ad ſuſtentationem ſuæ familiæ; item, & granum, & frumentum hujuſmodi ex bonis patrimonialibus, aut beneficialibus.

Sac. Congr. Eminentiſſimor. &c. prævia matura conſideratione, & inhærendo declarationibus alias factis.

Ad I. Reſpondit, licere Clericis agros beneficiorum, & bonorum patrimonialium laicorum opera colere abſque metu illicitæ negociationis.

Ad II. Poſſe ſimiliter Clericos pro culturæ uſu boves, & alia animalia neceſſaria emere, illorumque fœtus juſto pretio, & honeſta ratione vendere, ...

Ad IV. Licere Clericis folia arborum in propriis bonis exiſtentium alicui laico concedere, eo pacto adjecto, ut lucrum ex bombicibus inter utrumque dividatur; & pariter eiſdem licere earumdem arborum foliis per ſe ipſos abſque officii eorum detrimento arti ſericæ operam dare pro ſua, & familiæ ſuſtantatione, dummo tamen artificio hujuſmodi perſonas non ſuſpectas adhibeant, & quoad hoc Epiſcopi licentia, quæ gratis ſit concedenda, obtineatur.

Ad V. Clericos puperes ad ſuam, ſuæque familiæ ſuſtentationem poſſe terras Eccleſiæ conducere abſque reatu illicitæ negociationis; bona vero laicorum non poſſe, niſi ex mera, & præciſa neceſſitate.

Ad VI. Poſſe retinere, & locare boves, & oves, & alia animalia, quæ habent ex ſucceſſione, vel decimis, necnon fructus illorum vendere abſque reatu illicitæ negociationis.

Ad VII. Eoſdem poſſe vendere granum, hordeum, & alios fructus recollectos ex bonis patrimonialibus, vel eccleſiaſticis pro ſua, & familiæ ſuſtentatione.

R. Card. Ubaldinus.

Franciſcus Paulutius Sac. Congreg. Conc. Trident. Secr.

Eadem ratione reſponſum fuiſſe Clericis Terræ Maidæ *Nicoſtraten. diac. an. 1627.* refert Fagnanus in *cap. Multa ſunt negocia I. = Ne Clerici, vel Monachi num. 34. & ſeqq.* adducens ipſam declarationem.

SIMILIA DUBIA

PROPOSITA A SACERDOTIBUS, ET BENEFICIATIS

Diœceſ. Alexand. & Ugent. cum reſponſionibus ejuſd. S. C. ex eod. Barboſa cit. loc.

I. AN Sacerdotes, & Clerici beneficiati poſſint operas ſuorum bovum, quos pro laborandis prædiis ſuis patrimonialibus, ſeu beneficialibus retinent, dum ſibi vacant, aliis locare pro certa mercede abſque periculo ſpolii, & pœnarum Clericis negociatoribus impoſitarum.

II. An poſſint, ſi boves emerint, vel in ſuis prædiis natos educaverint, & inſtruxerint, conducere, ut vulgo dicitur, *a giovatico*, pro certa tritici quantitate, quolibet anno perſolvenda.

III. An poſſint oves centum, vel ſaltem quadraginta ſimili actione concedere pro certa caſeorum quantitate pro eorum, & ſuæ familiæ uſu.

IV. An in ſuis molendinis pro tritico, & piſtrinis

Digitized by Google

V. An poſſint aſſumere onus colligendi, & faciendi a ſua familia colligere olivas pro certa olei portione domino oliveti reddenda, ſuppoſita in hoc immemorabili conſuetudine.

VI. An poſſint in bonis amicorum, & propinquorum operas diurnas præſtare, ut illis eaſdem in prædiis reſtituant.

Ad Dubia propoſita reſponſum fuit, ut ſequitur.

Ad I. Affirmative, ſi tot juga bovum retineantur, quot ſunt pro prædiis neceſſaria, vel ſi ultra neceſſitatem boves illi nati ſint ex vaccis, quæ pro neceſſitate culturæ prædiorum, vel alio licito modo tenentur, per doctrinam Molinæ, loco infra citando.

Ad II. Quoad boves emptos negative, quo ve-

enim hujuſmodi artificium ſordidum videtur, aut inhoneſtum in illis partibus, cum per unum equum, & quatuor famulos, ſeu operarios fiat, & non per ipſos Clericos, Quaranta ubi ſupra, poſt alios, §. *Difficultas verſatur, circa med. & fin.*

Ad V. Negative, niſi proprii redditus ſibi, ſuæque familiæ non ſufficiant; nam hoc caſu ad comparandum victum etiam aliena prædia conducere licet, Gloſſ. *in Can. Pervenit, in Gloſſ. Conductores* 86. *diſtinct.* quod eſt de mente omnium DD. ut teſtatur Quaranta, *ubi ſupra*, §. *Quæritur, in fine*.

Ad VI. Si opera non ſint ſordida, & inhoneſta, poſſunt fieri hujuſmodi commutationes per ea, quæ ſcribit Quaranta, *ubi ſupra*, §. *Difficultas, in fine, ex doctrina Silveſtri*.

Adnectuntur hic variæ negociorum ſecularium ſpecies, a Clericis fugiendorum, erutæ ex Concilio Mediolanenſi I. relatæ in Conſtitutionibus ſelectis Benedicti XIV. Romæ typis editis 1766. expenſis Jo: Baptiſtæ Novelli Typographi, ac Bibliopolæ Veneti, pagina 18.

Qui Deo militat, implicare ſe negociis ſecularibus prohibetur, idcirco edicimus.

Ne Clericus ſacris initiatus, aut eccleſiaſtico beneficio præditus, coram Judice ſeculari Advocati, aut Procuratoris nomine cauſas agat, niſi ab aliis in judicium vocatus, ſuam, vel Eccleſiæ ſuæ, propinquorum etiam, ſi neceſſe erit, & miſerabilium perſonarum cauſas, ab Epiſcopo facultate prius ſcripto conceſſa, tueatur.

Ne in prophanis negociis officium tabellionis exerceat.

Ne artem medendi faciat.

Ne in negociationibus, & mercaturis ſe interpretem, & medium interponat.

Negociationem etiam omnis generis omnino prohibemus.

Artes vero honeſtas concedimus, ut aliquod manibus ſuis lucretur, quo ſibi, quæ ad victum neceſſaria ſunt, comparare poſſit.

Ne aliena prædia lucri cauſa conducat.

Ne aliorum tutelam, aut curam ſuſcipiat.

Ne pro aliis fidejubeat.

Ne alicujus Principis, aut alterius negociorum procurator ſit ſine facultate, ab Epiſcopo prius per literas impetrata, ſingulis annis renovanda.

Neve parum memor Ordinis, ac dignitatis ſuæ, ſit in famulatu laicorum, etiam Principum, eorumve quibuſvis aliis obſequiis; niſi cui ex cauſa, & ad officium ſacerdotali munere non indignum Epiſcopus hujus rei poteſtatem ante ſcripto fecerit. Hujuſmodi autem licentiæ ſcripto permiſſæ quotannis renoventur: alioquin irritæ, ac nullæ ſint.

Neve præcurſor, aut aſſecla fœminarum, aut eis diſcumbentibus adſiſtat, aut ancilletur.

Qui autem hujuſmodi ſecularia negocia exercendi facultatem, ſeu diſpenſationem impetrarit, intra duos menſes Epiſcopo exhibeat.

Quæcunque in hac univerſa, quæ ad vitam, & honeſtatem Clericorum pertinent, parte, variis titulis expreſſa præcepta continentur, efficiat Epiſcopus, ut ea omnia ab omnibus, ad quos ſpectat, diligenter, & inviolate ſerventur.

Qui vero Clericus, cujuſvis etiam gradus, ordinis, dignitatis in aliqua re iis non obtemperarit, is aut ſalutari pœnitentia, aut pecunia, aut ſuſpenſione ab Ordinum munere, & beneficiorum adminiſtratione, aut etiam beneficiis, aut carcere, aut exilio, aut pluribus ſemel ex iis pœnis, aut etiam gravioribus pro modo culpæ Epiſcopi arbitratu mulctetur.

Qui iterum in eadem re peccarit, duplicata in pœna pro ratione criminis ab eodem plectatur.

Quæ

Digitized by Google

S E C T I O L X X I V.

Eadem Seſſio XXII. cap. II. junćto cap. I. ſeſſ. VII. de Reformat.

Quicunque poſthac ad Eccleſias cathedrales erit aſſumendus, is non ſolum natalibus, ætate, moribus, vita, ac aliis, quæ a ſacris Canonibus requiruntur, plene ſit præditus, verum etiam in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus.

Hoc Decretum, ſtatuens, ut præter alias qualitates promovendi ad Epiſcopatum ſit in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpatio, conſtitutus, declaratum eſt a Gregorio XIV. Conſtit. *Onus*, 15. *Maii* 1591. expreſſe decernente §. IX. ut ſaltem ante ſex menſes initiatus ſit ſacris Ordinibus, ibi.

Quamvis autem qualitates omnes promovendorum .... probe cognitę eſſe debeant iis, quibus inquiſitionis officium demandatum eſt, quales ſunt, natum ex legitimo matrimonio.... ſacris Ordinibus, ſaltem ante ſex menſes initiatum eſſe.

Ex qua plurali Gregorii locutione infert Barboſa ad hoc idem Trident. cap. opportere, eum omnibus ſacris Ordinibus initiatum fuiſſe ante ſex menſes: & ex hac Pontificis declaratione fortaſſe ortum habuit mos apponendi in Bulla Subdiaconi promovendi ad Epiſcopatum clauſulam = *Poſtquam tamen ad ſacros Diaconatus, & Presbyteratus Ordines te promoveri feceris* = de qua mentionem facit Riganti *ad regulam* 24. *Cancellariæ tom II. ſ. I. n.* 17. Nec ullum etiam ante Tridentinum, & Gregorium repertum eſt exemplum Epiſcopatus non Præsbytero collati, ut oſtendit Morinus *de Sac. Ordinationibus par. III. exercit. cap II.* quamvis Subdiaconus eligi poſſit in Epiſcopum juxta *cap. A multis IX. De ætat. & qualit. præficiend.*

S E C T I O L X X V.

Eadem Seſſio XXII. de Reform. proſequitur, idem cap. II. junćto cap. I. ſeſſ. XXIV.

Quarum rerum inſtructio (de quibus ſcilicet in præcedenti hujus Capituli §. dictum eſt) ſi ejus (promovendi videlicet ad Epiſcopatum) notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apoſtol. Legatis, ſeu Nunciis provinciarum, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus Ordinariis ſumatur.

Hoc Decretum confirmatum, ampliatumque fuit a Greg. XIV. cit. Conſtit. *Onus*. Verum hodie hujuſmodi inſtructio deſumenda eſt a Cong. quinque Cardinalium una cum Auditore Sanctiſſimi, non pauciorum, aut plurium, quam erexit Bened. XIV. ut ex ejus Conſtit. *Ad Apoſtolicæ ſervitutis*, 17. *Octobris* 1740. cum onere ſervandi ſub ſecreto, quæ in ea de promovendis ad patriarchales, primatiales, archiepiſcopales, & cathedrales Eccleſias examinata ſunt; ſicuti & de cauſis pro translatione Epiſcoporum ab una ad alteram Eccleſiam, quas ab eadem Cong. Pontifex examinandas præcepit §. VI.

Utque

Digitized by Google

SECTIO LXXVI.

Eadem Seſſio XXII. de Refor. proſequitur idem caput II.

IDdeoque antea in Univerſitate ſtudiorum magiſter, ſive doctor, aut licentiatus in ſacra theologia, vel jure canonico, merito ſit promotus; aut publico alicujus Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos oſtendatur.

Huic Decreto, ſtatuenti, ut promovendus ad Epiſcopatum inter alias qualitates debeat eſſe Magiſter, ſive Doctor, aut licentiatus in ſacra theologia, vel jure canonico in aliqua ſtudiorum Univerſitate, vel publico alicujus Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos repertus; accessit Conſtitut. S. Pii V. *Quamvis*, 1. *Jun.* 1568. revocantis indulta, & privilegia creandi ad dictum effectum Doctores, Licentiatos, & Magiſtros quomodolibet conceſſa Comitibus Palatinis, ac quibuſvis Collegiis Officialium Romanæ Curiæ, & aliis, ibi §. II.

Nos.... omnia, & ſingulas facultates, & indulta eiſdem Comitibus (Palatinis) ac etiam quibuſvis Officialium Romanæ Curiæ Collegiis, ſingulisque aliis perſonis, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, ad doctoratus, licentiaturæ, & magiſterii gradum promovendi per quoſcunque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtol. ac etiam nos etiam, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet conceſſa, confirmata, & innovata, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtol. tenore præſentium perpetuo revocamus, caſſamus, & annullamus,

Ac Decretis Conc. Tridentini inhærentes, decernimus, & declaramus, eos qui a Comitibus, & aliis prefatis promoti fuerint, quoad dignitates, ceteraque beneficia ecclesiaſtica, nulla gradus prerogativa frui, & gaudere poſſe, vel debere.

Nota, quod licet promovendus ſit Licentiatus, ut ſupra, non inde tamen ex cit. Conſtit. Gregorii eximitur ab examine, quoad doctrinam.

SECTIO LXXVII.

Eadem Seſſio XXII. de Reform. proſequitur idem caput II.

QUod ſi Regularis fuerit (promovendus ſcilicet ad Epiſcopatum) a Superioribus ſuę Religionis ſimilem fidem habeat,

Hoc

Digitized by Google

SECTIO LXXVIII.

Eadem Seſſio XXII. caput IV. de Reform.

QUicunque in cathedrali, vel collegiata, ſeculari, vel regulari Eccleſia divinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit, vocem in hujuſmodi Eccleſiis in Capitulo non habeat, etiamſi hoc ſibi ab aliis libere fuerit conceſſum.

Huic Decreto acceſſerunt ſequentes declarationes Congr. Conc.

I. *In Raguſina*, 1. *Maii* 1607. Congreg. ſæpius declaravit *cap. IV. ſeſſ. XXII.* quo ſtatuitur, neminem in cathedrali, vel collegiata Eccleſia debere vocem in Capitulo habere, niſi ſit conſtitutus ſaltem in Ordine Subdiaconatus, non vendicare ſibi locum in monaſteriis Regularium, *& die 16. Decembr.* 1618. *ad dubium* = An habeat vocem non tantum definitivam, ſed etiam electivam in Capitulo Regularis, qui non eſt in Sacris, vel nullam vocem habeat = . Congr. cenſuit, ſi Conſtitutionibus Religionis cavetur, poſſe quemlibet Profeſſum vocem habere, non prohiberi a Conc. Trid. quin eam habeat, etiam quod in ſacris non ſit, quoniam decretum Conc. *ſeſſ. XXII. cap. IV.* non comprehendit monaſteria Regularium quoad vocem in Capitulo.

II. *In Patavina*, 8. *Auguſti* 1620. *ut lib. Memorialium XLII. pag.* 273. = Congr. ad I. reſpondit, etſi ad obtinendum Canonicatum in collegiata Eccleſia ætas XIV. annorum ſufficiat, tamen nec in ea Eccleſia vocem in Capitulo habere, qui in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit, quemadmodum deſertis verbis ſtatuitur ejuſdem Conc. Decret. *cap. IV. ſeſſ. XXII.*

SECTIO LXXIX.

Eadem Seſſio XXII. proſequitur idem cap. IV. de Reform.

II vero, qui dignitates, perſonatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Eccleſiis obtinent, aut in poſterum obtinebunt, quibus onera varia ſunt annexa, videlicet, ut alii Miſſas, alii Evangelium, alii Epiſtolas dicant, ſeu cantent, quocunque ii privilegio, exemptione, prerogativa, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, juſto impedimento ceſſante, infra annum Ordines ſuſcipere requiſitos: alioquin pęnas incurrant, juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, quæ incipit, *Ut ii, qui*: quam præſenti Decreto innovat. Cogantque Epiſcopi eos diebus ſtatutis dictos Ordines per ſe ipſos exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu divino præſtare, ſub iiſdem, & aliis etiam gravioribus pęnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in poſterum fiat priviſio, niſi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integre habere cognoſcantur, aliter irrita ſit proviſio.

Ad pœnas quod ſpectat, quas hic Concilium incurri ſtatuit ab obtinentibus beneficia in Eccleſiis cathedralibus, & collegiatis, niſi infra annum, juxto impedimento ceſſante, promoti fuerint ad Ordinem iiſdem beneficiis annexum, Congr. Conc. *die 25. Januarij* 1608. = Cenſuit non induci vacationem ipſo jure, præterquam in beneficiis curatis, ob non ſuſceptum Præsbyteratum, vel alium Ordinem

Digitized by Google

tionem, ſed ſolam citationem ad dicendum cauſam, quare non debat aſſici pœna dictæ Clementinæ. Quod ſi non probaverit, ſe legitime impeditum fuiſſe, declarabitur eſſe locum hujuſmodi pœnæ, etiamſi interſerit divinis Officiis, ut cum communi tenet *Theo*beneficio annexos, ut ex claro dictæ Clementinæ, & Tridentini textu, ac ex declaratione Cong. Conc. *in Nepeſina*, *menſe Julio* 1588. juſtum impedimentum admittentium.

SECTIO LXXX.

Eadem Seſſio XXII. cap. V. de Reform.

Diſpenſationes, quacunque auctoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint. Eæ vero, quæ gratioſe conceduntur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab eiſdem, tamquam Delegatis Apoſtolicis, ſummarie tantum, & extrajudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces ſubreptionis, vel obreptionis vitio non ſubjacere.

Circa diſpenſationes, quas hic Concilium extra Curiam committendas præcipit Ordinariis, Cong. Conc. *in Urbinaten.* 17. *Novembr.* 1597. = Cenſuit ſi Abbatia hujuſmodi ſit nullius diœceſis, & juriſdictionem quaſi epiſcopalem habeat, diſpenſationes matrimoniales, ac literas monitoriales in forma *ſignificavit*, Abbati, ſive Commendatario Abbatiæ eſſe committendas = Et 23. *Decembris* 1623. Congreg. ſæpius cenſuit, ſi Prælatus inferior nullius ſit diœceſis, & juriſdictionem omnimodam quaſi epiſcopalem habeat, literas diſpenſationum matrimonialium, & alias ejuſdem generis, quæ ejus ſubditis a Sede Apoſtolica conceduntur, ſi illas extra Romanam Curiam committantur, eſſe utique ipſi Prælato, non autem vicinioribus Epiſcopis committendas =. Si vero literæ diſpenſationis commiſſæ ſint a Sede Apoſtolica Epiſcopo, vel ejus Officiali, has exequi nequit Officialis, ſeu Vicarius capitularis, Sede vacante, ut ex ſequenti Decreto dictæ Congr. *ſub die* 24. *Maii* 1621. = Congr. ſecuta opinionem Felini in *cap. Eam te*, *ſub num.* 17. *verſ. Hæc faciunt ad quæſt. de Reſcript.* cenſuit Officialem Capituli, Sede vacante, nequaquam potuiſſe exequi literas Apoſtolicas Epiſcopo, ſeu ejus Officiali directas, ac proinde irrita eſſe matrimonia in vim dictarum diſpenſationum contracta =.

Pro executione dictarum diſpenſationum eadem Congr. *ut lib. VI. Memorialium*, *pag.* 83. *in Burgen. mercedum*, ita declaravit = Non licet Archiepiſcopo, aut ejus Vicario occaſione diſpenſationum, quæ illi committuntur, aliquid accipere, etiam ex immemorabili conſuetudine, ſive ratione taxæ, ſive ratione ſigilli, aut cujuſvis alterius rei, & clauſulæ, quæ in literis diſpenſationum matrimonialium apponi ſolet, ut nihil muneris, aut præmii ſponte oblati accipi poſſit pro illarum executione, ita intelligitur, ut neque Ordinarius, neque Vicarius quidquam prorſus, etiam pro mercede laboris, quem ea in re ſuſcipiet, capere poſſit. Notariis vero pro examine teſtium, quartam partem aurei, ſeu ducati licebit accipere = Et *ſub die* 3. *Auguſti* 1572. *ut lib. Memorialium ad ſeſſ. XXII. cap. V. pag.* 450. ita legitur = Sanctiſſimus Dominus noſter (Greg. XIII.) audita relatione Cardinalium Moroni, & Alciati, nomine totius Congregationis Concilii facta, hæc decrevit. Decretum illud, quod ſolet poni in literis diſpenſationum matrimonialium, ut nihil muneris, aut præmii ſponte oblati accipi poſſit pro illarum executione, ita intelligendum eſſe, ut neque Ordinarius, neque Vicarius quidquam, etiam pro mercede laboris, quem in ea re ſuſcipient, capere poſſint. Notarius vero pro examine teſtium quartam partem aurei, ſeu ducati licite accipere poſſit. Pro literis autem abſolutionum, & diſpenſationum in foro conſcientiæ tantum nihil omnino a quoquam accipi poſſit, quemadmodum etiam Romæ obſervatur =.

Circa examen, & cognitionem precum pro diſpenſationibus gratioſe conceſſis, quam ante executionem Concilium hic præcipit fieri debere ab Epiſcopo, *die* 2. *Septembris* 1599. *in Patavina*, propoſito laudatæ Cong. ſequenti dubio =. Quæritur, an obtinentes diſpenſationes matrimoniales ſub expreſ-

L[illegible] lationibus ad eos interpoſitis in quibuſvis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus poſt appellationem, ſervare teneantur formam, & tenorem ſacrarum Conſtitutionum, & præſertim Innocentii IV. quæ incipit, *Romana*: quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, vel privilegio, in contrarium non obſtantibus: aliter inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta quæcunque, ſint ipſo jure nulla.

Cum de appellationibus, & inhibitionibus concedendis poſt appellationem ſatis actum ſit ſupra a pagina 204. ad totam 212. *tit. de Appellationibus*, illuc lectorem remitto.

S E C T I O L X X X I I.

Eadem Seſſio XXII. caput VIII. de Reform. juncto cap. IX. ejuſdem ſeſſ. & cap. XV. ſeſſ. VII. de reformat.

Epiſcopi, etiam tamquam Sedis Apoſtol. delegati, in caſibus a jure conceſſis, omnium piarum diſpoſitionum, tam in ultima voluntate, quam inter vivos, ſint executores; habeant jus viſitandi hoſpitalia, collegia quæcunque, ac Confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſive quocunque alio nomine vocant; non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemosynas Montis pietatis, ſive charitatis, & pia loca omnia, quomodocunque nuncupentur, etiam ſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio ſint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, juxta ſacrorum Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut ſtatuto.

Circa exceptionem hoſpitalium ſub immediata Regum protectione exiſtentium hic a Concilio factam, Stephanus Vveyms in *Conſtitutiones XXIV. ex antiquo jure deſumptas, & per Trid. innovatas, Conſtitutione la XVI. in ordine num.* 13. interpretatur, ideo Concilium excepiſſe a viſitatione Epiſcopi dicta hoſpitalia, quia ſatis videtur confiſum fuiſſe eorum curæ, & ſolicitudini.

Verum præſtat hic referre allegationes, prout leguntur in folio Cong. Conc. 18. *Maii* 1726. *in cauſa Senogallien.* exarato a Bened. XIV. tunc ejuſdem Cong. Secret. *in Theſaur. Reſolut. tom. III. fol.* 322. §. *Quoad hoſpitalia*, ibi „ Quoad hoſpitalia, & „ Confraternitates, quæ ſunt ſub immediata prote- „ ctione Regum, ea quidem ſunt exempta a viſita- „ tione Epiſcopi juxta *cap. VIII. ſeſſ. XXII. de ref.* „ ſed hæc immediata Regum protectio, quæ eximit „ a viſitatione juxta citatum *cap. VIII.* non eximit a „ redditione rationis; quo circa in ſequenti cap. in „ quo agitur de redditione rationis, nulla fit mentio „ dictæ regiæ protectionis, uti ponderat Fagnan. in „ *cap. De xenodochiis num.* 17. *& ſeq. de Religioſis* „ *domibus*; & firmavit *Rota deciſ.* 193. *num.* 7. *&* „ 8. *coram Cerro* “ (Circa hanc rationis redditio- „ nem reſpectu hujuſmodi hoſpitalium monet Gau- „ dentius a Janua, *tom. I. de Viſitatione, cap. III.* „ *dubit.* 9. *Sect. II. num.* 18. attendendam eſſe con- „ ſuetudinem, ne lites excitentur inutiles non ſine „ diſpendiis, & ſcandalo) „ Item regia protectio „ debet implorari in limine erectionis, ut ſuffragetur; „ uti late oſtendunt Cavalcan. *de Brachio regio par-* „ *te IX. num.* 3. Menoch. *conſ.* 721. Ricciull. *Lucubr.*

,, ſe videtur hæc ſacra Cong. quæ reſpondit , Epi-
,, ſcopum Eugubinum poſſe viſitare hoſpitale majus
,, dictæ Civitatis , licet illud a Sede Apoſtolica pri-
,, vilegium obtinuiſſet , quod gubernari , & regi
,, deberet a ſeptem Civibus eligendis , & a Duce

Circa bona decedentium in noſocomiis , [illegible]
condito , ſive non, teſtamento , vide notata parte I. *ad cap. I. Sed hoc , de Succeſſionibus ab inteſtato pagina* 316.

SECTIO LXXXIII.

Eadem Seſſio XXII. caput X. de Reform.

CUM ex notariorum imperitia plurima damna , & multarum occaſio litium oriatur; poſſit Epiſcopus quoſcunque notarios , etiamſi Apoſtolica , imperiali , aut regia auctoritate creati fuerint , etiam tamquam delegatus Sedis Apoſtolicæ , examinatione adhibita , eorum ſufficientiam ſcrutari ; illiſque non idoneis repertis , aut quandocunque in officio delinquentibus , officii ejus in negociis , litibus , & cauſis eccleſiaſticis , ac ſpiritualibus exercendi uſum perpetuo , aut ad tempus prohibere: neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii ſuſpendat .

Facultas hic Epiſcopis a Conc. tributa ex declaratione Congr. Conc. extenditur etiam ad negocia , & lites locorum piorum a laicis adminiſtratorum , & ad contractus perſonarum eccleſiaſticarum circa earum bona patrimonialia , ut in *Mediolanen.* 1. *Decembris* 1588. per hæc verba = An facultas prohibendi notariis minus idoneis repertis , ne in negociis , & cauſis eccleſiaſticis , ac ſpiritualibus eorum officium exerceant Epiſcopis tributa decreto Conc. *cap. X. ſeſſ. XXII.* etiam quoad negocia , & lites locorum piorum a laicis adminiſtratorum tributa intelligatur = Item, an eadem facultas extendatur ad contractus perſonarum eccleſiaſticarum , quæ de earum patrimonialibus bonis conficiuntur, præſertim, ſtante conſuetudine , quod cauſæ hujuſmodi ratione eorum bonorum ad forum eccleſiaſticum ſpectent .

Ad I. Cong. reſpondit intelligi tributam . Ad II. Extendi .

Eadem hæc facultas ex declaratione ejuſdem Cong. ſub dicta die 1. Decembr. competit etiam inferioribus Prælatis , quaſi epiſcopalem juriſdictionem habentibus : ad dubium enim = An facultas tributa Epiſcopis Decreto Conc. *cap.* X. *ſeſſ.* XXII. in notarios etiam competat inferioribus juriſdictionem quaſi epiſcopalem habentibus ? Congr. cenſuit competere = .

SECTIO LXXXIV.

Eadem Seſſio XXII. caput XI. de Reform.

SI quem Clericorum , vel laicorum , quacunque is dignitate , etiam imperiali , aut regali , præfulgeat , in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit , ut alicujus Eccleſiæ , ſeu cujuſvis ſecularis , vel regularis beneficii , Montium pietatis ,

Digitized by Google

fuerit, eiſdem pœnis ſubjaceat; necnon quibuſcunque beneficiis privatus ſit, & ad quæcunque alia beneficia inhabilis efficiatur; & a ſuorum Ordinum executione, etiam poſt integram ſatisfactionem, & abſolutionem ſui Ordinarii arbitrio ſuſpendatur.

Decretum, infligens excommunicationem Papæ reſervatam in occupantes bona cujuſcunque Eccleſiæ, aut loci pii, ampliatum eſt a *Bulla Cœnæ*, §. XVII. quem leges in calce hujus Operis, extendente hanc pœnam etiam in uſurpantes juriſdictiones, fructus, redditus, vel proventus ad Papam, & Sedem Apoſtol. & quaſcunque eccleſiaſticas perſonas ratione Eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum pertinentes.

Quoad præſumentes convertere in proprios uſus bona, & fructus Montium Pietatis, huic Tridentini Decreto acceſſit Conſtit. Pauli V. *Onerosa*, 5. *Febr.* 1615. in qua prohibetur pecunias Montis Pietatis ſtatus Eccleſiæ Romanæ in alios uſus converti, quam pauperum, juxta erectionem eorumdem Montium, niſi cum licentia Papæ, & Sedis Apoſtol. & ſi quis contravenire præſumpſerit, ſtatuit, ut Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi incurrant ipſo facto ſuſpenſionem; aliæ vero inferiores perſonæ excommunicationem; & abſolutionem Papæ reſervavit. Unde Epiſcopus etiam de jure communi ex *cap. Xenodochiis*, *tit. de Religioſis domibus*, non poteſt dare licentiam expendendi pecunias Montis Pietatis in alios uſus præter deſtinatos in fundatione.

Acceſſit etiam Conſtitut. Bened. XIII. *Ex quo divina*, *idibus Jun.* 1725. in qua excluduntur a privilegio immunitatis eccleſiaſticæ, ſeu aſylo loci ſacri miniſtri Montis Pietatis, vel alterius publici telonii, aut banci pro depoſitis Principis, privatarumque perſonarum deſtinati, furtum, aut falſitatem in prædictis locis committentes, cujus ratione arca pecuniaria ita minuatur, ut pœnæ ordinariæ locus ſit.

Acceſſit tandem Conſt. Bened. XIV. *Ad curam* 31. *Octobr.* 1756. extendentis pœnam ultimi ſupplicii jam inflictam a Pio V. Conſtit. *Cum nihil magis*, 25. *Octobr.* 1570. & ab Urbano VIII. Conſt. *In ſuprema*, *idib. Novembr.* 1627. extenſam ad omnes eccleſiaſticos habitantes in quibuſvis locis intra fines Italiæ, contra præſumentes tam tondere monetam auream, & argenteam, quam fabricare, colorare, vel alias adulterare, ſeu etiam quomodolibet adulteratas ſcienter erogare, aut exponere; extendentis inquam ad falſificantes, & alterantes in quacunque ſumma ſyngraphas, ſeu cedulas Montis Pietatis, & menſæ nummariæ S. Spiritus de Urbe, etiamſi falſificatio facta fuerit extra ditionem eccleſiaſticam; & ad eas tam falſas quam corruptas, & alteratas ſcienter expendentes in locis Italiæ S. Sedi immediate, vel mediate ſubjectis, addendo = Etſi eccleſiaſtici fuerint, etiam exempti, & privilegiati, ut ſupra, prævia degradatione Curiæ ſeculari puniendi tradantur =.

S E C T I O   L X X X V.

Seſſio XXIII. cap. I. de Reform.

CUM præcepto divino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere; *pro his Sacrificium offerre*; verbique divini prædicatione, ſacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium operum exemplo paſcere; pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere; quæ omnia nequaquam ab iis præſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non invigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt: ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio, & veritate paſcant, & regant.

Hoc

Digitized by Google

II. Teneri etiam Vicarios amovibilea, & temporarios, ac Parochos regulares.

III. Epiſcopum poſſe diſpenſare cum Parochis pauperibus ab hac applicatione diebus feſtis; ita tamen, ut celebrent in Eccleſia parochiali, ac totidem Miſſas intra hebdomadam applicent pro populo, quot in diebus feſtis intra hebdomadam occurrentibus juxta peculiarem intentionem alicujus benefactoris obtulerint.

IV. In Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis quotidie applicandam eſſe pro benefactoribus in genere primam Miſſam conventualem, contraria conſuetudine non obſtante: non vero ſecundam, & tertiam, niſi aliud fuerit uſu receptum.

Nota I. Ex Decreto Congr. Conc. *in Oſtien. 29. Jan. 1724. ut in Theſaur. Reſolut. ejuſdem Congr. tom. III. pag.* 12. Parochos etiam amovibiles teneri ad dictam applicationem, licet nihil percipiant a parochianis, ſed exiguos tantum menſtruos proventus accipiant a locorum, vel parochiarum dominis.

Nota II. Ex decreto ejuſd. Congr. *in Lucana, 18. Decembr. 1688. lib. Decretor.* XXXVIII. *pag. 579. a terg.* Parochis prædictis diebus Miſſam pro populo non applicantibus imponi poſſe ab Epiſcopo pœnam ſuſpenſionis ipſo jure, & ejus arbitrio.

An vero ad hanc Miſſæ applicationem pro grege ſibi commiſſo teneatur etiam Epiſcopus, cui potiori jure, quam parocho, animarum cura commiſſa eſt, licet nulla de eo mentio fiat tam in Decretis Congr. Conc. quam in cit. Conſtit. Bened. XIV. Lucius tamen Ferraris, *Prompta Bibliot. verb. Miſſa art. 3. num.* 11. numerat ſeptem Auctores ſentientes teneri, & refert verba Antonii Naldi, *quæ habentur in illius ſumma verb. Parochus num.* 19. = Revera non magis debet de jure divino obligari Parochus in hoc pro ſuis ovibus, quam Prælatus regularis pro ſuis ſubditis, Epiſcopus pro ſua diœceſi; atque etiam Summus Pontifex pro univerſali Eccleſia, in quibus proportionaliter eſſet dicendum quod de Parocho = Quinimo *Aloyſ. Gherardi Epiſc. Carnoten.* extendit hanc eamdem obligationem ad Epiſcopum, nedum pro diebus feſtis, ſed etiam pro ſingulis, in quibus celebrat.

Circa Prælatos regulares animadvertendum eſt reſponſum Congr. Conc. ad dubium, quod iiſdem verbis, quibus repetitum legitur in folio ejuſdem Congr. ſub die 15. Mart. 1710. tranſcribo =.

,, *Dubium Miſſæ Paſtoralis, ſeu Parochialis*,
,, eadem Cong. deputata decrevit, priuſquam in
,, præmiſſis reſolutionem caperet, exquirendum
,, eſſe oraculum hujus S. Congr. Conc. quo quidem
,, Decreto approbato a SS. D. N. ſub die 17. Febr.
,, prælibati anni, recurrit idem Fiſcalis ad hanc
,, S. Congr. in qua citatis Procuratoribus Genera-
,, libus Religionum, in Congr. diei 1. Junii ejuſ-
,, dem anni 1709. reſcriptum prodiit; *Reſpondebi-*
,, *tur in caſibus particularibus*.

,, Subinde dicta die 15, Martii: citato ſpecia-
,, tim per eumdem Fiſcalem Procuratore generali
,, Ordinis S. Auguſtini, concordata, & propoſita
,, fuerunt decidenda hæc tria dubia.

I. An P. Generalis totius Ord. Eremitarum
,, S. Auguſtini, Vicarius generalis, ac omnes, &
,, ſinguli Provinciales, ac Priores, ſeu Superiores
,, locales, & conventuales ejuſd. Ordinis tenean-
,, tur Sacrificium Miſſæ parochialis, ſeu paſtoralis
,, pro eorum ovibus, ſcilicet pro eorum regulari-
,, bus ſubditis, offerre, & applicare? Et quatenus
,, affirmative.

,, *II.* An, & quomodo, & quibus diebus
,, hoc idem Sacrificium applicare teneantur.

,, III. An, & quomodo, & quibus diebus
,, omnes, & ſingulæ Eccleſiæ Regularium prælau-
,, dati Ord. Eremit. S. Auguſtini teneantur cele-
,, brare, & applicare Miſſam conventualem pro
,, benefactoribus in caſu &c.

Sed S. Congr. diſtulit reſolutionem, ad quam nunquam amplius devenit; factis enim perquiſitionibus tum a me in regeſtis dictæ Congr. Conc. tum a moderno P. Procuratore Generali S. Auguſtini in ſuo Archivio, nullum repertum eſt monumentum datæ reſolutionis. In Bibliotheca tamen Angelica penes Conventum S. Auguſtini de Urbe aſſeruantur reſponſiones ad dictum dubium, contra Promotorem fiſcalem.

Parochi Urbis Romæ ex edicto Bened. XIII. 17. *Jan. 1727. ut in Statuto Cler. Rom. cap. V. De ordine proceden. in funerabil. proceſ. poſt §. X.* tenentur applicare Miſſam gratis pro anima defuncti pauperis, præſente cadavere.

Quoad verbi Dei prædicationem, ad quam ex præcepto divino tam Epiſcopum, quam Parochum teneri edixit allatum Concilii decretum, jam ſermonem inſtitui ſupra parte I. pag. 108. & hac parte II. pag. 815. Sect. VII. & VIII.

Ad Sacramentorum adminiſtrationem, quod ſpectat, quam idem decretum præcepto pariter divino demandatam eſſe edixit: hæc adeo Parochum

Digitized by Google

,, [illegible] ; qui accedente Epiſcop. ,, licentia , vices ejus adimpleat ; veluti recte per- ,, dendit Muratorius , *in ſuo Tractatu de Peſte lib.* ,, *III. cap. IV. pag. 359. primæ editionis Mutinen-* ,, *ſis* ".

Nec Parochis ſuffragatur ſententia quorundam Theologorum , & Canoniſtarum , opinantium , quod ſicut eis licet non reſidere propter capitales inimicitias *ex cap. IX. Ad ſupplicationem , de Renunciat.* ita & propter peſtem : optime enim refellitur hujuſmodi ſententia , diſcrimenque inter caſum , & caſum palam fit per ea , quæ Gratianus adnotavit poſt *Can. XLVIII. Adverſitas , cauſ. VII. quæſt. I. §. Hoc tunc ſervandum* , ibi . *Cum vero (Paſtor) ſpecialiter quæritur , fugiat exemplo Chriſti , quia facie Herodis fugit in Ægyptum ; fugiat exemplo Pauli , qui a fratribus per murum ſubmiſſus eſt in ſporta . Unde Aug. ait : Fugiat miniſter Chriſti , ſicut ipſe Chriſtus in Ægyptum ; fugiat , & qui ſpecialiter quæritur , dum per alios firma eſt Eccleſiæ ſalus . Hinc etiam ait Dominus Diſcipulis : ſi vos perſecuti fuerint in una civitate , fugite in aliam . Hinc etiam idem abſcondit ſe , & exivit de templo , quando Judæi lapides tulerunt , ut jacerent in eum . Cum vero non Prælato tantum , ſed generaliter periculum omnibus imminet , & animarum ſalus ſalva eſſe non poteſt : debet Prælatus animam ſuam ponere pro ovibus ſuis .*

Quam doctrinam , & rationem ſecutus eſt etiam S. Thomas 2. 2. *quæſt.* 185. *art. V.* & noviſſime Petrus Ballerini in Notis *ad Summam theologicam* S. Antonini *part. I. tit. V. cap. I. col.* 358. *edit. Veron. an.* 1740. ubi paucis complectens celebrem hac in re S. Auguſtini Epiſtolam CCXXVIII. *ad Honoratum Epiſcopum Thiavenſem* , ita ex illius mente diſtinguit ,, Sanctus Doctor univerſim ſtatuit , ,, Paſtoribus illicitum eo in periculo a ſuis gregibus ,, recedere , idoneis licet Vicariis relictis ; tum ,, vero cum ſolum caſum fugæ approbat, ac ſupplen- ,, di per alios , cum periculum proprium ſolius Pa- ,, ſtoris eſt , uti cum Paſtor ipſe per ſe ad necem ,, quæritur , non autem cum periculum commune ,, eſt Paſtoris , & ovium ":

Quod autem Gregorius XIII. ex ſententia Congreg. indulſerit Parochis adminiſtrare poſſe tempore peſtis dicta Baptiſmi , & Pœnitentiæ ſacramenta etiam per alios , dummodo perſonaliter , & formaliter reſideant , licet Trident. illis injungat , ut per ſe ipſos Sacramenta adminiſtrent , id ita proviſum fuiſſet advertit Fagnanus *loc. cit. num.* 47. in [illegible] ſi nequit ex dimidiata confeſſione , tum ad in tuto ponendam ſacramenti validitatem , juxta rei naturam , & Pontificum decreta . Et quamvis pœnitens excuſetur ab integrigate confeſſionis , quando grave aliquod damnum , ſive ſibi , vel alteri probabili fundamento obventurum timeat , quando tamen pœnitens proximus morti integre confiteri cupit , non excuſatur confeſſarius ab onere audiendi integram illius confeſſionem , etiam cum periculo contrahendæ peſtis ; quandoquidem ex officio propriam & ipſe vitam pro concreditarum ſibi animarum ſalute cuilibet periculo exponere tenetur .

Tenentur itidem Parochi , ut muneri ſuo ſatiſfaciant , peſte infectis alia duo ſacramenta , Viatici nempe , & Extremæ Unctionis adminiſtrare , ut omnes fatentur ; licet non ita ad ſalutem neceſſaria , ut eſt Baptiſmus , & Pœnitentia . Controverti dumtaxat ſolet , an ea adminiſtranda ſint eodem plane modo , quo bene valentibus adminiſtrantur ; propriis ſcilicet Sacerdotis manibus , vel aliquo convenienti apto inſtrumento ad evitandum periculum contrahendæ peſtis .

Et quoad Viatici adminiſtrationem laudatus Bened. XIV. *loc. mox cit. n.* 26. qui fuerit Cong. Conc. ſenſus , his verbis refert . ,, Poſt accuratum rei exa- ,, men reſcriptum fuit poſtulato Vicarii Apoſtolici ,, Juliæ Cæſareæ ; (nunc vulgo Algeri) videlicet ,, advigilandum ipſi eſſe quam maxime , ut peſte ,, correptis Sacramenta miniſtrarentur : quo vero ,, ad modum adminiſtrandæ Euchariſtiæ , ſi Sacer- ,, dotes deprehendiſſet alienos , atque abhorrentes ,, a miniſtratione ſuis manibus peragenda , modum ,, ipſe ſtatueret , audito prudentum conſilio , atque ,, præ oculis habito decore in tanti Sacramenti ,, adminiſtratione ſervando , ut quidquid eidem re- ,, pugnans deprehenderet , omnino uſurpari prohi- ,, beret ".

Qui autem modus adhibendus eſſet debitus reverentiæ tanti Sacramenti , & magis aptus ad conſulendum indemnitati miniſtrantium ; poſtquam in Eccleſia catholica vetus uſitatus modus obſolevit , quo viri in nudas manus , mulieres veros in album pannulum illud accipiebant , ad ſe eo reficiendum , variant Auctores : alii enim ajunt , recipi poſſe Euchariſtiam ab ægroto propriis ſuis manibus inſertam in panem domeſticum , vel inter duas particulas non conſecratas , extrema illarum parte madefacta , ut ſibi invicem adhæreant , commonefacto ægroto inter illas deliteſcere SS. Euchariſtiæ Sacramentum . Alii admovendam ajunt illius ori vel forcipe argenteo ,

vel

Digitized by Google

alligatus ſit goloſſipi pugillus ſacro Oleo imbutus, eoque liniatur organum illius ſenſus, qui patentior, & magis unctioni expoſitus Sacerdoti ſe offerat.

Hactenus de onere Parochorum, quoad horum quatuor Sacramentorum adminiſtrationem tempore peſtis. Quod ſi quæratur, an ad ea adminiſtranda

„ *XIV. in corpore*, *&* *Quodlibet III. art. XVII.*
„ *Ad quintum*, ac in rem noſtram pergit Sylvius,
„ *in ſupplemento, ſive Additionibus ad III. partem*
„ *S. Thomæ. quæſt. XXXII. art. III. §. Priuſquam*
„ *reſpondeatur*".

SECTIO LXXXVI.

Eadem Seſſio XXIII. de reform. proſequitur idem cap. I. juncto cap. I. ſeſſ. VI. de reform.

NE vero ea, quæ de reſidentia ſancte, & utiliter jam antea ſub fel. rec. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus a ſacroſanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat; illis inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus, omnes patriarchalibus, primatialibus, metropolitanis, ac cathedralibus Eccleſiis quibuſcunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia, vel diœceſi reſidentiam, ubi injuncto ſibi officio defungi teneantur, neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam cum chriſtiana caritas, urgens neceſſitas, debita obedientia, ac evidens Eccleſiæ, vel Reip. utilitas aliquos nonnumquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitimæ abſentiæ cauſas a Beatiſſimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel, eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium Epiſcopatibus adjunctum: cujus quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eumdem tamen cum Concilio provinciali ſpectabit judicare de licentiis a ſe, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur; & ut pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint diſceſſuri, ita ovibus ſuis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia non videntur abeſſe, quia ſtatim reverſuri ſunt; ſacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſive continuum, ſive interruptum, extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere; & haberi rationem, ut id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento: quod, an ita ſit, abſcendentium conſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant; cujus opus non fraudulenter agere, ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis ſpatium, Dominici Adventus, Quadrageſimæ, Nativitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes, item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Paſtoris præ-

ſen-

Digitized by Google

His Decretis præcipientibus Epiſcopis reſidentiam ſub pœnis, prius latis a Pio IV. Conſtit. *De ſalute*, 4. *Sept.* 1560. & poſtea a Trident. *in cit. cap. I. ſeſſ. VI.* habitæ ſub Paulo III. declaratis, & ampliatis, & poſtremo repetitis in hoc *cap. I. ſeſſ. XXIII.* acceſſit.

I. Ejuſdem Pii IV. Conſtitut. *In ſuprema*, 25. *Novembr.* 1564. in qua ultra pœnas inflictas in dictis duobus Trid. decretis addita eſt altera, privationis ſcilicet a regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, ferendæ tamen ſententiæ, ac amiſſonis facultatum teſtandi, & diſponendi, ſiquæ reſidentiæ transgreſoribus competere dignoſcantur, eorumque bona, tam mobilia, quam immobilia, jura, actiones &c. ſubjiciuntur ſpolio Cameræ Apoſtolicæ, ibi.

Nos.... omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcunque etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcunque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti ſuper Reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenerentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas, etiam ſub privationis eorum a regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Succeſſoris noſtri arbitrio imponen. pœnis, diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante, in eiſdem ſuis Eccleſiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro hujuſmodi; quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus diſtrictu exiſtentia, & ſemoventia, res, & bona, jura, & actiones cujuſcunque qualitatis, & valoris, ac ubicunque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcunque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcunque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, ac diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta decretum, & formam Concilii hujuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcunque monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtineverint, ac fructuum, reddituum, & proventuum eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus reſervatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi, a nobis, & a quibuſcunque aliis Rom. Pontificibus Prædeceſſoribus, & Succeſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates hujuſmodi revocari non queant, aliiſque irritantibus decretis, obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum, de rebus, & bonis hujuſmodi jamque diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant.

II. Ac-

Digitized by Google

dicto XIV. 18. *Auguſti* 1740. qua non reſidentes privantur gratia alternativæ ſuper proviſione beneficiorum.

V. Item Urbani Conſtitutio *Sancta Synodus*, mox citata, in qua Pontifex ſtatuit. I. Non licere Epiſcopis, eiſque majoribus Prælatis, etiam Cardinalibus, a ſuis Eccleſiis diſcedere ſine licentia Papæ per Breve, vel per literas miſſivas, ſub pœna interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, ipſo facto incurrenda abſque alia declaratione, amiſſionis fructuum pro rata abſentiæ, & facultatis teſtandi, prout ſtatuit Pius IV. ut ſupra. II. Ut ſub eiſdem pœnis latæ ſententiæ morantes in Curia intra unum menſem a die promotionis, intra duos morantes in Italia, & intra quatuor morantes extra illam, teneantur ſe itineri committere, & ad reſidentiam ſe conferre. III. Ut ſub iiſdem pariter pœnis ſex Cardinales Epiſcopi ſuburbicarii reſidere teneantur non in his Epiſcopatibus, ſed in alio, ſiquem habeant. IV. Ut nulla cauſa ab abſentia excuſentur, quantumvis gravi, & publicum bonum reſpiciente, excepta cauſa Synodi provincialis, vel Aſſembleæ generalis, cui in aliquibus locis intereſſe ſolent: & ratione officii Epiſcopatui adjuncti: ſicuti & exce- Epiſcopis ad Urbem accedentibus pro electione Summi Pontifici conceditur duorum menſium ſpatium in ea morandi poſt coronationem ejuſdem Pontificis; quibus elapſis, ſi ad reſidentiam non ſe contulerint, omnibus ſupradictis pænis ſubjacere ſtatuitur.

VI. Tranſcripto Tridentini decreto acceſſit decretum Benedicti XIII. ut in Concilio Romano celebrato *an. 1725. tit. XVII. cap. II. de Cleric. non reſident.* in quo conceſſa eſt facultas Cardinali Urbis Vicario pro tempore prorogandi ad alios quadraginta dies, & ultra (juxta caſuum contigentiam, cauſa cognita) menſem indultum Epiſcopis in Curia promotis ab Urbano VIII. ut ſupra, computandum a die eorum promotionis in Conſiſtorio, quo elapſo, ad proprias Eccleſias ſe conferre deberent, ſtatuerat.

VII. Acceſſit tandem Conſt. Bened. XIV. *Ad univerſæ 3. Septembris 1746. in qua* §. *Primum itaque*, confirmatis, & innovatis omnibus ſuorum Prædeceſſorum legibus, & Conſtitutionibus ad Epiſcoporum reſidentiam ſpectantibus, hæc ſtatuuntur, &c.

I. Circa abſentiæ licentiam per tres menſes, a Concilio iis indultam §. *Cum vero*, ita Pontifex declarat.

Cum vero idem Urbanus declaraſſet, ſe per ea, quæ in ſuis præfatis literis conſtituerat, minime ſublatam voluiſſe dictam trium menſium licentiam a Concilio indultam, hinc plures ortæ quæſtiones, & varia condita ſunt decreta ab eodem Urbano, ejuſque Succeſſoribus approbata: cujuſmodi ſunt, non licere trimeſtrem abſentiam prædictam conjungere, ſive cum eo tempore, quo permittitur Epiſcopis poſt ſuam promotionem in Urbe commorari, ſive cum eo, quod ad peragendam Sacrorum Liminum Viſitationem eiſdem conceſſum fuit: neque fas eſſe abſentiæ tempora ita diſponere, ut tres poſtremi menſes unius anni continuentur cum tribus prioribus menſibus anni ſubſequentis. Sicut etiam vetitum eſt prædictos menſes conjungere cum eo anni tempore, quo propter aeris inſalubritatem alicui Epiſcopo permittitur extra diæceſim degere, ne ſcilicet continuatis abſentiæ temporibus, vernos ſimul, & æſtivos menſes, ſive æſtivos una cum autumnalibus extra diæceſim duci contingat. Denique, ne quis indulgentia Sac. Conc. per fraudem abuti poſſet, declaratum fuit, prædictam trium menſium vacationem intra cujuſque anni limites coerceri, ut qui uno anno uſus ea non fuerit, non ideo ſequenti anno diutius ab Eccleſia ſua abeſſe valeat.

II. Circa pœnas a Concilio, & dictis ſuis Prædeceſſoribus inflictas contra eoſdem Epiſcopos non reſidentes, §. *Secundo loco*, hanc addit.

Digitized by Google

in hujuſmodi transgreſſores ad ſeveriorem Sacrorum Canonum normam animadvertat, atque etiam Eccleſiis ipſis de utilioribus Paſtoribus provideat, ſicut in Domino noverit ſalubriter expedire,

III. Ad §. *Denique*, uſque ad §. *Qui tandem*, in priſtinum redacta particulari Congregatione ſuper eorumdem Epiſcoporum reſidentia, prius ab Urbano VIII. inſtituta, huic certas leges præſcribit ad cognoſcendas, approbandaſque quaſcunque abſentiæ cauſas, Pontifici poſtea referendas.

IV. §. *Expediuntur*, circa abſentia Epiſcoporum, qui cum auctoritate Apoſtol. delegantur pro Proceſſuum in cauſis Beatificationum, aut Canonizationum compilatione, ita providet.

Quoniam vero non de re agitur, quæ duabus, tribuſve hebdomadibus perfici queat, ſed quæ plurium ſæpe menſium, aut etiam annorum operam requirit; volumus, ut Epiſcopi, qui ejuſmodi delegationem acceptaverint, neceſſariam licentiam abſcedendi a diœceſi, cauſam abſentiæ exprimendo, petere, & impetrare non omittant, ſub pœnis adverſus eos conſtitutis, qui abſque cauſa extra diœceſim commorantur. In hujuſmodi autem licentiis concedendis, ſtatuimus, ut conciliares menſes ſemper comprehendantur, & præter eos, triginta dumtaxat dies, ſi opus fuerit, adjiciantur; nam & ad plura peragenda quadrimeſtre ſpatium ſufficiens eſt; &, ſi adhuc facienda ſuperſint, quatuor alii menſes ſequenti anno in idem opus inſumi poterunt.

V. Tandem §. *Cæterum*, declarat, ut jam declaravit Concilium, & Urbanus, his omnibus legibus obſtringi etiam S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales.

Cæterum intendimus ſub præſentium literarum noſtrarum ordinatione, & diſpoſitione etiam ipſos Venerabiles Fratres noſtros S. R. E. Cardinales, qui patriarchalibus, primatialibus, archiepiſcopalibus, & epiſcopalibus Eccleſiis prædictis ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtalica nunc præſunt, & in futurum præerunt, comprehendi, ac comprehenſos eſſe, & fore.

Nota I. Quod ſtantibus recenſitis Conſtitutionibus, & dicta Congregatione inſtituta ſuper reſidentia Epiſcoporum cum facultate cognoſcendi cauſas abſentiæ, & onere has ſummo Pontifici referendi pro earumdem approbatione, derogatum eſt allato Concilii Decreto, quo ſtatuit illas = *a Beatiſſimo Romano Pontifice*, *aut* (etiam ſine pontificia approbatione) *a Metropolitano*, *vel eo abſente*, *ſuffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente*, *qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit*, *in ſcriptis eſſe approbandas* = impertiendo eidem Metropolitano cum Concilio provinciali facultatem judicandi de licentiis, a ſe vel a Suffraganeo datis, & invigilandi, ne quis eo jure abutatur.

Nota II. Quod citatæ Urbani Conſtitutioni in ea parte, qua præcepit, ut Cardinales Epiſcopi ſuburbicarii reſidere teneantur, non in his, ſed in alio, ſiquem habeant Epiſcopatum, & per conſequens adminiſtrationem utriuſque, derogatum eſt a Clemente XII. Conſtit. *Paſtorale officium*, in ordine la XX. tom. XIIII Bullarii novi Romani, ubi §. VII. Papæ reſervavit animadverſionem, & deliberationem = Utrum expediat eis concedere, adminiſtrationis, ſeu alio nomine, retentionem alterius Eccleſiæ, cui antea præerat = De qua re vide Benedictum XIV. *de Synodo diœc. lib. XIII. cap. VIII. edit. an.* 1755. *num.*4. *& ſeqq.* ubi etiam *num.*7. referuntur decreta conſiſtorialia ſub eodem Clemente circa retentionem plurium Epiſcopatuum reſpectu aliorum quorumcunque Epiſcoporum.

Nota III. Dictos ſex Cardinales Epiſcopos ſuburbicarios non teneri ad reſidentiam in his Epiſcopa-

Digitized by Google

cacio *loc. cit.* cum Benedicto XIV. *lib. XIII. cap. VI. de Synod. diœc. num.* 6. propter continuam aſſiſtentiam, quam hi Cardinales præſtare debent Pontificii, modica earumdem diœceſum diſtantia ab Urbe Roma, in qua reſidentes facile poſſunt illarum regimini invigilare, atque implere onera, quæ formali ſaltem reſidentiæ obnoxia ſunt. Quæ ratio viſa etiam eſt ſatis ſufficiens nonnullis Auctoribus relatis a *Theſauro de pæn. cap. I. verb. Reſidentia*, ad excuſandos ab incurſu pœnarum Epiſcopos non reſidentes, ſi reſideant prope diœceſim in loco non diſtanti ultra unum miliare, unde nullum præjudicium officio inferatur, cum parum diſtans, moraliter ſit præſens *L. Pro locis*, *L. Mediterranea*, *C. de ann. & trib. lib. X.*

Licet vero dicti ſex Cardinales eximantur a materiali reſidentia, non eximuntur tamen a viſitatione ſuarum Eccleſiarum, ut ex decreto conſiſtoriali Alexandri VII. relato a Brancacio *loc. cit. pag.* 53. ſubjungens = Poſt hæc ſcripta SS. D. noſter Alexander VII. Spiritu afflatus divino in Conſiſtorio, 5. idus Octobr. in quo ad optionem admiſſi fuimus, decreto ſanxit, ut omnes ſex Epiſcopi viſitare teneantur proprias ſuas diœceſes, ad præſcriptum ſacrorum Canonum, & Conc. Trident. = Et noviſſime ex allata Conſtit. Clementis XII. cit. §. IX. declaratur teneri.

= Eccleſias, & diœceſes ſuas ad præſcriptum ſacrorum Canonum, & decretorum Conc. Trid. viſitare per ſe ipſos, aut ſi legitime impediti fuerint, per ſuum Vicarium in ſpiritualibus generalem, aliumve probum, & ad id idoneum virum eccleſiaſticum.... etiamſi in dicta Curia, ut Romano aſſiſtant Pontificii, commorentur =.

Item tenentur ad viſitationem liminum Apoſto- ... Domino noſtro, ne illos obſtringat, ſed potius benigne declaret, non teneri ejuſmodi onus ſubire, cum ſint quotidie in conſpectu Sanctitatis ſuæ = & ſummus Pontifex Paulus V. hujuſmodi declarationem edere noluerit, ſed dixerit = nec velle ſe illis id oneris imponere, ſi alias non teneantur: verum expedire, ſibique placere, ut & ipſi Conſtitutionem obſervent = prout legitur in actis ejuſdem Cong. *lib. XIX. Supplicum libellor. pag.* 887. Clemens tamen XII. in ſæpius cit. Conſtit. *Paſtorale officium*, expreſſe declaravit, ipſos omnino teneri ad obſervantiam Sixtinæ Conſtitutionis, ac etiam relationem ſtatus earumdem Eccleſiarum, & diœceſum, quibus præſunt, ipſi Pontifici, juxta Conſtitutionem ſan. mem. Sixti Papæ V. Prædeceſſor. quoque noſtri, quæ incipit *Romanus Pontifex*, exhibere =.

Nota IV. *Theſaurum de Pœnis, loc. cit.* ſentire, Epiſcopum abſentem non teneri in foro conſcientiæ reſtituere integros fructus pro rata temporis abſentiæ, ſed poſſe retinere partem ob alia munera, v. g. recitationis Horarum, & alia, quæ abſens pro grege ſuo obivit. Et quoad hanc partem aſſerit eum Bonacina, & Paſſarino, decretum pœnale *cap. I. Tridentini ſeſſ. VI.* non obligare in conſcientia ante ſententiam: ratione autem Horarum canonicarum ait = videtur poſſe ſibi retinere tertiam partem fructuum diebus ſingulis correſpondentem, ſecundum magis communem ſententiam modernorum, quos allegat Bonacina *tract. de Hor. Canonic. part. V. punt. III. num.* 2. =

Nota V. Cum eodem Theſauro, pœnam interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ inflictam tam a Pio IV. in ſupra cit. Conſtit. *De ſalute*, quam ab Urbano in Conſtit. *Sancta Synodus*, non eſſe reſervatam quoad abſolutionem.

S E C T I O L X X X V I I.

Eadem Seſſio XXIII. de Reform. proſequitur idem cap. I. juncto cap. II. ſeſſ. VI. de refrm.

EAdem omnino, etiam quoad culpam, ammiſſionem fructuum, & pœnas, de curatis inferioribus, & aliis quibuſcunque, qui beneficium aliquod eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit: ita tamen, ut, quandocunque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe

Bbbbbb a con-

Digitized by Google

Hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione, omnes, & ſingulos Rectores parochialium Eccleſiarum cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuſcunque Regnis, Provinciis, Civitatibus, diœceſibus, ac aliis chriſtiani Orbis partibus conſiſtentes, qui parochialem Eccleſiam, ac Canonicatum, aut dignitatem, etiam poſt Pontificalem majorem, ſeu principalem in quibuſvis patriarchalibus, aut metropolitanis, vel cathedralibus, ſeu collegiatis Eccleſiis, ſeu aliud quodcunque beneficium eccleſiaſticum, etiam quarumcunque diſpenſationum a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam a nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarum Apoſtolicarum deſuper expeditarum titulo, quas omnes hac præſenti Conſtitutione abolemus, & revocamus; ſeu quocunque alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat eſſe cura animarum, eos ad reſidendum in Eccleſia parochiali, & ibi in divinis deſerviendum, debitoque eorum officio ſungendum omnino teneri, & obligatos eſſe, ac ad id per Epiſcopos, & aliorum locorum Ordinarios, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatos, ſub ſententiis, & cenſuris eccleſiaſticis, ac pecuniariis, arbitrio eorum declarandis, ac etiam privationis dictarum parochialium, & aliorum quorumcunque beneficiorum pœnis, quacunque appellatione remota, cogi, & compelli poſſe, & debere auctorit. Apoſt. tenore præſentium ſtatuimus, præcipimus, & ordinamus. Eos tamen ſic reſidentes in Eccleſiis parochialibus, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus, etiam Canonicatus ſui, vel dignitatis, ſeu alterius cujuſcunque beneficii, exceptis dumtaxat quotidianis diſtributionibus, & aliis, quæ ex juſta cauſa abſentes percipere non ſolent, lucrari volumus.

Quoad eoſdem autem in Urbe commorantes, & ad ſuas Eccleſias redire negligentes, acceſſit Edictum Innocent. XIII. emanatum an. 1723. & innovatum a Benedicto XIII. *in Concilio Romano, tit. XVII. de Cleric. non reſid. cap. VII. ibique inſertum*, ut ſequitur.

Cæterum pro reliquis, etiam inferioris ordinis, Clericis, tam ſecularibus, quam regularibus, noſtra in hac Urbe exiſtentibus, qui alias in partibus parochias, dignitates, Canonicatus, vel alia quæcunque, quæ reſidentiam requirunt, eccleſiaſtica beneficia obtinent, quatenus hinc ſtatim diſcedere, & ad perſonalem in iis reſidentiam ſe conferre debeant, Edictum innovamus fel. rec. Innocentii XIII. cujus tenoris partem hic ſubnecti, & obſervari mandamus.

= Pari modo univerſis, & ſingulis Clericis beneficiatis, tam ſecularibus, quam regularibus, cujuſcunque conditionis, & gradus, dignitatis, & præeminentiæ in ea alma Urbe exiſtentibus, qui in ſuis Eccleſiis parochialibus, dignitatibus, Canonicatibus, vel aliis quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis de jure, vel conſuetudine perſonalem reſidentiam facere tenentur, de mandato ejuſdem SS. D. N. Papæ (revocando in primis omnes, & quaſcunque licentias ſupradictis omnibus quomodolibet conceſſas) ſtricte præcipimus, & mandamus, eoſque monemus, & requirimus, quatenus infra duodecim dierum ſpatium, quorum quatuor pro primo, quatuor pro ſecundo, & reliquos quatuor

pro

Digitized by Google

fertur, requirentium, non faciat ſuos, nec tuta conſcientia, etiam alia declaratione non ſequuta, illos ſibi detinere poſſit: ſed teneatur illos fabricæ Eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare, aut, ipſo non erogante, per Superiorem eccleſiaſticum ad dictam erogationem faciendam compellatur. Lapſis vero ſex menſibus, & præmiſſis non adimpletis, ipſo facto, & abſque alia ſententia, eiſdem beneficiis, & dignitatibus ſit ipſo jure privatus, ita ut illa Sedes Apoſtolica tantum conferre valeat, eademque ab ea reſpective poſſint impetrari, & proviſiones per ipſam factæ, debitæ exequutioni demandari debeant, quacunque appellatione poſtpoſita; verificato dumtaxat coram Executore literarum ſimplici facto contraventionis. Certificantes omnes, & ſingulos prænominatos, quod in moroſos, & contumaces irremiſſibiliter procedetur ad præfatarum pœnarum exequutionem, ſine tamen præjudicio pænarum, jam incurſarum per eos, qui hactenus contravenerunt.

Nota I. Quod quamvis ex allegatis Concilii verbis perſpicue pateat, Parochum abeſſe non poſſe a ſua parochia etiam ex legitima cauſa, niſi hæc prius cognita, & approbata ſit ab Epiſcopo, non defuerunt tamen Theologi, & Canoniſtæ, qui ſenſerunt, eum per duos menſes abeſſe poſſe, dicta cauſa durante, abſque ſuorum Superiorum licentia. Hanc vero ſententiam Congregat. Conc. reprobavit anno 1573. ut ex ſequenti decreto, prout reperitur *lib. I. Decretor. ejuſdem Congr. pag.* 202. = Illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi Domini. Sunt multi Rectores in diœceſi Toletana, qui prætendunt juxta formam Conc. Trident. *ſeſſ. XXIII. cap. I. de reformat.* poſſe per aliquod tempus ſingulis annis a ſuis parochiis abeſſe abſque ſuorum Superiorum licentia, dummodo legitimæ abſentiæ cauſæ rationem proponant, & ita, quia quamplurimi graviſſimi Doctores tam Theologi, quam Canoniſtæ ſentiunt, aliqui ex prædictis Rectoribus auſi ſunt abſque Superiorum licentia pro ſuis negociis gerendis per aliquod tempus, non tamen ultra duos menſes, ſuas parochias relinquere, tradita tamen quoque prius alicui idoneo Sacerdoti cura animarum, & adminiſtrationis Sacramentorum, quibus non obſtantibus prædicti Rectores, quoties id faciunt, a Vicariis ſevere puniuntur. Quapropter, ne aliqua injuſta conſuetudo introducatur, ſupplicant humiliter ab Illuſtriſſimis DD. VV. Rectores præfati, quatenus prædictum dubium in Sacr. Congregat. Conc. Trident. proponere dignentur, ut, quod in præmiſſis tenendum ſit, pateſiat, ne amplius in præfata dubitatione verſentur = Sacra Congreg. cenſuit, non potuiſſe, niſi cauſa cognita, & probata ab Ordinario, & ab eodem in ſcriptis obtenta licentia =.

Imo nec poſſe per hebdomadam abeſſe, non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo, ab ipſo Ordinario approbato = ut declaravit *die 7. Octobr.* 1604. *lib. X. Decretor. pag.* 100. Et quidem licentia debet eſſe expreſſa, & non tacita, ut pariter declaravit dicta die 7. = Sacra Congr. cenſuit, ſolam diſtantiam loci etiam cum æqua cauſa diſcendendi non excuſare Parochum, ut poſſit abeſſe a ſua Eccleſia ſine licentia in ſcriptis obtenta, niſi talis neceſſitas repente ſe offerat, quæ non patiatur dilationem hujuſmodi licentiam petendi, quo caſu quamprimum de diſceſſu, & de neceſſitate Ordinarium certiorem faciendum eſſe, ut de cauſa cognoſcere poſſit =.

Si autem ageretur de abſentia modici temporis, refert Fagnanus *in cap. Relatum, de Cleric. non reſiden. num.* 32. quod non ſemel = Etiam S. Congr. permiſſit, ut in caſibus repentinis pro abſentia modici temporis ſufficeret licentia Vicarii foranei = Exceptis tamen repentinis caſibus, non licet Parocho abeſſe abſque expreſſa licentia ultra biduum, ut etiam declaravit Bened. XIII. *in Conc. Romano, cit. tit. XVII. cap. VI.* ibi.

Nec licet Parocho moram trahere in civitate, aut oppido, quamvis non longe diſtet a parochia extra illud ſito, etiamſi alium Sacerdotem ſubroget, qui, ſi forte aliquid contingeret, præſto eſſet ad operam ſuam impendendam, ut declaravit eadem Cong. 16. *Januar.* 1638. *lib. XV. Decretor. pagina* 649. *&* 24. *Maii* 1670. *lib. XXVI. pag.* 346. ac magis perſpicue in reſponſis ad hæc dubia ſibi propoſita *ſub die* 10. *Maii* 1687. ab Epiſcopo Fulignatenſi, relata a Benedicto XIV. *Inſtitut. eccleſiaſt. XVII.* = Ad eliminandos plures abuſus, quos circa reſidentiam Parochorum in ſua diœceſi irrepſiſſe refert Epiſcopus, ſupplicat ab hac Sac. Congregat. declarari.

I. An Rectores Eccleſiarum parochialium a civitate diſtantium per duo, tria, aut quatuor milliaria circiter poſſint ſine expreſſa Epiſcopi licentia abeſſe a ſuis Eccleſiis parochialibus, relicto ibidem ſubſtituto ab eis deputato, & in civitate tam diurno, quam nocturno tempore jugiter commorari, exceptis ſolis diebus feſtis, in quibus ad dictas Eccleſias ſe conferunt, revertentes illico ad civitatem.

II. An Parochi, qui nocturno cæteroquin tempore reſident apud ſuas Eccleſias, poſſint, celebrata ſummo mane Miſſa in dictis Eccleſiis, ſe conferre ad civitatem, & in ea diurno tempore totius, vel majoris partis anni commorari, licet apud dictas Eccleſias adſint eorum ſubſtituti.

III. An dicti Parochi, qui cæteroquin diurno tempore reſident apud ſuas Eccleſias, poſſint nocturno tempore totius, vel majoris partis anni commorari in civitate, licet apud dictas Eccleſias adſint eorum ſubſtituti = Sac. Congr. reſpondit ad I. II. & III. negative =.

Imo tenentur nedum reſidere in parochia, ſed etiam in domo parochiali, ſi quam habeant = ſin ſecus in domo propinquiori juxta limites parochiæ =, ut reſpondit *dicta Congr. in Faventina menſe Decembr.* 1589. *& die* 10. *Febr. ac* 15. *Martii* 1618. *in Turritana* = reſpondit; Rectores, ſi domum parochialem non habent intra limites parochiæ, cogi poſſe domum ſibi conſtruere ex fructibus, & proventibus; aut ſaltem aliam conducere intra eoſdem limites =.

Non videtur tamen teneri ad reſtitutionem fructuum, ut tenetur Parochus non reſidens, ſi non reſederint in domo parochiali, aut intra limites parochiæ, ut cenſuit eadem Congr. 8. *Junii* 1624. concepto dubio his verbis = Cum jam decretum ſit Parochum teneri reſidere in ædibus parochialibus Eccleſiæ, ſeu intra limites parochiæ, an ad reſtitutionem fructuum teneatur ille Parochus, qui nunquam ſic reſedit, licet Eccleſiæ parochiali deſervierit = Congreg. cenſuit, non teneri, ſed cogendum eſſe in poſterum reſidere in domo Eccleſiæ, vel ſi Eccleſia eam non habeat, in alia propinquiori intra limites parochiæ =.

Parochi ad nutum amovibiles tenentur reſidere perinde ac perpetui, ut declaravit *in Elboren.* 26. *Maii* 1612. Et in propoſito dubio 6. *Novembris* 1620. = An Canonici, ſeu dignitates obtinentes parochiales in titulum, diſtantes a Cathedrali per dimidiam leucam, ſeu leucam, debant cogi ad reſidendum in ipſis parochialibus, an vero ſufficiat, ut diebus feſtivis accedant ad parochiales, ibique Sacramenta miniſtrent = cenſuit, cogendos eſſe ad reſidentiam.

Circa Coadjutores Parochorum attendenda ſunt laudatæ Congregationis reſponſa *ſub die* 6. *Novembi* 1620. *in Brixien.* ad ſequentia dubia.

Quæritur I. Utrum Coadjutores omnes quomodocunque ſint Capellaniæ inſtitutæ, teneantur ad reſidentiam perſonalem eadem lege Conc. *ſeſſ.* 23. *cap.* 1. *de reform.* qua Rectores ipſi parochialium tenentur = Congr. cenſuit, teneri =.

II. Quæritur, an ſaltem ab ea lege excipiantur ii, qui ex inſtitutione poſſunt per alium ſervire = Cong. cenſuit, hoſce dumtaxat excipi =.

III. Utrum Epiſcopus teneatur cogere ad reſidentiam illos etiam Coadjutores, quibus nulla expreſſa perſonalis reſidentiæ obligatio injuncta eſt = Congr. cenſuit, teneri cogere hos, ſicut ipſos Eccleſiæ Rectores =.

IV. Utrum poſſit Epiſcopus cum aliquo ex his Coadjutoribus diſpenſare ſuper reſidentia = Cong. cenſuit, non poſſe, prout nec cum Rectoribus ipſis poteſt =.

V. Utrum illi, qui ad beneficia hujuſmodi proponuntur admittendi, ſint eodem jure examinandi, quo Rectores ipſi earumdem parochialium examinari jubentur ad parochiales Eccleſias ipſas obtinendas ex *cap.* 18. *ſeſſ.* 24. = Congr. cenſuit, ita eſſe examinandos =.

VI. Utrum Canonici cathedralis, vel aliarum Eccleſiarum, qui & beneficia hujuſmodi onus coadjuvandi annexum habentia obtinent, teneantur, & ſimiliter cogi debeant per Epiſcopum ad perſonaliter

nonum, decretorumque Conc. permiſſum eſt Parochis, ut per Vicarios Coadjutores, vel ſubſtitutos poſſint officio ſuo fungi, quales ſunt *ſeſſ. 5. cap. 2. verſ. Archipresbyteri*, *ſeſſ. 6. cap. 2. in fin. ſeſſ. 21. cap. 4. in princ. ſeſſ. 22. de Sacrific. Miſſ. cap. 8. in fin. ſeſſ. 23. cap. 1. verſ. Ad eadem omnino, Seſſ. 24. de reform. matr. cap. 1. verſ. qui aliter, & verſ. Praterea eadem, & eadem ſeſſ. de refor. cap. 4.*

Qui caſus contenti in citatis Tridentini locis ſunt.

I. Scilicet contentus *cap. 2. ſeſſ. 5.* eſt, plebem ſibi commiſſam paſcere, vel per ſe, vel per alios, juſto ceſſante impedimento, ſalutaribus verbis, & docere quæ neceſſaria ſunt ad ſalutem.

II. Contentus *in cap. 2. ſeſſ. 6. & cap. 1. ſeſſ. 23. de refor.* eſt abſentia ab Epiſcopo approbata, & conceſſa.

III. Contentus *in cap. 4. ſeſſ. 21. de reform.* eſt inſufficientia ipſius Parochi pro adminiſtrandis Sacramentis ob popoli numeroſitatem.

IV. Contentus *in cap. 8. ſeſſ. 22. de Sacrif. Miſſ.* eſt expoſitio, & declaratio eorum, quæ in Miſſa legunrur, & potiſſimum myſterii, quod in ea peragitur, diebus præſertim dominicis, & feſtis peragenda.

V. Contentus *in cap. 1. ſeſſ. 24. de reform. matrim.* eſt aſſiſtentia in matrimoniis contrahendis, & benedictio nuptiarum.

VI. Denique caſus conteatus *in cap. 4. ſeſſ. 24. de refor.* eſt prædicatio verbi Dei tempore, & diebus ibidem ſtatutis.

Quod autem ſpectat ad cauſas abſentiæ ab Epiſcopo cognoſcendas, & probandas ad præſcriptum allati Trident. decreti, harum cognitio, & approbatio ita eſt neceſſaria, ut S. Congr. Conc. die 7. Octobr. 1604. declaraverit = Nec Parochum habentem juſtam cauſam abeundi extra parochiam per duos menſes, aut tres ſatisfacere ſuæ conſcientiæ, ſi petat licentiam, jurans gravem ſe habere cauſam, quam non expediat manifeſtare, ut ſic petita licentia abeſſe poſſit, licet Epiſcopus non concedat. Similiter abeſſe non poſſe in caſu, quo cauſam rationabilem expreſſit, quam vir bonus, & æquus rationabilem judicaret, licet rigidus Prælatus minus æquam judicat, & licentiam denegat, vel quia movetur ſuſpicione, quod ficta ſit, cum tamen ſit proprium territorium, & juriſdictionem epiſcopalem habentibus, ut declaravit eadem Cong. *in Nullius, 26. Jannar.* 1625.

Quia vero inter cauſas abſentiæ annumerari ſolent. I. Aeris intemperies. II. Infirmitas corporis. III. Senectutis incommoda. IV. Inimicitiæ. V. Demum exiguus parochianorum numerus, quibus vicinus Parochus ſatis conſulere poteſt.

Quoad I. Congr. Conc. *die 7. Julii* 1646. *ut lib. XVIII. Decretor. pag.* 164. reſpondit = Aeris intemperiem non excuſare Parochum a reſidentia = etiamſi parochia ſub tanta cœli inclementia conſtituta ſit, ut nemo, niſi indigena ibidem abſque vitæ periculo immorari poſſit = ut reſpondit an. 1573. ad dubium ſibi propoſitum ab Epiſcopo Regienſi, prout *lib. I. Decretor. pag.* 51.

Quoad II. Licentiam recedendi a parochia ſic limitandam eſſe reſpondit eidem Epiſcopo, videlicet = Si tamen Rector infirmus eſſet, & in loco parochiali curari non poſſet defectu medicorum, vel medicinarum, tunc poſſe ab Ordinario dari dilationem trium, aut quatuor menſium, ut in locis vicinioribus maneat recuperandæ ſanitatis cauſa, poſito interea ab ipſo Ordinario in parochiali idoneo Vicario cum congrua portione ex redditibus ejuſdem parochiæ =.

Quoad III. *die 6. Aprilis* 1647. reſpondit = Nec ætatem ſenilem, nec malam valetudinem excuſare Parochum a reſidentia perſonali = *ut lib. XVIII. Decretor pag.* 329.

Quoad IV. Conceditur quidem licentia, non ab Epiſcopo, ſed a S. Congr. Conc. ut eadem reſpondit menſe *Decem.* 1589. *in Faventina* = Prætextu inimicitiarum minime excuſandos eſſe (Parochos) niſi obtinuerint literas a Congr. Conc. quæ ubi petitæ fuerint, dabuntur juxta formam conſuetam =.

Quoad V. Ob paruum numerum parochianorum non excuſatur Parochus a reſidentia: cum enim *die 3. Octobr. an.* 1671. Bernardus Monuzzi Parochus Fogniani petierit = eximi a reſidentia, ſtante parvo numero familiarum, cui vicinus Parochus ſupplebit, S. Congr. cenſuit, non eſſe annuendum, *ut lib. XXVII. Decretor. pag.* 229. Idem confirmat Fagnan. *in cap. Extirpandæ*, §. *Qui vero*, *num.* 11. *de Praben.* his verbis = S. Congr. conſulta, an Parochus teneatur reſidere, etiamſi eſſent in illa parochia

rochia

Digitized by Google

Quod ſi per edictum citati, etiam non perſonaliter, contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinariis, per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam uſque ad privationem, compellere.

Citatio per editum, quam hic Concilium faciendam præcepit contra Parochos ſine licentia non reſidentes, antequam Epiſcopus deveniat ad ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, ita neceſſaria eſt, ut ea non præmiſſa, hujuſmodi ſequeſtratio, & ſubtractio nulla omnino ſit, prout declaravit Congr. Conç. *in Sabinen. 2. Septembr.* 1581. = Congr. cenſuit, ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum ex Concilio non potuiſſe fieri, Rectore non citato ad reſidendum, ideo fructus relaxandos, & reſtituendos = Hac autem præmiſſa, quæ regula in dicta ſubtractione ſervanda ſit ab Epiſcopo, palam facit ſequens ejuſdem Congr. Decretum *ſub die 9. Auguſti* 1602. = Congr. cenſuit, Epiſcopum, quoties in pœnam omiſſæ reſidentiæ vult Parochis ſubtrahere partes, quas reſidendo ſuas fecerunt, debere ſervare quoad intervalla, & quoad quotas præſcriptum S. Conc. *cap.* 1. *ſeſſ.* 6. In executione autem facienda ſuper illis fructibus, quos quidem Parochi pro rata temporis abſentiæ ſuos non fecerunt, nec tuta conſcientia retinere poſſent, ex decreto *cap.* 1. *ſeſſ.* 23. §. *Si quis autem*, Epiſcopum non debere ſequi intervalla, de quibus in *cap.* 1. *ſeſſione* 6. =

Nec dictos fructus, ita ſubtractos poteſt Ordinarius pro libito applicare in alios pios uſus, quam a Concilio præſcriptos, fabricæ ſcilicet Eccleſiæ, aut pauperibus loci, ut eadem Cong. *die* 8. *Junii* 1624. reſpondit ad dubium = Cum Concilium *ſeſſ.* 23. *cap.* 1. voluerit Parochos non reſidentes non facere fructus ſuos pro rata temporis abſentiæ, eoſque fructus fabricæ Eccleſiæ, aut pauperibus loci erogari, quid agendum de hujuſmodi fructibus, ſi nec fabrica parochialis egeat, nec pauperes intra ejus limites reperiantur, & an Ordinarius fructus ipſos ejus arbitrio in alios pios uſus erogare poſſit = Cong. cenſuit, debere applicare fabricæ Eccleſiæ, quæ licet nunc non egeat, poteſt tamen in dies indigere, ſaltem quoad ornamenta =.

Et quod ſpectat ad privationem parochiæ pro omiſſione reſidentiæ, *die* 26. *Aprilis* 1621. = Cenſuit, Epiſcopum poſſe contra Parochum, ut proponitur, abſentem, ad privationem procedere, dum tamen tria edicta publica præceſſerint, & lapſi ſint ſex menſes ad præſcriptum Conſt. Innoc. III. quæ incipit *Ex tua* = Ac *die* 8. *Junii* 1624. cum quæſitum fuerit = An Epiſcopus, præmiſſis tribus monitionibus ad revocandum Parochum ad reſidentiam, poſſit procedere ad privationem dictæ parochialis, & ſic, an verba, *etiam uſque ad privationem*, intelligantur incluſive, vel excluſive = Cong. cenſuit, intelligenda eſſe incluſive, dum tamen præceſſerint tria edicta publica, & lapſi ſint ſex menſes, juxta *cap. Ex tua*, *de Cleric. non reſident.* =

SECTIO LXXXIX.

Eadem Seſſio XXIII. caput II. juncto cap. II. ſeſſ. VII. de reformatione.

Eccleſiis cathedralibus, ſeu Superioribus, quocunque nomine, ac titulo præfecti, etiamſi S. R. E. Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur. Si intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, Eccleſiis ipſo jure ſint privati.

Tenor decreti contenti *in cap. IX. ſeſſ. VII.*

Ad

Digitized by Google

... munus conſecrationis intra præfinitum tempus non ſuſceperint =.

Nota I. Quod per hæc Conc. decreta partim ampliata eſt antiqua SS. Canonum diſpoſitio, partim eidem derogatum. Ampliata quidem, quia tam in *Can. II. Quoniam quidam, relato in diſtint. LXXV.* excerpto *ex cap. XXV. Conc. Chalcedonenſis*, quam in *Can. I. Quoniam quidam*, qui eſt Pelagii Papæ, & relato in *diſtint. C.* hujuſmodi pœnæ erant ſen- eſſe ſententia declaratoria; quidquid nonnulli Auctores in contrarium ſenſerint. Ad incurrendam vero pœnam privationis Epiſcopatus, requiri declaratoriam docet *Theſaurus de Pœnis cap. II. verb Episcopus*, ea ductus ratione, quod non ſit pura pœna, ſed privatio, ſeu caducitas ob defectum debitæ impletionis modi, ſeu conditionis pertinentis ad formam collationis Epiſcopatus.

S E C T I O X C.

Eadem Seſſio XXIII. caput III. de Refor.

Epiſcopis per ſemetipſos Ordines conferant: quod ſi ægritudine fuerint impediti, ſubditos ſuos non aliter, quam jam probatos, & examinatos, ad alium Epiſcopum ordinandos dimittant.

. Cum circa hoc decretum *menſe Decem.* 1587. ortum fuerit dubium = An Epiſcopus poſſit examinare ordinandum jam examinatum, & approbatum per ſuum Ordinarium ad formam hujus *cap. III.* de qua approbatione conſtat in literis dimiſſoriis ordinandi, cum ex diſpoſitione *cap. XI. ſeſſ. VII. de refor.* exteri ordinandi non ſint ab Epiſcopis, niſi diligenti prævio examine, & an d. *cap. XI.* loquatur tantummodo de iis, qui obtinent a S. Sede Apoſt. facultates de promovendo a quocunque, vel etiam de iis, qui literas dimiſſorias obtinent a ſuis Epiſcopis = Cong. reſpondit non poſſe, ne a diverſis Epiſcopis approbari, & reprobari contingat; *cap. XI. ſeſſ. VII.* intelligendum de facultatibus promovendi conceſſis a Sede Apoſt. non ab Ordinario, quæ dimiſſoriæ appellantur = Die tamen 16. *Jan.* 1595. *in Nullius*, propoſito iterum eodem dubio his verbis concepto = An Epiſcopua ordinans alienos ſubditos ſeculares cum dimiſſoriis proprii Epiſcopi, aſſerentis eos examinatos fuiſſe, & idoneos repertos, teneatur hujuſmodi atteſtationi deferre, vel etiam poſſit eoſdem ordinandos examinare, *reſponſum fuit*, poſſe Epiſcopum ordinantem, ſi voluerit, atteſtationi proprii Epiſcopi deferre, ſed non teneri = *ut lib. VII. Decretor. ejuſdem Cong. pag.* 80. *a tergo*: quod decretum etiam refertur *tom. II. Reſolutionum dictæ Cong. pag. 67. in Elboren.* cui concordat alia reſolutio habita *ſub die 17. Jan. 1593. ut lib. XLIII. Decretor. pag. 71.*

Non videtur tamen conveniens, ut Epiſcopus, ad quem remiſſus eſt ordinandus cum hujuſmodi atteſtatione, utatur facultate eum iterum examinandi, tum ad evitandum abſurdum, de quo in allato Decreto an. 1587. tum ad conſulendum honori proprii Ordinarii.

Si vero agatur de Epiſcopo ſuffraganeo, vel auxiliario deputato ad ſupplendas vices Epiſcopi diœceſani, Congr. Conc. *die 23. Auguſti* 1721. *in cit. Elboren. dubiorum*, ad III. declaravit non teneri iterum examinare eos, quorum ordinatio ab eodem Diœceſano illi committitur, ſi ab ipſo jam examinati fuerint = ſed poſſe, & debere, juxta ſubſiſtente cauſa, ſe abſtinere ab Ordinatione =.

Cæterum poteſt Epiſcopus proprius = tum dare literas dimiſſorias, & ordinandum ſubjicere ſuo examini, ſi ita ſibi videbitur: & ſi (ordinandi) abſentes ſint, examinis cauſa ad ſe vocare: tum ſi, commodum id non erit, eorum examen committere Ordinario loci, in quo illi degunt, & ordinandi ſunt = ut eadem Cong. declaravit dicto *menſe Decembri* 1587.

Digitized by Google

catur, qui Sacramento Confirmationis ſolum poſt il-los ſuſceptos fuit perunctus.

II. Quæritur, an idem, ut ſupra ordinatus, & proviſus de ſimplicibus beneficiis ante Sacramentum Confirmationis, legitime dicta beneficia acquiſiverit, ita ut nulla indigeat nova proviſione.

III. An idem poſſit ad ſacros Ordines aſcendere, nulla petita abſolutione, vel diſpenſatione.

Congr ad I. Reſpondit eſſe male promotum.

Ad II. Minus legitime acquiſiviſſe, atque egere nova proviſione.

Ad III. Non poſſe, niſi prævia Sedis Apoſtol. diſpenſatione.

Cum ergo ita declaraverit S. Congr. cui ſoli a Summis Pontificibus facultas interpretandi Concilium tributa eſt, corrigendi omnino ſunt Canoniſtæ quamplurimi, præſertim Sayrus *in Theſauro Theologiæ Moralis lib. VII. cap.* X. *num.*42. & Navarrus *in Manuali, tit. de Sacram. Confirm. num. 9. verſ. Quinto peccat*, ac Bellarminus, ad hoc idem caput, ſentientes, initiatum Prima Tonſura, non recepto prius Sacramento Confirmationis, peccare quidem, ſed non mortaliter, niſi ex contemptu illud omittat; nullam tamen incurrere cenſuram, & Fagnanus, cui præſto erant laudatæ Congr. declarationes, quamvis non indicet quo menſe, & anno emanaverint *in cap. XI. Cum contingat, de Ætat. & qualit. præficend. n. 96.* reprehendit Navarrum circa hoc tamquam incaute ſcribentem. Sayrum, & Navarrum ſecutus eſt etiam *Theſaurus de Pœnis cap. XIII. verb. Ordo limita ſecundo*, cujus contrariam aſſertionem fateor me cenſura prateriiſſe in meis Notis, & acceſſionibus ad eumdem.

Non prohibetur tamen quis tam Prima Tonſura, quam Ordinibus initiari, ſi in manibus Ordinarii juramentum præſtiterit, ſe reminiſci, collatum ſibi fuiſſe Sacramentum Confirmationis, ut eadem Congrega.t declaravit *in Interramnen. 6. Maii* 1617.

Nota, quod hic Concilium nullam præfixit ætatem pro receptione Primæ Tonſuræ neque in cap. XI. ejuſdem ſeſſ. pro receptione Ordinum minorum, ut hanc etiam fuiſſe mentem Cong. Conc. refert Fagnanus ad *cap.* XXXV. *Super inordinata, de Præ-*

pietorum juxta diſpoſitionem Zozimi Papæ, relatam *in Can. II. In ſingulis, diſtinct. LXXVII. ut ex lib. Memorialium XI. pag. 232. & lib. LIX. pag. 10.*

Quoad ætatem vero pro minoribus Ordinibus ſuſcipiendis nihil certi ex mente SS. Canonum, in examen revocatorum a Fagnano *loc. cit. num. 22. & ſeqq.* ervi poteſt, utpote nimis confuſa, & incerta; ideoque attendenda eſt hodie generalis Eccleſiæ obſervantia, ut conferri poſſint quandocunque poſt ſeptennium completum, nulla, niſi pro voluntate Ordinantis annorum, aut Ordinum diſtinctione ſervata. Cui obſervantiæ ſuffragatur Pontificale Romanum, ubi *in Rubrica de Ordinibus conferendis* ita ſtatuitur = Prima Tonſura, & minores Ordines ante ſeptimum annum completum dari non debent =.

Per quod derogatum etiam eſt Decretali Bonifacii VIII. relata *in cap. IV. Nullus Epiſcopus, de Tempor. Ordinat. in VI.* in qua indulgetur, initiari poſſe Prima Tonſura minorem ſeptem annorum, ſi eſt Ordinem regularem ingreſſurus, ſaltem per oblationem parentum, vel tutorum, ut Gloſ. *in verbo Intraret*. De qua oblatione, quæ per plura ſecula viguit, cumulatiſſime, æque, ac erudite verba facit Bened. XIV. in Epiſtola ad R. P. Petrum Hieronymum Guglielmi Cong. S. Officii Aſſeſſorem, incipien. *Probe te, 15. Decemb. 1751. §. III. ad totum VIII.*

Neque hic obiici poteſt, quod Trident. præfixerit ætatem pro Prima Tonſura, & Ordinibus minoribus ex teſtimonio Sixti V. in ejus Conſtitutione, *Sanctum, & ſalutare*, aſſerto = Prima Tonſura non initientur, de quibus probabilis conjectura non ſit, eos non ſecularis judicii fugiendi fraude, ſed ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe, his verbis *ante ætatem per S. Trid. Conc. decreta Prima Tonſura, & cuique Ordini, præſcripta* = hæc enim verba ex incuria miniſtrorum irrepſerunt, ut animadvertit laudatus Fagn. *n.* 41. Cæterum citata Conſt. abrogata eſt, & redacta ad terminos juris communis, Conſt. Pii II. & Conc. Trid. a Clem. VIII. Conſt. *Romanum Pontificem, pridie Kal. Mart.* 1595. exceptis pœnis contra ſimoniace Ordinantes, & ordinatos, ut alibi dixi.

SE-

Digitized by Google

ut lib. V. Decretor pag 72. Idem reſpondit *menſe Septembr. in Aſculana*, & 16 *Maii* 1596. *in Nulliys*.

Ætas XIV. annorum ſufficit etiam ad obtinendum Canonicatum in Eccleſiis collegiatis = Siquidem Conc. Trident. hac in re quoad collegiatas Eccleſias nihil novi juris induxit = ut eadem Congr. declaravit 12. *Feb.* 1601. ſicuti nec ad obtinendas penſiones, pro quibus ſufficit ætas ſeptem annorum, quemadmodum ante Concilium ſufficiebat, ut declaravit *in Mediolanen.* 11. *Auguſti* 1595. *lib. VIII. Decretor. pag.* 141. & 6. *Feb.* 1611.

Ætas tamen XIV. annorum nullatenus requiritur pro obtinendo beneficio ſimplici de Jure patronatus laicorum, ſi in illius fundatione cautum ſit, ut minor ætas ſufficiat, prout ex ſequentibus Decretis ejuſdem Congreg. = *die* 7. *Maii* 1597. Cong. cenſuit, Conc. *cap. VI. ſeſſ. XXIII.* non derogaſſe fundationi legitimæ, minorem ætatem quatuordecim, & majorem ſeptem requirenti = *die* 15. *Novembr.* 1601. *in Senen.* = Cenſuit, decretum *cap. VI. ſeſſ.* Jurispatronatus deſcendentium Balthaſaris, & fratrum de Spinellis, cum declaratione, quod Rector eligendus ſit Sacerdos, his tamen demptis, qui forent de ſtirpe, & progenie prædictorum de Spinellis, quos eligi poſſe voluit in Rectores, etiamſi non eſſent niſi in minoribus, & puri Clerici. Quæritur, an Patronus beneficii poſſit præſentare ſuum filium Clericum ætatis annorum decem circiter, non obſtante Conc. Trident. *ſeſſ. XXIII. cap. VI.* = Sac. Congreg. cenſuit, ex lege fundationis hujuſmodi, quam non ſuſtulit illius Conc. decretum *cap. VI. ſeſſ. XXIII.* ad beneficium prædictum præſentari poſſe Patroni filium, qui Clericus in aliquo ſaltem ex minoribus Ordinibus conſtitutus, & alioquin idoneus reperiatur, etiamſi decimum ſuæ ætatis annum non exceſſerit =.

Dubitatum olim fuit, an ætas a Trident. hic requiſita computari debeat a die nativitatis, non autem a die ſuſcepti baptiſmi S. Congr. Conc. cenſuit, computandam eſſe a die nativitatis *in Spoletana* 18 *Decembr.* 1627. *Decretor. lib. XIII. pag.* 364.

S E C T I O X C I I I.

Eadem Seſſio XXIII. de Reform. proſequitur idem caput VI.

IS etiam (Tonſuratus nempe, vel Minoriſta) fori privilegio non gaudeat, niſi beneficium eccleſiaſticum habeat, aut clericalem habitum, & Tonſuram deferens, alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſerviat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua ſchola, vel Univerſitate, de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad majores Ordines ſuſcipiendos verſetur. In Clericis vero conjugatis ſervetur Conſtitutio Bonifacii VIII. quæ incipit, *Clerici, qui cum unicis:* modo hi Clerici alicujus Eccleſiæ ſervitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem Eccleſiæ ſerviant, vel miniſtrent, & clericali habitu, & Tonſura utantur: nemini, quoad hoc, privilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili, ſuffragante.

Circa hoc Decretum plura exorta fuerunt dubia, &.

I. An Clericus non deferens habitum, & Tonſuram, eo ipſo, etiam nulla præcedente monitione, remaneat ſpoliatus fori privilegio.

II. An eo potiatur, ſi habitum a ſe geſtari ſolitum ad breve tantum tempus deponat.

III. An præter amiſſionem dicti privilegii intelligatur privatus, etiam privilegio Canonis, & beneficio capituli *Odoardus*.

IV. An amittat, ſi clericatui omnino renunciaverit animo v. g. contrahendi matrimonium, vel dan-

Digitized by Google

rint, inſerviant, ſive in ſeminario eccleſiaſtico, vel in aliqua ſchola, aut Univerſitate de licentia ſui Ordinarii non verſentur; Epiſcopi, nulla etiam præmiſſa monitione, eos privilegio fori privatos declarent, eorumque adſcriptionem ſervitio certæ Eccleſiæ antea factam deleri jubeant.

Ad III. *in Aquen. menſe Feb.* 1589. *ut lib. V. Decretor. pag.* 257. = Non intelligi privatos privilegio Canonis = Et *die* 15. *Septem.* 1595. *in Nullius* = gaudere privilegio cap. *Odoardus* = & clarius, cum die 3. *Decemb.* 1622. quæſitum fuiſſet = An, ut Clericus uti poſſet beneficio capituli *Odoardus*; requirerentur conditiones præſcriptæ a S. Conc. *ſeſſ. XXIII. cap. VI. reſponſum fuit* = Decretum Concilii non ademiſſe Clericis non habentibus qualitates, quæ exprimuntur *cap. VI. ſeſſ. XXIII.* niſi privilegium fori: & cætera firma remanere ſub diſpoſitione juris = *lib. XII. Decretor pag.* 115.

Ad IV. *in Neapolitana menſe Junio* 1587. *& in Meliten. fori* 7. *Maii* 1672. *ut lib. XXVII. Decretor. pag.* 379. gaudere.

Quod ſi quæras, an Clericus, tam celebs, quam conjugatus non implens conditiones a Concilio hic præſcriptas, declinare poſſit forum ſeculare, & an a judice laico comprehenſus propter aliquod delictum, eo tempore commiſſum, quo laicorum more indutus incedebat, repeti poſſit ab Epiſcopo, debitiſque in eum pœnis animadvertere: pro reſponſo ad utrumque dubium Benedictus XIV. *de Synodo diœc. lib. XII. cap. II. num.* 4. ſequens refert decretum, alias editum, & Archiepiſcopo Neapolitano, Sacra limina viſitanti datum „ *Ad tertium facta relatione SS. D. noſtro* (Urbano VIII.) *ſuper cauſa Leodien. die prima ejuſdem in S. Congr. Conc. propoſita, & reſoluta, Sanctitas ſua approbavit opinionem eorum, qui majores numero fuerunt in voto, Clericos, etiam non habentes requiſita* cap. VI. ſeſſ. XXIII. de reform. *licet ipſi tamquam contravenientes ordinationi S. Conc. non poſſint pro ſe allegare privilegium fori, nihilominus ſubeſſe juriſdictioni Epiſcoporum, ſeu Ordinariorum, illorumque cognitioni, nedum in cauſis, in quibus iidem Epiſcopi, ſeu Ordinarii prævenerunt, verum etiam in quibus non prævenerunt, ſed illos e manibus Judicis laici repetunt, quando Clerici adhuc Clerici permaneant, videlicet, ſi neque a jure, neque ab homine, per declarationem, ſervatis ſervandis, factam, privilegiis clericalibus denudati, ſeu privati ſint: die* 9. *Novembr.* 1630. lib. XIV. Decretor. pag. 346. = Die vero (proſequitur Benedictus) 1. Auguſti 1634. *occaſione propoſitionis factæ relationis ſtatus Eccleſiæ Neapolitanæ, Sanctitas ſua, ad removendam omnem difficultatem, juſſit, omnino ſervari ſupradictam opinionem* = Id ipſum fuerat antecedenter concluſum *die* 18. *Decembr.* 1595. *lib. VIII. Decretor. pag.* 153. *die* 12. *Junii* 1608. *lib. II. Decretor. pag.* 35. *& die* 14. *Martii* 1620. *lib. XII. Decretor. pag.* 37.

Quod vero ſpeciatim attinet ad Clericos conjugatos, extat reſpoſum ejuſdem Sac. Congregationis *in Alatrina juriſdictionis, die* 17. *Martii* 1683. cujus verba ſunt = *In carceribus Fruſinonis detinetur, nomine Curiæ epiſcopalis Alatrinæ, Dominicus Colaciceo Clericus conjugatus, ut prætenſus homicidii reus. At prætendente Fiſco Curiæ ſecularis, carceratum eſſe ad hanc remittendum, tamquam non habentem requiſita Sacri Concilii ad effectum gaudendi privilegio fori; controverſia delata fuit ad Sac. Congr. Immunitatis, & cujus decreto reſolvendum proponitur dubium: An, præveniente Epiſcopo, vel volente vendicare Clericum, poſſit, licet non habeat requiſita, Sacra &c. reſpondit: Affirmative.*

Advertendum tamen eſt, ne Clericus reaſſumat habitum, & Tonſuram in fraudem; alias privilegium fori ei non ſuffragatur, ut ſæpius declaravit eadem Congr. & ſignanter *in Nuſcana*, 19. *Decembris* 1584. ſequenti decreto, relato a laudato Benedicto *loc. cit. cap. III. num.* 1. = Sacra &c. reſpondit, Clericum conjugatum, qui poſt dimiſſum habitum, & Tonſuram clericalem, deliquit, quamvis pro eo delicto in curia laicali citatus, & in contumaciam condemnatus fuerit, ſi deinde, modo, non in fraudem, reaſſumpto habitu, & Tonſura Eccleſiæ inſerviat, juxta decretum Sac. Conc. *cap. VI. ſeſſ. XXIII.* non poſſe a Judice laico propter idem delictum in carcerem conjici, aut perſonaliter diſtringi = Idem reſpondit *in Nullius*, 19. *Decembris* 1596.

Reaſſumere autem in fraudem præſumitur =

„ Cum

Digitized by Google

rici bona *realiter* procedere, vel ſolum, ut in ejuſdem perſonam animadvertere queat. Non enim, quoad hoc ſemper in eadem ſententia perſtitiſſe viſa eſt S. Congr. Ea quippe quandoque propendere viſa eſt in opinionem, quæ fraudem neceſſariam putat, ut poteſtas ſecularis poſſit manum injicere in perſonam Clerici, qui poſt patratum delictum clericalem habitum reſumpſit; ſed de fraude nequaquam inquirendum autumat, ut contra delinquentis bona libere procedat, ad quod ſatis eſſe arbitratur, clericalem habitum fuiſſe poſt delictum reſumptum, quin ſit inveſtigandum quo animo id factum fuerit: uti videre eſt apud Fagnanum *cit. loc.* Paſſerinum *in cap. unic. de Cleric. conjugat. in VI. & Oril. in Obſerv. ad reſolution. IV. Campanæ num.* 18. Aliquando autem eadem viſa eſt fraudem exigere in utroque caſu; itaut, ea ſecluſa, nequeat Judex laicus, neque in perſonam, neque in bona procedere Clerici, qui habitum reſumpſit. Ita quippe colligitur ex ejuſdem reſponſo dato in cauſa *Papien.* 23. *Maii 1626. lib. XIII. Decretor. pag.* 7. quod allegant etiam del Bene *de Immunitate tom. I. cap. IV. dub. XXV. num.* 11. & Tondut *de Præventione part. II. cap. LIII. num.* 5. Quamvis, ſi contra Clericum agatur tantum civiliter, ſeu ad ſolam pœnam pecuniariam, longe facilior admittatur fraudis probatio: ſi enim ipſe habitum reſumat, poſtquam citatus fuit ad tribunal ſeculare, cenſetur illum reſumere in fraudem, & propterea non poteſt in eo judicio civili forum declinare laicale, quod docent Oril. ubi ſupra *num.* 27. Fermoſin. *in cap. Propoſuiſti, quæſt. VII. per tot.* & ſignanter *num. 7. de Foro competenti*, cenſuitque S. Cong. Conc. *in Sabinen. privilegii fori*, 30. *Martii* 1686.‟

Advertendum eſt etiam ſequens monitum, quod idem Benedictus ad evitandas Clericorum fraudes in hujuſmodi reaſſumptione *num.* 4. ſuggerit Epiſcopis ,, Præcipiant itaque Clericis, vel per publicum edictum, vel per citationem ſingulis factam, ut incedant in habitu, & Tonſura, atque alicui inſerviant Eccleſiæ, præfinito congruo tempore ad utrumque preſtandum: hoc autem elapſo, ter illos commoneant, ut præcepto obtemperent, ad normam textus *in cap. Contingit* II. *de Sentent. excommunic.* advertant tamen, hac in re non ſatis eſſe unicam monitionem, quæ tribus æquivaleat, ſicuti obſervat Gloſſa *in Clementina I. verb. Tertio*, ſed requiri tres diſtinctas, ut, aliis cita-

Quod vero ſpeciatim ſpectat, ad Clericos conjugatos, adnectimus ſequentia laudatæ Cong. Conc. decreta, *die 7. Maii* 1597. ,, Congr. cenſuit, Clericum Prima Tonſura, & altero ex minoribus Ordinibus initiatum, qui contracto matrimonio habitum clericalem dimiſit, ac deinde reaſſumpto habitu, & Tonſura Eccleſiæ de mandato Epiſcopi inſervivit, debere utique in cauſis criminalibus gaudere fori privilegio, niſi in fraudem habitum reaſſumpſerit, quod Judex eccleſiaſticus deſpicere debebit, ac præterea ſi de hujuſmodi fraude conſtiterit, Judicem ſecularem eatenus in eum juriſdictionem habere, quatenus a ſacris Canonibus permiſſa eſt illi juriſdictio in eos, qui poſt delictum in fraudem Ordinibus initiati ſunt. Cœterum, an eodem privilegio gaudeat in civilibus, ubi de crimine non agitur, maturius eſſe deliberandum, *in Alatrina juriſd. 17. Martii* 1683.

Ad V. Dubium quod ſpectat, an ſcilicet Clericus inſerviens alteri Eccleſiæ, cui ex mandato Epiſcopi non fuerit adſcriptus, gaudeat privilegio fori, opportunum duco tranſcribere animadverſa a dicto Benedicto *loc. cit. lib. XII. cap VI. n. 5. &* 6. ibi ,, Sacra quippe Congr. Conc. jam alias decidit, Clericum fori privilegium non amittere, etiamſi Eccleſiæ inſerviat ſine mandato Epiſcopi, aut non illi, quam Epiſcop. deſignavit, ſed alteri famuletur Eccleſiæ: quamvis enim Tridentin. voluerit, cum inſervire Eccleſiæ *ex mandato Epiſcopi*; hæc tamen conditio *mandati Epiſcopi*; adeo levis viſa eſt S. Congregationi, ut illius defectus non ſatis ſit ad ſpoliandum fori privilegio Clericum, cætera, quæ potiora ſunt, ab eodem Trid. præſcripta exacte adimplentem: uti videre eſt apud Fagnan. *in cap. Si quis, num. 21. & ſeqq. de Foro competenti*, & adhuc clarius conſtat ex reſponſo ab eadem S. Congr. dato *in Senogallien. die 23. Januar. 1603. lib. X. Decretor. pag.* 54. cujus verba ſunt = Sacra &c. cenſuit, oratorem, clericalem habitum, & Tonſuram deferentem, quamvis alteri Eccleſiæ, quam illi, cui ex mandato Epiſcopi ad inſerviendum adſcriptus fuit, inſerviat, nihilominus privilegio fori gaudere‟. Atque iterum *in Neapolitana, die 1. Feb.* 1614. *lib. XI. Decretor. pag.* 139. cum eadem Congregat. fuiſſet conſulta = An Clericus in minoribus Ordinibus conſtitutus, clericalem habitum, & Tonſuram deferens, atque Eccleſiæ inſerviens, gaudeat privilegio fori, ſi alicui Eccleſiæ ab Epiſcopo adſcriptus non ſit = reſpondit, *Gaudere*.

VI. Ne-

Digitized by Google

SECTIO XCIV.

Eadem Seſſio XXIII. caput VII. de Reform.

Sancta Synodus, antiquorum Canonum veſtigiis inhærendo decernit, ut, quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Epiſcopus autem Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inveſtiget, & examinet.

Scrutinium, quod hic Trident. ab Epiſcopo peragendum præcepit de promovendis ad Ordines ſacros, totidem fere verbis præceptum legitur *in Can. Quando V. diſtin.* XXIV. excerpto *ex cap.*XI. Conc. *Nannatenſis* (quod, an fuerint primum celebratum anno 656. vel 658. an ſecundum, celebratum an. 890. diſſident Eruditi. Quæ ſalutaris ſcrutinii faciendi inſtitutio, cum temporum malitia, & Epiſcoporum incuria deſueviſſet, eam, etiam ante Triden. inſtaurandam curaverat Paulus III. cum enim delegiſſet) ita refert. Benedictus XIV. *lib* V. *cap.* III. *de Synod. diæc. n.* 3.) „ Cardinales, & Præſules, ut „ nimirum collato ſtudio ea ipſi ſuggererent, quæ „ ad reformandam Eccleſiam neceſſaria reputarent, „ in celebri conſilio, anno 1538. eſdem Pontifici „ in ſcriptis exhibito, inter cæteros corrigendos „ abuſus, hunc, tamquam graviſſimum, primo lo„ co recenſuere = *Primus abuſus in hac parte eſt* „ *Ordinatio Clericorum, & præſertim Presbyte*„ *rorum, in qua nulla adhibetur cura, nulla ad*„ *hibetur diligentia, quod paſſim quicunque ſint,* „ *impertiſſimi ſint, viliſſimo genere orti ſint, malis* „ *moribus ornati ſint, adoleſcentes admittantur ad* „ *Ordines ſacros, & maxime ad Presbyteratum,* „ *ad characterem inquam Chriſtum maxime expri*„ *mentem : hinc innumera ſcandala, hinc con*„ *temptus Ordinis eccleſiaſtici, hinc divini cultus* „ *veneratio non tantum diminuta, ſed etiam prope* „ *jam extincta* “.

Hæc eadem Tridentina ſanctio luculentius explicata, religioſe coſtudiri præcipitur a Clemen. VIII. Conſtit. *Dives in miſericordia*, 20. *Auguſti* 1599. §. VII. ibi.

Hinc illa veterum SS. Patrum, & ſacrorum Conciliorum tam exquiſita diligentia, & veluti anxietas, quam in hac ipſa ordinandorum materia, ab omni Eccleſiæ antiquitate obſervare licet, ut ſtatutis anni temporibus, quando Spiritus Sancti gratia per totius fidelis populi orationem, & jejunium præcipue imploratur, ordinationes habeantur; ut in cathedrali, & primaria Eccleſia a proprio Epiſcopo publice ritu ſolemni celebrentur, ut non niſi probati, & examinati initientur, ita ut Epiſcopus ipſe piis, & prudentibus Sacerdotibus, & divinæ legis peritis, atque in eccleſiaſticis functionibus exercitatis, ſecum adhibitis, de ordinandorum genere, natalibus, ætate, inſtitutione, vita, moribus, doctrina, & fide diligenter inquirat, atque inveſtiget, ut non niſi digni, & probati, bonum teſtimonium habentes, qui, Deo auctore, ſperent ſe continere poſſe, qui pie, & fideliter in miniſteriis ante actis ſe geſſerint, paulatim, & per temporum intervalla ad altiores gradus aſſumantur, & ad ſacratiſſima myſteria, quibus nihil eſt divinius merito admittantur.

Ab

Digitized by Google

ſcholæ, in qua educantur, teſtimonium habeant, de quo publicum eidem Vicario exhibeant documentum. Pro iis vero, qui ad ſingulos majores Ordines erunt aſſumendi, idem Vicarius Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac deſiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Baſilica Lateranenſi, & in propria cujuſque parochiali Eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum natalibus, genere, ætate, moribus, & vita, Ordinibus ante ſuſceptis, titulis, ad quos promoti ſunt, vel promoveri cupiunt, cæteriſque qualitatibus requiſitis juxta ſacrorum Canonum, & Conc. Trid. diſpoſitionem a fide dignis diligenter inquirat, & literas teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Vicarium quamprimum tranſmittat.

Et nihilominus, quoties aliquem ex ſacris Ordinibus ſuſcipere voluerint, ad Sacerdotes, in id deputatos perſonaliter ſe conferant, a quibus decem ſaltem dierum ſpatio ante ordinationem in eorum domo incluſi de omnibus ad digne ſuſcipiendos, & rite exercendos Ordines requiſitis erudiantur, & de hoc teſtimoniales eorumdem Sacerdotum ad ipſum Vicarium deferant, nec ſine hujuſmodi literis quiſquam ad ullum ſacrum Ordinem promoveatur, nec cum aliquo ſuper examine, & incluſione hujuſmodi diſpenſari poſſit, niſi conſultis Nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente.

Denique in ſex Epiſcopatibus prope Urbem, in quibus non ſunt Suffraganei, quicunque ad minores, vel ſacros Ordines volent promoveri, cum literis dimiſſoriis ſui Ordinarii ad memoratum Vicarium, & non ad alium Antiſtitem directis, ad Urbem accedant, ibique, & non alibi ordinentur, ſervata in omnibus forma ſuperius præſcripta. Ubi vero ſunt Suffraganei, nemo ad aliquem ex majoribus Ordinibus aſſumatur, niſi prius, præter ea, quæ a ſacris Canonibus, & ejuſdem Conc. decretis ſancita ſunt, adminus per decem dies a dictis Sacerdotibus in Urbe deputatis in eorum ædibus incluſus, ut ſupra, fuerit eruditus, ac literas teſtimoniales eorumdem Sacerdotum ad ipſum Suffraneum detulerit. Suffraganeus autem, qui contrafecerit, ab exercitio Pontificalium per annum; promoti vero tam ab eiſdem Suffraganeis, quam etiam in Urbe, non ſervata forma præſentis Conſtitutionis, ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, donec Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus viſum fuerit, ipſo jure ſint ſuſpenſi.

Ampliata eſt tandem laudata tridentina ſanctio ab Innocentio XIII. in Conſtit. *Apoſtolici miniſterii*, ſupra jam relata, in qua §. IV. circa examen promovendorum ad Presbyteratum hæc præſcribuntur, ibi.

Qui vero ad Presbyteratum erunt aſſumendi, idonei prius per accuratum ſimiliter examen comprobentur ad miniſtranda Sacramenta, & ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem: quod quidem, ut recte præſtari poſſit, eoſdem Epiſcopos in Domino hortamur, ut quantum fieri poteſt, eos tantum ad Sacerdotium aſſumant, qui ſaltem Theologiæ moralis competenter periti ſint.

Ea-

Digitized by Google

cilii Nannatenſis , & Trident. ab Epiſcopo fieri debet ope Examinatorum a ſe delectorum , olim committebatur Archidiacono , quod quidem incepit uſque e ſeculo IV. ut ex Epiſtola D. Hieronymi ad Evangelum *tom.* 1. *Oper. col.* 1077. atque in actu Ordinationis interogabatur ab Epiſcopo , an ſciat eſſe dignum , quem ordinandum exhibet . Cujus antiquiſſimæ diſciplinæ (de qua etiam teſtatur D. Cyprianus *diſt.*XXXIII.& Lampridius in Alex.) ut veſtigium aliquod remaneret , adhuc in præſens Epiſcopus Diaconatum , & Presbyteratum collaturus , prius populi teſtimonium his verbis exquirit : *Quid de eorum actibus , aut moribus noveritis , quid de merito ſentiatis , libera voce pandatis ..... Si quis habet aliquid contra illos , pro Deo , & propter* dum exhibet, cui Archidiaconus reſpondet = *Quantum humana fragilitas noſſe ſinit , & ſcio , & teſtificor , ipſum dignum eſſe ad hujus onus officii* = . Quæ atteſtatio , attento hodierno ſcrutinii modo antea per Epiſcopum habiti , nunc eſt merus ritus , & cæremonia . Nec propterea Archidiaconus , ita reſpondendo , culpæ reus habendus eſſet , quamvis ignoraret , an Ordinandus revera dignus exiſteret , = dum hoc modo contra conſcientiam non loquatur, quia non ſimpliciter illum aſſerit eſſe dignum = ut reſpondit Innocentius III. ad Aurienſem Epiſcopum *Epiſtola XXXIII. lib. IX.* ex qua excerpta eſt Decretalis relata in *cap. unic. Ex parte , tit. de Scrutin. in Ordine faciend.* quam habes *part. I. pag.* 62.

S E C T I O   X C V.

Eadem Seſſio XXIII. cap. VIII. de Reform.

ORdinationes ſacrorum Ordinum ſtatutis a jure temporibus , ac in cathedrali Eccleſia , vocatis , præſentibuſque ad id Eccleſiæ Canonicis , publice celebrentur : ſi autem in alio diœceſis loco , præſente Clero loci , dignior , quantum fieri poterit , Eccleſia ſemper adeatur .

Huic Decreto de conferendis ſacris Ordinibus, nonniſi ſtatutis a jure temporibus (videlicet in ſabbatis quatuor temporum , aut ſabbato ante Dominicam Paſſionis *cap. De eo III. de Tempor. Ordinat.*) acceſſerat Conſtitutio Sixti V. *Sanctum, & ſalutare,* 5. *Januar.* 1588. in qua §. II. & III. has pœnas , tam in dictos Ordines extra tempora conferentes , quam in recipientes inflixerat , ibi .

Statuimus , & ordinamus , ut ſi in poſterum Antiſtes aliquis , epiſcopali , archiepiſcopali , primatiali , vel etiam patriarchali dignitate præfulgens , aut Abbas ad Primam Tonſuram , minoreſque Ordines ſuis ſubditis conferendos a Sede Apoſtolica auctoritatem habens , quemcunque ſecularem , vel cujuſvis Ordinis , aut militiæ Regularem , ex aliquo crimine , vitio , aut defectu , ſeu alias inhabilem , vel irregularem exiſtentem , vel extra tempora a jure ſtatuta , vel abſque veris dimiſſoriis ſui Ordinarii literis , aut per ſaltum , vel furtive, aut quoad ſeculares, ſine titulo ſufficientis beneficii , vel patrimonii , aut ante ætatem per ſacri generalis Trid. Concilii decreta , Primæ Tonſuræ , ac cuique Ordini præſcriptam , aut non ſervatis temporum interſtitiis ; ita ut aliquis unico die , ſeu continuatis diebus , ad plures Ordines ſacros , vel poſt unum Ordinem ſuſceptum ſine cauſa rationabili antequam tempus ad eodem Concilio Tridentino præfixum

xum

Digitized by Google

ſionem ab alio, quam a Romano Pontifice pro tempore exiſtente nequeat obtinere.

Et nihilominus fel. record. Pii II. & aliorum Romanorum Pontificum noſtrorum Prædeceſſorum, qui per ſuas Conſtitutiones, aut in Cancellaria Apoſtol. publicatas regulas, contra hujuſmodi Clericos male promotos, diverſas pœnas inflixerunt, veſtigiis inhærentes, eoſdem Clericos poſthac male promotos ab executione, miniſterio, & exercitio Ordinum ſuſceptorum, & ab omni ſpe, & facultate aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuo ſuſpenſos declaramus. Et ſi in eis miniſtrare præſumpſerint, illos ſic irregulares effectos, omnibus, & quibuſcunque per eos, in titulum, Commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, quomodocunque qualificatis, ſecularibus, vel cujuſvis Ordinis, aut Militiæ regularibus, ac etiamſi ipſi Clerici regulares fuerint, activa, & paſſiva voce, ipſo facto privamus, & iis privatos, eoſque ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabiles, & incapaces eſſe decernimus, & declaramus: dignitatum, officiorum, & beneficiorum hujuſmodi, ſic pro tempore vacantium diſpoſitionem nobis, & Apoſtol. Sedi perpetuo reſervantes.

Hæc Conſtitutio moderata fuit, quoad hoc a Clemente VIII. Conſtit. *Romanum Pontificem*, 28. *Febr.* 1595. & redacta ad terminos Juris communis, Bullæ Pii II. *Cum ex ſacrorum*, & Concilii Tridentini, ibi.

Nos animadvertentes in dictis literis nihil fere, quoad ea, quæ in Ordinum collatione ſervanda ſunt, diſponit, ultra id, quod in ſacris Canonibus, & in Conc. Trident. decretis, ac aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutionibus diſpoſitum fuit, ſed diverſas pœnas, & cenſuras eccleſiaſticas contra Epiſcopos, & alios Prælatos in Ordinum collatione peccantes, & ſimiliter contra Clericos, tam ſeculares, quam cujusvis Ordinis, Inſtituti, & Militiæ Regulares male promotos conſtitui, abſolutionemque, & diſpenſationem Sedi Apoſtolicæ reſervari, & alias, ſicut in præfatis literis continetur: conſiderantesque, tam promoventes, quam eos, qui ad dictos Ordines promoventur, ſæpe cenſuris, & pœnis hujuſmodi, ob illarum multiplicitatem in eorum pernicem animarum, variis modis illaqueari, nonnullos ex Prælatis, & Epiſcopis in conferendis hujuſmodi Ordinibus nimis ſcrupuloſe procedere, multoſque metu pœnarum, & cenſurarum præfatarum, ab Ordinum collatione prorſus deterreri, adeo, ut Clericorum, & Sacerdotum numerus propterea aliquibus in locis valde imminutus ſit, omnium in præmiſſis ſecuritati, ac animarum ſaluti, paterna charitate proſpicere volentes, motu proprio, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſupradictas literas ad terminos ſacrorum Canonum, ac Conſtitutionis rec. mem. Pii Papæ II. etiam Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, *Cum ex ſacrorum Ordinum*, ſub dat. videlicet XIV. Kal. Decembris, Pontificatus ſui Anno IV. cujus tenorem præſentibus pro expreſſo haberi volumus, & ad diſpoſitionem decretorum ſacri Trident. Conc. reſtringimus, & reducimus, necnon cenſuras, & pœnas in eiſdam Sixti literis contra quoſcunque, præterquam contra ſimoniace ordinantes, & ordinatos inflictas, quas volumus in ſuo robore permanere (aliis etiam

Digitized by Google

ſultationi, dicto tit. indultum fuit, ut diſpenſari poſſet ab Epiſcopo poſt pœnitentiam peractam, quate-

ciſque beneficiis privari poteſt, ibi.

Nos . . . , ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli, qui abſque diſpenſatione canonica, aut legitima licentia, ſive extra tempora, a jure ſtatuta, ſive ante ętatem legitimam, vel abſque dimiſſoriis literis, etiam Citramontanis (præterquam, ſi in hoc ultimo caſu per Cameram Apoſtol, juxta illius ſtylum ordinati fuerint) ad aliquem ex ſacris Ordinibus ſe fecerint promoveri, a ſuorum Ordinum executione ipſo jure ſuſpenſi ſint; & ſi, hujuſmodi ſuſpenſione durante, in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint, eo ipſo irregularitatem incurrant. Præterea, ultra alias pœnas in tales generaliter a jure inflictas, beneficiis eccleſiaſticis poſſint jure privari.

Nota I. Hanc ſuſpenſionem eſſe tantum ab Ordine, ſic male ſuſceptum, ejuſque abſolutionem hodie non eſſe amplius Papę reſervatam, ut animadvertit idem Theſaurus *loç cit.*

Nota II. Ordines ſacros extra tempora conferentem, nec ex jure communi, nec ex jure novo ullam cenſuram ipſo facto incurrere. Non ex jure communi, quia, tam in mox *cit. cap. Sane*, quam *cap. Cum quidam* præcipitur, ſuſpendendum eſſe a poteſtate Ordines conferendi. Non ex jure novo, cum ſuperius allata Sixti Conſtitutio, etiam quoad ſic ordinantem moderata ſit, ut jam dixi.

Nota III. Quod conceſſo etiam, Epiſcopatum eſſe Ordinem ſubſtantialiter diſtinctum a Sacerdotio, & non tantum extenſive, ac per modum complementi, ut verior eſt ſententia, fundata in Tridentino, ſeptem dumtaxat Ordines enumerante in *cap.* II. *ſeſſ.* XXIII. *de Sacram. Ord.* inter quos nulla mentio fit de Epiſcopatu, certum eſt conferri poſſe quocunque die Dominico. Et quamvis S. Leo Papa, in Epiſtola ad Dioſcorum Epiſcopum Alexandrinum, relata a Gratiano *in Can. V. Quod die, diſtin.* LXXV. ſtatuerit, conferendum eſſe die dumtaxat de Dominicę Reſurrectionis; hodie tamen ex uſu ab Eccleſia ubique recepto, quocunque die Dominico conferri poteſt; ea potiſſimum ratione invecto, quod cum maxima ſemper fuerit SS. Patrum ſolertia, ut vacantibus Eccleſiis, quamcitiſſime conſuleretur, id ſane præſtari non potuiſſet, ſi ſolo die Paſchatis Epiſcoporum conſecrationes celebrandę fuiſſent.

Nota IV. Circa dubium, an Regulares habentes privilegia recipiendi Ordines extra tempora, attendenda eſſe tradita a P. Gaudentio a Janua, ibi,
,, His itaque, aliiſque rationibus circa præſens du-
,, bium, mature perpenſis, Congregatio ſpecialis
,, plurium Eminentiſſimor. Ottoboni, Laurentii
,, Corſini, adhuc Cardinalis, Ptolomei, de Ma-
,, rinis, Pipiæ, & Pereyro, cum interventu item
,, D. Tedeſchi S. Congregationis Rituum tunc Secre-
,, tarii; nec non plurium Theologorum, a piæ me.
,, Benedicto XIII. Pontifice maximo ſuper hoc ſpe-
,, cialiter deputata, clariſſimum, & indubium de-
,, cretum edidit ſub expreſſis, quæ ſequuntur,
,, verbis.

,, *Privilegia a ſummis Pontificibus tam ante,*
,, *quam poſt Tridentinum, ſive expreſſe, ſive via*
,, *communicationis Regularibus conceſſa ſuſcipien-*
,, *di ſacros Ordines extra tempora, perſiſtere in ſuo*
,, *robore, nec iis fuiſſe unquam derogatum, ac pro-*
,, *inde tuto poſſe Regulares ordinari extra tempora*
,, *abſque novo indulto Apoſtolico* : *die* 16. *Maii*
,, 1725. Ex voto typis edito Eminentiſſimi de Ma-
,, rinis in fine.

,, Ac ſubinde incohato Lateranenſi Concilio,
,, præſidente, & aſſiſtente eodem S. M. Bened. XIII.
,, *tit. V. de Temporibus Ordinationum*, *cap. II.* cui
,, titulus pariter fuit abſolute appoſitus, ibi = Re-
,, gulares vigore ſuorum privilegiorum tuto abſque
,, novo indulto Apoſtolico extra tempora ſacris ini-
,, tiantur, prodiit Decretum ſequens. =

,, *Quo vero ad Regulares, privilegia a ſummis*
,, *Pontificibus habentes, ſive expreſſe, ſive per*
,, *viam communicationis conceſſa, ſacros videlicet*
,, *Ordines extra tempora ſuſcipiendi: cum privile-*
,, *gia ipſa in ſuo robore perſiſtant, nec iis deroga-*
,, *tum fuiſſe conſtet, decernimus proinde, Regula-*
,, *res eoſdem abſque novo indulto Apoſtolico tuto*
,, *poſſe extra tempora ordinari.*

,, Ex

Digitized by Google

tibus (hæc privilegia) ſuffragari, quibus poſt Trident. nominatim, atque directe, non vero per communicationem conceſſa fuerint, & hæc indulta non cenſeri, niſi vel poſt ipſius Trid. confirmationem re ipſa fuerint conceſſa; vel quatenus antea conceſſa, & poſtea confirmata eſſe aſſerantur, hujuſmodi confirmationes in forma ſpecifica cum literali veteris indulti inſertione, ejuſque expreſſa innovatione factæ dignoſcantur: ac .... alterius generis confirmationes, quæ in forma communi nuncupantur, nemini ad prædictum effectum ſuffragari = re melius conſiderata, inſpectoque integro d. Conſtit. contex-

Ordines extra tempora, exiſtimarunt, Epiſcopos ipſorum voluntati adeo addictos eſſe debere. ut ſi, quandocunque ipſis placuiſſet ad Ordines promoveri, non ſtatim, ipſoque die ab ipſis deſignato, voti compotes fierent, jam dici poſſet, Ordinationem ab Epiſcopo non haberi, proindeque alius Epiſcopus pro ſuſcipiendis Ordinibus adeundus eſſet =.

Idem etiam declaravit Innocentius XII. reſpectu aliorum quorumcunque, cum hujuſmodi Indulta a Sede Apoſtolica obtineri contigerit, ut ex ſequentibus decretis.

DECRETA CONGREGATIONIS

A Sanctiſſimo Domino noſtro ſpecialiter deputatæ

SUPER MODERATIONE INDULTORUM SUSCIPIENDI ORDINES EXTRA TEMPORA, A JURE STATUTA.

SAnctiſſimus Dominus noſter Innocent. Papa XII. pro paſtorali ſuo in commiſſum ſibi gregem dominicum zelo, ac tuendæ diſciplinæ eclaſiaſticæ ſtudio proſpicere volens, ne Indulta ſuſcipiendi extra tempora a jure ſtatuta Ordines nimis facile concedantur, Congregationi particulari EE. DD. Cardinalium Carpinei, Caſanatis, Mareſcotti, Colloredi, Panciatici, & Albani, necnon Illuſtriſſimorum DD. Sperelli, Ciampini, Sacripantis, meique Secretarii infraſcripti ſpecialiter deputatæ, expendendas commiſit cauſas, ex quibus præfata Indulta tribui ſolent, ut Sanctitati ſuæ referri poſſent, quæ ratio deinceps ineunda, moduſque adhibendus videretur in conceſſione ſimilium Indultorum.

Quæ quidem Congregatio in ædibus præfati Eminentiſſimi Carpinei die 10. Novem., atque iterum 7. Decem. anni currentis habita, re mature diſcuſſa, cenſuit, Indulta hujuſmodi, ſi Sanctiſſimo placuerit, concedi poſſe ex cauſis infracriptis, videlicet.

Ut quis beneficio, vi cujus arctatur ad presbyteralem Ordinem ſuſcipiendum, vel alteri etiam perpetuo beneficio, quod obtinet, vel Cappellaniæ ad vitam ſibi conceſſæ per ſe ipſum inſervire poſſit. Ob penuriam Sacerdotum in illis partibus, vel in monaſterio pro Regularibus. Ob ſolatium patris, vel matris, dummodo quinquaginta ætatis annos excedant, & Orator ſaltem per triennium in clericali habitu honeſte, & laudabiliter vixerit. Item concedi poſſe cenſuit eadem Indulta Referendariis utriuſque Signaturæ, Familiaribus Summi Pontificis, Canonicis cathedralis, vel etiam collegiatæ Eccleſiæ, eorumque Coadjutoribus, Magiſtris, ſed etiam Baccalaureis in ſacra Theologia: Doctoribus utriuſque, vel ſaltem canonici juris, ſeu Licentiatis, dummodo ſingulos præfatos gradus in publica, & approbata Univerſitate obtinuerint: iis etiam, qui ſaltem per triennium ſedulam Theologiæ ſtudiis operam navaverint, ac tandem XXVI. ætatis annum excedentibus, ſi per triennium in clericali habitu honeſte, & laudabiliter vixerint.

E contra cenſuit, non expedire, ut eadem Indulta concedantur ex eo, quod quis Diaconus, Subdiaconus, literarum Apoſtolicarum ſcriptor ſit, ſeu Magiſter in artibus, nobilis, aut præſens in Curia, vel quod Philoſophiæ curſum abſolverit, aut alicui Eccleſiæ adſcriptus fuerit, ad cujus ſervitii titulum ex Apoſtolico Indulto Clerici ordinari poſſunt, aut onus Miſſarum, non tamen ex beneficio eccleſiaſtico proveniens, habere ſe doceat.

Inſuper cenſuit, Indulta hujuſmodi deneganda eſſe iis, qui aliqua diſpenſatione indigent impedimenti ex eorum delicto provenientis, & Sede epiſcopali vacante, infra annum a die vacationis minime danda iis, qui beneficii eccleſiaſtici recepti, ſeu recipiendi occaſione arctati non fuerint.

tra tempora, vel aliis reſpectiſe tribuendi licentiam, ut conferant, maxime cavere debere, ne præſcriptos ſibi in iiſdem facultatibus limites, cujuſvis conſuetudinis, aut exempli prætextu transgrediantur.

Hæc autem omnia, & ſingula ſupraſcripta de-

Conc. *in Meliten.* 20. *Novembr.* 1592. = Cenſuit, ſi non fuerit Ordinatio generalis, ſed tantum aliquarum perſonarum, poteſt ubique Epiſcopus eam habere etiam in Capella ſua privata = *ut lib.* VII. *Decretor. pag.* 96.

SECTIO XCVI.

Eadem Seſſio XXIII. de Reform. proſequitur idem cap. VIII.

Unuſquiſque autem a proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujuſvis generalis, aut ſpecialis reſcripti, vel privilegii prætextu, etiam ſtatutis temporibus, permittatur, niſi ejus probitas, ac mores Ordinarii ſui teſtimonio commendentur. Si ſecus fiat, Ordinans a collatione Ordinum per annum, & ordinatus a ſuſceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Hoc Decretum, quo præcipitur, neminem ordinandum eſſe, niſi a proprio Epiſcopo, explicatum eſt ab Innocentio XII. Conſtitutione *Speculatores*, 4. *Novembr.* 1694. declarante, illum eſſe proprium Epiſcopum ordinandi, qui ei ſubditus ſit, vel ratione originis, vel ratione domicilii: de ſubjectione enim juriſdictioni alterius Epiſcopi ratione beneficii obtenti in illius diœceſi, de qua idem Pontifex in hac Conſtitutione agit, ſermonem jam inſtituimus, *pag.* 873. & 874. *ad caput* II. *ſeſſ.* XXI. *de refor.*

Quod igitur ſpectat ad ſubditum ratione originis, ita declaravit.

Cæterum ſubditus ratione originis, is tantum ſit, ac eſſe intelligatur, qui naturaliter ortus eſt in ea diœceſi, in qua ad Ordines promoveri deſiderat, dummodo tamen ibi natus non fuerit ex accidenti, occaſione nimirum itineris, officii, legationis, mercaturæ, vel cujuſvis alterius temporalis moræ, ſeu permanentiæ ejus patris in illo loco, quo caſu nullatenus ejuſmodi fortuita nativitas, ſed vera tantum, & naturalis patris origo erit attendenda. Quod ſi quis tanto temporis ſpatio in eo loco, in quo ex accidenti, ſicut præmittitur, natus eſt, moram traxerit, ut potuerit ibidem canonico aliquo impedimento irretiri, tunc etiam ab Ordinario ejus loci literas teſtimoniales, ut ſupra obtinere, illaſque Epiſcopo ordinanti, per eum in collatorum Ordinum teſtimonio ſimiliter recenſendas præſentare teneatur. At ſi pater in alieno loco, ubi ejus filius natus eſt, tamdiu, ac eo animo permanſerit, ut inibi vere domicilium de jure contraxerit, tunc non origo patris, ſed domicilium per patrem legitime, ut præfertur, contractum pro ordinatione ejuſdem filii attendi debet.

Quod vero ſpectat ad ſubditum ratione domicilii, quis is dumtaxat cenſeatur, palam faciunt ſequentia ejuſdem Conſtitutionis verba.

Sub-

Digitized by Google

[illegible] conjugem ab alieno ſervanda præcepit ſub pœnis expreſſis §. VII. ibi ,

Porro , ut quibuſcunque fraudibus aditus omnino præcludatur , volumus , & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus , atque decernimus , ut Epiſcopus quilibet ſuos ratione originis , ſeu domicilii ſubditos Clericos quoſcunque , ab alienis Epiſcopis , quavis auctoritate , etiam cum ſuis commendatitiis literis promotos , nedum ad formam Conc. Trident. ſupradicti , *ſeſſ.XIV. cap. III. de reform.* quoad ſcientiam examinare valeat ; verum etiam Ordinum eis collatorum teſtimoniales literas , gratis tamen, recognoſcere , ac diligenter perquirere , an quoad illos præſentis Conſtitutionis forma , & diſpoſitio adimpleta fuerit , aſſignato ſic promotis termino competenti ei magis beneviſo , ad docendum de ejuſmodi adimplemento , ita , ut quos , eo termino elapſo , id minime præſtitiſſe compererit , a ſuſceptorum Ordinum exercitio , ſi ita , & quandiù ei expedire videbitur , ſuſpendere , illiſque , ne in Altari , aut in aliquo Ordine miniſtrent , interdicere poſſit .

Nota I. circa ſubditum ratione originis , quod quando dubitatur , an in loco , ubi filius natus eſt , pater domicilium continuaverit , ibique dictus filius baptizatus fuerit , dici poſſet originarius loci baptiſmi , ad tradita per *Morenum in tract. moral. tit. Orig. q.11. dub. IV. n.* 128. cum præſumi debeat , baptizatum fuiſſe in loco paterni domicilii . Si vero pater tempore nativitatis filii nullibi domicilium contraxerit , hic tunc erit originarius loci , ubi pater naturalitar ortus eſt . Probabilie eſt etiam juxta *Lamperez num.*400. quod filius natus ex Judæis , & Turcis dici poſſit originarius loci , in quo baptizatus eſt .

Nota II. Probabile itidem eſſe , ut dici poſſit originarius loci matris catholicæ , ſi natus ſit ex accidenti in loco , ubi pater nondum contraxit domicilium , & locus , in quo hic natus eſt , vel Epiſcopo careat , vel idem Epiſcopus ſchimaticus ſit ; eo pari modo , quo attendendus eſt locus originis matris , quando filius eſt illigitimus , ut mox dicetur . Si vero mater ſchiſmatica fuerit , recurrendum eſſet ad S. Cong. Conc. pro aſſignatione Epiſcopi originis , ſi filius promoveri vellet ad Ordines .

Circa locum originis illegitimorum placet hic per extenſum referre tradita a Canonico Romualdo Honorante *in Praxi Secretariæ Urbis Vicarii cap.*1. *Nota IX.* §. *Dupliciter pag.* 17. ibi ,

Secundum Dubium . Quænam erit origo illegitimorum .

,, Dupliciter horum nativitas contingere valet , vel enim ipſorum ortus, in loco domicilii parentum accidere poteſt, vel extra, ita ut parentes nullibi domicilium habeant , vel ſi habeant , diverſum ſit , patris ſcilicet in una diœceſi , matris in alia . Item pater poteſt eſſe notus , aut ignotus : in his ergo , & ſimilibus eventibus , quæritur, quis ſit prædictorum illegitimorum locus originis , ut promoveri valeant .

,, Pro quo adnotandum , in præmemorata Conſtitutione (*ſpeculatores*) duplicem diſpoſitionem legi , aliam pro nativitate filii propria , aliam pro fortuita, ac caſuali, diverſamque originem ad Ordines pro diverſitate nativitatis aſſignari . Item in dicta Conſtitutione ſtatuitur , quod ſi pater in loco , ubi filius ex accidenti natus eſt , domicilium contraxerit , filius originarius ſit loci novi domicilii paterni . Difficultas ergo eſt , an omnes iſtæ diſpoſitiones comprehendant in ſuo reſpective caſu illegitimos filios .

,, Reſponſio hujus difficultatis ab alia pendet , ſcilicet, an quando leges aliquid circa filios diſponunt , nomine filiorum intelligantur illegitimi , de qua Barboſ. *de appellat verb; appellat* XC. *numer.*35. *&* 36. ubi in affirmativam inclinat, quando ratio legis certa eſt , & omnibus filiis æqualiter convenit . Unde in præſenti triplex erit quæſtio . I., an quando illegitimus oritur in loco , ubi parentes habent domicilium, originarius ſit ejuſdem loci . II., an deficente in parentibus domicilio , illegitimus ſequatur originem paternam , an maternam . III., an ſi pater , & mater illegitimi domicilium contrahant in loco , ubi dictus filius natus eſt , ratione illius domicilii ſit originarius loci novi domicilii parentum .

,, Re-

Digitized by Google

,, gitimus domicilium utriuſque parentis ſequere-
,, tur, duplicem haberet originem ad Ordines, con-
,, tra Innocentianam Conſtit., quæ duplicem origi-
,, nem non admittit.

,, Unde ſi mater, tempore, quo illegitimus
,, naſcitur, nullibi domicilium haberet, cenſetur
,, natus ex accidenti, etiamſi de patre certo con-
,, ſtet, habeatque domicilium; quia ex dictis condi-
,, tionem matris ſequitur. Similiter ſi mater illegi-
,, timi domicilium in aliqua diœceſi habens, extra
,, illam eum in lucem daret, originarius erit ad Or-
,, dines loci materni domicilii.

,, Reſpondetur II., illegitimum natum ex acci-
,, danti, eo quod mater nullibi habeat domicilium,
,, originarium ad Ordines eſſe loci naturalis mater-
,, næ originis, etiam ſi de patre certo conſtet, quia
,, Jus civile, *leg. 1. in fin. ff. ad municip. & leg.*
,, *ejus, qui ff. eodem*, illegitimos filios, matris filios
,, agnoſcit, eo quod ab illa certius procedant. Nec
,, obſtat, quod Conſtit. Innocentiana pro origine fi-
,, lii cauſaliter nati, locum naturalis paternæ origi-
,, nis aſſignet; nam ly *patris*, late ſumitur, & com-
,, prehendit matrem in caſibus, quibus ſecundum
,, jus ad patrem nequit recurri; & hanc ſenten-
,, tiam tenet Barboſa *de Poteſt. Epiſc. alleg.* IV.
,, *num.* 15. Diana *part.* VIII. *tract.* II. *reſolut.* XII.
,, Trullench *tom.* III. *lib.* IV. *cap. unico*, *dubio* VI.
,, *n.* 7. & alii ab illis citati.

,, Ad III. difficultatem, an ſcilicet, ſi mater do-
,, micilium de jure contrahat in loco, ubi illegitimus
,, natus eſt, amittat iſte originem loci maternæ origi-
,, nis, fiatque originarius loci novi materni domicilii?
,, Negative reſpondendum cenſeo, quia Conſtit. Inno-
,, centiana de ſolo patre domicilium, nato filio, eli-
,, gente loquitur, valdeque dubium in jure eſt, quod
,, domicilium, matris tribuat filiis natis domicilium,
,, eſſo cum illa morentur, animo perpetuo ibidem
,, habitandi, ut allegat Navarrus *lib* I. *conſil. de*
,, *temporibus* Ordin. *Conſil.* II. *n.* 5. & 6. ,,

Nota III. locum originis expoſitorum, quorum ſcilicet parentes, & nativitatis locus ignoratur, quique hoſpitali pro ipſis deſignato conſignantur, eſſe ipſumet locum, in quo expoſiti fuerunt, ad hoc, ut promoveri poſſint ad Ordines, *Barboſa de Poteſt. Epiſc. allegat.* IV. *n.* 37. & clarius Campanil. apud *Trullench. tom.* VIII. *lib.* IV. *cap. unic. dub.* VI. *n.* 12. *ibi*. = Expoſiti ordinari poſſunt ab Epiſcopo, qui eſt ordinarius loci, in quo expoſiti ſunt: nam eo quod parentes ignorantur, ſine dubio illius loci eſſis, non inde ſequitur, eos promoveri poſſe hoc titulo ad Ordines, niſi obtinuerint diſpenſationem: cum enim, ſi non conſtet de eorum parentibus, communiter apud Amoſtaz de cauſis piis *lib.* IV. *c.* XI. *n.* 73. pro ſpuriis, & illegitimis, habeantur ſunt irregulares, & ut tales repellendi ab Ordinibus juxta Decretalem Bonifacii VIII. relatam in *cap.* I. *Is, qui in* VI. Quidquid in contrarium ſentiant Menochius, Gonzalez, & alii, aſſerentes, præſumendos eſſe potius legitimos, quam illegitimos: ajunt enim, frequenter ſolere exponi etiam legitimos ob egeſtatem, vel aliam cauſam; & ſic illorum legitimatio eſt dubia, & in dubio attendenda eſt præſumptio, & conditio, proli favorabilis, *cap.* XIV. *Ex tenore, qui filii ſint legitimi.* Quam opinionem refellunt Coarrujas, Suarez, Garsias, & noviſſime Cardinalis Petra *in Commentar. ad Conſtit.* XXII. *Sixti* IV. *n.* 2. probans, tenendam eſſe tutiorem; proindeque ſaltem quoad Ordines ſuſcipiendos indigere diſpenſatione, cum requiratur probatio legitimitatis, pro qua non ſufficit præſumptio. Diſpenſatio autem quoad Ordines minores obtinendam eſſe ab Epiſcopo; quoad majores vero a Papa, prout ſtatuit cit. Bonifaciana Decretalis.

Nota IV. Derelictos, qui ſcilicet parentum nomen, & patriam ſemper ignorarunt, propterea quod hi mortui ſint, vel peregrinando, vel militando, eſſe originarios loci, in quo domicilium primo contraxerunt, licet poſtea ad aliam diœceſim illud transferant; cum illud primum ſit veræ originis, quod ex ſui natura eſt invariabile, *Lamperez n.* 404. Quod ſi nullibi domicilium elegiſſent, recurrendum eſſet ad S. Cong. Concilii pro deſignatione loci.

Nota V. Libertos manumiſſos, nempe poſtquam fuerunt ſervi, ſive nati fuerint in loco, ubi Epiſcopus non extat, vel eſt Titularis tantum, qui ex Trident. *Seſs.* XIV. *cap.* II. *de Refor.* ad Ordines promovere nequit, vel in locis catholicorum, ſed ex accidenti, v. g. ratione itineris, eſſe originarios loci, ubi Patronus habet veram, & naturalem originem, non vero domicilium, *Trullench n.* 12. ibi: = Liber-
,, tus, quando poteſt promoveri, ordinandus eſt ab
,, Epiſcopo loci, a quo Patronus trahit originem,
,, quia illius loci eſt libertus, municeps, & non ab
,, Epiſcopo, ubi Patronus habet domicilium. = Et ratio eſt, (ut animadvertit laudatus Honoranti §. *Quartum dubium*,) quia cum liberti parentes,
,, nullibi domicilium, utpote ſervi, acquirant, filii
,, cenſentur ex accidenti nati, & cum alias natura-
,, lis origo parentum nequeat ſuffragari, ſupponitur

,, enim

Qui tamen Neophyti, ut promoveri poſſint, indigent diſpenſatione Apoſtolica propter irregularitatem inductam a *Can.* II. *generalis Concilii Nicæni* I. relato a Graziano *Diſt.* XLVIII. *Can.* I. *Quoniam*, & *Can.* III. *Non oportere*, Synodi Laodicenæ ſub Damaſo Papa celebratæ. Et quamvis recenſiti Canones prohibeant dumtaxat, ne promoveantur ad Presbyteratum, & Epiſcopatum (quemadmodum, etiam legimus I. *ad Timotheum* III. ubi Apoſtolus vetuit in Epiſcopum ordinari Neophytum, = *ne in superbiam elatus, in judicium incidat diaboli* = ex communi tamen Canoniſtarum ſententia, & conſtanti Eccleſiæ praxi hujuſmodi prohibitio extenditur ad quoſcunque Ordines, & etiam Primam Tonſuram.

Et hic obiter monitos velim Epiſcopos, dictam prohibitionem non extendi ad deſcendentes, ſive per paternam, ſive per maternam lineam a Judæis, & aliis Infidelibus; multoque minus ad eorum nepotes, pronepotes, & abnepotes, quos SS. Canones nequaquam dixerunt irregulares: imo eoſdem expreſſe declararunt capaces, tum Ordinum, tum beneficiorum, ut ex claro textu Decretalis Alexandri III. ad Epiſcopum Tornacenſem Provinciæ Belgicæ, relatæ *in cap. VIII. Eam te de Reſcript.* & quemadmodum etiam declaravit S.Cong. Conc. 13. *Feb.* 1683. & 13. *Jan.* 1685. ut refert Bened. XIV. *de Synod. Diœc. edit. an.* 1755. *lib. XII. cap. I. num.* 5. quamvis non ſine magno delectu ſint admittendi. Secus eſt de filiis Hæreticorum; cum limitatione tamen ut alibi notavi, & de filiis Patroni, occidentis Rectorem Eccleſiæ, cujus juſpatronatum obtinebat, ut pariter alias notavi.

Excipiuntur tamen a mox allata juris communis diſpoſitione favente deſcendentibus a Judæis, & aliis Infidelibus, deſcendentes a judæis Nationis Portugalliæ ob Conſtit. Sixti V. ſub die 15. Jan. 1588. confirmatam a Clemente VIII. id prohibentia. Cujus Conſtit. executionem obſervandam etiam præcepit Congregatio S.Officii, Epiſtola ad Collectorem ejuſdem Regni, data an. 1611. prout refert laudatus Benedictus loc. cit. n. 4.

Diximus Neophitos, ſeu recens converſos, ut promoveri poſſint ad Ordines indigere diſpenſatione; ſed hæc indulgeri non ſolet, niſi juxta cit. Canonem II. Concilii Nicænii, poſt longam probationem, & experimentum in Fidei conſtantia. Quod ſi quæras, quantum temporis huic probationi ſit remittendum; reſpondeo cum mox laudato Bened. n. 6. = Non conveniunt DD. Alii unum annum ſatis eſſe putant, quia miles in jure civili, exacto militiæ anno, dicitur *veteranus*: alii biennium requirunt; quia Gregorius Magnus *Oper. tom.* II. *col.* 1056. *lib.* X. *Indict.* III. *epiſt.* XXIV. relata *in Can.* VI. XIX. *quæſt.* III. converſos ad Religionem vetuit ordinari, *priuſquam biennium in converſione compleant*: alii exigunt decennium, quoniam decennium in jure dicitur longum tempus, & infra illud non reputatur, *l. ſuper longi*, *Cod. de præſcript., long. temp.* ubi Interpretes: alii demum cum Covarruvia, & Gibalino *de irregul. cap.* III. *quæſt.* III. cum nullum hac de re ſit certum tempus definitum a jure, id relinqui autumant arbitrio Epiſcopi, cujus eſt perpendere, an recenter ad Fidem converſi tantæ ſint virtutis, atque in Fide conſtantiæ, ut eccleſiaſtica miniſteria illis tuto committi valeant. =

Cum non minus ſeculares a proprio Epiſcopo, quam Regulares promoveri debeant ad Ordines ab Epiſcopo, intra cujus diœceſim eorum monaſteria ſita ſunt, & in quibus de familia degunt, ne errent in uſu privilegii, quo fruuntur, ut promoveri poſſint a quocunque catholico Antiſtite, tranſcribimus hic pro norma noviſſimam Conſtitutionem Benedicti XIV. dat. ſub die 27. Februarii 1747. =

Olim de Ordinationibus Regularium controverſia viguit, an ſcilicet Regulares a quocunque catholico Antiſtite indiſtincte ordinari poſſent, an vero id juris privative pertineret ad Epiſcopum illius diœceſis, intra quam ſita eſt religioſa domus, quam Regularis ad Ordines promovendus inhabitat, providis Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutionibus, & declarationibus jamdudum ſublata fuit. In qua quidem controverſia Epiſcopi locorum Ordinarii jura ſua fundantes in generalibus Canonum ſtatutis, & in ipſis exemptionum privilegiis, quæ Regularibus indulta ſunt, ajebant, ipſorum Ordinationes, utpote diœceſanis Epiſcopis expreſſe reſervatas, neque ſpectare poſſe ad Ordinarios

diæceſum, in quibus eorum monaſteria reſpective ſita ſunt, vel nonnisi de illorum licentia, ab aliis quibuſque Epiſcopis ordinandos eſſe declaravit; quemadmodum legitur lib.I. Decretor. Congr. Conc. pag.75. a terg. Dub. = An noſtri Ordinandi obligentur habere expreſſam licentiam Ordinarii, in cujus diæceſi ſunt, pro Ordinibus conferendis ab Epiſcopo alterius diæceſis: Sanctiſſimus Dominus Noſter, etiam ex ſententia Sacr. Congr. Conc., declaravit, obligari.

Contigit autem, ſub illius ſucceſſore Sixto Papa V. eamdem quæſtionem retractari, inſtante univerſo Ordine Fratrum Prædicatorum. Qua de re idem Prædeceſſor, poſt maturum cauſæ totius examen in præfata Congr. Conc. habitum, conſtituit, licere Superioribus Regularibus literas dimiſſoriales concedere ſuis reſpective ſubditis ad Ordines ſuſcipiendos; ſed eas tamen diæceſano dumtaxat Epiſcopo directas, nec alteri unquam, niſi cum forte is a diæceſi abſuerit, aut quatenus in diæceſi extiterit, Clericorum tamen Ordinationem non ſit habiturus. Ita relatum habemus lib. IV. prædictor. Decretor. pag. 108: Sanctiſſimus Dominus noſter Xiſtus V. ex ſententia Congregationis reſpondit = Regulares poſſe concedere Dimiſſorias ad Epiſcopum diæceſanum, eoque abſente, vel etiam præſente, & Ordinationem non tenente, ad quemcunque; dummodo ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinentur quoad doctrinam.

Demum a ſan. mem. Prædeceſſore quoque noſtro Clemente Papa VIII., ad hujuſmodi controverſias perpetuo extinguendas ſequens decretum editum fuit = De mandato Sanctiſſimi Domini noſtri Clementis Divina Providentia Papæ VIII. tenore præſentium mandatur omnibus, & ſingulis quorumcunque Regularium Superioribus, ut de cætero obſervent, & obſervari faciant ea, quæ in decreto Sacræ Cong. Conc. Trident. continentur, cujus tenor eſt talis: Congregatio Concilii cenſuit, Superiores Regulares poſſe ſuo ſubdito itidem Regulari, qui præditus qualitatibus requiſitis Ordines ſuſcipere voluerit, literas dimiſsorias concedere, ad Epiſcopum tamen diæceſanum, nempe illius monaſterii, in cujus familia ab iis, ad quos pertinet, Regularis poſitus fuerit; & ſi Diæceſanus abſuerit, vel non eſset habiturus Ordinationes, ad quemcunque alium Epiſcopum; dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria conceſſionem Dimiſſoriarum in id tempus, quo Epiſcopus diæceſanus, vel abſuturus, vel nullas eſſet habiturus Ordinationes. Verum, cum a Superioribus Regularibus, Epiſcopo diæceſano abſente, vel Ordinationes non habente, literæ dimiſſoriæ dabuntur, in eis utique hujuſmodi cauſam abſentiæ diæceſani Epiſcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam eſſe. Quod qui non fecerint, officii, & dignitatis, ſeu adminiſtrationis, ac vocis activæ, & paſſivæ privationis, ac alias arbitrio ejuſdem Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ reſervatas pœnas incurrant. In quorum fidem &c. Datum Romæ die 15. Menſis Martii 1596.

Hoc emanato Pontificio decreto, eoque tam claris verbis concepto, jure ſperandum videbatur hujus generis lites non amplius auditum iri; ſed contra accidit, dum ex una parte nonnulli Epiſcopi ultra montes conſtituti contendere cæperunt, neceſſarias eſſe Regularibus Dimiſſorias etiam Ordinariorum eorum originis, quo poſſent ab Epiſcopis aliorum locorum ad ſacros Ordines promoveri; ex altera vero Regulares obtendentes, in

præ-

Digitized by Google

manæ Eccleſiæ Cardinalium a fel. recor. Prædeceſſore noſtro Innocentio Papa XIII. deputata, cui nos.... diligenter expenſum, & examinatum fuiſset; cumque ad hujuſmodi quæſtionem definiendam, id potiſſimum viſum eſſet in jure ſtatuendum, an ad effectum eximendi Regulares a præfati decreti Clementini obſervantia ſufficeret, quod privilegia ſuſcipiendi Ordines a quocunque, ipſis conceſſa fuiſſent poſt Concilium Trident., a quo hujuſmodi antiqua privilegia abrogata fuiſſe ſatis conſtat; an vero oporteret eadem conceſſa fuiſſe poſt ipſum Clementis Prædeceſſoris decretum: ac præterea an hujuſmodi privilegia æque ſuffragarentur iis, ad quos per viam communicationis extenſa dicerentur; ac iis, quibus directe, & expreſſe indulta fuerunt; idem Innocentius Prædeceſſor, audito præfatæ Congregationis particularis conſilio, decrevit, ſatis eſſe ad ſupradictum effectum, quod hujuſmodi privilegia poſt Conc. Trident. conceſſa fuerint, quamvis præfato Clementino decreto poſteriora non ſint; dummodo tamen directe conceſſa fuiſſe conſtet, non vero in communicationem privilegiorum de uno in alium Ordinem derivata aſſerantur; quemadmodum ipſe Innocentius in ſuis Apoſtolicis literis, incipientibus *Apoſtolici Miniſterii*, die 30. Maji anno MDCCXXIII. datis, ac deinde confirmatis a ſan. mem. Prædeceſſore pariter noſtro Benedicto Papa XIII. per alias ſimiles literas datas die 23. Septembris anni MDCCXXIV., quarum initium eſt = *In ſupremo* = aperte declaravit, his verbis: Quoties ergo Regulares ad Ordines erunt promovendi, ſervetur omnino decretum Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum a piæ mem. Clemente VIII. Prædeceſſore etiam noſtro confirmatum die 15. Martii *1596*: quo ſancitur ad Epiſcopum diæceſanum literas dimiſſorias pro eorumdem Ordinum ſuſceptione a ſuis Superioribus eſſe dirigendas, præterquam in caſu, quo Diæceſanus a diæceſi abeſſet, vel Ordinationes non eſſet habiturus, quo etiam caſu in literis dimiſſoriis ad alium Epiſcopum dirigendis expreſſa fieri debeat mentio, vel de prædicta Epiſcopi diæceſani abſentia, vel de illa alia cauſa, videlicet quod Ordinationes non ſit habiturus: exceptis tamen, quoad prædicta, Regularibus illis, quibus per ſpeciale privilegium a ſede Apoſtol. poſt Concilium Tridentinum fuerit conceſsum, ut a quolibet catholico Antiſtite Ordines ſuſcipere poſſint, ſuper quo indulto nihil per præſentes innovare intendimus.

Porro, ſi aliqui vigilias, laboreſque ſuos, non tam in extricandis inutilibus quæſtionibus, vel forte in rebus profanis, & ab eccleſiaſtica profeſſione alienis addiſcendis conſumerent, quam in ſtudio ſacrarum legum, quibus eccleſiaſtica diſciplina continetur, utiliter collocarent; ac niſi aliquibus arbitrium pro lege, præjudicata opinio pro ratione, atque in legum etiam clariſſimarum interpretatione, ſuus cuique ſenſus pro auctoritate eſſet; nec olim nobis in noſtro Bononienſi Archiepiſcopatu reſidentibus contigiſſet, ut Regularis quidam ex ea Urbe repente digreſſus, ſuique Superioris Dimiſſorias ad Epiſcopum finitimum deferens, tametſi nullo pacto docere poſſet, nos Clericorum Ordinationem non habituros, ſacrum Presbyteratus Ordinem ſuſciperet, nullaque interjecta mora Bononiam ad primum Sacrificium non ſine pompa offerendum reverteretur. Quam tamen intolerandam audaciam nos ad canonicarum ſanctionum rigorem exigere, atque etiam, ſervata paſtorali manſuetudine, vindicare non prætermiſimus, ut videre eſt in Monito paſtorali a nobis tunc edito, inter impreſs. Monit. 3. lib. II. Neque rurſus, ex quo ad univerſalis Eccleſiæ regimen, Deo ſic diſponente, aſſumpti fuimus, plurium Epiſcoporum

Digitized by Google

uſu rerum intelligere poſſint, complures Regulares non alia de cauſa, proprio domicilio relicto, iter arripere, quam ut ſe ſubducant examini Epiſcopi diæceſani, cujus hac in re juriſdictionem, aut nimium rigorem perhorreſcunt, aliumque inveniant, qui vel nullo, vel admodum levi præmiſſo examine, Ordines ipſis impertiatur; quoties hujuſmodi facilitate erga illos utuntur, toties adverſus conſultiſſima Tridentinæ Synodi decreta delinquant: Ea ſiquidem *ſeſs.* 23. *cap.* 12. de reform., ſic ſtatuit: Regulares quoque, nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur, privilegiis quibuſcunque quoad hoc penitus excluſis.

Nos autem conſueta ſedis Apoſtol, clementia uti volentes, libenter abſtinemus a deſignandis, aut nominandis hoc loco Regularibus, de quorum exceſſibus in hoc rerum genere graves Epiſcoporum querimoniæ ad nos delatæ fuerunt. Quæcunque etiam hac in re inordinate ad hunc diem admiſsa ſunt, a diſtrictioris judicii inquiſitione liberamus. Quin immo omnes, & ſingulos in hoc delinquentes, ſive Superiores Regulares, ſive Regulares ad Ordines promotos, ſive Antiſtites, qui eos ordinaverint, a quibuſcunque ſententiis, cenſuris, & pænis eccleſiaſticis, quas hac de cauſa reſpective antehac incurrerint, quibuſque innodati forſan exiſtant, auctoritatis noſtræ plenitudine, ac de Apoſtol. benignitate, tenore præſentium abſolvimus, & abſolutos eſse cenſeri decernimus, & cum iiſdem ſuper quacunque irregularitate per eos forſan, cauſa, & occaſione præmiſſis, quomodolibet contracta, ad omnes etiam ſacros, & Presbiteratus Ordines, eorumque exercitium, atque ad omnia, & ſingula eorum reſpective Religionum munera, pari auctoritatis plenitudine diſpenſamus. De cætero tamen infraſcriptas leges in poſterum omnino obſervandas, motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac matura deliberatione præmiſſa edicimus atque ſtatuimus.

Quæcunque nimirum hac in re a præfatis Prædeceſsoribus noſtris Gregorio XIII; Sixto V., Clemente VIII., & Innocentio XIII. in ſupra citatis ipſorum literis, ſeu decretis ſtatuta, mandata, definita, atque ſancita fuerunt, ea omnia, & ſingula, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine præfatis, eorumdem præſentium ſerie, confirmamus, roboramus, & innovamus; atque ab omnibus, ad quos ſpectat, ſeu quandocunque in futurum ſpectabit, inviolabiliter obſervari præcipimus & jubemus; tranſgreſsores quoque omnibus pænis in præmiſſis contentis, aliiſque per Apoſtol. Conſtitutiones, & per ſacros Canones latis, atque ſtatutis, cum effectu ſubjacere, eaſque ipſo facto, & abſque aliqua declaratione incurrere decernimus; Superiores nimirum Regulares eas omnes, quas, ut præfertur, ſupradictus Clemens VIII. Prædeceſsor conſtituit, & ſanxit; Regulares autem, qui contra illius decreti præſcriptum promoti fuerint, & Antiſtites eos promoventes, canonicas pænas, atque cenſuras, quæ adverſus ſacram Ordinationem ſuſcipientes ab Epiſcopo, qui proprius ad hunc effectum dici, & haberi nequit, necnon adverſus Epiſcopos, alienos ſubditos indebite ordinantes, in jure canonico, & in Conſtitutionibus Apoſtol. ſtatutæ habentur.

Præterea volumus, atque decernimus, ut Superiorum Regularium Dimiſſoriæ, quæ ideo ad alium Antiſtitem directæ fuerint, propterea quod Epiſcopus diæceſanus extra diæceſim commoretur, vel Ordinationem non ſit habiturus, nullius ſint roboris, & momenti, niſi illis juncta fuerit authentica atteſtatio Vicarii generalis, vel Cancellarii, aut

Secre-

Digitized by Google

probante, ad Ordines promovere præſumpſerit; decernimus, & declaramus, hunc ipſo facto incurrere in pænas canonicas adverſus eos conſtitutas, qui alienum ſubditum legitimis dimiſſoriis deſtitutum ordinaverint.

Quemadmodum vero eorum Ordinum Regularium privilegia firma, & rata eſſe volumus, quibus ab Apoſtol. ſede reperitur indultum, ut eorum Alumni a quolibet catholico Antiſtite ipſius Sedis gratiam, & communionem habente ordinari valeant; dummodo hujuſmodi privilegia poſt Trident. Conc., & ipſis Ordinibus nominatim, atque directe, non autem per communicationem conceſſa fuerint; ita porro omnia ſimilia privilegia, quæ aliis Ordinibus ante præfatum Conc. Trident., ab ipſa etiam Apoſtol. Sede, & ſub quibuſcunque tenoribus, & formis indulta ſint, vel etiam poſt ipſum Concilium non ipſis directe conceſſa, ſed per communicationem ad eos extenſa eſſe dicantur, iiſdem auctoritate, & tenore, nulla, & irrita, omnique vigore, ac robore, ad effectum, de quo agitur, penitus deſtituta, & vacua eſſe volumus, & ſtatuimus. Decernentes hujuſmodi privilegia nequaquam poſt Conc. Trident. indulta cenſeri, niſi, vel poſt ipſius Concilii confirmationem reipſa fuerint conceſſa, vel quatenus antea conceſſa, & poſterius confirmata eſſe aſſerantur, hujuſmodi confirmationes in forma ſpecifica cum literali veteris indulti inſertione, ejuſque expreſſa innovatione factæ dignoſcantur; ac declarantes, alterius generis confirmationes, quæ in forma communi nuncupantur, nemini ad præmiſſum effectum ullo pacto ſuffragari. Quod vero ſpectat ad eorumdem privilegiorum uſum, & exercitium, monendi ſunt ii, quibus eadem, juxta præmiſſa, pleno jure competere dignoſcuntur, ut non ſine juſta cauſa, nec extra debitas circumſtantias, pro libito ipſis utantur, minime vero ad oſtentandam dumtaxat ipſorum privilegiorum ſingularitatem; quemadmodum aliquibus in more poſitum eſſe novimus, qui pridie illius diei, quo ab Epiſcopo diæceſano Clericorum Ordinationes publice habendæ ſunt, ad alterius Epiſcopi diæceſim conſulto migrant, moxque ſuſcepto ibidem Ordinationis munere, ad priſtinum domicilium redeunt; idque ſe facere ajunt, ut jurium ſuorum indemnitati conſulant; quaſi vero Apoſtolica privilegia, nonniſi cum aperto Epiſcopi diæceſani contemptu, ſuam, vim, & robur habitura forent.

Denique tam Venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quam dilectos filios omnium Regularium Ordinum Profeſſores, quam maximo poſſumus Apoſtolicæ voluntatis ſtudio, per miſericordiam Dei noſtri, & per charitatem Sancti Spiritus hortamur in Domino, & obteſtamur, ut tam in hoc negocio, quam in cæteris omnibus, ſoliciti ſint unitatem ſpiritus, & ſinceræ dilectionis concordiam ſervare. Meminerint Regulares, quo loco Spiritus Sanctus poſuerit Epiſcopos regere Eccleſiam Dei: quod ipſis a ſacroſancta Æcumenica Lateranenſi Synodo ſub Leone X. habita, inculcatum fuit, per hæc verba = Eoſdem inſuper Fratres in virtute S. obedientiæ, ut eoſdem Epiſcopos loco SS. Apoſtolorum ſubrogatos, pro debita, & noſtra, ac Apoſtolicæ Sedis reverentia, congruo honore, & congruenti obſervantia venerentur = Neque obliviſcantur Epiſcopi, regulares viros ipſis datos eſſe adjutores in dominicæ vineæ cultura (ſubdit enim eadem S. Synodus) = Ipſos quoque Epiſcopos hortamur, ac per viſcera miſericordiæ Dei noſtri requirimus, ut Fratres ipſos affectu benevolo proſequentes, charitative tractent, ac benigne foveant &c., & tamquam in agro Dominico cooperatores, eorumque laborum participes, prompta benignitate recipiant = Demum & Epiſcopi, & Regulares ſimul animum advertant ad id, quod ibidem ſubjicitur: = Una eſt Regularium, & ſecularium Prælatorum,

Digitized by Google

tos ſuos domicilio moveant, eoſdemque ſtatim poſt ſuſceptos Ordines, falſis de cauſis ad priſtinum monaſterium reverti jubeant; ſiquidem Regulares hujuſmodi agendi rationem (quam & alias in foro externo graviter vindicatam fuiſſe, & in poſterum diſtricte coercendam fore noverint), tum a probi viri honeſtate, & fide alienam, tum etiam debitæ erga ſacros Eccleſiarum Antiſtites obſervantiæ contrariam eſſe, ipſi per ſe facile cognoſcent &c.

SECTIO XCVII.

Eadem Seſſio XXIII. cap. IX. de Reform.

EPiſcopus familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus; & beneficium, quacunque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat: conſuetudine quacunque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

Hoc decretum declaratum, & ampliatum eſt ab Innocentio XII. cit. Conſtit. *Speculatores*, in cujus §. VI. ita diſponitur.

Ad hæc nullus Epiſcopus alienæ diæceſis ſubditum familiarem ſuum ad aliquos ſacros, ſeu minores Ordines, vel etiam Primam Tonſuram promovere, ſeu ordinare præſumat, abſque ejus proprii, originis ſcilicet, ſeu domicilii, Prælati teſtimonialibus literis, ut ſupra, & niſi ad præſcriptum Conc. Trident. præfati familiarem prædictum, per integrum, & completum triennium in ſuo actuali ſervitio ſecum retinuerit, ac ſuis ſumptibus aluerit. Beneficium inſuper, quod ei ad vitam ſuſtentandam, juxta modum ſuperius præfinitum, ſufficiat, quacunque fraude ceſſante, ſtatim, hoceſt ſaltem intra terminum unius menſis a die factæ Ordinationis, re ipſa illi conferat, ac in Ordinationis hujuſmodi teſtimonio expreſſam itidem familiaritatis, ac literarum prædictarum mentionem facere teneatur.

Nota I. Literas teſtimoniales Epiſcopi originis, aut domicilii, de quibus in allato Conſtit. textu, (quæ requiruntur etiam pro Prima Tonſura, & minoribus Ordinibus conferendis) exarandas eſſe juxta ſequentem formulam.

Univerſis, & ſingulis &c. (vel Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino Epiſcopo N.) Dilectus nobis in Chriſto filius N. oriundus ex oppido N. hujus noſtræ diæceſis, nobis expoſuit, (vel exponi nobis fecit,) quod ipſe eſt in actuali ſervitio Illuſtriſſimæ dominationis veſtræ, ac Prima clericali Tonſura, Ordinibuſque inſigniri pro arctiori Dei famulatu deſiderat; cumque ad effectum hujuſmodi conſequendum, noſtris teſtimonialibus literis, ad præſcriptum Bullæ S. M. Innocentii Papæ XII. quæ incipit *Speculatores*, indigeat, ſuppliciter exoravit, ut eas ipſi concedere dignaremur. Hinc nos, quia veritatis teſtimonium proferre juſtum, & congruum eſſe ducimus, ejus precibus humiliter porrectis, ac pio deſiderio annuentes, legitima informatione præmiſſa, notum facimus, & atteſtamur, ſupradictum N. eſſe filium legitimum, & naturalem N. & N. incolarum dicti oppidi de N. hujus noſtræ diæceſis, ex chriſtianis, & honeſtis (vel nobilibus) parentibus eſſe procreatum, & in ætate . . . . annorum conſtitutum, Primaque Tonſura, (vel Acolytatus Ordine) rite, & recte inſignitum, nec non pro tempore, quo in hac noſtra diæceſi moras duxit, nempe a nativitate, uſque ad menſem N. anni N. ſemper fuiſſe virum bonæ vitæ, honeſtæ famæ, ac converſatio-

Digitized by Google

libro LXXXVII. Memorialium penes regeſta Cong. Conc. pag. 453.

= An S. R. E. Cardinales eorum familiaribus triennalibus dimiſſorias, ad Ordines ſuſcipiendos concedere poſſint, tametſi illis, nec ante, nec ſtatim poſtea conferant beneficium.

Die 22. Januarii 1604. cum hoc dubium, de quo Sac. Congr. Epiſcoporum conſulebat, ut propoſitum eſſet in Congregationi Concilii, adducebatur deciſio Rotæ, quæ habetur in impreſſis *part.* I. *deciſ.* 731. quæ ſi vera eſſet, facultas Cardinalium quoad conceſſionem dimiſſoriarum ad nihilum redigeretur. Nam ſi Cardinales tenerentur ſtatim conferre beneficium familiari triennali, hoc beneficium deberet eſſe aliquod ex his, quæ habent in ſuo titulo, ut ejus ratione familiaris de ſuo foro efficiatur juxta notata in *cap. Si nullus de tempor. ordinat. in* VI. Pauca autem ſunt beneficia Cardinalium in titulis. Itaque cum materia videretur valde præjudicialis, Congregatio ſuperſedit a dubii diſputatione, voluitque conſiderare, an hic caſus eſſet deciſus in infra notata deciſione, ſcripta manu bo. me. Cardinalis Caraffæ, & deſumpta ex lib. Congregationis confecta tempore bon. me. Cardinalis Alciati, in quo eſt pagina, habens hanc inſcriptionem. Videlicet.

Examinata in Congregatione Officialium coram Illuſtriſſimis Simonetta, & Vitellio, & inde etiam in Congr. coram Illuſtriſſimis Cardinalibus, pro expeditione negociorum, & pro executione decretorum Concilii.

Et poſtea in eadem pagina ſubjungitur hæc declaratio = Quicunque per decem annos, ſive in Curia, ſive alibi reſederit, poſſit ibidem a Vicario SSmi, ſive ab Ordinario loci de licentia SSmi ordinari. Familiares vero, ſeu Officiales Papæ, ac familiares Cardinalium, atque etiam Epiſcoporum in Curia reſidentium, qui ſaltem per triennium habitaverint in Urbe, cum illis poſſint de licentia ipſorum dominorum, ab eodem Vicario SSmi promoveri, dum tamen ſupradicti omnes ſufficientem titulum, & alia habeant a jure requiſita.

Itaque Illuſtriſſimi DD. mandarunt agi cum SS. D.N. (Clemen. VIII.) ut ſupra notata ſive deciſio, ſive decretum debeat obſervari, abſque alia diſputatione.

Die 27. Januar. 1604. Illuſtriſſimus D. Card. S. Marcelli ſupradict. omnia retulit S. D. N. ponderavitque, quod in ſupradicto decreto non attribuitur

triennio poſſit computari tempus, quo ſecum fuerit commoratus, antequam ad Epiſcopatum eſſet promotus. Ideo ſupplicat pro reſolutione. Congr. Conc. reſpondit, utique computari. =

In Brugniaten. 28. *Julii* 1580. = Quæritur, an ſufficiat, quod quis inſerviverit per triennium Epiſcopo, computato tempore, quo ipſi inſervivit ante adeptum Epiſcopatum, Cong. cenſuit ſufficere. =

In antiquo Codice reſolutionum ejuſdem Congreg. *ad Seſſ.* XXIII. *cap.* IX. *de Refor.* aliud decretum *his verbis* conceptum legitur = Cum Epiſcopus Cephaluden. creatus Epiſcopus confeſtim quemdam familiarem ſuum, qui per decennium ſecum commoratus fuerat antequam eſſet Epiſcopus, ordinaſſet, dubitatum fuit in S. Cong. Conc., an illum ordinare potuerit vigore *cap.* IX. *Seſſ.* XXIII. *de Refor.* licet poſtquam erat Epiſcopus ſecum per triennium non eſſet commoratus, S. Cong. cenſuit, potuiſſe: & facta relatione Sanctiſſimo, approbavit Sanctiſſimus ſententiam Congr. ob identitatem rationis, & firmant communiter DD., etiam in terminis Conſtitutionis Innocentianæ, ut diffuſe refert = Riganti *in Regul. Cancel. Regul.* XXIV. §. III. *fol.* 398. *n.* 140. contra Lamperez, & alios, ſentientes dictum tempus non eſſe computandum, ea ductus ratione, quod hujuſmodi privilegium ſit conceſſum dignitati, non perſonæ. Verum cum eorum opinio privata ſit, non eſt præferenda declarationi Sac. Cong. quæ auctoritate Papæ Concilium Trident. interpretatur.

Nota IV. non deeſſe Auctores affirmantes, non requiri, ut hoc triennium ſit continuum, dummodo fuerit integrum, v. g. ſi familiaris ob aliquam cauſam familiaritatem intermiſerit, & poſtea reaſſumpſerit, puta ob infirmitatem, vel quia dimiſſus eſt ab Epiſcopo, & deinde in familiarem iterum receptus: tum quia hoc privilegium conceſſum eſt in favorem Epiſcopi, non familiaris; tum quia intermiſſio non facit, quin triennium non ſit integrum, ſeu completum; potiſſimum, cum nec Trident. diſtinguat, an debeat eſſe continuatum, aut interpolatum: ideoque neque dicti privilegii Interpretes diſtinguere debent.

Nota V. illum dici familiarem Epiſcopi ad effectum gaudendi hoc privilegio, qui degit intra ædes ipſius Epiſcopi, cjuſque ſumptibus alitur: alias non verificaretur illa clauſula, tamquam conditio, ſine qua non, appoſita, tam a Trident. quam ab Innocentio = *niſi per triennium ſecum fuerit commoratus*, = & altera addita a dicto Innoc., = *ac ſuis ſumpti-*

Digitized by Google

jam promoto reliquos Diaconatus, & Presbyteratus Ordines conferre, ſervata tamen forma ab ejuſdem Concilii decretis præſcripta..

Nota VII. ſatis eſſe, quod beneficium conferendum familiari intra menſem, ſit etiam ſimplex; cum tam Trident., quam laudata Conſtit. *Speculatores* nullam limitationem faciat de qualitate beneficii; dummodo ſit ſufficiens ad honeſte vivendum, juxta taxam diæceſis Epiſcopi ordinantis; vel ea deficiente, juxta morem regionis: quin ſuppleri poſſit, ſi inſufficiens eſſet, additione patrimonii, vel penſionis, tam intra illam eamdem diæceſim, quam extra: ſufficientia enim ex cit. Conſtit. commenſuranda eſt ex redditibus beneficii, non patrimonii, aut penſionis. Inſuper ex eadem Conſtit. hujuſmodi beneficium eidem familiari intra menſem conferendum eſt, etiamſi jam ſit proviſus beneficio in alia diæceſi; & etiamſi promoveretur ad ſolam Primam Tonſuram, & Ordines minores, ut ex clariſſimo illius textu, quin ſuffragetur familiari diſpoſitio *cap.* II. *Seſſ.* XXI. *de Reform.* exigens congruam dumtaxat pro Ordinandis in Sacris; cum jus hoc novum hujuſmodi regulæ exceptionem inducat.

Quod ſi quæras, an familiaris ſic ordinatus remaneat ſuſpenſus, ſi ante collatum beneficium, menſe nondum elapſo, moriatur Epiſcopus; reſpondendum omnino crederem, non eſſe ſuſpenſum in foro conſcientiæ, cum ex nulla illius culpa id provenerit: eo pari modo, quo communiter a DD. relatis a Theſauro *de Pœnis cap.* XI. §. *Limita pœnam hanc* verb. *Ordo* omnino excuſatur a ſuſpenſione, qui poſtquam ordinatus eſt bona fide, putans, ſe habere titulum validum, hic poſtea detegeretur nullus, v.g. ſi beneficium, vel patrimonium evictum eſſet. Verum tamen eſt, quod ſi promotus fuiſſet ad minorea tantum Ordines non poſſe promoveri ad Sacros ſine titulo. Si vero promotus fuiſſet ad ſacros, praxis eſt pro foro externo, ut recurratur ad ſacr. Pænitentiariam, quæ juxta caſuum circumſtantias benigne, indulgere ſolet, ut miniſtret in iſdem addita conditione, ut interim curet ſibi providere de titulo.

Nota VIII. quod, non obſtante allata Trident., & Innoc. limitatione de ordinando familiari cum ſolius beneficii titulo, poteſt Epiſcopus illum ordinare etiam ad titulum penſionis, vel patrimonii, ſi judicaverit, ita expedire neceſſitati, vel commoditati ſuarum Eccleſiarum, eumdemque illis adſcribat; ut ex tribus ſequentibus, & quidem conformibus, laudebit, ut in eis ſuo fungatur munere, quemadmodum ſancitum eſt alio Concilii decreto *Seſſ.* XXIII. *cap.* VI. = In Cajetana 24. *Septem.* 1592. Congr. ſcripſit ad Epiſcopum Alatrinum. Epiſcopum familiarem ſuum, qui per triennium ſecum commoratus fuerit, ad titulum patrimonii ordinare poſſe, ſi modo Epiſcopus judicaverit illum pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, juxta *cap.* II. *Seſſ.* XXI. ordinandum eſſe, quibus Eccleſiis eum adſcribere debebit, ut in eis ſuo fungantur munere, ſicuti *cap.* XVI. *Seſſ.* XXIII. diſpoſitum reperitur. =

Nec hujuſmodi reſolutiones adverſantur poſteriori Innocentianæ Conſtitutioni: hæc enim decreto Tridentini (quod S. Cong. in his edendis præ oculis habuit), quoad hoc addidit dumtaxat declarationem I. Ut dictum decretum locum habeat etiam in collatione Primæ Tonſuræ, & quorumcunque Ordinum. II. Ut triennium ſit integrum, & completum: III. Ut tam Prima Tonſura, quam Ordines non conferantur ſine litteris teſtimonialibus proprii Prælati, ſive originis, ſive domicilii. IV. Ut beneficium conferatur infra menſem poſt Ordinationem. V. Ut hoc ſit ſufficiens ad vitæ ipſius ordinandi ſuſtentationem, juxta taxam ſynodalem, (& hic intellige diæceſis Ordinantis, ut ſupra dictum eſt,) vel, ea defficiente, juxta morem regionis, VI. Demum, ut in Ordinationis teſtimonio expreſſa familiaritatis, ac litterarum teſtimonialium proprii Prælati mentio fiat. Aliud enim eſt ordinare familiarem ad titulum patrimonii, vel penſionis pro neceſſitate, & utilitate Eccleſiæ, ejuſque ſervitio illum addicere: aliud ſine ulla neceſſitate, aut utilitate, & abſque onere eidem Eccleſiæ inſerviendi, quod quidem tam a Tridentino, quam ab Innocentio inhibitum eſt Epiſcopo, ut etiam eadem Cong. reſpondit ad dubium ſibi propoſitum die 10. *Novem.* 1605. = An Epiſcopus familiarem ſuum triennalem, non ſubditum ordinare poſſit ad penſionem, quam obtinet in diæceſi, vel beneficii titulum, quod poſſidet in aliena, abſque Ordinarii ſui litteris dimiſſoriis. Cong. cenſuit, neutro caſu poſſe, neque ad titulum penſionis, neque ad titulum beneficii ſibi ab Epiſcopo non collati. = *Et die* 6. *Aug.* 1611. = Item cenſuit, familiarem utcunque triennalem non potuiſſe ab Epiſcopo ad titulum patrimonii ordinari, & ſic ordinatum eſſe ſuſpenſum, quamdiu videbitur ejus Epiſcopo diæceſano, nec ullam hac de re diverſam deciſionem extare in libris authenticis Congregationis.

Digitized by Google

ex promiſcue conferre Primam Tonſuram, & minores Ordines, antequam referamus pontificias declarationes, quæ huic eidem decreto acceſſerunt; pro majori claritate præmittendam duximus notionem de Abbatum, ſeu Prælatorum inferiorum ſpeciebus, prout illas diſtinguit Benedictus XIV. *de Synod. Diœc. edit. an.* 1755. *lib.* 77. *cap.* XI. *pag.* 43. *col.* I. *ibi*. =

„ Prima eſt eorum, qui certo præſunt generi „ perſonarum exiſtentium intra ſepta alicujus Eccle- „ ſiæ, monaſterii, ſeu conventus, cum paſſiva „ exemptione a juriſdictione Epiſcopi. Ejuſmodi „ ſunt Superiores regulares, & nonnulli Prælati ſe- „ culares, qui una cum Eccleſia, ejuſque Eccleſiæ „ Clericis & Adminiſtris, quibus præficiuntur, „ ſubſunt immediate Romano Pontifici.

„ Secunda ſpecies eſt Prælatorum habentium „ juriſdictionem activam in Clerum, & populum „ certi loci, qui tamen locus eſt intra Epiſcopi diœ- „ ceſim, a qua undique circumſcribitur. Et ejuſ- „ modi Prælati, improprio tantum, & lato quo- „ dam loquendi modo, dicuntur eſſe *Nullius*.

„ Tertia ſpecies eſt Prælatorum, qui juriſdi- „ ctionem activam habent in Clerum, & populum „ alicujus loci, ſeu oppidi, aut plurium locorum, „ & oppidorum, quæ omnino avulſa, & ſeparata „ ſunt a cujuslibet Epiſcopi diœceſi; quapropter „ dicuntur conſtituere quamdam quaſi diœceſim, ubi „ Prælatus, iis exceptis, quæ Ordinis epiſcopalis „ ſunt, omnia exercet, quæ cæteroquin ad epi- „ ſcopalem juriſdictionem pertinerent. Hujus ge- „ neris Prælati inter inferiores nobiliſſimi ſunt; di- „ cuntur vere, & proprie *Nullius*; & veris annu- „ merantur Ordinariis locorum. =

His prænotatis, vigore allati Tridentini decreti, complectentis omnes Abbates, ſeu Prælatos inferiores, etiam ſeculares, licet ſint tertiæ ſpeciei, habentes videlicet proprium territorium ſeparatum a cujuſcunque Epiſcopi diœceſi, cum Clero, & populo, in quem pleno jure exercent juriſdictionem activam, & quaſi epiſcopalem, adempta eſt eis facultas, ſiquam olim habebant, conferrendi Tonſuram, & minores Ordines ſuis ſubditis ſecularibus: ita ut horum ordinatio ſpectet ad Epiſcopum viciniorem; & ad Epiſcopum diœceſis, ſi Abbatia, ſeu territorium Abbatis, quantumvis exemptum, ſitum ſit intra fines ejuſdem diœceſis: niſi forte hujuſmodi poteſtatem iterum poſt Tridentinum impetraverint a Sede Apoſtolica cum expreſſa ejuſdem Concilii derogatione.

ſunt, ut ex clariſſimo allato Tridentini textu, & ex declaratione Cong. Conc. relata a Fagnano in *cap. Significaſti*, *de Offic. Archid.* quæ comprehendit Abbates, tam ſeculares, quam regulares, qua ſtante = Nullus (ita concludit Fagnan. loc. cit. *n.* 24.) Prælatus inferior regularis, aut ſecularis hodie reperitur, cui liceat Tonſuram, & minores Ordines conferre perſonis ſecularibus, tametſi omnimodam juriſdictionem ordinariam, & quaſi epiſcopalem, ac etiam temporalem habeat in Clerum, & populum, excluſis Epiſcopis, & ſive illorum territorium ſit intra fines alicujus diœceſis, ſive extra. =

Inſuper iiſdem Abbatibus regularibus interdictum eſt præfatos Ordines, & Tonſuram conferre Regularibus alterius Ordinis, licet habeant dimiſſorias ſuorum Superiorum, & conſenſum Ordinariorum, intra quorum diœceſum fines ipſi Regulares ordinandi exiſtant: & multo minus ſecularibus, etiam cum dimiſſoriis ſuorum Ordinariorum: quamvis enim olim id facere potuiſſent ex declarationibus dictæ Cong. Conc. in *Bononien.* II. *Julii* 1572. *ut lib. Memorialium* 10. *pag.* 490. *& lib.* I. *Literarum laudatæ Cong. pag.* 456. *ac in Parmen. Menſe Aug.* 1586. *ut lib. IV. decretor. pag.* 171. *ad* I. verum eadem Cong. contrarium poſtea tenuit *in Papien.* 30. *Martii* 1594. *ut lib.* VIII. *decretor. pag.* 29. Imo, ſtantibus multiplicibus Ordinationibus hoc modo factis ab hujuſmodi Abbatibus, ſequens decretum edidit in *Catanien.* 15. *Feb.* 1640. *prout videre eſt lib. decretor.* XVII. *pag.* I *ibi*.

= In cauſa Catanien. Juris conferendi Ordines minores inter Epiſcopum Catanien ex una, & Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinenſis, ac aliis, ex altera *die* 23. *Novemb.* 1641. S. Cong. Conc. utraque parte informante ore, & ſcriptis, ac rationibus hinc inde deductis mature examinatis, inhærendo deciſioni Rotæ Romanæ ſub die 27. *April.* 1592. *coram bo. me. Cardinali Seraphino* factæ, nec non declarationibus ejuſdem S. Congregationis dictæ deciſioni conformibus ſubſecutis, cenſuit, improbata opinione contraria, Abbates regulares benedictos ejuſdem Congregationis Caſſinenſis, ſeu alterius Cong., vel Ordinis, aut Inſtituti, habentes etiam jura epiſcopalia, uſumque Mitræ, Baculi, & benedicendi, ac facultatem Primam Tonſuram, & minores Ordines conferrendi, non poſſe dictam Primam Tonſuram, & minores Ordines niſi ſuis ſubditis regularibus conferre,

non

VIII. die 17. *Jan.* 1642. ad ſe delatam approbavit, & inviolabiliter obſervari juſſit, convalidando Ordinationes Primæ Tonſuræ, & Ordinum minorum hucuſque factas ab hujuſmodi Abbatibus cum literis dimiſſorialibus Ordinariorum, & abſolvendo a quibuſcunque pœnis hac de cauſa incurſis. =

Die 25. *Januar.* ejuſdem anni, S. Congregat. cenſuit ſupradictum decretum eſſe publicandum, facto iterum verbo cum SSmo D.N. cui prælecto eodem decreto, approbavit, convalidavit, & obſervari mandavit, ut ſupra.

Die 15. *Feb.* 1642. facto iterum verbo in Sac. Cong. de omnibus ſupradictis, juſſit omnino publicari, & inviolabiliter obſervari debere.

Ad formam ſupradicti decreti ſucceſſive reſpondit in *Conimbricen.* 26. *Jun.* 1655. *dicif.* 19. 484. *& in dubio* 11. *Maji* 1658. *dicif.* 21. 249. =

Si autem quæras, an Ordinatio facta a prædictis Abbatibus contra tenorem dictæ declarationis Cataneinſis ſit illicita tantum, aut etiam invalida, pro reſponſo tranſcribimus allegata cum debita diſtinctione a Benedicto XIV. *lib.* II. *cap.* XI. *de Synod. Diæc. n.* 13. *ibi*. =

,, Quod autem ad alteram pertinet quæſtio-
,, nem de Ordinationis validitate, jam plerique
,, DD. ſuſtineri docuerant, primam Tonſuram, Mi-
,, noreſque Ordines a prædictis Abbatibus colla-
,, tos, aut Regularibus ſibi non ſubjectis, aut ſe-
,, cularibus in ſuis privilegiis non comprehenſis.
,, Ita quippe diſerte aſſeruere *Tambur. de Jur.*
,, *Abbat. tom.* II. *diſp.* II. *quæſt.* VIII. *per tot. Suarez*
,, *de Relig. tom.* IV. *tract.* VIII. *lib.* II. *cap.* XXIX.
,, *n.* 21. *Peirin. Oper. tom.* II. *quæſt.* III. *cap.* VII. *n.* 23.
,, *FERMOSIN. in cap. Cum contingat, part.* II. *n.* 9.
,, *& ſeqq. de ætat. & qualit. Fagnan. in cap. Statuimus, a n.* 11. *de ſuppl. neglig. Prælator.* Huic
,, vero ſententiæ calculum ſubinde adjecit S. Cong.
,, Conc., quæ illicitam quidem habuit, ſed vali-
,, dam ſemper pronuntiavit Ordinationem, de qua
,, diſſerimus: etenim, cum in cauſa = *Conimbri-*
,, [illegible]
,, antea emanaverat *in cauſa Catanien.* 23. *No-*
,, *vembris* 1641. cujus verba ſunt = Collationem
,, autem Ordinum ſupradictis non ſuis ſubditis,
,, etiam Regularibus, factam, ſi fuerit de Ordini-
,, bus etiam minoribus, & dictus Abbas non bene-
,, dictus non habeat privilegium Apoſtolicum, Or-
,, dines collatos remanere invalidos, & Ordinatos
,, indigere alia Ordinatione: ſi vero Abbas, non
,, benedictus habeat dictum privilegium, & Ordi-
,, nes minores tantummodo contulerit ſuis non ſub-
,, ditis, Ordinatos non indigere alia Ordinatione,
,, ſed ſolummodo abſolutione, & rehabilitatione
,, a Sede Apoſtol. obtinenda = uti habetur l. XVIII.
,, *Decret. pag.* 311. Denique, cum in cauſa *Luca-*
,, *na*, propoſita 16. *Martii* 1726. diſputaretur de
,, privilegiis conceſſis Abbati S. Barbaræ civitatis
,, Mantuanæ, & ſpeciatim res eſſet de Clerico, ab
,, eodem Abbate ad minores Ordines promoto,
,, quamquam promotus non recenſeretur inter per-
,, ſonas in Abbatis privilegio expreſſas, S. Congr.
,, Ordinationem illicitam dixit, Clericumque Mino-
,, ribus initiatum, ſuſpenſione irretitum declaravit;
,, non tamen Ordines eidem iterum conferendos
,, juſſit, *Theſaur. Reſol. tom.* III. *pag.* 283. *&* 296.
,, Quare, ut, quam verſamus, controverſiam pau-
,, cis abſolvamus, aut Abbas nullo fruitur privile-
,, gio conferendi Primam Tonſuram, & minores
,, Ordines, aut privilegio potitur illos conferendi
,, certo perſonarum generi. Si primum, nec licite,
,, nec valide poteſt quemquam ad Primam Tonſu-
,, ram, minoreſque Ordines promovere. Si alte-
,, rum, illicite profecto, attamen valide Primam
,, Tonſuram, minoreſque Ordines etiam aliis con-
,, fert, qui cæteroquin inter perſonas non nume-
,, rantur in privilegio deſignatas. =

De Benedictione recipienda ab Abbatibus, antequam munia eis competentia exerceant, jam egimus *part.* I. *pag.* 48.

SECTIO XCIX.

Eadem Seſſio XXII. de Reformat. proſequitur idem cap. X.

NEc ipſi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcunque, etiam Eccleſiarum cathedralium, literas dimiſſorias aliquibus Clericis ſecularibus, ut ab aliis

Digitized by Google

quatur, orta eſt controverſia, an comprehendat etiam Abbates tertiæ ſpeciei , nempe eum qualitate vere *Nullius* , quorum territorium , in quod exercent juriſdictionem quaſi epiſcopalem , a qualibet diœceſi eſt omnino ſejunctum , & ſeparatum . Et quamvis ex his quamplurimi ſe ab hac prohibitione immunes exiſtimaverint , ea ducti ratione quod eorum territorium ſitum ſit non intra , ſed extra fines cujuſcunque diœceſis , allegantes in ſui favorem duas potiſſimum S. Rotæ Deciſiones , in *Cuven.* nempe *Collationis Ordinum 26. Junii 1659. coram Veroſpio Deciſ.* XXXI. & in *Marſicana, ſeu Nullius juriſdictionis coram Muto poſt Tondutum de Penſion.* ex poſterioribus tamen ejuſdem Rotæ Deciſionibus , & plurimis declarationibus Cong. Conc. cumulatiſſime relatis , tum a Fagnano *in cap. Significaſti de Offic. Archid. a n.27. ad* 34. tum a Card. Petra *ad Conſt.* IV. *Cæleſtini* III. *a n. 67. ad 72.* & noviſſime a Benedicto XIV. *de Synod. Diœc. lib.* II. *cap.*XI. *n.* 15. comprehenduntur & ipſi , niſi ex ſpeciali privilegio poſt Trident. obtento id eis competat . Ideoque dimiſſorias eorum ſubditis elargiri ad viciniorem Epiſcopum unice pertinet, ut præ cæteris dictis declarationibus id probat , quæ emanavit uſque ab anno 1602. his verbis extenſa *lib. V. Decretor. dictæ Congreg. pag.66.* = Cenſuit facultatem ordinandi , ad Epiſcopum intra cujus diœceſis fines Abbatia conſiſtit , pertinere ; quod ſi intra Nullius diœceſis fines poſita ſit , ad viciniorem Epiſcopum . Vicinitatem autem ratione Eccleſiæ , non territorii eſſe attendendam = ac altera *in Ordinis Cæleſtinorum 22. Februarii* 1631. = Licere Epiſcopis vicinioribus Ordines conferre ſubditis ſecularibus Abbatum , & aliorum Inferiorum , etiam Nullius diœceſis, ſine conſenſu eorum Abbatum , & aliorum Inferiorum . = Quare nec literæ teſtimoniales pro Ordinibus ſuſcipiendis ab alieno Epiſcopo concedendæ ſunt ſuis ſubditis ſe-

pag. 258. a tergo: quemadmodum etiam , ſi Abbatia ſita eſt intra fines alicujus diœceſis , concedendæ ſunt ab Epiſcopo ejuſdem diœceſis , prout in eadem cauſa *Illarden.* declaratum eſt .

Poſſunt tamen Prælati inferiores , habentes Abbatiam tam intra fines alicujus diœceſis , quam extra, ſeu Nullius , concedere ſuis ſubditis ſecularibus literas commendatitias ad eoſdem reſpective Epiſcopos, ut laudata Cong declaravit *in Regien.* 4. *Feb.* 1634. *lib.* XV. *decretor. pag.*39. & etiam in dubio *ad cap.* X. *Seſſ.* XXIII. *de Refor. poſit.* LIV.

Nota I. hoc privilegio , concedendi ſcilicet dimiſſorias dictis ſubditis ſecularibus , obtento ab Apoſtolica Sede, præter alios quamplurimos fruuntur, ut refert . Benedictus XIV. loc. cit. *n.* 16. Abbates , Farfenſis , & Nonantulanus ex conceſſione Urbani VIII. Caſſinenſis ex conceſſione Sixti V. Cavenſis ex conceſſione Pauli V. & Capitulum S. Petri de Urbe ex conceſſione Benedicti XIII. pro Abbatia S.Rufilli ſita in Caſtro fori Pompili , quæ a Rotæ Auditorio declarata fuit eſſe territorium ſeparatum a diœceſi Brictinorienſi, vigore cujus privilegii concedere poſſunt ſuis ſubditis literas dimiſſorias nedum ad Ordines minores , ſed etiam ad ſacros ; itaut nulli Epiſcopo liceat dictos ſubditos ad Ordines promovere abſque eorumdem Abbatum dimiſſoriis .

Nota II. quod ſi controvertatur , quænam diœceſis ſit vicinior Abbatiæ habenti territorium ſeparatum a quacunque diœceſi , conceſſio dimiſſoriarum , ſeu Ordinatio ſubditorum dictæ Abbatiæ committi ſolet a Cong. Conc. alteri Epiſcopo , ut fecit in *Nullius menſe Martio* 1588. ſine tamen præjudicio Epiſcoporum contendentium, prout in *lib.* V. *decretor. pag.* 110. Et die 6. *Martii* 1621. eadem Congregatio declaravit , ſicuti jam prius declaraverat an. 1602. vicinitatem attendendam eſſe non ratione territorii , ſed Eccleſiæ .

S E C T I O C.

Eadem Seſſio XXIII. de Refor. proſequitur idem caput X. juncto cap. X. Seſſ. VII. de Refor.

PÆnam quoque impoſitam his , qui contra hujus S. Synodi ſub Paulo III. decretum , a Capitulo, epiſcopali Sede vacante , literas dimiſſorias impetrant; ad illos, qui eaſdem literas non a Capitulo , ſed ab aliis quibuſvis in juriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede vacante , ſuccedentibus , obtinerent , mandat extendi . Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti , ab officio , & beneficio per annum ſint ipſo jure ſuſpenſi .

promoti, literis dimiſſoris obtentis a quovis in juriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede vacante, ſuccedente in eaſdem pœnas incidant contentas in dicto cap. X. Seſſ. VII. concedentes autem dimiſſorias contra formam dicti decreti, ſint ipſo jure ſuſpenſi per annum ab officio, & beneficio.

Antequam vero afferamus declarationes Cong. Conc. quæ his decretis acceſſerunt, præmittendum eſt, quod quamvis in allato primo decreto Concilium prohibeat ſub ibi enunciatis pœnis Capitulo Cathedralis, Sede vacante, concedere intra annum dimiſſorias non arctatis, quia tamen idem Concilium *cap.* XVI. *Seſſ.* XXIV. *de refor.* præcipit Capitulo Cathedralium, ut infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituat Vicarium capitularem, ideo dictas dimiſſorias concedere nequit per ſe ipſum tam arctatis intra annum, quam non arctatis poſt annum, ſed dumtaxat per electum a ſe Vicarium, ad quem privative, non cumulative cum eodem Capitulo hujuſmodi juriſdictio ſpectat, ut ex declaratione Cong. Conc. in *Nerritonen.* 17. *Septem.*, *&* *Hydruntina* 1. *Octob.* 1655. etiamſi electus fuiſſet, (ut olim ex ſenſu ejuſdem Cong. vigebat opinio,) cum hac, vel alia reſtrictione facultatis, quam hodie Capitulum, attentis poſterioribus ipſius Cong. reſolutionibus, relatis a Benedicto XIV. *de Synod diœc. edit. an.* 1755. *lib.* IV. *cap.* VIII. *n.* 10. nequit coarctare, neque ſibi in minima quidem parte reſervare.

His prænotatis, plura orta ſunt dubia circa dimiſſorias concedendas a Vicario capitulari intra annum Sedis vacantis, &

I. An eas concedere poſſit ad Primam Tonſuram non arctato.

II. An itidem pro aſſequenda penſione.

III. An laico præſentato ad beneficium ſimplex de jure patronatus, ſub conditione, quod intra quadrimeſtre Tonſura initietur.

IV. An habenti beneficium cum onere, & lege Fundatoris Miſſas per ſe ipſum celebrandi.

Ad I. Cong. Conc. in *Burgen.* 10. *Feb.* 1594. cenſuit = poſſe, = & hoc attenta ejuſdem Cong. mente, qua, prout refert Galemart. *ad cap.* X. *Seſſ.* VII. cenſuit, caput hoc non comprehendere Primam Tonſuram.

Ad II. Cenſuit = non poſſe = etiam de licentia Nuncii Apoſtolici, dummodo hic ſpecialem hanc facultatem non habuerit: in *Burgen. menſe Maji*, *ut lib. IV. decretor. pag.* 265. Et merito quidem, cum enim Concilium impertiatur Vicario capitulari

Ad IV. *In Ripana menſe Martii* 1634. reſpondit = poſſe, = *ut lib.* XVI. *decret. pag.* 516.

Nota I. poſſe eas expedire intra dictum annum iis, quibus ab Epiſcopo in mortis articulo conceſſæ fuerint ad effectum ſe promovere faciendi, etiam intra præfatum annum, ut declaravit Cong. Conc. *in Mexicana literarum dimiſſorialium* 24. *Apr.* 1700. *decretor. lib.* L. harum enim conceſſio, cum ſit gratia, non expirat per mortem concedentis, vel per renunciationem Epiſcopatus, ex declaratione Cong. Epiſcopor. *in Orien.* 12. *Novem.* 1600. relata a Paſſerino in cap. *Cum nullus num.* 142. *de temporib. Ordinat. in* VI. Sicuti non expirant, ſi conceſſæ fuerint ab eodem Vicario capitulari, licet ceſſaverit ejus juriſdictio, niſi per ſucceſſorem in Epiſcopatu revocentur: quod tamquam definitum a Cong. Conc. tradit cum Barboſa, & Navar. idem Paſſerinus loc. citat.

Nota II. Eumdem Vicarium, elapſo anno Sedis vacantis, poſſe diſpenſare ſuper Interſtitiis, ſicuti & cum arctatis infra annum, ex declaratione Cong. Conc. *in Aſtoricen.* 21. *April.* 1591. *&* *in Acheruntina* 26. *April.* 1602.

Nota III. Non poſſe autem, etiam elapſo anno, dimiſſorias concedere Ordinandis ad titulum patrimonii, vel penſionis, cum id reſervatum ſit Epiſcopo a Trident. *cap.* II. *Seſſ.* XXI. *de Refor.*, quamvis id ubique non eſſe receptum cum Garzia notat Barboſa *in ſumma Conſtitutionum Apoſtol. deciſ.* V. *cap. ſede vacante n.* 12. Neque eaſdem concedere infra annum, licet Capitulum haberet territorium diſtinctum, & ſeparatum, vigore cujus exerceret ordinariam juriſdictionem, prout definitum fuiſſe refert a Congreg. Concil. Quaranta *in ſumma Bullarum*, *verb. Capitulum Sede vacante* §. XIV. Quas neque infra annum concedere poſſe decrevit d. Congr. *in Gerunden.* 28. *Julii* 1583. dignitatem aliquam Capituli, ſuccedentem vigore immemorabilis conſuetudinis, aut privilegii Apoſtol. in omnimodam Epiſcopi juriſdictionem, teſte Riganti *in comment. ad Regul. Cancel. tom.* II. *Regula* XXIV. §. III. *pag.* 411. 189.

Nota IV. Vicarium capitularem concedentem intra annum dimiſſorias non arctato, incurrere pœnam interdicti juxta decretum *cap. X. Seſſ. VII.* etiamſi is, cui conceſſit, illis non uſus fuerit; nam actus fuit perfectus reſpectu concedentis, per quem non ſtetit, quin ſequeretur effectus. Quæ pœna eſt latæ ſententiæ propter verbum illud = *ſubjaceat* =

quod

Digitized by Google

S E C T I O C I.

Eadem Seſſio XXIII. caput XI. de Reformat. junctis cap. XIII. & XIV. ejuſdem Seſſ.

Minores Ordines iis, qui ſaltem latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur, ut eo accuratius, quantum ſit hujus diſciplinæ pondus, poſſint edoceri, ac in unoquoque munere, juxta præſcriptum Epiſcopi ſe exerceant; idque in ea, cui adſcripti erunt, Eccleſia; niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint..... Hi vero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum Ordinum ad ſacros Ordines promoveantur; niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ utilitas, judicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

Textus Cap. XIII.

Promoti ad ſacrum Subdiaconatus Ordinem, ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur.

Textus Cap. XIV.

Qui pie, & fideliter in miniſteriis ante actis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium, & hi ſint, qui non modo in Diaconatus ad minus annum integrum, niſi ob Eccleſiæ utilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtraverint.

In his tribus Capitulis Concilium præcipit, a promovendis ad Ordines ſervanda eſſe temporum interſtitia, quorum remiſſionem reliquit judicio Epiſcopi, ſi neceſſitas, aut Eccleſiæ utilitas id expoſtulaverit. Hæc interſtitia (quorum appellatione = non veniunt quatuor anni tempora, ſed illud temporis curriculum, quod ex canonicis ſanctionibus olim inter unum, & alterum Ordinem debebat intercedere, = ut declaravit Cong. Conc. 17. *Maji* 1591.) originem agnoſcunt ab Oſio præclaro Epiſcoporum lumine, qui primus in Concilio generali Sardicenſi, celebrato ſub Julio I. *an.* 347. in Civitate Sardica in Illirico ad confinium Miſiæ Superioris, illorum legem propoſuit, ut ex *Can.* X. ejuſdem Conc. relato a Gratiano *Diſtin.* LXI. *Can.* X. *Oſius*.

Horum ſpatia præfixa fuerunt a Siricio Papa (hic Pontificatum geſſit *ab an.* 385. uſque *ad* 398.) ut nempe per biennium permoraretur in Lectoratu, & Exorciſtatu; per quinquennium in Acolytatu, & Subdiaconatu, per alterum quinquennium, & ultra in Diaconatu, antequam quis aſcenderet ad Presbyteratum, prout legitur in Epiſtola ejuſdem Pontific. ad Himerium Epiſcopum Tarraconenſem, relata a Gratiano *Can.* III. *Quicunque Diſtin.* LXXVII. Quæ poſtea temporum intervalla a Gelaſio I. (qui univerſali præfuit Eccleſiæ ab an. 462. uſque *ad* 496.) ob exiguum Clericorum numerum tunc in Italiæ regionibus exiſtentem propter Barbarorum vaſtationem, redacta fuerunt ad annum cum dimidio a Lectoratu ad Sacerdotium pro Clericis ſecularibus, pro Regularibus vero ad unum annum: qua indulgentia uti permiſit Epiſcopis, per Siciliam, Brutios, & Lucaniam conſtitutis, ut ex ipſius Epiſtola cujus fragmentum refertur a Gratiano *Can.* IX. *Monachus cit. Diſtin.* LXXVII.

Hactenus de antiqua Eccleſiæ diſciplina circa temporum intervalla ſervanda inter unum, & alium Ordinem ſuſcipiendum. Verum hodie aliquantulum emollitus eſt illorum rigor: Concilium enim Trident. inter Acolytatum, & Subdiaconatum, ſicuti, & inter Subdiaconatum, & Diaconatum, ac inter

Digitized by Google

ſatisfiat, ſi non requiruntur interſtitia unius anni, ſervandum eſt ſaltem interſtitium, quod eſt inter ſingula quatuor tempora, ſeu alia pro generalibus Ordinationibus a jure aſſignata, ut etiam notat Bellarminus ad hoc idem *cap.* XI. niſi aliter obtineat conſuetudo conferendi eodem die omnes quatuor; quæ nec ab ipſa Cong. Conc. improbata eſt, ut declaravit 31. *Maji* 1597. *in Lucen.* per hæc verba = Cenſuit Epiſcopum ita demum interſtitia minorum Ordinum poſſe remittere, ſi ei magis expedire viſum fuerit: Cæterum ubicunque ſatius eſſe putaverit illa remittere, quatuor minores Ordines non aliter poſſe eadem die uni conferre, quam ſi ita in loco hodie conſueverit. =

Hic tamen notanda eſt praxis, Romæ vigens, quoad Primam Tonſuram eodem die una, cum Ordinibus minoribus conferenda, quod licet Innoc. XI. prohibuerit, ne conferretur unica vice cum quatuor minoribus, ſed cum duobus dumtaxat, ut ex vivæ vocis oraculo facto Card. Carpineo Urbis Vicario ſub die 20. *Feb.* 1676. pront videre eſt *tom.* IV. *Variar. Memoriar.* in Secretaria Tribunalis ejuſdem Vicarii, Benedictus tamen XIII. in Ordinatione generali ab ipſo habita 26. *Martii* 1725. in Sacroſancta Lateranenſi Baſilica, immediate ante dictam Ordinationem mandavit, ut in poſterum in qualibet Ordinatione, ſive generali, ſive particulari, Prima Tonſura dumtaxat abſque ullo alio Ordine tam ſecularibus, quam Regularibus eodem die conferri deberet. Ita Canonicus Honoranti in *Praxi ejuſdem Secretariæ cap.* I. §. *Nota* VI.

His præmiſſis, refero declarationes laudatæ Congregationis, quæ in hac interſtitiorum materia Tridentini ſanctionibus acceſſerunt, & I. Cum pluries exorta fuerit controverſia, an judicium remittendi temporum interſtitia quoad Regulares pertineat ad ſolum Epiſcopum, an autem ad Generales, aut Provinciales, Congregatio in Eſina 20. *Decemb.* 1581. cenſuit = Bullam fel. rec. Sixti V. contra Clericos male promotos (nempe *Sanctum*, *& ſalutare*, quæ redacta fuit ad terminos Juris communis, & Conc. Trident. a Clem. VIII. Conſtit. *Romanum Pontificem* 28. *Feb.* 1595. ut alias notavi) non adimere facultatem a Conc. Trident. Epiſcopis tributam remittendi temporum interſtitia in caſibus ab eodem Concilio expreſſis *cap.* XI. XIII. & XIV. *Seſſ.* XXIII. Judiciumque cognoſcendi, an ſimus in prædictis caſibus, non ſpectare ad Superiores regulares, ſed ad Epiſcopos diœceſanos ordinantes, in quorum diœceſibus ſunt monaſteria, in quibus ipſi ordinandi degunt = Idem cenſuit in *Brugnaten.* 17. *Maji* 1593. Epiſcopos autem = de cauſis remiſſionis teſtis facultatem ad ſolum Epiſcopum pertinere ex cauſis in decretis Concilii comprehenſis, de quibus debet judicium ſuum formare quoad ſubditos Inferiorum ex ipſorum Inferiorum atteſtatione.

III. Ortum eſt etiam dubium an eadem facultas remittendi interſtitia ex Tridentini decretis competens Epiſcopo tranſiret in Vicarium Capituli, Sede vacante, *in Aſtoricen.* 21. *Aprilis* 1591. cenſuit = tranſire = Qua facultate *die* 3. *Aprilis* 1593. *in Neapolitana*, *& die* 7. *Novemb.* 1596. *in Theatina* uti poſſe cenſuit etiam Vicarium generalem, ſi habeat mandatum generale, vere tamen exiſtentibus cauſis, contentis in tribus allatis Tridentini capitulis.

IV. *Die* 3. *Maji* 1620. propoſitum fuit eidem Cong. ſequens dubium = Decreto Concilii *cap.* XIV. *Seſſ.* XXIII. ſtatuitur, ut ad Presbyteratum non promoveatur, qui per annum integrum in Diaconatu non miniſtraverit, niſi ob Eccleſiæ utilitatem, ac neceſſitatem, alias Epiſcopo videretur. Dubitatur, an ea verba *ob utilitatem*, *ac neceſſitatem* ſint intelligenda copulative, an disjunctive, itaut poſſit Epiſcopus diſpenſare ſuper interſtitiis ob ſolam Eccleſiæ utilitatem. = Sacra &c. cenſuit ea verba eſſe intelligenda disjunctive, non autem copulative. =

Pro pleniori Epiſcoporum notitia, juxta caſuum opportunitatem relatis declarationibus juvat = etiam addere, emanatas *in Cæſaraugust.* 26. *Jan.* 1581. quarum aliquæ relatæ ſunt etiam a Fagnano ad caput. *De eo* III. *de tempor. Ordin. n.* 41. =

Quæritur I. præſuppoſito, quod quatuor minores Ordines poſſint conferri diebus feſtivis, & dominicis, an ſub dicto die feſtivo comprehendantur quilibet dies feſtivi, de quibus in Eccleſia ſit Officium, an vero debeat eſſe feſtum a populo colendum, & an idem ſit reſpectu diſpenſatorum extra tempora.

Cong. cenſuit intelligi debere de diebus feſtis, qui a populo ſerventur. = *Et in Brixien. Ordinationis* 15. *Jan.* 1689. = Epiſcopus ſupplicat declarari, an diebus feſtis duplicibus, non tamen de præcepto, poſſint Ordines ſacri conferri habentibus Breve diſpenſationis Apoſtolicæ ſuper interſtitiis, vel extra tempora = S. Cong. Conc. reſpondit = Negative, ſed tantum diebus feſtis de præcepto, = *ut lib.* XXXIX. *decretor. pag.* 14. In eadem Cæſarauguſtana item quæſitum fuit, = an conſuetudo quod ordinandi ad SS. Ordines ſuſcipiant quatuor minores Ordines die Veneris immediate ante diem Sabbati, qua Sacros ſunt ſuſcepturi, ſuffragetur eiſdem, præſuppoſita tamen neceſſitate, vel utilitate Eccleſiæ juxta *cap.* XI. *Seſſ.* XXIII.

Cong.

Digitized by Google

cilii capitibus (ideſt XI. XIII. & XIV.) Epiſcopo tribuatur auctoritas diſpenſandi ſuper eorumdem interſtitiorum obſervantia ; hujus tamen auctoritatis uſus, non quidem ex mero arbitrio dirigendus eſt, ſed habita dumtaxat ratione neceſſitatis, aut utilitatis Eccleſiæ : quemadmodum ab eodem Conc. expreſſe indicatur ſequentibus verbis . = *Niſi neceſſitas , aut Eccleſiæ utilitas , judicio Epiſcopi , aliud expoſcat* : = qua de re a nobis etiam eſt , actum in noſtra *Inſtit.* LVIII. =

Neceſſitas autem, & utilitas, ita in cit. Inſtitutione exemplificatur = Tum quidem neceſſitas intervenit, cum peculiari Eccleſiæ Miniſtri de- utilitate Eccleſiæ, non teneri Epiſcopos interſtitia remittere , etiamſi agatur de illis , qui obtinuerunt a Sede Apoſtolica Breve , ſeu privilegium accipiendi Ordines extra tempora , cum ex declaratione Innoc. XII. qua confirmavit decretum Congregationis particularis ſuper conceſſione Indultorum ſuſcipiendi Ordines extra tempora , ut in ipſius Conſtit. LXX. VIII. *Sanctiſſimus Dominus* ſub die 14. *Decem.* 1693. non cogantur iidem Epiſcopi ad Ordines quemquam aſſumere extra præſcripta tempora , ſed ipſorum arbitrio relinquitur , ſi id cum utilitate conjunctum arbitrentur §. ibi .

Denique cenſuit , Epiſcopos omnes , ac etiam Apoſtolicos Nuncios , & Legatos literis in forma Brevis circularibus admonendos , decreviſſe Sanctitatem ſuam Indulta prædicta non ita paſſim , ſed ex certis tantum , legitimiſque cauſis concedere , nec Epiſcopos ad eorum executionem adſtringere , ſed illam ſemper ipſorum arbitrio , onerata eorumdem conſcientia , relinquere . Item per eadem Indulta licentiam non tribui promovendi quempiam ad patrimonii titulum , niſi ad normam Conc. Trident. *Seſſ. XXI. cap. II.* Eos vero omnes , qui ab Apoſtolica Sede facultatem obtinent conferendi Ordines extra tempora , vel aliis reſpective tribuendi licentiam , ut conferant , maxime cavere debere , ne præſcriptos ſibi in iiſdem facultatibus limites, cujuſvis conſuetudinis , aut exempli pretextu transgrediantur .

Juvat tamen hic tranſcribere animadverſa circa hæc Indulta a Gaudentio a Janua *tom. 1. de Viſit. Regul. cap. IV. dub. X. Sect. III. n.* 25. ibi . = Addit. P. Matthæucc. Off. cur. *cap. XXXV. ſub n.* 15. ſequens Monacellum *par. II. form. IV. tit. XIII. n.* 38. = Quod Indulta S. Sedis diſpenſantia ſuper interſtitia in Ordinibus ſacris , ſimulque , quod poſſint ſuſcipi extra tempora , non obligent ita Epiſcopos , quin valeant , inter unum , & alium Ordinem ſacrum conferendum , aliquod ſpatium ſervare , ſecundum prudens arbitrium , onerata eorumdem conſcientia ; ad normam Decreti S. M. Innoc. PP. XII. 14. *Decem.* 1693. Quod ſane arbitrium , ajunt hi Auctores , debere eſſe a Jure regulatum ; taliter , ut interpolatio intercedat ab uno ad alium ſacrum Ordinem , ſaltem trium , aut quatuor menſium = Verum hæc locutio generalis Indultum a Sede Apoſtolica datum , ut quis poſſit ordinari = *in tribus diebus feſtivis extra tempora* , = redderet , ut plurimum inane , & inutile prorſus : nam interpolatio trium , vel quatuor menſium contingit regulariter inter tempora ipſa ordinationis , aſſignata infra annum, & praxis generalis docet , quod ſimilia Indulta operentur , ut quis inter una , & alia tempora immediate : ex. gr. inter illa poſt Pentecoſten , & alia poſt Exaltationem S. Crucis de Septembri , omnibus Ordinibus ſacris initietur , data tamen interpolatione prudenti inter unum , & aliud feſtum ; attento etiam commodo Epiſcopi ordinantis . Quod ſi Indultum Apoſtolicum diſpenſaret præciſe = *ſuper interſtitia* = ad ſacros Ordines neceſſaria , & non , quod poſſent *extra tempora* conſueta ſuſcipi , ſuperflua redditur advertentia de ſpatio trium , vel quatuor menſium ſervando ; quia non aliter poſſent ſuſcipi dicti Ordines ſacri , quam temporibus debitis , quæ interpolationem trium , vel quatuor menſium regulariter important , Quoties vero conſcientia dictaret , aliquem fore Indulto obtento indignum propter defectum ſcientiæ , ſive morum inhoneſtatem ; utatur quidem Epiſcopus Jure ſuo , habita ſemper reverentia Summo Pontifici , qui defectibus compertis , non eſſet veriſimiliter Indulta conceſſurus . = Ex *cap. Licet Romanus de Conſtit.* in VI. *Regul. Jur.* in VI. *n.* 81. *Barboſ. in cap. Ad noſtram per tot. de Confirm. utili.* = At ceſſant hi ſcrupuli in Epiſcopis reſpectu Regularium ordinandorum , quorum qualitates , ad hoc , ut fruantur Indultis , ſi quæ habent ,

Digitized by Google

Eadem Seſſio XXIII. cap. XII. de Reform.

NUllus in poſterum ad Subdiaconatus Ordinem ante XXII. ad Diaconatus ante XXIII., ad Presbyteratus ante XXV. ætatis ſuæ annum promoveatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos in ea ætate conſtitutos debere ad hos Ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit.

Huic decreto, quo correcta eſt Decretalis Clementis V. quoad ætatem Subdiaconi, & Diaconi, relata in cap. III. *Generalem, de ætat. & qualit. præficiendor. in Clementinis*, ut notavi part. I. pag. 71. acceſſerat Conſtitutio Sixti V. *Sanctum, & ſalutare* 5. *Jan.* 1588. varias pœnas Papæ reſervatas infligens tam in promoventes, quam in promotos ad Ordines, etiam minores, ante legitimam ætatem; ſed correcta, & redacta fuit, ut pluries notavi, ad terminos juris communis, & Conſtitutionis Pii II. *Cum ex Sacrorum* 17. *Novembr.* 1461. *a Clemente VIII. Conſt. Romanum Pontificem* 28. *Febr.* 1595. In Pii Conſtitutione hæ pœnæ leguntur in promotos dumtaxat ante legitimam ætatem ad aliquem ex ſolis ſacris Ordinibus ibi.

Cum itaque (ſicut dignorum relatione, non niſi moleſte accepimus) nonnulli Clerici, extra tempora a jure ſtatuta, quidam ante ætatem legitimam, aliqui vero ſine dimiſſoriis literis, contra ſanctiones canonicas ſe faciunt ad ſacros Ordines promoveri. Nos eorumdem temeritatem tali caſtigatione reprimentes, ut aliis in poſterum committendi ſimilia aditus præcludatur, auctoritate Apoſtol., hac Conſt. perpetuo valitura, ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli, qui abſque diſpenſatione canonica, aut legitima licentia, ſive extra tempora a jure ſtatuta, ſive ante ætatem legitimam, vel abſque dimiſſoriis literis, etiam Citramontanis (præterquam ſi in hoc ultimo caſu per Cameram Apoſtol., juxta illius ſtylum ordinati fuerint) ad aliquem ex ſacris Ordinibus ſe fecerint promoveri, a ſuorum Ordinum executione jure ſuſpenſi ſint: & ſi, hujuſmodi ſuſpenſione durante, in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint, eo ipſo irregularitatem incurrant: præterea, ultra alias pœnas in tales generaliter a jure inflictas, beneficiis eccleſiaſticis poſſint jure privari.

Nota I. hanc ſuſpenſionem eſſe ſolum de Ordine male ſuſcepto ſcienter, ſeu mala fide, & ignorantia craſſa, non de aliis rite ſuſceptis, *Theſaur. de Pœnis cap. I. verb. Ordo*.

Nota II. ex eodem Theſauro neque eſſe reſervatam, ut patet ex iiſdem Conſtitutionis verbis; & non eſt perpetua pœna, ſed proprie cenſura.

Nota III. quod annus XXII. pro Subdiaconatu, & XXIII. pro Diaconatu, ac XXV. pro Presbyteratu ſufficit, ut ſit inceptus, idem Theſaur. ibidem: & declaravit etiam Congr. Conc. in *Fanen.* 7. *Septembr.* 1594. *ut lib. VIII. Decretor. pag.* 57. = Cong. cenſuit, ſufficere annum XXV. fuiſſe ceptum, ut quis ad Presbyteratus Ordinem, cæteris requiſitis concurrentibus, promoveri poſſit. = Hæc in dubio *ſuſceptionis Ordinum* 16. *Martii* 1675. *lib. XXIX. Decretor. pag.* 30. *a tergo*.

Digitized by Google

torum, ubique terrarum exiſtentibus, eorum privilegiis quibuſcunque non obſtantibus.

Ad eorumdem vero Regularium Ordinationem quod ſpectat, quæ pontificiæ declarationes emanatæ fuerint ante Benedictum XIV., ab eodem cumulate referuntur Conſtit. *Impoſiti nobis* 27. Feb. 1747, jam tranſcripta ſupra poſt cap. VIII. Seſſ. XXIII. pag. 951.

Pœnæ, quas incurrunt Regulares, aliique promoti ab Epiſcopo non proprio, & Epiſcopi indebite promoventes alienos ſubditos, de quibus mentionem facit Benedictus §. *Quæcunque*, ſunt. Quoad promotos ſuſpenſio ipſo facto ab executione Ordinum ſic ſuſceptorum, quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, *Trident. Seſſ* VI. *cap.* V. *&* *Seſſ.* XXIII. *cap.* VIII. *de Refor.* Quam ſuſpenſionem inflixerat etiam Pius II. Conſtit *Ex Sacrorum* tranſcripta præcedenti Sectione contra recipientes Ordines dumtaxat Sacros: Tridentinum vero contra recipientes etiam minores: licet enim in principio cit. *cap.* VIII. loqui videatur de ſolis ſacris; poſtea tamen generaliter loquitur, ſicuti & in *cap.* V. *cit.* *Seſſ.* VI. Imo quamplures DD. relati a *Theſauro de Pœnis cap.* XVI. *verb. Ordo*, ſentiunt, hanc pœnam incurri etiam ab initiato Prima Tonſura, quamvis alii negent.

in generali Concilio Lugdunenſi edita, & relata in cap. II. *Eos, qui de Tempor. Ordinat. in* VI. ſi id fecerint ex præſumptione, ideſt ſcienter, ſeu ex ignorantia affectata, ſuſpenſi ſunt per annum a collatione Ordinum, & quidem non ſic collatorum tantum, ſed omnium juxta communiorem ſententiam. Eamdem pœnam innovavit Trid. *cit. cap.* VIII. *Seſſ.* XXIII. & juxta hoc caput ad eam incurrendam non requitur præſumptio, ſed ſufficit ignorantia craſſa, vel ſupina. Ex Conſtit. Innoc. XII. *Speculatores* 4. *Novem.* 1694. hujuſmodi pœna eo ipſo ligatur Epiſcopus, etiamſi ordinet in propria diœceſi ſibi ſubditum ſine dimiſſoriis Ordinarii loci, in quo dictus ſubditus adultus moratus eſt, ita ut juxta præfatam Conſtit. ibidem contraxerit domicilium.

Si quem autem alienum ſubditum initiaverit Prima Tonſura abſque licentia proprii Ordinarii, ſuſpenſus erit a collatione dictæ Tonſuræ, ex Decretali Bonif. VIII. relata in *cap.* IV. *Nullus de Tempor. Ordin. in* VI.

Omitto referre pœnas contra eoſdem ſic ordinantes inflictas a Sixto V. Conſtit. *Sanctum*, *&* *ſalutare*, cum, ut jam mox dixi, hæc Conſtitutio redacta fuerit ad terminos juris communis.

S E C T I O   C I V.

Eadem Seſſio XXIII. cap. XIV. de Refor.

QUi pie, & fideliter in miniſteriis ante actis ſe geſſerint, & ad Presbyteratus Ordinem aſſumuntur, bonum habeant teſtimonium: & hi ſint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, niſi ob Eccleſiæ utilitatem, ac neceſſitatem aliud Epiſcopo videretur, miniſtraverint, ſed etiam ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac ad miniſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſſint expectari. Curet Epiſcopus, ut ii ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus; ſi autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtraverint, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſpenſare,

Qualis debeat eſſe ſcientia, quam præter alia his requirit Tridentinum in iis, qui Sacerdotes fieri peroptant, uberius explicata eſt ab Innoc. XIII. in Conſtitutione ſuper eccleſiaſtica diſciplina pro Regnis

gnis

an = hoc facere debeant ſolis adhortationibus, & admonitionibus; an vero poſſint monere ſub pœnis, & cenſuris, ut legitime non impediti, debeant celebrare = *die* 25. *Feb.* 1617. Congregatio cenſuit = *non poſſe, ex cap.* XIV. *Seſſ.* XXIII. = Hanc declarationem refert etiam Fagnan. ad *cap. IX. Dolentes de Celebrat. Miſſar. n.* 14.

Cæterum communior DD. opinio eſt, quam inferunt ex D. Thoma *in 4. Diſt.* 13. *q.* 1. *art.* 2. *quæſtiun.* I. *in corp. & 3. part. q.* 82. *art.* 10. *in corp.* Sacerdotem teneri ſub mortali tam jure divino, quam eccleſiaſtico Miſſam celebrare quater ſaltem in anno, imo etiam pluries. Jure quidem divino *ex Hebreor.* V. = *Omnis namque Pontifex, ex hominibus aſſumptus pro omnibus conſtituitur in iis, quæ ſunt ad Deum, ut offerat dona, & Sacrificia pro peccatis,* = ideoque cum in ſua Ordinatione id munus ſuſceperit, pluries in annum non celebrando, deficeret in re gravi, & ſic mortaliter peccaret. Jure autem eccleſiaſtico; quia Concilium Lateranenſe IV. celebratum ſub Innoc. III. *an.* 1215. & relatum in cit. cap. *Dolentes*, recenſet inter gravia delicta Sacerdotum, quod = *Miſſarum ſolemnia vix celebrant quater in anno* = Et circa hanc opinionem maxime *eſſe, qui nulla animarum cura prædit, numquam per anni curſum Sacrificium Miſſæ celebraverint.*

Nec adhærendo opinioni, mortale peccatum admittenti, recedendum crederem a ſententia quamplurium DD. aſſerentium ex d. cap. *Dolentes*, Sacerdotem in hoc delinquentem poſſe ab Epiſcopo ſub pœna ſuſpenſionis ad quater, vel quinquies in anno ad celebrandum cogi: cum Epiſcopus teneatur juris remediis ſuos ſubditos a peccatis removere, potiſſimum gravioribus, & cum populi ſcandalo conjunctis, ut eſſet iſtud, *Can.* I. *Si quis Epiſcopus*, & *Can.* II. *Nemo quippe, diſtin.* LXXXIII. *Can.* XXIII. *Quid autem Cauſ.* VIII. *q.* I. *Can.* XXXIII. *Eſt injuſta Cauſ.* XXIII. *q.* 4. & *cap.* I. *Romana* §. *Sane de Exceſ. Prælator.* Et licet Cong. Conc. contrarium, ut ſupra, declaraverit, hæc tamen declaratio videtur habere locum reſpectu illorum Sacerdotum dumtaxat, qui diebus Dominicis, & Feſtis ſolemnibus non celebrarent: in quibus omnibus quidem diebus nemo dicet, eoſdem ad Miſſæ celebrationem teneri; non reſpectu illorum, qui eam vix ſemper intra annum omitterent, aut rariſſime celebrarent.

De cit. Decretali *Dolentes* vide notata par. I. pag. 434. & ſeq.

SECTIO CV.

Eadem Seſſio XXIII. caput XV. de Reform.

QUamvis Presbyteri in ſua ordinatione a peccatis abſolvendi poteſtatem accipiant; decernit tamen S. Synodus, nullum, etiam Regularem, poſſe confeſſiones ſecularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis, per examen, ſi illis videbitur eſse necesſarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis, & conſuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

Huic ſaluberrimæ, & juri communi penitus conformi Tridentinæ ſanctioni (qua innovata eſt Decretalis Bonif. VIII. relata in *cap.* II. *Super Cathedram de Sepultur. in Extrav. commun.*, ut notavi par. I. pag. 326) & correcta eſt Decretalis Innoc. III. relata in *cap.* XII. *Omnis utriuſque ſexus de Pœnit. & Remiſſion*, vi cujus poterat parochus delegare facultatem audiendi ſuorum parochianorum confeſſiones alieno Sacerdoti, (ut pariter notavi eadem part. I. pag. 746.) acceſſit primum Conſtitutio S. Pii V. *Romani Pontificis 6. Auguſti* 1571. qua ab eodem, revocata Conſtitutione *Etſi mendicantium*, quam favore Fratrum, & Monialium Ordinum mendicantium ediderat quoad exemptionem ab examine,

audiendis ab eorum Superioribus præpoſiti, abſque aliqua Epiſcoporum, ſed ſola Magiſtri Ordinis generalis, aut Provincialium miniſtrorum approbatione admittuntur.

Nos ſuper his pro debito paſtoralis officii, prout tenemur, ſalubriter providere volentes, tenore præſentium hac noſtra Conſt. perpetua ſancimus, decernimus, & declaramus, Decretum Conc. Trident. de approbatione Regularium audiendis confeſſionibus ſecularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda, obſervari debere etiam in omnibus Regularibus, quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viventibus, etiam ſi ſint Lectores, aut in Theologia, etiam de Superiorum ſuorum licentia graduati, vel promoti, vel a ſuis Magiſtris Generalibus, vel Provincialibus miniſtris ſecularium confeſſionibus audiendis expoſiti. Volumus tamen eos, qui ſemel ab Epiſcopo in civitate, & diœceſibus, ſuis prævio examine, approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro majori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de novo poterunt.

Inhibentes quibuſcunque Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris Provincialibus, etiam quod illarum occaſione ab Ordinariis hucuſque tolerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentia, & approbatione ab Ordinariis obtinenda, ſecularium confeſſiones audire præſumant. Decernentes irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Qua lege nedum Lectores, & Magiſtri regulares obſtringuntur, ſed etiam ſeculares donati laurea S. Theologiç, & Juris Pontificii, juxta proſcriptionem contrariæ ſententiæ factam ab univerſalis Inquiſitionis Tribunali *an.* 1640 ut refert Bened. XIV. *Inſtitut. Eccleſiaſt.* LXXXXVI. §. *Secundo loco*.

Urbanus deinde VIII. Conſtit. *Cum ſicut accepimus* 12. *Septem.* 1628. abrogavit quodcunque privilegium quibuſvis Ordinibus regularibus hactenus conceſſum audiendi ſecularium confeſſiones ſine prævio Ordinarii examine, & approbatione, nominatim etiam eos Regulares recenſens, qui niſi expreſſe nominati fuerint, non intelliguntur comprehenſi; idque ad eum finem, ne ab eadem Conſtitutione immunes ſe jactarent, ibi.

Cum, ſicut accepimus, aliquibus Religioſis quorundam Ordinum, ſeu Congregationum a Sede Apoſtol. indultum fuerit, ut ſacramentales perſonarum ſecularium confeſſiones audire valeant, etiamſi ab Epiſcopis diœceſanis ad id examinati, & approbati non fuerint; nec deſint, qui temere aſſeverent, hoc ipſum privilegium cæteris quoque aliorum Ordinum Regularibus competere ex ampliſſimis privilegiorum communicationibus, quas ab eadem Sede Apoſtol. obtinuerunt, & hinc ſaluberrimum S. Conc. Trident. decretum deſuper ſancitum penitus evertatur, Nos huic malo opportune providere volentes, omnia, & ſingula indulta hujuſmodi audiendi ſecularium confeſſiones abſque Ordinarii examine, & approbatione, quibuſvis Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, & etiam Societati Jeſu, Congregationibus, & Ordinibus, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, necnon Monachorum quorumcunque, etiam S. Benedicti, Ciſtercien. & Carthuſien. ac etiam quibuſvis Militiis, etiam Hoſpitalis S. Joan. Hieroſolymitani, ac quibuſcunque Eccleſiis, etiam patriarchalibus, & metropolitanis, monaſteriis, cæteriſque

ri, minuſque illos, & illas, etiamſi de iis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, indultis hujuſmodi uti poſſe.

Eadem Tridentina ſanctio ampliata eſt etiam a Gregorio XV. Conſtit. *Inſcrutabili 5. Feb. 1622.* ſtatuente, Regulares ne audire quidem poſſe confeſſiones Monialium iiſdem ſubjectarum ſine dicta approbatione; poſſe vero Epiſcopos Confeſſarios ſic deputatos, toties, quoties opus fuerit, amovere, ſi eorum Superiores moniti detrectaverint, vel negligentes fuerint in illis removendis, ibi. §. V.

Confeſſores vero, ſive ſeculares quomodocunque exempti, tam ordinarii, quam extraordinarii, ad confeſſiones Monialium, etiam Regularibus ſubjectarum, audiendas nullatenus deputari valeant, niſi prius ab Epiſcopo diœceſano idonei judicentur; & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant.... Liceatque, Epiſcopo, ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, ut ejuſmodi Confeſſores, atque Adminiſtratores amoveant; iiſque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amovendi, quoties, & quando opus eſse judicaverit. =

Imo approbati in Confeſſonarios ordinarios pro uno monaſterio, non intelliguntur approbati pro alio, nec approbati pro una vice, expleta deputatione, audire poſſunt ſine nova approbatione, toties, quoties, earumdem Monialium confeſſiones ex declaratione Clementis X. Conſt. *Superna 21. Junii 1670.* ut in §. IV. ejuſdem Conſtit. mox tranſcribendæ.

Qua tamen Epiſcopi approbatione, juxta aliquos, ne pro prima quidem vice indigent Generales, & Provinciales, ex indulgentia Bened. XIII. *Conſt.* CXIX. = *Paſtoralis officii ſolicitudo* = ſub die 27. *Martii* 1726. §. VIII. ibi.

Ab hujuſmodi tamen lege, & ordinatione ad ſupplicationem dilecti filii noſtri Ludovici S. R. E. Card. Beluga, & Moncada nuncupati....., eximimus Superiores Generales, ſive Provinciales cujuſvis Ordinis regularis, quibus, ut confeſſiones Monialium, ſibi tamen ſubjectarum dumtaxat, abſque hujuſmodi ſpeciali approbatione Epiſcopi diœceſani, audire licite, & valide poſſint, permittimus, & indulgemus.

☞ Verum circa hoc Indultum hæc habet Cenſor in nuperrimis Additiombus ad Promptam Bibliothecam Lucii Ferraris, verbo = *Approbatio art.* III. ,, *n.* 15. = Ex quo Benedictus XIII. in Bulla incip. ,, *Paſtoralis officii*, ut notat clariſs. Auctor (quam- ,, quam mihi percurrenti Conſtitutiones præfati ,, Pontificis nullatenus occurrerit) pro Regnis Hi- ,, ſpaniarum indulſerit Generalibus, aut Provincia- ,, libus ſuperioribus, ut Monialium ſibi ſubjectarum ,, confeſſiones abſque Epiſcopi approbatione audire ,, poſſint: quomodo inde regula generalis firmetur, ,, idem eis ubique locorum licere, non video. At, ,, inquit., Benedictus XIV. Conſtitutiones = *Suprema*, & *Ubi primum* = editas pro Portugalliæ di- ,, tionibus, in alia Conſtitut. = *Ad eradicandum* = ,, declaravit, ubique locorum definitionis vim ſibi ,, vindicare. Verum inclytus Canoniſta non igno- ,, rat differentiam, quæ intercedit inter Conſtitu- ,, tiones, quæ pravum aliquod dogma, vel repro- ,, bandam aliquam conſuetudinem rectæ Sacra- ,, mentorum adminiſtrationi adverſantem damnant, ,, & Conſtitutiones aliquod ſpeciale privilegium ,, largientes. Priores firmam, & immobilem ubi- ,, que locorum habent auctoritatem. Aliæ vero ,, Provinciarum limites, in quorum favorem con- ,, ceſſæ ſunt, non excedunt. Hæc vel ipſis tironi- ,, bus notiſſima ſunt. Ex his prudens diſcere poteſt ,, lector, non omnia privilegia, quæ nonnumquam a qui-

Digitized by Google

ſel. rec. Gregorii XV. de exemptorum privilegiis, quæ incipit = *Inſcrutabili Dei providentia*, editam anno 1622. *Non. Febr.*, & Urbis Vicarium in iiſdem monaſteriis, ac domibus omiſiſſe *electionibus Abbatiſſarum intereſſe, ac præſidere, ab illorum Adminiſtratoribus adminiſtrationis rationes exigere*, = *CONFESSORES APPROBARE*, = & alia facere, quæ in eadem Conſt. provide ſancita ſunt, his ad SS. D. Noſtrum delatis, Sanctitas ſua ex ipſius Congregationis ſententia innovandam duxit, & præſenti decreto innovavit memoratam Conſtit., juſſitque eam in omnibus, ac ſingulis monaſteriis, & domibus Sanctimonialium Almæ Urbis, a quibuſvis perſonis, cujuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant, etiam S. R. E. Cardinalibus eorumdem monaſteriorum, & domorum, vel Ordinum, ſeu

[illegible] *approbatorum pro Monialibus penes Secretariam Tribunalis ejuſdem Vicarii*.

Ab hac tamen lege eximuntur Confeſſarii Monialium Annunciationis prope arcum, vulgo *de Pantani*, & Barbarinarum de Urbe, qui approbantur ab ipſis dumtaxat Cardinalibus Protectoribus, cum ſubjectæ ſint eorumdem omnimodæ juriſdictioni quoad exercitium juriſdictionis, cum clauſula *in ſpiritualibus*, & *temporalibus*, ut ex Brevi Alexandri VII. ſub *die 6. Maji* 1663. pro primis, & Clementis IX. pro ſecundis ſub *die* 16. *Jan.* 1668. cum derogatione cit. Gregorianæ Conſtitut. & decreti Congreg. Viſitationis.

Redeundo ad cit. Clementis X. Conſtitutionem, hæc circa Confeſſariorum Regularium approbationem ſanciuntur, ibi.

Ad hæc Religioſos ab Epiſcopo ad confeſſiones ſecularium in ſua diæceſi audiendas approbatos, non poſse in alia diæceſi eas abſque Epiſcopi diæceſani approbatione audire, quamvis pænitentes ſubditi ſint ejus Epiſcopi, a quo ipſi Religioſi jam fuerant approbati. Et generaliter approbatos ab Epiſcopo ad perſonarum ſecularium confeſſiones audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas confeſſiones Monialium ſibi ſubjectarum; ſed egere quoad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione; atque approbatos pro audiendis confeſſionibus Monialium unius monaſterii, minime poſse audire confeſſiones Monialium alterius monaſterii. Itidemque Confeſsores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium confeſſiones pro una vice audiendas, haud poſse, expleta deputatione, in vim approbationis hujuſmodi illarum confeſſiones audire; ſed toties ab Epiſcopo eſse approbandos, quoties caſus deputationis contigerit. Cæterum in monaſteriis, ac etiam Collegiis, ubi juxta regularia inſtituta vivitur, poſse tam Prælatos Regulares, quam Confeſsores Regularium eorumdem monaſteriorum, ſeu Collegiorum audire confeſſiones illorum ſecularium, qui inibi ſunt vere de familia, & continui commenſales, non autem illorum, qui tantum ipſis deſerviunt. Illos autem Religioſos, qui ad confeſſiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint ab Epiſcopis, generaliter quoque, & indiſtincte abſque aliqua limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis perſonarum in diæceſi propria admittendos. Quoad ceteros vero, qui non adeo idonei reperiuntur, ſi petierint ſe admitti, arbitrio Ordinariorum relinqui ipſos cum limitata facultate, prout eiſdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare, & admittere. Semel autem ſimpliciter approbatos poſse in diæceſi Epiſcopi approbantis quovis anni tempore etiam paſchali, & quorumcunque etiam infirmorum confeſſiones audire abſque ulla parochorum, vel ipſius Epiſcopi licentia. De qua tamen confeſſione teneri dictos Religioſos eorumdem infirmorum parochum illico certiorem reddere; & hoc poſse illis ab Epiſcopo ſub pæna ſuſpenſionis a facultate audiendi confeſſiones præcipi: ſufficere tamen, ut certioratio hujuſmodi fiat ſaltem per ſcripturam apud ipſum infirmum relinquendam.

Digitized by Google

Porro, ſi Regulares cum ſcandalo, aut alias inhoneſte vivant, vel aliquod delictum committant, per quod rationabili Epiſcopi judicio videantur a confeſſionibus ſuſpendendi, in quo ipſius Epiſcopi conſcientiam oneratam eſse volumus, cum præcipua Miniſtri Sacramenti pænitentiæ qualitas ſit vitæ integritas, ac morum honeſtas, utique eam cauſam ad confeſſionis miniſterium pertinere, ac proinde nihil obſtare, quominus ob eam poſſit Epiſcopus Regulares a ſemetipſo approbatos ſuſpendere, aut repellere a confeſſionibus audiendis. Attamen confeſſiones audiendi facultatem omnibus ſimul unius conventus Regularibus Confeſſoribus adimi ab Epiſcopo, inconſulta Sede Apoſtol., nullatenus poſſe. Ex facultatibus per Mare Magnum, aliave privilegia Regularibus cujuſcunque Ordinis, Inſtituti, aut Societatis, etiam Jeſu, conceſſis, factam, eis non eſſe poteſtatem abſolvendi in caſibus ab Epiſcopo ſibi reſervatis. Et per confirmationes dictorum privilegiorum, quas Regulares a Sede Apoſtol. poſt Sacr. Concilium Trident. obtinuerunt, nequaquam revixiſſe privilegia prius ab eodem Concilio, aut deinde Apoſtolicis etiam Decretis ſublata, atque extincta, ſi quæ habebant, abſolvendi a caſibus, Epiſcopo reſervatis.

Et habentes facultatem abſolvendi ab omnibus caſibus Sedi Apoſtol. reſervatis, non ideo a caſibus Epiſcopo reſervatis poſſe abſolvere. Poſſe autem Regularem Confeſſorem in ea diæceſi, in qua eſt approbatus, confluentes ex alia diæceſi a peccatis, in ipſa reſervatis, non autem in illa, ubi idem Confeſſor eſt approbatus, abſolvere, niſi eoſdem pænitentes noverit in fraudem reſervationis ad alienam diæceſim pro abſolutione obtinenda migraſſe. Vigore ſupradictorum privilegiorum nequaquam licere Regularibus, etiam ſatisfacta parte, abſolvere pænitentes a cenſuris quoad externum, & judiciale forum, & abſolutos ab eis in foro pænitentiali, utique non cenſeri abſolutos in exteriori judicio, & contentioſo. Quinimo cenſuris eccleſiaſticis irretitos, & denunciatos ab Epiſcopis cogi poſſe gerere ſe pro talibus, etiamſi a Regularibus fuerint abſoluti. Quoties exhibitis aliquibus Regularium Apoſtolicis privilegiis coram Epiſcopo, ab eo judicetur ipſa non ſuffragari caſui, de quo agitur, ſi dictorum privilegiorum verba obſcura ſint, & ambigua, non eſſe ad Metropolitanum provocandum, ſed cum ejus ſit interpretari, cujus eſt condere, dictorum privilegiorum interpretationem Sedis Apoſtol. judicio, prout alias Conſtitutione Prædeceſſoris noſtri fel. rec. Clem. IV. ſtatutum fuit; eſſe requirendam.

Huic Clementinæ Conſtitutioni, quoad Confeſſarios ordinarios, & extraordinarios Monialium, acceſſit Conſt. Benedicti XIV. *Paſtoralis curæ* 5. *Aug.* 1748. in qua prohibetur Confeſſario ordinario Monialium, ac etiam cujuſcunque piæ domus, durante Confeſſario extraordinario, qui deputari debet, ut infra, audire confeſſionem cujuſque monialis, ſive Superioriſſæ, ſive novitiæ, ſive converſæ, aut alterius cujuſcunque perſonæ intra monaſterium, aut piam domum commorantis, juxta diſpoſita a Clemente XI. in ſuo edicto publicato pro Sanctimonialibus quorumcunque monaſteriorum Almæ Urbis die 12. Decem. 1708. quod eſt XV. in ſecunda parte ipſius Bullarii, quodque hic Benedictus confirmat. Inſuper in hac ead. Conſtit. præcipitur tam Epiſcopis, quoad domos, aut monaſteria eorum regimi ſubjecta, quam Superioribus regularibus quoad illas communitates, quibus præſunt, ut meritis pænis contravenientem coerceant, & afficiant.

Pæna ſtatuta in laudato edicto, ad quod Pontifex ſe refert, contra Confeſſarium, eſt privatio ab hujuſmodi officio: contra moniales vero apud ipſum confeſſionem ſacramentalem peragentes, quoad Superioriſſam privatio ab officio, quoad moniales vocis activæ per unum annum, quæ tamen pænæ ſunt ferendæ ſententiæ.

Con-

Digitized by Google

Carceris, ac aliæ arbitrariæ, ſi expleto officio, ſe ingerant in directione ſpirituali, etiam per literas, quarumcunque ex ſupra enunciatis intra ſepta monaſterii degentibus: contra Superioriſſam vero, & moniales pœna privationis officii, & reſpective vocis activæ, & paſſivæ, ut ſupra.

Pœnæ autem, quibus hic Pontifex ſubjacere declarat accedentes ad monaſteria monialium, & cum ipſis converſantes, præſertim Regulares, relatæ ſunt par. 1. pag. 217.

Ad prohibitionem abſolvendi a caſibus Epiſcopo reſervatis quod ſpectat, de qua in principio hujus §. *Et habentes*, attendenda eſt ſequens Propoſitio proſcripta ab Alexandro VII. ſub die 24. Septem. 1665. in XII. in ordine = *Mendicantes poſſunt ab-*

1695. declaravit, falſam, temerariam, ſcandaloſam, & erroneam hanc Propoſitionem = Non poſſunt Epiſcopi limitare, ſeu reſtringere approbationes, quas Regularibus concedunt ad confeſſiones audiendas, neque ulla ex parte revocare, = quæ Propoſitio relata eſt a Bened. XIV. *lib. IX. de Synod. Diœc. cap. XVI. n. 7. & Inſtit. Eccleſiaſt. LXXXVI. §. Tertio facultatem*.

Cui acceſſit etiam declaratio Innoc. XIII. Conſtit. *Apoſtol. Miniſterii 13. Maji* 1723. ſuper Eccleſiaſtica diſciplina in Regnis Hiſpaniarum, quam, ut alias dixi, Bened. XIII. Conſt. *In ſupremo militantis die 23. Septembr.* 1724. confirmavit, & omnibus Epiſcopis pro norma propoſuit §. XVII.

Declaramus, Sacerdotes, tam ſeculares, quam regulares, qui ab Epiſcopis obtinuerint licentiam audiendi confeſſiones limitatam, vel quoad locum, vel quoad genus perſonarum, vel quoad tempus, non poſſe Pœnitentiæ ſacramentum adminiſtrare extra tempus, vel locum, vel genus perſonarum, ab ipſis Epiſcopis præſcriptum, quocunque privilegio, etiam in vim Bullæ, quæ appellatur *Cruciatæ Sanctæ*, competente nullatenus ſuffragaturo. Cumque idem Innoc. XII. Prædeceſſor per ſuas die 19. Apr. 1700. expeditas literas decrevit, Sacerdotibus tam ſecularibus, quam regularibus non licere confeſſiones eorum, a quibus ex Indulto prædictæ Bullæ Cruciatæ ad id electi fuerint, audire, abſque præcedenti approbatione Ordinarii illius loci, in quo ipſi pœnitentes degunt, & Confeſſores eligunt, etiamſi ab Ordinariis aliorum locorum antea approbati fuiſſent, ac etiamſi pœnitentes Ordinariis illis, qui Confeſſores electos approbaſſent, ſubditi eſſent; necnon confeſſiones aliter factas, ac reſpective exceptas nullas fore, irritas, & invalidas, & Confeſſores ipſo jure ſuſpenſos eſſe: Nos eamdem Conſtitutionem approbantes, confirmantes, & innovantes; declaramus inſuper, prædictis Sacerdotibus, tam ſecularibus, quam regularibus ad confeſſiones excipiendas, vel ex vi prædictæ Bullæ Cruciatæ, vel ex quocunque alio privilegio electis ſuffragari minime etiam poſſe, quod approbati alias fuerint ab Epiſcopo illo, qui aliquando fuerit Ordinarius loci, in qua confeſſiones audiendæ ſint, ſed talis tunc temporis amplius non exiſtat, vel quia ab humanis exceſſerit, aut Epiſcopatui renuntiaverit, vel quia ad aliam Eccleſiam auctoritate Apoſtol. translatus reperiatur; ſed neceſſariam omnino eſſe illius, qui actualiter, & pro tempore ordinariam juriſdictionem in ea diœceſi exerceat, approbationem. Hæc tamen ſuffragetur, etiam tacita, eaque adeſſe cenſeatur, quouſque præcedens licentia, ſive approbatio duret, & revocata ab eo non fuerit; in quo caſu nova, & expreſſa impetranda erit, ſi illa præcedenter obtenta, vel per temporis adſcripti lapſum expiraverit, vel per poſteriorem revocationem ſublata fuiſset.

Nec Confeſſarii Regulares quoad locum audiendi fidelium confeſſiones tueri ſe poſſunt allata Clementis X. Conſtit., quod in ea nulla loci limitatio fiat, ac proinde illas audire poſſint etiam in privatis eorumdem fidelium domibus, cum idem Pontifex declaraverit in prædicta ſua Conſtit. = nullam facul-

audiendis confeſſionibus, ex Decreto S. Cong. Viſitationis de mandato Urbani VIII. ſub die 10. Julii 1625.

In eadem Inſtitutione LXXXVI. §. *Ultimo loco* laudatus Benedictus fuit in ſenſu, quod Regulares, etiam ſemel approbati ab eodem Epiſcopo, eximere ſe nequeant a novo examine, ſi ad illud iterum vocentur, cum Gregorii XIII. Conſtit. *In tanta* 1. *Martii* 1573. redegerit ad tramites juris communis, & Conc. Trident. Conſtitutionem S. Pii V. *Romani Pontificis*, ob quam §. II. Regulares ſemel ad confeſſiones audiendas ab aliquo Epiſcopo approbati, examinari amplius ab eodem non deberent, niſi a ſucceſſore Epiſcopo pro majori conſcientiæ ſuæ quiete. Verum hoc hodie intelligendum eſt juxta declarationem allatæ Conſt. Clementis X. §. *Et eos.* In dicta Gregorii Conſtitut. redactæ etiam ſunt ad eoſdem terminos aliæ præfati S. Pii Conſtitutiones, varia circa hanc materiam Regularium privilegia continentes, videlicet Conſtit. *Ad hoc ſub die* 23. *Se*ptionem juxta decreta, apoſtolica auctoritate confirmata, primum ab Innocentio XII. per literas in forma Brevis datas die 5. *Novemb.* 1696. poſtea a Bened. XIV. per ſimiles literas datas die 2. *Sept.* 1745. de quibus mentionem facit in §. X. ſuæ Conſtitutionis *Apoſtolicum miniſterium* 30. *Maji* 1753. continentis regulas obſervandas a Vicariis Apoſtolicis in Anglicanis Miſſionibus, quin idem Regulares Miſſionarii ab eis ſe eximere poſſint intuitu privilegiorum, hactenus ipſis a Romanis Pontificibus conceſſorum, & præſertim ab Urbano VIII. audiendi ſcilicet ſecularium confeſſiones ſine approbatione Superioris eccleſiaſtici, quantumvis Epiſcopi Titularis; cum dicta privilegia conceſſa fuerint antequam prædicti Vicarii Apoſtolici deputati fuiſſent cum omnibus facultatibus = quibus Ordinarii in ſuis civitatibus, & diœceſibus utuntur = ut refert laudatus Bened. *de Synod. Diœc. lib. IX. cap. XVI. n.* 8. *& in* cit. Conſt. *Apoſtolicum miniſterium*, in cujus §. VIII. Anglicanis Miſſionaribus hoc circa examen indulget, ibi.

At vero quoniam Miſſionarii, & in primis Regulares, longa, & difficilia ſuſcipiunt itinera, relictis cœnobiis, in quibus verſantur, ut in Angliam ad obeundas Miſſiones ſe conferant, ne dubietas admiſſionis ad confeſſiones audiendas in ſubeundo examine illos ab Apoſtolico munere deterreat, cavebunt in poſterum, antequam relinquant monaſteria, in quibus degunt, & in Angliam tendant, cavebunt, inquam, examen ad confeſſiones ſecularium audiendas ſubire coram Ordinario, & Examinatoribus loci, in quo ſitum eſt monaſterium, & conſequi teſtimonium, quo idonei declarentur; quod inſuper poterit indicari Vicariis Apoſtolicis, in Anglia commorantibus per literas Ordinarii, qui ad examen eos excepit, & peritos, idoneoſque judicavit. Quod ſi cuiquam ex Regularibus commodius, atque itineri opportunius videtur, Bruxellis ante Apoſtolicum Nuncium propriæ ſcientiæ periculum facere, id erit eorum in libitu; cum utraque ratione duplex auferatur incommodum; unum ſcilicet, ne Regulares animum, mentemque dimoveant a Miſſionibus Anglicanis, eo timore, ne a Vicariis Apoſtolicis admittantur ad ſecularium confeſſiones excipiendas; alterum vero, ne iidem Vicarii deſtituantur auctoritate adprobandi illos, qui intra limites ſuæ Juriſdictionis Pœnitentiæ Sacramentum velint adminiſtrare.

Et quamvis ex Brevi Urb. VIII. dato Cardinali de Sandoval *an.* 1639. & ex cit. Conſt. Clementis X. *Superna*, Confeſſarii munus Regularibus deferri poſſit ſine temporis terminatione, vel cum limitatione, Miſſionariis tamen Regularibus in Anglia degentibus idem Benedictus in dicta Conſtitut. §. IX. deferendum decrevit ad ſexennium, atque ad aliud ſexennium confirmandum ſine prævio examine, ibi,

Quæ

Digitized by Google

[illegible] Apoſtolicæ , quorum arbitrio , atque prudentiæ , uti expoſitum eſt , committitur poteſtas communicandi Miſſionariis facultates *formulæ ſecundæ* , ipſam *ultra ſexennium* non debebunt prorogare , ſed impertiri ad ſummum *ad ſexennium* , *& interim ad libitum* , eamque , ſi conſentaneum judicaverint , ſimili modo reſtituere , cum Regulares , abſoluto jam præſcripti ſeceſſus tempore , ad Miſſionem revertentur .

Tandem examine , & approbatione Ordinarii pro audiendis ſecularium confeſſionibus indiget quilibet Sacerdos , etiamſi agatur de confeſſione venialium , aut letalium alias abſolutorum , ut declaravit Innocentius XI. in decreto de frequenti Communione 12. *Feb.* 1679. ut notavi pag. 890. & ſeq.

Non obſtantibus tamen dictis omnibus Pontificum ſanctionibus , & declarationibus, cavere debent Epiſcopi in impertinenda Regularibus facultate pro audiendis ſecularium confeſſionibus a reſtrictionibus appoſitis in quodam Epiſcopi edicto , quas Cong. Epiſcop., & Regul. moderata eſt ſequenti decreto , relato a Pignatelli = *tom.* X. *conſul.* 71. *num.* 6. = S.Cong.cenſuit,præfatum edictum moderandum,& corrigendum eſſe , prout præſentis decreti vigore , moderatur , ac corrigit , . . . Quoad habitum , quo uti debent Regulares in adminiſtratione Sacramenti penitentiæ , declaravit ſufficere , ſi audiant cum habitu eorum ordinario , & ſtola , juxta decretum , aliaa emanatum ſub die 10. *Juli* 1625. a S. Cong. Viſitationia Apoſtolicæ . Quoad locum mandavit auſcultari in Eccleſia , & intra crates , quando tamen neceſſitas , vel rationabilis cauſa aliter non ſuadeat , ac etiam in Sacrario , vel alio decenti loco poterunt audiri . Super quo etiam declaravit , non licere Epiſcopia, neque per ſe , neque per ſuos deputatos viſitare confeſſionaria , ſive loca Regularium , ubi confeſſiones audiuntur , nec etiam ad effectum videndi , an ſint juxta ipſorum decreta , ſed hoc relinquendum eſt omnino viſitationibus ſuorum Superiorum . Similiter , inhærendo aliis decretis ab eadem S.Cong. emanatis , & præcipue 13. *Septemb.* 1641. noluit teneri Regulares petere licentiam ab Epiſcopo , vel Curato accedendi ad infirmos pro Sacramento pænitentiæ adminiſtrando , ſed ſufficere , ſi poſtea fidem habitæ confeſſionis in domo eorumdem infirmorum relinquant . Inſuper mandavit , tolli omnino ab eodem edicto verba illa , quibus de certo genere perſonarum ſit mentio . Voluit ſiquidem , ut loquatur abſolute , ac ſimpliciter de omnibus , nulla facta ſpeciali mentione , ita ſcilicet , quod nemini adminiſtretur tale Sacramentum ante ortum , nec poſt occaſum ſolis , niſi tamen neceſſitaa , vel rationabilis cauſa aliter ſuaſerit : in quo caſu voluit , & licere , & cum omnibua . Ulterius præcepit pænas omnes tam ſuſpenſionis , quam pecuniarias ab eodem edicto tollendas , caſſandas , & expungendas eſſe . =

Hactenus de Confeſſariis,tam ſecularibus, quam regularibus pro audiendis ſecularium confeſſionibus, cum prævia Ordinarii approbatione : nunc de eo qui parochiale beneficium obtinet , de quo in allato Tridentini decreto .

Cum ſæpius exortum fuerit dubium , an Parochus ſemel approbatus ad curam animarum , ſive parochiam obtinuerit prævio examine per nominationem Patroni laici , ſive per concurſum , iterum examinari poſſit ab eodem Epiſcopo , a quo inſtitutus fuit Parochus , nedum in actu viſitationis , ſed etiam extra , quando ſuperveniat vehemens ſuſcipio, aut ſemiplena probatio de illius imperitia , a S. Cong. Conc. ſub *die* 15. *Jan.* 1667. ad inſtantiam Epiſcopi Pampilonenſis reſolutum fuit,ut legitur *lib.* XXVI. *decretor. pag.* 108. = I. Poſſe Epiſcopum examinare Parochos , & Rectores ſemel approbatos ad curam animarum , quando adeſt vehemens ſuſcipio de illorum imperitia ; II. poſſe ad hujuſmodi examen procedere etiam extra viſitationem ; III. ad dictum examen faciendum haud neceſſe eſſe , ut judiciales probationes imperitiæ præcedant . = Secus autem, ſi nulla vigeat ſuſcipio ejuſdem imperitiæ , ut eadem Cong. *die* 22. *Septemb.* 1668. reſpondit præfato Epiſcopo .

Multo magis vero revocari poteſt ad examen , ſi agatur de Parocho a prædeceſſore Epiſcopo conſtituto , ut ex ſequentibus laudatæ Congregationis declarationibus , videlicet *die* 26. *Auguſti* 1628. *lib.* XIII. *decretor. pag.* 520. *a tergo* . = Sacra , &c. cenſuit , Epiſcopos ſucceſſores poſſe , ſuperveniente rationabili cauſa , iterum ex officio , etiam extra viſitationem , examinare Parochos alias ad Eccleſias parochiales approbatos . = Et 13. *Jan.* 1635. *lib.* XV. *pag.* 146. *a tergo* . = Sacra , &c. reſpondit , Epiſcopos ſucceſſores , ſuperveniente rationabili cauſa , poſſe etiam ex officio iterum examinare tam in viſitatione , quam extra , Parochos , quamvis Regu-

Digitized by Google

cum illius juriſdictio ut ordinaria, & voluntaria; non vero aliorum abſque licentia Epiſcopi, ut ex reſponſo Congregationis ad ſequens dubium relatum a Benedicto XIV. Inſtit. *Eccleſiaſt.* LXXXVI. §. *Primum ſane*. = An Curati unius diœceſis vocati a Parochis alienæ diœceſis poſſint in iſta audire confeſſiones tam ſuorum ſubditorum, quam alienorum abſque licentia Epiſcopi? *Reſponſum fuit* affirmative quoad ſubditos: negative quoad alios. =

Quæſitum item fuit ſupradictis diebus 23. *Maji*, & 16. *Septemb.* = An habeatur pro idoneo in ea confirmata ab Urbano VIII. Conſtit. *Sacra Congregatio* 21. *Septemb.* 1624. ubi in decreto ſuper caſuum reſervatione a Superioribus regularibus obſervando, §. III. mandatur Superioribus, ut in ſingulis domibus deputent duos, vel plures Confeſſarios pro excipiendis ſuorum Religioſorum confeſſionibus, ut videre eſt, pag. 841. =

Clariſſime inſuper eadem facultas comprobata legitur in alia Conſtit. dicti Clementis, *Romani Pontificis* 23. *Novem.* 1599. in cujus §. II. ita ſe declarat, ibi. =

Noſtræ intentionis exiſtere, quod iidem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramentum pænitentiæ, ſeu confeſſionis adminiſtrationem, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubjecti ſint, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo declaramus.

De Monialibus autem hodie aliter obſervandum eſt, ut ex ſupra relatis Apoſtolicis Conſtitutionibus.

Vi hujus facultatis ex unanimi DD. conſenſu poſſunt Prælati regulares, ideſt Generales, & Provinciales (non vero Superiores locales, cum his non competat juriſdictio quaſi epiſcopalis) licentiam impertiri ſuis ſubditis, ut tam intra, quam extra clauſtra degentes (puta occaſione itineris, vel concionis habendæ, vel ex alia cauſa) confiteantur cuilibet Sacerdoti tam ſeculari, quam regulari alterius Ordinis; approbato tamen ab Ordinario, non vero ſimplici, ut turba Moraliſtarum ſentit; a quorum opinione omnino recedendum eſt, attenta noviſſima declaratione Cong. Conc. in Cauſa *Hildeſimen*: propoſitis enim ſibi dubiis ab Epiſcopo 16. Septem. 1769. I an tales confeſſiones (factæ nempe a Regularibus Sacerdoti ſimplici, etiam de licentia ſuorum Superiorum) licitæ ſint. II. an, ignorante Epiſcopo, validæ fuerint. III. an, Epiſcopo ſciente, & contradicente, in poſterum peragendæ, validæ futuræ ſint, Sac. Cong. die 18. Novemb. dicti anni reſpondit = Negative in omnibus, & amplius. =

An autem Regularis alterius Ordinis debeat eſſe approbatus ab Ordinario, vel ſufficiat, ut approbatus ſit a Prælato ſuæ Religionis, controvertunt DD. Gaudentius a Janua *tom* II. *de Viſit. Prælat. Regul. cap.* VII. *dubio* XX. *Sect.* I. *n.* 5. ſuſtinet, ſufficere approbationem Prælati regularis. Gaudentino, cæteriſque Auctoribus idem ſentienibus favere videtur Benedictus XIV. qui in Conſtitut. *Quod communi* 30. *Martii* 1742. §. II. declarat, ut quilibet ex Ordine Capuccinorum, ſive Sacerdos, ſive Converſus cum debita licentia extra clauſtra degens, ſi nullum ex dicto Ordine Confeſſarium reperiat, confiteri poſſit peccata ſua cuilibet Sacerdoti ſeculari ab Ordinario loci approbato, & etiam Regulari: dummodo approbatus ſit = *a ſuo Superiore Regulari ad ſacramentales confeſſiones excipiendas*. = Verum cum id ſpeciatim indultum ſit Religioſis Ordinis Capuccinorum dumtaxat, ſtatui nequit generalis regula pro Religioſis cæterorum Ordinum; ideoque, cum agatur de adminiſtratione Sacramenti, ſentio, non recedendum eſſe in praxi pro aliis Regularibus a contraria ſententia, utpote tutiori. Licet enim hic agatur de ſola opinione probabili circa Juriſdictionem miniſtri, & non de materia, & forma, in quo ſenſu dumtaxat authumant DD. habere locum hanc Propoſitionem, la prima in ordine, proſcriptam ab Innocentio XI. 2. *Martii* 1679. = Non eſt illicitum in Sacramentis conferendis ſequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, niſi id vetet lex, aut conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc ſententia probabili tantum utendum non eſt in collatione Baptiſmi, Ordinis ſacerdotalis, aut epiſcopalis. = repetam tamen hic a me notata in Additionibus ad *Theſaurum de Pœnis cap.* II. *verbo Abſolutio* cum clariſſimo Auctore Paulo Comitulo Societatis Jeſu, *lib.* VI. *Reſolution. Moralium q.* 58. *n.* 10. aſſerente = Sicut in Sacramentis vera requiritur forma, & vera materia, ita verſus, non opinatus miniſter. = Cui adſipulatur etiam Joannes Cardenas, alter ejuſdem Societ. Auctor, qui *diſſert.* I. *cap.* VI.

Digitized by Google

etiam ex damnatione : minor patet ; nam ſi coram

Magiſtro ſoli Novitiorum confeſſiones audiendi cura committatur . Liceat autem Superiori etiam locali , ſi ita expedire judicaverit , vel per ſeipſum , vel per alium ab eo deputandum, ſemel , aut bis in anno eorumdem Novitiorum confeſſiones audire .

S E C T I O   C V I.

Eadem Seſſio XXIII. cap. XVI. de Reform.

CUm nullus debeat ordinari , qui judicio ſui Epiſcopi non ſit utilis , aut neceſsarius ſuis Eccleſiis ; S. Synodus , veſtigiis VI. Canonis Concilii Chalcedonenſis inhærendo , ſtatuit , ut nullus in poſterum ordinetur ; qui illi Eccleſiæ , aut pio loco , pro cujus neceſſitate , aut utilitate aſsumitur , non adſcribatur , ubi ſuis fungatur muneribus ; nec in certis vagetur ſedibus . Quod ſi locum , inconſulto Epiſcopo , deſerverit, ei ſacrorum exercitium interdicatur . Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendatitiis ſui Ordinarii literis ab ullo Epiſcopo ad divina celebranda , & Sacramenta adminiſtranda admittatur .

Primæ hujus decreti parti, in qua ſtatuitur, neminem ordinari debere , quem Epiſcopus ſuæ Eccleſiæ utilem , & neceſſarium non judicaverit , acceſſit declaratio Congregationis Concilii, confirmata a Gregorio XIII. contenta in reſponſo dato ſub die 21. Aprilis 1668. ad Cardinalem Antonium Barberinum , Archiepiſcopum Remenſem , Apoſtolica Limina viſitantem , prout legitur lib. XVI. *Literarum viſitationis ſacrorum Liminum* pag. 401. tenoris ſequentis . = Cum nullus ordinari debeat , quem Epiſcopus ſuæ Eccleſiæ utilem , aut neceſſarium non judicaverit , Congregatio non ſemel declaravit, ab hujuſmodi judicio nullam dari appellationem , ſed recurſum dumtaxat ad Sedem Apoſtolicam, quæ juxta ipſius Congregationis ſententiam , per Gregorium XIII. fel. record. approbatam , quotieſcunque Ordinarius recuſaverit quemcunque ordinare , Metropolitano , aut viciniori Epiſcopi committit , ut ab eodem Ordinario prius requirat cauſam recuſationis , quo legitimam non allegante , licet illi eumdem recuſatum ordinare . Itaque , ſi qui ex diœceſanis Epiſcoporum Eminentiæ Veſtræ provincialium Sedem Apoſtolicam adiverint , juxta prænarratam formulam , eorum querimoniis conſuletur ; cui formulæ ut unum in præſens addatur , cenſuerunt expedire EE. PP. videlicet , ut Metropolitanus , aut vicinior Epiſcopus , antequam commiſſas ſibi partes exequi aggrediantur , paterne curent , ut illi denuo apud ſuos Epiſcopos per tres vices ſuppliciter petant . =

Obſervatia vero ſanctionis in ſecunda ejuſdem decreti parte contentæ , injuncta legitur §. II. Conſtit. Innocentii XIII. *Apoſtolici miniſterii* 13. Martii 1723. pro reſtauranda diſciplina eccleſiaſtica in Regnis Hiſpaniarum , quam poſtea Benedictus XIII. Conſt. *In ſupremo militantis Eccleſiæ* 23. Septemb. 1724. nedum confirmavit , ſed etiam ab omnibus per orbem Epiſcopis pro norma haberi voluit, ibi. =

Et tam in his , qui ad Primam Tonſuram , quam in aliis , qui promoveri ad Ordines, etiam minores , optaverint , omnino ſervetur pariter regula ab eodem Concilio Tridentino tradita ; nimirum , ut nullus ordinetur , qui judicio ſui Epiſcopi non ſit utilis ,

Digitized by Google

adſcripti fuerunt, præſtandum idem Benedictus po- *Præficiendor.* ibi. =

Clericali inſuper Tonſura nullus initietur, niſi eodem tempore Eccleſiæ illi adſcribatur, pro cujus ſervitio debet ordinari. Si vero ſint, etiam minoribus, aut ſacris Ordinibus inſigniti, qui nulli certæ Eccleſiæ fuerint adſcripti, Epiſcopi adſcriptionem hujuſmodi, etiam a ſuis Prædeceſſoribus omiſſam, ſuppleant, & pro arbitrio ſervitium, toties, quoties opus fuerit, præſtandum deſignent: quam adſcriptionem, quoad eos, qui jam promoti, extra diœceſim, vel ſtudiorum cauſa, vel alia, ab Epiſcopis probata, commorantur ad tempus, ipſiſmet Epiſcopis benevisum, differri poſse indulgemus. Ita autem adſcripti, etſi Clerici ſint, etiam conjugati, aut beneficia, vel officia eccleſiaſtica non obtineant, ab Eccleſiæ ſervitio, cui fuerint deputati, feſtis diebus ſingulis, præſertim ſolemnioribus, ne abſint; propria ibi munia obituri; alias ad altiores gradus promovendi, non promoveantur, & jam promoti Epiſcoporum arbitrio pro inobedientiæ gravitate multentur. Creſcente vero contumacia, Epiſcopi, ultra pænas a Trident. Conc. indictas, poſt trinam canonicam monitionem, contra inobedientes, & contumaces procedant ad omnium uſque privilegiorum clericalium privationem: ſervata in reliquis nupera ſuper hoc Conſtitutione noſtra, quæ in citata exibebitur Appendice.

Difficultates vero, quæ occurrere poſſent Epiſcopis pro executione hujuſmodi adſcriptionis explanantur a Bened. XIV. *lib. XI. de Synod. Diœc. cap. II. n. 8. & ſeq. edit. an.* 1755. cujus verba ex integro tranſcribo. ibi =

= Verum, ſi temporum circumſtantiæ, tum illæ, quæ Chalcedonenſis Concilii ætate vigebant, tum aliæ, in quibus res erant, dum Tridentinum decretum prodiit, multoque magis illæ, in quibus nunc verſamur, debita conſideratione expendantur; unuſquiſque intelliget, prioribus ſeculis, cum omnes Clerici, & miniſtri Sanctuarii, ut ſuperius innuimus, ex illius Eccleſiæ redditibus vivebant, pro cujus ſervitiis ad Ordines promovebantur, non ita difficile fuiſſe, præſtitutum ſyſtema hac in re conſtanter ſervare, ut ſcilicet nullius Ordinatio haberetur, niſi certæ alicujus Eccleſiæ miniſterio manciparetur; hic autem neque ſuſceptum officium deſerere, nec illud in alia Eccleſia exercere poſſet, neque demum plures ordinarentur miniſtri, quam Eccleſiarum uſus, ac neceſſitas poſtularet. Sed, cum ſequentibus temporibus beneficia eccleſiaſtica, quæ ſimplicia vocant, erecta fuerint, quorum Rectores reſidentiæ onere non tenentur; cum ii dumtaxat, ſi verè loquamur, Eccleſiæ ſervitio cum perſeverandi obligatione nunc adſcribantur, qui in metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis Eccleſiis, Canonicatus, atque Præbendas, aliaque perpetua beneficia reſidentialia obtinent, vel Eccleſiis parochialibus, aliiſque beneficiis curatis præficiuntur; præterea cum poſt Concilium Chalcedonenſe, & ante Concilium Trident. admiſſa fuerint Clericorum patrimonia pro ſufficienti Ordinationis titulo; atque intra id ipſum temporis curriculum Sacrificiorum numerus, & Communionum, ac Confeſſionum frequentia magnopere excreverint; quæ omnia plures operarios, atque miniſtros requirunt: quis unquam, fide bona, contendere valeat, non modo nullam Ordinationem haberi ſine ordinati adſcriptione ad alicujus Eccleſiæ ſervitium, ſed etiam hujuſmodi ſervitium ab eo deſeri non poſſe, quin pænas a Chalcedonenſi Concilio, aliiſque antiquis Canonibus ſtatutas incurrat?

Difficultatem hanc recte animadverterunt, ac diligenter examinarunt duo celebres Secretarii Congregationis Concilii, Carolus de Vecchiis, & Proſper Fagnanus, qui in quibuſdam ſuffragiis ſuis, magno ſtudio hac ſuper re elaboratis, videntes ex una parte, Concilium Trident. quodammodo innovatam voluiſſe Chalcedonenſis Synodi legem, quod indicant illa verba = *veſtigiis ſexti Canonis Concilii Chalcedonenſis inhærendo* = ex altera vero parte magnam diffe-

Quod ſi quæratur, quænam igitur Epiſcopo in ſynodalibus Conſtitutionibus ſequenda ſit regula ad excludendum nimis magnum eccleſiaſticorum ſecularium numerum, ad faciendum idoneorum Clericorum delectum, ad obediendum Concilii Tridentini decreto, de omnibus Clericis certæ alicujus Eccleſiæ ſervitio adſcribendis; hujuſmodi autem adſcriptionis quæ ratio adhiberi, qui uſus inſtituti poſſit; an denique ſperare liceat, Epiſcopi ſtudia in hac re ad normam ſacrorum Canonum dirigenda, felicem exitum habitura, nec ipſi potius novatoris nomen acquiſitura eſſe? in promptu erit reſponſio, & immutata rerum, & temporum conditione præcluſam non eſſe viam prudenti Epiſcopo, quominus ſynodalibus decretis, aliiſque opportunis legibus, & ſtatutis ſuperfluam, atque inutilem turbam ab Ordinatione ſubmovere valeat, nullam novitatis notam incurrendo, ſed tum indicatis ſuperius remediis, diſcreta quadam ratione utendo, tum aliis etiam, quæ ex ſacris Eccleſiæ Canonibus, & Apoſtolicis Conſtitutionibus deſumi poſſint.

Cum enim ex ſupra dictis remediis primum ſit illud, quod epiſcopales ſcholæ, & Seminaria clericalia ſuppeditant, & hæc quidem, ſi non in omnibus, at certe in pleriſque diœceſibus reperiantur; complures ſunt ſynodales Conſtitutiones, quibus præſcribitur, pluresque ſunt diœceſes, in quibus pro lege obſervatur, ut ſacri Ordines nemini conferantur, qui vel multos annos, vel ſaltem definitum aliquod temporis ſpatium in Seminario non tranſegerit: ex quo ſane duplex utilitas conſequitur, nimirum, ut & ordinandorum numerus minuatur, & idonei tantummodo in Clerum adſciſcantur, qui vocationis ſuæ indicia minime dubia præbuerint. Videantur Conſtitutiones ſynodales S. Franciſci Saleſii, a Præſule de Alex, illius ſucceſſore coordinatæ, & auctæ. Videatur etiam Concilium Romanum ſub Benedicto XIII. habitum anno 1725, ubi innovato Canone duodecimo Concilii Turonenſis, anno 813. celebrati, ita ſtatuitur = *tit. XXX. cap. II. Omnes ad ſacros Ordines promovendos, per ſex ſaltem menſes continuos ante Ordinationem, in Seminariis reſpective, vel Epiſcopiis apud Epiſcopos omnino, ſacro hoc etiam approbante Concilio, commorari debere decernimus; alias nunc* pro tunc *ab Ordinibus ſuſcipiendis rejectos eſſe ſciant, nec cum eis, niſi prudenti Epiſcoporum arbitrio, diſpenſandum.* = Quibus conſonæ ſunt aliæ complures eccleſiaſticæ leges a prædicto Canonico Joanne in unum collectæ = in citata Hiſtoria *Seminar. Cleric. cap. VI. num. 15. &*

mentem, ac deſiderium unicuique declarare, ſimulque rationes oſtendere, ob quas recta diſciplinæ ratio poſtulat, neminem ad ſacros Ordines promoveri, qui in Seminario epiſcopali aſſidue, vel aliquot ſaltem annorum, aut menſium numero commoratus non fuerit. Et quoniam ordinandi hanc excuſationem afferre ſolent, quod ipſi quidem Epiſcopi voluntati libenter obſecuturi eſſent, ſed ob paupertatem nequeunt alimenta Seminario perſolvere; in promptu erit viciſſim reponere, prætenſam hanc paupertatem ſubſiſtere non poſſe, niſi patrimonium fictum, aut inſufficiens ſit beneficium, quod pro Ordinationis titulo aſſignatum fuit: alioquin ex illius fructibus, atque redditibus, vel ſaltem modica ipſis acceſſione facta, alimenta prædicta perſolvi poſſent. Sed, quoniam experientia docet, quamlibet laudabilem conſuetudinem, ac diſciplinam, nonniſi paulatim, & per gradus introduci poſſe; & quia præterea, ut ſupra diximus, aliæ quædam diœceſes ſunt, in quibus, licet Epiſcopi forſan pro Seminarii erectione, aut ampliatione plurimum adlaboraverint, vel nullum, vel minus capax ad id, Seminarium adeſt: hoc unum reſtat in hujuſmodi caſibus adhibendum remedium, ut aliqua in civitate, ac reſpective in diœceſi deſignetur Eccleſia, ſive Oratorium, quo omnibus ſaltem diebus Dominicis convenire teneantur omnes, & ſinguli, qui in Clerum adſcribi, aut ad minores, majoreſque Ordines promoveri cupiunt, ibique duabus ad minus in ſingulos menſes vicibus, ſacramentali confeſſione præmiſſa, ſacram Euchariſtiam ſumere debeant. Hujuſmodi autem Conventuum, ſive Congregationum moderatores, & directores conſtituantur idonei, & probi Sacerdotes, ſeculares, aut regulares, pauciores, aut plures, prout Epiſcopo magis expediens viſum fuerit, qui & pro recto rerum ordine invigilent, & uniuſcujuſque agendi rationem ſcrutentur, quique ad congregatos ſermonem habeant non tam concionando, quam inſtructionis, & Cathechiſmi ritu, iis demonſtrando, quibus dotibus, atque virtutibus inſtructos eſſe oporteat illos, qui ad Sanctuarii miniſteria digne accedere cupiunt; quænam ratio vitæ, tum ex ipſo clericalis profeſſionis debito, cum ad proximorum ædificationem ſervanda ipſis erit, poſtquam in Clerum adjecti, vel ad minores, aut majores Ordines promoti fuerint. Huic providentiæ, opportunis legibus conſtabilitæ, ſi diligens addatur cura, ut omnia exacte, ſtudioſeque impleantur, quod facile obtineri poterit, ſi ab Ordinibus arceantur illi, qui in ſtatutarum legum obſervantia deficere comperti fuerint; neque negligentiæ, quantum

minoribus Ordinibus initiantur, quam quoad illos, qui ad majores Ordines provehuntur; hoc inſuper adjecto, ut, ſi omiſſa fuerit in Ordinationibus, ſive a prædeceſſoribus Epiſcopis, ſive ab ipſis tunc exiſtentibus Præſulibus antea peractis, omiſſio iſthæc per novam, ac generalem Clericorum omnium adſcriptionem ad Eccleſiarum miniſteria ſuppleatur. Quod ſi, præſentibus temporibus adſcriptio hujuſmodi non eos omnes effectus operetur, ac illa, quæ a Concilio Calcedonenſi, aliiſque antiquis Canonibus præſcripta fuit; non tamen omni utilitate deſtituta cenſeri debet, & maxime ſi parochialis fuerit Eccleſia, cui ordinatus adſcribitur, atque huic, quemadmodum par eſt, injungatur, ut ſuſceptum Ordinem in ea exerceat, ut eccleſiaſticis functionibus in eadem celebrandis inſerviendo aſſiſtat, ut in chriſtiana catecheſi exponenda Parocho ſuppetias ferat, ut eidem Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ad infirmos deferenti ſubſerviat; collationes de ſacris Ritibus, & de caſibus conſcientiæ cum ipſo Parocho habendas, frequentet; neque vero in Clerum admittantur, aut ad ſuperiores Ordines aliqui promoveantur, niſi qui hujuſmodi ſervitium diligenter a ſe præſtitum fuiſſe Eccleſiis, quibus adſcripti fuerint, authenticis teſtimoniis, & monumentis docuerint. Quia vero lex iſta ad continendos quidem in officio inferiores Clericos, & Miniſtros, qui ad Sacerdotium aſpirant, ſatis valida, & efficax eſſe poterit; ſed parem vim minime habebit quoad Presbyteros jam ordinatos, qui ulteriores ſibi gradus ab Epiſcopo amittant.

Et quidem his omnibus, quæ hactenus dicta ſunt, nihil impedimenti afferre poteſt aut introducta diſciplina beneficiorum ſimplicium, aut recepta conſuetudo ordinandi Clericos ad titulum patrimonii. Numquid enim beneficium ſimplex, aut patrimonium exemptionem alicui tribuere poteſt, ut Seminarium ingredi non teneatur, aut peculiaris Eccleſiæ miniſteriis adſcribi, eique inſervire nequeat. = Hactenus laudatus Benedictus.

Hoc unum notandum hic ſupereſt, quod ſi Clerici quicumque detrectaverint præſtare obſequia illi Eccleſiæ, cui in eorum Ordinatione adſcripti fuerunt, non ſunt multandi pœna pecuniaria; cum Tridentinum in allato *cap. XVI.* ſtatuat eis eſſe dumtaxat interdicendum exercitium Sacrorum, ut declaravit Cong. Conc. 19. *Julii* 1618. *lib. LXIV. Memorialium pag.* 653.

Idem exercitium interdici poteſt, ſi, inconſulto Ordinario, eamdem Eccleſiam deſeruerint, ut dicta Cong. declaravit in *Anconitana* 14. *Februar.* 1609. *lib. XI. decret. pag.* 43. Etiamſi ordinati fuerint ad titulum patrimonii, ut declaravit *in Tinen.* 15. *Martii* 1625. *lib. LX. Memorialium pag.* 254.

Circa prohibitionem admittendi ad Divina celebranda, & Sacramenta quemcunque peregrinum Sacerdotem ſine literis commendatiis ſui Ordinarii, de qua in tertia dicti capitis parte, jam actum eſt ſupra hac eadem parte II. pag. 904.

SECTIO CVII.

Eadem Seſſio XXIII. cap. XVIII. de Reform.

CUm adoleſcentium ætas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, &, niſi a teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines poſſideat, numquam perfecte, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio, in diſciplina eccleſiaſtica perſeveret: S. Synodus ſtatuit, ut ſingulæ cathedrales, metropolitanæ, atque his majores Eccleſiæ, pro modo facultatum, & diæceſis amplitudine, certum puerorum ipſius civitatis, & diæceſis, vel ejus provinciæ, ſi ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas Eccleſias, vel alio in loco convenienti ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſe educare, & eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur,

Ere-

Digitized by Google

plura Seminaria in eadem diæceſi erigendi, juxta diſpoſita in hoc eodem Cap. XVIII. §. *in Eccleſiis autem*, cum hac tamen limitatione, ut in ſequenti decreto Cong. Conc. *in Lucana 21. Jan. 1617.* = Congregatio cenſuit, poſſe Epiſcopum unum, vel plura in diæceſi, prout ſibi opportunum videbitur, habere Seminaria, quæ ab illo uno, quod in civitate conſtitutum fuerit in omnibus dependeant. Ita ta-

gula = refertur ad utramque Eccleſiæ Cathedralem: & ita etiam deciſum fuiſſe refert a S. Congr. Concil. Cardinalis Lanfredini in Reſponſ. XLVI. in *Valven. Erectionis Seminarii n.3.*

Ne autem eadem erectio, ubi nondum effectum ſortita eſt, variis excuſationibus retardaretur, idem Bened. XIII. in d. Conſtit. ſtatuit, ut ſequitur, ibi.

Dum autem, ſicut accepimus, Seminaria pleriſque in locis ideo erecta minime reperiantur, vel quia Epiſcopi taxam conficere detrectant, ne illam a ſemetipſis incohare cogantur, vel quia beneficia ſimplicia, quorum diſpoſitio ad eos libere ſpectat, occurrente illorum vacatione, ſuis Familiaribus, aliiſve perſonis ſibi gratis, & benevifis conferre volunt; hinc eſt, quod Nos, omnem ſcopulum, ac obicem impeditivum boni ſpiritualis ab ejuſmodi Seminariorum erectione provenientis, e medio prorſus tollere, ac removere intendentes, motu .... Congregationem, Seminariorum nuncupandam, in qua Venerabiles Fratres Noſtri S. R. E. Cardinales, Congregationi ſuper negociis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium, necnon Congregationi Interpretum Concilii Triden. præfecti, utriuſque Congregationis Secretarii, Datarius, ſeu Prodatatrius, ac Subdatarius, nunc, & pro tempore exiſtentes eſſe debeant, tenore præſentium perpetuo erigimus, ac inſtituimus, ejuſdem Congregationis Secretarium illum ipſum, qui Congregationis Concilii prædicti Secretarius pro tempore fuerint, conſtituimus, ac deputamus; prædictæque Congregationi, ac illius Secretario omnium, & ſingulorum Seminariorum in locis, ubi adhuc erecta non ſunt, erigendorum, & ubi erecta quidem ſunt, ſed ſufficientes non habent redditus, iis pro modo indigentiæ, ut præfertur, augendorum omnimodam curam committimus, ac demandamus; necnon ejuſdem Congregationis Deputatis prædictis ſemel ſingulis menſibus, & quoties opus fuerit, ſe congregandi, dictorum Seminariorum erectionem promovendi, jam erectorum ſtatum, & proventus recognoſcendi, eorum neceſſitatibus opportune conſulendi, taxas approbandi, reformandi, & augendi, numerum Alumnorum in ſingulis Seminariis taxandi, & præficendi, eumque pro modo reddituum augendi, & minuendi, ſtatuta pro recto, feliciquc eorumdem Seminariorum regimine, & adminiſtratione condendi, eaque mutandi, variandi, corrigendi, ac toties, quoties illis expedire videbitur, de novo faciendi, emergendas controverſias ſummarie, ſolaque facti veritate inſpecta, cognoſciendi, & definiendi: Viſitatores etiam, qui ejuſmodi Seminaria diligenter perluſtrent, & an recte, atque fideliter adminiſtrentur, ac in iis potiſſimum regulæ, a Trident. Con. præſcriptæ, ſedulo adimpleantur, inſpiciant; & recognoſcant, ubi, quando, & quoties opus eſſe judicaverint, facto tamen prius verbo cum Romano Pontifice, pro tempore exiſtente, delegandi, ac deputandi, aliaque in præmiſſis neceſſaria, & opportuna pro data ipſis a Domino prudentia, decernendi, gerendi, & exequendi, plenariam, atque omnimodam facultatem, poteſtatem, & authoritatem tribuimus, concedimus, ac impartimur.

Univerſis itaque Epiſcopis, quorum in diæceſibus non adſunt, vel congruis redditibus inſtructa non ſunt Seminaria, per præſentes injungimus, & mandamus, ut quamprimum præfatam taxam ſedulo conficiant, eamque ad antedictæ Congregationis Secreta-

Digitized by Google

IN hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint, ac legere, & ſcribere competenter noverint, & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos eccleſiaſticis miniſteriis perpetuo inſervituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferant Deo, & Eccleſiæ inſerviendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei videbitur, diviſos juxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim, cum ei opportunum videbitur, Eccleſiarum miniſterio addicet, partim in collegio erudiendos retinebit, alioſque in locum eductorum ſufficiet; ita ut hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum Seminarium ſit. Ut vero in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituantur, Tonſura ſtatim, atque habitu clericali ſemper utentur; grammatices, cantus, computi eccleſiaſtici, aliarumque bonarum artium diſciplinam diſcent; ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & Rituum, ac Cæremoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, ut ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſint; ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata; & juxta Confeſſoris judicium ſumant Corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti: cathedrali, & aliis loci Eccleſiis diebus feſtis inſerviant,

Benedictus XIII. in cit. Conſt. *Credita* §. *Poſtremo* declaravit, ut cantus, quo Tridentinum inſtrui vult Seminarii Alumnos, ſit gregorianus. Inſuper præcepit, ut in enunciatis *Tantum* ab eodem Tridentino bonarum artium diſciplinis erudiantur, ibi.

Poſtremo ſaluberrimæ præfati Concilii diſpoſitioni inhærentes, volumus, præcipimus, & ſancimus, ut in omnibus Seminariis, tam hactenus erectis, quam in poſterum erigendis, Alumni grammatices, cantus gregoriani, computi eccleſiaſtici, aliarumque bonarum artium *tantum* diſciplina erudiantur, & ſacræ Scripturæ, Catechiſmi, aliorumque eccleſiaſticorum librorum, præſertim vero de Sacramentis, ſacriſque Ritibus, & Cæremoniis tractantium, lectioni diligenter incumbant, ut cum ad vineam Domini excolendam vocati fuerint, dignos, peritos, utileſque operarios ſeſe probare valeant, fructumque ei reddant uberrimum temporibus ſuis.

Circa legitimitatem natalium admittendorum in Seminarium juxta mentem Tridentini, adeo ſervanda eſt, ut neque legitimati pro recipiendis beneficiis in illud admitti poſſint, ut ex ſequenti declaratione Cong. Concil. *in Bracharen. 16. Martii 1595.* = Cong. cenſuit, illegitimum diſpenſatum ad beneficia eccleſiaſtica, Canonicatum, & dignitatem, non propterea diſpenſatum cenſeri, ut in Seminarium, non obſtante Decreto *cap. XVIII. Seſſ. XXIII.* recipi queat, ideoque nullo modo admitti in ipſum Seminarium ab Epiſcopo debere. =

Circa ſervitium præſtandum Eccleſiæ a dictis Alu-

[illegible] , [illegible] , aut officialibus Seminarii , vel lectoribus , magiſtris, Sacerdotibus , & Clericis , quoquomodo inſervientibus eidem Seminario , & Alumnis , vel a Seminario ſalariatis , & ſuſtentatis , ac quomodocunque retentis , uti audeant , diſtricte ſub pœna interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ vetamus , ac inhibemus . Non tamen per hoc prohibere intendimus Epiſcopo , Pontificalia exercenti , ne Cæremoniarum , magiſtro , vel Sacerdotibus a Seminario retentis , uti poſſit ; imo ut eorum opera , ac aſſiſtentia in ejuſmodi ſacris functionibus libere uti valeat , plenam ipſi Epiſcopo tribuimus facultatem .

SECTIO CIX.

Eadem Seſſio XXIII. de Reform. Proſequitur idem caput XVIII.

QUæ omnia , atque alia ad hanc rem opportuna , & neceſſaria Epiſcopi ſinguli , cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum , & graviorum , quos ipſi elegerint , prout Spiritus Sanctus ſuggeſſerit , conſtituent ; eaque ut ſemper obſerventur, ſæpius viſitando, operam dabunt . Diſcolos, & incorrigibiles , ac malorum morum ſeminatores acriter punient ; eos etiam , ſi opus fuerit , expellendo, omniaque impedimenta auferentes , quæcunque ad conſervandum , & augendum tam pium , & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur , diligenter curabunt .

Circa intellectum , & executionem hujus Tridentinæ ſanctionis , reſpicientis tam deputationem duorum Canonicorum , quam eorumdem officium , & conſilium ab Epiſcopo adhibendum, ad petitionem Capituli cathedralis Salernitanæ inter alia propoſita fuerunt S.Congregationi Conc. duo ſequentia dubia , ut *lib. VI. decretor. pag.* 22. relata etiam *tom. VII. Reſolutionum dictæ Cong. a Liverzani in Tricarien. adminiſtrationis Seminarii* die 24. *Mart.* 1736.*pag.* 212. = I.An duo Canonici electi ab Archiepiſcopo ad conſtituendam educationem puerorum Seminarii poſſint pro libito Archiepiſcopi mutari. II. An eorum conſilium adhibendum tam in conſtituendis regulis univerſalibus Seminarii , quam in electione ſingulorum puerorum introducendorum, electione Magiſtrorum, librorum legendorum , Confeſſoris punitione , diſcolorum expulſione , viſitatione , & ſimilibus = Eadem Cong. menſe Junio 1589. reſpondit = Ad I. non poſſe amoveri , niſi ex legitima cauſa . Ad II. in omnibus his eſſe adhibendos. = Idem reſpondit quoad I. dubium *in Papien.* 7.*Julii* 1591. *lib VII. pag.* 14. *& in Sarzanen.* 25. *Jun.*1639. *lib. XVI. p.*221. Quamvis autem Epiſcopus dictum conſilium teneatur adhibere , non tamen cogitur illud ſequi , nec hi duo Canonici quidquam juris habent in directione Seminarii abſque Epiſcopo , vel ejus Vicario , ut ex ſequenti decreto dictæ Cong. in *Ariminen.* 16. *Feb.* 1609. = Item reſpondit , duos Canonicos ab Epiſcopo electos ad regimen Seminarii conſtituendum , neque in receptione Alumnorum , neque in eorum ejectione , aliave re ad ipſius Seminarii directionem ſpectante , quidquam curæ habere , aut ſibi vendicare poſſe abſque Epiſcopo , vel ejus Vicario , ſed tantum debere Epiſcopum , vel ejus Vicarium , in ejuſmodi rebus ipſorum conſilium requirere , licet illud ſequi non teneatur . =

Digitized by Google

Ne Seminaria ex redditnum defectu unquam pereant, in hoc decreto ſtatuit Concilium, ut ex redditibus menſæ epiſcopalis, & Capituli, & quorumlibet beneficiorum diœceſis certa pecuniæ ſumma detrahatur, quotannis Seminario præſtanda, juxta taxam ab Epiſcopo præſcribendam cum conſilio duorum de Capitulo, quorum alter ab ipſo Epiſcopo, alter a Capitulo eligatur, ac duorum de Clero civitatis, quorum alterius electio ad Epiſcopum, alterius vero ad eumdem Clerum pertineat. Cum autem circa hujuſmodi ſanctionis praxim plura exorta fuerint dubia, emanarunt ſequentes declarationes a Cong. Conc. &

I. In Oſcen. menſe Octobr. 1585. = Alias Sac. Congr. ad interpretationem decret. *cap. XVIII. Seſſ. XXIII.* cenſuit, Epiſcopum Oſcen, cum conſilio deputatorum teneri tam circa inſtitutionem, diſciplinam, & mores Clericorum, quam circa temporalium rerum adminiſtrationem providere: ſufficere tamen, quod Epiſcopus hujuſmodi conſilium requirat, eorumque conſilio adhibito, poſſe Epiſcopum ſtatuere, & deliberare, quæ pro prudentia ſua magis expedire judicaverit: exactionem vero, quæ fit pro Seminario, ad ſolum Epiſcopum pertinere. Dubitatur modo, mortuo Epiſcopo, & in Sede vacante, ad quem pertineat erectio, & adminiſtratio dicti Seminarii, & videtur, quod pertineat ad Capitulum, quia, Sede vacante, Capitulum fungitur vice Epiſcopi tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, *cap. penult. & ult. de Supplen. neglig. Prælat. in VI. Et cap. Is, qui de elect. in VI.* = Sacra Cong. cenſuit, pertinere ad Capitulum. = *ut in lib. IV. decr. pag.* 84. Idem declaravit *in Curien.* 5. *Octobris* 1594. *& in Nullius* 19. *Jan.* 1595. *lib. VIII. pag.* 65. *&* 97.

II. In Salernitana jam cit. §. *Circa* ad III. dubium = An alii quatuor ſint deputandi, & deputati adhibendi ſint in conſilio tantummodo in taxatione, contributione fructuum ex unione beneficiorum, ut in aliis difficultatibus, ob quas Seminarii inſtructio, vel conſervatio impediretur, aut perturbaretur; an etiam in exactione, & temporalium adminiſtratione tam dicti Seminarii, utputa, deputatione, vel expulſione miniſtrorum, & famulorum temporalium, expenſis quotidianis proviſionis bladorum, quam etiam bonorum quorumcunque, & redditunm ipſius Seminarii etiam ex beneficiis unitis, utputa locationibus, conceſſionibus, aliiſque contractibus, litibus. = ac ad IV. = An hi quatuor deputati ſint perpetui, vel etiam amovibiles, ſervata tamen ratione Concilii in eorum electione, & dicta electio ſpectet ad Capitulum. = Reſpondit ad III. = teneri Epiſcopum adhibere Deputatorum conſilium tam circa inſtitutionem, diſciplinam, & mores, quam temporalium rerum adminiſtrationem. Ad IV. eſſe perpetuos. Nec poſſunt amoveri, niſi ex juſta, & legitima cauſa, ut etiam declaravit *in Papien.* 7. *Julii* 1591. *lib. VII. pag.* 74. *III. In Giennen.* 14. *Feb.* 1644. *ut lib. VIII. pag.* 14. = Sacra &c. cenſuit, uniones factas Seminario abſque conſilio eorum quatuor, quos jubet Concilium adhiberi, minime valere. =

III. *In Ferrarien.* 3. *Martii* 1644. *dicto lib. VIII. pag.* 16. = Sacra &c. cenſuit, in unionibus beneficiorum faciendis Seminario, ſatis eſſe ſervare formam traditam a Concilio *cap. XVIII. Seſſ. XXIII. de Refor.* nec requiri conſilium Capituli. =

IV. *In Panormitana menſe Sept.*, & Octobr. 1587. cenſuit = incertos redditus parochialium non eſſe pro Seminario taxandos. =

V. *In Limana* 22. *Jun.* 1622. = Sacra &c. ſæpius reſpondit ex diſtributionibus quotidianis nihil eſſe contribuendum Seminario = etiamſi eis omnes Canonicorum redditus conſtent, ut declaravit *in Avellinen.* 15. *Januarii* 1601. Idem reſpondit ad hoc dubium ſibi quarto loco propoſitum ab Epiſcopo Burgi S. Donnini 10. April. 1625. = an imponenda ſit (taxa) ſuper tertia parte fructuum Canonicatuum, quæ converſa fuit in diſtributiones quotidianas. =

In hoc tamen caſu Cardinalis de Luca *Diſcur. XXV. ad hoc idem cap. XVIII. Tridentini n.* 14. ita notat. = Id autem intelligendum venit, ubi (diſtributiones) tales ſint, ut ad ſervitii portionem recipiantur, adeo ut præfata ratio adaptetur, quodque earum diminutio non beneficiatorum, ſed ipſius Eccleſiæ præjudicium concerneret, quia nempe alias ipſum ſervitium negligeretur. Secus autem, ubi etiam redditus, alias de ſui natura certi, conſiſtentes in fructibus bonorum ſtabilium in notabili quantitate more præbendarum, in quas forte antiquitus diſtributio eſſet, ex majori, nimiumque commendabili

motis

Digitized by Google

Cum itaque .... Nos ...., univerſis, & ſingulis locorum Ordinariis Italiæ, Inſularumque adjacentium, hac noſtra perpetuo valitura Conſtit. diſtricte injungimus, præcipimus, & mandamus, ut in Cathedralibus, in quibus Seminarium hactenus erectum non fuit, illud quamprimum erigi, ac omnino inſtitui curent: ubi vero jam reperitur erectum, ſed congruis redditibus ad Alumnorum, Magiſtrorumque ſuſtentationem neceſſariis inſtructum non eſt, de iis, ut infra, opportune provideant. Utroque igitur caſu, nimirum tam pro erectione novi Seminarii, quam pro ſupplemento redditūum Seminarii jam erecti, taxam cum conſilio duorum de Capitulo, & totidem de Clero conficiant, a memorato Trident. Conc. *cap: XVIII. Seſſ. XXIII. de Reform.* præſcriptam, incipiendo ab integris fructibus menſæ epiſcopalis, & abſque ullo diſcrimine proſequendo, juxta normam ibidem expreſſam, & provide conſtitutam. Eidem vero taxæ omnia, & ſingula beneficia ſecularia, & regularia per quoſcunque, etiam Venerabiles Fratres Noſtros S. R. E. Cardinales, necnon Noſtros, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Familiares, & Cameræ noſtræ Apoſtol. Clericos, Miniſtros, ac Officiales quoſcunque, præſentes, & futuros, obtenta, & in poſterum obtinenda, ac omnia inſuper beneficia ſecularia Prioratibus, Commendis, vel Bajulivatibus Ordinis Fratrum S. Joan. Hieroſolymitani, quomodocunque unita, aut de cætero unienda, necnon fructus, ac redditus Confraternitatum laicorum, ex certis fundis, & capitalibus provenientes (non autem ſummas pecuniarias, quæ a Confratribus quolibet menſe, vel anno, vel per modum eleemoſynæ, vel in vim ſtatutorum contribuuntur) ſubjici, & ad illius ſolutionem perpetuo teneri decernimus, ſtatuimus, & mandamus. Declarantes ab ea exemptos eſſe debere Regulares pro iis tantum beneficiis, vel fructibus, quorum ratione ipſis Apoſtol. Sedes diſerte, ac expreſſe, & ex cauſa vere, ac proprie onerosa indulſit, ut ab onore taxæ pro Seminario exempti ſint.

Porro ejuſmodi taxa juxta locorum qualitatem reſpondere debeat ſummæ ſcutorum trium pro quolibet centenario proventuum beneficii; & ſi neceſſitas urgeat, augeatur etiam uſque ad ſummam quinque pro centenario; itaut nunquam minor ſcutis tribus, neque major ſit ſcutis quinque pro quolibet centenario, & anno; ac in illius confectione regula, a Triden. Conc. in prædicto *cap. XVIII.* ſancita, accurate, & adamuſſim obſervetur. Donec autem nova hæc taxa confecta, & a Congregatione a Nobis deputata, ut infra dicetur, approbata fuerit alia taxa, quam Seminarium antea exigere conſueverat, omnino perſolvatur. Cæterum novæ taxæ exactio ſemper committatur perſonæ fide, & facultatibus idoneæ, ab Epiſcopo, & cathedralis Eccleſiæ Capitulo ſpecialiter approbandæ, & deputandæ, ita quidem, ut quoties Exactor hujuſmodi negligens, aut minus idoneus repertus fuerit, illius culpam idem Epiſcopus, & Capitulum portare debeant, & pro non exactis, atque deperditis reſpective de proprio teneantur, liceatque Seminario tam contra Exactorem, quam contra deputantes, eorumque hæredes, quocunque tempore agere, nedum pro deperditis, ſed etiam pro non exactis ad præciſam taxæ faciendæ normam, & quantitatem.

Præterea Epiſcopi, & Capitula portiones, ſeu quotas ſibi obtingentes, juxta præ-

tatis, & dignitatis fuerint, etiam juriſpatronatus eccleſiaſtici, vel quomodocunque af-fecta, & diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ reſervata, ſine tamen ullo divini cultus, ac illa obtinentium præjudicio. Hæc porro unio fiat ſtatim, & ante eorumdem beneficiorum vacationem: nempe uniantur beneficia primo loco vacatura uſque ad certam annui redditus quantitatem, in ipſa unione ſpecificandam, quæ, computata taxa inſufficienti, ſatis eſſe poſſit ſuſtentationi certi numeri Alumnorum pro unoquoque Seminario deſignatorum; ipſaque unio, ſtatimac beneficia prædicta quomodocunque vacaverint, debitum, atque integrum ſortiatur effectum, fel. rec. Clementis VIII. ac Urbani VIII. necnon aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum, Prædeceſ. Noſtror., Conſtitutionibus, vel decretis in contrarium facientibus, non obſtantibus.

Cæterum conſiderantes monaſteria, Prioratus, & beneficia conſiſtorialia, necnon aliqua alia indiſpenſabiliter neceſſaria eſſe, ac fore pro congrua ſuſtentatione S. R. E. Cardinalium, & Miniſtrorum, Romano Pontifici, & Sedi Apoſtol, actualiter inſervientium, volumus, & declaramus, quod Abbatiæ, Prioratus, & monaſteria conſiſtorialia, ſeu beneficia, quovis modo Apoſtolica auctoritate commendata, & ad præſens obtenta; ac in futurum obtinenda per antedictos S. R. E. Cardinales, ſeu veros, & proprios Papæ Familiares, Nuncios Apoſtolicos, & Prælatos Congregationum, quibus iidem S.R.E. Cardinales interſunt, Secretarios dumtaxat, memoratis Seminariis uniri, & applicari numquam poſſint, & uniones, quas forſan fieri contigerit, nullæ, ac irritæ prorſus ſint: firma in reliquis remanente libertate, & facultate uniendi, ſervata tamen forma ſuperius expreſſa, & non aliter) cætera omnia beneficia, etiam, ut præfertur, affecta, & reſervata, vel alias ad proviſionem, ac diſpoſitionem Sedis Apoſtol. quomodolibet pertinentia.

Quod ſpectat ad unionem beneficiorum Sedi Apoſtol. reſervatorum, non pigeat Epiſcopos, legere animadverſa a Bened. XIV. *lib. IX. cap. VII. de Synod. Diœc. edit. an. 1755.* a n. IV. ad VII. ſed potiſſimum n. VIII. per hæc verba =

„ Hæc itaque ſtatuta, ac definita habentur,
„ pro eo quod pertinet ad unienda Seminariis bene-
„ ficia eccleſiaſtica Apoſtolicæ Sedi reſervata, aut
„ affecta, nec aliud quidquam hic addere neceſſe
„ eſſet, niſi fel. rec. Pontifex Benedictus XIII. pro
„ Epiſcopis Italiæ, & Inſularum adjacentium, Con-
„ ſtitutionem edidiſſet, quæ incipit *Creditæ nobis*,
„ quæque ordine 87. extat in Appendice ad Conci-
„ lium Roman. ab ipſo habitum in Baſilica Latera-
„ nen. an. 1725. Per eam ſiquidem Conſtitutionem
„ prædictis Epiſcopis jus tribuit uniendi Seminario.
„ = *Beneficia ſimplicia cujuſcunque qualitatis,*
„ *& dignitatis fuerint, etiam juriſpatronatus ec-*
„ *cleſiaſtici, vel quomodocunque affecta, & diſpo-*
„ *ſitioni Sedis Apoſtolicæ reſervata &c. fel. rec.*
„ *Clementis VIII. ac Urbani pariter VIII. necnon*
„ *aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum*
„ *Prædeceſſor. noſtror. Conſtitutionibus, vel decre-*
„ *tis, in contrarium facientibus, non obſtanti-*
„ *bus &c.*

„ = Quæ verba nonnullis Italiæ Epiſcopis
„ anſam dederunt, ut ſibi tributam putarent fa-
„ cultatem uniendi Seminario quælibet benefi-
„ cia ſimplicia, nondum vacantia, licet quocun-
„ que modo Sedi Apoſtolicæ affecta, & reſer-
„ vata; ſublatis nimirum de medio, per ver-
„ ba ſuperius recitata, contrariis Clementis VIII.
„ & Urbani VIII. decretis, in ſupra citatis eorum
„ Conſtitutionibus contentis. Verum advertendum
„ eſt, præfatum Bened. Pontif. in eadem Conſtit.
„ *Creditæ nobis*, decreviſſe, ut antequam ad bene-
„ ficiorum unionem procedatur, non ſolum ſtatuta,
„ & impoſita eſſe debeat taxa, a Trid. præſcri-
„ pta, & quidem ad rationem ſaltem trium annuo-
„ rum ſcutorum pro quolibet centenario fructuum;

„ ve-

Digitized by Google

SECTIO CXI.

Eadem Seſſio XXIII. de Reformat. proſequitur idem cap. XVIII.

QUod ſi cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarii erectione, ejuſque conſervatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſolvere detrectaverint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat; & ut quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, ubicunque fieri poterit, promoveatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem redditum hujus Seminarii Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero civitatis deputatis...... Si vero in aliqua provincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non poſſit, Synodus provincialis, vel metropolitanus, cum duobus antiquioribus Suffraganeis, in Eccleſia metropolitana, vel alia provinciæ Eccleſia commodiori, unum, aut plura collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis collegium commode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educentur...... Poſtremo, ſi vel pro unionibus, ſeu pro portionum taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam hujus Seminarii inſtitutio, vel conſervatio impediretur, aut perturbaretur, Epiſcopus cum ſupra deputatis, vel Synodus provincialis pro regionis more, pro Eccleſiarum, & beneficiorum qualitate, etiam ſupraſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum neceſſaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Circa diſpoſita in his tribus capituli partibus, hodie attendenda eſt laudata Conſtit. *Credita*, in qua ſtatuitur in omnibus prædictis caſibus recurrendum eſſe ad Congregationem, ab eo erectam pro Seminariis &c.

SECTIO CXII.

Seſſio XXIV. de Reform. Matrimonii.

Canon. II.

SI quis dixerit, licere chriſtianis plures ſimul habere uxores, & hoc nulla lege divina eſſe prohibitum, anathema ſit.

Pœnæ ſtatutæ contra eos, qui mentito nomine, & cognomine, prima adhuc uxore vivente, tranſeunt ad ſecundas nuptias, habentur in ſequenti Urbani VIII. Conſtit. data *ſub die* 20. *Junii* 1637.

Digitized by Google

„ nimirum vix annis decem ab illius promulgatione „ elapſis , ab Archiepiſcopo Beneventano interro-

„ ipſi quoque damnantur ad triremes per quinquennium, aut brevius tempus pro delicti qualitate. =

SECTIO CXIII.

Eadem Seſſio XXIV. de Refor. Matrimonii ,

Canon. XII.

SI quis dixerit , cauſas matrimoniales non ſpectare ad judices eccleſiaſticos , anathema ſit .

Qui autem judices eccleſiaſtici ſtatuantur , notabitur infra ex Conſtitutionibus Benedicti XIV. poſt cap. X. Seſſ. XXV. de Refor.

SECTIO CXIV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrimonii caput I.

TAmetſi . . . . . . Sancta Synodus . . . . Sacri Lateran. Conc. ſub Innoc. III. celebrati veſtigiis inhærendo , præcipit , ut in poſterum , antequam matrimonium contrahatur , ter a proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus feſtivis in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publice denuncietur , inter quos matrimonium ſit contrahendum : quibus denunciationibus factis , ſi nullum legitimum opponatur impedimentum , ad celebrationem matrimonii in facie Eccleſiæ procedatur ; ubi Parochus , viro , & muliere interrogatis , & eorum mutuo conſenſu intellecto , vel dicat , ego vos in matrimonium conjungo , in nomine Patris , & Filii , & Spiritus Sancti ; vel aliis utatur verbis , juxta receptum uniuſcujuſque provinciæ ritum . Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio , matrimonium malitioſe impediri poſſe , ſi tot præceſſerint denunciationes ; tunc vel una tantum denunciatio fiat : vel ſaltem Parocho , & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus matrimonium celebretur . Deinde ante illius conſumationem denunciationes in Eccleſia fiant , ut , ſi aliqua ſubſunt impedimenta , facilius detegantur , niſi Ordinarius ipſe expedire judicaverit , ut prædictæ denunciationes remittantur : quod illius prudentiæ , & judicio S. Synodus relinquit .

Huic decreto præcipienti , ut antequam matrimonium contrahatur , ter a proprio Parocho tribus continuis diebus feſtivis in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publice denuncietur , acceſſit decretum Congregationis , habitæ coram Innocentio XII. an. 1697. confirmatum a Clemente XI. ac inſuper innovatum

vatum

ſentiam impendentes, refert idem Benedictus *lib. XII. de Synod. Diæc. cap VI. n. 2.* ibi . = Parochus au-
,, tem matrimonio intereſſe præſumens , cui legiti-
,, mæ non præceſſerint denunciationes , ſuſpenſio-
,, ne ab officio, triennio duratura, aut etiam gravio-
,, ri pæna plecti jubetur *in cit. cap. Cum inhibitio* ,
,, *§. final.* a qua quidem ſuſpenſione , cujus tempus
,, eſt a jure determinatum , non poſſe eumdem intra
,, triennium ab Epiſcopo abſolvi , docent Sanchez ,
,, *de matrim. lib. III. diſp. LII. n. 2.* Gutierrez *de matrim. cap. LXXV. n. 22.* & Pontius *lib. V. cap.*
,, *XXXVII. n. II.* Ipſis vero contrahentibus , quia
,, Eccleſiæ mandatum in re ſane gravi contemnunt ,
,, condignam pœnitentiam injungendam , *in eodem*
,, *cit. §. final.* ſtatuitur . Teſtibus tamen , qui ejuſ-
,, modi matrimoniis aſſiſtunt , nulla pœna neque a
,, Conc. Lateranen. neque a Tridentino reperitur
,, impoſita : at nihilominus pleræque diæceſanæ Sy-
,, nodi etiam in illos duxerunt animadvertendum
,, pæna excommunicationis latæ ſententiæ . Quam-
,, vis porro Soto *in IV. diſt. XXVIII. quæſt. I. art. 2.*
,, *§. Quo igitur* , abſonum viſum ſit , a particulari
,, Synodo illam in prædictos teſtes irrogari pænam,
,, a qua infligenda Concilia generalia abſtinuerint ,
,, ac proinde præfatas Conſtitutiones irritas exiſti-
,, maverit . Rectius tamen earumdem validitatem
,, propugnat, atque a Soti argumentis vindicat San-
,, chez *cit. lib. III. diſp. XXXXVI. n. 8.* etenim ,
,, cum teſtes præfati aſſiſtentiam præſtent matrimo-
,, nio ab Eccleſia interdicto , graviter profecto in
,, Eccleſiæ leges delinquunt ; quapropter ſynoda-
,, les Conſtitutiones , eorum culpam debita coer-
,, centes pæna , nihil agunt contra Canones , ſed
,, Canones ipſos tuentur, ac fovent : ſicuti animad-
,, vertit etiam Fagnan. *in cit. cap. Sicut olim. n. 78. de accuſat.* ubi loquens de Synodo provinciali ,
,, quæ in re , quam in præſens verſamus , non plus
,, auctoritatis habet, quam diæceſana , ait : = Non
,, tamen horum poteſtas adeo reſtringitur , quin
,, multa ſtatuere poſſint circa ea , quæ totam pro-
,, vinciam concernunt , præter Jus commune . . . .
,, ſuiſque decretis Jus commune adjuvare , adden-
,, do novas pœnas , vel antiquas augendo . =

Idem tamen Pontifex loc. cit. *cap. V. n. 4.* animadvertit , quod ſtatuere quidem poteſt pænam excommunicationis ipſo facto incurrendæ , non tamen adjecta declaratione , ut ſtatim evitandi ſint , licet non fuerint publice , & nominatim denunciati , cum ex celebri Extravaganti *Martini V. Ad evitanda* , edita in Concilio Conſtantienſi , evitandi dumtaxat

lum in loco , in quo contrahendum eſt matrimonium , ſed etiam in loco originis contrahentium, ex decreto Cong. Conc. *in Senogagl. denunciationum 29. Januar. 1684. lib. decretor. XXXV. pag. 28.* declaratur tamen non eſſe neceſſario faciendas in loco originis , ſed ſatis eſſe , ſi fiant in loco domicilii , quando mora contrahentium fuit continua per plures annos, Terræ Guaſtallæ *lib. XI. pag. 183. & in Vercellen. 6. Maji 1719. lib. LXIX.* =

Item faciendæ ſunt in ambabus parochiis, quando contrahentes ſunt diverſarum parochiarum, ex declaratione ejuſdem Cong. dub. ad cap. I. *Seſſ. XXIV. de Refor. Matrim. Poſit. LXXV.*

Pro matrimonio contrahendo ab Oblatis Conſervatorii, vel mulieribus, ſive puellis in eo educationis gratia degentibus, debent fieri in parochia, intra cujus limites ſitum eſt Conſervatorium, *in Salernitana Jurium parochialium 19. Auguſti 1702. lib. decret. ejuſd. Congr. LII.*

Quod autem ſpectat ad dies feſtivos , & tempus Miſſæ ſolemnis , in quibus eas fieri hic præſcribitur a Trident. laudata Cong. declaravit , fieri poſſe etiam tempore , quo eiſdem diebus feſtivis canuntur Veſperæ : ſicut & diebus ferialibus , ſi Ordinarius judicaverit ex cauſa diſpenſare , *in Avenionen. menſe Octobri 1686. ad XIII. dub. lib. IV. pag. 187, & in Ravennaten. lib. II. pag. 260.*

Duas tamen faciendi eodem die , & tempore non poteſt Epiſcopus , ſive ejus Vicarius generalis facultatem dare, deficiente cauſa legitima ad eas remittendas , etiamſi ſit in uſu ex quacunque cauſa , etiam levi, talem facultatem concedere , niſi timeatur malitioſe impediri poſſe matrimonium , vel alia ſimilis cauſa ſubſit Ordinario, in *Vicen. 20. Aprilis 1606. Poſit. LXXVIII. pag. 323. ad hoc cap. 1.*

Circa diſpenſationem vero , ſeu remiſſionem harum denunciationum, quam idem Triden. relinquit prudentiæ, & judicio Ordinarii, notanda ſunt ſequentia præfatæ Cong. decreta .

Poſſunt remitti ab Epiſcopo tam ante, quam poſt contractum matrimonium , ſed ante conſumationem *in Peruſina lib. II. pag. 16.*

Poſſunt remitti, cum ſenex contrahit cum juvene , vir nobilis cum fæmina ignobili , vel cum quis timet conſanguineos , vel contrahit cum concubina , vel meretrice : cum hæ cenſeantur cauſæ ſufficientes ad illas remittendas, *in Hieracen. lib. II. pag. 143.*

Poſſunt etiam remitti ab Epiſcopo ex alia cauſa, quam expreſſa a Concilio ; dummodo ſit æque gravis , & major ea, quæ eſt expreſſa, in *Novarien. 1609. lib. II. pag. 73.*

Cau-

Digitized by Google

tantum denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus teſtibus præſentibus matrimonium celebretur; & deinde ante illius conſumationem denunciationes in Eccleſia fiant, ut ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur. Præterea, licet Epiſcopo relictum ſit omnimode ſuper denunciationibus diſpenſare, hæc tamen facilitas non a ſola diſpenſantis voluntate pendet, ſed a Trident. coercetur arctis prudentiæ, diſcretique arbitrii legibus: quod idem eſt, ac legitimam cauſam diſpenſationis requirere,

Nota, quod cum Tridentinum in hoc decreto relinquat prudentiæ, & judicio Ordinarii remiſſionem harum denunciationum, non ſemel ortum eſt dubium, an nomine Ordinarii hic veniat etiam Prælatus inferior Epiſcopo, vere *Nullius*, tertiæ ſcilicet ſpeciei, proprium territorium ſeparatum habens, ac juriſdictionem quaſi epiſcopalem exercens: & quamvis Cong. Conc. pluries negative reſponderit, ut juxta relata a Fagnan. in *Cap. III. Cum inhibitio de Clandeſt. deſponſat. num. 9.*) in Farfen. an. 1573. cum approbatione Greg. XIII. ei innixi rationi = *quia Abbas Commendatarius Farfen. Ordinarius non eſt* =, ac in *Virdunen.* 29. *Febr.* 1602. *lib. X. decret. pag.* 26. poſterius tamen iterum exorto hoc eodem dubio in *Nullius Baren.* dicta Congr. 2. *Martii* 1624. affirmative reſpondit per hæc verba = Sac. Congr. cenſuit, referendum Sanctiſſimo Domino noſtro, quod Congre. declaravit, Prælatos Inferiores Nullius diœceſis, proprium territorium, ac Juriſdictionem quaſi epiſcopalem habentes, poſſe legitimis ex cauſis denunciationes matrimoniales remittere. *Tom.* 12. *decret. pag.* 163. a tergo. = Unde cum hæc declaratio, & approbatio ſit poſterior illa, quam fecit Greg., huic citra omnem dubitationem ſtandum eſt.

Quod autem hodie ceſſaverit ratio, ob quam dictus Greg. declaraverat, Abbatem Commendatarium Farfen. caruiſſe facultate remittendi præfatas denunciationes, *quia Ordinarius non eſt*, ideo probat Card. Petra *in Comment. ad Conſt. IV. Caliſti III. Sect. II. a n.* 43. *ad* 46. quia dictus Abbas eſt *in propria qualitate Nullius cum territorio ſeparato, & ſic in dicta tertia ſpecie conſtitutus*, eidemque hujuſmodi facultatem competere ex ſententia ejuſdem Cong. Conc. ibi = Proinde in Synodo diœceſana Farfen. *n.* 1686. *cap.* 14. *de Sacram. matrim. n.* 5, *&* 11. reſervata fuit eadem facultas eidem Abbati Commendatario, & denegata Vicario ejuſdem, & ſic ſupponitur facultas in Abbate; *Sanchez cit. n.* 13. *Guttierez cit. n.* 15., & dictam facultatem in Abbate præſuppoſuit Sac. Congr. Conc. in *Farfen. Matrim.* 15. *Januar. &* 26. *Martii* 1707., prout potuiſſe Vicarium Farfen. diſpenſare, nedum in denunciationibus (niſi fuiſſet reſervata talis facultas in Synodo ipſi Card. Abbati) imo etiam & concedere facultatem alicui Sacerdoti, non proprio Parocho, aſſiſtendi in matrimoniis, prout competit Vicariis hujuſmodi Abbatiæ vere Nullius, & ipſis Abbatibus. =

Ex hactenus allegatis conjice, an, non obſtante ſequenti decreto Cong. Conc. in Toletana Menſe Majo 1587. = Cong. cenſuit ſolum Epiſcopum remittere poſſe denunciationes, non autem ejus Vicarium generalem; licentiam autem contrahendi coram alio Sacerdote, quam Parocho, poſſe concedere generalem etiam Epiſcopi Vicarium = poſſit Vicarius generalis, ſive ex vi ſui officii, ſive ex ſpeciali conceſſione Epiſcopi, ſi id huic a Synodo reſervatum fuiſſet, remittere denunciationes.

SECTIO CXV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. proſequitur idem cap. I.

QUi aliter, quam præſente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus teſtibus, matrimonium contrahere attentabunt, eos S. Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit; & hujuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat.

Cum

Digitized by Google

[illegible] ad validi-tatem matrimonii ſufficere præſentiam ſolius Parochi proprii ſponſæ, quando matrimonium in parochia ſponſæ contrahitur, ſimiliter ſufficere præſentiam ſolius Parochi ſponſi, ſi modo matrimonium contrahitur in parochia ipſius ſponſi.

Idem cenſuit in Tornacen: *menſe Jan.* 1590. *lib. VI. pag.* 73., *&* 7. *Feb.* 1609.

II. In Aquilana 16. *Feb.* 1595. *lib. VIII. pag.* 104. In ead. Cong. propoſito dubio, an validum cenſeri debeat matrimonium celebratum in Parochia mulieris coram Sacerdote habente licentiam a Parocho, & præſertim cum parochiæ viri, & mulieris ſint in diverſis diœceſibus conſtitutæ, omnes fuerunt ejus ſententiæ, ut matrimonium celebratum coram Sacerdote de licentia Parochi viri in parochia mulieris, etiamſi in diverſis diœceſibus ipſæ parochiæ conſtitutæ ſint, valeat.

III. In Mutinen. *Matrimonii* 18. *Novemb.* 1702. Propoſito altero dubio, an proprius Parochus contrahentium debeat eſſe ille, in cujus parochia habent domicilium, an potius in cujus parochia ambo originem traxerunt, cenſuit debere eſſe illum domicilii, nullumque declaravit matrimonium contractum coram Parocho originis amborum, *lib. LVII. pag.* 463.

Domicilium autem aquiritur etiam per unum diem, imo ſtatim ac quis incipit habitare in loco, animo tamen ibi ſtabiliter, ſeu perpetuo habitandi, *L. XX. ff. ad municip. L. cives cod. de incolis*. Unde qui ruſticationis, aut valetudinis recuperandæ, aut rei familiaris negotia tractandi cauſa degit in aliquo loco, nequit contrahere matrimonium coram Parocho illius loci, ut etiam pluries declaravit eadem Cong. 1. *Decemb.* 1640. *Lib. XVI. pag.* 470., *&* 471. *Sacra &c.* inhærendo declarationibus alias factis, reſpondit, Parochum ruralem non eſſe proprium, & verum Parochum, quando rus itur cauſa recreationis, vel pro ruſticanis negotiis, ideoque matrimonium valide coram hujuſmodi Parocho celebrari non poſſe, partibus tamen dentur declarationes antiquæ, ſcilicet.

In una Florentina, Sacra &c. cenſuit, quod Parochus ruralis non eſt verus Parochus, quando rus itur cauſa recreationis, vel pro ruſticanis negotiis.

In Florentina ſimiliter reſpondit, Parochum ruralem non eſſe proprium Parochum, ideoque matrimonium coram eo celebratum fuiſſe nullum.

In una Abulen. Sacra &c. cenſuit, non valere matrimonium contractum coram Parocho loci, ubi contrahentes reperiuntur non animo ibi domicilium contrahendi.

V. Habens duo domicilia in diverſis parochiis, & in utraque æqualiter ſe collocat, V.G. in hyeme in uno, & æſtate in altero juxta communem DD. ſententiam valide contrahit coram alterutro Parocho, quia uterque utroque tempore eſt proprius ejus Parochus; quamvis conveniens ſit, ut contrahat coram illo, in cujus parochia degit tempore celebrationis matrimonii, *Maſch. Inſtit. Canon. Lib. IV. tit. III. de Clandeſ. Deſpon. n.* 19.

VI. Validum eſt matrimonium contractum coram Parocho loci, ubi quis moratur tamquam Prætor, Judex, ſeu Medicus, ex declaratione ejuſdem Cong. relata a Bened. XIV. *Inſtit. Eccleſiaſt. XXXIII. §. Secundo contingit*, qui idem cum communi dicendum eſſe ait de contractu a Profeſſore alicujus facultatis, diſcipulis, famuliſque, licet exteris, cum domicilium, vel quaſi domicilium inibi acquirant, ſi per aliquod temporis ſpatium in eodem loco verſentur.

VII. Nullum eſt contractum a detentis in carceribus loco dumtaxat cuſtodiæ, coram Parocho, intra cujus parochiæ limites ſiti ſunt carceres. Validum tamen, ſi perpetuo, vel ad tempus pro pœna detenti ſint, ex decreto ejuſd. Cong. ſub die 26. *Martii* 1707. *in Farſen. matrim.* promulgato in additione ad cap. III. Statuti Cleri romani de jur. eligen. ſepult. poſt §. IX.

VIII. Nullum eſt contractum a puellis expoſitis, & detentis in hoſpitio ſpuriorum coram Capellano ejuſd. hoſpitii, ut ex ſequenti d. Cong. decreto, lib. *Decretor. XIX. pag.* 124. his verbis extenſo. = ſub die 11. Aprilis 1651. Gubernatores hoſpitalis expoſitorum civitatis Eugubinæ aſſerentes, Sacerdotem ibi in confeſſarium deputatum cum approbatione Epiſcopi huc uſque puellis expoſitis adminiſtraſſe matrimonia, prævijs denunciationibus in Eccleſia ipſius hoſpitalis, ſupplicant pro declaratione, hujuſmodi matrimonia coram eodem Sacerdote celebranda eſſe, & non coram Rectore Eccleſiæ parochialis, intra cujus limites d. hoſpitale exiſtit. Sacra &c. cenſuit matrimonia dictarum puellarum eſſe celebranda coram proprio Parocho, non autem coram d. Cappellano hoſpitalis =

IX. Idem dicendum eſt de matrimoniis puellarum, quæ in aliis hoſpitiis ſervantur, illorumque proventibus aluntur, & dotantur, ſi non contrahatur coram Parocho, cujus ditioni eadem hoſpitia cooptantur, cum hæ, paterno domicilio relicto, tamquam filiæ eorumdem hoſpitiorum haberi poſſint, ut probat laudatus Benedictus cit. Inſtit. §. *quinto matrimonia*.

X. Quam-

Digitized by Google

nentiæ Veſtræ, interpoſita etiam Sacræ Cong. auctoritate, ex monaſteriis abeant, licet Ordinario minime ſubjectis, & ad parentum domos revertantur. =

Si tamen dificile ſit id exequi, ſi puella habeat domicilium paternum, maternum, vel fraternum, tunc matrimonium contrahendum eſt coram Parocho dicti domicilii: ſi vero non habeat, tunc coram Parocho, intra cujus parochiam ſitum eſt monaſterium, ut cit. Additione ſtatuti Cleri Romani. In primo autem caſu denunciationes faciendæ erunt juxta Eccleſiæ conſuetudinem in utraque parochia= ubi nempe domicilium, & monaſterium poſita ſunt.

XI. Idem dicendum eſt de matrimoniis contrahendis a Juvenibus, qui in Seminariis, & Collegiis educantur, ac a famulis, & ancillis, quæ penes dominos vitam traducunt.

XII. Si contingat matrimonium contrahendum eſſe in Xenodochio a conſtitutis in gravi vitæ periculo, ut æternæ ſaluti proſpiciant, non levis eſt controverſia, an contrahi poſſit coram Capellano ejuſdem Xenodochii, an coram Parocho, in cujus ditione hoc ſitum eſt. In hoc caſu deputandus erit ab Epiſcopo, coram quo contrahendum ſit, ne periculo nullitatis exponatur; laudatus Benedictus in cit. Inſtit. XXXIII.

XIII. Nullum eſt matrimonium contractum coram Capellano exercitus a militibus exiſtentibus ſive in expeditione actuali, ſive in ſtatione, vel præſidiis, non ſervata forma Conc. Trident. *cap. 1. Seſſ. XXIV. de refor. matrim.*, ubi hoc eſt publicatum, juxta decretum alias editum 26. *Septem.* 1602. *ad III.* a Clem. VIII. approbatum. *Dub. Juriſdictionis Capellanorum exercitus 6. & 20. Mart.* 1694. *lib. XLIV. pag.* 79. *& 110. & dub. matrimonii 7. & 30. Maji & 30. Julii* 1701. *pag.* 236. 268. 414. *& 3. Septem.* 1703.

XIV. Item nullum eſt contractum coram Sacerdote deputato a Parocho, qui ignorabat illius deputationem, quæ etiam ignorabatur ab altero ex contrahentibus; *in Nullius 15. Aprilis 1625. lib. XIII. pag.* 435.

Decembris 1593. *ad* III. *in Marianen.* 29. *Martii* 1653. *lib.* VII. *pag.* 139. *& lib.* XIX. *pag.* 137. *&.* 240.

XX. Item contractum coram Parocho de mandato Epiſcopi, qui credebat eſſe proprium Parochum contrahentium, cum re vera non eſſet, *dub. matrim.* 9. *Septem.* 1684. *lib. XXXIV. pag.* 303.

XXI. Item contractum de licentia Vicarii generalis coram Vicario curato, licet hic nullius ex contrahentibus ſit Parochus, *in Piſtorien.* I. *&* 22. *Aprilis* 1719. *ad* I. *lib.* LXIX.

XXII. Item coram coadjutore Parochi deputato ad Sacramenta adminiſtranda in genere, ſicut & coram Capellano habente facultatem ab Epiſcopo eadem ſacramenta in genere adminiſtrandi, *in Aquinaten.* 10. *Junii* 1591. *lib.* VII. *pag.* 18. *& in Nullius* 16. *Martii* 1630. *lib.* XIV. *pag.* 259.

XXIII. Item coram Parocho, cujus proviſio nulla prætenditur defectu Examinatorum ſynodalium, *in Ceneten.* 31. *Julii* 1627. *lib.* XIII. *pag.* 305.

XXIV. Item eſt validum contractum coram Parocho notorie fornicario, & ſuſpenſo, *in Dramoven. lib.* III. *pag.* 31.

XXV. Item contractum coram Parocho publice hæretico, ubi Tridentinum non eſt publicatum; ſecus autem, ubi eſt publicatum, *Dub.* 19. *Maji* 1572. *Poſit. LXXV. ad cap.* 1. *ſeſſ.* XXIV. *de reform. matrim.*

XXVI. Item validum eſt contractum in parochia mulieris, ubi dictum Tridentinum non eſt publicatum, licet in parochia viri publicatum fuerit, *Dub. ad idem cap.* 1. *Poſit. LXXV.*

XXVII. Licet ad valide contrahendum matrimonium ſervanda ſit forma in tranſcripto Tridentini decreto præſcripta, ex ſequenti tamen declaratione Benedicti XIV. *ſub die* 4. *Novem.* 1741. relata in ejus Bullario *tom.* 1. ſub num. XXXIV. matrimonia inita in Holandia, & Belgico contracta, & contrahenda inter utrinque hæreticos, vel inter catolicum, & hæreticum, etiam non ſervata prædicta forma, valida ſunt, ibi.

Matrimonia . . . . . Cum igitur Congr. præfata (Concilii nempe) ſub die 13. Maji currentis anni 1741. coram Sanctitate ſua fuerit habita, idem Sanctiſſimus D. N. ſpatio aliquo temporis ad rem ſecum expendendam accepto, hanc nuper declarationem, & inſtructionem exarari præcepit, qua veluti certa regula, ac norma, omnes Belgii Antiſtites, Parochi, earumque Regionum Miſſionarii, & Vicarii Apoſtolici deinceps in hujuſmodi negotiis, uti debeant.

§. II. Pri-

Digitized by Google

Eccleſiæ unum ſe recipere, eodem, quo antea, conjugali vinculo ipſos omnino teneri, etiamſi mutuus conſenſus coram Parocho catholico ab eis non renovetur; ſin autem unus tantum ex conjugibus, ſive maſculus, ſive fæmina convertatur, neutrum poſſe, quamdiu alter ſuperſtes erit, ad alias nuptias tranſire.

§. III. Quod vero ſpectat ad ea conjugia, quæ pariter in iiſdem Fæderatis Belgii Provinciis, abſque forma a Tridentino ſtatuta contrahuntur a Catholicis cum Hæreticis, ſive catholicus vir hæreticam fœminam in matrimonium ducat, ſive catholica fæmina hæretico viro nubat, dolens in primis quammaxime Sanctitas ſua, eos eſſe inter Catholicos, qui inſano amore turpiter dementati, ab hiſce deteſtabilibus connubiis, quæ S. Mater Eccleſia perpetuo damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorſus ſibi abſtinendum non ducunt, laudanſque magnopere zelum illorum Antiſtitum, qui ſeverioribus propoſitis ſpiritualibus pænis, Catholicos coercere ſtudent, ne ſacrilego hoc vinculo ſe ſe Hæreticis conjungant; Epiſcopos omnes, Vicarios Apoſtolicos, Parochos, Miſſionarios, & alios quoſcunque Dei, & Eccleſiæ fideles Miniſtros in iis partibus degentes ſerio, graviterque hortatur, & monet, ut Catholicos utriuſque ſexus ab hujuſmodi nuptiis in propriarum animarum perniciem ineundis, quantum poſſint, abſterreant, eaſdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire ſatagant. At ſi forte aliquod hujus generis matrimonium, Tridentini forma non ſervata, ibidem contractum jam ſit, aut in poſterum (quod Deus avertat) contrahi contingat, declarat Sanctitas ſua, matrimonium hujuſmodi, alio non concurrente canonico impedimento, validum habendum eſſe, & neutrum ex conjugibus, donec alter eorum ſupervixerit, ullatenus poſſe, ſub obtentu dictæ formæ non ſervatæ, novum matrimonium inire. Id vero debere ſibi potiſſimum in animum inducere conjugem catholicum, ſive virum, ſive fæminam, ut pro graviſſimo ſcelere, quod admiſit, pænitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, conetur que pro viribus alterum conjugem a vera fide deerrantem ad gremium catholicæ Eccleſiæ pertrahere, ejuſque animam lucrari, quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportuniſſimum foret, ſciens de cætero, ut mox dictum eſt, ſe iſtius matrimonii vinculo perpetuo ligatum iri.

§. IV. Ad hæc declarat Sanctitas ſua, ut quidquid hactenus ſancitum, dictumque eſt de matrimoniis, ſive ab Hæreticis inter ſe, ſive inter Catholicos, & Hæreticos initis in locis Fæderatorum Ordinum dominio in Belgio ſubjectis, ſancitum, dictumque, intelligatur etiam de ſimilibus matrimoniis extra fines dominii eorumdem Fæderatorum Ordinum contractis ab iis, qui addicti ſunt Legionibus, ſeu militaribus copiis, quæ ab iiſdem Fæderatis Ordinibus tranſmitti ſolent ad cuſtodiendas, muniendaſque arces conterminas, vulgo dictas *di Barriera*. Ita quidem, ut matrimonia ibi præter Tridentini formam ſive inter Hæreticos utrinque, ſive inter Catholicos, & Hæreticos inita, valorem ſuum obtineant, dummodo uterque conjux ad eaſdem copias, ſive Legiones pertineat. Et hanc declarationem vult Sanctitas ſua complecti etiam civitatem Moſæ Trajectenſis, a Republica Fæderatorum Ordinum, quamvis non jure dominii, ſed tantum oppignorationis, ut ajunt, nomine poſſeſſam.

§. V. Tandem circa conjugia, quæ contrahuntur vel in regionibus Principum catho-

Digitized by Google

Parochus aliquos deſponſaret, ita tollatur juriſdictio ipſius Parochi, ut ad contrahendum matrimonium contra talem prohibitionem non ſit legitimus Parochus.

II. Utrum matrimonium, in quo intervenerit Vicarius Parochi, non invitus, ſed volens contra prohibitionem tantum Ordinarii, ſit validum, vel potius invalidum, quia non intervenit Sacerdos habens juriſdictionem, cum ſit ſublata ab Ordinario.

III. Si innuitus, & compulſus per vim adſit Sacerdos, dum contrahitur matrimonium, præcedente, vel non præcedente dicta prohibitione, utrum tale matrimonium ſubſiſtat.

IV. Si Sacerdos adfuerit, nihil tamen eorum, quæ agebantur, vidit, neque audivit, utrum tale matrimonium valide contrahatur, vel potius tamquam ſine Sacerdote nullius ſit ponderis, & momenti.

ſi aſſiſtentia auctoritativa per Concilium requiratur, & non nuda, vel caſualis præſentia.

Reſponſa.

Ad I. Valere matrimonium contractum coram Parocho, cui interdictum eſt ab Epiſcopo, ne interveniat. Ad II. Eſſe validum. Ad III. Subſiſtere. Ad IV. Non valere, ſi Sacerdos non intellexit, niſi tamen affectaſſet, non intelligere. Ad V. valere etiam ſi Parochus alia de cauſa adhibitus ſit ad illum actum.

Reſponſum datum ad IV. convenit cum alio ejuſdem Cong. edito 29. *April.* 1593. in cauſa Uliſiponen. = S. Cong. cenſuit, ſi vera ſint, quæ narrantur, & Parochus affectaverit non intelligere, matrimonium valere *lib.* VII. *pag.* 106.

SECTIO CXVI.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. Proſequitur idem cap. I.

PRopterea eadem S. Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem ſacerdotalem, in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent; ſtatuitque, benedictionem a proprio Parocho fieri; neque a quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi poſſe, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel privilegio non obſtante. Quod ſi quis Parochus, vel alius Sacerdos, ſive regularis, ſive ſecularis ſit, etiam ſi id ſibi ex privilegio, vel immemorabili conſuetudine licere contendat, alterius parochiæ ſponſos ſine illorum Parochi licentia matrimonio conjungere, aut benedicere auſus fuerit, ipſo jure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu a quo benedictio ſuſcipienda erat, abſolvatur.

Circa benedictionem, ad quam recipiendam hic Tridentinum hortatur conjuges ante traductionem mulieris ad domum viri, ortum eſt dubium, an poſt traductionem ſit permittenda; S. Cong. ejuſdem Conc. *an.* 1594. cenſuit, non eſſe permittendam *lib.* VIII. *pag.* 115.

Cum autem hic præcipiatur, dandam eſſe a proprio Parocho, vel ab alio Sacerdote de ipſius licentia, aut Ordinarii, ortum eſt & hoc aliud dubium, a quo Parocho danda eſſet in caſu, quo ante traductionem, nondum ea recepta, conjuges mutaverint domicilium, illamque peterent, an ſcilicet a Parocho domicilii uxoris, coram quo matrimonium contraxerunt, an a Parocho novi domicilii, in quod

Digitized by Google

HAbeat Parochus librum , in quo conjugum , & teſtium nomina , diemque , & locum contracti matrimonii deſcribat , quem diligenter apud ſe cuſtodiat .

Ab hoc præcepto excipiuntur hodie matrimonia , *Conſcientiæ* nuncupata , quorum deſcriptio facienda eſt in libro, penes Epiſcopum dumtaxat ſecreto cuſtodiendum, juxta Conſtit. Benedicti XIV. relatam *part. I. pag.*503.

SECTIO CXVIII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. cap. II.

DOcet experientia propter multitudinem prohibitionum , multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia , in quibus , vel non ſine magno peccato perſeveratur , vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur . Volens itaque S. Synodus huic incommodo providere : & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens , ſtatuit, ut unus tantum , ſive vir, ſive mulier juxta SS. Canonum inſtituta , vel ad ſummum unus , & una baptizatum de baptiſmo ſuſcipiant ; inter quos , ac baptizatum ipſum , & illius patrem , & matrem , nec non inter baptizantem , & baptizatum , baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur .

Hoc decretum ſtatuens , cognationem ſpiritualem contrahi tantum inter ſuſcipientem de baptiſmo, & baptizatum , illiuſque patrem , & matrem , nec non inter baptizantem , & baptizatum, hujuſque patrem , & matrem , declaratum eſt a S. Pio V. Conſtit. = *Sanctiſſimus* = 20. *Aug. Et cum illius* „ 28. *Novem.* 1566. = nullum ſcilicet oriri cognationis impedimentum inter quaſcunque alias perſonas , tam ex parte ſuſcipientis , quam baptizantis , & baptizati , in dicto Concilio nominatim non expreſſas ; ac proinde non oriri inter maritum , vel uxorem ſuſcipientis , & baptizatum , nec inter maritum , vel uxorem ſuſcipientis , & patrem , ac matrem baptizati , ut aliquando dubitatum fuerat . Textum habes part. I. pag. 521.

SECTIO CXIX.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. Proſequitur idem cap. II.

PArochus , antequam ad baptiſmum conferendum accedat , diligenter ab iis , ad quos ſpectabit , ſciſcitetur , quem , vel quos elegerint , ut baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant ; & eum , vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittat ; & in libro eorum nomina

Digitized by Google

quam communiorem, contrahi ſcilicet a mandante, non a procuratore, ut declaravit in *Nullius* 15.

[...]dem part. I. pag. [...]

S E C T I O   C X X.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. cap. III.

JUſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, ubi ſponſalia, quacunque ratione valida non erunt, S. Synodus prorſus tollit: ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant; quoniam in ulterioribus gradibus jam non poteſt hujuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſervari.

Hoc Decretum ſtatuens, nullum oriri impedimentum publicæ honeſtatis, ubi ſponſalia non ſunt ex quacunque ratione valida; & ubi valida ſunt, non excedere primum gradum, declaratum eſt ab eodem S. Pio V. Conſtit. *Ad Romanum* 1. *Jul.* 1568. hoc ſcilicet decretum eſſe omnino intelligendum, & procedere in ſponſalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio per verba de præſenti, etiam non conſumato; ſed in hoc durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, in quibus de jure veteri ante idem Conc. decretum introductum erat, Textum babes part. I. pag. 482.

S E C T I O   C X X I.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. cap. IV.

PRæterea S. Synodus eiſdem, & aliis graviſſimis de cauſis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit, ad eos, tantum, qui in primo, & ſecundo gradu conjunguntur, reſtringit. In ulterioribus vero gradibus ſtatuit, hujuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Hoc decretum, reſtringens impedimentum affinitatis ortum ex fornicatione ad primum, & ſecundum tantum gradum, ac ſtatuens matrimonium contractum in ulterioribus gradibus non dirimi, confirmatum eſt ab eodem Pontifice S. Pio Conſtit. *Sanctiſſimus*; qui ulterius Conſtit. *Ad Romanum Pontificem* 28. *Novembris* 1566. declaravit idem intelligendum eſſe de matrimonio contrahendo. Textum habes parte I. pag. 532.

Nota, quod per hoc Tridentini decretum moderata eſt Decretalis Concilii Avernarienſis, celebrati tempore Pipini apud Wermeriam in Pago Silvanectenſi, relata *in cap. Siquis I. De eo, qui cognovit &c.* ſtatuentis inter alia committentem inceſtum cum conſanguinea ſive uxoris, vel mariti, ipſo facto privari jure petendi debitum gonjungale, non explicando gradum conſanguinitatis, cum ex cit. Trident. decreto non privetur, niſi inceſtus commiſſus fuerit cum conſanguineis conjugis in primo, vel ſecundo gradu, quandoquidem reſtrinxit affinitatem ex copula

la

Digitized by Google

ignoranter id fecerit, ſiquidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eiſdem ſubjiciatur pænis; non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facile experiatur, cujus ſalubria præcepta temere contempſit. Si vero, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit. In contrahendis matrimoniis, vel nulla omnino detur diſpenſatio, vel raro, idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu numquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

Huc ſpectat ſequens Conſtit. S. Pii V. *Sanctiſſimus 20. Aug. 1566.* pro exprimendis gradibus propinquioribus in diſpenſationibus matrimonialibus impetrandis.

Sanctiſſimus..... attendens per quandam Conſtitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuæ Prædeceſſorem editam, qua cavetur, quod in diſpenſationibus matrimonialibus, pro diverſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite provenientibus gradibus conjunctis non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti, prout in dicta Conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione juris communis, & laudabili, ac antiquo Romanæ Curiæ ſtylo nimium recedi, ac favorem matrimonii debitum reſtringi. Volenſque propterea juri, & ſtylo prædictis, necnon piæ me. Gregorii XI, & Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ Prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonii, quantum cum Deo poteſt, favere, ſtatuit, & ordinavit, quod de cætero in quibuſcunque diſpenſationibus, quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres, invicem diverſis prohibitis conſanguinitatis, & affinitatis, aut mixtis, ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, aut Sede Apoſtol. impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis, commiſſionibuſque deſuper etiam locorum Ordinariis faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere; obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis juxta Gregorii, & Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi Conſtitutiones, quas, quoad hoc innovavit, & inviolabiliter obſervari mandavit, diſpenſationeſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his, cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus hujuſmodi non expreſſionem, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe; ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde, acſi in literis, ſeu commiſſionibus hujuſmodi de proximiore, ſeu utroque gradu ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet.

Circa vero veritatem exprimendam in dictis diſpenſationibus ſpectat ſequens altera Conſtitutio ejuſdem Pontificis *ſub die 5. Decem. 1566.*

Cum

Digitized by Google

modo intervertunt, aut immutant, depravantur, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquent, pænam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pæna falſi, ut præmittitur, puniant, cum poteſtate citandi, etiam per edictum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, aliaque dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Hæc piana Conſtitutio, quamvis videatur pertinuiſſe dumtaxat ad Procuratores, ſolicitatores, & ſcriptores S. Pænitentiariæ, a qua tunc diſpenſationes matrimoniales concedi ſolebant, etiam in foro externo, nihilominus extenſa eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Ad Apoſtolicæ 25. Feb.* 1742. ad omnes negotiorum geſtores, puniendos pæna falſi, ſi in exponendis earumdem diſpenſationum cauſis deliquerint, onerata conſcientia executorum dictarum diſpenſationum circa verificationem cauſarum expoſſitarum.

Pro regula ſervanda in petendis prætatis diſpenſationibus placet hic referre ſummatim tradita a Remigio *Maſchat*, *inſtit. Canon. lib. IV. in tractatu de diſpenſationib. matrimonialib. §. III. pag.* 428. una cum Additionibus meis ibidem poſt verbum *Terrorem* relatis.

,, Exprimi debet genus impedimenti: & ſi plura
,, impedimenta ſunt diverſæ, vel etiam ejuſdem ra-
,, tionis, omnia exprimenda ſunt probabilius, & tu-
,, tius in eadem ſupplicatione, non vero unum in u-
,, na, & alterum in altera: nam concurſus plurium
,, impedimentorum reddit diſpenſationem multo dif-
,, ficiliorem: & aliunde cuique diſpenſationi tacita
,, ineſt conditio, = ſi aliud non obſtet: = obſtaret
,, autem aliud impedimentum, de quo mentio non
,, eſt facta. Ita Sanchez, allegans declarationem
,, S. Congr. & *Vinc. de Juſtis* ſtylum Curiæ Rom.
,, Unde I. exprimi debet conſanguinitatis, vel affi-
,, nitatis genus: ſecus alterum pro altero poſitum,
,, maxime ſi affinitas ponatur loco conſanguinitatis,
,, invalidam reddit diſpenſationem. II. Exprimi de-
,, bet, ſi ſponſus cognovit duas ſorores ſponſæ, vel
,, ſi ſponſus ex baptiſmo ſuſcepit prolem ſponſæ,
,, & hæc prolem ſponſi &c. III. Exprimi debet, ſi
,, concurrant impedimenta diverſæ rationis; ut ſi
,, Oratores ſint conſanguinei, & affines ſimul, vel
,, laborent impedimento criminis &c. = Nec ob-
,, ſtat, = quod unum impedimentum tolli poſſit ſi-
,, ne altero, ſicut una excommunicatio abſque al-
,, tera: nam ita tolli non ſolet, quia Papa non in-
,, tendit diſpenſare, niſi tota gravitas impedimento-
,, rum exprimatur. Secus eſt in excommunicatione,
,, ad quam tollendam ſufficit exponere cauſam,
,, ob quam incurſa eſt.

,, Si petatur diſpenſatio ſuper impedimento con-
,, ſanguinitatis, I. Exprimi debet linea recta, vel
,, tranſverſa, gradus æqualis, vel inæqualis, an ſit
,, ſecundus, tertius, vel quartus mixtus cum pri-
,, mo &c: nam in gradu propinquiori difficilior eſt di-
,, ſpenſatio, uti etiam in gradu ſecundo, vel tertio
,, mixto cum primo &c. II. Si tamen poneretur gra-
,, dus propinquior loco remotioris, v. g. tertius lo-
,, co quarti, valeret diſpenſatio; quia propinquior
,, includit remotiorem. III. Si gradus quartus con-
,, currat cum primo, exprimendus eſt ex Conſt. S. Pii
,, V. incip. = *Sanctiſſimus* 20. *Auguſti* 1566. quæ
,, tamen non extenditur ad caſum, quo gradus quin-
,, tus concurrit cum primo; quia in tali gradu non
,, eſt neceſſaria diſpenſatio. Si vero gradus tertius
,, concurrat cum ſecundo, hoc non expreſſo, valet
,, quidem diſpenſatio, ſed ſuper hoc valore impetra-
,, ri debent literæ pontificiæ, declaratoriæ hujus
,, valoris, antequam diſpenſatio ab executore facta,
,, eſt invalida; ita *Corr.* cum praxi Curiæ. Oppo-
,, ſita ſententia Sanchez. Gobat. Pontii. Tambur. &
,, aliorum ſervire poteſt pro illo caſu, quo talis de-
,, claratio non eſt neceſſaria, ut quia nullum time-
,, tur ſcandalum, neque res iſta delata eſt ad forum
,, contentioſum; neque publice conſtat, quod Ora-
,, tores omiſerint exprimere gradum tertium mi-
,, xtum cum ſecundo: nam, ut ait Engel, literæ illæ
,, declaratoriæ requiruntur dumtaxat ad ſcandalum
,, tollendum. Nec obſtat cit. Conſtit. Piana; nam ibi
,, invalidatur diſpenſatio, ſi mentio non fiat gradus
,, primi mixti cum ſecundo, tertio, aut quarto.
,, IV. Si copula allegatur pro cauſa, exprimi debet,

,, an

Digitized by Google

eſt. In dicta tamen Conſtitutione voluit ſic diſpenſatos debere poſtea obtinere literas declaratorias ſuper gradu propinquiore reticito, quod ſcilicet diſpenſationi non obſtaſt juxta diſpoſita a Greg. XI. & Clem. VI. quamvis, his literis omiſſis, matrimonium ſit validum: conjuges tamen ſeparandi ſunt, donec eædem literæ obtineantur. Ad tramites hujus pianæ regulæ: ita etiam reſolvit Cong. Conc. *in Lucaorien. nullit. matr. in Theſ. reſol. ejuſd. Cong.* 28. *Mart.* 1722. *tom.* II. *pag.* 143. ubi in calce folii d. diei adnectitur eruditiſſimum votum pro hac validitate Bened. XIV. tunc præfatæ Congreg. Secretarii.

" Si petatur diſpenſatio ſuper affinitate (ita pro-

mento dirimente, etiam cum conditione diſpenſationis obtinendæ, nullam parere obligationem, itaut uterque conjugum liber ſit ad ineundum alia ſponſalia, ut declaravit Cong. Conc. in *Brugnaten. ſponſalium* 26. *Jan.* 1709. *lib. LIX. Decretor. pag.* 17. & noviſſime in Januen. *Sponſalium* 12. *Decem* 1733. *in Theſaur. reſolut. ejuſdem Cong. tom. VI. pag.* 206.

Nota II. neque nullam inducere obligationem tamquam vera ſponſalia, ſi matrimonium contractum ſit coram teſtibus, ſine Parocho, etiam copula ſubſecuta, *in Meſſanen. lib. II. pag.* 11. *& in Nullius* 8. *Junii* 1595. *lib. VIII. pag.* 130.

SECTIO CXXIII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. cap. VI.

DEcernit S. Synodus, inter raptorem, & raptam, quandiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit, eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & favorem præbentes ſint ipſo jure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces: & ſi Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſive eam in uxorem duxerit, ſive non duxerit, decenter, arbitrio judicis dotare.

Circa raptores notanda ſunt ſequentia Cong. Concilii decreta, ſcilicet.

I. Raptores quarumcunque mulierum, etiam ſi eas non rapiant ad effectum contrahendi cum ipſis matrimonium, ſed ob alias cauſas, ſunt ipſo jure excommunicati. *Dub. Poſ.* 74. 254. *ad c.* 6. *ſeſſ.* 24. *de refor. matrim.*

II. Si obtineant diſpenſationem, nulla facta mentione raptus in ſupplicatione, diſpenſatio eſt ſubreptitia, & Epiſcopus debet denegare executionem, etiamſi rapta ſit ſeparata a raptore, & libera conſentiat eum in virum habere. *Dub.* 10. *Novembris* 1583. *d. Poſ.* 74. 254. *ad d. c.* 6. *Seſſ.* 24. *de ref. matrim.*

III. Raptori non obſtare raptum ad contrahendum matrimonium cum puella rapta, conſtito, quod raptus fuerit executus, nedum conſentiente, ſed, & ſolicitante ipſa puella, reſpondit S. Cong. *in Ruben. Raptus, & Cenſurarum* 3. *Martii* 1714. *d.* 64.

SE-

Digitized by Google

ſitionis, juſſu Clementis X. editum, *Cum alias* 21. *Auguſti* 1670. *in quo* §. *Si contrahentes* poſt n. 15. circa vagorum matrimonia hæc ſtatuuntur.

Si contrahentes ſunt vagi, non procedatur ad licentiam contrahendi, niſi doceant per fides Ordinariorum ſuorum eſſe liberos, & in aliis ſervata forma Conc. Trident. *in cap. VII. Seſſ.* XXIV.

de partibus, non admittantur, niſi ſint munita ſigillo, & legalitate Epiſcopi ordinarii, & recognita, ſaltem per teſtes, qui habeant notam manum, & ſigillum, & attente conſideretur, quod fides, ſeu teſtimonia bene, & concludenter identificent perſonas, de quibus agitur.

SECTIO CXXV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. cap. VIII.

GRave peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere: graviſſimum vero, & in hujus magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum, uxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu vivere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo S. Synodus opportunis remediis provideat, ſtatuit hujuſmodi concubinarios, tam ſolutos, quam uxoratos, cuiſcunque ſtatus dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi, poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſejunxerint, excommunicatione feriendos eſſe, a qua non abſolvantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſevere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſive conjugatæ, ſive ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinariis publice vivunt, ſi ter admonitæ, non paruerint; ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel diæceſim, ſi id eiſdem Ordinariis videbitur, invocato, ſi opus fuerit, brachio ſeculari, ejiciantur: aliis pænis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Hoc decretum, ſtatuens ſive conjugatos, ſive ſolutos viventes cum concubinis, ſi ter admoniti eas non ejecerint, excommunicandos eſſe, nec abſolvendos, donec re ipſa ſe ab eiſdem ſejunxerint, & ſi non paruerint, præter pænas contra adulteros, & concubinarios inflictas, graviter puniendos eſſe pro modo culpæ ab Ordinariis: ſicuti & ipſas concubinas ſive conjugatas, ſive ſolutas, etiam nemine requirente, extra oppidum, vel diæceſim, eorumdem Ordinariorum arbitrio ejiciendas, ampliatum eſt a Siſto V. Conſtit. *Ad Compeſcendum* 30. *Octobris* 1586. cujus textum habes ſupra poſt *cap. III. Si vir de Adulter. & ſtupro* part. 1. pag. 664.

SE-

Digitized by Google

creatos teneri ad fidei profeſſionem ante literas expeditas, declaratum eſt a Pio IV. Conſtit. *Injunctum* 13. *Novemb.* 1564. præſcribente formam hujuſmodi emittendæ profeſſionis, & a Greg. XIV. *Conſtit. Onus* 15. *Maji* 1591. declarante etiam modum, apud quem, & ad quem transmittenda ſit Romam hæc profeſſio.

Pariter dictum decretum ampliatum eſt ab eodem Pio cit. Conſtitut. *Injunctum*, extendente hoc onus, & formam ad præficiendos regimini monaſteriorum, conventuum, domorum, & aliorum quorumcunque locorum regularium, etiam militarium.

inter alias ab eodem proſcriptas 2. *Martii* 1679. = Cum dixit Concil. Trident., eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis utiles ipſi judicaverint, ad Eccleſias promovent; Concilium, vel primo videtur per hoc digniores non aliud ſignificare velle, niſi dignitatem eligendorum, ſumpto comparativo pro poſitivo; vel ſecundo, locutione minus propria, ponit digniores, ut excludat indignos, non vero dignos; vel tandem loquitur tertio, quando ſit concurſus. =

SECTIO CXXVII.

Eadem Seſſio XXIV. de Refor. cap. II.

PRovincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controverſiis componendis, aliiſque ex ſacris Canonibus permiſſis, renoventur. Quare Metropolitani per ſe ipſos, ſeu, illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine præſentis Concilii, & deinde quolibet ſaltem triennio, poſt octavam Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore, pro more provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia ſua cogere: quo Epiſcopi omnes, & alii, qui de jure, vel conſuetudine intereſſe debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſet, convenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprovinciales prætextu cujuslibet conſuetudinis ad metropolitanam Eccleſiam in poſterum accedere inviti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubjiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis intereſſe debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obſervent: & obſervari faciant.

In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia ſalva, atque integra maneant.

Circa Concilia provincialia quolibet triennio, cogenda, ut hic præſcribit Tridentinum, jam notatum eſt parte I. pag. 558. & ſeq.

In eo autem, quod ſtatuit, ut Epiſcopi nulli Archiepiſcopo ſubjecti, vicinum aliquem Metropolitanum ſemel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis intereſſe debeant, declaratum eſt a Congregatione, habita coram Bened. XIII. 28. *Maji* 1725. ut ex ejuſdem Cong. reſponſis, per extenſum relatis a Bened. XIV. *lib. XIII. de Synodo diac. cap. VIII. n. 14. edit. an.* 1755.

I. Archiepiſcopos, qui non habent Suffraganeos, non teneri eligere Metropolitanum ad effectum conveniendi in ejus Concilio provinciali.

II. Sex Cardinales Epiſcopos urbium, Romæ adjacentium, non teneri, ut ſupra.

SYnodi quoque diæceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur; ratione tamen parochialium, aut aliarum ſecularium Eccleſiarum, etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicunque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint, pœnas, ſacris Canonibus ſancitas incurrant.

Cira Synodum diæceſanam, quam Tridentinum quotannis hic cogi præcipit, notatum eſt pariter parte I. pag. 559.

Cum autem ſimul declaret, teneri ad eam accedere etiam omnes exemptos, eximatque dumtaxat Abbates, qui ſubduntur Capitulis generalibus, uti ſunt Regulares, in dubium revocari nequit, Abbates ſeculares, intra Epiſcopi diæceſim exiſtentes, quibuſvis exemptionibus, & privilegiis ſuffultos ab hoc acceſſu ſe eximere non poſſe, niſi ſpecialiter, & expreſſe ab eodem exempti ſint, ut ex declaratione Cong. Conc. in *Mantuana* 1680. relata in folio diei 23. *Aug. 1727. tom. IV. Theſaur. reſolut. ejuſdem Cong. pag.* 112. §. 7. *ac in Cremonen. Synodi* 5. *Aprilis* 1732. *ad IV. & V. dubium in eod. Theſaur. tom. V. pag.* 321. *& tom. VI. ſub. die* 29. *Aug.* 1733. *pag.* 162.

Quod autem ſpectat ad Abbates Regulares, ſi iſti una cum monaſteriis, quæ regunt, ſunt omnino exempti a juriſdictione Epiſcopi, ita ut eadem monaſteria coaleſcant in unum corpus, ſeu conficiant unam communitatem, cujus ſingula membra ſubdantur Capitulo generali ejuſdem Ordinis, certum eſt juxta hoc Tridentini decretum, cogi non poſſe ad itereſſendum Synodo. Si vero præficiantur monaſteriis, quorum quodlibet ſolitarium eſt, nullam nimirum cum aliis Ordinis monaſteriis conjunctionem habens, nullum ſocietatis, & mutuæ communicationis vinculum, atque ideo eorumdem monaſteriorum Prælati nullum Superiorem agnoſcant, cujus Capitulo ſubjiciantur, cujus generis plura extra Italiam reperiuntur, ii tenentur ad Synodum accedere, cum primos, non hos exemerit Trident. ut probat Benedictus XIV. *lib. III. cap. I. de Synod. Diæc.* n. 8. Quam diſtinctionem exacte ſervandum eſſe etiam ſtatuit Cong. Concil. *in cauſa Regularium* 19. *Novembris* 1604. ſequenti decreto, relato *lib. X. Decretor. ejuſdem Cong. pag.* 102. *a tergo* = Sacra &c. cenſuit, quoad primum eſſe injungendum omnibus Regularibus, qui vel Capitulis generalibus non ſubduntur, vel curam animarum exercent, ut ad Synodos diæceſanas accedant ſub pœna privationis vocis activæ, & paſſivæ, ipſo facto incurrendæ, atque aliis pœnis, arbitrio Epiſcoporum imponendis, etiam excommunicationis, adeo, ut jus declarandi, atque pœnas imponendi ad Epiſcopos, non obſtante quacunque exemptione, pertineat, eiſdemque Epiſcopis jus ſit prædictos Regulares, qui nullis Capitulis ſubduntur, abſolute cogere ad diæceſanæ Synodi obſervationem: eos vero, qui ratione curæ animarum interfuerint, ad ſervanda ea omnia, quæ in Synodo decreta fuerint circa curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum. =

His monaſteriis ſimile erat monaſterium Evaſenſe Ordinis S. Benedicti diæc. Vigorienſis in Anglia; cujus Abbas, licet exemptus fuiſſet ab Epiſcopi juriſdictione, eo quod dictum monaſterium, in quo profeſſionem emiſerat, Apoſtol. Sedi erat immediate ſubjectum, non ideo declaratus fuit ab Innoc. III. exemptus ab onere intereſſendi Synodo Epiſcopi Vigorienſis, eo quia inferiora monaſteria, quibus præerat, non probata fuerint exempta ab ejuſdem Epiſcopi juriſdictione, ut videre eſt in Decretali laudati Innocentii, relata in cap. XVII. *Ex ore, de privileg.* quod conjungendum eſt, cum cap. III. *Audiſtis, De in integrum reſtit.* & cum cap. XV. *Audiſtis, de Præſcrip.* pertinentia ad eamdem ſpeciem. =

Eadem interpretatio quoad membra inferiora non exempta, facienda eſt de Decretali Honorii III. Epiſcopo Aſſiſiaten ſcripta, relata in cap. XVI. *Conquerente, de Offic. Ordin.*

Cum

Digitized by Google

ſtolica, tenore præſentium, declaramus, & ita ab omnibus, ad quos pertinet, ſervari præcipimus.

Cui definitioni concinit deciſio Cong. Conc. in cauſa *Pientina Synodi*, ſic relata a laudato Benedicto loco mox cit. cap. II. n. 4. = Inſtante Promotore Synodi diæceſanæ Pientinæ pro declaratione, an Superiores parvorum conventuum teneantur accedere ad Synodum diæceſanam, quatenus fuerint vocati ab Epiſcopo, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, datæ fuerunt literæ pro informatione Ordinario, qui retulit, Guardianum Minorum Conventualium S. Quirici, ad Synodum diæceſanam die 24. Septem. proxime elapſi acceſſitum, comparviſſe per Procuratorem, aſſerendo, non teneri accedere, eo quia Fratres Minores Convetuales obſtringi non poterant legibus ſynodalibus; Priorem vero Servorum B. M. V. ſe excuſaſſe per epiſtolam, ex quo dietim viſitationem generalem ſui cœnobii expectabat; & denique Patrem Guardianum Conventualium civitatis Pientinæ, abſque ulla hæſitatione Synodo interfuiſſe: unde EE. VV. exorat, ut ne Superiores hujuſmodi parvorum conventuum ſubjectionem ſuæ juriſdictioni quodammodo excutiant, licet in iis, quæ reſpiciunt viſitationem, & correctionem ad tenorem decreti ſan. mem. Innoc. X. incipientis, *Ut in parvis*, ſemper ſuam exercuerit facultatem, declarare dignentur, illos teneri ad Synodum accedere, mediante reſolutione infraſcriptorum dubiorum.

I. An PP. Guardiani, cæterique Superiores parvorum conventuum teneantur accedere ad Synodum diæceſanam, quatenus fuerint vocati ab Epiſcopo, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato. Et quatenus affirmative.

II. An caſu, quo vocati non interveniant, ſubjacere debeant multæ in prædicta Synodo diæceſana adverſus contumaces comminatæ.

Die 16. *Junii* 1703. S. Cong. Conc., ad I. reſpondit affirmative; ad II. pariter affirmative, arbitrio Ordinarii, excepta multa pecuniaria. =

Si vero agatur de conventibus nunquam ſuppreſſis, (fundatis tamen ante decretum Urb. VIII.) in quibus actu incolent ſex Religioſi, quorum quatuor ſint Sacerdotes, eorum Superiores cogi nequeunt ad intereſſendum Synodo, cum dicti conventus non ſubdantur Ordinarii juriſdictioni juxta ſequens decretum Cong. ſuper Statu Regularium *die* 29. *Novemb.* 1657. = Sacra Cong. ſuper Statu Regularium cenſuit, conventus, nunquam ſuppreſſos, in quibus actu degunt de familia plures, quam ſex Religioſi, minime comprehendi in decreto ſan. mem. Innocentii X. quod incipit *Ut in parvis*; ac proinde locorum Ordinarios nequaquam poſſe, in vim dicti decreti, in hujuſmodi conventibus, aut illorum perſonis, ullam ſibi juriſdictionem vindicare. =

Quod decretum ſervandum eſſe declaravit etiam Cong. Conc. in cauſa *Melphitana juriſdict.* 3. *Aug.* 1686 ac in ſecunda propoſitione cit. cauſæ Pientinæ 15. *Septemb.* 1703.

Quod tandem ſpectat ad Regulares, animarum curam exercentes, quos hic Tridentinum, ſive ſubjecti ſint, ſive non, Capitulis generalibus, promiſcue, & indiſtincte Synodo intereſſe debere declarat, quæri poteſt.

I. An, ſi cura animarum per ſe exerceatur a Prælato regulari exempto, & Capitulo generali ſubjecto, ipſe nihilominus teneatur intereſſe Synodo.

II. An, ſi exerceatur per Capellanum, ejuſdem Prælati nutu amovibilem.

III. An, ſi per Vicarium ſecularem, prævia approbatione Epiſcopi, ab eodem Prælato in perpetuum deputatum.

IV. An itidem idem Prælatus intereſſe debeat, ſi cura annexa ſit non Eccleſiæ principali, ſed alteri huic acceſſorie unitæ, eaque regatur per aliquem Regularem a dicto Prælato deſignatum, & ad ejus placitum amovibilem.

V. An pariter idem Prælatus teneatur intereſſe, ſi cura adnexa quidem ſit monaſterio principali, regatur tamen per Regularem, non ab eo, ſed a Capitulo deputatum, ita ut ſine hujus facultate removeri nequeat.

VI. An tandem teneantur intereſſe Synodo vicinioris Epiſcopi Abbates præditi nobiliori exemptione tertiæ ſpeciei, cum territorio nempe ſeparato, & vera qualitate *Nullius*, ac cum facultate propriam Synodum celebrandi.

Quoad I. laudatus Benedictus loc. cit. cap. I. n. 2., jure merito ſentit, nullam fieri poſſe quæſtionem, cum manifeſte comprehenſum ſit in tranſcripto Trident. decreto.

Quoad II. eumdem ipſum Prælatum, non Capellanum intereſſe debere communiter ſentiunt DD.

Digitized by Google

S E C T I O   C X X I X.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. caput III.

In hoc capitulo agit Tridentinum, qua ratione viſitatio diæceſis ſit facienda ab Epiſcopo: circa quam placet hic referre tradita a dicto Benedicto *lib. X. cap. X. de Synod. Diac. edit. an.* 1755. *n.* 6. ibi.

„ Quæ hactenua diximus, ut quilibet videt, eo omnia collineant, ut ſcilicet a foro eccleſiaſtico omnis arceatur avaritiæ ſpecies: quem eumdem ſcopum ſemper reſpexit Sacra Congr. Conc; quotieſcunque de pecunia, quocunque nomine Epiſcopo penſitanda, in ea actum eſt. Concilium Tridentinum Seſs. XXIV. cap. III. de reform. præcepit, ut Epiſcopus ſingulis annis ſuæ diæceſis viſitationem inſtituat, quam ſi, propter ejuſdem diæceſos latitudinem, intra annum explere nequeat, biennio ſaltem abſolvat. Viſitanti autem Epiſcopo permiſit pro ſe, ſuoque honeſto comitatu, ab iis, quibus de jure id onus incumbit, procurationes exigere, ſeu moderata, & frugalia victualia recipere; relinquendo tamen arbitrio eorum, qui viſitantur, aut eadem victualia ſubminiſtrare, aut pecuniam, quam antea conſueverant, exſolvere. Hoc porro decreto non prohibetur Epiſcopus, ne intra ejuſdem anni curriculum, ſi ita neceſſarium duxerit, iterum diœceſim viſitando perluſtret, quemadmodum recte notant Fagnanus = in *cap. Cum venerabilis num.* 3. *de cenſibus* = *Pirbing.* = *in* III. *lib. Decretal. tit.* XXXIX. *ſect.* II. *n.* 94. = Cardinalis de Luca = *in Miſcell. Eccleſ. diſc.* I. *n.* 118. *&* *in Annotation. ad Concil. Trident. diſc.* V. *num* 6. = ſed, ne quiſquam Paſtorem viſitationem iterantem inſimulet, quaſi crebrius ad ſuas oves accurrat, ut eas ſæpius tondeat, non autem, ut earumdem morbis novum afferat medicamen; propterea cum Sac. Cong. Epiſcoporum, & Regul. anno 1586. tum Sac. Cong. Concil. die 19. Septem. 1682. cenſuerint, Epiſcopo bis eodem anno diæceſim viſitanti, unicam tantum deberi procurationem: examinato quippe ſequenti articulo = *An Epiſcopus, qui, ſi commode fieri poſſit, diaceſim ſuam quotannis viſitare tenetur, poſſit hujuſmodi viſitationem facere per menſem, vel circiter, antequam labatur integer annus a die peractæ ultimæ viſitationis, vel potius debeat expectare, quod anni circulus integre compleatur, antequam denuo viſitet, ita ut intra ſinguli cujuslibet anni curſum una tantum viſitatio fiat.* = Sac. Cong. Conc. prædicta die, & anno, reſpondit: = *Affirmative, ſed non poſſe recipere procurationem, neque victualia, niſi ſemel in anno.* = Cui quidem reſponſioni concinit alia, ab eadem Sac. Cong. data die prima Junii 1757. in cauſa *Policaſtren. Procurationis*, = in qua propoſita quæſtione = *An Epiſcopus, non completo anno ab ultima viſitatione, poſſit iterum eamdem Eccleſiam viſitare, & aliam procurationem a viſitandis exigere* = reſponſum fuit: = *Affirmative quoad primam partem, & negative quoad ſecundam: Theſaur. Reſolut. tom. VIII. pag.* 87. = Huc etiam pertinet, quod ab eadem Sacr. Congr. deciſum fuit quoad procurationem ſolvendam Vicario capitulari. Diximus ſuperius = *lib. II. cap. IX. n.* 5. poſſe a Vicario capitulari diæceſim viſitari poſt annum a die ultimæ viſitationis, ab Epiſcopo peractæ: ſed, quoniam non decet, ut ipſe cum tanto incedat comitatu, quanto indiget Epiſcopus, qui majori præfulget dignitate; idcirco Sac. Cong. die 28. *Julii* 1708. in cauſa = *Oſtunen. Procurationis, impreſſa tom. IX. Theſaur. pag.* 172. = reſcripſit, Vicario capitulari deberi tantum medietatem procurationum, quæ Epiſcopo ſolvi conſueverunt; tali enim pacto ſervabitur indemnis ab expenſis, quæ viſitationis cauſa occurrunt, ſed nihil lucri ex ea percipiet. =

S E-

Digitized by Google

In hac Capitulo ſtatuit, Tridentinum I. cauſas graviores contra Epiſcopos, depoſitione, aut privatione dignas, cognoſcendas eſſe tantum a Romano Pontifice, quod confirmatum eſt a S. Pio V. Conſtit. *Si de protegendis* 1. *Apr.* 1569. §. *V. ibi*.

Pontificum tamen cauſis, nobis, & Succeſſoribus noſtris reſervatis, ut re quæſita, & nobis renunciata, contra eos ad depoſitionem, & alias pænas prædictas procedamus, uti criminis atrocitas videbitur poſtulare.

Statuit II. minores cauſas, quas contra eoſdem Epiſcopos cognoſcendas, & terminandas eſſe in Concilio tantum provinciali, verum, cum hoc hodie cogi non conſueverit ob rationes allatas part. I. pag. 559. hæ quorum cognoſcendæ erunt a Romano Pontifice.

SECTIO CXXXII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reformat. cap. VI.

Liceat Epiſcopis in irregularitatibus, omnibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentioſum, diſpenſare; & in quibuſcunque caſibus occultis; etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, delinquentes quoſcunque ſibi ſubditos, in diæceſi ſua per ſe ipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſolvere, impoſita pænitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantum, non eorum Vicariis, ſit permiſſum.

Huic decreto, tribuenti facultatem Epiſcopo, aut per ſe, aut per ſuum Vicarium ad id ſpecialiter deputandum, abſolvendi ſuos ſubditos in ſua diæceſi in foro conſcientiæ a quibuſcunque caſibus ocultis, Sedi Apoſtolicæ reſervatis, & a crimine hæreſis in eodem foro per ſe ipſum tantum, derogatum eſt, quoad abſolutionem ab hæreſi, ut ex reſponſis S. Pii V. Greg. XIII., & Clem. VIII. ac pluribus S. Cong. decretis, relatis a Bened. XIV. *lib. IX. cap. IV. de Synodo diæc. n.* 4. *& ſeq. edit. an.* 1755. Poteſt tamen Epiſcopus, tamquam Inquiſitor natus contra hæreticam pravitatem reſipiſcentem hæreticum, aut ſponte coram ſe comparantem, aut ad ſuum forum quoquo modo deductum, pro utroque foro abſolvere, vel per ſe, vel per alium, ut abſolvere poſſunt Inquiſitores delegati ab Apoſtolica Sede, ut in cit. cap. de Synodo n. 3.

Item derogatum eſt etiam quoad abſolutionem a quibuſcunque aliis caſibus contentis in Bulla Cænæ, quantumvis occultis: cum enim in præfata Bulla §. *Cæterum* facultas ab iis abſolvendi expreſſe interdicatur *Epiſcopalis, vel etiam majori dignitate præditis*, derogaturque *cujuſvis Concilii decretis*, conſequens eſt, hodie Epiſcopos ab eis abſolvere non poſſe virtute hujus Tridentini decreti, quod expreſſe loquitur de occultis; textum leges in calce hujus Operis.

Quod autem dicta Bulla habeat locum etiam in occultis, jam declaratum fuiſſe teſtatur Fagnanus, ut mox dicetur.

Neque vigore prædicti decreti abſolvere poſſunt a cenſuris incurſis ob ſimoniam in Ordine, ex Conſtitutione Sixti V. *Sanctum, & ſalutare* 5. *Januarii* 1588. in qua expreſſe derogatum eſt eidem decreto.

Quam Conſtitutionem, licet Clemens VIII. redegerit ad terminos juris communis, ut alibi notavi, præſervavit tamen cenſuras, & pænas in ea latas contra ſimoniacos in Ordine.

Item

Digitized by Google

[illegible]

,, controverſiam adducunt , cum habeamus cla-
,, ram determinationem Sacræ Congregationis .
,, Præterea cum dubitaſſet Archiepiſcopus Floren-
,, tinus , an vigore *cap. VI. Seſſ. XXIV.* poſſet abſol-
,, vere quandam monialem , quæ occulte , & ad ma-
,, lum finem fregerat clauſuram , non obſtante Bulla
,, S. Pii V. quæ videtur habere locum in caſu publi-
,, co , variatum eſt ſententiis : nam ex decem Car-
,, dinalibus tres cenſuerunt , Bullam intelligendam
,, eſſe etiam in occultis , quia illius verba ſunt gene-
,, ralia , & eſt tantum exeptus caſus , niſi in mortis
,, articulo &c. Et quia jam declaratum, Bullam Cæ-
,, næ Domini , quæ prohibet ab aliis abſolvi , habere
,, locum etiam in occultis . Et quia cum Bulla ſit
,, confecta poſt Concilium , cenſetur derogaſſe Con-
,, cilio . Quatuor cenſuerunt , eam Bullam non habe-
,, re locum in caſibus occultis . Reliqui autem tres
,, dixerunt agendum cum Santiſſimo, qui declaravit ,
,, Bullam S. Pii V. habere locum etiam in occultis :
,, tamen conceſſit facultatem Archiepiſcopo abſol-
,, vendi illam monialem . Unde poſtea Congreg. ge-
,, neraliter conſulta , an ſi monialis alicujus mona-
,, ſterii, juriſdictioni Regularium ſubjecti, ſecreto de-
,, liquerit in materia clauſuræ , in foro conſcientiæ
,, abſolvi poſſit vigore ejuſdem decreti ab Epiſco-
,, po , cui tanquam delegato in iis , quæ ad clauſu-
,, ram pertinent , auctoritas tributa eſt decreto *cap.*
,, *V. Seſſ. XXIV. de Regul.* ſtante prædicta Bulla
,, S. Pii V. reſpondit = non poſſe : =

Quia vero a Fagnano non indicatur quo anno primum hic a ſe citatum decretum emanaverit, ne in dubium revocetur ejus emanatio, diligenter a me pervolutis Regeſtis Sac. Congreg. Conc. illud reperi emanatum fuiſſe menſe Jan. 1589 , in reſponſo ad poſtulatum XII . quod inter alia eidem Cong. fecit Gaſpar Vicecomes , Archiepiſcopus Mediolanenſis

[illegible] fert , confirmatam fuiſſe a Greg. XIII. Ex quibus patet , qui ſenſus fuerit Epiſcoporum poſt quaſi proximam Tridentini publicationem circa facultatem ipſis tributam a *cit. cap. VI.*

Nota I. facultate conceſſa Epiſcopo in hoc cap. uti non poſſe Epiſcopos = illarum Regionum, in quibus Concilium Tridentinum adhuc receptum non eſt quoad decreta reſpicientia diſciplinam , = ut probat Bened. XIV. *lib. IX. cap. V. de Synod. diæc. edit. an.* 1755. *n.* 2. nedum ratione , ſed etiam ex declaratione Cong. ejuſdem Concilii.

Nota II. cum Fagnan. ad *cap. XXXII. Cum illorum de ſent. excom. n.* 31. facultatem conceſſam Epiſcopo a cit. cap. VI. diſpenſandi ſuper irregularitate ex delicto occulto proveniente quoad ſuſceptionem, & miniſtrationem Ordinum non competere Epiſcopo , nondum conſecrato .

Nota III. cum eodem num. 32. & 33. neque competere Cardinalibus in Eccleſiis titularibus , & eorum ſubditis , ex declaratione Cong. Conc. confirmata a Greg. XIII. ſicuti nec aliis inferioribus juriſdictionem quaſi epiſcopalem habentibus in locis ſuæ juriſdictionis , *ſub die* 9. *Decemb.* 1582.

An autem dicta facultas competat Abbatibus regularibus , quibus de jure competit facultas minores Ordines ſuis ſubditis regularibus conferendi , idem Fagnan. loc. *cit. n.* 29. videtur ſentire , poſſe competere quoad ſuſceptionem dictorum Ordinum , & eorumdem miniſtrationem , etiamſi irregularitas contracta eſſet poſt ingreſſum in Religionem .

Circa alia quamplura dubia quoad intellectum facultatum in hoc Trident. decreto Epiſcopo tributarum adeatur Gallemart. ad hoc idem cap. & Fagnan. *in Commentario ad cap. XV. Dilectus filius, de Temporib. Ordinat. a n.* 22. *ad* 38. *& ad cap.* 11. *Henricus de Sepult. n.* 43.

Digitized by Google

ſtudeant.

De onere hic Parochis injuncto explicandi populo inter Miſſarum ſolemnia ſacra eloquia, & ſalutis monita, jam ſermo inſtitutus eſt pag. 816: & ſeq.

SECTIO CXXXIV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. caput VIII.

APoſtolus monet ...... In omnibus etiam cathedralibus Eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pænitentiarius aliquis cun unione præbendæ, proxime vacaturæ ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut licentiatus in Theologia, vel jure canonico, & annorum quadraginta, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confeſſiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

Hoc decretum ſtatuens, ut in Cathedralibus inſtituatur Pænitentiarius præditus qualitatibus hic expreſſis, ampliatum eſt a Benedicto XIII. Conſtit. *Paſtoralis* 19. *Maji* 1725. præcipiente, ut hujuſmodi præbenda in Italia, & Inſulis adjacentibus conferatur per concurſum, eo pari modo, quo Eccleſia parochialis, ibi.

Hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſancimus, ut in Cathredalibus quibuſcunque Italiæ, Inſularumque adjacentium, in quibus præbenda theologalis hactenus inſtituta non fuerit, præbenda primo vacatura, poſt ejuſdem præſentis Conſtitutionis publicationem, ſive ad Nos, Sedemque Apoſtolicam, ſive ad Ordinarium illius collatio, atque proviſio pertineat, ipſo jure, & abſque ulla alia declaratione ſit, ac eſſe cenſeatur præbenda theologalis conſtituta. Volumus inſuper, ut tam illa, quam reliquæ omnes aliæ præbendæ theologales hactenus conſtitutæ, & deputatæ conferri ſemper debeant Doctori in ſacra Theologia, vel qui infra annum doctoralem lauream in eadem facultate ſuſcipiat, & cæteroquin magis idoneo in formali concurſu ab Examinatoribus renunciato, eo plane modo, quo parochiales Eccleſiæ conferuntur. Hunc porro in finem, quotieſcunque ejuſmodi præbenda theologalis conferenda erit, per edictum publicum vocentur quicunque concurrere, & examini ſeſe ſubjicere voluerint, coram Epiſcopo, & quatuor Examinatoribus, etiamſi ſynodales non ſint, ab eodem Epiſcopo actu eligendis, ac deputandis, in theologali tamen facultate licentiatis, & valde peritis, ſive ſecularibus, ſive regularibus, & illi, qui in ejuſdem concurſu probatus, magiſque idoneus renunciatus fuerit, præbenda conferatur. Quoties autem præbendæ collatio ad S. Sedem ſpectabit, Epiſcopus ad Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem acta concurſus tranſmittere teneatur, ut ipſe vacantem præbendam illi aſſignare, atque conferre poſſit, quem cæteris digniorem, & magis idoneum in Domino judicaverit.

Quod

Digitized by Google

neglectis lectionibus reſpondentes amittat, quæ in Sacriſtiæ Eccleſiæ beneficium cedant, ac erogentur. In caſu autem gravioris contumaciæ Præbendati, liceat Epiſcopo deputare alium Theologum, Sacerdotem ſecularem, vel regularem, qui jugiter ſupplendo ejuſdem Præbendati vices, præfatis diſtributionibus potiatur.

Quoniam vero nonnulli Epiſcopi, ſicut accepimus, ut propriæ incuriæ aliquod velamen obtendant, dilatæ erectionis ejuſmodi præbendæ theologalis cauſam in tenuitatem, ac inſufficientiam præbendarum ſuarum Eccleſiarum rejicere ſolent; Nos omnem de cætero prætextum, ſive excuſationem e medio tollere, ac penitus eliminare volentes, motu ... decernimus, ſtatuimus, atque præcipimus, quod ubi præbenda theologalis, computatis etiam diſtributionibus quotidianis, ac annuum ſaltem redditum ſcutorum ſexaginta monetæ romanæ non aſcedat, pro ſumma ad hanc taxam conficiendam deficiente, iidem Epiſcopi unire poſſint, & debeant eidem præbendæ aliquod ſimplex beneficium, cujus ſupplemento prædicta ſumma conficiatur, primo vacaturum in quocunque menſe, & qualitercunque, ac quomodocunque Sedi Apoſtolicæ affectum, & reſervatum; ita tamen, ut a tali unione illa omnia beneficia, quæ pro Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, Papæ Familiaribus, Nunciis Apoſtolicis, atque Prælatis Congregationum, quibus iidem S. R. E. Cardinales interſunt, Secretariis, in alia Conſtitutione ad promovendam Seminariorum erectionem noviſſime per nos condita peculiariter reſervavimus, perpetuo reſervata, & excepta ſint, ac eſſe intelligantur, & quidquid ſecus fieri contingeret, ex nunc prorſus irritum, ac inane nullius roboris, vel momenti eſſe, ac fore decernimus, & declaramus.

Poſtremo quæcunque hactenus de præbenda theologali, & Sacræ Scripturæ lectione ſancimus, extendimus, ac adamuſſim obſervari volumus, & mandamus (congrua tamen congruis referendo) quoad inſtitutionem Canonici Pœnitentiarii in illis Cathedralibus, in quibus nondum fuerit inſtitutus, ejuſque honeſtam ſuſtentationem, concurſum, deputationem, omniaque alia ad illius officium pertinentia: & præter illa, quæ a Nobis ſuperius diſpoſita ſunt, ea inſuper, quæ Tridentina Synodus *cap.*8. *Seſſ.* 24. de reform. de hujus Miniſtri qualitate, ætate, & exemptionis a ſervitio chori conſtituit, exacte obſervari decernimus, præcipimus, & mandamus.

SECTIO CXXXV.

Eadem Seſſio XXIV. de Refor. cap. XI.

QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis pleriſque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum juriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere dignoſcuntur; decernit S. Synodus, ut, ſi quando juſtis, gravibus, & fere neceſſariis, ſuadentibus cauſis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolytatus, Comitis Palatini, Cappellani Regii, aut aliis hujuſmodi in Romana Curia, vel extra, inſignibus decorandos eſſe placuerit; nec non alios, cuicunque monaſterio obla-

Digitized by Google

ctorum beneficiorum minime intelligantur, ſed Ordinarii juriſdictioni ſubjecti permaneant: non obſtantibus quibuſcunque inhibitionibus.

Hoc decretum, ſtatuens per onorarios titulos, aut privilegia quibuſcunque conceſſa, aut concedenda nihil detractum intelligendum eſſe juri Epiſcoporum, confirmatum, eſt a S. Pio V. Conſtit. *Quamvis* 1. *Jun.* 1568. revocante etiam indulta Comitibus palatinis, & quibuſcunque officialium Romanæ curiæ collegiis conceſſa, promovendi ad doctoratus, licentiaturæ, & magiſterii gradum ad effectum conſequendi dignitates, & cætera beneficia eccleſiaſtica: textum habes ſupra pag. 919.

Circa facultatem creandi doctores in Theologia vide notata cit. pag. 919.

Huic eidem Trident. decreto acceſſit Conſtit. Gregorii XIII. *Circumſpecta* 25. *Novemb.* 1680. in qua juriſdictio Ordinariorum præſervatur in puniendis Vicariis, familiaribus, colonis, & miniſtris Fratum Militum S. Jo: Hierolymitani, ibi.

Idcirco nos huic malo, quod a prædicto Concilio multo ante prævisum fuerat, ſalubriter providere volentes .... omnia, & ſingula privilegia, exemptiones, gratias, & indulta Magiſtro, conventui, Militibus, & Militiæ dicti Hoſpitalis per quoſcunque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſa, & confirmata, necnon dicti Pii V. literas ſuper eorumdem confirmatione emanatas, ſub dat. Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris die 29. Novembris 1568. Pontificatus ſui Anno III. ad prædicti Concilii decretorum terminos, tenore præſentium reducimus, ac reducta eſſe, nihilque ex ipſis privilegiis, exemptionibus, gratiis, & indultis, Ordinariis locorum detractum eſſe, quo minus ipſorum Militum Vicarii, Capellani, Miniſtri, ſervientes, adſcripti, coloni, procuratores, & familiares Militum hujuſmodi, quibus ea jam conceſſa ſunt, & in poſterum concedi contigerit, ab ipſis Ordinariis, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, etiam extra viſitationem, quando, & quoties opus fuerit, inquiri, viſitari, puniri, & corrigi poſſint, ipſorumque Ordinariorum juriſdictioni plene in prædictis ſubjecti exiſtant, (exceptis tamen iis, qui Eccleſiis, aliiſque locis dictorum Militum actu ſerviunt, & intra eorum ſepta, & domos reſident, ac ſub eorum obedientia vivunt, quæ omnia debere ſimul concurrere intelligantur, ſive iis, qui legitime, & ſecundum regulam prædictæ Religionis profeſſionem fecerint, de qua loci Ordinario conſtare debeat) .... Eiſdem Pii Papæ V. literis memoratis, quoad alia, & in eo maxime, quod voluit prædictorum Militum privilegia, illorumque confirmationem non comprehendere neque Eccleſias, neque perſonas, in his, quæ ad curam animarum pertinent, ſed in his dicti Concilii Tridentini decreta omnino ſervari debere, in ſuo robore permanentibus.

Circa Protonotarios, ſi ſermo ſit de Participantibus, quorum hodie Collegium ex duodecim conflatur, hi = abſque ulla dubitatione, & controverſia tam in civilibus, quam in criminalibus ſunt plene exempti a juriſdictione Ordinariorum, quibus dumtaxat ſubduntur quoad beneficia, quæ in eorum poſſideant diœceſibus, juxta allegatas Leonis X. & Sixti V. Conſtitutiones = ita Bened. XIV. *lib. III. cap. VIII. de Synod. diœc. edit. an.* 1755. *n.* 3.

Si vero ſermo ſit de Protonotariis non participantibus, laudatus Bened. cit. *n.* 3. & 4. hæc habet = „ Aliud tamen eſt de Protonotariis non participantibus: hos quippe, de quibus in præſens ſolum agimus, Conc. Trident. *Seſſ. XXIV. cap. XI.* „ locorum Ordinariis ſuppoſuit, tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis; ex quo inferri putavit Chochier „ *de juriſdict. in exemptos part. I. quæſt. XVIII.* „ *n.* 8. omnem prorſus, qua antea fruebantur, exem„ptio-

„ tem de illis, qui hiſce inſignibus induti continue
„ incedunt, quos propterea credet, in qualibet etiam
„ minimi momenti civili cauſa eſſe ab Ordinarii ju-
„ riſdictione ſubtractos. At, qui mentem Conſtitu-
„ tionis penitius inveſtigaverit, & contextum per-
„ penderit, rectius exiſtimabit, ſolum voluiſſe Pon-
„ tificem, ut Protonotarii, proprium habitum de-
„ ferentes, conveniri nequeant coram Ordinario in
„ cauſis prædictam ſummam excedentibus; cæteros
„ vero, habitum non geſtantes, in omnibus, etiam
„ gravioris momenti cauſis, reliquiſſe ſub juriſdi-
„ ctione Ordinariorum, quibus alias de Jure ſubdun-
„ tur. Ita enim paulo poſt Concilium Lateranenſe,
„ Leonis Conſtitutionem interpretatus eſt Antonius
„ de Pretis, *de juriſdict. Epiſc. cap.VIII. per tot.* in-
„ ter *Tractat. magnos tom. XIII. part. XII. fol.* 368.
„ = cui ſubſcripſit Faber = in cit. *Tractat.* de *Pro-*
„ *tonotariis, cap.XI. n.* 8. *& ſeqq.* Et, quod caput
„ eſt, eamdem interpretationem ſequitur S. Cong.
„ Conc. uti videre licet in una *Papien.* 14. *Decem-*
„ *bris* 1630. *lib. XIV. Decretor. fol.* 360. *in Placen-*
„ *tina* 20. *Auguſti* 1633. *lib. XIV. Decretor. fol.*
„ 760. *& in Nullius* 19. *Januarii* 1641. *lib. XVI.*
„ *pag.* 520.

„ Quinimo eadem S. Cong. ad arcendas frequentes
„ Ordinariorum conqueſtiones de exceſſivo Proto-
„ notariorum numero, ex quo Epiſcoporum aucto-
„ ritas in dies minuebatur, ſæpius conſulendum cen-
„ ſuit Sanctiſſimo, ut deinceps in Apoſtolicis literis,
„ quibus ejuſmodi Protonotarii creantur, expreſſe
„ adderetur, ne in cauſis civilibus ulla gauderent
„ exemptione a juriſdictione Ordinarii, quemad-
„ modum Sacræ Congr. conſilium ſequutus, ad-
„ dendum præcepit Urbanus VIII. anno 1633. quod
„ legitur in dicta *Placentina lib. XIV. fol.* 760. Et
„ cohærenter ad hæc bon. mem. Altovitus, S. Cong.
„ Secretarius in ſuo ſuffragio, exarato in quadam
„ cauſa, cui titulus = *Dubia exemptionis* = hæc
„ ſcripſit: = Crederem, expreſſe declarandum,
„ Protonotarios non participantes, etiamſi immedia-
„ *nedum quoad criminalia, ſed etiam quoad civi-*
„ *lia ſubjaceat Ordinariis:* = uti habetur apud
„ citatum Fabrum *cap. II. n.* 7. Et nos ipſi, qui,
„ ampliſſimo diplomate, dignitates, & Canonicos
„ cathedralis Eccleſiæ Patavinæ, inter honorarios
„ adſcripſimus Apoſtolicæ Sedis Protonotarios, di-
„ ſerte ſimul declaravimus, per privilegia illis con-
„ ceſſa, nihil eſſe detractum epiſcopali juriſdictio-
„ ni, quod legitur = in noſtra *Conſtit. XCII. Bul-*
„ *lar. tom. I.* =

Quoad decoratos vero aliis onorariis titulis in Romana Curia, vel extra, Tridentini decretum confirmatum eſt ab Innocentio XI. decreto Cong. Conc. ejus juſſu edito 27. *Feb.* 1677. & relato in appendice Conc. Romani ſub Bened. XIII. *n.* 7. reſpectu Collectorum ſpoliorum ad Cameram Apoſtolicam pertinentium, quo eos ſubjicit Ordinariorum juriſdictioni in concernentibus curam animarum, aut ſervitium Eccleſiæ, ſi beneficium cum, vel ſine cura poſſideant, cæteriſque in eodem decreto expreſſis, non obſtante exemptione iiſdem tributa ab *Urb. VIII. Conſtit. Alias* 2. *Jul.* 1636.

Quoad inſervientes Ordinibus militaribus, & nominatim Religioni Hieroſolymitanæ, quos hic Tridentinum ſubjectos eſſe vult juriſdictioni Ordinarii, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, niſi habeant has qualitates. I. ut religioſam profeſſionem emiſerint. II. ut intra militaris clauſuræ ſepta degant. III. ut Religioni actu inſerviant IV. ut ſub Ordinis Prælati obedientia vivant, diſtinctius declaratum eſt a Gregor. XIII. Conſtit. *Circumſpecta* mox allata, addente ulterius, ut prædictas omnes qualitates coram eodem Ordinario verificent.

Hac eadem lege ligantur inſervientes Ordini militari SS. Mauritii, & Lazari, in omnibus exæquato a S. Pio V. Conſtit. *Sicuti* 26. *Janu.* 1567. Ordini Hieroſolymitano, ut ex decreto Cong. Conc. *in Uritana* 7. *Septemb.* 1726. *apud Theſaur. reſol. ejuſdem Cong. tom. III, pag.* 325. *&* 361.

S E.

Digitized by Google

ciant ſuos; nec illis poſſeſſio ſuffragetur.

Huic decreto de onere emittendi Fidei profeſſionem acceſſit Conſtitutio Pii IV. *Injunctum*, *Idibus Novemb.* 1564. ſtatuens, ad eam teneri etiam Prælatos Regulares; quæ tamen non eſt uſu recepta quoad illos Prælatos, qui Regularium regimini præficiuntur a Capitulis, ſeu a ſuis Superioribus, non a S.Sede, *Theſaur. de Pœnis cap. I.* verb. *Fides*.

Acceſſit inſuper altera ejuſdem Pontificis Conſt. *In Sacroſancta* 13. *Novemb.* 1564. ſtatuens §. V. ad eam pariter teneri promovendos in Magiſtros, Doctores, & Artium liberalium Profeſſores, ſive Clerici ſint, ſive laici: de quibus vide infra in hac eadem ſectione §. *Licet*.

Ad eam igitur tenentur ſaltem intra duos menſes a die captæ poſſeſſionis proviſi beneficio curato, vel Canonicatu, aut dignitate Eccleſiæ cathedralis: illi coram Epiſcopo, aut ejus Vicario generali; illi coram Epiſcopo, vel hoc impedito, coram Vicario, & Capitulo, hoceſt coram omnibus Canonicis in eodem congregatis, juxta hunc Tridentini textum; ita ut non ſatis ſit, ut emittatur coram prima dignitate aut Decano, vel uno ex Canonicis antiquioribus tantum, ex decreto Cong. Conc. 7. *Aug.* 1683. relato in *Cathacen. ſub die* 25. *Jan.* 1726. *in Theſaur. Reſol. dictæ Cong. Tom.* III. *pag.* 269.

Ab hac profeſſione non eximuntur deputati ad beneficia curata Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani, ex decreto Cong. Conc. *in Pragen. Juriſdict.* 14. *Jan.* 1708. relato in dicto *Theſauro*, Tom. IX. in Indice dicti Tom. pag. 217.

Sede epiſcopali vacante, facienda eſt a Canonicis, & dignitatibus Cathedralis nedum coram Capitulo, ſed etiam coram Vicario capitulari, DD. *relati a Reiffenſt. lib. 1. decretal. tit.* §. 8. *num.* 568.

Omittentes, vel debito modo eam non emittentes, non faciunt fructus ſuos; lucrantur tamen diſtributiones pro horis, quibus interſunt; cum nomine fructuum in materia odioſa, veniant ſoli fructus groſſi, ex decretis laudatæ Cong. relatis in præfata Cathacen.

Nec ob talem omiſſionem, vel ob debito modo non factam Canonici privantur voce in Capitulo, nec jure præcedendi a die adeptæ poſſeſſionis, ex decretis ibidem relatis.

Nota, quod condonatio fructuum male perceptorum ob hujuſmodi omiſſionem fieri nequit ab Ordinario, ſed a Sede Apoſtolica, quæ eos condonare ſolet, ſi omiſſa fuerit, vel male emiſſa bona fide, injuncta aliqua eleemoſyna arbitrio Epiſcopi, vel confeſſarii juxta plura exempla relata in fol. ejuſdem Cong. 17. *April.* 1728. *in Toletana*, *pag.* 175. cum onere eamdem emittendi, vel repetendi, ſi male emiſſa fuerit, coram Capitulo, & Epiſcopo, juxta decreta relata in d. Theſauro *Tom. VIII. pag.* 219. 6. *Decemb.* 1738. *in Capuana Profeſſionis Fidei*. Ita tenentur eam repetere Romæ, qui ex Indulto Cong. Conc. illam emiſerunt coram Urbis Vicario, quando ob locorum diſtantiam coram Epiſcopo, & Capitulo intra duos menſes a die proviſionis emittere non poterant, ut de praxi teſtatur Bened. XIV. *Inſtit. Eccleſiaſt. VI.*

Parochi vero, ſi eamdem emiſerint Romæ coram Datario, neque omittunt fructus, neque coram Epiſcopo tenentur illam repetere, ex decreto d. Cong. 26. *Maji* 1739. *in Tolentina ad dub. IV. relata in fol. ejuſdem diei in cit. Theſaur. pag.* 162.

Cum Tridentinum non decernat, cui ſint applicandi fructus ob omiſſionem profeſſionis Fidei, Garzias *de Benef. part. III. cap. III. num.* 41., & 42. dicit applicandos eſſe fabricæ Eccleſiæ, vel alii loco pio, in habentibus fructus diſtinctos, & ſeparatos a maſſa capitulari; in habentibus vero eoſdem fructus in maſſa communi, diſtribuendos eſſe inter cæteros Canonicos, prout refertur in mox cit. *Cauſa Toletana*.

Corrigendi ſunt DD. aſſerentes, fieri poſſe per Procuratorem, attenta clariſſima declaratione Cong. Conc. in cit. *cauſa Cathacen. ad II. dubium*.

Omiſſa, vel ob ignorantiam, vel ob imprudentiam, non excuſat ſaltem in foro exteriori, Navar. *lib.* 2. *Conſil.* 7. *num.* 2., neque excuſat contraria conſuetudo reſpectu proviſorum a Sede Apoſtolica, Benedict. XIV. Inſtit. LX. §§. *Nos quidem*, & *quod ſi parochus*. Illam omittens, non juvatur Regula XXXVI. Cancellariæ *de Triennali*; cum enim hæc conſtituta ſit non ad obviandum hæreſibus, ut onus profeſſionis Fidei, ſed ad convalidandum titulum, poſſeſſionem, cæteraque beneficii jura, quibus proviſus minime privatur per dictam omiſſionem, ut ex decreto Cong. Conc. 2. *ſeptemb.* 1591. *relato* a Gallemart. in declarat. ad Trident. *Cap. XII. Seſſ. XXIV.* de *Reform. n.* 7. ac ex altero decreto ejuſdem Cong.

diæceſena Synodo primo celebranda. II. Dignitates, & Canonicatus obtinentes poſt adeptam poſſeſſionem, tum in manibus Epiſcopi, vel ejus Vicarii generalis, tum in Capitulo intra bimeſtre. III. Beneficia cum animarum cura habentes, poſt ipſorum poſſeſſionem, ci: Nec Portionarii, Vicarii temporales, nec proviſi de capellaniis in Cathedrali, DD. communiter relati a Lucio Ferraris *Prompta Bibliot. verb. Fidei profeſſio n. 17. & ſeqq.*

S E C T I O C X X X V I I.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XII.

PRæterea obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis, ultra tres menſes ab eiſdem Eccleſiis quolibet anno abeſſe: ſalvis nihilominus earum Eccleſiarum Conſtitutionibus, quæ longius ſervitii tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, aut reſidentiæ fecit ſuos. Quod ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Creſcente vero contumacia, contra eos, juxta ſacrorum Canonum Conſtitutiones procedatur. Diſtributiones vero, qui ſtatuis horis interſuerint, recipiant; reliqui, quavis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit, *Conſuetudinem*: quod Synodus in uſum revocat, non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus,

Hoc decretum, ſtatuens, non licere obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones vigore cujuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis ultra tres menſes quolibet anno a ſuis Eccleſiis abeſſe, declaratum eſt a Gregorio XIII.; approbante decretum Cong. Conc., ut refert Benedictus XIV. *lib. XIII. de Synodo diac. cap.* IX. *num.* 15., ut etiam notavi part. I. pag. 245. videlicet, ſe abſtinere poſſe a ſervitio chori (obtenta prius abſolutione ab eodem ſervitio a Cong. Conc.) ſine fructuum, & diſtributionum jactura, Canonicum, qui per annos quadraginta eumdem chorum laudabiliter frequentavit, ſumpto exemplo a lege Moſaica, Levitam immunem ab omni opere declarante poſt accurate præſtitum miniſterium in templo per XXV. annos, *Numerorum cap.* 8. & a lege civili, miſſionem, & immunitatem a belli laboribus concedente veteranis militibus *L. A. muneribus ff. de vacat., & excuſat. muner.*, *& L. 1. C. de veteran. lib.* 12.

Circa hanc tamen jubilationem attendenda ſunt ſequentia Cong. Conc. decreta, relata in *Theſauro Reſolut. tom.* I. *pag.* III. 24. *Septemb. & 17. Decemb.* 1718. *ſuper dubiis.*

I. An indulgenda ſit jubilatio Canonicis, & beneficiatis, qui ſpatio XL. annorum Eccleſiis inſervierunt, licet dicto temporis ſpatio cum debitis licentiis, & indultis abſuerint ab Eccleſiis, vel ex cauſa infirmitatis, vel ex cauſa ſtudiorum, vel pro ſuæ Eccleſiæ ſervitio, vel ratione munerum, pro quibus obtinuerunt indulta abſendi pro diebus, & horis, vel indulta ſimpliciter, & abſolute abſendi ab Eccleſia, durante officio ipſis commiſſo.

II. An indulgenda ſit jubilatio illis, qui inſervierunt ſpatio annorum XL., ſed partim in una Eccleſia, partim in alia, aut tamquam Canonici in ambabus, aut tamquam beneficiati in una, & canonici in alia: necnon illis, qui in una, & eadem Eccleſia per totum tempus inſervierunt, ſed partim tamquam

Cleri-

Digitized by Google

[illegible] ex cauſa in-firmitatis, cum debitis licentiis, & indultis, vel pro ſuæ Eccleſiæ ſervitio, vel cum indultis abſendi diebus, & horis: negative autem quoad abſentes ex cauſa ſtudiorum, & quoad habentes indulta abſendi abſolute, durante officio. Ad II. negative ad primam partem, affirmative ad ſecundam. Ad III. dabitur reſolutio in caſibus particularibus. Ad IV. affirmative, Ad V. negative juxta decreta.

Hæc decreta prodierunt in *cauſa S. Angeli in Vado 15. April. 1690. lib. IV. decretor. f. 256.* in qua dictum fuit = Canonico jubilato deberi diſtributiones, nec ad reſidentiam localem teneri = Et in cauſa *Patavina Jubilationis 9. Junii 1714. lib. LXIV. fol. 217.* in qua ſimiliter dictum fuit = Deberi Canonico jubilato diſtributiones, & eum non eſſe obligatum ad reſidendum. =

[illegible] non poſſe abſentia trium menſium hic a Tridentino indulta, qui alternis dumtaxat hebdomadibus choro interſunt: neque poſſe, præſertim Epiſcopum, conjungere tres menſes anni antecedentis cum tribus menſibus anni ſubſequentis, ut notavi part. I. pag. 248. §. *Epiſcopus nequit*, & pag. 249. §. *Cum vero*

Nota III. Diſtributiones amiſſas a non intereſſentibus, quarum remiſſio hic interdicta eſt, ab iiſdem in conſcientia retineri non poſſe, etiamſi ſponte remittantur a Capitulo, quas condonare nequit: imo nec Epiſcopus, ex decretis laudatæ Cong. in *Neapolitana 1592. lib. decret. 7. pag. 75., & in Iſernien. 1619. & in cauſa Taracinæ 13. Jan., & 14. Decemb. 1624. lib. 12. pag. 10. 149., & 235. ac aliis relat. a Benedicto XIV. Inſtit. eccleſiaſt. 107. §. 7. num. 42.*

Reliqua circa reſidentiam, & diſtributiones percipiendas vide notata *part. I, pag. 241. & ſeqq.*

SECTIO CXXXVIII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XII.

OMnes vero divina per ſe, & non per ſubſtitutos, compellantur obire officia, & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti aſſiſtere, & inſervire; atque in choro, ad pſallendum inſtituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, diſtincte, devoteque laudare.

De onere hic injuncto choro addictis jam ſermo inſtitutus eſt part. I. *pag. 434. & ſeqq.*

SECTIO CXXXIX.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. caput XIII. juncto cap. XV. ejuſdem Seſſionis.

Agitur in hiſce Capitulis de unione beneficiorum: quibus vero ſublata ſint privilegia ea uniendi, patet ex ſequenti S. Pii V. Conſtit. *Sacroſanctum 9. Septemb. 1568.*, ibi.

Itemque uniendi, & incorporandi perpetuo, vel ad tempus, & ſupprimendi beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumvis Ordinum regularia, necnon Præſtimonia, Eremitoria, & Hoſpitalia, etiam de jure Patronatus laicorum ex fun-

Digitized by Google

Hoc decretum, ſtatuens, Eccleſias parochiales non excedentes in proventibus ſummam centum Ducatorum ſecundum verum annuum valorem, nullis penſionibus, & reſervationibus fructuum eſſe gravandas, ampliatum eſt a Benedicto XIII. Conſtit. *Quanta*, *Idib. Sept.* 1724. prohibente juxta edictum Innocen. XII. 11. *Novemb.* 1692. per organum Datariæ publicatum, quod in omnibus confirmat, ne locorum Ordinarii, aut quicunque alii parochialium collatores, etiam juris patronatus laicalis, ullo modo dictas Eccleſias penſionibus aggravent, neque earumdem reſignationes, aut permutationes admittant cum penſione favore cujuſcunque, & ſub quocunque titulo, etiam alimentorum præſtationis; & multo minus ſine cauſa, beneficio pleno, de poſſeſſorum conſenſu, ex quacunque cauſa, vel titulo; reſervata Papæ facultate eaſdem penſiones imponendi in favorem dumtaxat, & commodum fabricæ, ac oramentonem ipſarum parochialium, ibi.

Hinc igitur eſt, quod Nos deteſtandæ huic beneficiorum eccleſiaſticorum nundinationi, aliiſque præmiſſis pro paſtoralis officii noſtri debito conſulere, ac ſimul oportune providere volentes, ut antedictis animarum Paſtoribus de cætero commodius ſuppetat modus, nedum ſuas parochiales Eccleſias, quotieſcunque oportuerit, reparandi, ornandi, ſacriſque ſuppellectilibus ad divinum cultum neceſſariis inſtruendi, ſed etiam ſubveniendi pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum præfatarum indigentiis, ex eo, quod honeſtæ, & congruæ ipſorum ſuſtentationi ſupererit: ac inſuper ipſis incitamentum præbere cupientes, ut ſuſcepti miniſterii labores, & incommoda libentius perferant, & gregi alacrius attendant, in quo poſiti ſunt regere plebem Dei: motu proprio, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione præinſertum laudatiſſimi (Innocentii XI.) Prædeceſſoris edictum, omniaque, & ſingula in eo contenta ampliſſime confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, ac irrefragabilis Apoſtolicæ firmitatis vim, robur, & munimen adjicimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti, ac alios defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eiſdem ſupplemus, atque illud, & illa, quatenus opus ſit, innovamus, ac inſtauramus, & ab omnibus, ad quos ſpectat, ac de cætero quomodolibet ſpectabit, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter, & inconcuſſe obſervari volumus, ſtatuimus, & mandamus. Reſervata tamen Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti facultate, & auctoritate imponendi antedictis parochialibus Eccleſiis eas penſiones, quas beneficiorum proventus, & locorum, perſonarumque conditio imponi permiſerint, in favorem dumtaxat, & commodum fabricæ earumdem Eccleſiarum, ad hoc, ut illæ ejuſmodi certo ſubſidio promptius reparari, opportune manuteneri, & congruis etiam ornamentis, ut præfertur, augeri poſſint, & valeant.

S E-

Digitized by Google

bus, ſive conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant, & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac ſcandaloſas rejiciant, & aboleant. Eos vero, qui adverſus hæc, in præſenti decreto comprehenſa, quavis ratione commiſerint, pœnis contra ſimoniacos editis ſacris Canonibus, & variis ſummorum Pontificum Conſtitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcunque ſtatutis, Conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis: de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu, Epiſcopus, tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

Hoc Capitulum, in quo ſtatuitur, ne pro proviſione, electione, confirmatione, collatione, inſtitutione, aut admiſſione inpoſſeſſionem Cathedralis, ſive canonicatus, ſive beneficii, ſive præbendæ, ſive diſtributionum deductiones, ex fructibus, promiſſiones, compenſationes, aut aliæ conditiones, ſeu turnorum lucra interponantur, non obſtante quacunque Conſtitutione, vel conſuetudine, etiam immemorabili; exceptis erogationibus conſuetis applicari in uſus pios, laudabili conſuetudine, ſeu Conſtitutione introductis, & ab Epiſcopo approbatis, declaratum eſt, & ſimul ampliatum a S. Pio V. Conſtitut. *Durum nimis 31. Maji* 1570. decernente, Epiſcopos incurrere ſuſpenſionem ab officio pontificiali, donec abſolvantur a Papa, prævia reſtitutione receptorum; collegia, & univerſitates interdictum, non tamen reſervatum: ſingulares perſonas excommunicationem Papæ reſervatam; & his penis ligari tam dantes, quam accipientes, ibi.

Præcipimus igitur, & interdicimus omnibus Epiſcopis, Capitulis, Collegiis, & perſonis, ad quas id pertinet, ne poſthac fructus, aut diſtributiones hujuſmodi, nec prorſus ullam eorum partem retineant, neque ipſorum ceſſionem, vel renunciationem, aut dulciaria, vel alia quomodocunque petant, vel exigant, aut quemquam, ſive ordinaria, ſive Apoſtolica auctoritate proviſum, ad præſtandum hujuſmodi juramentum inducant, aut illi prædicta non facienti poſſeſſionem impediant, vel remorentur. Quicunque contrafecerint, ſi Eccleſiarum Antiſtites, tamdiu a pontificalis officii exercitio ſint ſuſpenſi, donec ſatisfactione prævia, illis per Sedem Apoſtolicam ſuſpenſio relaxetur: Capitula vero, & Collegia quæcunque eccleſiaſtico ſubjaceant interdicto, ac ſingulares perſonæ in excommunicationis ſententiam incurrant, a qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio, quam a Rom. Pont. abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes, hujuſmodi præſtita juramenta non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimo jurantes in hujuſmodi cenſuram incidere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus ſtatuimus, ut ubicunque hujuſmodi fructus, & diſtributiones fabricæ, vel Sacriſtiæ, aut alterius pii loci uſibus ultra ſemeſtre tempus reperiuntur conceſſi, horum dumtaxat dimidia pars ipſi Sacriſtiæ, vel fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant.

Amplitum eſt etiam ab Innocentio XII. Conſtit. *Eccleſiæ 22. Septemb. 1695.* addente pænas ipſo facto, abſque alia declaratione incurrendas, privationis dignitatum, canonicatuum, præbendarum, alio-

rum

Digitized by Google

nis dignitatum, canonicatuum, & præbendarum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, & quoad Regulares, etiam vocis activæ, & paſſivæ, ac graduum, munerum, & officiorum quorumcunque per eos reſpective obtentorum, perpetuæque inhabilitatis ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia quæcunque in poſterum quomodolibet obtinenda, pænas per contrafacientes ipſo facto, abſque alia declaratione incurrendas, adjungimus. Porro ad penitus extirpandum, atque evellendum abuſum capitulationum, pactionum, conventionum, concordatorum, ſeu ſtatutorum quorumcunque, quæ perperam, ac adverſus Sacrorum Canonum, & Conſtitutionum Apoſtolicarum diſpoſitionem, occurrente Eccleſiarum quarumlibet, præſertim cathedralium, & metropolitanarum, ſeu monaſteriorum quorumvis vacatione, ab iis, ad quos electio perſonarum idonearum ipſis Eccleſiis, ſeu monaſteriis ad electionem hujuſmodi reſpective præficiendarum, juxta privilegia, & Indulta Apoſtolica eis deſuper conceſſa, aut alias legitime ſpectat, ſive ante, ſive poſt electionem prædictam, interdum iniri, concedi, aut fieri conſueverunt, motu, ... Earumdem tenore præſentium omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabit, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, vel dignitatis fuerint, ſub eiſdem omnino pænis ſuperius expreſſis, quarum abſolutionem, ſeu relaxationem, Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti dumtaxat ſpecialiter reſervamus, diſtricte prohibemus, & interdicimus, ne capitulationes, pactiones, conventiones, concordata, ſeu ſtatuta hujuſmodi ante ipſam quidem electionem, ſeu etiam poſtulationem decætero inire, condere, aut facere audeant quovis modo, ſeu præſumant: illa, quæ proinde, quatenus de facto contra præſentis noſtræ prohibitionis formam inita, condita, ſeu facta fuerint, nulla inania, invalida, irrita, viribuſque, & effectu penitus, & omnino vacua, ac nullius roboris, & momenti eſſe, & perpetuo fore, neminemque ad illorum, ſeu cujuslibet eorum, etiamſi juramento vallata ſint, obſervantiam teneri, aut obligatum exiſtere, vel fore decernimus, & declaramus. Quæ vero, electione, ſeu poſtulatione hujuſmodi ſecuta, quomodolibet iniri, condi, ſeu fieri contigerit, ad nos, ſeu eumdem Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem quamprimum deferri, atque ita noſtro, & Sedis Apoſtolicæ judicio ſubjici præcipimus, ſuſpenſa interim eorum omnium, & ſingulorum executione, donec, & quouſque ab eadem Sede, ſine cujus auctoritate nihil omnino in ſimilibus paciſci fas eſt, Apoſtolicæ confirmationis robur in totum, vel in partem receperint. Cæterum per præſentes non intendimus ea, quæ antehac contra ſupradictarum Nicolai, Pii, Gregorii Prædeceſſorum, ſeu forſan aliarum Apoſtolicarum Conſtitutionum, ſeu literarum formam quomodolibet geſta fuerunt, ullatenus approbare, nec pænas, ea de cauſa per tranſgreſſores incurſas, remittere, vel condonare.

In Conſtit. Benedicti XIII. = *Pius, & miſericors IV. Id. Maji 1725.* = pro Italia, & Inſulis adjacentibus circa mediam annatam ſolvendam pro una vice a parochis, canonicis, & beneficiatis pro fabrica cathedralis, & collegiatæ Eccleſiæ, hæc ſtatuuntur.

Motu proprio .... præcipimus, & mandamus per totam Italiam, & Inſulas adjacentes, ut in poſterum proviſi de parochialibus, una cum incertis, annuum redditum ſcuto-

rum

etiam legitima non vigeret conſuetudo ſolvendi, verumtamen fructus ſex menſium, aut ſimilem, non tamen minorem ratam favore fabricæ, vel ſacriſtiæ; utroque enim in caſu pro fabrica prædicta nihil ſolvendum, aut deponendum erit.

Ut autem præmiſſa, quæ ad conſulendum debito metropolitanarum, & cathedralium, ac collegiatarum Eccleſiarum decori diſpoſita dignoſcuntur, ſuum ſortiantur effectum, præcipimus, & mandamus, quod mediæ annatæ hujuſmodi deponantur penes perſonam idoneam, ab Epiſcopis cum ſcientia, & conſenſu Capitulorom deputandam, & ſucceſſive ab eiſdem, deficiente neceſſitate occurrendi reparationi Eccleſiæ, inveſtiantur, & collocentur in ſtabilibus, & fundis, ſeu capitalibus tutis, ſecuris, atque fructiferis, ac, ubi fieri poterit, in locis montium cameralibus non vacabilibus, pro dote fabricæ ſingularum Eccleſiarum prædictarum; ac ejuſmodi dotium annuus proventus non in alium uſum, quam reparationis, conſervationis, & manutentionis fabricæ earumdem Eccleſiarum, ab unicujuſque Præſulibus, cum ſcientia pariter, & conſenſu ſuorum Capitulorum, in occurrentibus caſibus erogetur: & quotieſcunque dictas Eccleſias reparatione non indigere conſtiterit, annui etiam fructus, & fructuum fructus dotium prædictarum in aliis ſtabilibus, fundis, et capitalibus tutis, atque fructiferis, ac reſpective in aliis locis montium eodem prorſus modo reinveſtiantur, & collocentur, ad hoc, ut ipſemet dotes majora in dies, benedicente Domino, ſuſcipiant incrementa, adeoque earum redditus ſupportando reparationis fabricæ ipſarum Eccleſiarum oneri ſatis eſſe poſſint.

Cæterum ſuper præmiſſis omnibus, ac præſertim ſuper iis, quæ rectam, & fidelem præfatarum dotium adminiſtrationem reſpicient, eorumdem Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum inferiorum, atque etiam Capitulorum conſcientiam peculiariter, & diſtricte oneramus. Ac inſuper quoties Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii inferiores, ac reſpective Capitula in aliquo ex his defecerint, ita ut, vel ratione minus fidelis, idoneique depoſitarii, aut ex cauſa non facti, vel minus tuti, & exinde deperditi inveſtimenti, aut demum propter erogata capitalia, vel fructus in alios uſus, aliquod præjudicium emerſerit patrimonio fabricæ, ipſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii inferiores, & reſpective Capitula, & ſinguli Canonici, qui defecerint, eorumque hæredes, & ſucceſſores teneantur ad omnia damna, & intereſſe favore prædictæ fabricæ, eorumdemque bona omnia pro potiori cautela affecta ſint, & ſpecialiter hypothecata favore ejuſdem fabricæ.

Quoniam vero noſtræ mentis non eſt per hanc noſtram Conſtit., ut præmiſimus, SS. Canonum ſtatuta, & præſidia minuere, ſed, quantum in Domino poſſumus, augere favore Eccleſiarum, declaramus, & expreſſe volumus, firmiſſimum nihilominus manere onus reparandi, reſtaurandi, et manutenendi Eccleſias cathedrales, Epiſcopis a jure injunctum; ita ut in reſtaurandis, reparandis, et conſervandis Eccleſiis cathedralibus, antequam tangantur fructus, ſeu capitalia favore fabricæ, vigore hujus Conſtit. conficienda, teneantur Epiſcopi, et ad normam SS. Canonum exquiratur de eorum obligatione.

Prætereaque decernimus, hanc noſtram Conſtit. locum habere favore omnium Eccleſiarum cathedralium, et collegiatarum totius Italiæ, et Inſularum adjacentium, tametſi pro nonnullis Eccleſiis editæ fuerint aliquæ proviſiones, ſicuti per fel. rec. Innocentium PP. XIII. Prædeceſ. noſtrum, pro tribus Eccleſiis, nempe Auximana, Viterbien.

Digitized by Google

bus reperitur opus, ſeu peculiare patrimonium fabricæ, ſufficienter inſtructum, aut onus, ſeu obligatio reparandi, reſtaurandi, & conſervandi Eccleſias reſidet penes Communitates locorum, vel adſunt dictarum Eccleſiarum Patroni, qui, niſi reparare, & manutenere velint eaſdem Eccleſias, ☞ *earum Patronatum amittere debent*. Cum enim in his ſatis conſultum ſit reparationi, & conſervationi Eccleſiarum, nolumus aliud ſuperaddere beneficiatis impendium, quod vergeret in ſublevamen eorum, qui de jure tenentur.

SECTIO CXLII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. cap. XVI.

Capitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Æconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum eccleſiaſticarum, & proventuum curam gerant; quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omnino teneatur; qui ſaltem in jure canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujuſmodi devolvatur. Et, ſi Eccleſia ipſa metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Æconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere.

Non ſemel ortum eſt dubium, an Capitulum cathedralis, Sede vacante, in deputatione Vicarii capitularis poſſit ſibi reſervare aliquam juriſdictionis partem: & quamvis Cong. Conc. *ſub die 18. Novembris 1655. ut lib. X. decretor. pag. 155., & 156.* ſenſerit poſſe, cum tamen poſtea prævaluerit ſententia oppoſita, & jam communiter DD. ſentiunt, Capitulum teneri totam, quam habet, juriſdictionem eidem Vicario conferre, eadem Cong. in Eluen *juriſdictionis die 1. Decemb. 1736.* a priori ſententia receſſit, ut ex ejuſdem reſponſis ad ſequentia dubia in folio dicti diei in *Theſauro Reſolut. Tom. VII. pag. 352.*

I. An poſſit Capitulum, ſede vacante, poſt electum Vicarium in ſpiritualibus, & temporalibus deputare alium, toties, quoties ſibi placuerit, ad aliquid faciendum in exercitio juriſdictionis tranſlatæ, ipſam juriſdictionem reaſſumendo.

II. An poſſit Capitulum per ſe ipſum dare ſubditis chartas teſtimoniales, vel reverendas ad Ordines ſuſcipiendos, vel debeant dari per Vicarium generalem capitularem.

III. An Capitulum poſſit in deputatione Vicarii capitularis dare juriſdictionem limitatam, & poſſit in hoc caſu attendi conſuetudo Regni Luſitaniæ; & quatenus affirmative.

IV. An poſſit reſervatam juriſdictionem alicui alteri committere, vel illam debeat per ſe ipſum exercere.

V. An poſſit Capitulum dare ſubditis atteſtationes de vita, & moribus per ſe ipſum, vel debeant dari a Vicario capitulari.

VI. An poſſit Capitulum jubere Vicario capitulari, ut det tales atteſtationes, vel debeat pendere ab arbitrio Vicarii capitularis.

VII. An in concurſu parochialium debeat intervenire arbitrium Vicarii capitularis, vel debeat pendere ab arbitrio Capituli, facto concurſu in præſentia Capituli, vel in abſentia, & an debeat attendi conſuetudo Regni, in caſu &c.

Ad I. negative. Ad II. negative quoad I. partem & affirmative quoad II. Ad III. negative. Ad IV. pro-

viſum

Digitized by Google

… quod quidem , ſi ad vitam
ejus , cui confertur , honeſte ſuſtentandam non ſufficiat , liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri . Hæcque non modo ad cathedrales Eccleſias , ſed etiam ad alia beneficia , tam ſecularia, quam regularia quæcunque , etiam commendata , pertineant , cujuſcunque tituli , ac qualitatis exiſtant .

Non levis controverſia erat inter Canoniſtas , an hoc decretum vindicaret ſibi locum etiam in beneficiis de jure patronatus , ita ut obtinens primum beneficium , ſive liberæ collationis , ſive de jure patronatus laicorum , ad ſui ſuſtentationem ſufficiens , poſſit retinere ſecundum de jure pariter patronatus laicorum . Quam controverſiam non ſemel dirempſerunt negativa Cong. Conc. reſponſa , ſed opus eſſe declararunt Apoſtolica diſpenſatione , ita *in Bovinen.* 13. *Novemb.* 1629. *in Aquilana* 14. *Auguſti* 1632. *lib. XIV. decretor. pag.* 653. , & noviſſime *in Biteſten. 6. Decemb.* 1721. ad ſequentia dubia , ut in Theſauro Reſolut. ejuſd. Cong. *Tom. II. pag.* 107.

I. An obtinens primum beneficium , ſive liberæ collationis , ſive de Jure patronatus laicorum , ad ſui ſuſtentationem ſufficiens , poſſit abſque diſpenſatione Apoſtolica retinere ſecundum de Jurepatronatus laicorum in caſu .

II. An obtinens duo beneficia, ſive liberæ collationis, ſive de Jurepatronatus laicorum , minime ſufficientia ad congruam ſuſtentionem , poſſit retinere tertium , & quartum de Jurepatronatus laicorum abſque diſpenſatione Apoſtolica in caſu &c.

III. An id , quod procedit in retentione beneficiorum , procedere etiam debeat in legatis piis , & Capellaniis de jurepatronatus laicorum in caſu &c.

Ad I. negative . Ad II. negative & ad mentem . Ad III. negative .

S E C T I O C X L I V.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. cap. XVIII.

Expedit maxime . . . Debeat Epiſcopus ſtatim , habita notitia vacationis Eccleſiæ , ſi opus fuerit , idoneum Vicarium in ea , cum congrua , ejus arbitrio , fructuum portionis aſſignatione conſtituere ; qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat , donec ei de Rectore provideatur . Porro Epiſcopus , & qui juſpatronatus habet , intra decem dies , vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum , idoneos aliquot Clericos ad regendam Eccleſiam coram deputandis Examinatoribus nominet . Liberum ſit tamen etiam aliis , qui aliquos ad id aptos noverint , eorum nomina deferre , ut poſſit poſtea de cujuslibet ætate, moribus , & ſufficientia fieri diligens inquiſitio . Et ſi Epiſcopo, aut Synodo provinciali , pro regionis more , videbitur magis expedire , per edictum etiam publicum vocentur , qui volent examinari . Tranſacto conſtituto tempore , omnes , qui deſcripti fuerint , examinentur ab Epiſcopo , ſive eo impedito , ab ejus Vicario generali , atque ab aliis Examinatoribus , non paucioribus , quam tribus : quorum votis , ſi pares , aut ſingulares fuerint , accedere poſſit Epiſcopus , vel Vicarius , quibus magis videbitur .

In hoc decreto nulla certa , ac peculiaris forma , ſeu methodus ſervanda proponitur pro examine in concurſu promovendorum ad Eccleſias parochiales; quæ hodie ſtatuta legitur tam in literis encyclicis

Examinatoribus, ut hi una cum illo judicium ferant, nedum ſuper doctrina, ſed etiam ſuper vitæ honeſtate, aliiſque concurrentium dotibus ad animarum curam exercendam neceſſariis. Romæ, ſi ſcrutinium fieri nequeat eodem die, differtur ad duos, vel tres dies, obſignatis interim reſponſis ſigillo Eminentiſſimi Vicarii.

IV. Ut coadunatis concurrentibus, omnes claudantur in eodem conclavi, unde nemo egredi, vel alius quiſpiam eo ingredi poſſit, donec confecerint intra certum, & idem temporis ſpatium omnibus conſtitutum, exhibuerintque ſcripta, & ſubſcripta propria cujuſque manu reſponſa caſuum uno, eodemque tempore dictatorum latine exarata, & ſermonem, ſeu Oratiunculam conſcriptam eo idiomate, quo ad populum haberi ſolet, ſuper textu Evangelii eodem pariter tempore omnibus tradito. Romæ proponuntur reſolvendi novem caſus.

V. Ut ſingula reſponſa, & Oratiunculæ ſubſcribi debeant ab Ordinario, vel ejus Vicario, Examinatoribus, & Cancellario concurſus.

VI. Cavetur etiam, ne peracto hoc modo concurſu, collataque Eccleſia parochiali magis idoneo, ac digniori, admittatur appellatio, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Epiſcopi, niſi intra decem dies a die collationis interponatur; & ne judex, ad quem, poſſit pronuntiare, niſi ſecundum acta concurſus, ad ipſum clauſa, & obſignata traſmittenda, vel originalia, vel eorum authentica exempla, confecta a Cancellario concurſus, & ab altero notario, collata coram Vicario, vel alio in eccleſiaſtica dignitate conſtituto, eligendo ab Epiſcopo, ac ſubſcripta ab Examinatoribus, qui concurſui interfuerunt. Et hoc juxta cit. Bened. Conſtit. diſerte vetantis poſſe recipi documenta cujuſcunque generis poſt concurſum expiſcata; pellare; retenta tamen interim parochiæ poſſeſſione ſed ubi ſecundus judex pronuntiaverit, is parochiam obtinere debeat, cui duæ aſſiſtunt ſententiæ, ne cum animarum curæ jactura, juſto longiores ſint provocationes.

IX. Ultimo cavetur, ut ſemper liceat Epiſcopo, nulla petita a S. Sede licentia, concurſum indicere, & complere, pro parochialibus, aut aliis dignitatibus animarum curam adnexam habentibus; ſive vacaverint in menſibus reſervatis, ſive ex alio capite eidem S. Sedi reſervatæ ſint; hac tamen lege, ut ſi reſervatæ tantum ſint ratione menſium, eligat magis idoneum, & Datariæ ſignificet abſque tranſmiſſione actorum concurſus, niſi ab eadem Dataria requirantur. Si vero reſervatæ ſint ex alio capite, abſtineat a ferendo dignoris judicio, & acta concurſus ultro Datariæ exhibeat. Relinquitur tamen Ordinariorum arbitrio familiaribus literis denuntiare Datario perſonam magis dignam, eumdenque monere, an occulta aliqua, & in actis juſta reticita ſubſit cauſa, quæ cuipiam obſtet ad parochiam obtinendam.

Circa tempus decem dierum Epiſcopo, & patronis præfixum ad nominandum idoneos Clericos coram deputatis Examinatoribus in Conſtit. S. Pii V. *In conferendis* 18 *Martii* 1567. §. *V.* iiſdem prohibetur, ne illud audeant, vel præſumant ultra alios decem dies, prorogare: ſed hac de re vide notata part. I. poſt cap. XV. *Nemo deinceps, de elect. in VI.* pag. 36.

In eo autem, quod Tridentinum præcipit, ut ſi prædictum examen factum fuerit, non ſervata forma ab eo præſcripta, concurſus, & collatio nulla ſit, ut declarat circa finem hujus cap. ampliatum eſt a S. Pio V. Conſtit. mox cit. decernente, præter dictam collationis nullitatem, hanc devolutam eſſe ad Sedem Apoſtol. ſeu ad eos, quibus jus competit parochiam conferendi, ibi.

Omnes, & ſingulas collationes, proviſiones, inſtitutiones, & quaſvis diſpoſitiones parochialium Eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis, & Archiepiſcopis, ac quibuſvis aliis collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis, vel Nunciis, præter, & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præſertim in examine per concurſum faciendo, præſriptam factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullumque proviſis jus, aut titulum, etiam coloratum, poſſidendi præbere, & parochiales Eccleſias hujuſmodi, ut prius ante collationis hujuſmodi vacabant, ex nunc vacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſque omnes pro tempore ſic vacantes noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu eorum, quibuſvis jus conferrendi

eas,

10. *Jan.* 1721. inſertas in cit. Conſt. *Cum illud*, ut viſus Eccleſiam interim relinquere cogatur.

SECTIO CXLV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem caput XVIII.

EXaminatores autem ſingulis annis in diæceſana Synodo ab Epiſcopo, vel ejus Vicario ad minus ſex proponantur; qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur.

Hoc decretum, in quo ſtatuitur, ut Examinatores ſingulis annis in diæceſ. Synodo ad minus ſex proponantur, declaratum eſt decreto Clementis VIII. relato a Benedic. XIV. *lib. IV. de Synodo diæc. cap. VII. n.* 7. decernente, ut ſi ex deſignatis in ultima Synodo, durante anno, ſex ſaltem non ſupereſſent, vel ob mortem, vel ob diſceſſum a diæceſi, poſſit Epiſcopus alios ſubrogare, modo præditi ſint qualitatibus a Trident. requiſitis, & a Capitulo approbentur, qui una cum ſuperſtitibus electis in Synodo ſenos non excedant, duraturi uſque ad futuram Synodum, elapſo anno cogendam juxta cap. II. Seſs. XXIV.

Quæ ſi, elapſo anno, non celebretur, licet ex eodem decreto dictorum ſubrogatorum officium expiret, non expirat tamen munus illorum, qui electi fuerunt in ultima Synodo, dummodo ſex ex iis remanſerint. Si autem vel unus ex his deceſſerit, nullus ex ſuperſtitibus adhiberi poteſt in concurſu ad parochiales, ſed obtinenda eſt facultas unum, vel plures ſubrogandi, ut probat idem Bened. loco *cit. n.* 8. & 9.

SECTIO CXLVI.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XVIII.

PEracto deinde examine, renuntientur quotcunque ab his (Examinatoribus) idonei judicati fuerint, ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis.

Hoc decretum declaratum eſt a Benedicto XIV. in Literis encyclicis ad omnes Epiſcopos *Cum illud* 14. *Decemb.* 1742. decernente §. X. eoſdem Examinatores ſuo deeſſe muneri, ſi doctrinæ tantum judices eſſent: ideoque, juxta etiam plura decreta, ab ipſo relata *lib.* IV. *de Synod. diæc. cap.* VIII. *n.* 3. *edit. an.* 1755. nullum eſſe converſum, ſi non retulerint idoneos quoad omnes ſupra enunciat s qualitates, ibi.

Idque probe noſcens Cong. ejuſdem Conc. interpres, pluries edixit, Examinatores ſuo deeſſe muneri, ſi doctrinæ tantum judices eſſent, nec inquirerent, qui præ aliis probitate morum, laboribus, præſtito antea Eccleſiæ obſequio, cæteriſque dotibus ad officium parochi cumulate obeundum neceſſariis, eſſent idonei, & commendabiles.

De-

Digitized by Google

EX hiſque (qui nempe idonei ab Examinatoribus judicati fuerint) Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit, atque illi, & non alteri collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre.

Ad tollendas dubitationes aliquando exortas, an etiam ad ipſos Examinatores una cum Epiſcopo hæc prælectio ſpectet, hoc Trident. decretum declaratum eſt a laudato Benedicto in cit. Literis encyclicis §. *XI.*, ad eos ſcilicet non ſpectare, ut ex altero decreto Cong. Conc. relato *cit. lib. IV. de Synod. diac. n. 6.*, ibi.

Abſoluto examine, ut cuique ſatis compertum eſt, fit tantummodo poteſtas Examinatoribus renunciandi quotquot regendæ Eccleſiæ idoneos judicaverint, reſervata uni Epiſcopo electione dignioris.

Decretum autem eſt ſequens.

= Anno 1573. licet clare Conc. Trident. *cap. XVIII. Seſſ. XXIV.* loquatur, nihilominus Examinatores Patavini prætendunt, ad eos etiam ſpectare eligere magis idoneum, ex illis, qui fuerint approbati in examine concurſus ad parochiales vacantes, & non ad Epiſcopum, contra clara verba ipſius Concilii: quare nomine Ordinarii Patavini Dominationibus veſtris illuſtriſſimis ſuplicatur, ut ſuis literis ipſi Vicario generali, & Examinatoribus explicite declarent, quænam in caſu ſupradicto fuerit Concilii ſententia = S. Congr. reſpondit = id ad eos non ſpectare = *ut lib. I. decretor. pag.* 110. =

SECTIO CXLVIII.

Eadem Seſſio XXIV. de Refor. Proſequitur idem caput XVIII.

SI vero juris patronatus eccleſiaſtici erit (parochialis nempe) ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non alium pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab Examinatoribus judicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur. Cum vero inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo, erit facienda; tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. Quod ſi juris patronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis, ut ſupra, examinari, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti.

Circa præſentationem factam a patrono ad parochialem videnda ſunt notata parte I. pag. 393.

Digitized by Google

torem hic interdictam, hodie, attentis ſupra citatis encyclicis literis Clem. XI, & Conſtit. Benedicti XIV. *Cum illud*, permittitur eo pari modo, quo permiſſa nabili judicio Epiſcopi, ibi ut in §. *Peracto* dictæ Conſtit. *Cum illud*.

Peracto ſecundum hanc formulam concurſu, collataque ei, qui magis idoneus, ac dignior judicatus fuerit, Eccleſia parochiali, non admittatur appellatio, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Epiſcopi, niſi intra decem dies a die collationis interponatur. Si quis autem hoc intra ſpatium appellaverit, actaque concurſus petat ad judicem appellationis transferenda, mittantur vel acta ipſa originalia concurſus clauſa, & obſignata, vel certe unum aliquod authenticum eorum exemplum, a Cancellario concurſus, atque altero Notario collatum, & auſcultatum coram Vicario, vel alia in eccleſiaſtica dignitate conſtituto, quem eligat Ordinarius, ad quem etiam Notarii Cancellario adjungendi electio pertinebit; nec non ab Examinatoribus ſynodalibus, qui concurſui interfuerunt, ſubſcriptum. Ex quibus actis, vel authentico eorum exemplo, niſi gravamen quoad doctrinam probet is, qui ſic, ut præmittitur, examinatus, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Epiſcopi appellaverit, novum ad examen provocandi facultatem a Sacra Cong. fruſtra poſtulabit. Quemadmodum & in judicio appellationis perſequi jus ſuum fruſtra tentabit is, qui forte ſe gravatum doleat quoad reliqua, niſi, interpoſita mature, ut dictum eſt, appellatione, ab irrationabili judicio Epiſcopi, gravamen quoad illa oſtenderit, vel ex actis primi concurſus, vel ſaltem ex atteſtationibus, & documentis, extrajudicialibus etiam, ſed non levibus.

SECTIO CL.

Eadem Seſſio XXIV. de Reformat. cap. XIX.

DEcernit S. Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Univerſitatibus, Senatibus, & aliis ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere, ſed nec reſervationes mentales, nec aliæ quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Eccleſias, vel monaſteria alicui etiam ex S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

Huic decreto, per quod prohibentur quæcunque expectativæ, ſeu mandata de providendo beneficium, acceſſit Conſt. S. Pii V. *Sacroſanctum 9. Septemb.* 1568., in qua eaſdem ſuſtulit cum abolitione privilegiorum, ibi, =

Ac etiam omnes, & ſingulas expectativas, reſervationes, & alias gratias præventivas, ſpeciales, & generales, nec non uniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, & tem-

terpoſitæ, per ſuperiores quoſcunque recipiantur; eorumque commiſſio, aut inhibitio fiat, niſi a definitivà, vel a definitivæ vim habente, & cujus gravamen per appellationem a definitiva reparari nequeat. Ab his excipiantur cauſæ, quæ juxta canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt tractandæ; vel quas ex urgenti, rationabilique cauſa judicaverit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum ſignaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, committere, aut avocare.

Hoc decretum, ſtatuens, cauſas omnes ad forum eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiam beneficiales, in prima inſtantia coram locorum Ordinariis dumtaxat eſſe cognoſcendas, exceptis iis, ibi enumeratis, ampliatum eſt, & ſimul declaratum a Greg. XIII. Conſtit. *Ad Romani* 10. *Jul.* 1574., excipiente etiam cognitionem ſuper executione literarum Apoſtolicarum de capienda poſſeſſione beneficiorum, ac declarante, id non adverſari huic Tridentini decreto, atque ideo non eſſe ſuſpendendam earumdem literarum executionem, ibi,

Nos, . . . decernimus, & declaramus per conceſſionem literarum in forma Brevis, & ſub anulo Piſcatoris ſuper capienda poſſeſſione, quorumcunque beneficiorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatorum, ſeu affectorum, Sedis, & Cam. Apoſtolicarum nominibus apprehendenda, & in ejuſdem poſſeſſionis in favorem proviſorum ab ipſa Sede de eiſdem beneficiis, poſtquam literas ſub plumbo ſuper proviſionis hujuſmodi habuerunt expeditas relaxatione, necnon aſſiſtentia ipſis proviſis literas deſuper ſub plumbo expeditas habentibus præſtanda, & aliorum inibi expreſſorum executione facienda, quæ mandata executiva ſunt, & ſummariam dumtaxat cauſarum, propter quas illæ emanarunt, cognitionem requirunt, decretis Concilii hujuſmodi non contraveniri, nihilque præjudicii illis inferri, vel eorum formam in aliquo violari, neque id dici, aut cenſeri, vel executionem literarum earumdem propterea in aliquo ſuſpendi, ſive remorari, aut facultatem literarum executoribus conceſſam impediri, ſed executores ipſos, & ab eis deputatos ſubſecutores facultate ſibi per eaſdem literas, ut præfertur conceſſa, uti, frui, gaudere, & contra illis non parentes ad declarationem incurſus pœnarum, & cenſurarum in eiſdem literis in forma brevis contentarum, ac invocationem brachii ſecularis procedere, ac alia omnia, & ſingula in eiſdem literis contenta (illarum tamen forma ſervata) facere, & exequi libere, & licite potuiſſe, & poſſe, necnon proceſſus deſuper habitos, & formatos, habendoſque, & formandos, ac inde ſecuta, & ſequenda quæcunque, firma, valida & efficacia fuiſſe, & eſſe, & fore ſuoſque integros, & plenarios effectus ſortiri debere in omnibus, & per omnia.

In eo vero, quod ſtatuit, dictas cauſas terminandas eſſe ſaltem intra biennium, ampliatum eſt a Clem. VIII. Conſtit. *Litium* 9. *Feb.* 1593. decernente ad celeriorem earumdem expeditionem in omnibus eccleſiaſtici ſtatus Tribunalibus attendendas tantum eſſe in proceſſu nullitates juriſdictionis, aut mandati, (quod prius ſtatuerat Pius IV. pro Judicibus Almæ Urbis, Conſtit. *Cum ab ipſo* 31. *Jun.* 1562.) ibi.

Statutum fel. record. Pii Papæ IV. Prædeceſſoris noſtri, ne Judices Almæ Urbis nullitates attendant, niſi ex defectu citationis, juriſdictionis, aut mandati, ſed, illis non obſtantibus, ad expeditionem cauſarum procedant, ad omnes, & quoſcunque Judices ordinarios;

nariios;

Digitized by Google

eorum Conſervatorias imminuere, nec quoad primam cauſarum inſtantiam aliquid novi inducere, Conſtit. ſ. XLII. ibi

Quo vero ad perſonas non exemptas, inhærendo ſimiliter diſpoſitioni ejuſdem Sacri Concilii Seſſ. XIII. de Reform. cap. 1., & Seſſ. XXII. cap. VII. & Seſſ. XXIV. cap. XX. necnon ſupradictis decretis generalibus Congregationis Epiſcoporum, editis anno MDC. cum noviſſimis additionibus, ſeu declarationibus piæ mem. Benedicti XIII. in Appendice Concilii Romani; volumus, ſtatuimus, & mandamus, quod cauſæ omnes, tam civiles, quam criminales, ad forum eccleſiaſticum pertinentes, exceptis privilegiatis, quæ ex eodem Concilio, vel alias juxta canonicas ſanctiones apud Nos, & Sedem Apoſtolicam tractari poſſunt, aut debent, coram Ordinariis locorum dumtaxat in prima inſtantia cognoſcantur, neque a Metropolitanis, Patriarchis, aut Primatibus, aliiſque Judicibus eccleſiaſticis, etiam Noſtris, & Sedis Apoſtolicæ Nunciis, vel de latere Legatis, aut Cameræ noſtræ generali Auditore, & cæteris quibuslibet Curiæ noſtræ Judicibus ad ſe avocari, vel aliis committi poſſint, niſi per viam legitimæ appellationis, & in caſibus, ut ſupra, non prohibitis, ad ipſorum Tribunalia deferantur.

SECTIO CLII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XX.

AD hæc cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut inferiorum judicio, etiam viſitando, ſed Epiſcopi tantum examini, & juriſdictioni relinquantur.

Hoc decretum quoad cauſas matrimoniales declaratum eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Dei miſeratione* 3. *Novemb.* 1741. præſcribente modum eaſdem tractandi, ut notavi part. I. pag. 484.

SECTIO CLIII.

Seſſio XXV. Decretum de Invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris Imaginibus.

IN has autem ſanctas, & ſalutares obſervationes (circa Imagines nempe) ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri S. Synodus vehementer cupit, itaut nullæ falſi dogmatis Imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes, ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes Sacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi,

qui nondum a Sede Apoſtolica canonizati, vel beatificati ſunt, cum radiis, ſplendoribus, alioque ſigno, quod cultum indicet, aut præſeferat, ſub pœnis ommiſſionis earumdem, ac pecuniariis, aliiſque etiam corporalibus, Ordinariorum, ſeu Inquiſitorum abitrio infligendis.

Quod decretum ab eodem ſubinde confirmatum, & declaratum fuit ſub *die 6. Julii 1634. Conſtit. Cæleſtis Hieruſalem*, prohibente, ne ſic pictæ teneantur, exponanturque ad venerationem tam in Eccleſiis publicis, ſive ſecularibus, ſive regularibus, quam in Oratoriis, cæteriſque privatis locis.

Acceſſit etiam alia ejuſdem Pontificis Conſtit. *Sacroſancta Tridentina 15. Martii 1642.* in qua expreſſe inhærendo huic Tridentini decreto, prohibuit Imagines Chriſti, B. M. Virginis, Apoſtolorum, & Evangeliſtarum pingi cum habitu, vel forma nova, alias in Eccleſia non uſitata, neque cum

Prohibuit inſuper, ne Sanctorum Imagines pingerentur habitu profano, vel indecentiam, aut inhoneſtatem præſeferentes.

Quoad ſimulacrum vero Dei Patris acceſſit damnatio ſequentis Propoſitionis, la XXXVI. in ordine inter proſcriptas ab Alexandro VIII. *die 7. Decemb.* 1690.

= Dei Patris ſedentis ſimulacrum nefas eſt chriſtiano in templo collocare. =

Quoad Imaginem Spiritus Sancti ſub humana ſpecie depicti, acceſſit Conſtit. Benedicti XIV. *Sollicitudini noſtræ 1. Octob.* 1745., in qua improbantur hujuſmodi Iconis uſus, aliæque ſuperſtitiones circa Sanctiſſimæ Trinitatis Imagines.

Circa Sanctorum Reliquias, earumque cuſtodiam, venerationem, & extractionem, vide notata part. I. pag. 448. & ſeq.

SECTIO CLIV.

Eadem Seſs. XXV. de Regularibus, & Monialibus Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuſcunque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiam nomine conventus, poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad uſumfructum, vel uſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum monaſteriorum, ſeu conventuum ad ſolos Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat.

Ad hoc decretum, in quo agitur de adminiſtratione bonorum monaſteriorum, pertinet Conſtitut. Gregorii XV. *Inſcrutabili 5. Feb.* 1622. in cujus §. V. cavetur, ut adminiſtrantes bona ad monaſteria ſanctimonialium, etiam Regularibus ſubjectarum, pertinentia, ſive Regulares extiterint, ſive ſeculares, quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis reddere teneantur: liceatque Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores regulares admonere, ut ejuſmodi adminiſtratores amoveant: Superioribus vero id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos amovendi: in cujus etiam Conſtitutionis calce ex reſolutione Cong. Conc. ad dubium XII. declaratur, Epiſcopum non teneri ſignificare Superioribus regularibus cauſam remotionis hujuſmodi adminiſtratorum.

Sed hac de re agetur infra, cum de cap. XI. hujus ejuſdem Seſſionis

SE-

moſynis commode poſſit ſuſtentari.

In hoc decreto præcipitur, ut in monaſteriis tam virorum, quam mulierum tot tantum recipiantur, quot aliunde ſuſtentari poſſint ex redditibus propriis, vel ex conſuetis elemoſynis.

Cui quoad monaſteria virorum acceſſit decretum Cong. Conc. juſſu Urbani VIII. editum, relatum in ipſius Conſtit. *Cum ſæpe contingat.* 21. *Jun.* 1625., in quo §. XIII. prohibitum eſt Superioribus regularibus augere numerum Religioſorum ſemel taxatum, & a S. Cong. approbatum, niſi cum ejus licentia, etiam prætextu augumenti reddituum, ſub pæna ipſo facto incurrenda privationis vocis activæ, & paſſivæ, ac inhabilitatis: quod tamen decretum ſolum procedit in Italia, & Inſulis adjacentibus.

Tam Tridentini, quam Urbani decretum confirmatum fuit ſub iiſdem pænis, primum ab Innocentio XII. Conſtit. *Nuper* 23. *Novemb.* 1697. §. *XIV.* deinde ab Innocentio XIII. Conſtit. *Apoſtolici miniſterii* 13. *Martii* 1723. ſuper eccleſiaſtica diſciplina in Hiſpaniarum Regnis §. *Præterea*, poſtremo à Benedicto XIII. Conſtit. *In ſupremo militantis* 23. *Septem.* 1724. a quo in forma ſpecifica confirmatur cit. Conſtit. Innoc. XIII.

Quoad monaſteria vero monialium inſuper acceſſit Conſtit. S. Pii V. *Circa* 29. *Maji* 1566. decernentis, idem ſervandum eſſe reſpectu monialium, etiam Regularibus ſubjectarum, ibi.

Et ne propter monialium numerum exceſſivum clauſuræ obſervatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ Conſtitutionis Bonifacii, & Conc. Tridentini decreto, monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis diſtricte inhibendo, præcipimus, & mandamus, ne plures in earum monaſteriis recipiant, & admittant, ſive recipi, & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipſorum monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commode ſuſtentari poſſint.

Illarum autem numerus ex Conſtit. Greg. XIII. *Deo ſacris* 30. *Decembris* 1572. taxari debet ab Epiſcopo una cum Superiore regulari, ibi.

Quem (Monialium nempe numerum) per ipſos locorum Ordinarios, etiam in Monaſteriis ab eorum cura, & regimine quomodocunque exemptis, cum illorum Superiorum interventu ſtabiliri, & ordinari, neque ſupra illum numerum alias recipi poſſe, etiam de conſenſu Superiorum ſuorum, volumus, & mandamus.

S E C T I O C L V I.

Eadem Seſſio XXV. de Regularibus. Proſequitur idem cap. III.

NEc de cætero ſimilia loca (Monaſteria nempe tam virorum, quam Mulierum) erigantur ſine Epiſcopi, in cujus diæceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.

Hoc decretum ampliatum fuerat a Clem. VIII. Conſt. *Quoniam* 23. *Jun.* 1603. decernente, Ordinarios non poſſe hanc licentiam impertiri cuicunque Mendicantium Ordini, niſi vocatis, & auditis præexiſtentium

dicantium, vel non Mendicantium, Congregationis, Societatis, & cujuſvis alterius Inſtituti, etiam Societatis Jeſu, in aliqua Civitate, Caſtro, Villa, ſeu loco ad habitandum, domos, vel loca quæcunque de novo recipere, ſeu monaſteria, conventus, vel Collegia recipere, vel fundare præſumat abſque Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, plenam, & expreſſam faciente de prohibitione hujuſmodi mentionem in ſcriptis, & gratis concedenda, prævia examinatione Congregationis, negotiis Epiſcoporum, ac Regularium præpoſitæ; ſi ſecus egerint, eo ipſo incurrant pænas privationis, & inhabilitatis, ut ſupra inflictas, & nihilominus, receptiones, fundationes, & erectiones ſint ipſo jure nullæ, & invalidæ, & domos, ac loca ipſa, & perſonæ in eis degentes omnimodæ Juriſdictioni, viſitationi, correctioni Ordinarii loci plene in omnibus ſubjaceant. Intendimus autem in præmiſſis etiam ultra Italiam, & Inſulas adjacentes, prout expedire viderimus, providere.

Idem ſervari mandavit Innocentius XII. Conſtit. *Nuper 23. Decem. 1697.* ſubjiciendo tamen omnimodæ Ordinariorum juriſdictioni conventus, & perſonas in eis degentes, quando duodecim Religioſi ſuſtentari, atque habitare non poterint, & actu non inhabitaverint, ibi §. XV.

Deinceps vero monaſterium, conventus, domus, congregatio, vel ſocietas Religioſorum, ſeu Regularium nullibi recipiantur, niſi præter alia ad id requiſita, in ſingulis hujuſmodi locis duodecim ſaltem Fratres, aut Monachi, ſeu Religioſi degere, & ex redditibus, & conſuetis eleemoſynis, detractis omnibus, ut ſupra detrahendis, competenter ſuſtentari valeant, & ad præſcriptum decreti fel. record. Greg. XV. hac de re editi; alioquin monaſteria, & loca hujuſmodi poſthac recipienda, in quibus duodecim Religioſi, ut ſupra, ſuſtentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint, Ordinarii loci viſitationi, correctioni, atque omnimodæ juriſdictioni ſubjecta eſſe intelligantur.

Hic notandum cum Benedicto XIV. *de Synodo diac. lib. IX. cap. I. n. 9. edit. an.* 1755. quod licet cit. Conſtitut. *Inſtauranda* declaret, neceſſariam eſſe auctoritatem Sedis Apoſtolicæ in hujuſmodi erectionibus intra Italiam, & Inſulas adjacentes; communis tamen hodie, & in tribunalibus recepta opinio eſt, requiri etiam extra Italiam = Cum enim (ſunt verba ipſius) jam pridem ante Trident. Conc. Regularibus interdicta fuerit novorum monaſteriorum acquiſitio ſine expreſſa licentia Apoſtolicæ Sedis, ut videre eſt in cap. *Religionum §. Confirmatos, de Relig. domib. in VI.* & in cap. *Cum ex eo, de Exceſſibus Prælat. eod. lib. VI.* ſatis patet, nihil a Trident. Synodo derogatum fuiſſe Apoſtolicæ Sedis auctoritati, jam præcedentur ſtabilitæ, ſed illud dumtaxat ſtatutum fuiſſe, ut præter eam, epiſcopalis quoque auctoritas, & licentia in iiſdem erectionibus interveniret. =

Sufficeret tamen ſola Epiſcopi licentia, ſi erigendum eſſet hoſpitium pro Regularium iter habentium commodo, ex tribus Rotæ deciſionibus, ibidem relatis.

Præter ſuperius dicta, hodie ex decreto Cong. ſuper Diſciplina regulari tranſmiſſo ſingulis Procuratoribus generalibus 23. *Feb.* 1717. ſufficientia, & ſubſiſtentia redditUum conventus erigendi intra Italiam, & Inſulas adjacentes, recognoſci debet ab eadem Cong. ſub pæna in Superiores, ad quos ſpectat, privationis vocis activæ, & paſſivæ, ſuſpenſionis ab officio, & dignitatis, ac perpetuæ inhabilitatis ad eadem.

Circa erectionem monaſterii monialium, non obſtante diſpoſitione citat. cap. III. Trident. de ſtylo Curiæ eſt, ut etiam recurratur pro facultate, ad Sedem Apoſtolicam, Fagnan. *lib. II. tit. de Officio Ordinar. cap. Grave. n. 53.*

Quoad erectiones domorum Ordinis mei Scholarum Piarum, non opus eſt conſenſu aliorum præexiſtentium Regularium, ſed erigi poſſunt de ſola licentia Ordinariorum, etiam non ſervata diſtantia, ab uno ad alium conventum, ex Conſtit. Clem. XII. *Nobis 1. Maji* 1731., ibi. De-

Digitized by Google

PRohibet S. Synodus, nequis Regularis, ſine ſui Superioriris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujuſvis pii operis prætextu, ſubjiciat ſe obſequio alicujus Prælati, Principis, vel Univerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuſcunque perſonæ, ſeu loci; neque ei aliquod privilegium, aut facultas ab aliis ſuper iis obtenta ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus a ſuis conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accendendi, niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui vero ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum, tanquam deſertor ſui Inſtituti, puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Univerſitates mittuntur, in conventibus tantum habitent: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

Hoc decretum, prohibens Regularibus recedere a ſuis conventibus, etiam prætextu ad Superiores accedendi, niſi ab eiſdem miſſi, vel vocati fuerint; ſtatuenſque, puniendos eſſe a locorum Ordinariis tamquam deſertores ſui Inſtituti, ſi reperiantur vagantes ſine dicto mandato, ampliatum eſt a Sixto V. Conſtit. *Cum de omnibus* 26. *Novm.* 1587. ſtatuente §. VII. ne itinerantes de una ad aliam provinciam ſine dicto mandato in ullo conventu ejuſdem Ordinis recipiantur, etiam ad modicum tempus, niſi alias cogniti ſint, ſub pæna in recipientes privationis vocis activæ, & paſſivæ, officiorum, graduum, dignitatum, ac perpetuæ inhabilitationis ad talia: in Religioſos vero dicto mandato carentes Ordinarii locorum procedere poſſint tamquam ſuſpectos delictorum, ementito alicujus Religionis habitu commiſſorum eoſque tamdiu in carcere detinere debeant, donec certa de eis notitia habeatur.

Imo ex altera ejuſdem Conſtit. *Ad Romanum* 21. *Octob.* 1588. §. *XIX.* dictæ pænæ extenduntur etiam ad ſic itinerantes de uno ad alium locum ejuſdem provinciæ, ſi divertant ad loca tam proprii, quam alterius Ordinis, ſive habitum regularem deferant, ſive non.

Eximendi tamen ſunt ab iiſdem, ſi veram, urgentem, & gravioris momenti cauſam habeant recurrendi ad ſuos Superiores, ut luculenter probat Benedict. XIV. *lib. XIII. de Synod. diœc. cap. II. n.* 14.

Urbanus VIII. ſi agatur de Fugitivis, & Apoſtatis, ſive habitu dimiſſo, ſive non, ſtatuit, ut poſtquam in carcerem conjecti fuerint ab Ordinariis, conſignandi ſint Superioribus regularibus, ab his puniendis, ut ex ejus Conſtit. *Sacra Congregat.* 21. *Septem.* 1624.

Prædictum Trident. decretum ampliatum eſt etiam a Clemente VIII. Conſtit. *Nullius* 20. *Mart.* 1601. §. 13. & XXXI., eos non poſſe Romam petere ſine Protectoris, vel Generalis licentia, ſub pæna, ſi Romam ingrediantur ſine licentia, ut ſupra, privationis vocis activæ, & paſſivæ ad biennium, Papæ reſervatæ, quo elapſo, hæc pæna per ſe ceſſat. Nec Provincialis poteſt licentiam dare, niſi ob bonum totius provinciæ, ut ibidem declaratur, ibi.

§. XIII. Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi prius a Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in ſcriptis impetraverint. Siquis autem ſine hujuſmodi facultate Romam venire præſumpſerint, voce activa, & paſſiva biennio privatus exiſtat, ſubiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pænas. Quæ item omnia adverſus eos, qui ſupradictos admiſerint, & receperint, ſine ulla exceptione, locum habeant.

§. XXXI. Decretum illud, quo Fratres Romam petere cum Generalis, & Protectoris

Apoſtolica auctoritate , clauſuram ...
tui, & ubi inviolata eſt , conſervari maxime procurent : inobedientes , atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas , aliaſque pænas , quaqunque appellatione poſtpoſita , compeſcentes , invocato etiam ad hoc , ſi opus fuerit , auxilio brachii ſecularis . Quod auxilium , ut præbeatur , omnes Chriſtianos Principes hortatur S. Synodus , & ſub excomunicationis pæna , ipſo facto incurrenda omnibus Magiſtratibus ſecularibus injungit .

Excommunicatio a Tridendino hic inflicta, non eſt reſervata = & ſolum eſt contra Magiſtratus , non contra Principes , & non procedit , niſi ii fuerint de tali auxilio requiſiti = Theſaur. de Pænis verb. *Clauſura* cap. IX. cum DD. ibi cit.

S E C T I O C L I X.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. Proſequitur idem cap. V.

NEmini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire a monaſterio , etiam ad breve tempus , quoquunque prætextu , niſi ex aliqua legitima cauſa , ab Epiſcopo approbanda : indultis quiquſcunque , & privilegiis non obſtantibus .

Statuit hic Tridentinum, non licere Monialibus poſt profeſſionem exire a monaſterio , etiam ad breve tempus , niſi ex aliqua legitima cauſa ab Epiſcopo approbanda , declaratum eſt a S. Pio V. Conſtitut. *Decori* 1. *Feb.* 1570. reducente hanc cauſam ad tres tantum caſus , nempe magni incendii , lepræ . & æpidemiæ, cum licentia , & approbatione Prælati monaſterii , ſi hoc ſit ſubjectum Regularibus, & Epiſcopi ſimul : & quidem in ſcriptis , cum de infirmitate agitur , ſub pæna excomunicationis ipſo facto Papæ reſervatæ , tam in aliter egredientes , quam in licentiam concedentes , comitantes , & receptantes , ac privationis ipſo facto officiorum , adminiſtrationum , & inhabilitatis ad illa , & alia hujuſmodi obtinenda, in ipſas , aliter egreſſas , Præſidentes , & alios Superiores, aliter licentiam dantes .

Nota tamen, ex defectu hujuſmodi licentiæ, exeuntes non incurrere dictas pænas, ſi res ulteriorem dilationem non pateretur, v.g. quando ſuperveniret periculoſa, & inevitabilis neceſſitas ſubitæ expulſionis , incurſus hoſtilis, aquarum inundationis, proximæ, & irreparabilis monaſterii ruinæ, cum in his, & ſimilibus caſibus locum habere debeat vulgaris regula , quam Nicolaus III. (non IV. ut notavi in ſummario *cap. Exiit* III. *de verb. ſignif.* in VI.) his verbis expreſſit §. *Nec quicquam* = Nec jure poli in extremæ neceſſitatis articulo ad providendum ſuſtentationi naturæ via omnibus extrema neceſſitate detentis conceſſa præcluditur , cum ab omni lege extrema neceſſitas ſit exempta . =

Nota eamdem excommunicationem incurrere monialem aſcendentem ſupra tectum monaſterii; cum vere dicatur eſſe extra ambitum , & limites clauſuræ , ut declaravit Cong. Conc. in *Comen. & Licien.* 16. *Septemb.* 1709.

Benedictus XIV. in epiſtola ad Antiſtites Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum *Cum ſacrarum.* 1. *Jun.* 1741. §. *V.* adimit. Nunciis , & etiam Congregationi Epiſc. & Regul. facultatem indulgendi egreſſum a monaſteriis .

S E-

Digitized by Google

Hoc decretum,ſtatuens nemini licere ingredi ſepta monaſterii monialium ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis, declaratum eſt decreto Cong. Conc. approbato ab Urbano VIII. 13. *Novem.* 1620., & relato a Benedicto XIV. *lib. XIII. de Synod. diœc. cap. XII. n.* 23. hujuſmodi licentiam quoad monaſteria monialium exemptarum, & Regularibus ſubjectarum, tam pro ingreſſu in caſibus neceſſariis, quam pro acceſſu ad loquendum cum ipſis, dandam eſſe nedum ab earum Superioribus, ſed etiam a locorum Ordinariis, licet Tridentinum utatur particula disjunctiva.

Imo ex altero decreto ejuſdem Cong. a dicto pariter Urbano approbato 21. *Maji* 1630. relato loco mox cit. ſufficit tantum ipſorum Ordinariorum licentia, ubi viget conſuetudo, ut ab eiſdem ſolummodo hæc petatur.

Quamvis autem dictus ingreſſus interdictus ſit a Tridentino ſub pæna excommunicationis ipſo facto incurrendæ, non reſervatæ, ex Conſtit. tamen Gregorii XIII. *Ubi gratiæ* 13. *Junii* 1575. & Pauli V. Conſtit. *Monialium* 10. *Julii* 1602. reſervata eſt Papæ, lata contra quoſcunque eadem ſepta ingredi audentes, etiam marchionali, & ducali dignitate fulgentes, prætextu privilegiorum, quæ revocantur. Hæc pæna ex ſtylo Curiæ incurritur etiam ab ingredientibus ſine tali prætextu.

Nota, quod ſi concedatur a S. Sede cuicunque etiam dicta, aut alia dignitate fulgenti, facultas eadem ſepta ingrediendi certis vicibus, v. g. bis, ex Conſtit. Pauli V. *Facultatem* 1. *Septemb.* 1608. hæc particula *bis*, aut ſimilis, intelligenda eſt collective, de omnibus ſcilicet monaſteriis conceſſis, non diſtributive, ſive ſingulis: & aliter utentes incurrunt pænam, ut ſupra.

Idem decretum ampliatum eſt etiam in hoc, quod nulla in eo fiat mentio de introducentibus, ſeu intrare permittentibus clauſuram; in citat. vero Conſtit. *Monialium* §. *III.* infligitur eadem pæna excommunicationis una cum privatione latæ ſententiæ dignitatum, beneficiorum, officiorum, & inhabilitatis ad hujuſmodi contra Abbatiſſas, Abbates, conventus, alioſque Superiores utriuſque ſexus monaſteriorum monialium, ac quaſcunque perſonas, ſi quemquam prætextu privilegiorum ingredi faciant, vel permittant. Quæ pænæ itidem ex ſtylo Curiæ incurruntur, etiam ab introducentibus, vel ingredi permittentibus ſine dictorum privilegiorum prætextu.

Hæ Conſtitutiones, & pænæ confirmatæ ſunt a Benedict. XIV. Conſtitut. *Salutare* 3. *Jan.* 1742. ubi §. III. ſub iiſdem pænis interdicitur hujuſmodi ingreſſus quibuſcunque perſonis, etiam S. R. E. Cardinalibus, Legatis a latere, & Nunciis, revocando, & annullando facultates ipſis fortaſſe hactenus conceſſas ſuper dicto ingreſſu, tam pro ſe, quam pro aliis: exceptis tamen locorum Ordinariis, aliiſque Superioribus, quibus tamquam Ordinariis, & ordinaria juriſdictione utentibus dicta monaſteria ſubjecta, & addicta ſunt, in caſibus neceſſariis, & ſervatis aliis de jure ſervandis.

De Jure autem ex Conſt. Gregorii XIII. *Dubiis* 23. Decemb. 1581. §. *I.* & *II.* in hoc ingreſſu pro caſibus neceſſariis hæc ſervanda ſunt, ut ſcilicet Prælati, tam ſeculares (ſive Epiſcopi, ſive Cardinales ſint) quam Regulares ingrediantur comitati paucis perſonis, iiſque ſenioribus, & religioſis, ſub pæna in Epiſcopos contrafacientes interdicti eo ipſo ab ingreſſu Eccleſiæ pro prima vice, pro ſecunda ſuſpenſionis a Pontificalibus, & a divinis pro tertia, & ulterioribus excommunicationis, privationis cujuſcunque officii, & miniſterii.

Ex Conſtit. Alexandri VII. *Felici* 10. *Novemb.* 1664. Prælati regulares non poſſunt ingredi clauſuram monialium ſibi ſubjectarum,

I. Niſi ſemel in anno ex cauſa viſitationis localis faciendæ per ſe ipſos, non per ſubſtitutos, cum aſſiſtentia quatuor monialium ex ſenioribus, unica die poſt ortum, & ante occaſum ſolis, nulla ſumpta in monaſterio refectione. Et tunc ſi Viſitator ſit Generalis, poſſit ſecum ducere duos ſocios ſui Ordinis: ſi alius a Generali, unum tantum, numquam in actu viſitationis adinvicem ſeparandi.

II. Si ob clauſuræ cuſtodiam, aut ob aliam urgentem, ac neceſſariam cauſam pluries in anno ingredi opus habeant, ingredi debeant una cum Epiſcopo diœceſ. vel perſona eccleſiaſtica ſeculari ab eodem ſpecialiter deputata.

III. Viſitationem perſonalem peragere debent ad crates extra ſepta monaſterii, itidem per ſe ipſos, & non per ſubſtitutos.

IV. Confeſſarii tam ordinarii, quam extraordinarii ingredi tantum debentes pro Sacramentorum adminiſtratione, & commendatione animæ agonizantium, non ingrediantur niſi cum ſocio probatæ vitæ, ac maturæ ætatis, & ita, ut ſemper adinvicem videri poſſint, ſub pænis in Regulares præſumentes, aut negligentes prædicta omnia adimplere, excommunicationis ipſo facto, privationis omnium officiorum, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, vociſque activæ, & paſſivæ abſque alia declaratione; quos Epiſcopus tam-

Digitized by Google

Quod ſi quæras, an incurrant excommunicationem introducentes in dictam clauſuram infantes ante uſum rationis: quamvis communior ſententia neget, quam etiam amplectitur Reiffenſt. lib. III. tit. XXXV. de Statu monachor. §. II. num. 39. cum DD. ibi cit. greſſus cuicunque cum clauſula, *Cujuſcunque ætatis fuerit* = ab hac autem prohibetur introductio, ideoque relationem neceſſario habere debet ad eos omnes, quibus Trident. ingreſſum prohibuit.

SECTIO CLXI.

Eadem Seſſio XXV. de Regular. cap. VI.

IN electione quorumcunque Superiorum, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis S. Synodus diſtricte præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta ita ut ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in poſterum liceat Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcunque Titulares ad effectum electionis faciendæ conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si vero contra hujus decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit; & is, qui ad hunc effectum ſe in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit, deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis exiſtat, facultateſque ſuper his conceſſæ, eo ipſo abrogatæ cenſeantur; & ſi in poſterum aliæ concedantur, tamquam ſubreptitiæ habeantur.

Huic decreto ſtatuenti, ne in electione Superiorum regularium ſuppleri poſſint voces, & ſuffragia abſentium, acceſſit Conſtit. Innocentii XII. *Chriſtifidelium* 16. *Feb.* 1693. idem interdicentis, etiam eorum Protectoribus, & ipſis Cardinalium Congregationibus §. *Perpendentes* in fine.

Nolumus tamen abſentium vota, nec Protectoris, nec cujuſcunque alterius, nec etiam ipſarum Cardinalium Congregationum auctoritate ſuppleri, ſeu alios Vocales eorumdem abſentium loco, ſeu vice ſubrogari, deputari, ſeu eligi, ſed jus eligendi in ſolis juxta juris, & Inſtituti regulas ad hunc effectum aſſumptis, & in deſtinatis loco, & tempore convenientibus conſolidari, ſeu alias, prout de jure, permanere omnino volumus, & mandamus.

APPENDIX

Ad hanc Sectionem.

Vota, ſeu reſponſa ad ſequentia dubia, olim mihi propoſita, circa validitatem electionis Regularium, in Capitulis tam generalibus, quam provincialibus, & localibus.

I. An, ſtante libertate electionis, liceat Prælato regulari proponere duos, vel tres, ſeu reſtringere electionem ad certum genus perſonarum, puta magiſtros; aut determinatam nationem, ex quibus neceſſario eligatur unus?

Reſp. Negative, quoad 1. partem, ex cap. *Cum terra, de Elect., & cap. Ut periculum, eod. tit.* in VI. necnon decreto Cong. Concil. relato a Fagnano *lib. II. Decret. cap. Conſtitutis, num. 3. de Appellat.*

Quoad 2. partem, affirmative, dummodo per ſtatutum aliquod generale ab Apoſtolica Sede approbatum

Digitized by Google

quo præcipit, ut electio Regularium fiat per ſecreta ſuffragia, & aliter facta irrita ſit: ideoque quoad eoſdem Regulares ſublata eſt per hoc decretum forma inſpirationis: & compromiſſi, ut pluries declaravit etiam Cong. Concil. in Dubiis ad idem caput *Poſit. 137. & ad Dub. 27. Maji 1623. lib. 21. Decret. pag. 136. ac Superiores ſic electi, ſunt iterum eligendi.* & Fagnan. *in cap. Quia propter. de Elect. n.* 30. refert, quod propoſito a Chartuſianis dubio = An in electione Superiorum poſſit procedi nedum per viam ſcrutinii, ſed etiam inſpirationis, & compromiſſi? Sac. Cong. Concil. cenſuit, electionem horum Prælatorum Regularium debere fieri tantum per vota ſecreta, ut ſe habent verba propria Concil. d. cap. VI.

His tamen non obſtantibus, quoad compromiſſum, Engel hoc tit. n, 241. ſentit cum DD. ibi citatis, opinionem aſſerentem formam compromiſſi etiam quoad Regulares non eſſe ſublatam per hoc Trident.
,, decret. utpote quia ,, abrogatio juris non cenſetur
,, niſi expreſſa; & mens Concilii tantum videtur fuiſ-
,, ſe, ut in caſu, quo Capitulares dant vota, illa nun-
,, quam publicentur propter occaſionem inimicitiarum
,, inter Confratres; quæ occaſio hoc ipſo ceſſat per
,, compromiſſum ab omnibus comprobatum, ſaltem
,, in *extraneos factum* = Cui opinioni adhæret etiam Remigius Maſchat Inſt. Can. hoc eodem tit. *ſ*. IV.
,, n. 22. ibi = Quæ diſpoſitio Tridentini ad evitan-
,, das, diſcordias, & inimicitias inter Religioſos facta,
,, ſuſtulit formam inſpirationis, & compromiſſi,
,, dum fiunt per vota publica: *Si tamen compromiſ-*
,, *ſum more ſcrutinii fiat per vota ſecreta, non*
,, *eſt ſublatum per Tridentinum, cum idem finis ob-*
,, *tineatur*. Quid autem ferat praxis in aliquibus Ordinibus regularibus, ipſi viderint.

III. An Electio ſubſiſtat ubi in ſcrutinio duo, vel tres ſuſcipiunt vota eligentium, ideſt oretenus?

Reſp. Negative, ex decreto Cong. Conc. relato a Fagnano cap. *Quia propter n. 23. de Elect.*

IV. An valida ſit, ſi quis ex Electoribus tradiderit, vel oſtenderit alteri ſuam ſchedulam, in qua notatum ſit nomen a ſe electi, aut ſi aliquo patenti ſigno eam firmaverit, quo innoteſcat ſcrutatoribus quem ipſe elegerit?

Reſp. Affirmative quoad utramque partem, dummodo hæc manifeſtatio non ſit cauſa realis, ac rationabiliter præſumpta, quod electio ſequatur potius de uno, quam de altero; & dummodo non fiat permittente Capitulo, ex cit. cap. Trident. Reiffenſt. *tit. VI. §. XIV. n. 245. & Mattheuc. loc. cit. n.* 13. 14. ac ſchedula non manifeſtetur majori parti Eligentium. *Barboſ. Collect. in Concil. ad dictum cap. VI.*, in quo n. 2. refert, deciſum fuiſſe, ut ſic electus certior

fragandum, qui de jure, aut conſuetudine vocari, & admitti debuiſſet?

Reſp. Negative, quoad utramque partem, ſed irritari poſſe, inſtante tamen non vocato, & non admiſſo, ex capp. *Quod ſicut bonæ &c. & Eccleſia Fagnan. loc. cit. n. 39. de Election.* dummodo vero ſint præſentes duæ partes vocalium, ſeu Capitularium; alias eſſet ipſo jure nulla. Sic valeret, ſi vocales eſſent duodecim, & quatuor eſſent contempti; ſecus autem ſi contempti eſſent quinque. Fagnan. *ibid. num.* 40.

VII. An valida ſit facta a remanentibus in Capitulo, ſi aliqui voluntarie egrediantur, puta ex decem quatuor, vel ſi remaneant, & ſuffragari nolint?

Reſp. Affirmative, quoad utramque partem *ex cap. Cum nobis XIX. de Elect.* etiam ſi major pars egrederetur, quando agitur de Electione facienda intra terminum præfixum, *ex Can. ultimo diſtin. LXV.* Reiffenſt. *loco cit. §. VIII. n.* 201., & 203. Deberent tamen egreſſi canonice moneri, priuſquam remanentes devenirent ad electionem. *Mattheuc. loc. cit. num.* 17., quod eſt intelligendum de honeſtate tantum,

VIII. An valeat electio facta cum votis alternantibus, aut conditionatis, puta: Eligo Petrum, ſi majos pars in eum conſenſerit; vel eligo Paulum, & ſi noluerit, eligo Franciſcum, vel eligo illum, quem Paulus elegerit?

Reſp. Negative, quoad omnes partes, *ex cap. In electionibus*. de Elect. In VI.

IX. An valeat, ſi quis per errorem, vel fraudem ſchedulam albam immittit in urnam, vel duplicem ſchedulam cum nomine electi, ita ut numerus ſchedularum non correſpondeat numero eligentium?

Reſp. Affirmative quoad utramque partem, ex cap. *Cum nobiſ. XIX. de Elect.* Reiffenſt. *loc. mox cit. num.* 203. Dummodo tamen quis electus fuerit cum majoritate votorum, non computata ſchedula duplicata.

X. An valeat, ſi ex viginti electoribus, ſuffragati fuerint decem, poſtquam conſtiterit ſic electum ſibi ſuffragium non dediſſe?

Reſp. Negative, ex cap. *Cumana L., & cap. Sicut. XXIII. in VI.* de Elect. Reiffenſt. *tit. VI. §. VI. n.* 132. & 139.

XI. An valeat, ſi non aperta fuerit ſchedula Electi, quoties electus fuerit uno, vel dimidio tantum ſuffragio ſupra medietatem, puta cum undecim ex viginti.

Reſp. Negative. Quoad aperitionem ſchedulæ non factam, ex cap. *Cumana*, & ex decreto Congr. Conc. ſub die 2. Julii 1707. in Milevitana Synodo

Digitized by Google

decreti, ibi = *Præter alias pœnas, & cenſuras hactenus contra hujuſmodi ambientes inflictas, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipſo incidant, & ad futura quæcunque inhabiles habeantur, ſuper quo cum eis diſpenſari a nemine poſſint, niſi a nobis, & Succeſſorib. noſtris. Porro ſupradictas omnes pœnas ad complices, ac ſimpliciter ſcientes, & non revelantes extendimus.* =

Pariter eſt reus ambitus, qui officia, & dignitates in Religione conſequi procurat per emendicatos favores, & commendationes Principum. Quod ſi dicta officia ſpiritualem aliquam juriſdictionem adnexam habeant, eaque procuret dato, promiſſo, ſive pacto pretio, vel alia re pretio æſtimabili, puniendus eſſet pœnis a jure communi latis contra Simoniacos, *in can. Principalis cauſa I. q. 1. Can. ſi quis deinceps, Can. ſi quis Epiſcopus, cauſa XVI. q. 7.* ad quos textus relationem habent verba poſita in ſupra allato decreto Clem. & Urbani VIII. *præter alias pœnas, & cenſuras hactenus contra hujuſmodi ambientes inflictas*, ut appoſite notat Amenus *de delictis, & pœnis tom.* III. *tit.* V. §. VIII. *verbo SUBORNATIO num. 36.*

Pro Minoribus de Obſervantia præter dictas pœnas contra ſubornantem electores tam pro ſe, quam pro aliis pro conſecutione officiorum regularium, ex Conſt. S. Pii V. *Paſtoralis* 28. *Maji* 1571. erat excommunicatio latæ ſententiæ, Papæ reſervatæ, & privatio perpetua vocis activæ, & paſſivæ, qua ligabatur etiam ſubornatus, & ille, pro quo facta eſſet ſubornatio, niſi ſubornantem judici detuliſſet, ut ab eo puniretur: quam tamen Conſt. moderavit Gregorius XIII. Conſt. *Conſuevit* 8. Septem. 1573. reſervando abſolutionem Superiori generali, dummodo ſubornatio pro eo facta non fuerit, & auferendo dictas pœnas a non revelantibus ſubornationem.

Quæ Conſtitutiones licet latæ fuerint pro dictis Minoribus, Amenus tamen loc. cit. n. 34. cum Pellizario tom. II. tract. IX. cap. II. n. 181. §. *Cum autem* & n. 182. ſentit, afficere omnes Regulares, ea ductus ratione, quia = *Favorabiles ſunt Religionibus in communi; unde per viam communicationis ad omnes ſunt extenſæ, cum communicatio privilegiorum, inter pleroſque Ordines ſit univerſalis.* =

An autem hæc extenſio ſubſiſtat, ſub judice lis eſſet, cum agatur de pœna ſubeunda a ſubornatore, & cæteroquin vulgatiſſimi jus ſit, in pœnalibus non dari extenſionem de perſona in perſonam niſi in lege pœnam imponente ſit expreſſa.

„ valeat electio facta a majori parte Capituli, &
„ nullibi addant, debere eſſe exceſſum unius inte-
„ gri voti; ergo ſufficit qualiſcunque exceſſus; nam
„ ubi jura non diſtingunt, neque nos diſtinguere de-
„ bemus „. *Abbas in cap. Cumana 29. hoc tit. Cardin. de Luca tom. 1. diſcuſſ. I. de Parochiis n. 12. Bernardus Sann. loc. tit. cap.* IV. *n.* 19. *Paſſerinus cap.* XIX. *de elect. n.* 18. *citans alios.*

XII. An valeat facta cum duobus tantum ſcrutatoribus, puta cum Superiore Capituli, & uno ſcrutatore electo a Capitulo, ſeu etiam facta cum quatuor?

Reſp. Negative quoad utramque partem, *ex cap. Quia propter* XLII. Fagnanus ad *idem caput n.* 43., & 44.

XIII. An valeat facta abſque prævio juramento Electorum?

Reſp. Affirmative, Mattheucc. *Official. Curiæ cap.* XVIII. *n.* 44. etenim Clem. VIII. in Bulla: *Regularis diſciplinæ* §. XXXVI. præcipit quidem præmittendum eſſe, ſed abſque clauſula irritante: „
„ Jurentque electores ſecundum veritatem uniuſ-
„ cujuſque conſcientiæ, probatiores, & magis ido-
„ neos ſe electuros.

XIV. An valeat facta cum admiſſione in Capitulum indigni, ſeu inhabilis; hoc eſt vocem activam non habentis?

Reſp. Affirmative, dummodo electus habuerit vota ſufficientia, præciſo voto illius, qui vocem activam non habet; etiamſi aliqui ſciverint, & nemo reclamaverit, ſeu exceperit contra admiſſum; excepto tamen caſu admiſſionis nominatim denunciati excomunicati, & notorii percuſſoris Clericorum, permittente eodem Capitulo.

Quod ſi aliquis excommunicatus non vitandus aliqua ex cauſa expelli nequeat, valida erit electio, prævia proteſtatione, quod electores nolint cum ipſo communicare, & velle ejus vocem nemini ſuffragari, dummodo ſemper, electus habuerit vota ſufficentia, abſque voto illius.

Quod ſi dubium fuerit, an electus habuerit vota ſufficientia, vi ſuffragii hujuſmodi inhabilis, electio erit caſſanda, ſed per ſententiam Judicis. Reiffenſt. *hoc tit.* §. *VII. a n. 164. uſque ad totum.* 171.

XV. An valeat electio ſecundi vocalis, ſi Electores elegerint primum indignum, & inhabilem?

Reſp. Negative, *ex cap. Cum in cunctis VII. & Cap. Cum Vintonienſis XLV., & cap. Scriptum eſt XL. de Elect. Reiffenſt. hoc tit.* §. 11. *num.* 251., & 254.

dum-

te fuerint intimatæ, prout Sanctitas ſua omnino ve-tuit. Hujuſmodi ſententiæ pronunciari, & promulgari poſſunt, ſi, convocato jam Capitulo, emergat caſus, propter quem quis privari debeat una, vel altera voce, ſeu utraque?

Reſp. Affirmative, prævia tamen rei citatione, & ſummarie habito a Præſide Capituli teſtium examine, conceſſo eidem reo termino competenti ad ſe defendendum, etiam ſi delictum eſſet notorium, ex Clementina *Paſtoralis*, §. Cæterum *de ſententia, & rejudicata*: decretum enim loquitur de cauſis emerſis ante Capitulum, non in ipſo actu præliminari Capituli. Sic pronunciari poſſunt hæ ſententiæ in ipſo actu præliminari contra eos, qui aliquo laborant defectu ante ignorato, vel qui recenter deliquerunt, vel qui non detulerunt ad Capitulum ea documenta, & requiſita, ſine quibus lex præcipit, ne admittantur v.g. atteſtationem juratum a Sacerdotibus ſuæ familiæ de celebratione Miſſarum, juxta Conſt. Innocentii XII. *Nuper* §. *Curent. Math. Officialis Curiæ*. cap. XVIII. n. 50.

Nota tamen circa dictam atteſtationem, quod ſi caſu aliquo non exhibeatur, puta, vel quia præfati Sacerdotes injuſte eam facere noluerunt, vel quia Superior localis ex oblivione eamdem ſibi exarari non poſtulaſſet, ſed loco ipſius exhiberet Capitulo librum, in quo adnotata eſſent manu Officialium, vulgo Reviſorum ad hoc deputatorum, onera miſſarum una cum concordante adimplemento, non inde excludendus eſſet ab eodem Capitulo, cum autographus liber æquivaleret prædictæ atteſtationi, imo magis illi adhibenda eſſet fides, quam illi, utpote quia iſta eſſe poſſet errori obnoxia.

Excludendus vero eſſet, ſi ex dicto libro non probaretur dictorum onerum adimplementum uſque ad numerum, cui infra breve tempus, ideſt infra menſem, ut notavi par I. pag. 904. ſatisfieri poſſit. Pontifex enim excludendum præcipit in pænam omiſſionis ejuſdem adimplementi. Sed de hoc iterum ſermo erit infra, in reſp. ad Dubium XXX.

XVII. An admitti poſſit ad Capitulum is, de quo in ipſo actu Capituli dubitatur, an illi competat votum vel activum, vel paſſivum; & quatenus affirmative, an electio inde ſecuta in perſonam ſic admiſſi, vel alterius, ſubſiſtat?

Reſp. Affirmative quoad primam partem, ſed cum proteſtatione: *Quatenus de jure admitti poſſit, & non aliter*, ſi tunc decidi cauſa non poſſit. Mattheuc. *loc. cit. n.* 61. Et ſic etiam affirmative quoad ſecundam partem, reſpectu alterius, ut in Reſp. ad XIV. Reſpectu autem perſonæ ſic admiſſæ, expectanda eſſet ſententia Judicis,

non ob aliam cauſam ita declaraſſe, niſi ut fraudibus quorumdam Superiorum in electionibus obviam iret.

Affirmative etiam quoad ſecundam partem: etenim S. Cong. dum vult præcedere tres menſes, vult etiam eſſe integros, precipue cum velit eſſe continuos, quod non verificaretur, ſi tertius menſis eſſet tantum inceptus, & hoc clarius evincitur ex mandato Clem. VIII. per extenſum relato in regeſto ejuſdem Congregationis immediate ad dictum decretum, per hæc verba: Non poſſano li Superiori collocare li Frati nel convento per tre meſi avanti il tempo dell'elezione, che quivi ſi avrà da fare, eccetto ſe aveſſero commeſſo ſcandolo notorio. E nelle elezioni che ſi avranno a fare ne' Capitoli conventuali, non abbiano voto quei Frati, che non ſaranno ſtati locati in quel convento per tre meſi avanti il giorno dell' elezione,

XIX. An valeat electio facta in perſonam extraneam a Capitulo?

Reſp. Affirmative, ex Gloſ. *in cap. Cum inter Canonicos XXI.* ver. *alium*, *de elect.* ut DD. cumutate relati a Reiffenſt. loc. cit. n. 239. quamvis de honeſtate ſit, ut eligatur ex gremio.

XX. An deveniri poſſit ad electionem alterius, ſi electus recuſet, vel renunciet?

Reſp. Affirmative, *ex cit. cap. Cum inter Canonicos, & cap. Si Electioni XXVI. in VI. eodem tit.*, dummodo Capitulares ſint adhuc congregati, & electio fiat eodem contextu. Fagnan. *in cap. Publicato, n.* 39. Reiffenſt. loc. cit. §. *XII. n.* 297. Quam tamen renunciationem multi ex DD. autumant fieri non poſſe. Remigius Maſcath *lib.* 1. *quæſ.* 4. *Inſt. Can. tit.* VI.

XXI. An deveniri poſſit ad electionem alterius, ſi poſt electionem factam bona fide, electus noſcatur eſſe inhabilis?

Reſp. Affirmative, *ex cap. Cum terra, & ex cap. Dudum de Elect. & cap. Perpetuo in VI.* eodem loc. cit. Fagnan. n. 40. & 41. Reiffenſt. §. 11. num. 298.

Advertendum tamen eſt, in tali caſu deveniri quidem poſſe ad electionem alterius, ſed ſine intervallo, durante adhuc Capitulo; non autem eo diſſoluto, taliter ut non non ſit amplius locus, ſaltem quoad Regulares, iterum Capitulum convocandi.

XXII. An valeat Electio facta, ſi non celebrata fuerit die præfixo, ſive abſque impedimento, durante autem Capitulo.

Reſp. Affirmative quoad utramque partem *ex cap. Pro defuncto XLI. de Elect.* dummodo a Conſtitutionibus Ordinis non prohibeatur, cum clauſula ir-

eſſe ad probandum impedimentum electi per majora ſuffragia?

Reſp. Negative, niſi probare poſſit in continenti; ſed opponens jus ſuum proſequi debet coram Superiore. Fagnan. *in cap. Publicato*, *n.* 41.

XXVII. An præmittenda ſit a Judice declaratio privationis juris eligendi pro prima vice, inflicta a *cap. Quia propter de elect.* contra non obſervantes formam ſcrutinii, & a *Cap. Cum in cunctis* contra eligentes indignum?

Reſp. Negative, Reiffenſt. loc. cit. *§.* 11. numer. 251. 261.

XXVIII. An innocentes, qui remanſerunt in Capitulo, devenire poſſint ad electionem alterius, etiam non expectata declaratione Judicis ſuper privatione Juris eligendi pro unica vice contra eos, qui non obſervaverunt formam ſcrutinii, vel elegerunt indignum?

Reſp. Affirmative, *ex cap. Bonæ memoriæ*, *&* *cap. Dudum de Elect.* Reiffenſt. *loc. cit. n.* 261., *&* *ex cap. Congregato* LIII. Si vero non elegerunt, ceſſerunt juri ſuo, pro quo fruſtra poſtea reclamarent.

XXIX. An ad validitatem electionis neceſſario prælegendæ ſint Conſtitutiones Apoſtolicæ, videlicet Urbani VIII. *SS. Dominus noſter* circa obſervantiam Conſtit. & Decret. ad Officium S. Inquiſitionis pertinentium, ac Clem. VIII. *Regularis diſciplinæ*: contra ambientes, ſicuti & an præmittendum ſit juramentum, ad formam dictæ Conſtitutionis: *Regularis Diſciplinæ*?

Reſpon. Affirmative, quoad Conſtit. & Decr. ad Officium S. Inquiſitionis pertinentia. In dicta enim Bulla = *Sanctiſſimus Dominus noſter* = præſcribitur, *ut omnes Superiores teneantur ſub pœna privationis officii, ac vocis activæ & paſſivæ ipſo facto incurrenda, in quocunque generali, ac provinciali capitulo, Conventu, Dieta, vel alio quovis nomine nuncupato capitulari congreſſu, ſuos ſubditos, ac Religioſos commonere de injuncta omnibus obſervantia, & executione earumdem Apoſtolicarum Conſtitutionum, & Decretorum ad S. Officium Inquiſitionis adverſus hæreticam pravitatem pertinentium.* =

Quoad Conſtitutionem vero Clemen. VIII. Negative: licet enim Pontifex §. 36. præcipiat quidem hanc eſſe prælegendam, non tamen cum clauſula irritante: ibi = *Propterea prinſ-les in provincialibus capitulis, ſeu Congregationibus exhibere atteſtationem, ſeu fidem ab omnibus Sacerdotibus Conventus ſubſcriptam, & juratam quod omnibus, & ſingulis tum perpetuis, tum manualibus Miſſarum oneribus, ad limites, & tenorem horum præſentium Decretorum, tempore eorum regiminis fuerit omnino, & integraliter ſatisfactum; vel deficiente aliqua modica ſatisfactione, poſſit etiam hujuſmodi reſiduali implemento Miſſarum, diſtincte referendarum, intra breve tempus moraliter ſatisfieri; ea adjecta, & omnino adimplenda conditione, quod ante præfatæ atteſtationis exhibitionem, quicunque Superiores locales prædicti vocem activam, ſeu paſſivam in memoratis capitulis, ſeu Congregationibus omnino habere non valeant.* =

Quoad ſecundam partem, Affirmative; nam licet in Bulla Benedicti XIII. *Maxima vigilantia* = *de Archiviis §.* 15. id onus injungatur Generalibus, Provincialibus, & Viſitatoribus, ut in viſitatione tantum quærant de adimplemento dictæ Bullæ, tamen quia a Superioribus localibus diſpoſita de Archivis adimplenda ſunt ſub pœna ſuſpenſionis ab officio, & privationis vocis activæ, & paſſivæ, ideo tenentur hujuſmodi teſtimoniales exhibere, ut probetur eos non incidiſſe in talem pœnam, & ſic ſuffragium ferre poſſe in capitulo.

Quoad tertiam partem, pariter Affirmative, ob eamdem mox allatam rationem. His tamen non obſtantibus, cum tales teſtimoniales non præcipiantur exhibendæ a Conſtit. Apoſtolicis, ut præſcribitur circa celebrationem Miſſarum, tanquam conditio, ſine qua non, etiam ſi eas non afferrent, ſentirem adhuc admitti poſſe ad Capitulum: licet enim privati eſſent utraque voce, non poſſent tamen excludi, niſi poſt declarationem privationis.

Quoad quartam partem, Negative nuſquam enim injungitur hoc onus a Conſtitutionibus Apoſtolicis; ſecus tamen eſſet, ſi ſtatuto aliquo Capituli generalis, id onus injungeretur ſub pœna privationis vocis activæ, & paſſivæ.

XXXI. An valeat electio facta in ſecundo ſcrutinio, ſi electores omnes in primo ſcrutinio, in quo non ſecuta fuit electio, ob defectum numeri ſuffragiorum ſupra medietatem non ſervarunt formam Capituli *Quia propter XLII. de Elect. & cap. VI. Seſſ. XXV. Tridentini de Regularibus*: v. g. quia publicaverunt nomina eligentium, quam tamen formam, ſervaverunt in dicto ſecundo ſcrutinio? Re-

Digitized by Google

dub. 29. n. 2. & Paſſerin. de Elect. cap. 18. de ſcrutinio n. 24.

24. ad 29.

SECTIO CLXII.

Eadem Seſſio XXV. *de Regul. cap. VII.*

Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quocunque alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem monaſterio, ex alio ejuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur, ex iis, quæ in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerit, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem recte vixerit, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur.

Permittit hic Tridentinum, Abbatiſſam eligi poſſe ex alio monaſterio ejuſdem Ordinis, ſi in monaſterio, cui præficienda ſit, non reperiatur dotata qualitatibus ab eodem requiſitis.

Huic autem dubio, an ſtante Conſt. S. Pii V. *Decreti* 1. *Feb.* 1570. reſtringentis cauſam egreſſus monialium a clauſura ad tres dumtaxat caſus, magni nempe incendii, lepræ, & epidemiæ, opus ſit facultate Sedis Apoſtolicæ, ut egredi poſſet illa, quæ ex alio monaſterio electa, Cong. Conc. reſpondit, non eſſe neceſſariam, ut refert Gallemart ad hoc idem cap.

Quidquid autem ſit de hoc aſſerto reſponſo, quod ignoratur, quo tempore emanaverit, attendenda ſunt hodie relata a Fagnano *in cap. III. Recolentes de ſtatu Monachor num.* 51. ibi = Quinimo etiam facultas Epiſcopo attributa ex decreto cap. VII. *Conc. Trident.* Seſſ. XXV. de Regul. fuit ſublata per eamdem Conſtitutionem, ut Greg. XIII. declaravit. Nam cum Generalis S. Auguſtini dubitaret, an poſt Bullam S. Pii V. de egreſſu monialium, liceat de monaſterio ad monaſterium monialem transferre, ut in eo, ad quod transfertur; Abbatiſſæ munere fungatur: Sac. Cong. dixit, referrendum Sanctiſſimo, qui cenſuit Bullam corrigere decretum Concil. *cap. VII. Seſſ. XXV. de Regul.* & ideo ex illo decreto non licere amplius extrahere moniales de monaſterio pro conſtituenda Abbatiſſa in alio, niſi obtenta ſpeciali licentia a Sede Apoſtolica. =

Non tamen ſublata eſt facultas tributa Epiſcopo in cap. V. hac ead. ſeſſ. reducendi intra mænia monaſteria monialium exiſtentia extra mænia, ut probat idem Fagnan. *loc. cit. n.* 52.

Stante prædicta Piana Conſtit, etiam ſublata eſt facultas, quam *ex can. I. Virgines cauſ. XX. q.* 4. *& cap. XVIII. Licet de Regul.*, habent moniales tranſeundi ad ſtrictiorem Religionem, licentia petita, licet non obtenta, juxta Gloſ. in dicto Can. *Virgines*; quidquid perperam ſcripſerint Navarrus, Rodriq., & Sanch. ex decretis Cong. Conc. & Epiſcop. prout probat laudatus Fagn. *loc. cit. n.* 48.

Cum autem in hoc Tridentini decreto nullum temporis ſpatium præfixum ſit de abbatiſſatus duratione, Gregorius XIII. Conſtit *Expoſcit* 1. *Jan.* 1583. præfixit triennium dumtaxat, pro monialibus intra Italiam, & utriuſque Siciliæ Regnum, quo elapſo vacare debet a regimine, etiam Vicariatus, per aliud integrum triennium; nec ſuper hoc diſpenſari poteſt ab Epiſcopo, ex Decreto Cong. Epiſcopor. & Regul, *in Mazzarien.* 8. *Martii* 1760.

S E-

cunque nomine appellentur, electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, abſque ulla tamen ipſorum monaſteriorum impenſa.

Quæri hic poteſt, an ſecretæ electioni Abbatiſſarum officiat, ſi eadem expleatur per vota ſingularum monialium oretenus expreſſa coram Superiore, In folio Cong. Conc. *diei 26. April. 1727. in Tiburtina* referuntur plura decreta ejuſd. Cong. declarantia, non officere, etiam ſi expleatur coram duobus, aut tribus perſonis, adhibitis, non tamquam ſimplicibus teſtibus, ſed tamquam ſcrutatoribus, obſtrictis eadem ſecreti lege, ut videre eſt, in *Theſaur. Reſolutionum præfatæ Cong. tom. IV. pag.47.*

Reliqua circa hanc electionem vide infra cum de cap. XI. hujus ſeſſ. §. *Teneatur, & ſeq.*

SECTIO CLXIV.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. X.

ATtendant . . . Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat.

Hoc decretum declaratum, & ampliatum eſt a Benedicto XIV. Conſt. *Paſtoralis 5. Aug. 1748.* quoad hunc Confeſſarium extraordinarium, ut jam notavi hac ead. part. II. pag. 972. & ſeq.

Verum præter ibi notata, hic ex laudata Conſtit. attendenda ſunt ſequentia, &

I. Ut deputetur non pro ſingulis Monialibus peculiariter, ſed pro tota communitate.

II. Ut hic teneatur audire confeſſiones earumdem omnium, quæ eidem confiteri velint. Si autem nolint, debent omnes una cum quibuſcunque aliis in monaſterio degentibus coram ipſo ſe ſiſtere, ſi non ad confeſſionem peragendam, ſaltem ad ſalutaria monita extra eam ab ipſo recipienda. Cur autem *Debeant* ſaltem coram ipſo ſe ſiſtere, hanc Pontifex rationem reddit = *Ne*, ſcilicet, *ſi Moniales aliquæ extraordinarium Confeſſarium adirent, aliæ autem coram ipſo non comparerent, ſuſpiciones, atque oblocutiones excitarentur: & illæ quidem cenſerentur neceſſarias habuiſſe cauſas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ eſſent: aliæ vero ab hujuſmodi neceſſitatibus, & cauſis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi DD. calculo comprobatam ſan. mem. Prædeceſſor noſter Clem. Papa XI. edicto ſuo, (quod eſt XV. in ſecunda parte ipſius Bullarii) inviolabiliter ſervari mandavit; eamdemque omnium diœceſum conſuetudo recepit.* =

III. Ut dicti extraordinarii electio pertineat ad Ordinarium loci pro Monialibus ei immediate ſubjectis: pro Monialibus vero Regularibus ſubjectis, ad Superiorem regularem: prævia tamen pro utroque approbatione Epiſcopi, ſeu Ordinarii localis.

IV. Ut, ſi Superior regularis negligat talem deputationem facere, Ordinarius eam ſupplere debeat, & Major Pænitentiarius, negligente dicto Ordinario.

V. Ut extraordinarius denegari nequeat Monialibus peculiaribus, in caſu gravis infirmitatis, etiam poſt alteram, aut tertiam deputationem, ut ſupra factam univerſo monaſterio. Et ſi Superior regularis pro Monialibus ſibi ſubjectis id denegaverit, deputari poterit ab Ordinario loci.

VI. Ut item denegari nequeat in caſu, quo Monialis aliqua firmiter recuſet ordinario Confeſſario confiteri. In caſu vero, quod ob ſpiritualem dumtaxat conſolationem, & profectum extraordinarium optet, ſuadet Pontifex, ut tam Ordinarius, quam Supe-

Digitized by Google

I ra perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quam ſeculares, hujuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cujus diœceſi ſunt. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, niſi de ejuſdem conſenſu, ac prævio examine, per eum, aut ejus Vicarium faciendo: excepto monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis iis monaſteriis, ſeu locis, in quibus Abbates Generales, aut capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis monaſteriis, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores juriſdictionem epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent; ſalvo tamen eorum Epiſcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel perſonas juriſdictionem exercent.

Hoc Decretum, ſtatuens tam ſeculares, quam Regulares exercentes in ſeculares perſonas animarum curam in iis Eccleſiis, quæ monaſteriis, ſeu domibus regularium virorum, aut mulierum annexæ ſunt, immædiate ſubeſſe debere in pertinentibus ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtratinem juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi diœceſani: ad tollendam ſiniſtram ejuſdem decreti interpretationem, a nonnullis excogitatam, quod nempe afficiat tantum, ſolos parochos, non vero Sacerdotes ab epiſcopali Juriſdictione exemptos, ſi aliqua Sacramenta ad parochum pertinentia ſine Epiſcopi, & ejuſdem parochi licentia adminiſtrarent, ampliatum, & declaratum eſt a Gregorio XV. Conſtit. *Inſcrutabili* 5. *Feb.* 1622. ſic ſtatuente §. IV.

Ut deinceps tam Regulares, quam ſeculares quomodolibet exempti, ſive animarum curam perſonarum ſecularium, monaſteriis, ſeu domibus regularibus, aut quibuſvis aliis Eccleſiis, vel beneficiis, ſive regularibus, ſive ſecularibus incumbentem exerceant, ſive alia eccleſiaſtica Sacramenta, aut unum ex illis miniſtrent, prævia Epiſcopi licentia, & approbatione, ſive quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicujus ex illis adminiſtratione de facto abſque auctoritate ſe ingerant in his, quæ hjuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ juriſdictioni, viſitationi, & correctioni diœceſani Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plene in omnibus ſubjiciantur.

Ad hæc tam Regulares, quam ſeculares hujuſmodi nullis privilegiis, aut exemptionibus tueri ſe poſſint, quominus, ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem monaſteriorum monialium, etiam Regularibus ſubjectarum, ab Epiſcopo loci, ſimiliter tamquam ad hoc Sedis Apoſtol. delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Ex Conſtit. S. Pii V. *Expoſcit* 22. Septembr. 1571. Epiſcopi juriſdictioni ſubſunt parochiales Eccleſiæ, etiam Fratrum Militum S. Joan. Hieroſolymitani quoad animarum curam, & adminiſtrationem Sacramentorum.

Notandum, quod idem S. Pius V. ante hanc Conſtit. edidit alteram *Etſi cunta* 29. Novem. 1568. ſuper confirmatione privilegiorum dictis Fratribus Militibus ab ejus Prædeceſſoribus conceſſorum; attamen quoad hanc rem §. VII. diſpoſuit, ut ſequitur.

Volumus autem, quod præſentes literæ non comprehendant neque Eccleſias, neque perſonas in iis, quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Conc. Tridentin. omnino ſervari debeant.

In

Digitized by Google

monaſteriorum monialium, Regularibus ſubjectarum (de quibus nullam mentionem facit Trid.) cogi, & compelli poſſint ab Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, ad reddendam ſingulis annis rationem adminiſtrationis, eoſque ex rationabili cauſa amoveri, ſi Superiores, prius de cauſa moniti, id facere detrectaverint, ut ibidem §. V. quemadmodum etiam reſolutum fuit a Cong. Conc. 25. *Septem.* 1754. *in Ferrarien. juriſdict.* una cum aliis dubiis ad eamdem adminiſtrationem ſpectantibus.

Pro hujus tamen Conſtit. intellectu emanarunt a S. Cong. Conc. ſequentes declarationes ab ipſo Gregorio, & ſubinde ab Urb. VIII. approbatæ, quæ referuntur in calce ejuſdem Conſtit.

I. Epiſcopus vi dictæ Conſtit. non poteſt viſitare Altaria Eccleſiarum Regularium, neque Tabernaculum, neque confeſſionalia.

II. Nec iis præſcribere loca, tempus & conditionem perſonarum ſæcularium, quarum confeſſiones audient.

III. Nullam ex eadem Conſtit. auctoritatem recipit in perſonas nullius diœceſis.

IV. Prælati territorium habentes, nequeunt exercere poteſtates hac Conſtitutione conceſſas.

V. Cum permittitur Epiſcopo aſſiſtere, & præeſſe electioni Abbatiſſæ monialium Regularibus ſubjectarum, non ei datur jus illam confirmandi.

VI. Confeſſarii, ſive ordinarii, ſive extraordinarii, ETIAM SUPERIORES nequeunt audire confeſſiones monialium ſui Ordinis ſine approbatione Epiſcopi, ſub pæna nullitatis confeſſionum.

Circa Superiores monialium regularibus ſubjectarum, ideſt Generales, & Provinciales, vide notata ſupra pag. 970. §. *Verum*.

VII. Approbatio generalis data Regularibus pro audiendis confeſſionibus, non ſufficit ad audiendas illas monialium.

VIII. Nec data pro uno monaſterio, valet pro alio.

IX. Confeſſarii extraordinarii indigent nova approbatione toties, quoties deputantur ad audiendas earumdem monialium confeſſiones.

X. Epiſcopus revocans earum Confeſſarios, & adminiſtratores bonorum, non tenetur cauſam ſignificare Superioribus regularibus.

XI. Hæc Conſtit. locum habet in omnibus delictis, & non in notoriis tantum, & cum populi ſcandalo.

raverit, ſe uti velle facultate ſibi hac in parte attributa, Abbatiſſarumque electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere. Poſt hanc vero declarationem licere Epiſcopo animadvertere in Regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatiſſæ electionem procedunt.

Nota ex decreto Cong. Conc. 26. *April.* 1727. *in Tyburtina*, ut in Theſaur. Reſol. ejuſdem Cong. quod ſi Epiſcopus intereſſe velit huic electioni, intereſſe tantum debeat cum his limitationibus.

I. Scilicet, quod non poſſit ope Vicarii generalis, aut Cancellarii exquirere voluntates, vel recipere, aut adnotare vota monialium eligentium, ſed hæc omnia præſtari debeant a Superiore regulari; ſciente tamen, & audiente eodem Epiſcopo.

II. Quod nequeat ſuffragium ferre, ſicut & neque Superior regularis ſub pæna nullitatis electionis.

III. Quod ejus Cancellarius, durante ſcrutinio, neque intra Eccleſiam permanere poſſit; nec alii quincunque, etiam Religioſi ejuſdem Ordinis, exceptis Superiore, & Scrutatoribus.

IV. Quod confirmatio electionis fieri tantum debeat a Superiore regulari, tamquam a Prælato immediato.

Idem Tridentini decretum quoad juriſdictionem Epiſcopi in Eccleſiis parochialibus Regularium declaratum eſt a Bened. XIV. Conſt. *Firmandis 6. Novem.* 1744. circa actus, quos idem Epiſcopus in iis explere poteſt in viſitatione locali, ſtatuente.

I. A Parocho regulari excipiendos eſſe in dictis Eccleſiis Miſſionarios ab Epiſcopo miſſos tamquam viſitationis ſuæ prænuncios, juvandoſque in omnibus, quibus ad injunctum ſibi onus implendum opus illis eſſe contigerit.

II. Poſſe Epiſcopum ibidem, ſive intra, ſive extra viſitationem Confirmationis Sacramentum adminiſtrare.

III. Viſitare dumtaxat Altare, in quo SS. Euchariſtiæ Sacramentum aſſervatur, ejuſque tabernaculum.

IV. Fontem baptiſterii, ſi adeſt.

V. Confeſſionale, in quo Parochus confeſſiones audire ſolet.

VI. Pulpitum, in quo idem jus habet verbi Dei enunciandi.

VII. Sepulcrum, ſepulturas, & cæmeterium pro humandis parochianorum cadaveribus.

VIII. Tur-

Digitized by Google

nem verbi Dei iiſdem diebus, puerorum inſtructionem in Fidei rudimentis, & doctrinæ chriſtianæ præceptis, præcipue ante ſuſceptionem Confirmationis, & primam Communionem, ſedulam diligentiam in excipiendis fidelium confeſſionibus, & ſpiritualibus auxiliis ægrotantibus, ac in agone conſtitutis præſtandis; in debita inquiſitione adhibenda pro valida celebratione matrimonii, ſponſiſque inſtruendis circa conſenſum præſtandum, myſteriorumque Fidei notitiam ac recte ordinatis retinendis libris baptizatorum, confirmatorum, matrimoniorum, & ſtatus animarum.

VI. Item debere Epiſcopum ſcrutari ipſius morem, & vitam in iis tantum, quæ ad populi ædificationem conferre, vel obeſſe poſſunt: non vero in iis, quæ ſpectant ad illius inſtituti obſervantiam.

VII. Poſſe itidem in eum decreta pronunciare, pœnaſque ſtatuere, ſi in prædictis omnibus deficientem invenerit, non privative, ſed cumulative cum Superiore regulari: ita tamen, ut, ſi aliter ab hoc, & aliter ab Epiſcopo decernatur, hujus, non vero illius decretis ſit ſtandum: reſervata eidem Epiſcopo privativa facultate in parochianorum mores inquirendi, eorumque ſcandala puniendi.

VIII. Parochum æquo jure removeri poſſe ab animarum cura, tam ab Epiſcopo, quam a Superiore regulari, abſque eo quod unus alteri cauſas judicii ſui aut aperire, aut probare, & certificare teneatur.

In eo autem, quod præfatum Tridentini decretum excipit ab Epiſcopi juriſdictione, viſitatione, & correctione etiam quoad animarum curam, & Sacramentorum adminiſtrationem parochos, tam ſeculares, quam regulares, dictam animarum curam exercentes in monaſteriis, ſeu locis, ubi Abbates generales, aut capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, declaratum eſt ab eodem Bened. cipalis ſedis.

IV. His generalibus Superioribus non ideo competere jus aliquod in ſeculares ſubditos parochialium, in eorum ordinaria principali ſede erectarum, ſed privative ſpectare ad Epiſcopum; ſicuti & ad ipſum ſpectare interponere propriam auctoritatem, & conſenſum, prævio examine, ſuper admiſſione parochi, tam ſecularis, quam regularis, etiam ad nutum amovibilis, ab eiſdem Superiorioribus in dictis Eccleſiis deputati.

V. Poſſe Epiſcopum, & aliquando etiam debere, inſtare apud dictos Superiores pro parochi remotione, ſi hunc munus ſuum non recte adminiſtrare cognoverit; implorata etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, quoties Superiores reluctaverint, aut plus æquo parocho a ſe deputato faverint.

VI. Parochiales unitas dictis monaſteriis pro ordinaria, & principali ſede conſtitutis, non gaudere exemptione a viſitatione, & correctione Epiſcopi, quamvis a Parochis regularibus adminiſtrarentur.

VII. Nec illas erectas in iiſdem monaſteriis, ſiqui Epiſcopi ipſas viſitare conſueveriut.

In eo pariter, quo Trid. excipit ab ordinaria Epiſcopi juriſdictione, quoad viſitationem, moneſteria, ſeu loca, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores juriſdictionem epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent, declaratum eſt in eadem Conſtit. §. XII. ſtatuente, Epiſcopum etiam tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatum, ſe abſtinere omnino debere a viſitatione, alioque quocunque juriſdictionis actu in hujuſmodi Parochos, & parochianos, quoties dicti Abbates, & Superiores probaverint juriſdictionem epiſcopalem in eoſdem; & econtra Epiſcopus probare nequeat ampliorem in ipſos juriſdictionem, ex alio capite ſibi acquiſitam.

SECTIO CLXVI.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. XII.

Cenſuræ, & interdicta, nedum a Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, a Regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, at-

Digitized by Google

ſacto præceperint, Regulares neutiquam ipſis Epi-

Ne autem dies feſtos a locorum Ordinariis nimia aliquorum facilitate, aut populorum importunitate deinceps iterum multiplicari contingat, eoſdem Ordinarios in Domino monemus, ut ad eccleſiaſticam ubique ſervandam æqualitatem de cætero perpetuis futuris temporibus ab indictione ſub præcepto novorum feſtorum ſtudeant abſtinere.

SECTIO CLXVII.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. XIII.

Controverſias omnes de præcedentia, quæ perſæpe maximo cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quam regulares, cum in proceſſionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcunque, componat.

Hoc decretum, declaratum eſt a S. Pio V. Conſtit. *Divina 27. Aug.* 1568. quoad Fratres Prædicatores, decernente, eis ubique competere præcedentiam ante quoſcunque Ordines Mendicantes, etiam in privatis actibus. Quam præcedentiam poſtea Clemens VIII. Conſtit. *Inter cætera 25. Sept.* 1592. iiſdem conceſſit etiam ante alios quoſcunque Ordines regulares (exceptis Canonicis, & Clericis ſecularibus, ac antiquis Ordinibus monachalibus.)

Circa controverſias præcedentiæ inter Ordines Mendicantium, & inter Confraternitates laicorum in proceſſionibus, attendenda eſt ſequens declaratio Gregorii XIII. Conſtit. *Expoſcit 15. Julii* 1583. §. ibi.

Volumus, & Apoſtol. auctorit. decernimus, quod quicunque ex dictis Fratribus Mendicantibus inter ſe de præcedentia hujuſmodi contendentibus, aut Confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites, & cauſæ præmiſſorum occaſione ortæ jam ſint, ſeu oriri contigerit in futurum, qui in quaſi poſſeſſione præcedentiæ, ac juris præcedendi ſunt, ii, (quibuſcunque reclamationibus, proteſtationibus, appellationibus, & aliis ſubterfugiis prorſus remotis, & ceſſantibus, & poſtpoſitis) in proceſſionibus, tam publicis, quam privatis præcedere debeant. Quando vero non probetur, aut non conſtet de quaſi poſſeſſione præcedentiæ hujuſmodi, inter Fratres quidem Mendicantes, ii qui antiquiores in loco controverſiæ; inter Confratres vero inter ſe litigantes, ii, qui prius ſaccis uti ſunt, in proceſſionibus tam publicis, quam privatis præcedere debeant. Ita, ut ſi contigerit nova monaſteria, aut domus alicujus Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex

Digitized by Google

Præmiſſis itaque, . . . Per has noſtras perpetuo valituras literas declaramus, ac definimus, decernimus, volumus, atque mandamus, Abbatem generalem Congregationis Canonicorum Regularium Lateranenſium, nunc, & pro tempore exiſtentem, quoties dimiſſo pallio, ſeu cappa, in linea veſte, & habitu prælatitio ab hujuſmodi Abbatibus, generalibus deferri ſolito, ad pontificias capellas, aliaſque functiones Palatii noſtri de more acceſſerit, tam in ſedendo, quam in procedendo, aliiſque quibuſvis actibus, Abbati generali Congregationis Monachorum S. Baſilii, nunc, & pro tempore exiſtenti, præcedere, & anteferri debere, ac præferendum, anteponendum, & in digniori loco ſemper collocandum fore, & eſſe. Mandantes dilectis Filiis Apoſtolcar. Cæremoniarum Magiſtris, ut dictum Abbatem generalem Canonicor. Lateranenſium, ejuſque futuros ſucceſſores, hujuſmodi præcedentiæ, & antelationis jure, rejecta quacunque contradictione, pacifice frui, & gaudere faciant.

Præterea eumdem Abbatem generalem Canonicorum Lateranenſium, præfatis veſte, & habitu indutum, cæteroſque Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares Lateranenſes, exuta ſuperiori veſte, ſeu pallio, aut cappa, uti Clericos, in linea veſte, & clericali habitu incedentes, in Proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in Urbe, noſtroque, & Succeſſorum noſtrorum conſpectu, quam alias in univerſis, & quibuſcunque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbati generali Ordinis, & Congregationis S. Baſilii, aliiſque reſpective Abbatibus, Prælatis, & Monachis ejuſdem Ordinis præcedere, ac in præmiſſis omnibus præferendos, anteponendos, ac in digniori loco ſimiliter collocandos fore, & eſſe. Simplices vero Abbates earumdem Congregationum Lateranenſis, & S. Baſilii, ſingulariter, & de per ſe, abſque eorum Conventibus, ſive in Conciliis generalibus, nationalibus, provincialibus, & ſynodalibus, ſive in aliis quibuſvis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſe ſe, juxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem intervenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine, cujus ſint, antedictis præcedere, & præferri, anteponi, ac in digniori loco reſpective collocari debere, decernimus, & mandamus.

Reliqua circa præcedentiam conſule, ubi res poſtulat, Jacobum Gothifredum de jure præcedentiæ, & Lucium Ferraris *Prompta Bibliotheca* verb. Præcedentia, ubi plurima de ea congerit.

S E C T I O   G L X V I I I.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. Proſequitur idem cap. XIII.

EXempti autem omnes tam Clerici ſeculares, quam Regulares quicunque, etiam Monachi, ad publicas proceſſiones vocati accedere compellantur: iis tamen exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo vivunt.

Digitized by Google

„ dictis Proceſſionibus ; non obſtantibus quibuſcun-
„ cunque privilegiis, conſuetudinibus vel præſcri-
„ ptionibus, etiam immemorabilibus ; privilegiis
„ tantum Apoſtolicis S.Concilio Trident. poſteriori-
„ bus contrarium deſuper diſponentibus minime,
„ ſublatis.

Quænam autem publicæ dici valeant, reſolutum fuit a Cong. Conc. *in Ferrarien.* 23. *Septem.* 1709. *lib. XI. decret. pag.* 67. *&* 28. *Novemb. ejuſd. an. eod. lib. pag.* 69. *a tergo* Sacra &c. Sæpius declaravit, publicas Proceſſiones, ad quas exempti ab Epiſcopis vocati, accedere tenentur ex decreto *cap. XIII. Seſ. XXV. de Regul.* ejuſdem Concilii, eas eſſe intelligendas, quæ indictæ fuerunt pro bono publico, vel publico honore = Et rurſus Sacra &c. cenſuit, publicas Proceſſiones, de quibus idem Concilium *Seſſ. XXV. cap. XIII. de Regul.* loquitur, intelligi ſolitas, & conſuetas, necnon eas, quæ indictæ fuerunt pro bono publico, publicove honore = ut *in Theſauro Reſolut. ejuſdem Cong. Tom.* III. *pag.* 85.

Ad has igitur nedum accedere tenentur exempti, & Regulares, ſed etiam compelli poſſunt per nem compellere. =

Nec exempti tueri ſe poſſunt vigore privilegii, etiam poſt Trident. conceſſi, niſi hoc iis conceſſum fuerit recta, non vi generalis communicationis privilegiorum, *Rota in Militen. Proceſſionis* 14. *Jan.* 1757. §. *VI. coram Paraciano &* 14. *Febr.* 1759. §. I. *coram Herreras*. Qui autem hoc exemptionis privilegio gaudeant, unuſquiſque Regularis Ordo conſulat Conſtitutiones Apoſtolicas eum eximentes. Meus Ordo Scholarum Piarum exemptus fuit ab Urbano VIII. Conſtit. *Debitum* 1. *Junii* 1629.

De privilegio conceſſo a S. Pio V. in Bulla, *Etſi Mendicantium* Collegiis ſtudiorum non interveniendi in publicis Proceſſionibus, quæri ſolet, an revocatum illud fuerit a Gregorio XIII. in Bulla *In tanta*? Affirmavit autem Rota *in Militen. Proceſſionum* 24. *Januarii* 1757. §. III. *&* 14. *Februarii* 1459. §. IV.

Circa Proceſſionem SS. Sacramenti in die, & infra octavam Corporis Chriſti, attendenda eſt Conſtit. Gregorii XIII. *Cum interdum II. Martii* 1573. in qua §. II. ſic habetur.

Univerſis, & ſingulis Clero, & Clericis, ac perſonis eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quam Ordinum, Religionum, ac Militiarum Regularibus, ac etiam &c. liceat ipſis, tam die ipſa Dominica infra octavam Corporis Chriſti, quam aliis totius octavæ prædictæ diebus, Proceſſiones ſuas celebrare &c. Nec ſuper eo tam ab Ordinis Prædicatorum hujuſmodi, quam aliis quibuſcunque perſonis &c. quomodolibet moleſtari, inquietari, vel perturbari.

Quam Conſtitutionem late examinat, ac propugnat *Urſaya tom. II. part. I. diſcept. IV.* in cujus ſummario, ſeu argumento ſic expreſſe habet = Vigore *Conſt X.* ſan. mem. Gregorii XIII. abſque ulla Ordinariorum, vel Parochorum licentia poſſunt omnes, tam de Clero ſeculari, quam regulari, etiam extra eorum clauſtra facere Proceſſiones in die, Octavæ SS. Corporis Chriſti, & in aliis diebus ejuſdem Feſtivitatis. Et pluries id noviſſime ſtatuit Sac. Cong Epiſcop. & Regul. & ſignanter *in Tricaricen. Proceſſionis* 18. *Aprilis* 1714. *&* 4. *Martii* 1717. *& in Potentina Proceſſionis* 12. *Maji* 1718. =

Sed notandum, quod, licet eodem die fieri poſſint, fieri tamen debent diſtinctis horis, ab Epiſcopo præſcribendis, ut declaravit Congr. Rituum 10. *Feb.* 1685. in cauſa inter Fratres Minores, & Ordinem Prædicatorum in Indiis, *& die* 24. *Martii &* 7. *Aprilis* 1696. quemadmodum declaravit etiam Cong. Epiſcop. & Regul. *in Tricaricen. Proceſſionis* 18. *April.* 1714. *&* 4. *Martii* 1717.

Circa Proceſſiones SS Roſarii a Fratribus Prædicatoribus peragendas, attendendæ ſunt literæ Benedicti XIII. editæ in forma Brevis ſub *die* 10. *Aprilis* 1725. in quibus iiſdem indulſit, ut prima Dominica menſis Octobris ingrediendo limites cujuſcunque parochiæ, Ordinarii licentia minime requiſita, & abſque aſſiſtentia parochi, ac cum omni pompa, peragere licite, & libere poſſint.

Circa Proceſſionem in ſolemnitate Corporis Chriſti peragendam in Baſilica Vaticana, Sede vacan-

Digitized by Google

certiorem faciat ; ſin minus a ſuo Superiore officio privetur , & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit ,

Hoc decretum ampliatum eſt a Clem. VIII. *Conſt. Suſcepti 23. Feb. 1596.* infligente §. 3. pœnam privationis dignitatum , & officiorum latæ ſententiæ contra Superiores hoc Tridentini decretum non ſervates in omnibus ; ac addente , quod ſi Superior regularis ſuum religioſum , ut ſupra delinquentem , non puniverit , & illum impunitum a loco delicti ad alium ſuæ Religionis tranſmiſerit, inſtante Epiſcopo loci delicti, intra terminum ab eodem præfigendum , debeat dictum delinquentem ad eumdem locum delicti revocare ; alias idem Superior incurrat pœnam privationis vocis activæ , paſſivæ, Papæ reſervatam : & creſcente contumacia, poſſit , & debeat Ordinarius loci , ad quem tranſmiſſus eſt delinquens , ſive requiſitus ab Ordinario loci delicti, ſive aliter informatus , procedere adverſus eumdem , eumque punire juxta dictum decretum Tridentini tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus , ibi ,

Suſcepti muneris ratio poſtulat , ut eà , quæ in S. Trident. Concilio provide conſtituta ſunt , ab iis , ad quos ſpectat , inviolate obſervari curemus . . . . . Motu proprio . . . , Omnibus , & ſingulis cujuſcunque Ordinis , & Inſtituti Regularium, etiam Mendicantium, Superioribus, in virtute S. obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac privationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipſo incurrendis pænis , præcipimus, & mandamus , ut juxta prædictum decretum, quilibet ipſorum Regularem non ſubditum Epiſcopo, intra clauſtra degentem, & extra ea ita notorie delinquentem, ut populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, intra tempus ab Epiſcopo, præfigendum, ſevere puniat, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat, & alias decretum ipſum in omnibus , & per omnia exequatur. Cæterum, ſi Superior in Regularem delinquentem non animadverterit, quinimo, ſi illum impunitum ad alia ſuorum Ordinum loca extra Epiſcopi diæceſim , ut præfertur , tranſmiſerit , volumus, & ſimili motu , atque auctoritate decernimus , ut Superior , inſtante Epiſcopo , intra terminum ab Epiſcopo præfigendum , & ſub eiſdem indignationis noſtræ , ac privationis dignitatum , & officiorum obtentorum , necnon & ſub inhabilitatis ad illa , & alia in poſterum obtinenda , ac ulterius privationis activæ , & poſſivæ vocis , ad quas a nemine , præterquam a nobis , & a Romano Pontifice pro tempore exiſten. reſtitui poſſit , ipſo facto ſimiliter incurrendis pænis , ipſum Regularem delinquentem a loco , ad quem tranſmiſſus fuit , revocare, & in quo deliquit conſtituere , ſeu ſiſtere teneatur . Quod ſi hoc etiam facere prætermiſerit , per præſentes ſimiliter ſtatuimus , ut Ordinarius loci , ad quem Regularis delinquens tranſmiſſus fuerit , ſuper præmiſſis ab ipſo Ordinario loci , in quo deliquit , ſimiliter requiſitus , vel alias de illius delicto informatus , ut præfertur , tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, prædictum Concilii decretum omnino exequi , & in Regularem delinquentem ſevere animadvertete poſſit , & debeat ,

Tum ex tanſcripto Tridentini decreto , cum ex hac Clementina Conſtit. clare infertur, quod quamvis Regulares , tam Mendicantes , quam non Mendicantes intra clauſtra viventes , quommodolibet extra delinquant , non ideo recta puniri poſſint ab Epiſcopo , ſed tunc dumtaxat , quando ab negligentiam

eorum

Digitized by Google

& diſpoſitionem ejuſdem Concilii *cap.* XIV. *Seſſ.* XXV. *de Regularibus*, ſint prorſus immunes, & exempti a juriſdictione noſtri in Regno Neapolitano Reverendiſſimi Nuncii; & ſubjecti privative tantummodo eorum Superioribus regularibus, prout ita declaravit Cameræ noſtræ Generalis Auditor, per ſententiam definitivam in contradictorio judicio, promulgatam contra Curiam Nunciaturæ *die* 27. *Novemb.* 1671. novas nihilominus modernus Nuncius excitavit prætenſiones procedendi contra eoſdem Regulares, ſic exemptos, vigore facultatum ſibi conceſſarum per ſel. rec. Clementem PP. VIII. noſtrum pariter Prædeceſſorem in literis Apoſtolicis in forma Brevis, expeditis diebus 19. *Junii* 1592. *&* 22. *Auguſti* 1601. ſub inani etiam ſuppoſito, quod hujuſmodi facultas ipſi delegata quoque appareat per idem Concilium Tridentinum in ſupra relato = Cap. IV. = ac ex obſervantia, approbata per ſel. rec. Clemente XI. noſtrum ſimiliter Prædeceſſorem, non attenta remiſſione hujuſmodi controverſiæ præcedenter facta ad noſtram ejuſdem Concilii Tridentini Congregationem, & alteram particularem ſpecialiter delegatam. Subortis proinde variis caſibus, & remiſſa illorum eidem Nuncio cauſa, propterea in eadem Congregatione Concilii, nec in altera particulari priori loco, ut ſupra delegata, diſcuſſa, neque propoſita extitit. Agnoſcentes modo ipſi Oratores, non leve ſibi inferri præjudicium per continuationem juriſdictionis prædicti Reverendiſs. Nuncii in detrimentum eorum exemptionis prædictæ, preces nobis humiliter porrexerunt, ut pro majori eorum tranquillitate controverſiam hujuſmodi ad nos avocare, & privilegia prædicta juxta ſenſum ejuſdem Concilii Tridentini, & literarum Apoſtolicar. interpretari, ac declarare, & ſic ab ulterioribus vexationibus, deſuper uſque modo paſſis, eximere, liberare, & alia opportune, prout juris fuerit, Apoſtol. auctoritate providere dignaremur. Noſque, ut diſſenſiones, & jurgia inter Eccleſiaſticos omni celeritate dirimantur, & ad hoc, ut privilegia per Romanos Pontifices conceſſa, contrario ſenſu non explicentur, auditis prius per Reverendiſs. Epiſcopum Himerienſem, noſtrum modernum Auditorem, de ſpeciali noſtro mandato, partibus prædictis, earumque Procuratoribus, & defenſoribus, tam in voce, quam inſcriptis, viſiſque, & conſideratis omnibus, de jure videndis, & conſiderandis, juxta illius ſenſum nobis relatum, & cum illius voto, privilegia prædicta, & exemptionem reſpective declarare, liteſque hujuſmodi terminare, prout infra, decrevimus. Literas itaque Apoſtolicas Urbani Papæ IV. favore dictæ Congregationis Montis Virginis, & reſpective Clementis VIII. favore prædicti Reverendiſs. Nuncii, privilegia, & facultates in eis, aliiſque poſterioribus literis etiam Clementis XI. conceſſas, & expreſſas, diſpoſitionem quoque prædicti Concilii Tridentini in enunciato = *cap. XIV.* = & alia quæcunque decreta in præmiſſis citata, & quomodolibet edita, & acta deſuper geſta, totumque, & integrum ſtatum, & merita cauſæ in eadem Congregatione Concilii, altera particulari Congregatione, & alio quocunque Judice particulari pendentis. Rationes itidem utrique parti competentes ſingulariter præſentibus pro expreſſis, de verbo ad verbum habentes, cauſam, & litem prædictam in ſtatu, & terminis, in quibus ad præſens reperitur, cum omnibus, & ſingulis illius emergentibus, dependentibus, adnexis, & connexis, & cum clauſula, *quam, & quas &c.* ad nos evocantes, illam penitus extinguimus, & abolemus, ac Partibus prædictis perpe-

tuum

Digitized by Google

Juxta diſpoſitionem Concilii Tridentini in ſupra relato Capitulo, & in caſu negligentiæ Superiorum regularium, eſſe locum præfixioni termini, ſicut ab Epiſcopo, ita etiam a Reverendiſ. Nuncio, ut eo tranſacto, juriſdictio ad ipſum devolvatur, juxta cenſuram Concilii prædicti. Verba autem illa in primo dicto Privilegio Clementis VIII. *Ut iidem Regulares ſciant, ſe, præter eorum Superiorum correctionem noſtram etiam animadverſionem incurſuros*; intelligi ſemper debere de Regularibus deviis, & errantibus, & extra clauſtra vitam degentibus, non obſtante quacunque aſſerta contraria obſervantia. Literas Apoſtolicas proinde ejuſdem Urbani IV. & exemptionis ibidem conceſſas eidem Congregationi Montis Virginis, ac ſententiam per eumdem Cameræ Apoſtolicæ Generalem Auditorem in criminalibus latam prædicta *die 22. Novemb. 1571.* in qua pronunciatum extitit; Reverendiſſimo Nuncio nullum jus competiiſſe, & competere cognoſcendi cauſas civiles, criminales, & mixtas prædictorum Monachorum Congregationis Montis Virginis intra clauſtra cum requiſitis Concilii degentium, etiam extra ea delinquentium, & in delicto deprehenſorum, eſſeque privative ſubjectos eorum Superioribus regularibus juxta exemptionem, ipſorum favore conceſſam in præcitatis literis Urbani IV. & Concilio Tridentino prædicto in omnibus, & per omnia confirmamus, approbamus, convalidamus, & renovamus, ſuumque debitum ſortiri effectum, ac omnimodæ executioni perpetuis futuris temporibus demandari Apoſtolica auctoritate ſtatuimus. Decernentes &c. ſequuntur clauſulæ deregatoriæ.

Quod ſi quæras, an Regularis notorie delinquens in Eccleſia ſui Ordinis, dicatur delinquere extra clauſtra, ita ut ob negligentiam Superioris in eum puniendo ſubſit, ut ſupra, punitioni Ordinarii. Sperellus *Deciſ. XXXVIII.* n. 15. refert hoc ſequens Cong. Conc. decretum, quæ ad dubium ſibi propoſitum = An Regularis delinquens notorie in Eccleſia, ſeu monaſterio ſui Ordinis, in quo degit, ita ut populo ſcandalo ſit, dicatur delinquere extra clauſtra, ut locus ſit diſpoſitioni Conc. cap. *XIV. Seſſ. XXV. de Regul.* = cenſuit delinquere extra clauſtra, ſi in Eccleſia monaſterii delinquit, niſi clauſis portis Eccleſiæ, & ſolis Regularibus in ea exiſtentibus fuerit commiſſum delictum: ſi vero intra clauſtra monaſterii, vel Eccleſiæ interioris delictum ſit commiſſum, ex verbis Conc. non videtur procedere d. cap. XIV. quod expreſſe dicit = extra clauſtra = tamen ſi ſcandalum ſit notorium populo, ex identitate rationis idem videtur, =

Et notandum quoad ultimam partem hujus decreti, quod cum Cong. utatur verbo = videtur = infertur, debere Ordinarium cautius ſe gerere in puniendo, etiam attenta negligentia Superiorum; quandoquidem verbum hoc non certam, ſed opinabilem dumtaxat ſententiam præſeferi.

Quod ſi iterum quæras, an, ſi contingat Regularem aliquem extra clauſtra notorie delinquentem, fuiſſe ab Epiſcopo ab eamdem Superiorum negligentiam carcere mancipatum, in eo detinendus ſit, donec proceſſus in curia epiſcopali conficiatur, eoque completo, inſtante Superiore, ad eum remittendus ſit una cum his probationibus, quæ habentur, eadem Cong. cenſuit = ſtatim remittendum eſſe, etiam poſito, quod Superior nullam inſtantiam faceret = prout refert Matthæucci *Official. Curiæ cap ultimo num.* 22., qui ſubdit = Cæterum illud = *ſtatim*, non phiſice, ſed moraliter accipiendum eſt. *Piaſecus prax. part. II. cap. III. art. VI. n.* 23. tempus remiſſionis reſtringit ad viginti horas. Sperellus vero, ubi ſupra, & poſt eum Panimol. = *dec. LXXXIV. adnot.* 3. *n.* 6. *ſub. n.* 6. = cum communi DD. ad duos dies limitat, & diutius per Piaſecum, & alios apud Antonellum, = *de reg. Eccleſiaſt. lib. VII. capit. XVIII. num.*
„ 4. = detinere non ſuſpectum de fuga, vel in
„ caſu a jure non permiſſo, infert excommunica-
„ tionem Canonis, juxta *Gloſſ. in Clemen. Frequens*
„ *de exceſſ. Prælat. ver Capiunt*. Ex quo colligas,
„ quod Regularis deprehenſus in delicto, ubi time-
„ tur de fuga, poteſt juxta Triden. *Seſſ. XXV. de*
„ *Refor.* = ab Epiſcopo capi per ſuos miniſtros, &
„ recta duci ad ſuum Superiorem, cum inſtantia, ut
„ intra certum tempus eum puniat. =

Ex Conſtit. Gregorii XV. *Inſcrutabili* 5. *Feb.* 1622. §. *IV*. Regulares nullis prævilegiis, ac exemptionibus tueri ſe poſſunt quominus, ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta Monialium degentes, aut

circa

Digitized by Google

IN quacunque Religione, tam virorum, quam mulierum profeſſio non fiat ante XVI. annum expletum; nec qui minore tempore, quam per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta, ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſervationem, aut ad alios quoſcunque effectus.

Hoc decretum, prohibens in quocunque Ordine regulari utriuſque ſexus, profeſſionem fieri ante XVI. annum poſt probationem unius anni a ſuſcepto habitu, ampliatum eſt a Clemen. VIII. in Decritis ſuper receptione novitiorum relati in calce ipſius Conſtitutionis *In ſuprema 2. Aprilis 1602.*

I. Profeſſionem nullam eſſe tam Converſorum reſpectu, quam admiſſorum pro Clericis, ſi probatio per annum, ut ſupra facienda, fiat in locis pro novitiatu apoſtolica auctoritate non deſignatis.

II. Ut Converſi non recipiantur ad habitum, ante XX. ætatis ſuæ annum, & ſic non admittendi ſunt ad profeſſionem, niſi poſt completum XXI., ibi.

§. I. Regularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua potiſſimum juxta noſtri muneris debitum laborare non deſiſtimus, illud in primis magnum impedimentum afferre quotidiano uſu compertum eſt, quod in omnibus conventibus, iis præſertim, qui majori reformatione indigent, ſinguli ad Religionem venientes, paſſim recipiuntur. Unde fit, ut quo magis nos variis Conſtitutionibus male affectas radices amputare ſtudemus, eo magis in dies depravatæ, infructuoſæque ejuſmodi noviter profitentium ſuccreſcant.

§. II. Cui quidem malo occurrere volentes, præſenti decreto ſtatuimus, diſtricteque præcipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, cæteriſque Superioribus conventuum intra Italiæ, & Inſularum adjacentium fines exiſtentium quibuſcunque, & quorumcunque Ordinum Mendicantium, ut de cætero neminem ſub quovis prætextu, aut colore ad habitum regularem admittant, niſi in conventibus auctoritate noſtra propediem in unaquaque Provincia deſignandis.

§. III. Inſuper ſancimus, ut quoad ejuſmodi conventus, ut præfertur, per nos deputati non fuerint, omnes præfatorum Ordinum Superiores a receptione quorumcunque Novitiorum, ſive ad habitum, ſive ad profeſſionem omnino abſtineant.

§. IV. Superior, qui hujus decreti tranſgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſque activæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda, ſe noverit incurriſſe, ac aliis etiam pœnis arbitrio noſtro ſubjaceat.

§. V. Receptiones vero, & profeſſiones quaslibet eorum, qui contra hujuſmodi decretum noſtrum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe nunc decernimus, & declaramus.

§. VI. Privilegiis, ſtatutis, & conſuetudinibus quibuſcunque in contrarium minime obſtantibus.

Et §. XXII. Ipſi autem Converſi non recipiantur ante XX. ætatis ſuæ annum, et niſi ſaltem præcipua doctrinæ criſtianæ capita noverint.

A re-

Digitized by Google

8. Pius V. Conſtit. *Summi Sacerdotis* 23. Aug. 1570. indulſit Monialibus novitiis Ordinis S. Dominici, ut in articulo mortis conſtitutæ poſſint profeſſionem emittere, licet non compleverint annum probationis, dummodo ſint ætatis a Trident. præſcriptæ; hac addita clauſula, *ita tamen, ut ſic decedentes conſequi poſſint Indulgentiam, & alias gratias, quas Moniales vere profeſſæ decedentes conſequuntur*.

= Verum (ita Fagnanus ad cap. XVI. *Ad Apoſto-*
„ *licam de Regularib. n.* 33.) = hujuſmodi indultum
„ quatenus adverſatur decreto Concil. Trid. in cap.
„ 15. Seſſ. 25. de Regul. videtur redactum ad illius
„ cenſoribus, quos tamen cumulant hic moderni
„ Collectores n. 4. =

Hanc reſtrictiorem roborari tuetur ex ſupra relata clauſula, quam cum miſterio adjectam fuiſſe ait ad cap. XVII. *Sicut nobis* eod. tit. n. 33.

Sententiam Fagnani amplexa eſt etiam Cong. Conc. *in Narnien. profeſſionis, propoſita* 22. *Junii* 1743., *& reſoluta* 25. *Janu.* 1744., *ut in Theſaur. Reſolut. ejuſdem Cong. tom. XIII. pag.* 18.

Adeatur ſuper hac re Bened. XIV. *de Synod. diæc. edit. an.* 1755. *lib. XIII. cap. XII. num.* 3. *& ſeqq.*

S E C T I O C L X X I.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. XVI.

NUlla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcunque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter vero facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renunciatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore novitiatus, Superiores novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut e monaſterio eos ejiciant. Per hæc tamen S. Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis Jeſu, juxta pium eorum Inſtitutum, a S. Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & ejus Eccleſiæ inſervire poſſint. Sed neque ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocunque prætextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus, monaſterio aliquid ex bonis ejuſdem tribuatur: ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat; nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit: quin potius præcipit S. Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant: quod ut recte fiat, Epiſcopus, etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat..

Dubitatum olim fuit, an hoc Tridentini decretum locum haberet in teſtamentis, & aliis diſpoſitionibus, cauſa mortis a novitio factis ſine licentia Epiſcopi, vel Vicarii tam ante, quam poſt ingreſſum in Religionem, & etiam ante duos menſes proxime ante profeſſionem. Cong. Conc. declaravit, teſte Fagnan., in cap. *VIII. In præſentia de Probationib. n.* 50. non habere locum: cum hujuſmodi diſpoſitiones ad ejuſdem novitii placitum ante profeſſionem revocari poſſint, non autem poſt, ſed tantum declarari, ſi forte, ut dubiæ, & obſcuræ, interpretatione indigeant: & ſic ſalvatur ipſius libertas egrediendi a Religione, ad quam tamquam ad unicum finem prohibitionis, & irritationis reſpexit Trident.

Non ſemel inſuper eidem Cong. propoſitum fuit dubium, an dictum decretum comprehenderet donationes factas ante ingreſſum, & ſuſceptionem habitus, etiam intuitu ejuſdem ingreſſus, & etiam ante actum, ſeu momentum ſuſceptionis habitus; hæc ſæpius cenſuit, non comprehendere, contra Navarrum

Digitized by Google

mana donationis coram Tarraconen. item in Romana ſucceſſ. 12. *Jan.* 1642. *coram Decano*.

Nota I. Dictum Trident. decretum comprehendere etiam renunciationem beneficii factam contra formam ab eo præſcriptam. Quæ tamen, etiam juxta eam facta effectum non ſortitur, niſi poſt profeſſionem; ita ut ante nemini conferri poſſit, prout eadem Cong declaravit, teſte Fagnan. *loco cit. n.* 19.

Nota II. Excommunicationem ab eodem Tri- innovatum eſſe in Religione Clericorum Societatis Jeſu circa renunciationem, aut obligationem factam a novitio ante duos menſes proximos profeſſioni, & in novitiatu retentionem, vel ejectionem, declaratum eſt quoad aliqua dubia a Gregorio XIII. Conſtit. *Aſcendente Domino* 25. *Maji* 1584. quæ cum reſpiciant Ordinem dumtaxat ejuſdem Societatis, ad dictam Conſtit. lectorem remitto.

S E C T I O C L X X I I.

Eadem Seſſ. XXV. de Regularibus Caput XVIII.

ANathemati S. Synodus ſubjicit omnes, & ſingulas perſonas, cujuſcunque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, ſeculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem invitam, præterquam in caſibus a jure expreſſis, ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cujuſcunque Religionis, vel ad emittendam profeſſionem, quique conſilium, auxilium, vel favorem dederint; quique ſcientes eam non ſponte ingredi monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquomodo eidem actui, vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. Simili quoque anathemati ſubjicit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquomodo ſine juſta cauſa impedierint. Eaque omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſerventur non ſolum in monaſteriis ſubjectis Epiſcopo, ſed & in aliis quibuſcunque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pænitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus Conſtitutiones earum ſerventur.

Circa excommunicationem hic latam in cogentes quamcunque mulierem ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cujuſcunque Religionis, vel ad emittendam profeſſionem; ſicuti & circa caſus hic expreſſos, jam inſtitutus eſt ſermo parte I. poſt cap. I. *Nullus de Regularibus* pag. 335. Vide etiam notata poſt cap. XV. hujus Seſſ. §. *A regula*, *pag.* 1049.

S E-

Superiorum; non audiatur, niſi intra quinquennium tantum a die profeſſionis; & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quod ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcunque cauſam admittatur, ſed ad monaſterium redire cogatur, & tamquam apoſtata puniatur: interim vero nullo privilegio ſuæ Religionis juvetur.

Hoc decretum, prohibens, ullum Regularem audiendum eſſe ſuper nullitate profeſſionis ex quocunque capite, niſi intra quinquennium a die profeſſionis reclamaverit, ampliatum eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Si data 4. Martii 1748.* in qua ſtatuitur.

I. Quod Superior regularis, detecto aliquo impedimento ante profeſſionem, a religioſo occultato, de quo prius interrogatus fuerit, etiam ipſo non reclamante, procedere poſſit in cauſa ſuper nullitate profeſſionis intra quinquennium in judicium deducta, una cum Ordinario loci.

II. Quod quinquennium, cum agitur de nullitate profeſſionis ob metum, computandum ſit a die emiſſæ profeſſionis, non a die, quo profeſſus liberam reclamandi facultatem habere cepit.

III. Quod cauſa nullitatis agi poſſit, etiam poſt elapſum quinquennium, dummodo a reclamante intra illud ſerio intentata fuerit, judiciumque proſequi neglexerit, aut nequiverit.

IV. Quod judices debeant eſſe Ordinarius loci, etiam Romæ, ac in ejus diſtrictu, & actualis Superior illius monaſterii eo tempore, quo cauſa in judicium deducitur. Quoad Moniales Ordinario ſubjectas judex ſit ſolus ipſe Ordinarius: quoad ſubjectas vero Regularibus, Superior regularis, cui univerſi monaſterii regimen creditum eſt, una cum Ordinario loci.

V. Quod Superior regularis, ſi judicium aſſumere nolit, aut nequeat, poſſit loco ſui alium ſubrogare, ſive Regularem, ſive ſecularem eccleſiaſticum juris canonici peritum: non tamen jus ſuum Ordinario loci cedere, ut ſolus procedat.

VI. Quod ſi judicia Ordinarii, & Superioris diſcreptantia fuerint, cauſa ad Sedem Apoſtolicam devoluta cenſeatur.

VII. Quod itidem ad eamdem Sedem privative ſpectet cauſa nullitatis profeſſionis, ex quo hæc emiſſa fuerit extra cœnobium pro novitiatu aſſignatum.

VIII. Quod ſub pœna nullitatis proceſſus, & ſententiæ non fundetur judicium in extrajudicialibus atteſtationibus, etiam juramento firmatis, quæ ad perpetuam dicuntur, ſed inſtituatur proceſſus verus, & judicialis, in quo & articuli exhibeantur ex parte reclamantis, & interrogatoria dentur ab eo, qui ſta: pro validitate profeſſionis, & teſtes, tam ſuper articulis, quam juxta data interrogatoria examinentur: qui tamen proceſſus juxta Trident. *Seſſ. XXV. cap. XIX. de Regular.* nunquam inſtrui poteſt, niſi conſtet, reclamantem in Religionis ſuæ clauſtris morari, & regularem habitum reſumpſiſſe, ſi ipſum antea depoſuerit.

IX. Quod ſub eadem nullitatis pœna citentur tum defenſores monaſterii, in quo reclamans vota ſuſcepit, tum ipſius conſanguinei, ſive propinqui, ſive alii, quibus ſua bona donavit, aut ceſſit, cæterique omnes, quorum intereſt profeſſionem ſuſtineri: in primis autem ii, ſi ſuperſtites fuerint, qui indicati erunt, tam auctores, aut complices metus eidem reclamanti incuſſi, ut votis invitus ſe obſtringeret.

X. Quod a locorum Ordinariis deputetur defenſor profeſſionum ea lege, eoque modo, quo ex altera ejuſdem Pontificis Conſtit. = *Dei miſeratione* =, quam vide part. I. pag. 484., deputandus eſt defenſor pro validitate matrimonii: cui honorarium, expenſæque occurrentes exſolvendæ erunt ab illis, quibus profeſſus bona ſua renuntiavit; vel a Religione, ſi ii non exiſtant, aut nihil a profeſſo renuntiatum fuerit: vel ſi Ordo regularis nihil poſſideat, ex multis illius tribunalis, in quo cauſa agitata fuerit, ſive alterius, ut in citata Conſtit. *De defenſore matrimonii*.

XI. Quod poſt ſententiam latam a Superiore regulari, & Ordinario loci pro validitate profeſſionis, cauſa finita intelligatur, ſi profeſſus nullam interpoſuerit appellationem: ſi vero interpoſuerit, ſerventur præſcripta in dicta Conſtit. *De defenſore matrimonii*.

XII. Quod non niſi poſt duas ſententias conformes nullitati profeſſionis, profeſſus diſcendere poſſit a Religione, vel habitum dimittere ſub pœnis contra apoſtatas latis.

XIII. Quod judices in ſecunda, aut ulteriori inſtantia eſſe debeant ii, ad quos de jure aliæ omnes cauſæ eccleſiaſticæ poſt ſententiam Ordinarii, in gradu appellationis devolvuntur, una cum Superiore regulari, non illius monaſterii, in quo reclamans profeſſus eſt, ſed alterius monaſterii ejuſdem Ordinis in eorum civitate, aut diœceſi exiſtentis: vel eo non extante, cum Superiore viciniores monaſterii ejuſdem

XVI. Quod idem ſervetur, tam a Cardinalium Congregationibus, quam a Rotæ Auditorio, ſive quacunque Congregatione ſpecialiter deputata. Et defenſor deputetur ab eo, qui eſt caput tribunalis, expenſis eorum, de quibus ſupra.

XVII. Quod ad fruendum beneficio reſtitutionis in integrum præcedere debeant duæ conformes favorabiles reſolutiones, ſub pœnis pariter contra apoſtatas latis; ſi reclamans poſt primam e clauſtris migrare, multoque magis, ſi habitum dimittere præſumpſerit.

Nota I. ex Conſtitutione Sixti V. *Cum de omnibus* 26. *Novemb.* 1587. ac ejuſdem declaratoria immediate ſequenti *ad Romanum* 21. *Octob.* 1588. competiiſſe Superioribus Ordinum Regularium jus reclamandi ſuper nullitate profeſſionis emiſſæ ab illegitimis, ac criminoſis, aut ære alieno gravatis: ſtatuerat enim, ut illegitimi, nati ex inceſtu intra tertium gradum, vel ex ſacrilegio propter votum ſolemne, non poſſint recipi ad habitum, vel profeſſionem religioſam, etiamſi eſſent legitimati a Papa, vel Imperatore: & ſi contra fieret, ſtatuerat, profeſſionem nullam eſſe, & Superiores admittentes incurrere excommunicationem Papæ reſervatam. Ad habitum tamen Converſorum, ideſt famulorum, ſeu Oblatorum pro humilioribus miniſteriis recipi permiſit: alios autem illegitimos conceſſit, recipi poſſe, præcedente ſcrutinio, ſeu informatione, ſeu teſtimonio de vita, & moribus, in Capitulo generali, vel provinciali, approbatis, & quod ſcrutinium ... & gradus, & dignitates: II. ſuſtulit nullitatem profeſſionis in omnibus prædictis caſibus: III. conceſſit, ut illegitimi quicunque, etiam licite recipi poſſint, præcedente ſcrutinio ſupradicto, dummodo filius illegitimus in Religione, in qua pater, ſive ante, ſive poſt nativitatem dicti filii profeſſus fuerit, ipſo patre vivente, non admittatur: IV. ſtatuit, ut illegitimi non admittantur, niſi cum conſenſu Generalis, vel Provincialis, & quod ſcrutinium, & approbatio fiat in Capitulo generali, vel provinciali; at in Religionibus, in quibus receptio pertinet ad particularia monaſteria, quæ habent jus filiationis, debeant, & poſſint recipi cum ſcrutinio talis capituli localis, ſeu conventus, & Superioris localis: & quod non recipiantur ad profeſſionem, niſi plena inquiſitio fiat de his, & in Capitulo eodem referantur, & approbentur.

A Clemente autem VIII. Conſtit. *In ſuprema* 2. *Aprilis* 1602. redactæ fuerunt ad terminos juris communis dictæ Sixti Conſtitutiones, auferendo inhabilitatem illegitimorum ad habitum, & profeſſionem, & nullitatem profeſſionis, ſive ob dictam inhabilitatam, ſive ob formam prædictam non ſervatam ſcrutinii, ut ſupra; ſalvis remanentibus pœnis ſtatutis a Sixto contra Superiores admittentes ad habitum, vel profeſſionem, non ſervata forma illa, ſcilicet ſcrutinii præcedentis.

Pœnæ a Sixto inflictæ leguntur §. VI. Conſtit. *Cum de omnibus*, ut ſequitur.

Et inſuper quoſcunque Religioſos, eorumque Superiores, qui aliquas perſonas, ut dictum eſt, inhabiles poſt hanc Conſtitutionem publicatam receperint, voce activa, & paſſiva, nec non officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuſcunque per eos obtentis, eo ipſo in perpetuum privamus, & tam illis privatos, quam ad illa quæcunque in poſterum obtinenda, perpetuo inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.

Nota II. Tridentini diſpoſitionem de non audiendis, niſi intra quinquennium ab emiſſa profeſſione Religioſis adverſus eam reclamantibus, injungitur, ut obſervetur etiam in Regno Peruano a decreto Cong. Conc. confirmato ad Innocentio XI. Conſtit. *Nuper* 13. *Octobris* 1683.

cuicunque Regulari interdictum, jam ſermo inſtitu-

SECTIO CLXXV.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. XX.

ABbates, qui ſunt Ordinum capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubjecti, quibus eſt in alia inferiora monaſteria, Prioratuſve legitima juriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita monaſteria, & Prioratus ſuo quiſque loco, atque ordine ex officio viſitent, etiam ſi commendata exiſtant. Quæ cum Ordinum ſuorum capitibus ſubſint, declarat S. Synodus, *in iis*, quæ alias de viſitatione monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa: teneanturque quicunque prædictorum Ordinum monaſteriis præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, juxta S. Sedis Apoſtolicæ, & cujuſque Ordinis Conſtitutiones viſitentur. Et quandiu durabunt hujuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Superiores, qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitationibus inſtituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipſorum perſonas, loca, & jura concernunt, firma ſint, & illæſa.

Hoc decretum, præcipens, ut Priores clauſtrales, aut in prioratibus conventum habentibus Superiores, qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur, etiamſi eorum monaſteria commendata ſint, ampliatum eſt ab Innoc. X. Conſt. *Paſtoralis* 25. *Sept.* 1654. favore monaſteriorum Ciſtercienſium, decernente §. II. ne eorumdem Commendatarii poſſint Priores, & officiales inſtituere, ac deſtituere, nec viſitare Monachos, eoſque corrigere, quod idem confirmatum fuit ab Alexandro VII. Conſt. *Exponi* 26. *Auguſti* 1655.

SECTIO CLXXVI.

Eadem Seſſio XXV. de Regularibus cap. XXII.

HÆC omnia, & ſingula in Superioribus decretis contenta (de reformatione ſcilicet Regularium) obſervari S. Synodus præcipit in omnibus cænobiis, ac monaſteriis, collegiis, ac domibus quorumcunque Monachorum, ac Regularium, necnon quarumcunque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illæ ſub gubernio Militiarum, etiam Hieroſolymitanæ, vivant, & quocunque nomine appellentur, ſub quacunque regula, vel Conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quavis ſubjectione, aut annexione, vel dependentia cujuſcunque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium, Monachorum, aut Canonicorum quorumcunque, non obſtantibus eorum

SECTIO CLXXVII.

Eadem Seſſio XXV. de Refor. caput II.

In hoc capitulo decernitur a quibus, & quando emittenda ſit Fidei profeſſio, cui acceſſit Conſtit. Pii IV. *Injunctum* 13. *Novemb.* 1564. præſcribentis formam, qua fieri debeat.

Præterea hoc Trident. præceptum renovatum fuit a Gregorii XIV. Conſtit. *Onus Apoſtolicæ Idib. Maji* 1591. §. *X.*

De onere, & tempore emittendæ Fidei profeſſionis, ac de iis, qui ad eam tenentur, jam inſtitutus eſt ſermo ſupra, cum de cap. XII. Seſſ. XXIV. de refor. pag. 1011.

SECTIO CLXXVIII.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. caput III.

Quamvis excommunicationis gladius nervus ſit eccleſiaſticæ diſciplinæ, & ad continendos in officio populos valde ſalutaris; ſobrie tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt; cum experientia doceat, ſi temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmiſſis, ad finem revelationis ut ajunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, a nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo, decernantur; & tum non alias, quam ex re non vulgari, cauſaque diligenter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinatâ, quæ ejus animum moveat: nec ad eas concedendas cujuſvis ſecularis, etiam Magiſtratus, auctoritate adducatur, ſed totum hoc in ejus arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe judicaverit.

Huic decreto, ſtatuenti, quando, & , a quo decernendæ ſint excommunicationes, ad finem revelationis, aut pro deperditis, vel ſubtractis rebus, acceſſit Conſtit. S. Pii V. *Sanctiſſimus* 27. *Jun.* 1570. præſcribentis formam, qua hujuſmodi Apoſtolicæ literæ monitoriales expediendæ ſint a Curia Romana, ibi.

Volens ſuper expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma *ſignificavit*, pro rerum ſubtractarum, aut deperditarum reſtitutione, ſeu illarum, & illas ſubtrahentium revelatione, modum, & formam ſtatuere (manente in aliis reformatione officii Correctoris literarum Contradictarum a Sanctitate ſua edita) præſenti, quod perpetuo obſervari vult, ſcripto, ordinat, ut mandata pro reſtitutione, ſeu revelatione hujuſmodi dentur (modo ſuper illis ſupplicationes in præſentia ſuæ Sanctitatis ſignatæ fuerint) ad eorum dumtaxat inſtantiam, quorum civiliter intereſt.

Quæ

cum expediuntur ab Epiſcopo juxta facultatem hic ei a Trident. tributam.

Dubitatum olim fuit, an ſtantibus Trid. taxativis verbis = *A nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo decernantur*, quando ipſe pro re decernendas eſſe judicaverit, = tam Vicarius generalis Epiſcopi, quam Capitularis, Sede vacante, poſſit dictas literas concedere, & an utrique delegari poſſit hujuſmodi facultas per ſpeciale mandatum: propoſitoque dubio Congr. Concil. ſub die 14. *Feb.* 1583. Cardinales fuerunt inter ſe diſcrepantes; ideoque cenſuerunt, recurrendum eſſe ad Summum Pontificem pro declaratione: qui (Gregorius nempe XIII.) 27. ejuſdem menſis, & anni reſpondit ad utrumque dubium, poſſe tam Vicarium Epiſcopi, quam Capituli illas concedere abſque ſpeciali mandato; addiditque = *quia hic eſt actus juriſdictionis contentioſæ, quæ comprehenditur ſub generali commiſſione,* = *Ita Fagnan., ad cap. XIV. Quoniam, de Off. deleg. n.* 41. *&* 42. Unde hodie ſtandum eſt huic Pontificiæ declarationi, quidquid in contrarium ſenſerint nonnulli DD.

Non levis hactenus efferbuit controverſia inter DD. an etiam præter Epiſcopum, & prædictos Vicarios, Prælati vere nullius has literas concedere poſſint? Affirmarunt nonnulli, ea motivatione, quod Conc. Trident. *ſeſſ. XXV. cap. III. de Refor.* tametſi jus concedendi hæc monitoria videatur concedere Epiſcopis; nomine tamen Epiſcoporum veniunt & Prælati vere, & proprie nullius. At prævaluit opinio negativa, attentis quampluribus reſolutionibus. Cong. Conc. relatis a Fagnan. in cap. *XII. Accedentibus, de Exceſſib. Prælator. n.* 25. & a Card. Petra per extenſum in *Commentario ad Conſt. IV. Caliſti III. ſect. II. n.* 64. *&* 65. quibus ſtantibus, laudatus Petra cit. *n.* 64. hanc facultatem negat etiam Prælatis regularibus reſpectu ſuorum ſubditorum.

Eas tamen concedere poſſunt Vicarius Apoſtolicus, Legati a Latere, & Nuncii Apoſtolici, juxta decreta Cong. Conc. & DD. allatos a Lucio Ferraris, *Prompta Bibliotheca verb. monitorium n.* 6. *&* 7.

Quod autem concedendæ ſint iis dumtaxat, quorum intereſt, hæc habet clariſſimus vir Franciſcus Mazzei, in Romana Curia Advocatus, nulli ſecundus, in notis ad dictam Promptam Bibliot. *loc. cit. n.* 4. = Quod ait Auctor (Ferraris) n. 12. eſſe mo-
„ nitoria illis tantum concedenda, quorum intereſt,
„ *quæſt.* 12. in dubio quoque (ait) poteſt ei conce-
„ di Monitorium, ſi alioqui periclitaretur res, pro
„ qua Monitorium petitur, ita ut, niſi tunc obtinere-
„ tur Monitorium, eſſet poſtea futurum, ut com-
„ perto, & declarato juridice petentis jure, dila-
„ pidata, & averſa fuiſſet. =

Cum vero tam Trident. quam piana Conſt. ſtatuat, ut non aliter concedantur, quam ex re non vulgari, quæri poteſt, cujus valoris eſſe debeant res deperditæ, ſeu furto ſubreptæ, pro quarum revelatione concedendæ ſint.

Varia quidem eſt praxis Curiarum epiſcopalium. Romæ non conceduntur a Papæ Vicario, niſi ſub conditione, quod earum valor aſcendat ad quinquaginta ſcuta.

Verum quidem eſt, concedi etiam poſſe pro minori ſumma, conſiderata paupertate petentis, ac rei qualitate, quæ licet in ſe parva, ratione tamen damni, & circumſtantiarum poteſt eſſe gravis, quod remittendum eſt judicio Epiſcopi.

Hæ literæ promulgari debent a parocho, vel ab alio per Epiſcopum deputato tribus diebus feſtivis, exceptis tamen diebus Nativitatis Domini, Paſchatis Reſurrectionis, Aſcenſionis, Pentecoſtes, ſolemnitatis Corporis Chriſti, ac aliis anniverſariis ſolemnioribus diebus, niſi Epiſcopus aliter judicaverit, ut præcipitur in Concilio IV. Mediolanenſi *part. III. tit. VIII. de Foro epiſcopali*; quod decretum etiam ab aliis quibusdam Eccleſiis adoptatum eſt.

Ordinarie loquendo excommunicatio in dictis literis inflicta ipſo facto incurrenda a ſcientibus, & non revelantibus detentores &c. non incurritur, niſi poſt tertiam promulgationem.

Verum eam incurret, ſi poſt primam etiam, cum poſſit, non revelaverit, quando rationabiliter prævideret, quod differendo poſt tertiam, illi, qui dictas literas impetravit, præriperetur ratio reum cogendi ad reſarciendum damnum, eum huic ſuppeditaretur tempus avertendi, vel abſtrahendi furtum, vel teſtes corrumpendi, vel quod interim reddi poſſet impotens ad ſolvendum, Pontas *in Diction. Caſuum Conſc. caſu XV. Verb. Monitor.*, qui inſuper addit, eſſe errorem vulgarem, nunquam ſatis damnandum, aſſerere neminem teneri in hac facti ſpecie detegere, niſi poſt tertiam monitorii promulgationem.

Si autem quæras, an, præciſo hoc caſu, quando in Monitorio declaretur, ut niſi ſciens revelaverit intra ſex. v.g. dies poſt tertiam promulgationem, incur-

Digitized by Google

Cum autem hæ literæ monitoriales cum comminatione excommunicationis Epiſcopo reſervatæ, & reſpective Papæ, ipſo facto incurrendæ a ſcientibus & non revelantibus, ſæpiſſime concedi ſoleant, enumerantur hic pro praxi, & conſcientiæ quiete, qui ex ſententia probatorum Auctorum non tenentur ad revelandum, ac proinde dicta excommunicatione minime ligantur, &

I. Tam qui rem ipſam inventam detinet, aut furto ſurripuit, quam complex; cum nemo ſe infamare teneatur: quod locum habet juxta nonnullos, etiamſi ſpeciatim per monitorium caveatur, ut reus ſe patefaciat, Pontas *Verb. monitorium caſu IV.*

II. Qui detentorem ſciunt ſub ſigillo naturali, ab hoc ſibi commiſſo ad finem habendi conſilium,
,, *Divus Thom. parte II. q. 70. ar. 1. ad 2.* = Quan-
,, doque vero ſunt talia, quæ quis prodere non te-
,, netur: unde poteſt obligari ex hoc, quod ſibi ſub
,, ſecreto committuntur: & tunc nullo modo tenetur
,, ea prodere, etiam ex præcepto Superioris, quia
,, ſervare fidem eſt de jure naturali: nihil autem po-
,, teſt præcipi homini contra id, quod eſt de jure na-
,, turali = Si tamen ageretur de re, quæ directe eſſet contra bonum publicum, tunc non excuſaretur, cum hæc ex vulgatis prævalere debeat bono privato, Pontas loc. cit. *Caſu VIII.*

III. Famuli, aliique omnes, qui revelando, grave damnum paterentur, idem Pontas cum communi, loc cit. *Caſu XIII.*

IV. Qui eſt teſtis unicus rei detentæ, vel furto ſublatæ, certo tamen ſciens, ſe eſſe unicum. *Can. Si teſtes §. Unius vero cauſ. IV. q. 3.* quod confirmatur hoc juris effato = unus teſtis, nullus teſtis. = laudatus Pont. loc. cit. cum DD. ibi relatis *caſu XIX.*

V. Adoleſcens XII. vel XIII. annos natus; cum Eccleſia videatur olim non admiſiſſe talem ad revelandum, ut ex Conc. Chartaginen. VII. vulgo Affricano nuncupato, can. *Teſtes*, in quo ſic ſtatuitur = *Ad teſtimonium autem infra annos XIV. ætatis ſuæ non admittantur teſtes & cit. can. Si teſtes*, = qui deſumptus eſt a lege Julia. In Gallia tamen admitti poſſunt ad declarandum = idem Pont. *caſu XX. l. c.*

Quamvis vero tam teſtis unicus, quam impubes non revelando, excomunicationem non incurrerent, [illegible] cum ex eorum revelatione Judex ad ſententiam devenire non poſſet, ideoque hæc eſſet inutilis.

Ex eadem ratione rixarum, & ſimulationum non tenetur uxor revelare maritum, cum cenſeatur unum, & idem cum eodem, & e converſo.

Circa affines, Cong. Conc. *in Fulginaten. 14. Decemb.* 1630. declaravit = Si veritas aliunde haberi non poſſit, ſcientes non excuſari ſola exceptione, ſeu pretextu affinitatis, quominus juxta formam dd. literarum apoſtolicarum revelare teneantur =. Hæc declaratio reperitur lib. XIV. *Decret. ejuſd. Cong.* a me recognita, *pag.* 365.

VII. Nec tenetur certo ſciens detentorem rei eam retinere juſto titulo compenſationis; cum tunc non ſit injuſtus detentor; ita communiter.

VIII. Nec ſciens eumdem detentorem ex auditu alterius, quando probe noverit, hunc illum revelaſſe; nam tunc judex ex teſtimonio de auditu certior fieri nequit, Pontas l. cit. *caſu XXVII.*

IX. Item nec ſciens ex auditu ab hominibus mentiri ſolitis, vel nominantibus detentorem præ levitate, aut ex rumoribus vulgaribus, & incertis, cum *Rumor... viciniæ* (ait Cæleſt. III. *in cap. V. Super, de eo, qui cognovit conſanguin. uxoris ſuæ*) *non adeo eſt judicandus validus...... niſi rationabiles, & fide digne probationes accedant.* =

X. Item ſciens ex auditu a perſonis probis, & fide dignis, ſed ignotis, aut de quarum nominibus nulla eſt memoria, quas propterea indicare non poſſit, non tenetur revelare, cum ejus revelatio inutilis evaderet ad detentorem detegendum.

Si tamen (ita Pontas *caſu XXIII.* juſta aliqua ſit cauſa dubitandi de inutilitate, vel utilitate ipſius denunciationis, denunciare debet, judiciſque erit denunciatione illa uti, prout ipſi videbitur. Ratio eſt, quod quandoquidem lex, quæ denunciationem præcipit, certa eſt, ac evidens, ab obedientia nemo ſe liberare poteſt, cum cauſa, quæ ab obſequio liberare poſſet, æque certa, ac æque evidens non eſt; fieri enim poteſt illius denunciationem aliis conjecturis prægnantibus additam, judici utilem evadere poſſe juxta effatum, *quæ non proſunt ſingula, multa juvant.* =

S E-

Digitized by Google

etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis piis, ibi exiſtentibus, eo ipſo, quod exa-
ctæ fuerint, aſſignentur.

Hoc decretum, ſtatuens, multas pecuniarias eo ipſo, quod exactæ fuerint, aſſignandas eſſe locis piis, ampliatum eſt ab Innoc. XI., cujus juſſu 5. *Feb.* 1678. expeditæ fuerunt a Cong. Epiſc. & Regul. literæ encyclicæ ad omnes Epiſcopos, relatæ *lib. X. de Synodo diœc. Cap. X. n.* 5. præcipiendo dictas multas ſtatim tradi cuſtodiendas fideli depoſitario, ut ſemper innoteſcat, quantum a delinquentibus exactum fuerit, & in quem uſum erogatum.

S E C T I O   C L X X X.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. caput IV.

Contingit ſæpe in quibuſdam Eccleſiis, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impoſitum eſſe, ut illis pro ſingulis diebus, a teſtatoribus præſcriptis, nequeat ſatisfieri; vel eleemoſynam hujuſmodi pro illis celebrandis adeo tenuem eſſe, ut non facile inveniatur, qui velit huic ſe muneri ſubjicere, unde depereunt piæ teſtantium voluntates, & eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant, onerandi occaſio datur: S. Synodus, cupiens hæc, ad pios uſus relicta, quo plenius, & utilius poteſt, impleri, facultatem dat Epiſcopis, ut in Synodo diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in ſuis Capitulis generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſiis, quas hac proviſione indigere cognoverint, ſtatuere circa hæc quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum utilitatem viderint expedire: ita tamen, ut eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute legata ea ad pios uſus reliquerunt.

Huic decretum derogatum eſt ab Urbano VIII. Conſtit. *Cum ſæpe 21. Jun. 1625. in decretis de celebrat. Miſſar.* §. 1. Statuente pro utroque caſu a Conc. expreſſo adeundam eſſe Sedem Apoſtol. ſi talia onera, impoſita ſint aut poſt Tridentinum, aut etiam in limine fundationis, ibi.

Diſtricte prohibet, atque interdicit, ne Epiſcopi in diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alias quoquomodo reducant onera ulla Miſſarum celebrandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in limine fundationis; ſed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apoſtol. Sedem recurratur, quæ, re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur. Alioquin reductiones, moderationes, & commutationes hujuſmodi, ſi quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.

Et hoc locum habet, etiamſi legatum relictum pro Miſſis celebrandis eſſet ita tenue, & nondum ab ullo acceptatum fuiſſet, ut adnotatum legitur poſt dictam Urbani Conſtitutionem: ac etiamſi nec eſſet qui vellet illud ſubire, ut ſæpius declaravit Cong. Conc. & præſertim *in Lucana Onerum Miſſarum 20. Jun.* 1682.

Secus vero eſſet, ſi is, qui legatum reliquit, expreſ-

nem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando proceſſum, quam in cæteris omnibus actibus uſque ad finem cauſæ incluſive, coram notario tamen ipſius Epiſcopi, & in ejus domo, aut conſueto tribunali, procedere teneatur. Unum autem tantum ſit utriuſque votum, poſſitque alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel definitiva ſententia fuerint; tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant; &, ſi in electione tertii etiam diſcordent, ad viciniorem Epiſcopum electio devolvatur; & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus in quo erat diſcordia, terminetur: alias proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint, nulloſque producant juris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere; ſervato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur.

Pro conciliatione hujus Cap. cum *cap. IV. Seſſ. VI. de refor.* faciunt perpenſa a Bened. XIV. *de Synod. diœc. lib. XIII. cap. IX. edit. an. 1755. a n. 5.* ad totum 9.

,, Duo ſunt Textus Trident. Conc. ad materiam
,, hanc pertinentes. Primus habetur in *cap. IV.*
,, *Seſſ. VI de refor.* ubi ſic legitur = *Capitula cathe-*
,, *dralium, & aliarum majorum Eccleſiarum, illo-*
,, *rumque perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetu-*
,, *dinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ*
,, *tantum ſuos obligent auctores, non etiam ſucceſſo-*
,, *res, tueri ſe poſſint, quo minus a ſuis Epiſcopis,*
,, *vel aliis majoribus Prælatis, per ſe ipſos ſolos,*
,, *vel illis, quibus ſibi videbitur, adjunctis, juxta*
,, *canonicas ſanctiones, toties, quoties opus fuerit,*
,, *viſitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate*
,, *Apoſtolica, poſſint, & valeant.* =
,, De Capitulis exemptis ibi proculdubio Synodus
,, loquitur; quoniam & obtentis exemptionibus de-
,, rogat, & auctoritatis Apoſtol. mentionem facit, ut
,, ea Epiſcopos muniat. Vult autem, Epiſcopos
,, hæc etiam capitula, eorumque Canonicos viſitare
,, poſſe, corrigere, & emendare, tam per ſe ipſos
,, ſolos, quam cum adjunctis ſibi perſonis eorumdem
,, arbitrio deligendis. Quo nihil amplius deſideran-
,, dum videtur, ut jure poſſimus aſſerere, in facul-
,, tatibus Epiſcopi eſſe, quacunque exemptione,
,, quocunque privilegio, & qualibet etiam imme-
,, morabili conſuetudine nihil obſtante, Capituli, &
,, Canonicorum viſitationem peragere, eoſque pro
,, meritis corrigere, & punire, abſque eo quod te-
,, neatur alios in conſilium aſſumere, multoque mi-
,, nus aliquem ex Canonicorum, aut beneficiatorum
,, numero ſibi adjungere; cum in illius voluntatis
,, arbitrio poſitum ſit, alterius auxilio hac in re
,, uti, aut non uti: utendo autem, ex quolibet
,, hominum genere adjunctos ſibi deligere: quemad-
,, modum aperte reſcripſit Cong. Conc. in cauſa.
,, Zamoren. lib. 131. Poſitionum pag. 806. = Præ-
,, ſuppoſito, quod Capitulum Zamorenſe eſt exem-
,, ptum de conſuetudine immemorabili, quæritur,
,, an poſſit Epiſcopus viſitare Eccleſiam, illiuſque
,, Canonicos, beneficiatos, & alias Eccleſiæ perſo-
,, nas per ſe ipſum, vel an debeant intervenire adjun-
,, cti, aut aliæ perſonæ de Eccleſia, vel extra eam,
,, quia nunc procedit ſolus Epiſcopus cum Secreta-
,, rio, & Notario. Cong. Conc. reſpondit, poſſe
,, per ſe ipſum ſolum, abſque adjunctis = Anima-
,, advertenda in hac reſolutione ſunt ea verba: *per*
,, *ſe ipſum* quæ plane reſpondent aliis a Trident.
,, Conc.

Digitized by Google

,, ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi
,, tamen legitime impeditus fuerit. =
,, Nonnulli olim arbitrati ſunt, Epiſcopum hujuſ-
,, modi exempta Capitula viſitaturum, teneri duos
,, ex Canonicis ſibi adjunctos adbibere, ex ea po-
,, tiſſimum ratione, quod & Concilium in ſuo de-
,, creto ad Jus commune ſe referat iis verbis = *juxta*
,, *canonicas ſanctiones*: & Jus commune duos, aut
,, tres Cathedralis Canonicos Epiſcopo viſitanti ad-
,, jungat, uti videre eſt in cap. *Ut juxta, de Off. Jud.*
,, *ordin.* quam olim ſententiam Rota Romana ample-
,, xa fuiſſe dignoſcitur. Verum, cum ea Concilii
,, verba *juxta canonicas ſanctiones* recte referri poſ-
,, ſint ad alia, quæ proxime conſequuntur, *toties*,
,, *quoties opus fuerit*, nec extra omne dubium poſi-
,, tum ſit, quod etiam ex regula juris communis te-
,, neatur Epiſcopus, exemptum Capitulum viſitatu-
,, rus, duos ſibi Canonicos adjungere, ut videri po-
,, teſt in cap. *Debent, de Off. Jud. ordin. inter Ex-*
,, *travag. commun.* = contra vero certiſſimum ſit,
,, a Trident. Conc. (quod multo poſt habitum fuit,
,, quam ſtatutum id extitit in jure communi) decretum
,, fuiſſe, immunia Capitula viſitari poſſe per Epi-
,, ſcopos ſive *ſolos*, ſive *illis, quibus ſibi videbitur,*
,, *adjunctis*, nullus jam relatæ opinioni locus eſſe po-
,, teſt: ideoque merito fuit a S. Conc. Cong. reje-
,, cta: cujus judicium a Summo Pontifice Greg. XIII.
,, approbatum fuit, & confirmatum, uti diſerte te-
,, ſtatur Fagnanus in cit. cap. *Ut juxta, n. 37. de*
,, *Off. Jud. ordin.*

,, Alter de hac ipſa re Conc. Triden. textus
,, continetur in *cap. VI. ſeſſ. XXV. de reform.* ubi
,, poſt confirmationem eorum omnium, quæ in ante-
,, dicto *cap. IV. Seſſ. VI.* ſtatuta fuerant, eamdem
,, materiam de Capitulis, & Canonicis ab epiſco-
,, pali juriſdictione exemptis proſequendo, tranſi-
,, tus fit ad alium caſum, quo Epiſcopus *extra viſi-*
,, *tationem* contra aliquem de Capitulo procedere
,, velit: idque ab Epiſcopo fieri non poſſe ſtatui-
,, tur ſine conſilio, & aſſenſu duorum Capitularium,
,, quos anno quolibet ineunte tenetur Capitulum deſi-
,, gnare, ut poſſint Epiſcopo ſemper adeſſe, ſi is
,, extra actum viſitationis in aliquem ex Canonicis
,, procedere velit, Quia vero, cum Epiſcopus ſo-
,, lus ſit, Canonici autem duo, facile evenire poſſet,
,, ut hi inter ſe conſpirarent, unitiſque ſententiis
,, contrariam Epiſcopi opinionem eluderent; ideo
,, Concilium provide ſtatuit, ut duorum Canonico-
,, rum ſententiæ ſimul junctæ unius tantummodo ſuf-

,, Si duo hæc Concilii decreta, quæ ſunt nimi-
,, rum *in Cap. IV. Seſſ. VI.* & in *Cap. VI. Seſſ XXV.*
,, *de Refor.* apte inter ſe comparentur, quod non
,, omnes faciunt, haud difficile erit Tridentinorum
,, Patrum mentem deprehendere; quæ ſcilicet, &
,, liberum eſſe voluit Epiſcopis jus viſitandi Capitu-
,, la, etiam exempta, per ſe ipſos ſolos, & abſque
,, adjunctis; & nihilominus eiſdem exemptis Capi-
,, tulis præſervandum cenſuit privilegium, ut extra
,, viſitationem non poſſit Epiſcopus contra Canoni-
,, cum quemlibet procedere, niſi duobus aliis Cano-
,, nicis ad id ſibi adjunctis, ac de eorum conſilio, &
,, aſſenſu, eo modo, quem paulo ante explicavi-
,, mus. De duorum hujuſmodi textuum conciliatio-
,, ne, ac de duorum caſuum diſtinctione, cum ſcili-
,, cet Epiſcopus, aut procedit *in viſitatione*, aut ex-
,, *tra viſitationem*, opportune tractant Barboſa =
,, in notis *ad cap. VI. ſeſſ. XXV. n. 3. de reform. &*
,, *de Canonicis, cap. XXVIII. n. 2. Tondut. Quæſt. be-*
,, *nefic. tom. I. cap. LXI. n. 2. Solorzan. de jure*
,, *Indiar. tom II. lib. III. cap XIV. n. 66. Rota de-*
,, *ciſ. 743. part. I. diverſor. & in Giennon. Adjun-*
,, *ctorum 13. Feb. 1702. coram bon. mem. Molines,*
,, (*quæ eſt deciſ. 13. in Mantiſſa ad Cardinalem de*
,, *Luca tom. I. lib. III.*) *& in Taraconen. coram bon.*
,, *mem. de Ulmo* (quæ eſt deciſ. 9. *poſt Proſperum*
,, *in ſuo tractatu de Territorio ſeparato*) & præci-
,, pue *n. 7. & ſeq.* = ubi, Taraconenſi Capitulo con-
,, tendente, non poſſe Epiſcopum contra Canonicos
,, agere extra viſitationem, niſi duos ſibi adjunctos
,, aſſumeret, juxta præſcriptum cujuſdam Conſtitu-
,, tionis Benedicti XII. & Conc. Trid. = in cit. *cap.*
,, VI. *ſeſſ.* XXV. = contra ipſum Capitulum judi-
,, cium fertur; propterea quod allegata quidem Con-
,, ſtitutio ad caſum, de quo tunc quærebatur, ne-
,, quaquam pertinere viſa eſt. Trident. vero decre-
,, tum locum habere non poteſt, niſi Capitulum
,, aliunde probetur exemptum, quod de Taraco-
,, nenſi Capitulo tunc dici poſſe Rota non cenſuit. Et
,, quidem ipſa etiam Cong. Conc. Trident. Interpres
,, in ea ſemper fuit opinione, non eſſe locum decre-
,, to de adjunctis, quod legitur in cit. *cap.* VI. *ſeſſ.*
,, XXV. *de refor.* niſi cum & agitur de Capitulo ab
,, Epiſcopi juriſdictione exempto, & Epiſcopus
,, contra Canonicum procedere intendit *extra viſi-*
,, *tationem*, ſicuti colligitur ex variis ejuſdem Cong.
,, reſponſionibus ad poſtulata Epiſcoporum = *Epi-*
,, *ſcopus Brixien. ad obſervationem decreti Conc.*
,, *Trident. ſeſſ. XXV. cap. VI. ſupplicat declarari.*

Sſſſſſ 2 ,, an

Digitized by Google

S E C T I O   C L X X X I I.

Eadem Seſſio XXV. de Refor. cap. VII.

CUM in beneficiis eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt ſacris Conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria; nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium eccleſiaſticum, cujuſcunque qualitatis, concedatur; nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis, ac etiam cathedralibus Eccleſiis, ac in quibuſcunque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat.

Hoc decretum, prohibens tam acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu partium, ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum, quam futuram ſucceſſionem in Coadjutoriis, declaratum eſt a S. Pio V. Conſt. *Romani* 12 *Sept.* 1571. revocante omnes dictos regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, etiam eventuales, & pænales, ac Coadjutorias, etiam de conſenſu, quomodolibet hactenus conceſſas, etiam S. R. E. Cardinalibus, ſuper quibus literæ Apoſtolicæ integraliter expeditæ non fuerint, ibi.

Hinc eſt, quod nos volentes omnem hæreditariam beneficiorum eccleſiaſticorum ſucceſſionem de Eccleſia Dei tollere, ac libertati beneficiorum hujuſmodi providere, & ut de perſona magis utili, & idonea, prout requiritur, facilius provideri valeat, omnes, & ſingulos regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, etiam eventuales, aut pænales, ac Coadjutorias, etiam de conſenſu, aut alias quomodolibet ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis efficaciſſimis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine clauſulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoſvis Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros ad beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiamſi ſecularia, Canonicatus, & præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus, etiam metropolitanis, aut collegiatis Eccleſiis, & dignitates ipſas in cathedralibus, etiam metropolitanis poſt pontificales majores, ſeu collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales: regularia vero beneficia hujuſmodi, monaſteria etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituras, dignitates, etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia, ac hoſpitalia, & præceptorias, etiam hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, etiam quarumvis aliarum Militiarum quibuſvis perſonis, cujuſcunque ſtatus gradus ordinis, & conditionis exiſtentibus, etiam epiſcopali, archiepiſcopali, patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus conceſſos, ſuper quibus literæ Apoſtolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerunt

runt

Digitized by Google

Reprobantur hic Coadjutoriæ cum futura ſucceſſione in inferioribus beneficiis, diſtinctis ab Epiſcopatibus, & Præpoſituris regularibus.

Verum cum Tridentini Patres *Cap.* XXI. *Seſſ.* XXV. ſuam mentem expreſſerint, omnia, & ſingula, quæ de morum reformatione, atque eccleſiaſtica diſciplina ſtatuta fuerunt in hoc Concilio decreta fuiſſe, ut in his ſalva ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicæ, & ſit, & eſſe intelligatur. Uſus, & conſuetudo in iis concedendis obtinuit, ut pro temporum, & perſonarum circumſtantiis jam inde ſtatim poſt dictum Concilium obſervata, & in hæc noſtra tempora producta, ut palam faciunt exempla conceſſionum, quæ in Datariæ regeſtis, tum ſub Pio IV. poſt abſolutum Concilium, tum ſub S. Pio V. tum ſub cæteris Succeſſoribus Pontificibus, expeditæ reperiuntur. Ita Benedictus XIV. *de Synod. Diœc. lib.* XIII. *cap.* X. num. 29. edit. an. 1755.

Circa has Coadjutorias vide etiam notata part. 1. pag. 13.

SECTIO CLXXXIV.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. Proſequitur idem cap.VII.

QUod, ſi quando Eccleſiæ cathedralis, aut monaſterii urgens neceſſitas, aut evidens utilitas poſtulet Prælato dari Coadjutorem; is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter a Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita; & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ a jure, & decretis hujus S. Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur: alias conceſſiones ſuper his factæ ſurreptitiæ eſſe cenſeantur.

Circa Coadjutores dandos Epiſcopis cum futura ſucceſſione adeatur laudatus Benedictus loco mox cit.

SECTIO CLXXXV.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. cap. X.

QUoniam, ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, uſque adeo haberi non poteſt, hincque interdum judicibus, non undequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur; ſtatuit S. Synodus, in ſingulis Conciliis provincialibus, aut diæceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, juxta Conſtitutionem Bonif. VIII., quæ incipit, *Statutum*; & alioquin ad id aptas deſignari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et ſi aliquem interim, ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in ejus locum uſque ad futuram provincialem, aut diæceſanam Synodum: ita ut habeat quæque diæceſis quatuor ſaltem, aut etiam

Digitized by Google

tingat, ampliatum eſt a Bened. XIV. in Epiſtola ad locorum Antiſtites, incipiente *Quamvis* 26. *Aug.* 1741. ſtatuente.

çumſtantiæ id expoſcant, ibi.

Volumus itaque, & mandamus, quod in iis diæceſibus, in quibus vigiles Eccleſiarum Antiſtites ad tramites Tridentinæ Synodi Judices elegerunt in Conciliis, ſive provincialibus, ſive diæceſanis, electorum nomina quamprimum Nobis renuncient; & ſi forte unum, vel plures illorum mori contingat, antequam denuo eadem Concilia cogantur, decedentibus ſubrogentur novi judices, eligendi ab Epiſcopo cum conſilio Capituli, qui nomina ſubrogatorum in dicto munere, uſque ad diem Synodi duraturo, Nobis itidem ſignificent. Ubi vero Concilia provincialia, & ſynodalia jamdiu coacta non ſunt, nec ulla idcirco facta dignoſcitur Judicum electio, Archiepiſcopos, & Epiſcopos in Domino jugiter hortamur, & obteſtamur, ut ſublatis quibuſvis impedimentis, eadem Concilia, ſicubi ommiſſa ſunt, quamprimum haberi curent: interim vero cum conſenſu ſuorum Capitulorum judices eligant, & nomina electorum in Albo redacta Nobis remittant; & ſi mori aliquem contingat, alios cum conſilio capituli ſufficiant, ſuffectoſque Nobis indilate denuncient. Quo autem ad numerum eligendorum, etſi Tridentini decreto cautum ſit, quatuor ſaltem in unaquaque diæceſi eligi debere, plures nihilominus eligi volumus, ſi diæceſis amplitudo, aliæque peculiares circumſtantiæ id probe expoſcere videantur.

Monitos tamen eſſe volumus locorum Ordinarios, quod licet ad tramites præmiſſæ decretalis Bonif. VIII., cui etiam conſona ſunt diſpoſita a Tridentino, facultas judicandi tribuenda ſit perſonis, dignitate aliqua eccleſiaſtica, perſonatu, vel Canonicatu cathedralis Eccleſiæ inſignitis; hujuſmodi qualitates ita eſſe accipiendas, ut non deſit in perſona ad hoc munus aſſumenda, altera potiſſimum requiſita, qualitas doctrinæ, & idoneitatis, in qua ſumma negotii eſt conſtituta. Hoc pacto deſignati, & electi judices Noſtro ſupplicum Libellorum Secretario denuncientur ab Ordinariis, vel immediate per ſe ipſos, vel mediate per ſuos in Urbe negotiorum Geſtores, Noſtræque erit vigilantiæ ſolerter cavere, ne in poſterum ab Officialibus noſtræ Curiæ ad id deputatis, cauſæ aliis, quam dictis judicibus delegentur.

Notandum eſt hic, quod ex Conſtit. ejuſdem Bened. *Dei miſeratione* 3. *Novemb.* 1741.. hujuſmodi judicibus committendæ ſunt cauſæ, præſertim matrimoniales, in defectum Epiſcoporum, quam habes part. I. pag. 484.

S E-

Decretum hoc, præſcribens, ut tam Ordinarii, quam alii quicunque Judices, quanta fieri poterit brevitate in terminandis cauſis, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu in alia parte judicii differenda, termini præfixione occurrant, ampliatum eſt, ut notavi poſt caput XX. Seſ. XXIV. de Reform. *pag.* 1024. *& ſeq.*

SECTIO CLXXXVII.

Eadem Seſſio XXV. *de Reform. cap. XI.*

MAgnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, nullatenus in præjudicium ſucceſſorum validæ intelligantur, quocunque indulto, aut privilegio non obſtante: nec hujuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam, juriſdictiones Eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus, locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere: aliterque conceſſiones, etiam a Sede Apoſtolica factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Locationes vero rerum eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtol. confirmatas, S. Synodus irritas decernit, quas a triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, ut in nonnullis partibus ad viginti novem, ſeu bis viginti novem annos vocant, factas, Synodus provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra canonicas ſanctiones contractas fuiſſe judicabunt.

Circa anticipatas ſolutiones fructuum bonorum eccleſiaſticorum, quæ hic, ut ſucceſſoribus præjudiciales, nullæ declarantur, attendenda eſt Conſtit. Benedicti XIV. *Univerſalis Eccleſiæ 29. Aug.* 1741. in qua ſub pæna excommunicationis, & nullitatis contractus prohibetur venditio, ac diſtractus fructuum beneficiorum vel ad vitam, vel ad longum tempus per unam, vel per plures anticipatas ſolutiones. Textum habes part. I. pag. 287.

SECTIO CLXXXVIII.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. cap. XII.

NON ſunt ferendi, qui variis artibus decimas Eccleſiis obvenientes ſubtrahere moliuntur, aut qui ab aliis ſolvendas temere occupant, & in rem ſuam vertunt; cum decimarum ſolutio debita ſit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadant. Præcipit igitur S. Synodus omnibus, cujuſcunque gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in poſterum cathedrali, aut quibuſcunque aliis Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitime debentur, integre perſolvant. Qui vero eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſolvantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos

pro

Digitized by Google

pue PP. Societatis Jeſu, eorumque juribus, & privilegiis mature diſcuſſis, cenſuit ab eiſdem Patribus, & aliis Regularibus ſolvendas eſſe Parochis, & aliis beneficiatis Regni Poloniæ decimas, quæ ſolvebantur a laicis, priuſquam bona in ipſorum Patrum, & aliorum Regularium proprietatem fuerunt translata: firmis tamen remanentibus tranſactionibus deſuper factis: quod decretum emanavit prævia exhibitione facta ab ipſis Patribus, cui etiam decreto poſtea conſenſerunt; prout & Agens Cleri Regni Poloniæ. Die vero 31. *Julii* 1645. Sanctiſſimus Dominus Noſter, Eminentiſſimo Cardinali Præfecto referente, in Conſiſtorio approbavit. =

Quod decretum, licet emanatum fuerit contra

„ *Relig. leg. 1. tract. de decimis c. 19. n. 13. item* „ *leg. 7. c. 27. n. 7. litt. L. Rodriq. quæſt. regul.* 45. „ *art* 4. *tom.* 2. Iſta tamen privilegia realia non ſuffragantur, quominus Regulares teneantur ſolvere decimas reales, ſi prius erant prædia decumana, antequam a dictis privilegiatis fuerint acquiſita, etiamſi privilegiati poſtea ea propriis manibus excolant, *per c. Nuper de decim. Graff lib.* „ 2. *cap.* 27. *num.* 58. *tom.* 2. *Miranda quæſt.* 49. „ *art.* 12. *tom.* 2. & numquam cenſetur derogatum „ *C. Nuper*, niſi facta fuerit ejus ſpecialis mentio, „ *Rot. recent. part.* 1. *dec.* 341. *n.* 2. Barboſ. ſuper „ dict. *C. Nuper*, quia eſt Conſtitutio conciliaris. =

SECTIO CLXXXIX.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. cap. XIII.

Decernit S. Synodus, ut quibuſcunque in locis jam ante annos quadraginta, quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali Eccleſiæ ſolita eſſet perſolvi, ac poſtea fuerit ex quocunque privilegio aliis monaſteriis, hoſpitalibus, aut quibuſcunque locis piis conceſſa, eadem poſthac integro jure, & eadem portione, quæ antea ſolebat, cathedrali, ſeu parochiali Eccleſiæ perſolvatur: non obſtantibus conceſſionibus, gratiis, privilegiis, etiam, Mari magno; nuncupatis, aut aliis quibuſcunque.

Hoc decretum, mandans perſolvendam eſſe quartam funerariam cathedralibus, vel parochialibus Eccleſiis ſolvi ſolitam a XL. annis ante ipſum Concilium, non obſtantibus privilegiis de ea non ſolvenda, declaratum fuerat a S. Pio V. Conſt. = *Etſi Mendicantium 16. Maji* 1567. ita ſtatuente.

Quartam autem funeralium, de qua *Seſſ.* XXV. *Cap.* XIII. nequaquam ſolvere teneantur monaſteria, quæ a quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de monaſteriis ante annos quadraginta fundatis; quæ ipſam quartam ſolvere conſueverunt; & ubi ſolvi conſuevit, id tantum ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu legatis, vel aliis Fratribus ipſis, ſeu Monialibus relictis, aut alias quomodolibet donatis ſolvi debet: ſicque intelligi hujuſmodi Concilii decretum, quoad quartam hujuſmodi ſolvendam debere decernimus. Ubi vero non eſt conſuetudo ſolvendi quartam hujuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolvi debere declaramus.

Quæ

Digitized by Google

cleſia Dei penitus arceantur; ac inſuper, licet univerſos Ordines Regulares, in quibus, nempe in Ordine Fratrum Prædicatorum Nos ipſi plurium annorum ſpatio verſati ſumus, ſpeciali paternæ charitatis affectu proſequamur, eoſque, uti de Eccleſia catholica, Fide, & Sede Apoſtolica optime meritos præcipuo ſemper in honore, ac pretio habuerimus, & habeamus; nihilominus conſiderantes exemptionem a ſolutione quartæ funeralis, præfatis Ordinibus a dicta Apoſtol. Sede conceſſam, modo vergere in maximum Parochorum præjudicium, tum propter multiplicationem conventuum, & monaſteriorum Regularium, tum etiam propter auctam devotionem, & conſuetudinem Fidelium ſepulturam eligendi in Eccleſiis prædictorum Regularium; ac proinde non modo conſentaneum, ſed etiam neceſſarium arbitrantes, ut eorumdem Parochorum, quibus cæteroquin Sacri Canones, & priſca Eccleſiæ diſciplina aperte ſuffragantur, indemnitati opportune conſulatur, & antedicta Apoſtolica privilegia ad æquitatis limites reducantur. Hinc igitur eſt, quod Nos omnia, & ſingula memorata privilegia exemptiva a ſolutione quartæ funeralis quibuſvis Ordinibus, Congregationibus, ac Inſtitutis Regularibus ab Apoſtol. Sede, ut præfertur, quandocunque, & quomodocunque conceſſa, præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, ac de eorum tenore, & ſubſtantia ſatis, ſuperque inſtructi, de nonnullorum Venerabil. Fratrum Noſtror. S. R. E. Cardinalium, & aliquot etiam Romanæ Curiæ Prælatorum, a Nobis ad id ſpecialiter deputatorum conſilio, ſuadentibus etiam Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, in præſenti Sacro Concilio congregatis, ac inſuper motu proprio, . . . hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione, præmiſſa omnia privilegia quoad quartam funeralem tantum pro locis infra exprimendis moderamur, reformamus, ad viam juris reducimus, & quatenus opus ſit, etiam revocamus, & abrogamus, neque cuiquam deinceps ſuffragari poſſe, vel debere decernimus.

Præterea motu, ... ſancimus, ſtatuimus, & mandamus, ut in Italia, eique adjacentibus Inſulis, a die publicationis præſentis Conſtitutionis in futurum Parochis defunctorum, qui in Eccleſiis quorumcunque Regularium prædictorum tumulabuntur, perſolnatur, & cum effectu tradatur quarta pars omnium intorticiorum, & candelarum, quæ in eadem Eccleſia circa cadaver, vel etiam in Altaribus in die funeris accenduntur. A prædicta tamen quarta funerali exceptæ intelligantur, & ſint candelæ, quas Sacerdotes, etiam Regulares, vel piarum Sodalitatum Confratres funus aſſociantes, manualiter per viam accenſas deferant. Quod ſi funus non fieret in die tumulationis, ſed ad diverſam diem, vel ad aliud longius tempus differetur, Parocho nihilominus aſſignetur quarta pars omnium intorticiorum, & candelarum, quæ ipſamet peracti funeris die in Eccleſia, ubi defunctus humatus fuit, circa cænotaphium, ſeu tumulum honorarium, atque etiam in Altaribus ejuſdem Eccleſiæ accenſæ fuerint. Hæc porro omnia locum habeant, & exacte in poſterum obſerventur, quotieſcunque defunctus extra ſuam parochialem Eccleſiam tumuletur, & exponatur; ſive quia in Eccleſia tumulante, vel exponente beneficium obtinuerit, ſive quia ibidem ſepulchrum habuerit gentilitium; ſive tandem quia in ea ſepulturam elegerit. Cæterum ſub prædicta quarta funerali comprehendi non intendimus, imo expreſſe ab ea excipimus legata Miſſarum, & Anniverſariorum, hiſque ſimilia, relicta ad favorem Eccleſiæ tumulantis, vel exponentis a defuncto diſpoſita; circa quæ, ac omnia, & ſingula alia, de quibus in præſenti Conſtitutione mentio facta non fuit, privilegia prædictis Regularibus Ordinibus ab Apoſtol. Sede conceſſa ſalva prorſus, illæſa, ac inviolata perpetuo permanere, & ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpe-

Digitized by Google

,, regionum, & conſuetudinum introductarum in
,, Extravag. Benedicti XI. = *Inter cunctas* = de
,, *privil. in VI.* aliaq. Bonifacii VIII. *Super Cathe-*
,, *drum de Sepulturis*, & Clementina *Dudum* pa-
,, riter *de Sepult.* Verum tamen plures item ſummi
,, Pontifices deinceps ab hujuſmodi ſolutione Reli-
,, giones ſenſim fere omnes Mendicantium exeme-
,, runt, cum expreſſa derogatione præfatarum ſan-
,, ctionum, Clementinæ ſignanter allegatæ *Dudum*-
,, nimirum Martinus V. Eugenius IV., ac pluries
,, Sixtus IV Religionem Prædicatorum, Noſtrumque
,, Ordinem Minorum Nicolaus V. ac Julius II. Car-
,, melitas, nec non Leo X. Ordinem Minimorum,
,, ſub pœnis contra Parochos, qui dictam quartam
,, portionem quovis prætextu, & colore exigere,
,, & apud ſe retinere præſumerent, ut in Bulla, præ
,, cæteris, Leonis X. incipien. *Exponi Nobis* pro
,, Minimis. Cum exurgerent nihilominus in dies
,, inter Regulares, quartam præſtare renuentes,
,, Parochoſque exigentes horummet funerum por-
,, tionem, lites, ob conſuetudines ſignanter ab alteru-
,, tra partium in caſibus adductis, placuit Conc. ſa-
,, croſancti Tridentini Patribus ſuper hoc figere re-
,, gulam, quod nimirum ubicunque locorum vige-
,, ret conſuetudo, eo tunc a quadraginta annis ante
,, dicti Concilii promulgationem ſolvere Cathedra-
,, li, ſive parochiali cujuſcunque quartam dictam
,, funeralium, ea a Regularibus etiam quibuſcun-
,, que ſervaretur, videlicet ſolutio continuaretur
,, luta eſſet Parochis quarta, ſeu numquam fuiſſet
,, adimpleta in locis, vel antecedenter exiſtentibus,
,, vel poſt dictum annum de novo extructis dicta ſo-
,, lutio, nulla vigeat ejuſdem ſolutionis in poſterum
,, obligatio; & ita univerſaliter deinde obſervan-
,, dum eſſe concludunt per regiones, & loca extra
,, Italiam, quod ſcilicet, ubi non adſit hujuſmodi con-
,, ſuetudo a Concilio taxata, nequaquam ſolvatur
,, quarta, ſive ſolvi debeat portio funerum in caſu
,, extra Italiam, ubicunque Conſtitutio Benedicti non
,, cogit, aut obliget, quacunque non obſtante inſtan-
,, tia, ſeu prætenſione Parochorum, pro quo non
,, eſt neceſſe adducere Conſtitutionem S. Pii V. *Et ſi*
,, *Mendicantium* a Gregorio XIII. Succeſſore revo-
,, catam, ac ſi non emanaſſet, cum ſatis perſpicue
,, declaretur, atque confirmetur Concilii decretum
,, per Clementem VIII. ſua Conſtitutione, incipien.
,, *Quod ſemel*, & Paulum V. in alia incipien. *Decet*
,, *Romanum Pontificem*. =

Si autem petas, an ad Regulares, vel ad Parochos ſpectet probare quod iidem Regulares per quadraginta annos ante Trident dictam quartam non ſolverint, Cong. Conc. *in una Minorum Obſervantiæ Provinciæ Poloniæ* 14. *Novemb.* 1682. reſpondit, ſpectare ad Parochos, & ita etiam Rota in Calaguritana *Quartæ funeralis* 2. *Julii* 1728. *coram bon. mem. Ratto*, *Inter impreſſas* 214. *n.* 5. *ac in Vilnen. Quartæ funeralis* 6. *Julii* 1749., & 23. *Jan.* 1750. *coram Canigliac. Decano*.

S E C T I O C X C.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. cap. XIV.

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe divino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitiæ ſordibus, immundoque concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoque clericalis militiæ dedecore teſtatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ revocentur, populuſque hinc eos magis diſcat revereri, quo illos vita honeſtiores cognoverit: prohibet S. Synodus, quibuſcunque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis ullam conſuetudinem habe-

vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed, ſi poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias hujuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adjungere auſi fuerint, præter dictas pænas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſuſpendat, ſupradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, aut Decanus, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, & figura judicii, & ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſit. Clerici vero beneficia eccleſiaſtica non habentes, juxta delicti, & contumaciæ perſeverantiam, & qualitatem ab ipſo Epiſcopo carceris pæna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitatis ad beneficia obtinenda, aliiſque modis juxta SS. Canones puniantur.

Circa modum procedendi contra beneficiatos, & Parochos concubinarios, eoſque privandi fructibus, ac beneficiis, jam inſtitutus eſt ſermo part. I. pag. 227. & ſeq.

SECTIO CXCI.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. Proſequitur idem cap. XIV.

EPiſcopi quoque, quod abſit, ſi ab hujuſmodi crimine non abſtinuerint, & a Synodo provinciali admoniti, ſe non emendaverint, ipſo facto ſint ſuſpenſi: & ſi perſeverent, etiam ad Sanctiſ. Roman. Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per privationem, ſi opus erit, in eos animadvertat.

Cum hodie Synodi provinciales raro admodum, vel nunquam celebrentur, ut notavi part. I. pag. 558. tota hujuſmodi cognitio pertinet ad Summum Pontificem.

SECTIO CXCII.

Eadem Seſſio XXV. de Refor. cap. XV.

UT paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo conſecratis, quos maxime puritas, ſanctitaſque decet, longiſſime arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in Eccleſiis, ubi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcunque, etiam diſſimile, beneficium obtinere, nec in dictis Eccleſiis quoquo modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod ſi in præſenti pater, & filius in eadem Eccleſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra Eccleſiam intra trium menſium ſpatium; alias ipſo

In hoc capitulo, præter cætera, præcipit Trident. aſſignandam eſſe congruam portionem Vicariis perpetuis Eccleſiarum parochialium, taxandam arbitrio Epiſcopi; quod arbitrium ſublatum erat ex Conſtit. S. Pii V. ſed dicta Conſt. moderata eſt a Benedicto XIV. ut ſupra notavi pag. 829. & ſeq.

SECTIO CXCIV.

Eadem Seſſio XXV. *de Reform. cap.* XIX.

Deteſtabilis duellorum uſus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex chriſtiano orbe penitus extermინetur. Imperatores, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac juriſdictione, & dominio civitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, privati intelligantur: etſi feudalia ſint, directis Dominis ſtatim acquirantur. Qui vero pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pænam incurrant; & ut homicidæ juxta Sacros Canones puniri debeant; etſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuo careant eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli, tam in jure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quemquam ſuaſerint, necnon ſpectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur; non obſtante quocunque privilegio, ſeu prava conſuetudine, etiam immemorabili,

Huic decreto acceſſit Conſtitutio Gregorii XIII. *Ad tollendum* 5. *Decemb.* 1582. has Tridenti pænas extendentis adverſus eos omnes, qui nedum duellum formatum, ſeu ſolemne, de quo idem Trident. loquitur, commiſerint, ſed etiam privatum, & minus ſolemne, ideſt ex condicto, ſtatuto ſolum tempore, & loco, ſine Patrinis, ſociis, loci ſecuritate, ac ſine literis provocatoriis, aut denunciationis chartulis.

Acceſſit inſuper Conſt. Clementis VIII. *Illius vices* 17. *Aug.* 1592., in qua §. V. extendit pænas omnes latas a Pio IV. Gregorio XIII., & Tridentino ad omne ſingulare certamen, etiam privatum, ſeu minus ſolemne, & ad omnem provocationem, & cooperationem attentatam, etiam non ſecuta pugna, neque acceſſu ad locum, & ad omnes cooperationes circa chartulas, vel disfidationis nuncia, licet provocationes intimatæ non fuerint adverſario, ſi per ipſos cooperantes non ſteterit, quominus intimarentur. Declarante inſuper, hos omnes incurrere excommunicationem, Papæ reſervatam (quam non reſervaverat Gregorius, nec Tridentinum) infamiam juris, & privationem eccleſiaſticæ ſepulturæ: loca vero certaminis incurrere eo ipſo interdictum, Papæ reſervatum.

Acceſſit etiam Conſtit. Benedict. XIII. de qua mox ſermo erit.

Acceſſit tandem Conſt. Benedicti XIV. *Deteſtabilem IV. Id. Novemb.* 1752. in qua §. *Jam vero*, ſtatuitur, ut ſequitur.

Si

perit, ex quo, eveniente illius morte, fugam arripere, & legum ſeveritatem evadere poſſe proſpiciatur, volumus, & reſpective permittimus, ut quatenus Periti ad inſpiciendum vulnus acciti, grave vitæ periculum adeſſe retulerint, percuſſor ipſe, prævio ſemper decreto Epiſcopi, & cum aſſiſtentia perſonæ eccleſiaſticæ, ab eodem Epiſcopo deputatæ, ab hujuſmodi loco immuni extractus, ſine mora carceribus mancipetur: ea tamen lege judicibus indicta, ut illum Eccleſiæ reſtituere debeant, ſi vulneratus ſuperſtes vivat ultra tempus a legibus, quæ de homicidio ſunt conſtitutæ, alioquin in eaſdem pænas incidant, quæ in memoratis Benedicti XIII. literis conſtitutæ ſunt adverſus illos, qui delinquentem in aliquo ex caſibus, ibidem expreſſis, ex indiciis ad id ſufficientibus ſibi traditum reſtituere recuſent, poſtquam is in ſuis defenſionibus hujuſmodi indicia diluerit.

Præterea.... decernimus, ac declaramus ſepulturæ ſacræ privationem ex Sacroſancta Trident. Synodo inflictam morientibus in loco duelli, & conflictus incurrendam perpetuo fore, etiam ante ſententiam judicis, a decedente quoque extra locum conflictus ex vulnere ibidem accepto, ſive duellum publice, ſive privatim indictum fuerit; ac etiamſi vulneratus ante mortem non incerta pænitentiæ ſigna dederit, atque a peccatis, & cenſuris abſolutionem obtinuerit; ſublata Epiſcopis, & Ordinariis locorum ſuper hac pæna interpretandi, ac diſpenſandi facultate.

Ulterius proſcripſit has Propoſitiones, quæ inſertæ habentur in eadem Conſtit.

I. Vir militaris, qui niſi offerat, vel acceptet duellum, tamquam formidoloſus, timidus, abjectus, & ad officia militaria ineptus haberetur, indeque officio, quo ſe, ſuoſque ſuſtentat, privaretur, vel promotionis alias ſibi debitæ, ac promeritæ ſpe perpetuo carere deberet, culpa & pæna vacaret, ſive offerat, ſive acceptet duellum.

II. Excuſari poſſunt etiam honoris tuendi, vel humanæ vilipenſionis vitandæ gratia, duellum acceptantes, vel ad illud provocantes, quando certo ſciunt, pugnam non eſſe ſecuturam, utpote ab aliis impediendam.

III. Non incurrit eccleſiaſticas pænas ab Eccleſia contra duellantes latas Dux, vel Officialis militæ, acceptans duellum ex gravi metu amiſſionis famæ, & officii.

IV. Licitum eſt in ſtatu hominis naturali acceptare, & offerre duellum ad ſervandas cum honore fortunas, quando alio remedio earum jactura propulſari nequit.

V. Aſſerta licentia pro ſtatu naturali applicari etiam poteſt ſtatui civitatis male ordinatæ, in qua nimirum, vel negligentia, vel malitia Magiſtratus juſtitia aperte denegatur.

S E C T I O   C X C V.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. caput XX.

CUpiens S. Synodus..... Decernit itaque, & præcipit, ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apoſtolicas ſanctiones, in favorem eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innovat, exacte ab omnibus obſervari debere. Propterea que admonet Impe-

Digitized by Google

nitatem eccleſiaſticam obſervandam eſſe ſub pœnis in ipſam violantes a SS. Canonibus, Conciliis, & Apoſtolicis ſanctionibus impoſitis, quas hic innovat, declaratum eſt quoad immunitatem localem a Greg. XIV. Conſtit. *Cum alias* 24. *Maji* 1591. infligente excommunicationem latæ ſententiæ, Papæ reſervatam (ut etiam declaravit juſſu Clementis VIII. 26. *Novemb.* 1602. Congr. Epiſc. & Regul. quæ prius de jure communi erat tantum ferendæ ſententiæ) in præſumentem extrahere reum de loco ſacro, aut ei perſonam, aut bona, quæ ſecum intulit, exceptis tamen caſibus, quos habes una cum eorumdem Pontificum Conſtitutionibus part. 1. a pag. 464. ad 471.

Circa abſolutionem ab excommunicatione incurſa propter publicam violationem libertatis, & immunitatis eccleſiaſticæ, videnda eſt Conſtit. Bened. XIV. *Paſtor bonus* §. XI. quam habes in calce hujus Operis.

SECTIO CXCVI.

Eadem Seſſio XXV. Decretum de Indulgentiis.

Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, pravos quæſtus omnes pro his conſequendis, unde plurima in chriſtiano populo abuſuum cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe.

Hoc decretum, ſtatuens abolendos eſſe omnes pravos abuſus pro conſecutione Indulgentiarum, ampliatum eſt a S. Pio V. ut notavi ſupra pag. 820. & 887.

SECTIO CXCVII.

Eadem Seſſio XXV. Decretum de delectu ciborum, jejuniis, & diebus feſtis.

Quid novi ſtatutum fuerit a Conſtitutionibus Apoſtolicis circa delectum ciborum, jejunium, & feſtos dies, jam notavi ſupra parte I. pag. 452.

SE-

Digitized by Google

ſtitutiones.

I. Conſt. laudati Pii IV. *Cum pro munere* 24. *Martii* 1564.; qua prohibetur retentio, & lectio librorum Luteranorum, aut de hæreſi ſuſpectorum.

II. Conſtitut. Sixti V. *Cœli*, & *terræ* 5. *Jan.* 1585. qua prohibetur exercitium artis aſtrologiæ judiciariæ, & aliud quodcunque divinationum genus, librorumque hujuſmodi retentio, ac lectio.

III. Conſtit. Clementis VIII. *Cum hæbreorum* 28. *Febr.* 1593. qua prohibetur hæbreis retentio, & lectio librorum Thalmudi, aliorumque damnatorum.

IV. Conſt. ejuſdem Clem. *Apoſtolicæ* 21. *Aug.* 1602., qua prohibetur quibuſcunque facultas concedendi licentiam legendi, & retinendi opera Caroli Molinei; ita ut a ſolo ſummo Pontifice concedi poſſit.

V. Conſt. Gregorii XV. *Apoſtolatus* 30 *Decemb.* 1622. qua revocantur omnes licentiæ legendi, & retinendi libros prohibitos.

VI. Conſtit. ſeu decretum Urbani VIII. *Sanctiſſimus* 18. *Septem.* 1625., quo prohibetur tranſmiſſio librorum imprimendorum extra ſtatum eccleſiaſticum abſque approbatione in ſcriptis obtinenda ab Urbis Vicario, & Magiſtro S. Palatii: qui nec imprimi poſſint abſque licentia Ordinariorum, & Inquiſitorum loci, de quacunque materia tractent.

VII. Conſt. Alexand. VII. *Speculatores Domini* 5. *Martii* 1664., qua injungitur obſervatio Indicis librorum prohibitorum noviter impreſſi poſt illum approbatum a Clemente VIII.

ſelectis Patribus confectum, & a S. Pio V. probatum, vulgatumque, Clemens XIII. iterum in alma Urbe latino ſermone excudi curavit juxta Manutianum exemplum, quo laudati Pii auctoritate primum editus fuit: ſublatis tamen iis mendis, quæ in editione Romana, operarum vitio irrepſerant, ut ex ejus Conſt. *In Dominico agro* 14. *Junii* 1761.

Cum autem in ea ſpoponderit, ſe mandatarum, ut, in popularem ſermonem dicti Pii juſſu, jam converſus, & editus, prope diem denuo typis impreſſus in lucem proderetur, revera vulgatus eſt in typographia Cameræ Apoſtolicæ.

Quoad Miſſale, hoc ad rite Miſſas celebrandas ex Tridentini decreto reformatum, approbatum fuit a S. Pio V. cum abolitione aliorum, Conſt. *Quo primum pridie Id. Jul.* 1570. Sed cum poſtea variis de cauſis perperam in multis immutatum fuerit, Clemens VIII. illud ſuæ integritati reſtituit, & iterato ſuppleri, & emendari curavit, imprimique interdixit ſine licentia Inquiſitorum, vel Ordinariorum; atque aliorum uſum prohibuit, præſcribendo formam licentiæ typis vulgandi, ut ex ejus Conſt. *Cum Sanctiſſimum* 7. *Julii* 1604.

Quoad Breviarium accesſerunt Conſtitutiones S. Pii V. *Quod a Nobis*, Clementis VIII. *Cum in Eccleſia*, ac Urbani VIII. *Divinam*, relatæ in fronte Breviarii Romani una cum decretis Cong. Rituum ad idem ſpectantibus.

SECTIO CLXXII.

Eadem Seſſ. XXV. de recipiendis, & Obſervandis decretis Concilii.

Hic præcipit Tridentinum, ut quæ ab eo decreta ſunt, ab omnibus devote recipiantur, & fideliter obſerventur. Ad quorum obſervationem præter Conſtit. Pii IV. *Benedictus Deus* 26. *Jan.* 1564. ſuper confirmatione ejuſdem Concilii, ſpectat altera ipſius Conſtitutio *In Principis* 17. *Feb.* dicti anni, ut notatum eſt ſupra, cum de *Cap.* XXII. *Seſſ.* XXV. *de Regul. pag.* 1054. etiam altera *Alias* 2. *Aug.* 1564., qua deputantur octo Cardinales pro executione, & obſervatione eorumdem decretorum.

Spectat etiam Conſtit. Gregorii XIII. *Inter Apoſtolicas* 5. *Septem.* 1584. innovantis decretalem Nicolai III. relatam in cap. *Contingit I. de Jure jurando in VI.* aliaſque ſanctiones contra jurantes, & jurare facientes illicita, impoſſibilia, damnoſa, & eccleſiaſticæ libertati adverſantia, illamque extendentis ad obſervantias, & juramenta obviantia decretis Trident. ſive hæc præſtentur ante poſſeſſionem Canonicatuum, Eccleſiarum, & Officiorum, ſive poſt, ſub pœnis

Digitized by Google

XI. Kal. Feb 1587.; qua inſtituitur Congregatio Cardinalium cum facultate eadem decreta interpretandi, in iis tantum, quæ de morum reformatione, diſciplina, ac moderatione, & eccleſiaſticis judiciis, aliiſque hujuſmodi, ſtatuta ſunt, & Papa conſulto, eidem reſervata interpretatione eorum, quæ ad Fidei dogmata pertinent.

Et hic notandum cum Benedict. XIV. lib. *XIII. de Synodo diæc, cap. XXIV. n.* 23. quod cum Concilium Tridentinum declaraverit Seſſione *XXV. cap. XXI. de refor. Omnia, & ſingula ſub quibuſcunque clauſulis, & verbis, quæ de morum reformatione atque eccleſiaſtica diſciplina* a ſe ſtatuta ſunt, *ita decreta fuiſſe, ut in his ſalva ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicæ, & ſit, & eſſe intelligatur*, quoties a Romano Pontifice aliquid indulgetur, aut ſtatuitur contrarium eidem Concilio, non opus eſt expreſſa illius derogatione, ſed (ſunt verba Benedicti ibi = „ Satis eſt, ut removeatur neceſſitas expreſſæ de„ rogationis; proindeque ſufficiat ad hoc, ut dero„ gatum cenſeatur oppoſitæ conciliari ſanctioni, ſi „ Pontifex aliquid ipſi contrarium indulſerit, aut „ decreverit, ſupplicemque libellum, ſeu alias ar„ chetypum literarum Apoſtolicarum exemplar rum Eccleſiarum, viſitandi nempe ſtatutis temporibus limina SS. Apoſtolorum, rationemque reddendi ſtatuum earumdem Eccleſiarum; ac altera *Immenſa* de munere Cong. Conc. reſpondendi eorum poſtulatis, eamdem obligationem extendit ad Abbates, Priores, Præpoſitos, alioſque, quacunque dignitate, etiam Cardinalatus honore inſignitos, tam Regulares, quam ſeculares, qui monaſteriis, ſeu Eccleſiis, quæ *Nullius* nuncupantur, præficiuntur cum juriſdictione ſpirituali, & territorio ſeparato, declaratque dictorum præfatæ Cong. particularis Prælatorum munus eſſe prædictorum omnium poſtulata diligenter inſpicere, omniaque in eis contenta accurate exponere, & communi conſilio omnibus conſideratis, quæ majoris momenti videbuntur, ad Cong. Conc. referre, ut, facta deinde a Secretario dictæ Cong. relatione Pontifici, hic, auditis votis tum Cardinalium eidem Cong. præpoſitorum, tum præfatorum Prælatorum, = *de rebus gravioribus, ex omnibus provinciis, & terrarum orbis partibus ad Sedem Apoſtol. a primis Eccleſiæ temporibus referri ſolitis, prout in Domino videbitur expedire, ſtatuere, & Epiſcoporum, aliorumque Præſulum poſtulatis, & deſideriis obſequi* = valeat.

F I N I S,

SECUNDÆ PARTIS, ET OPERIS.

LAUS DEO

APPEN-

autem lege hujus ſæculi vivimus, valde mihi videtur injuſtum, ut res tibi legatæ, quæ cujuſdam Eccleſiæ eſſe perhibentur, a te teneantur, qui aliena reſtituere debuiſti.

In hac Decretali videtur primo intuitu, D. Gregorium reprobare diſpoſitionem Juris civilis, obſtringentis hæredem rem legatam dare legatario, vel æſtimationem rei, ſi teſtator ſcienter rem alienam legaverit.

Verum pro germano illius intellectu repetenda eſt facti ſpecies, ob quod emanavit, ex integro ejus textu relato a Gonzalez. Species igitur hæc eſt. Cum quidam teſtator jure legati reliquiſſet ſepulturæ ſuæ gratia Eccleſiæ Meſſenatenſi rem non ſuam, (calicem, videlicet, ex auro, & quinta argenti parte conſlatum, ac mancipium) ſpectantem ad Eccleſiam Coſſentinam, nec Epiſcopus Meſſenatenſis Epiſcopo Coſſentino eam repetenti reſtituere voluiſſet, donec ab hærede æſtimationem accepiſſet, male detorquens in ſui favorem legem civilem, illum Gregorius, nedum tanquam alienæ rei detentorem, (quem neque eadem lex civilis patitur) contra legem Divinam, ad reſtitutionem damnavit, ſed & tanquam ſacrorum Canonum violatorem, quidquam exigi prohibentium pro ſepulturæ pretio; idenque rei etiam æſtimationem eidem interdixit.

Ex qua facti ſpecie inferri nequit, D. Gregorium improbaſſe juris civilis diſpoſitionem, tanquam Juri canonico contrariam, ut nonnulli Interpretes ex hac Decretali concluſerunt, (& potiſſimum Arnoldus Vinnius, qui lib. II. Selectarum cap. 26. auſus eſt aſſerere, D. Gregorium errore deceptum fuiſſe) ſed perperam; in Conc. enim Agathenſi hoc ſequens ſtatutum, juri civili penitus conforme, legitur, relatum Can. V. *Si Epiſcopus cauſ. XII. q. V.* = Si Epiſcopus, condito teſtamento aliquid de eccleſiaſtici juris proprietate legaverit, aliter non valebit, niſi tantundem de juris proprii facultate ſuppleverit. =

Covarruvias hoc eodem tit. num. 8. hæc habet = Quartus intellectus hujus capitis eſt, ut ni-
,, hil in eo diverſum a Jure civili ſtatutum ſit, ſed
,, id tantum in eo prohiberi, ne res aliena, invito do-
,, mino, prætextu legati, a legatario detineatur: le-
,, gatarius enim domino petenti cogi debet eam
,, ſtatim reſtituere, licet ab hærede poſſit ejus æſti-
,, mationem petere ex juris civilis deciſione: atque
,, huc tendit tota D. Gregorii Epiſtola = Quæ tamen æſtimatio in expoſiti facti ſpecie neque peti potuiſſet ab Epiſcopo Meſſenatenſi, cum expetebatur, ut dixi, contra ſacros Canones tanquam pretium ſepulturæ.

Ad Titulum XL. ejuſdem lib. III. de *Conſecrat. Eccleſ.* pag. 425. col. 2. in principio, ☞ cum ibi dictum fuiſſe videatur, Benedictum XIV. annumeraſſe inter vitandos decedentes in duello, pro majori claritate addendum eſt = Hos dumtaxat annumeravit inter illos, qui juxta Trident. cap. XIX. ſeſſ. XXV. de refor. perpetuo carere debeant eccleſiaſtica ſepultura, licet non fuerint declarati vitandi, & a peccatis, ac cenſuris abſolutionem obtinuerint, ut in ejus Conſt. relata par. II. pag. 1069.

Ad Titulum XLVII. ejuſdem lib. III. *De Purificatione poſt partum*, ad decreta Congregationis ſacrorum *Rituum Urbis, & Orbis* pag. 456. addendum eſt.

☞ Circa dubium V. = An benedictiones, & diſtributiones Candelarum, Cinerum, & Palmarum ſint de Juribus parochialibus = cui a S. Congr. re-
,, ſponſum fuit: *negative*. Notandum eſt cum Be-
,, nedicto XIV. *Inſtit. Eccleſiaſt. CV. n.* 115. = be-
,, nedictionem Candelarum permitti in Eccleſiis, &
,, Oratoriis Sodalitatum pro Confratribus, & So-
,, roribus =, tum quia conſuetudo id pridem indu-
,, xit; tum quia Cardinalis Colloredus de iis bene-
,, dictionibus ita verba fecit: *Cæteras benedictiones*
,, *in quæſtione expoſitas arbitror non ſpectare ad*
,, *Parochum privative, præſertim, ſi pro Sodali-*
,, *bus tantum, & privatim fiant*. Cum pariter a
,, Sac. Cong. Conc. die 24. Septembris an. 1718.
,, petitum fuiſſet = *An liceat Capellano dicta Socie-*
,, *tatis facere benedictionem, & diſtributionem*
,, *Candelarum in dicto Oratorio pro Confratribus,*
,, *& Sororibus in Feſto SS. Purificationis?* = Pa-
,, tres reſponderunt affirmative. =

☞ Circa VI. dubium = An benedictiones mulierum poſt partum &c., ſint de juribus mere parochialibus = cui a Sac. Congr. reſponſum fuit =, negative, ſed benedictiones mulierum, & fontis baptiſmalis fieri debere a Parochis =.

Circa hoc reſponſum attendenda ſunt decreta Congr. Conc. poſteriora: die enim 3. Decemb. 1718.

Digitized by Google

Ad Titulum VII. lib. IV. *De eo, qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium*, poſt notata ad caput VI. pag. 518. addenda eſt ſequens Decretalis Innocentii III. relata in cap. VII. hoc tit. ſcripta capitulo Meſſanenſi in Sicilia.

☞ Veniens ad præſentiam noſtram G. Laicus humili inſinuatione monſtravit, quod cum in Civitate Leomovicenſi quamdam ſibi matrimonialiter copulaſſet, ab ea recedens, Meſſanam advenit, ubi M. mulierem inſciam, quod aliam haberet uxorem, ſibi ſolemniter copulavit. Verum cum eidem pænitentia fuiſſet injuncta, ut ad legitimam rediret uxorem, & ipſe propter hoc in ſuam patriam rediiſſet, uxorem ſuam inveniens carnis debita perſolviſſe, ad Meſſanam rediit Civitatem, & ſupradictæ M. tanquam legitimæ cohabitavit uxori. Et infra. Licet autem, vivente uxore legitima, prædictam M. ſibi copulare nequiverit in uxorem; quia tamen uxore defuncta, utpote a lege ipſius ſolutus in eamdem M. de novo potuit matrimonialiter conſentire: *dummodo non præſtiterit fidem Adulteræ*, vel machinatus fuerit in mortem uxoris, mandamus, quatenus, ſi eſt ita, eidem G. ut ſupradictæ M. affectu adhæreat conjugali, licentiam concedatis.

Ex hac Decretali inferri videtur, quod contrahens matrimonium ſecundum, conſtante primo, cum fœmina inſcia illius ligaminis, non amplius poſſit iterum cum ea contrahere, ſi eidem fidem dederit de contrahendo poſt mortem primæ uxoris, licet ipſa hujuſmodi ligamen ignoraverit.

Verum autem ejuſdem Decretalis intellectum ſatis deſumi poſſe crederem ex voto a me exarato ſuper ſimili ſequentis facti ſpecie.

Titius intuitu matrimonii rem habuit cum Berta, quam putavit ſolutam, deinde volens eam ducere, Berta ſincere aperuit ſe eſſe conjugatam: unde a nuptiis abſtinuit; ſed matrimonium ſibi mutuo promiſere pro caſu futuræ mortis conjugis.

Quæritur, an promiſſio illa cum adulterio inducat impedimentum criminis?

Conſultus igitur ego, quid juris eſſet circa propoſitum dubium, in eo fui ſenſu, nullum inductum fuiſſe impedimentum: attento enim principio, concordi Canoniſtarum calculo recepto, quod ad incurrendum hoc impedimentum neceſſario requiratur adulterium conſummatum ab utroque cognitum una cum reciproca promiſſione futuri matrimonii, ſive ante, ſive poſt illud habita, ut cum communi eorundem Canoniſtarum ex cap. I. IV. VI. VII. VIII. hoc tit. pro certo retinendum eſſe ſcripſi in Appendice prima ad eundem tit. pag. 547. n. 13. in expoſiti facti ſpecie adfuit ſola promiſſio, quæ ſola ex citatis juribus nullum impedimentum inducit; & licet ante hanc adfuerit adulterium, non fuit tamen formale, ideſt ab utroque cognitum ut tale: nec poſt notitiam habitam a Titio de ligamine Bertæ, ulla interfuit copula.

Quin officiat tranſcripta Innocentii Decretalis, cujus verus intellectus eſt, ut fides data ſit copulativa cum adulterio formali, prout præſefert illud verbum *Adulteræ* a ſe cognitæ formaliter tali ex adulterio patrato poſt ſcientiam ligaminis, cum tunc fuiſſet vera adultera, & non prius, ut explicat etiam Gloſſa verb. *Adulteræ*, nec poterat intelligi de fide illi data, tamquam veræ uxori, (ut ipſa putabat) in matrimonio jam bona fide contracto, quo ſtante, reſpectu ipſius nullum adfuit adulterium a ſe cognitum ut tale. Navar. conſ. III. ad hunc tit. n. 2. *Le* Grauſſre §. *Quod ſi*. Vaneſpen par. II. tit. XIII. cap. VII. de impedimen. crimin. n. 8. Maſchat. Inſtit. Canon. a me illuſtratæ cit. tit. n. 3.

Qui ſane intellectus, ne dicamus, Innocentium ſibi contrarium fuiſſe, repetendus eſt, nedum a Gloſſa, omnibuſque Interpretibus, ſed etiam a præcedenti ejus Epiſtola decretali, relata in cap. VI. *Significaſti* cit. tit. ac ab altera LXXXIX., relata a Gonzalez in commentario ad cap. VIII. *Si quis* d. tit. in quarum utraque definivit, ad incurrendum hoc impedimentum copulative requiri adulterium formale, ideſt ab utroque cognitum cum promiſſione futuri matrimonii, ut legenti patet. Certa ſiquidem regula eſt concordi Canoniſtarum calculo recepta = ut ſi quæ jura diminutius loquantur, ſupplenda, ſeu explicanda ſint ex aliis, plenius, & clarius loquentibus = Maſ. loc. cit.

Hoc idem dubium ſibi propoſitum ita ſolvit Engel hoc tit. n. 7. = Quæritur VII. quid juris, ſi fœmina ſoluta peccet cum conjugato, ignorans eum eſſe conjugatum; ex poſt facto autem, cum jam de hoc eſt certiorata, promiſſionem acceptet, vel

„ de

Digitized by Google

Ad Titulum XXXVIII. lib.V. de Pænitentiis, & remiſſionibus poſt §. *Quæ Decreta* pag 749. circa implementum præcepti Communionis paſchalis, addendum.

Huic præcepto non ſatisfacit Euchariſtiam ſumens abſque licentia Epiſcopi, vel proprii parochi non in propria parochiali Eccleſia, ſed in alia qualibet, quamvis patriarchalis, aut metropolitana, aut cathedralis ſit, ut jam primum declaravit Cong. Conc. in Limana, Sutrina, & Peruſina menſe Septembris 1649; & 23. Januarii 1688. deinde Innocentius XI. *die* 5. *Februar* 1682. etiamſi Romanæ Urbis incolæ eam ſumerent in Eccleſiis patriarchalibus S. Joannis Lateranenſis, aut S. Petri in Vaticano: poſtremo Benedictus XIV. 2. Jun. 1751. in Epiſtola enciclica ad Primatem, Archiepiſcopos, & Epiſcopos Regni Poloniæ incipien. *Magno* §. XXI.

Ad Sectionem II. Partis II. poſt §. *Idem decretum* pag. 814 addendum = In decreto Cong. S. Inquiſitionis, juſſu Urbani VIII. edito 1. Auguſti 1641. fertur excommunicatio in ſingulares perſonas, & interdictum in collegia, & Univerſitates audentes ſine ſpeciali licentia Papæ imprimere, & quoquomodo in lucem edere libros, tractatus, compoſitiones, ex profeſſo, vel incidenter ſive in theologicis, ſive in philoſophicis agentes de concurſu cauſæ primæ cum ſecunda, aut quavis occaſione, vel modo de materia divinorum auxiliorum, ſeu de gratia, & libero arbitrio tractantes, donec a S. Sede, ſuper hac materia aliter fuerit ordinatum.

Item ſub excommunicatione latæ ſententiæ prohibitum eſt retinere, & legere ſine dicta licentia librum aſſertum Cornelii Janſenii, cui Titulus Auguſtinus, ac alias compoſitiones, theſes, & ſcripturas occaſione dicti libri editas, materiam eandem concernentes.

Quæ pænæ in caſibus ſupradictis reſervatæ ſunt Papæ, non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, etiam Bullæ Cruciatæ, Jubilæi etiam generalis, & facultatibus Miſſionariorum, ac aliis a Sancta Sede emanatis, ſeu emanandis.

Hoc decretum inſertum eſt in Conſt. dicti Pontificis *In Eminenti* 6. Martii 1641. & Alex. VIII. 7. Decem. 1690. proſcripſit hanc Propoſitionem = Bulla Urbani VIII. *In Eminenti*, eſt ſubreptitia =.

Ad Sectionem CV. dictæ Partis II. poſt §. *Ceterum* pag. 977. circa facultatem, quam dare poſſunt Generales, & Provinciales ſuis Religioſis cum eorum licentia extra clauſtra morantibus confitendi cuilibet ſacerdoti tam ſæculari, quam regulari alterius Ordinis, ab Ordinario tamen approbato, addendum ☞ Cum ſub die 16. Sept. 1769. Epiſcopus Hildeſimen. ſupplici libello Clementi XIII. exhibito, & ad Cong. Conc. remiſſo expoſuiſſet, uſum invaluiſſe in civitate Hildeſimenſi, ut nonnulli Regulares ad civitatem ipſam pluribus intra annum vicibus accedentes, ibique per aliquot dies commorantes, ſoleant ſibi eligere Præsbyterum ſecularem ab Epiſcopo non approbatum, qui eis ſit a confeſſionibus, quamvis non deſint qui vel ex ſecularibus, vel ex Regularibus propriæque cujuſque Ordinis familiæ de Epiſcopi, vel Prælati regularis licentia confeſſiones excipiant, idque minime ferri poſſe cenſens, ſequentia dubia declaranda propoſuit.

I. An tales confeſſiones licitæ ſint in caſu?

II. An ignorante Epiſcopo, validæ fuerint?

III. An Epiſcopo ſciente, & contradicente in poſterum peragendæ validæ futuræ ſint?

Sacra Congregatio die 18. Novembr. 1769. reſpondit negative in omnibus, & amplius.

Nequeunt itaque Regulares, licite extra clauſtra degentes, etiam obtenta facultate a ſuis Generalibus, vel Provincialibus ſibi eligendi confeſſarium, hunc eligere, qui ab Ordinario loci, in quo reperiuntur, approbatus non fuerit.

Sacerdotes autem, tam ſeculares, quam regulares ne vigore quidem Bullæ Cruciatæ, aut Jubilæi, in quo cuique, etiam Regulari, concedi ſolet a Sede Apoſtolica facultas ſibi eligendi confeſſarium, invalide abſolverent pænitentes, niſi actu approbati eſſent ab Ordinario loci, ubi confeſſiones audirent, neque ſi non abſolverent juxta licentiam conceſſam cum limitatione, vel quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad genus perſonarum: certa quorum omnium ratio repetenda eſt ab Apoſtolicis Conſtitutionibus ita ſtatuentibus, appoſite in unum redactis in Synodo Tuſculana, celebrata an. 1763. *art. VII. de Miniſtro Sacram. Pænit.* n. 7. p. 680. ibi = Nam, præ-
,, ter Pauli V. Urbani VIII. & Clementis X. Con-
,, ſtitutiones, quibus contraria opinio damnata jam
,, fuerat, Innocentius XII. per ſuam Conſtitutio-
,, nem, *Cum ſicut* 19. *April.* 1700. decrevit, ac
,, declaravit, confeſſarios tam ſeculares, quam re-
,, gulares, quicunque illi ſint, in vim Bullæ Cruciatæ
,, a pænitentibus ad audiendas eorum confeſſiones
,, electos, eas audire non poſſe ſine approbatione
,, Ordinarii loci, in quo ipſi pænitentes degunt, &
,, in

Digitized by Google

,, quibus etiam declaravit, Sacerdotes, ſive ſecula-
,, res, ſive regulares, qui ab Epiſcopis obtinuerint
,, licentiam audiendi confeſſiones limitatam, vel
,, quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad ge-
,, nus perſonarum, non poſſe Sacramentum pæni-
,, tentiæ adminiſtrare extra tempus, vel locum, vel
,, perſonarum genus ab ipſis Epiſcopis præſcriptum,
,, quocunque privilegio, etiam in vi Bullæ Crucia-
,, tæ, nullatenus ſuffragante. Sacerdotibus autem,
,, tam ſecularibus, quam regularibus ad confeſſio-
,, nes excipiendas, vel ex vi Bullæ Cruciatæ, vel
,, ex quocunque alio privilegio electis, minime
,, ſuffragari, quod approbati alias fuerint ab Epi-
,, ſcopo, qui loci, in quo confeſſiones audiendæ
,, ſunt, Ordinarius aliquando fuerit, ſed non am-
,, plius ſit, vel quia obierit, aut Epiſcopatui renun-
,, ciaverit, vel quia ad aliam Eccleſiam, auctoritate
,, Apoſtolica, fuerit translatus, ſed neceſſariam om-
,, nino eſſe illius approbationem, qui actu ordina-
,, riam in ea diœceſi exerceat iuriſdictionem: eam
,, tamen ſufficere etiam tacitam, ac tamdiu dura-
,, re, quamdiu præcedens approbatio expreſſe re-
,, vocata non fuerit: in quo caſu nova ex integro
,, impetranda eſt, non ſecus ac quando prior appro-
,, batio, tempore præfinito elapſo, expiraverit. In-
,, noc. XIII. literas Bened. XIII. aliis apoſtol. ſuis literis,
,, *In ſupremo* 23. *Sept.* 1724. approbavit, confirma-
,, vit, atque innovavit. Verum cum novæ hac ſuper
,, re excitari poſſent controverſiæ, Benedictus XIV.,
,, ut omnem in poſterum dubitandi occaſionem adi-
,, meret, Conſtitutionem edidit *Apoſtolica Indulta*
,, *nonis Aug.* 1744., qua ſtatuit, ac declarat, idem
,, omnino jus, quod vigore prædictorum decreto-
,, rum circa intelligentiam, & uſum indulti Bullæ
,, Cruciatæ obtinet, etiam quoad reliqua ejuſdem
,, generis indulta pariformiter valere, atque obti-
,, nere debere; & reprobationem dictarum opinio-
,, num, quatenus reſpiciunt intelligentiam, &
,, uſum indulti Bullæ Cruciatæ a præfatis Pontifici-
,, bus proſcriptarum, locum ſimiliter habere, qua-
,, tenus eaſdem opiniones, & ſententias in medium
,, proferri contingeret circa ſimilia etiam indulta,
,, ſive univerſis per Eccleſiam criſtifidelibus, ſive
,, alicui regioni, aut loco, Univerſitati, aut cætui
,, particulari Sodalium, ſeu Confratrum, quomo-
,, docunque, & ubicunque conceſſa, vel conce-
,, denda, =

probatus, & deputatus exiſtat, quacumque alia approbatione, tam illius generis, quam uterque Innocentius Prædeceſſores prædicti declararunt non ſuffragari, *quam ea, ſi de Regularibus agatur, quæ a ſolo proprio Regulari Prælato obtenta foret, minime ſuffragante.* Æquum eſt enim, & rationi conſentaneum, ut quicunque ſpeciali indulti beneficio gaudere, eoque uti voluerit, is conditiones in eodem indulto præſcriptas omnino ſervet; neque licitum eſt cuiquam conditionem illam approbationis confeſſarii per loci Ordinarium faciendæ alio modo intelligere, quam eo, quo ipſam intelligendam eſſe toties Prædeceſſores noſtri Romani Pontifices, ut præmiſſum eſt, decreverunt. Quorum nos quoque veſtigiis inhærentes, præfatam conditionem in eodem plane ſenſu, quem illi tradiderunt, ab omnibus, & ſingulis hujuſmodi indulto ſub ea conditione conceſſa utentibus accipiendum, & ſervandum eſſe ſtatuimus, atque mandamus, quicunque illi fuerint, qui in vi ejuſmodi indulti confeſſarium ſibi eligent, ſive ſeculares, ſive regulares cujuslibet Ordinis, & Inſtituti, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, & Ordinum Militarium, etiam Militiæ Hoſpitalis. S. Joannis Hieroſolymitani, necnon Societatis Jeſu, atque alterius cujuſque Congregationis, vel Societatis, tametſi de illis, aut illorum, vel illarum aliquo, ſeu aliqua ſpeciali, & expreſſa mentio quomodocunque facienda foret. Ideoque confeſſiones, & abſolutiones in præmiſſis caſibus aliter in poſterum factas, & reſpective auditas, ſeu impertitas irritas fore, & invalidas declaramus; & contrariam quamcunque opinionem, ejuſque praxim deinceps prohibemus, ac reprobamus, tamquam explanatæ toties ab Apoſtolica Sede verborum intelligentiæ, ac menti noſtræ, quam ad omnem hac ſuper re ambiguitatem tollendam per præſentes clarius expoſuimus, penitus adverſantem.

☞ Et hic ſpeciatim monitos velim Regulares, ſibi eligere volentes confeſſarium extra ſuum Ordinem vigore prædictorum indultorum, non ſatis eſſe illius approbationem fortaſſe obtentam *a ſolo proprio regulari Prælato*, niſi adſit etiam approbatio obtenta a loci Ordinario. Vide etiam a me notata pag. 976. §. *An autem*.

☞ Summorum Pontificum ſanctiones, quæ in hoc Opere deſiderantur, afferentur, ſi vita ſuperſtes erit, in Summario omnium Conſtitutionum Apoſtolicarum.

I N-

Digitized by Google

debet, etiam translatus ad aliud monaſterium 49. Nec conferre poteſt primam tonſuram ſuis novitiis, & oblatis 69. Si eſt Sacerdos, & benedictus, poteſt conferre ordines minores, ſuis tamen ſubditis regularibus tantum ibid. non tamen Subdiaconatum 63. Poteſt iiſdem ſubditis prohibere exercitium ordinum receptorum, & aſcenſum ad ulteriores 848. Quas ſacras ſuppellectiles benedicere poſſit 423. & quid de Abbatibus Caſſinenſibus ibid., & 724. Nequit cognoſcere cauſas matrimoniales, pœnitentias publicas injungere, Indulgentias concedere ſine privilegio 709. Pontificalium uſus quomodo, & cui competat 722. ☞ Et referuntur decreta Cong. Rituum 723. & ſeq. & ibi de Abbatibus Caſſinenſibus. Abbatis regularis ſedes principalis quæ quoad exemptionem ab Epiſcopo pro viſitatione Parochialis eidem ſedi adnexæ 1041. An præſcribere poſſit jura parochialia 192.

Abbas Commendatarius habens jura epiſcopalia poteſt vocare quemcumque Epiſcopum pro conferendo ſubditis Sacramento Confirmationis: non vero ſi ejus Abbatia, licet exempta, ſita ſit intra fines alterius diœceſis 827. Non tenetur accedere ad Synodum diœceſanam 1003. & ſeq. ☞ Non poteſt diſpenſare ſuos ſubditos ab irregularitate ex delicto occulto 1006. Poteſt reſervare caſus 839. Habens quaſi epiſcopalem & temporalem juriſdictionem, exemptus eſt a viſitatione Epiſcopi quoad Eccleſias parochiales 887.

Abbas verè nullius ☞ alienare poteſt res Eccleſiæ modici valoris, & qui ſit modicus valor 288, & ſeq. Et venit nomine Ordinarii, & ad quem effectum 825. Hodie viſitare tenetur limina Apoſtolorum, & ſuarum Eccleſiarum ſtatum Congr. Concilii rationem referre 1072. ☞ Diſpenſare poteſt ſuper denunciationibus matrimonii, cum & ipſe quoad has veniat nomine Ordinarii 990. Poteſt cognoſcere cauſas abſentiæ Beneficiatorum 935. Eidem committi poſſunt diſpenſationes extra Rom. Curiam 921. Et quid quoad ordines ſuis ſubditis conferendos, & dimiſſorias concedendas 959. ad 961. An ordines ab ipſo collati non ſubditis, ſint validi ibid. qui dicatur Abbas primæ, ſecundæ & tertiæ claſſis ibid. An poſſit prohibere notariis imperitis exercitium, vide Notarii imperitia.

Abbates generales Ciſtercienſes an hodie conferre poſſint ex privilegio ſuis ſubditis Regularibus ordines Subdiaconatus, & Diaconatus 69.

Abbatiarum ſubditi ſæculares a quo Epiſcopo ordinandi 961.

Abbatiſſa eligenda, quibus prædita eſſe debeat qualitatibus, & ætate 39. 40. 1037. Hodie eligi nequit ex alio monaſterio ibid. durare debet per triennium … periorem regularem, non ad Epiſcopum 40. 556. 1038. ☞ Ejuſdem electio expletur per vota monialium oretenus expreſſa coram ſuperiore, & Epiſcopo reſpectivè, etiamſi adſint duo, vel tres tanquam ſcrutatores ibid. & dicitur canonica 39. 40. 1037. 1038., & 1040. Hodie ſufficit votorum pluralitas, ſecus olim 40. In eorum paritate nequit Superior ferre ſuffragium ibid. & quid ☞ ſi moniales non concordarent ibid. Si ſubjectæ ſint Sedi Apoſtolicæ, electio Abbatiſſæ confirmanda eſt a Papa ibid., & 556. Ejus electioni intereſſe poteſt Epiſcopus per ſe, vel per alium, una cum Superiore regulari, ſi huic ſubjecta ſit ibid. An in ejus electione detur ſimonia 556. Abbatiſſa venit nomine monialium 218. quæ, & quando benedici debeat, & pœna benedictionem non recipientis 40, & 374.

Abbatiſſa Canoniſſarum eligi poteſt etiam non profeſſa, ætatis annor. XXV. 40. & 374. In ejus electione requiruntur duo ex tribus partibus ſuffragiorum 39. Et nulla eſt, facta mediis pactionibus 40.

Abortum fœtus tam animati, quam non animati procurans, quam olim pœnam, & quam hodie incurrat 649. 650. 656. 861. 862. Et quas, ſi procurans illum, ſit Clericus, & Beneficiatus, & a quo diſpenſandus ibid. In dubio fœtus animati an incurratur irregularitas 657. Vide Fœtus. Abortus reus Presbyter mittendus eſt ad limina Apoſtolorum pro abſolutione 758. Vide S. Pœnitentiaria.

Abſens ob curam animarum, dum illam exercet, percipere poteſt integros fructus præbendæ 6. Abſens Canonicus ob curam animarum percipit fructus canonicatus ibid. Et etiam Canonicus Collegiatæ non inſignis exiſtentis in Urbe ibid., licet abſit majori tempore præfixo a ſtatuto, hoc indulgente, ſi confirmatum ſit a Sede Apoſtolica in forma ſpecifica, ibid.

Abſentia a choro permittitur per tres menſes ☞ dummodo ei obſtricti alternantibus hebdomadibus non inſerviant 1013. Contumax in abſentia, quomodo privari poſſit Beneficio 241. Abſentiæ Beneficiatorum cauſæ quæ ſint 935. Abſentiæ ab Epiſcopatu per tres menſes indultum, quomodo intelligendum 929. Abſentia a parochia, vide Parochus quoad reſidentiam. Abſentium Regularium vota pro electione ſuppleri nec a Protectoribus, nec a Sac. Congregationibus poſſunt 1032.

Abſolvere a culpa, & pœna ſolus Pontifex poteſt per conceſſionem Indulgentiæ plenariæ; Confeſſarii id præſumentes incurrunt excommunicationem Papæ reſervatam 844., & poſſunt publice denunciari excommunicati ibid.

Abſolutio in articulo mortis, vide in Articulo mortis; data a ſimplici Sacerdote, vide Sacerdos ſimplex.

Adminiſtratio Sacramentorum nequit fieri cum opinione probabili 977.

Adminiſtratores bonorum Monialium etiam Regularibus ſubjectarum, quibus ſingulis annis rationem reddere debent 1040, & a quibus amovendi ibid. Nec Epiſcopus eos removendo, tenetur cauſam Superiori ſignificare ibid.

Adſcriptio Eccleſiæ Clericis facienda 941, & quæ ſit hodierna diſciplina 978. & ſeq. ac pœna illam deſerentium 980.

Adulteri quomodo hodie puniendi 104., eis ob ductam aliam in uxorem, olim iniungenda erat pœnitentia publica, & prohibebantur quamlibet in uxorem ducere, mortua prima, ſecus hodie 517.

Adulterium commiſſum in Eccleſia, etiam ad dictum unius, ea eſt reconcilianda 426. & 666.

Adulterorum, & Adulterarum pœnæ 663. & ſeq. & quæ ſpeciales in Urbe 665. Adulteram uxorem permanentem maritus conſcius tenetur eam dimittere 663. Nec ☞ monitus ab Epiſcopo tenetur eam recipere, licet ad meliorem vitæ frugem converſam ibid.

Advocatia cauſarum quomodo Clericis interdicta 472.

Advocati munus exercere coram Judice ſæculari interdictus eſt Clericis 124. ☞ Quibus conditionibus ei permiſſum in Urbe ibid. Olim dabatur ex publico ærario litigantibus, hodie Romæ datur miſerabilibus perſonis a Congregatione S. Ivonis 123.

Ære alieno gravatos ad habitum regularem admittentis pœna 83. Item pœna eu Eccleſiam, aut Beneficium, aut menſam Epiſcopalem gravantis 302. Clerico ære alieno gravato an liceat cedere bonis 303. An etiam excommunicatio ei infligenda ibid. An uti poſſit privilegio Cap. *Odoardus* 302. & ſeq.

Ætas Parochi, dignitatum, & Archidiaconi 26. 71. Ætas pro profeſſione religioſa admittenda, vide Profeſſio religioſa. Ætas pro ſubdiaconatu, & diaconatu requiſita 72. Pro promovendo ad parochiam 65. Pro obtinenda dignitate in Cathedrali ibid. Ætas minorum quæ 319. Pro obtinendo beneficio etiam ſimplici eſt annus XIV. inceptus 939. Et hæc ætas ☞ computanda eſt a die nativitatis, non baptiſmi recepti ibid. Dicta ætas non requiritur, ſi agatur de beneficio ſimplici juris patronatus, quando in fundatione cautum eſt ut ſufficiat minor ibid. Ætas pro ſacris ordinibus recipiendis qualis hodie requiratur, & quæ hodie pœnæ tam in ordinantem, quam in ordinatum ante debitam ætatem 966, & ſeq. Annus ad hanc complendam ſufficit inceptus ibid. Ætas pro tonſurandis, & minoribus recipiendis debet eſſe ſeptem annorum completorum 938. Licet a Trid.

dirimens uſque ad IV. gradum inter collaterales; inter aſcendentes vero, & deſcendentes uſque in infinitum 532. Si poſt contractum bona fide detegatur antecedens impotentia ad copulam, & dubitatur, an ſit temporanea, vel perpetua, permittenda eſt conjugibus cohabitatio triennalis ad experiendum, an intra hoc tempus reddantur potentes 534. Si autem ſcienter contractum ſit cum impotentia perpetua, non ſunt permittendi ut cohabitent tanquam frater, & ſoror 534. & ſeq. Pœnæ maleficium, ſeu ſortilegium committentis ad cauſandam impotentiam coeundi, 535. Hoc impedimentum ſi præſumatur ortum ex fornicatione, quando ſit dirimens, & ad quem gradum ſe extendat 996. Et quando privet jure petendi debitum ibid.

Agnos Dei pingentium, inaurantium, & vendentium pœnæ 449.

Aggreſſorem, & Malefactorem ſuum Clericus accuſans cum proteſtatione ſe nolle pœnam ſanguinis, non ſit irregularis, licet aggreſſor eam ſubeat 476. 657. & ſeq. Vide Vindicta ſanguinis.

Agrorum benedictio, vide Benedictio agrorum. Agrorum alienorum cultura Clericis interdicta 329.

Almarici dogmata damnantur ab Innoc. III. 2.

Albanenſes græco ritu viventes in Italia quoad Ordines ſuſcipiendos 362.

Alchimica ars quando prohibita 686. Ea aurum, & argentum falſans, vide Falſantes.

Alearum ludus, & taxillorum ſub qua pœna Clericis prohibitus 222., & ſeq.

Alienatio eſt commutare fundum unius Eccleſiæ cum fundo alterius 284. Alienationis nomen quæ contineat 285. & ſeq. Alienantium bona Eccleſiarum pœnæ ibid. *Ambitioſæ cupiditatis* Conſtitutio contra alienantes res Eccleſiæ an ſit ubique recepta 288. Et an extendatur ad Inſulas Italiæ adjacentes ibid. Ad incurrendas pœnas ab ea inflictas requiritur præſumptio alienantium ibid. Alienationis decreta interponentis pœna non ſervata forma præſcripta in literis Apoſtolicis 286. ☞ Alienationis facultas aliquibus Regularibus olim conceſſa, hodie ſublata eſt 291. Alienationes locorum iuriſdictionalium, & locorum piorum ſub quibus pœnis prohibitæ, & quos afficiant 286. & ſeq. Alienationis nomine venit etiam venditio fructuum Beneficiorum ad vitam, vel ad longum tempus 287. Alienatio rei modici valoris de licentia Ordinarii fieri poteſt 287. Nequit fieri diverſis vicibus integrantibus magnum valorem ibid. 289. Quæ res dicatur modici valoris 288. & 290. Interdicta eſt Regularium ſuperioribus etiam majoribus 287. & ſeq. Permiſſa tamen eſt Abbatibus vere nullius 288. Alienantium pœ-

næ

Digitized by Google

decretum 906. & ſeq. Privilegia abrogata quoad illius uſum 407.418. Interdictum eſt Regularibus 419. 719. & ſeq. Et an eo uti poſſit Epiſcopus nondum conſecratus 727. Quando, & ubi eo uti poſſit Epiſcopus, & Cardinalis 719. & 907.

Alternativo ſervitio choro addicti gaudentes ☞ uti nequeunt indulto abeſſendi per tres menſes eiſ Tridentino permiſſo 1013.

Alumni Propagandæ fidei. Vide Propagandæ fidei.

Amanuenſis ſcribens proceſſus in cauſa ſanguinis, an incurrat irregularitatem 477.

Amor initialis in confeſſione. Vide Attritio.

Anglia olim ſolvebat tributum D. Petro, & Sedi Apoſtolicæ 399.

Animarum teſtamentum quod dicatur, & ubi vigeat 316.

Annata media pro fabrica Eccleſiæ cathedralis, & collegiatæ a quibus ſolvenda 1016. & ſeq. Et penes quem deponenda, ac quomodo cuſtodienda, & eroganda 1017. Pœna illam male cuſtodientis, vel erogantis ibid. Quæ beneficia eximantur ab ejus ſolutione 1018.

Annus biſextilis quoad profeſſionem religioſam, vide Profeſſio religioſa.

Annus Jubilæi. Vide Jubilæi.

Annus novitiatus pro validitate profeſſionis. Vide Profeſſio Religioſa.

Anticipatæ ſolutiones fructuum bonorum eccleſiaſticorum annullantur 1053.

Antichreſis quid ſit, tam Clericis, quam laicis prohibita 672.

Antimenſiæ quid ſint, & qui his utantur 894. Ac quando in his celebrare poſſit ſacerdos latinus in Ruſſia Polonica 417. 441. 894.

Antonii de Panormo cenſura contra male ſentientes circa lectionem ſacræ Scripturæ 811. & ſeq.

Anuli delatio cui competat 123.

Appellatio interponenda eſt in ſcriptis, & unico contextu peti poſſunt apoſtoli 203. Quando interponi poſſit omiſſo medio 200. Intelligitur interpoſita ab eo, qui ſolo peregrinationis animo Romam petiit 199. & 213. Et quid quando quis ſe, & ſua Apoſtolicæ Sedi ſubjecit 199. An interponi poſſit a correctione morum 195. Item a ſententia interlocutoria, & quando 196. 203. In quibus caſibus non detur a ſententia definitiva, & afferuntur varia decreta 204. ad tot. 213.

Appellationis modus ſervandus in cauſis primæ inſtantiæ 212. 1025. Non datur in cauſis viſitationis, correctionis, habilitatis, & inhabilitatis, ac criminalibus ante ſententiam definitivam Epiſcopi, nec a quocumque alio gravamine, niſi gravamen per definitivam reparari non poſſit 196. 204. Neque datur a ſententia Epiſcopi prohibentis aſcenſum ad Ordines, & eorum exercitium ob delictum occultum extrajudicialiter lata 847. & ſeq. Sed datur tantum recurſus 213. & 847. Quan-

Concurſus.

Applicatio Miſſæ pro populo. Vide Miſſæ applicatio.

Apoſtata regularis hodie remittendus eſt ab Epiſcopo ad ſuos Superiores 648. Recipiens Ordines etiam minores in apoſtaſia, quas pœnas incurrat ibid.

Apoſtatæ, & fugitivi ab Ordinariis in carcerem conjecti, vide Fugitivi.

Apoſtoli pro appellatione interpoſita ſunt literæ miſſoriæ, quibus appellans mittitur a Judice inferiori ad ſuperiorem, & quomodo, ac quando petendi. 203

Ara altaris Vide Tabula altaris.

Arbitrium liberum in operando vide Liberum arbitrium.

Archidiaconus quo ad facultatem viſitandi Eccleſias, ſuſpendendi, & excommunicandi 32. Sub qua pœna tenetur ſe promovere ad presbyteratum 64. Ejus ætas, vide Ætas. Hodie impedito Epiſcopo, non poteſt amplius viſitare diœceſim 88. Viſitare tamen poteſt per ſeipſum Eccleſias, quas viſitare conſuevit ibid. ſed cum limitatione 32. 191. Non poteſt cognoſcere cauſas matrimoniales beneficiales, & criminales earumdem Eccleſiarum, ☞ exceptis aliquibus diœceſibus ex ſpeciali commiſſione Epiſcopi 90. Hodie nequit amplius examinare promovendos ad Ordines ibid. & 577. Illos præſentando Epiſcopo aſſerens eſſe dignos, ut promoveantur, hodie eſt mera cæremonia 63. & 577. 944. Non poteſt examinare præficiendos Parochialibus, niſi ſit unus ex deputatis Examinatoribus in Synodo, neque inſtallare Abbates, & Abbatiſſas, & Beneficiatos præciſa conſuetudine 90. 581. 586. Hodie non gaudet juriſdictione in punitione clerici 217. Olim ex conſuetudine ferre poterat excommunicationem, ſecus de jure 706. In aliquibus locis ex conſuetudine ei competebat juriſdictio contentioſa 736. Quale ſcrutinium ordinandorum hodie faciat 944.

Archiepiſcopus nequit novas Cathedrales erigere 128. Quando viſitare poſſit Eccleſias, & Diœceſes ſuorum Suffraganeorum, & an hodie ſit in uſu 406.

Archipresbiter in aliquibus diœceſibus præcedit Archidiacono 91. Olim eidem reſervata erat receptio confeſſionis ſacerdotum ſibi ſubjectorum, ſecus hodie 92.

Arma Clericis interdicta, & quando permiſſa 214. 224. Arma laicis prohibita quæ, & ſub qua pœna 214.

Arma, & aliæ merces ad Saracenos deferri ſub qua pœna olim, & ſub qua hodie prohibita 613. 615. Eadem deferre ad quoſcunque infideles, & hæreticos expreſſe, vel nominatim a Sede Apoſtolica declaratos ibid. Et quos pœna comprehendat ibid. ☞ Quando nautæ Chriſtiani excuſantur a culpa, tranſferendo res bellicas ad

Digitized by Google

ad quam diſtantiam ab Eccleſia hoc privilegium ſe extendat 471. Et quid ☞ de Religioſis confugientibus, ſive ad ſuas, ſive ad alienas Eccleſias, & monaſteria 464. Eo non gaudent miniſtri Montis Pietatis, aut alterius publici banchi furtum committentes circa ejus bona, & depoſitas pecunias 924.

Attritio peccatorum neceſſaria cum Sacramento Pœnitentiæ, & an includere debeat aliqualem Dei amorem initialem 835. 836. Sententia tam hanc requirens, quam excludens non eſt theologicæ cenſuræ nota taxanda ibid., ſuadendus tamen eſt pœnitens, ut conetur illum habere ibid.

Avviſi vulgo dicti, ſeu literæ infamatoriæ ſub quâ pœna prohibitæ 695.

B

BAnchi publici depoſita, & bona furto abripientium, & falſantium pœna 924., & vide Aſylo.

Bannientis Epiſcopum, & quoſcumque Eccleſiæ miniſtros pœna 742.

Baptiſmus confert gratiam, ac remittit, & tollit reatum peccati originalis, & propoſitio contraria proſcripta 814. Collatus parvulis eos efficit vere fideles, nec poſt adultam ætatem interrogandi ſunt, an illum ratum habeant 3. Quod per illum eis infundatur gratia, hodie eſt de fide 4. Olim conferebatur cum trina immerſione, ut etiam nunc in Eccleſia Mediolanenſi 441. Collatus per unam, vel trinam immerſionem ſive per infuſionem, ſive aſperſionem, ſemper eſt validus, ſed ejus miniſter ſervare debet conſuetudinem ſuæ Eccleſiæ ibid. Collatus ſine illis verbis = te baptizo = eſt nullus, & aſſertur propoſitio proſcripta ibid. & ſeq. Quando reiterandus ſub conditione, & quale eſſe debeat dubium non fuiſſe, vel male fuiſſe collatum 443. Temere illum reiterans etiam ſub conditione, ſacrilegium committit, & contrahit irregularitatem juxta communiorem Canoniſtarum ibid. In quibus caſibus ſub conditione reiterandus ibid. Quando reiterandus expoſitis in hoſpitalibus ibid. ☞ Teſtimonium unius de Baptiſmo rite collato, ſatis eſt ibid. ☞ Quando reiterandus eſt adultis, ſecreto reiterandus eſt ibid. Non eſt conferendus in privatis domibus, exceptis Regum, & Principum filiis; ad eorum tamen preces, ac nepotibus ex filiis, & deſcendentibus ex maſculis, & qui horum nomine veniant 445, ac excepto periculo mortis baptizandi, ac illum ad Eccleſiam deferentium Arma.

Bellum ſacrum pro recuperatione Terræ ſanctæ, vide Cruceſignatorum expeditio.

Benedictio Abbatum. Vide Abbas.

Benedictio agrorum an fieri poſſit ſine licentia Parochi 1074.

Benedictio Eccleſiæ ſolemnis ſpectat ad Epiſcopum, ſed ab eo delegari poteſt ſimplex Sacerdos & etiam ad reconciliandam de ea non eſt faciendum anniverſarium ſicut in dedicatione 416.

Benedictio nuptiarum in quibus diebus interdicta 159. & pœna eam dantis 160. Eadem danda eſt a proprio parocho, & pœna eam dantis ſi non ſit proprius, & a quo poſſit abſolvi 729. 994. & ſeq. Danda eſt etiam a parocho novi domicilii, ſi contrahentes poſt contractum matrimonium, illud mutaverunt ibid. Non danda eſt poſt traductionem ſponſæ ad domum viri ibid. Gratis danda, poteſt tamen accipi aliquid ſponte datum 980.

Benedictio puerperarum poſt partum fieri poteſt a quocumque Sacerdote ☞ ſine licentia Parochi 455. 1074.

Benedictio Eccleſiæ pollutæ vide Reconciliatio.

Benedictio ſecundarum nuptiarum, vide Nuptiæ ſecundæ.

Benedictiones variæ quæ privative competant Parocho, & quæ non 455. & ſeq.

Beneficia Eccleſiaſtica ſine fructuum diminutione, ideſt ſine nova reſervatione alicujus partis eorumdem in favorem cujuſcumque conferenda 283. & 398. ☞ Et quid, ſi jampridem reſervata erant non favore collatoris, ſed ex juſta cauſa 283.

Beneficiorum fructuum deductiones, quæ non convertuntur in uſus pios, prohibentur, & ſub quibus pœnis 1015, & ſeq. Eorumdem fructuum venditio vel ad vitam, vel ad longum tempus ſub pœna contra alienantes prohibita 287. 398. Eoſdem exigendi ceſſio prohibita 297.

Beneficium ære alieno gravantis pœnæ 302.

Beneficium ſine Epiſcopi conſenſu ſibi vindicantis pœnæ 392.

Beneficii fructus percepti ante literas Apoſtolicas non expeditas quando reſtituendi 265.

Beneficia S. Sedi reſervata quæ 277.

Beneficiorum reſignationem vi extorquentis pœna 743.

Beneficia curata quibuſcumque locis unita ſingulis annis gratis viſitanda ſunt ab Ordinariis 828. Incompatibilia etiam ſimplicia retinentis pœna 251. & ſeq.

☞ Beneficia permutata mala fide coram Ordinario conferri nequeunt ejus conſanguineis, affinibus, & familiaribus 258. & 300.

Bene-

Digitized by Google

Beneficii ſufficientia ad ſacros Ordines ſuſcipiendos qualis debeat eſſe 873. ☞ An detrahenda ſint Miſſarum onera ipſi adnexa ibid. quando, & quomodo ſuppleri poſſit inſufficientia 874.
Beneficii uſurpator quibus pœnis punitur 166.
Beneficium non vacans recipiens retinere nequit etiam poſt obitum illud poſſidentis 273.
Beneficiorum devolutio poſt ſemeſtre ob negligentiam collatorum ad quem ſpectet, & ad quæ Beneficia ſe extendat, ac quando ſemeſtre tempus incipiat 274.
Beneficia hodie vacant per aſſumptionem ad Epiſcopatum, & quæ incompatibilia ſint cum eo 276.
Beneficia vacantia ſede Epiſcopali vacante, olim reſervata erant ſucceſſori Epiſcopo, ſecus hodie & quando conferri poſſint a Capitulo 278.
Beneficia reſervata, vel affecta Sedi Apoſtolicæ an uniri poſſint parochiali 878.
Beneficiorum unio Parochialibus quomodo fieri poſſit ab Epiſcopo 878. Et quid ſi ea ſint juris patronatus, vel reſervata, vel affecta Sedi Apoſtolicæ, & quando ibid.
Beneficii reſignatio ad cujus titulum quis eſt ordinandus, quomodo fieri debeat 874.
Beneficiorum acceſſus & regreſſus prohibentur 1062.
Beneficium ſimplex quando ſit incompatibile cum alio 252.
Beneficium novitii. Vide Novitii Beneficium.
Beneficii permutatio; vide Permutatio Beneficii.
Beneficii privatio; vide Privatio Beneficii.
Beneficii promiſſio; vide Promiſſio Beneficii.
Beneficii ſimplicis unio; vide Unio Beneficii.
Seneficium ſufficiens ad ordines ſacros ſuſcipiendos; vide Ordines Sacri.
Beneficiorum pluralitas; vide Pluralitas Beneficiorum.
Beneficii reſignatio; vide Reſignatio Beneficiorum.
Beneficii devolutio; vide Devolutio Beneficii.
Beneficii renunciatio; vide Renunciatio Beneficii.
Beneficii collatio intra quod tempus facienda; vide Collatio Beneficii intra quod tempus.
Beneficiorum incompatibilium nomine quæ veniant; vide Pluralitas Beneficiorum.
Beneficii vacantis fructus; vide vacantium Beneficiorum fructus.
Beneficii fructuum ſequeſtratio, vide Sequeſtratio.
Beneficii fructus lite pendente; vide Fructus Beneficiorum.
Beneficii confirmatio adepti per præſentationem; vide Electio.
Beneficiorum unio; vide Unio Beneficiorum.
Beneficii ſimplicis obtinendi ætas; vide Ætas.
Beneficio ordines adnexi ſuſcipiendi; vide Ordines Beneficiis adnexi.
Beneficia ſeminario unienda; vide Seminarii erectio.
Beneficiatus in hæreſim lapſus; vide Hæreſis.
Beneficiati quoad ordines ſuſcipiendos; vide Ordines Beneficio adnexi.
Beneficiatus quicumque ad reſidentiam obſtrictus non reſidens quas pœnas incurrat 931. & ſeq. Item cuBeneficiato privilegio teſtandi gaudenti ſine teſtamento, ac etiam extra reſidentiam decedenti qui ſuccedant 309.
Beneficiati teſtandi privilegio gaudentes, qui & quando excipiantur 309. & ſeq. Nequeunt vendere ſuorum Beneficiorum fructus ad vitam, aut longum tempus, & ſub qua pœna 398.
Bigamus vere, & interpretative indiget diſpenſatione Apoſtolica pro receptione Ordinum etiam minorum, nec diſpenſari poteſt ab Epiſcopo 86. Nec illos exercere poteſt, nec initiari prima tonſura, & privatur privilegio clericali, etiamſi ſit Græcus, non tamen privatur ſi jam ſit in ſacris 85. & ſeq. Suſpenſio illum ordinantis eſt ferendæ ſententiæ, ſicuti & exercitum Ordinis in ordinato ibid.
Bigamus ſimilitudinarie diſpenſari poteſt ab Epiſcopo ibid.
Biſextilis annus quoad profeſſionem religioſam; vide Profeſſio Religioſa.
Bizzocorum Inſtitutum ſub qua pœna prohibitum 380.
Blaſphemiæ crimen quibus olim pœnis puniebatur, & quibus hodie ejus ſpecies diverſæ 697. ad tot 699.
Blaſphemia etiam ſimplex denuncianda eſt Tribunali S. Officii ibid.
Bona fides quando detur; vide Poſſeſſor.
Bona emphiteutica eccleſiaſtica a quibus oneribus ſint exempta 464.
Bona eccleſiarum uſurpantes; vide Uſurpatio.
Bona Monialium quoad adminiſtratores; vide Adminiſtratores.
Bona Monaſteriorum quomodo, & a quibus adminiſtranda, & eorum fructus a nemine poſſideri poſſunt tanquam proprii 1026.
Bona Beneficiorum intuitu Eccleſiæ acquiſita an tuta conſcientia teſtamento relinqui poſſint, & ab hæredibus retineri, etiam attenta conſuetudine de iis teſtamento diſponendis 306.
Bonorum eccleſiaſticorum fructuum anticipatæ ſolutiones annullantur 1063.
Bonorum eccleſiaſticorum ceſſio interdicta 303. Item interdicta locatio ultra triennium. Vide Locatio.
Breviarium approbatum a Clem. & Urbano VIII. una cum decretis Cong. Rituum 1071.

C

CAdavera defunctorum condenda ſint in tumba infra terram 324. Et depoſita ſupra, amovenda; nec condi poſſunt ſub altari, neque prope 421.
Cadavera decedentium ruri recreationis, vel negotii peragendi cauſa, ſi commode fieri poteſt, deferri debent ad ſepulturam parochialem, vel majorum, ſi alibi eam non elegerint 324. Quæ diſtantia requiratur ad hoc ut commode transferri poſſint, ibid. Cadavera Religioſorum extra clauſtra decedentium, vide Sepulturæ electio a Religioſo,
Cadavera mortuorum exenterantium pœna 325. Cadaver-

Digitized by Google

ſeq.
Cameræ Apoſtolicæ applicantur fructus beneficiorum vacantium 111. Eadem Camera quoad Spolium. Vide Spolio.
Cancellaria epiſcopalis neque vendi, neque locari poteſt 591. & 869. In ea retinenda eſt taxa Innocentiana ibid. Nec quidquam ex emolumentis miniſtris debitis cedere debet Epiſcopo ibid.
Cancellariæ regulæ quoad Beneficia vacantia in curia a quolibet Pontifice confirmantur 262. & ſeq.
Candelarum diſtributio permittitur in Oratoriis Confraternitatum pro confratribus, & ſororibus etiam ſine licentia parochi 1073.
Canonis privilegio qui uti nequeant, & qui utuntur 760. Quando eremitæ gaudeant hoc privilegio ibid. ☞ Clericus hoc privatus quando remittendus eſt ad Judicem eccleſiaſticum 760. Eo hodie privari poteſt etiam abſque trina monitione, 770. 776. An privetur hoc privilegio Tonſuratus, & minoriſta habitum clericalem non deferens 940.
Canonica portio, vide Portio Canonica.
Ad Canonicatum Collegiatæ ætas. Vide Ætas.
Canonicus quoad vocem in capitulo, vide Vocis privatio. Non reſidens quomodo privandus ſit fructibus 198.
Canonicus Cathedralis promoveri debet intra annum ad Ordines Sacros; excipiuntur Canonici S. Mariæ in Coſmedin, qui ſatis eſt, ut ſint Tonſurati 265.
Canonici Collegiatarum quando promovendi ſunt ad ſacros Ordines ibid.
Canonicus Pœnitentiarius. Vide Pœnitentiarius.
Canonicus coadjutus. Vide Coadiutus.
Canonicorum exceſſus; vide Exceſſus Canonicorum.
Canonici Catedralium, & Collegiatarum duo tantum, & non plures, ut olim, abſentes pro ſervitio Epiſcopi percipere poſſunt fructus Canonicatus, exceptis diſtributionibus, vel duas tertias partes, ſi in his ſolis iidem fructus conſiſtant 239.
Canonici Cathedralium ſunt conſiliarii nati Epiſcopi 280. Eorum conſilium quando adhibendum eſt ab Epiſcopo 558. & 707. Eorum conſenſus ad parochos puniendos, & horum Eccleſias interdicto ſubiiciendas non requiritur, & circa hunc Epiſcopus hodie præſcripſit 707. Invitandi ſunt ad Concilium provinciale, ſed non cogendi, ac in eo votum tantum conſultivum habent 282. Ad Synodum tamen diœceſanam tenentur accedere, ibid. Tam Cathedralium quam collegiatarum qualiter ſe invicem poſſint ſubſtituere 436. Tardè acce-

nem, & ad quam tenetur ex fundatione 254. & ſeq.
Capitula Cathedralium, & quæ eorum jura, ſi Epiſcopus captus fuerit ab hæreticis 51. Vide Cathedralium capitula.
Capitula exempta quomodo viſitari, ac corrigi poſſint ab Epiſcopo, tam intra, quam extra viſitationem 1058. & ſeq.
Capitulum, Sede epiſcopali vacante, quando conferre poſſit beneficia vacantia 278. ipſius conſenſum aut conſilium an hodie Epiſcopus amplecti teneatur 280. Nequit concedere dimiſſorias pro ordinibus recipiendis, & pœna eas impetrantium 961. & ſeq. Intra octo dies poſt mortem Epiſcopi eligere tenetur Vicarium Capitularem, ☞ cui hodie nequit ullam juriſdictionem reſtringere 962. & 1018.
Cardinalis Titularis SS. Laurentii in Damaſo, & Canonici quid juris olim habebant 125.
Cardinalibus Titularibus Eccleſiarum Urbis quod jus hodie competat 125. & ſeq. In iis diſpenſare nequeunt ſuos ſubditos ab irregularitate proveniente ex delicto occulto 1006. Nec ſuos familiares, ad ordines promovere 957. Et vide Familiares. Et quod jus competat Cardinali Urbis Vicario, vacante titulo 126.
Cardinalium dicto valde defertur 171.
☞ Cardinali Urbis Vicario, ejuſque Viceſgerenti creditur aſſerenti de vivæ vocis Pontificis oraculo, Rota deciſ. 117. num. 6. & 12. coram Durano 171. Idem Cardinalis prorogare poteſt ex juſta cauſa ad XL. dies moram Epiſcoporum poſt eorum promotionem 929.
Cardinalis poteſt privari Cardinalatu a Papa abſque Concilio, & afferuntur exempla 236. Non poteſt abeſſe a Romana curia ſine licentia Papæ ibid.
Cardinalibus quæ Eccleſiæ, & Beneficia non commendanda 269. Olim non ſuperabant Epiſcopos in dignitate 396. Et veniunt nomine Superiorum Epiſcopis, ac uti poſſunt altare portatili 727. Quam poteſtatem hodie habeant in eorum titulis 126. In aliena diœceſi nequeunt conſecrare Eccleſias ſine licentia Papæ 827. Quando retinere poſſint duos Epiſcopatus ibid.
Cardinales Epiſcopi non reſidentes quas pœnas incurrant 929. ad tot. 931.
Cardinalea ſex ſuburbicarii, an hodie retinere poſſint alium Epiſcopatum 929. Non tenentur reſidere in dictis Epiſcopatibus ſuburbicariis 931. tenentur tamen eos viſitare, & an teneantur ad viſitationem liminum Apoſtolorum, & ad relationem ſuarum Eccleſiarum ibid.

Cardi-

Nativitas Chriſti, exceptis iis, quibus vi voti, aut regulæ eſt interdictus 453.

Caſſinenſes Abbates quoad Pontificalia, vide Pontificalia.

Caſtitatis votum explicitum hodie non exigitur a promovendis ad Ordines ſacros 694.

Caſtitatis votum ſolemne quomodo diſpenſari poſſit a Papa 368. & ſeq.

Caſuum reſervatio fieri poteſt ab Epiſcopo in ædificationem, & non in deſtructionem 838. Item ab ipſo Inferioribus quaſi epiſcopalem Juriſdictionem habentibus 840. paucos tamen reſervare debent, & eos tantum, quos ad chriſtianam diſciplinam retinendam reſervandos judicaverint, nec eos promiſcue, quibus adnexa eſt excommunicatio major, niſi forte reſervandi viderentur propter frequens ſcandalum, nec pro rebus parvi momenti ibid. Potius reſervandi ſunt in synodo, quam extra 839. Nec parochis, ut aliis Confeſſariis, tanta reſtrictio quoad reſervatos facienda eſt ibid. ☞ Regulares Superiores, non locales, ſed Generales, Provinciales, & Abbates reſervare tantum poſſunt eiſdem præſcriptos a Clem. VIII. & qui ſunt 842. Præter hos alios reſervare nequeunt niſi in Capitulo Generali in toto Ordine, & in Provinciali in Provincia ibid., nec alicui peccato in dictis XI. caſibus non expreſſo adnectere poſſunt cenſuram quam ſibi reſervent 841. Deputare debent in ſingulis domibus duos, vel plures Confeſſarios cum facultate ab his abſolvendi ibid, nec ab iiſdem abſolvere poſſunt Superiores locales ibid. Ab iiſdem eorum Confeſſarii toties, quoties abſolvere poſſunt, quoties denegata ipſis fuerit a dictis Superioribus abſolvendi facultas ab aliquo caſu reſervato ibid. In articulo mortis omnis ceſſat reſervatio ibid. Vide in Articulo Mortis.

Caſus reſervati Epiſcopo abſolvi nequeunt a Confeſſario habente facultatem abſolvendi a caſibus Papæ reſervatis 972. Et abſoluti ab epiſcopalibus caſibus etiam a Regularibus in foro interno, non intelliguntur abſoluti in foro externo ibid. Habentes caſus reſervatos in una diœceſi abſolvi poſſunt in alia ☞ dummodo ad illam non in fraudem reſervationis accedant ibid. Regulares Confeſſarii abſolvere nequeunt a caſibus Epiſcopo reſervatis, & contraria propoſitio proſcripta 973. ☞ Abſolvere tamen poſſunt moniales ſibi ſubjectas a caſibus Epiſcopo reſervatis cum facultate ſuorum Superiorum, exceptis caſibus, quos ſibi ipſe reſervaverit in materia clare ſpectante ad Juriſdictionem delegatam 973.

Caſus reſervati Papæ occulti abſolvi poſſunt ab Epiſcopo, vel ab ejus Vicario de ipſius mandato in foro conſcientiæ tantum, ſi agatur de ipſius ſubditis, & de Epiſcopo illius regionis, ubi Tridentinum receptum eſt 1005. & ſeq. Excipiuntur contenti in *Bulla Cœnæ* ibid. ☞ Item excipiuntur cenſuræ incurſæ, ob ſimoniam in Ordine ibid. ☞ Item reſervati poſt Concilium Trident. 1005.

collegiatarum Eccleſiæ reſtauratio quorum ſumptibus facienda 851. & ſeq.

Cathedralia capitula exempta quando, & quomodo puniri poſſunt ab Epiſcopo 824.

Catholicorum communicatio in divinis an licita catholicis, vide Communicatio Catholicorum.

Cauſæ mixti fori, vide Fori Mixti.

Cauſarum cognoſcendarum commiſſio extra Urbem, vide Commiſſio cauſarum.

Cauſarum deciſio quando terminari debet 143. Et in quibus procedendum ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii 144. & ſeq.

Cauſarum dilationes, vide Dilationes cauſarum.

Cauſæ civiles mercedum miſerabilium perſonarum cognoſcendæ ſunt ab Ordinario etiam adverſus Regulares extra clauſtra degentes, non obſtantibus ipſorum Conſervatorum deputationibus, ſecus intra clauſtra degentes 832.

Cauſæ criminales Epiſcoporum hodie cognoſcendæ ſunt tantum a Papa 139. 193. Vide Crimina Epiſcoporum, & Criminales cauſæ eorundem.

Cauſæ criminales pro ſententia ſanguinis, vide Judicium ſanguinis, & Sententia ſanguinis.

Cauſarum cognitio olim comitti poterat ſimplici monacho, ſecus hodie 716.

Cauſæ contentioſæ celerius terminandæ ſunt 1024. 1063.

Cauſæ eccleſiaſticæ etiam beneficiales in prima inſtantia cognoſcendæ ſunt a locorum Ordinariis 1024. & ſeq. Et quæ excipiuntur ibid. Excipitur etiam cognitio ſuper executione literarum Apoſtolicarum de capienda poſſeſſione beneficiorum ibid. Dictæ cauſæ terminandæ ſunt ſaltem intra biennium, & ut celerius terminentur, in proceſſu attendenda eſt nullitas dumtaxat citationis, Juriſdictionis, & mandati ibid. Modus appellationis ſervandus in dictis cauſis 212. 1025.

Cauſæ matrimoniales circa validitatem, vel nullitatem hodie cognoſcendæ ſunt ab Epiſcopo juxta Conſtitutionem Benedicti XIV. 484. ad tot 488. Niſi adſit conſuetudo immemorabilis favore Epiſcopo Inferiorum 710. ☞ Et in defectum Epiſcopi committi poſſunt judicibus Synodalibus 1062. Vide Matrimoniales cauſæ.

Cauſæ piæ diſpoſitio in extrema voluntate alteri manifeſtata valet 310.

Cedulas S. Spiritus, & Montis Pietatis falſantium pœnæ 914. Vide Falſantes.

Celebratio Miſſarum, vide Onera Miſſarum.

Cenſuræ, ☞ quando ſint latæ, & quando ferendæ ſententiæ 434. Eas abſolventis pro pecunia pœnæ 578.

Cenſuræ, & interdicta ab Ordinario promulgata publicari debent in ſuis Eccleſiis a Regularibus, ac ſervari 1041. & ſeq.

Cenſus quid ſit, & quando licitus 294. ad tot 296.

Ceſſio bonorum an liceat Clerico ære alieno gravato 302. & ſeq.

Charitativum ſubſidium, vide Subſidium.

☞ Choro addicti cum alternativo ſervitio uti nequeunt

Digitized by Google

aggravantes intra eandem ſpeciem aperiendæ ſunt in confeſſione 746. & vide Confeſſio.

Ciſtercienſes Abbates quoad Ordines conferendos ſuis ſubditis. Vide Abbates Ciſtercienſes.

Extra Clauſtra Religioſus degere nequit ad longum tempus ſine licentia Sedis Apoſtolicæ, nec deputari ad ſervitia Principum, Epiſcopi, & Cardinalis 479.

Clauſura monialium quarumcumque reſtituenda, & conſervanda ab Ordinariis, invocato etiam auxilio brachii ſæcularis, ſub pœna etiam excommunicationis, non tamen reſervatæ, in magiſtratus illud denegantes 1030. Monialis eam frangens exiens ☞ ac etiam ſupra tectum monaſterii aſcendens, incurrit excommunicationem Papæ reſervatam ibid. Item in eam introducens ☞ etiam infantes cujuſcumque ætatis 1032. Quæ cauſæ excuſent ab exitu 1030. & 1037. ☞ Licentia exeundi interdicta eſt etiam Nunciis, & Congregationi Epiſcoporum, & Regularium 1031.

Clauſuram ingrediens ſine debita licentia incurrit eandem excommunicationem, & hæc a quibus, & ex quibus cauſis danda, licet agatur de monaſteriis Regularibus ſubjectis 1031. Superiores regulares quando, & quomodo in eam ingredi poſſint ibid. Confeſſarii regulares tam ordinarii, quam extra ordinarii monialium Regularibus ſubjectarum eam ſemper ingredi debent cum ſocio, & ſub quibus pœnis ibid. ☞ In eam recipi nequeunt Educandæ, & famulæ ſine licentia Sedis Apoſtolicæ 1032. Poſſunt moniales extra mœnia exiſtentes transferri ad monaſterium intra mœnia 1037. Eadem clauſura quando frangatur 372. & ſeq. Statuenda, & ſervanda eſt ab Ordinario in monaſteriis etiam exemptis ibid.

Clauſuræ monialium Regularibus ſubjectarum cuſtodiendæ, & conſervandæ cauſa competit etiam Epiſcopo, & quomodo 375. Et quæ in eas viſitare poſſit 376. Afferuntur decreta viſitationem, & ingreſſum concernentia ibid. & ſeq. Vide Ingreſſus in monaſterium.

Clericus conjugatus, vide Conjugatus Cleric.

Clericus ſive celebs, ſive conjugatus fori privilegio privatus ob delictum, & a Judice laico comprehenſus ☞ ſemper repeti poteſt ab Ordinario 940. ☞ Non amittit privilegium fori ſerviens alicui Eccleſiæ, licet ab Epiſcopo ei non adſcriptus 941. & ſeq. & circa hanc adſcriptionem quæ ſit hodie diſciplina 978. & ſeq.

Clericus conveniri nequit coram judice laico, & pœna ad illum trahentis 142. 146. Clericus autem convenire poteſt laicum in aliquibus locis coram Judice eccleſiaſtico 147. Clerici nomine, etiam conjugatus, venit ſola etiam Tonſura initiatus 759. & ſeq.

Clericorum habitus, vide Habitus.

Clericorum, & Mulierum cohabitatio, vide Cohabitatio.

Clerici concubinarii pœnæ, vide Concubinarii Clerici.

Clerici exceſſus, vide exceſſus Clericorum.

Clerici veſtis, vide Veſtis.

Clericus negotiator, vide Negociatio.

Clericis arma interdicta, vide Arma.

Clericus ære alieno gravatus, vide Ære alieno.

Clericus per ſaltum promotus, vide per Saltum.

Clericus peregrinus, vide Peregrinus Clericus.

Clerici venatores, vide Venatio.

Cleric. excommunicatus, depoſitus, & interdictus, vide Divina.

Clerici Regulares non profeſſi, ſive ſæculares more Religioſorum in commune viventium promoveri nequeunt ad Ordines ſacros ſine ſufficienti beneficio 871.

Coadiutor quando, & a quo dandus eſt Epiſcopo 271. & ſeq.

Coadiutor Parochi tenetur ad reſidentiam, licet ſit canonicus cathedralis, ut Parochus, & ad eam cogi poteſt, & diſpenſari nequit ab Epiſcopo 94. 934. Secus ſi ex inſtitutione poſſit per alium ſervire 934.

Coadiutor Parochi quibus qualitatibus prædirus eſſe debet 823. & vide Parochi coadiutores. Coadiutor Parochi aſſumi debet, cum opus fuerit, & ſub qua pœna, & quæ congrua ei aſſignanda 823. Dandus eſt Parocho leproſo, cum aſſignatione congruæ, & quantæ 270; Et quando dandus eſt in aliis caſibus 879.

Coadiutoria quando poteſt eſſe titulus ad Ordines ſuſcipiendos 874. Coadiutoria cum futura ſucceſſione in quibus caſibus hodie permiſſa 1060. *Coadiutoriæ amaritudo* excluditur per conſenſum coadiuti, nec datur invito 13.

Coadiutus Canonicus tenetur ad reſidentiam localem, non autem ad intereſſendum choro 1013.

Cœcus nequit prima tonſura initiari 84.

Cœcutiens ſacerdos, vide Sacerdos cœcutiens.

Cœcutientibus Subdiacono, & Diacono non conceditur aſcenſus ad Præsbyteratum 84.

Cœmeterium polluitur per ſepulturam excommunicatorum, & quorum 424. Et ex quo alio capite, ac quando intelligitur reconciliatum 428. Pollutum reconciliandum eſt aqua ſolemniter benedicta 424. Et cadavera ibi ſepulta quando extrahenda ibid.

Cognatio legalis a quibus, & inter quos contrahatur, & qui adoptare, & adoptavi poſſint, & ad eam faciendam quæ conditiones a jure requiſitæ 526. & ſeq.

Digitized by Google

collatum oleo Infirmorum 75. Hoc impedimentum a quibus, & inter quos tantum hodie contrahatur 520. 521. 525, 526. Non contrahitur a Patre, vel Matre levante de ſacro fonte, vel etiam baptizante proprium filium ex neceſſitate; ſecus ſi ſine neceſſitate, & diſpenſari deberent ab Epiſcopo pro petitione debiti conjugalis, non vero pro redditione reſpectu partis innocentis 521. ☞ Contrahitur tamen a Patre, vel Matre etiam ex neceſſitate levante, vel baptizante propriam prolem fornicarie ſuſceptam ibid. Non contrahitur per Cathechiſmum, ut olim 523. 524. ☞ Non contrahitur a Patrino non confirmato ſuſcipiente infantem in Confirmatione; an contrahatur ex collatione ſacramenti pænitentiæ inter Confeſſarium, & Pænitentem controvertunt doctores 526.
Cohabitatio Clericorum & Mulierum quæ prohibita, & ſub qua pæna 225.
Cohabitatio ſponſi in domo ſponſæ ante contractum matrimonium prohiberi poteſt ſub pæna arbitraria, non ſub pæna ſtupri 663.
Collatio Beneficiorum intra quod tempus facienda, nempe Juriſpatronatus laicalis, eccleſiaſtici Curatarum Eccleſiarum, Epiſcopatus, Archiepiſcopatus 50.
Collatio ſerotina, vide Jejunium.
Collectas, & exactiones Eccleſiis, & eccleſiaſticis perſonis ſine auctoritate Apoſtolica imponentium, ac clericorum eas ſolventium pænæ 450. ad tot 461. Vide Onera Eccleſiaſticis.
Collectores ſpoliorum, vide Spoliorum.
Collectores eleemoſynarum pro ſubſidio terræ ſanctæ. Vide Quæſtores eleemoſynarum.
Collectores miſſarum, vide Miſſarum onera.
Collegia Romanæ Curiæ hodie nequeunt promovere ad doctoratum 1009.
Collegia Scholar. Piarum, vide Scholarum Piarum.
Collegii Eccleſiaſtici Urbis Rectori competit ☞ præcedentia ſuper Epiſcopos ibi degentes ut Convictores 130.
Collegiatarum Canonici quoad Ordines ſacros, vide Canonici Collegiatarum.
Collegiatarum Eccleſiarum reſtauratio, vide Cathedralium Eccleſiarum.
Comæ nutritio, & adſcititia vulgo Parrucca clericis interdicta, & ejus delatio in celebratione Miſſæ a ſolo Papa diſpenſatur 216. & ſeq.
Comites Palatini hodie nequeunt creare doctores pro obtinendo Epiſcopatu 919. 1009.
Commenda ad Ordines ſuſcipiendos poteſt eſſe titulus 874.
Commendæ Regularium ſunt Regularibus dandæ 27. In commendam quæ Eccleſiæ, & alia pia loca Cardinalibus non danda 269.
Commendatarii monaſteriorum nequeunt inſtituere, aut deſtituere Priores conventuales, ac Monachos corrigere 1053.

reſolutiones variorum dubiorum univerſalis Inquiſitionis 762. ad 765.
Communicatio cum excommunicatis vitandis ſub qua pæna prohibita 701. Qui cum eiſdem communicantes excuſentur ab incurſu excommunicationis minoris 772. Cum ☞ autem ab Innoc. III. in ejus decretali *Nuper*, relata tit. de ſent. excommun. non exprimantur qui ſint, ut hic ſuppleatur quod omiſſum eſt in corpore hujus Operis: hi enunciantur in capitulo Greg. VII. relato in Can. III. *Quoniam multos* cauſa XI. Q. III. de quo Innoc. mentionem facit in altera ejus decretali *Quod in dubiis* relata dicto tit. quæ videnda pag. 772.
Communicatio cum excommunicatis vivis interdicta, ac etiam poſt eorum mortem 424.
Communio paſchalis adminiſtrari poteſt ☞ a Regularibus ſuis familiaribus, ac pauperibus in eorum hoſpitalibus degentibus 728.
Communio paſchalis facienda eſt ſemel in anno tempore paſchali, & contrarium aſſerens excommunicatus eſt 748. Intra id tempus facienda eſt in Eccleſia parochiali, & in alia faciens non ſatisfacit præcepto 749. Etiamſi eam recipiat in Eccleſia cathedrali, aut matrice 750, & Romæ licet eam recipiat in Eccleſiis Patriarchalibus S. Joannis in Laterano aut S. Petri in Vaticano ex decreto Innoc. XI. ſub die 5. Feb. 1682. relato a Bened. XIV. Inſtit. Eccleſiaſtica XVIII. n. 11. ☞ Quod decretum per errorem omiſſum eſt in corpore hujus Operis. Die Paſchatis nequit adminiſtrari a Regularibus 742. exceptis eorum familiaribus 728. 742. Non tamen familiaribus monialium 749. Afferuntur propoſitiones proſcriptæ 750. Non ſatisfaciens huic præcepto incurrit pænam interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, quod in aliquibus locis eſt latæ ſententiæ, ut Romæ 750. Item privationem eccleſiaſt. ſepulturæ ibid. & ſeq. ☞ Quando hæc pæna, & quomodo executioni demandanda eſt a Parocho 751. ☞ Quando Sacerdotes non celebrantes tempore paſchali teneantur Euchariſtiam ſumere in Parochia 749.
Communionis ſacramentalis quotidianæ perceptio quando, & quibus permittenda 890. & ſeq. Vide Euchariſtia.
Concilia provincialia olim ſemel in anno cogenda, hodie quolibet triennio, & quæ cauſæ excuſent 259. 558. & ſeq. & 1001.
Concilii cujuſcumque decretis Papa derogare poteſt abſque ejus ſpeciali mentione 351. 1072.
Concilium Tridentinum, vide Trident. Concilium.
Conceptio B. Virginis Mariæ 460. 815.
Conclavis tempore, vide Cardinalium domum.
Concordata Regni Neapolitani circa Clericos 146.
Concubinarii Clerici beneficiati, & parochi quomodo puniendi, & privandi fructibus, & beneficio 227. 1067.

bet ſe gerere Epiſcopus cum Judice appellationis ibid. Cui adjudicanda parochia poſt ſententiam Judicis, ad quem appellatum eſt ibid. Epiſcopus debet eligere quem cæteris magis idoneum judicaverit ibid.

Conditiones turpes adjectæ Matrimonio ejus ſubſtantiæ non repugnantes illud non invalidant 511.

Conductor quando expelli poſſit ob non ſolutam penſionem, & quando ei facienda eſt remiſſio penſionis conventæ 297. Eam non ſolventi non datur purgatio moræ ibid.

Confalonis Confraternitatis quæſtores, vide Quæſtores eleemoſynarum.

Confeſſariis ſæcularibus limitari poteſt ab Epiſcopo facultas ad confeſſiones audiendas quoad locum, tempus, & genus perſonarum 973. Nequeunt illas audire in domibus privatis, & ſub qua pœna 974.

Confeſſarius Regularis quacumque prerogativa præditus ſine Epiſcopi diœceſani licentia audire nequit confeſſiones ſæcularium 968. & ſeq. Neque vi Bullæ Cruciatæ, Jubilæi, ibid. & 1075. ☞ Approbatus autem ab ejus Generali, aut Provinciali audire poteſt confeſſiones ſæcularium ſuorum continuorum commenſalium ſine approbatione Epiſcopi 971. Approbatus ab Epiſcopo in ſua diœceſi nequit audire in alia diœceſi Confeſſiones ſubditorum Epiſcopi approbantis 971. Approbatus pro ſæcularibus, non intelligitur approbatus pro monialibus, etiam Ordini Regulari ſubjectis ibid. Et vide Confeſſarius monialium ☞ Approbari poteſt cum limitata facultate tam quoad locum, quam quoad tempus, quam quoad genus perſonarum 971. Et contraria propoſitio proſcripta 973. ☞ Semel approbatus poteſt quocumque tempore etiam paſchali confeſſiones audire 972. Item confeſſiones infirmorum ſine licentia Epiſcopi, & parochi 971. Tenetur fidem auditæ confeſſionis apud ipſos relinquere, & ad id cogi poteſt ſub pœna ſuſpenſionis ab audiendis Confeſſionibus 971. Ad quam relinquendam Romæ tenetur tam Regularis, quam ſæcularis ſub eadem pœna ipſo facto incurrenda 974. ☞ Approbatus ab ipſomet Epiſcopo examinari iterum nequit, neque ſuſpendi ſine ſuperveniente cauſa, Sedi dumtaxat Apoſtolicæ ſignificanda; poteſt tamen eum iterum examinare, ſi approbatus fuerit ab ejus Vicario, aut ab anteceſſore Epiſcopo 972. ☞ Omnes ſimul Confeſſarii ejuſdem conventus ſuſpendi nequeunt, inconſulta Sede Apoſtolica ibid.

Confeſſarius nequit abſolvere a caſibus Epiſcopo reſervatis; & contraria propoſitio proſcripta 973. ☞ Abſolvere tamen poteſt ab iiſdem caſibus

Confeſſarius quicumque vi Jubilæi, & Bullæ Cruciatæ nulliter audit confeſſiones, niſi approbatus fuerit ab Ordinario loci 1075. & ſeq.

Confeſſarii juriſdictio non ſufficit probabilis 976. & ſeq.

Confeſſarius monialium Regularibus ſubjectarum indiget approbatione Ordinarii ☞ licet ſit Generalis, aut Provincialis, qua tamen hi non indigent in Regno Hiſpaniarum 748. 970.

☞ Confeſſarii monialium ordinarii, & extraordinarii a quibus, & quomodo debent approbari, & eos removens, non tenetur manifeſtare cauſam Superiori 1040. Tam ordinarii, quam extraordinarii quas leges obſervare debent ex Conſtitut. Bened. XIV. & quas pęnas incurrant eas non ſervantes 972. & ſeq. Extraordinarii monialibus Ordini Regulari ſubjectis deputandi ſunt a Superiore Regulari tam ex clero ſæculari, quam Regulari etiam alterius Ordinis, & quæ regulæ ab his ſervandæ 1038. & ſeq. Toties, quoties ab Epiſcopo removeri poſſunt, ſi ejus Superiores moniti negligentes ſint in removendo 970.

Confeſſarius approbatus pro uno monaſterio non intelligitur approbatus pro alio, nec approbatus pro una vice intelligitur approbatus pro altera ibid. & 971. ☞ Hac approbatione indiget Confeſſarius monialium etiam Cardinalibus ſubjectarum 971. Quarum monialium Urbis Romæ confeſſarius eximatur ibid. Quas pœnas incurrant moniales confeſſionem emittentes coram ordinario, durante extraordinario, durante extraordinario 972.

Confeſſionalia in Eccleſiis Regularium viſitari nequeunt ab Epiſcopo 975.

Confeſſio ſacerdotum olim facienda erat Archipresbytero, ſecus hodie 92.

Confeſſio facta cum Presbytero hæretico nominatim excommunicato vitando, an ſit valida in articulo mortis 766.

Confeſſionem Regularium quando liceat eorum Superioribus audire 840. In articulo mortis quilibet ſacerdos excommunicatus etiam vitandus eam audire poteſt, deficiente Confeſſario approbato 840. & ſeq. Extra dictum articulum nequit audire confeſſionem etiam venialium 843.

Confeſſio debet eſſe integra quoad numerum, ſpecies, & circumſtantias peccatorum etiam occultorum, & contraria propoſitio proſcripta 837. Eamque tenens incurrit ipſo facto excommunicationem ibid. Peccata oblita in confeſſione neceſſario quis confiteri debet cum in memoriam redeunt, & contraria propoſitio proſcripta ibid. et ſeq. Circumſtantiæ ſpeciem aggravantes etiam aperiendæ ibid. Aperienda eſt etiam Confeſſario interroganti conſuetu-

Digitized by Google

præcepto annuæ confeſſionis, & damnatur error Joannis de Poliaco contrarium aſſerentis 747. Afferuntur propoſitiones proſcriptæ circa Confeſſionem 750.

Confeſſio debet eſſe ſecreta, & per literas inter abſentes prohibita 750. ☞ Et explicatur decretum id prohibens, & correcta eſt ſententia Suarez 750. 834. & ſeq. Facta laico in articulo mortis in in quo ſita ſit; item facta diacono 670. & ſeq. Vide Diacono facta Confeſſio. Illam ad presbyteratus Ordinem non promoti audientis pœnæ 702. & ſeq. Eam audire nequit etiam venialium Regularis quacumque prærogativa decoratus ſine approbatione Epiſcopi diæceſani 968, & ſeq. Etiam in vim Bullæ Cruciatæ, & Jubilæi 1075. & ſeq.

Confeſſio integra an facienda ſit etiam tempore peſtis 926.

Confeſſio annua, vide Confeſſio peccatorum.

Confeſſio ſacramentalis an ſingulis menſibus ſub mortali facienda ſit a monialibus 373.

Confeſſio reorum ſpontanea quando eis non ſuffragetur 166. & ſeq.

Confirmatio Epiſcopi olim pertinebat ad Metropolitanum, hodie ad Papam in Conſiſtorio 43.

Confirmatio electionis, vide Electio.

Confirmatio præſentationis ad inferiora beneficia, etiam Juriſpatronatus, vide Electio.

Confirmationis ſacramentum conferri poteſt ab Epiſcopo in Eccleſiis Regularium etiam non parochialibus 825. 826. Illud conferens in propria diæceſi alienis ſubditis ſine licentia ipſorum Ordinariorum peccat, ſed non incurrit ſuſpenſionem, nec ſi in aliena diœceſi proprio ſubdito primam Tonſuram privatim conferat ibid. Ad hoc conferendum ſubditis Abbati commendatario poteſt vocari quilibet Epiſcopus, ſecus ſi Abbatia, licet exempta, ſit intra fines alterius diœceſis 827. Ejus miniſter extraordinarius poteſt eſſe non Epiſcopus 19. Cum oleo tamen & chriſmate ab Epiſcopo benedicto 73. Ordinarius eſt ſolus Epiſcopus ibid. ☞ An valida ſit collata cum oleo Infirmorum, & an inde oriatur cognatio ſpiritualis inter tenentem, & confirmatum, & hujus patrem 75. Ejus adminiſtratio vetita eſt Græcis incolis Italiæ, & inſularum adjacentium illico poſt Baptiſmum facta; Græcis vero Orientalibus permiſſa eſt; Collata a presbyteris græcis conferri debet ab Epiſcopis latinis ſub conditione 73. Et quando hæc conditio adhibenda ibid. & idem ſervandum, ſi ex diſpenſatione Apoſtolica Epiſcopus latinus ordinaverit aliquem a præsbytero græco baptizatum ibid. Ipſius materia adæquata eſt ſimul impoſitio manuum & Chriſma 74. Collata cum ſolo oleo ſine balſamo iterum confirmari debet ſub conditione 75. Hoc ſacramento non ſuſcepto, nequit prima tonſura, & minoribus ordinibus initiari 938.

votum presbyterorum miſſionis a quo diſpenſari poſſit 367. 368.

☞ Congrua Vicariis perpetuis parochialium quæ hodie aſſignanda, & quæ emolumenta comprehendat 829. 830. 1068. Congrua coadiutoribus Parochorum aſſignanda 813. Et quanta 270. 880. Et prius Parocho infirmo, quam coadiutori, & ſi pro hoc Eccleſiæ redditus non ſufficiant, cogendi ſunt Parochiani ad ſubminiſtranda ei alimenta 270.

Conjugatus Clericus quando gaudere poſſit beneficiis, & promoveri ad ſacros Ordines remanens in ſæculo 232. 234. 235. Et quando gaudere poſſit privilegiis clericalibus, & quando non, 234. & ſeq. Et illuſtratur decretalis *Ex parte* tit. de Clericis conjug. Conjugati æque, ac virgines conſequi poſſunt æternam Beatitudinem 2. & 4.

Conjux de conſenſu uxoris poſt matrimonium conſummatum profeſſionem religioſam emittere poteſt, & an uxor teneatur Religionem ingredi, aut votum ſimplex caſtitatis emittere, & e converſo, & an hoc votum ſemper emittere teneatur 354. & ſeq. An quando injungendum ſit 355.

Conſanguinitas uſque ad VI. & VII. gradum olim inducebat impedimentum irritans matrimonium, hodie uſque ad IV. dumtaxat 530. 531. 532.

Conſecratio Eccleſiæ ſaltem cathedralis, & parochialis ſuadetur 413. Illius conſecratio, & dedicatio idem ſonat 414. Non eſt facienda ſine dote 425. & ſeq. Et quæ Eccleſia excipiatur ibid. Fieri debet ab Epiſcopo cum chriſmate, & quidem diæceſano, vel alieno de ejus licentia, licet agatur de Eccleſia Regularium exemptorum, nec deputari poteſt Abbas, vel quicumque alius non Epiſcopus 411. & ſeq. 423. Pœnæ Epiſcopi eam conſecrantis ſine licentia diœcæſani ibid. & ſeq. Hæc conſecratio recenſetur inter Pontificalia 411. Quomodo Eccleſia Regularium conſecrari poſſit ab Epiſcopo non diœcæſano 412. & ſeq. Nequit conſecrari ab Archiepiſcopo ſine licentia diœceſani ibid. Nec a Cardinalibus in aliena diœceſi ſine licentia Papæ 827. Abbas nullius poteſt dare licentiam cuicumque Epiſcopo conſecrandi Eccleſias ſui Territorii 412. Dicta conſecratio an fieri poſſit diebus non feſtis 414. Epiſcopi plures convenire poſſunt ad conſecrationem, ſed unus tantum linire debet duodecim Cruces ibid. Semper fieri debet cum Miſſa celebranda ab eodem Conſecratore, excepto caſu, quod fatigatus labore non poſſet celebrare, ibid. & ſeq. Conſecrata quando iterum conſecrari poſſit 415. A ſolo Papa concedi poteſt facultas non Epiſcopo eam conſecrandi 416. De Conſecratione, ſeu dedicatione fieri debet anniverſarium ibid. Et debet conſecrari cum expoſitione Reliquiarum 417. Non eſt iterum facienda, ſi Altare fixum amittat conſecrationem 421.

Conſecratio Epiſcopi non eſt differenda ultra tres menſes, & prorogatio ad ſex menſes non ſuffragatur

Digitized by Google

procedere nequeunt contra Epiſcopos ibid. Qui ad officium Conſervatoris aſſumi poſſint, ibid. Ad quarum perſonarum cauſas cognoſcendas ſe extendat eorum facultas 853. Sunt exempti a Juriſdictione Epiſcopi quoad eorum munia ibid. Quem notarium ſibi eligere poſſint ibid. Noviſſima Conſtitutio Clem. XIII. circa ipſorum facultatem 854. & ſeq. Monitum Benedicti XIV. circa tractatum Patris Mariæ Forti, extendentis ultra limites ipſorum Juriſdictionem 856.

Conſilium capituli quando adhibendum ab Epiſcopo 554.

☞ Conſtitutio Martini V. ſeu Articulus circa communicationem cum excommunicatis 761. Conſtit Sixti V. *Sanctum*, *& ſalutare* quoad Ordines conferendos, & recipiendos redacta eſt ad terminos juris communis a Clem. VIII. exceptis pœnis quoad ſimoniace ordinatos 938. Conſtitutio Innoc. X. *Ut in parvis* & altera *Inſtaurandæ* quoad Conventus Regularium 883. Conſtitutio Innoc. XII. *Speculatores* quoad Ordines ſuſcipiendos 872. Et altera *Nuper* quoad juriſdictionem Epiſcopi in Conventibus Regularium 866. Conſtitutiones Apoſtolicæ, Bullæ Cœnæ, & contra ſollicitantes in confeſſione afficiunt omnes, etiam Orientales 641. 646. Eædem, & aliæ quando legendæ a Regularibus 691.

Conſuetudo peccati, vide Confeſſio. Conſuetudo condendi teſtamentum a beneficiatis, vide Teſtamenti condendi conſuetudo. Conſuetudines præjudiciales Eccleſiis & Eccleſiaſticis reprobantur 18. Item exercendi ea, quæ ſunt Ordinis Epiſcopalis ſub pœna excommunicationis ibid. Et quid reſpectu græcorum 19. Item non ſervandi interdictum a Regularibus ibid. Conſuetudines variæ CV. abrogatæ referuntur 20. Iniquas conſuetudines obſervare jurantis pœna 283.

Conſultius verbum apponi ſolet in Decretalibus ob dubium facti 128.

Conſultores S. Officii revelantes cauſas, & materias ad illud ſpectantes, ipſo facto incurrunt excommunicationem Papæ reſervatam. Item permittentes, ut eæ revelentur 628.

Contractus antichreſos in quo ſitus, & prohibitus 672. Contractus cenſus, vide Cenſus. Contractus locationis, vide Locatio. Contractus conductionis, vide Conductor. Contractus mohatra prohibitus 294. & 678. Contractus ſocietatis qualis prohibitus 676. Contractus trinus, ſeu contractus trium contractuum in quo ſitus, & an licitus 677. Contractus venditionis cum pacto redimendi quando licitus 294. Contractus venditionis vulgo a credenza quas conditiones habere debeat, ut ſit licitus 679. Contractus uſurarius. Vide Uſura.

884. Quæque in ſuppreſſis, & poſtea reſtitutis ibid. Afferuntur dubia, & declarationes Congr. ſuper ſtatu Regularium circa dicta jura ibid. ad tot 886. Et quæ jura exercere poſſit in conventibus poſt recuperatam exemptionem 886. Conventuum novorum erectio, vide Erectio conventuum.

Converſi Religioſorum veniunt nomine Religioſi 760.

Convertitæ moniales valide profitentur ante annum completum probationis 1049.

Convivia facienda a Canonico noviter recepto, vide Prandia.

Corporis defectus qui, & quando inducant irregularitatem 84. Ejus deformitas an inducat irregularitatem, relinquitur judicio Epiſcopi 84.

Corporis Chriſti ſolemnitas, vide Proceſſiones.

Credere in genere quidquid credit S. Mater Eccleſia non ſatis eſt 5. Vide Fidei dogmata.

Crimen non præſumitur in debito literarum ſtudio, ſed aliquando id fallit 175. 176. Crimen maledicum eſt mixti fori 695. Crimina Epiſcoporum hodie a quo cognoſcenda 1057. Vel eorum cognitio committenda eſt a ſolo Papa, & modus eorundem cognitionis peragendæ ibid. 553. 554. 557. 1005. Crimina, ob quæ Parochus ipſo facto privatus ſit, & ob quæ privari poſſit 555. 556.

Criminales cauſæ graviores Epiſcoporum, vide Crimina Epiſcoporum. Criminales proceſſus ex officio ſcribens pro ſententia ſanguinis ſit irregularis 477.

Criminis impedimentum dirimens matrimonium ob ſecundum contractum, conſtante primo, inducitur dumtaxat, ☞ ſi utraque pars eſt conſcia de matrimonio conſtante alterius 516, & 1074. Adulter poſt mortem conjugis tenetur ducere ſic deſponſatam neſciam prioris ligaminis ad ipſius petitionem 516. 518. 1074. ☞ Si tamen pars innocens certior facta de alterius conjugio pergat cum eo maritaliter vivere, idem impedimentum incurret 516. Olim parti adulteræ injungenda erat pœnitentia, ut aliam ducere non poſſet in uxorem, ſed hodie pro foro externo commutata eſt in varias pœnas 517. 1000. ☞ Et illuſtratur Decretalis Innoc. III. relata in cap. VII. *Veniens*, de eo qui duxit in matrim. 518. 1074.

Cruciata, ſeu expeditio pro recuperatione terræ Sanctæ, vide Crucesignatorum.

Crucesignatorum expeditio pro recuperatione Terræ Sanctæ quando incepit 358, 359. Hodie non viget, neque privilegia ob eam conceſſa ibid. & 360.

Crux Altarium, & Proceſſionum non eſt benedicenda de præcepto, ſed benedici poteſt privatim a ſimplici

Digitized by Google

D

DAmni dati ab animalibus a quo, quomodo, & intra quot dies cauſæ cognoſcendæ, & præter compenſationem pœna pecuniaria cui ſolvenda 734.

☞ DEBET, hoc verbum non ſemper importat neceſſitatem, niſi ob maximi momenti circumſtantiam, ſed tantum honeſtatem 499.

Debitum conjugale reddendum eſt leproſis, excepto caſu notabilis detrimenti reddentis 519. Etiam reddi, & peti poteſt a Patre, & ☞ Matre baptizante ex neceſſitate proprium filium 521. Et vide Cognatio ſpiritualis. Secus tamen, ſi proles prius fuiſſet fornicarie ſuſcepta, in quo caſu eſſet etiam matrimonium nullum 517.

Decimæ cui ſolvendæ 1063. Prædiales percipi nequeunt a laicis 281. Eas non deberi, Regulares prædicantes, & earum ſolutiones non ſuadentes, quam pœnam incurrant, & an hodie teneantur dictam ſolutionem ſuadere 333. & ſeq. De quibus bonis ſolvendæ a Beneficiatis 328. ☞ Item a Regularibus 330. Et eas non ſolventium pœnæ 1063. & ſeq. Et de quibus rebus a laicis 328. Perſonales, & minutæ hodie fere ubique obſoluere 331. & ſeq. Eas uſurpantium, earumdemque ſolutionem impedientium, ac conſentientium pœnæ 335. Decimæ ſolvendæ Principibus ab Eccleſiaſticis ex conceſſione Papæ 335. Earum ſolutio olim inſinuanda erat a Regularibus in ſuis concionibus 334.

Deciſio cauſarum quando terminari debet, & in quibus procedendum ſine figura judicii 143. & ſeq.

Decreta de alienatione rerum Eccleſiæ quomodo a Judice interponenda 286. ☞ Et quis judex hodie quæcumque decreta interponere poſſit 123. Decreta Tridentini quoad reformationem Regularium, vide Tridentini decreta. Decreta varia quoad appellationem 204. & ſeq.

Decretales illuſtratæ referuntur in Elencho II. Capitulorum excerptorum ex Decretalibus in hoc Opere relatis a pag. 789. ad tot. 806. Hoc ſigno ☞ indicatæ.

Defectus corporis qui inducant irregularitatem, vide Corporis defectus.

Deformitas corporis, vide Corporis deformitas.

Defunctorum cadavera condenda in tumba infra terram, & depoſita ſupra, amovenda 324. Ea exenterantium pœna 345. In defunctorum Miſſis quando poſſit adminiſtrari Euchariſtia 895.

Degradatio tam verbalis, quam actualis, ac ſolemnis contra quoſcumque diſtributive Clericos coram quot, & quibus olim, & coram quot, & quibus hodie facienda 738.

Dejectio a ſtatu clericali idem eſt ac depoſitio 668.

Delegatus non a Papa cujus ætatis eſſe debet 99. Delegatus a Papa quibus qualitatibus præditus eſſe & non mixto 98. Et quid agere debeat ne peccet illam exequendo ibid. Eam tamen exequi non debet ſi ſit invalida ibid. Delegatus, qui ſubdelegavit, ſi ſit excommunicatus, vel mortuus, appellatio interponenda eſt apud Papam 99. Quando delegatus remittere debeat actorem excommunicatum ad excommunicatorem 98.

Delicta non gaudentia aſylo eccleſiaſtico quæ hodie 454 ad tot 470. Delicta puerorum, vide Puerorum delicta. In Delictis Clericorum quomodo procedendum 140.

Delinquens Regularis extra clauſtra, vide Regularis quoad delicta. Regularis circa perſonas intra ſepta monialium etiam Regularibus ſubjectarum, & circa clauſuram, & bonorum adminiſtrationem puniri poteſt ab Epiſcopo tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato 1047. & ſeq. Si vero ſit Miſſionarius degens extra clauſtra puniri debet a ſuis Superioribus ibid., & vide Miſſionarii Regulares. Delinquens punitur in eo, in quo deliquit 464.

Denunciatio hæreticorum facienda, & quas pœnas incurrat eam omittens 624. & ſeq. Etiam a Regularibus reſpectu ſuorum confratrum, quam aliorum ibid. ☞ Qua facta, non erunt moleſtandi, neque puniendi pro ſuis exceſſibus per quinquennium, inconſultis Inquiſitoribus & quid hodie de praxi 626. Denunciatio intra quod tempus facienda, & quas pœnas incurrat eam omittens 627. Et quid, ſi facta fuerit elapſo tempore ibid. Afferuntur decreta in quibus caſibus facienda eſt hæretici denunciatio contra propoſitiones proſcriptas 628. Quas ex his aſſerentes, & docens denuncianda ſit ibid.

Denunciationes faciendæ pro matrimonio contrahendo diſpenſari poſſunt pro matrimonio conſcientiæ 503. Olim non præſcriptum erat quoties faciendæ erant, & quibus diebus, hodie ex Tridentino ter fieri debent a proprio Parocho tribus continuis diebus feſtis inter Miſſarum ſolemnia 507. Olim Epiſcopus non poterat ſuper his diſpenſare, ſecus hodie ex Tridentino ibid. Parochus, aut Religioſus præſumens aſſiſtere matrimonio ſine prævíis denunciationibus puniendi ſunt pœna ſuſpenſionis ab Officio per triennium, a qua, poſtquam lata eſt ab Epiſcopo nequeunt abſolvi niſi a Papa 508, 989. Si autem Religioſus nullum habeat officium cum juriſdictione, puniendus eſt pœna arbitraria, ſicuti & contrahentes 508. Teſtes vero ſcienter intereſſentes, puniri etiam poſſunt pœna excommunicationis 989.

Deprædatorum pœnæ, vide Raptores.

Deputati ſeminarii, vide Seminarii erectio.

Derelictorum origo quoad Ordines ſuſcipiendos, vide Originis locus.

Derogatio cujuſcumque Concilii fieri poteſt a Papa abſque ejus ſpeciali mentione 351. 1072.

Detruſio in monaſterium ob delictum hodie obſolevit, & quæ pœna ejus loco ſucceſſit 166. 576. 589. 649.

Digitized by Google

qua mentio eſt in Decretali *Fures* de furtis in quo ſita ☞ & oſtenditur error, qui in eadem Decretali irrepſit 670. & ſeq. Diaconus quoad hujus Ordinis ſuſceptionem, vide Ordines.

Dies feſti quot 160. In iis prohibentur actus judiciales ibid. Dies feſtus S.Franciſci Aſſiſienſis olim erat de præcepto 161. Dies feſtus SSmæ Trinitatis a quo inſtitutus 157. Dies feſtus SSmi Corporis Chriſti inſtitutus ab Urbano IV. 158. In diebus feſtis prohibentur mercatus, & nundinæ. & quomodo 157. Item exercitationes puerorum nudorum ibid. Dies feſti ab Epiſcopo indicti ſervari debent a Regularibus 161. 1042. Et an eos poſſit indicere ibid.

Dieta non intelligitur legalis, ideſt continens XX. milliaria, ſed vulgaris juxta conſuetudinem regionis 11.

Digniores ſunt promovendi ad Eccleſias, & contraria propoſitio proſcripta 1001.

Dignitatum ætas, vide Ætas.

Dilationes cauſarum in quibus cauſis concedendæ, & in quibus prohibitæ, nec nova reo concedendæ quando libellus eſt clarus 155.

Dimiſſoriæ pro ordinatione ſubditorum ſæcularium a quibus Abbatibus concedendæ, & a quo ſede vacante 961. Dimiſſoriis falſis Itali ordinati ab alieno Epiſcopo poſt ſententiam Judicis privantur privilegio fori 876. Dimiſſoriæ Ultramontanonorum ordinandorum, vide Ultramontani.

A Diœceſana lege qui eximantur 315.

Diœceſana Synodus, vide Synodus Diœceſana.

Diœceſes Suffraganeorum quando viſitari poſſint ab Epiſcopo 406. Diœceſis viſitatio, vide Viſitatio Diœceſis.

Diſpenſatio matrimonii contracti, vel contrahendi in gradibus prohibitis vel cum impedimento quando concedenda, vel neganda 997. Quomodo, & qui gradus exprimendi pro ea obtinenda, pœna falſo exprimentium diſpenſationis cauſas ibid. & ſeq. Quando obtinendæ ſint literæ declaratoriæ ob gradum propinquiorem reticitum 999. Diſpenſatio obtenta ſine expreſſione raptus, eſt nulla ibid. Diſpenſatio adminiſtrandi in Ordine ſimoniacè ſuſcepto dari poteſt ab Epiſcopo, ipſo ordinato ignorante 577. Secus ipſo ſciente, licet occulta fuerit ſimonia 590. Diſpenſationes extra Romanam Curiam committendæ ſunt locorum Ordinariis, etiam Abbati nullius juriſdictionem epiſcopalem habenti 921. Commiſſæ Epiſcopo, vel ejus officiali, eas exequi nequit Vicarius Capitularis ibid. Pro earum executione quidquam recipi nequit ab executoribus, excepta taxa notario debita ibid. Quæ cognitio, & quod examen faciendum

cipi poſſint 745. Diſtributiones quas lucrantur choro addicti, dandæ ſunt etiam Canonico jubilato 1013. Hæ condonari nequeunt a Capitulo, nec retineri in conſcientia ibid.

Divinationes ſuperſtitioſæ ſub qua pœna prohibitæ 668. 688. & ſeq. Iis utentium ſuper ſtatu Reip. Chriſtianæ, S. Sedis, vita, & morte Papæ, ejuſque Conſanguineorum uſque ad III. gradum incluſive, non autem affinium, pœnæ 690. 692. A quibus nec major quidem Pœnitentiarius abſolvere poteſt ibid. Iis utentium in ludo vulgo *Lotto* pœnæ 687.

Divinorum ceſſatio quando probibita 109. Ea celebrantis in locis interdictis pœna 701. Ea quicumque Clerici (etiam Epiſcopi) excommunicati, depoſiti, & interdicti miniſtrantes contrahunt irregularitatem & incurrunt excommunicationem; & ſi fuerint declarati ut vitandi, cum iis communicantes incurrunt excommunicationem minorem 699. & ſeq. Tempore interdicti quando ea celebrare permiſſum, vide Interdicti tempore.

In Divinis communicatio catholicorum cum hæreticis & ſchiſmaticis, vide Communicatio catholicorum.

Divinorum auxiliorum libros imprimentium, retinentium, & legentium pœnæ 1075.

Diviſio parochiæ, vide Parochiæ diviſio. Diviſio præbendarum, & dignitatum ſine cauſa prohibita 251.

Divortium quoad vinculum fieri nequit ob machinationem uxoris in mortem mariti neque ex alio quocumque crimine, & contrarium ſentiens excommunicatus eſt 540. & ſeq. Nec ſi eſt perpetuum, fieri poteſt auctoritate privata, ſecus ſi ad tempus ex juſta cauſa, dummodo abſit ſcandalum, & fiat cum conſilio Confeſſarii, aut alterius viri prudentis 541. & ſeq. Poſt Divortium habitum auctoritate Eccleſiæ ob adulterium uxoris maritus non cogitur ad dotis, & dotalitii reſtitutionem ibid. Divortio facto ob adulterium uxoris apud quem, & quomodo cuſtodienda antequam reſtituatur viro 161.

Docendi licentia nemini idoneo eſt deneganda, & gratis danda ſub pœna reſtitutionis percepti 593.

Doctrina Chriſtiana edocenda eſt etiam in Eccleſiis ruralibus, licet non parochialibus longe a parochiali poſitis a ſacerdotibus ibi celebrantibus 817. In dictis vero Eccleſiis parochiali proximis prohibitum eſt Miſſam celebrare ante parochialem ibid. ☞ Singulis Dominicis edocendi ſunt etiam laici profeſſi Regularium, præſertim Quæſtores, & ſub qua pœna, ſi ſecus fiat 818. S.Pius V. concedit Indulgentias confratribus Doctrinæ Chriſtianæ, & Epi-

Digitized by Google

ſtaurari debeat 381.

Domus ſcholarum Piarum, vide Scholarum Piarum.

Donatio bonorum eccleſiaſticorum ſub qua pœna interdicta 303. Permiſſa olim erat Epiſcopo donatio quinquageſimæ partis bonorum ſuæ menſæ, ſecus hodie 305.

Dos aſſignanda eſt Eccleſiæ conſecrandæ, & quæ excipiatur 425. 426.

Dotis reſtitutio uxori, vide Divortium. Dotes monialium tam intra, quam ſupra numerum quare permiſſæ 588. Apud quem deponendæ, & quando duplicandæ, & triplicandæ ibid. & ſeq. Dotes Confraternitatum diſtribuendæ honeſtis puellis, quæ virgines non ſunt, ab his retineri nequeunt ſine condonatione Sedis Apoſtolicæ, ſi ante earumdem conſecutionem honeſtæ non fuerint; dummodo in poſterum honeſte vixerint, ut declaratur in Bulla Benedicti XIV. Paſtor bonus 13. Aprilis 1744. §.XXVII.

Duellum Clericus committens, qua pœna olim puniebatur, & a quo diſpenſari poterat ab irregularitate, & inhabilitate ad beneficia, ſi adverſarius occiſus fuiſſet 661. Quæ hodie pœnæ incurrantur a committentibus duellum tam Clericis, quam laicis ſive ſolemniter, ſive privatim, & quæ perſonæ comprehendantur ibid. & 1068. & ſeq. In eo decedens excommunicatus eſt ☞ ſed non vitandus, ut per errorem dictum eſt in corpore hujus Operis pag. 425. Et carere debet eccleſiaſtica ſepultura, licet pœnitens deceſſerit 425. 1073. Et vide Sepultura. Propoſitiones proſcriptæ circa duellum 1068.

E

EBrietas mentis inducit exilium, & libidinis incentivum 221.

Eccleſia Romana eſt caput, & magiſtrat omnium Eccleſiarum 739. Eccleſia polluta reconcilianda 426. a tot. 429. 666. Et per adulterium in ipſa commiſſum etiam ex dicto unius, eſt reconcilianda 666. An per celebrationem miſſæ intelligatur reconciliata 429. Eccleſia, ſive parochialis, ſive non, cujus expenſis reſtauranda, vide Reſtauratio. Eccleſia univerſalis fidelium eſt una, & extra illam nemo ſalvatur 3. Eccleſia ſoror alterius Eccleſiæ quæ dicatur 77. Eccleſia hæreditario jure nequit poſſideri 273. 1060. Eccleſia reddi nequit ſenſualis 398. & ſeq. In Eccleſia quæ actiones vitandæ 910. & ſeq. Eccleſiæ adſcriptio Clericis facienda, vide Adſcriptio Eccleſiæ. Eccleſiæ Benedictio, vide Reconciliatio. Eccleſiæ conſecratio, vide Conſecratio Eccleſiæ. Eccleſiæ dedicatio, vide Dedicatio Eccleſiæ. Eccleſiæ pollutæ reconciliatio, vide Pollutæ Eccleſiæ reconciliatio. Eccleſiæ conſecratio fieri nequit ſine do-

proximis Miſſa celebrari nequit ante parochialem 817.

Eccleſiaſticorum proventus uſurpantes, vide Uſurpatio.

Educandæ morientes intra monaſterium in qua Eccleſia ſepeliendæ 320. Educandæ, & famulæ hodie recipi nequeunt in monaſteriis monialium ſine licentia Sedis Apoſtolicæ, & earum neceſſitas, & qualitates examinandæ ſunt dumtaxat ab Epiſcopo 1032.

Ejectus religioſus ſingulis annis ☞ ſub mortali requirendus a Superioribus, & revertens emendatus, recipiendus: & Superiores compelli poſſunt a ſola S. Congregatione, non ab Epiſcopo 122. Ejectus tenetur ſub mortali ſervare vota compatibilia cum ejus ſtatu, & ſe emendare, ut iterum recipi poſſit a Superioribus; ac interim ſuſpenſus eſt ab exercitio Ordinum, & redditur inhabilis ad beneficia 476. Quid de ejectis a Societ. Jeſu ibid. Nec a Religione eis danda ſunt alimenta ibid. Eorum bona nondum reverſorum acquiſita hodie cui cedant ibid.

Electio cum collatione zeli ad zelum obſolevit, & hodie attenditur collatio numeri ad numerum 29. Electionis confirmationem non petens intra trimeſtre, eſt ipſo jure privatus, & declaratur 34. Item præſentatus ad inferiora beneficia etiam Juriſpatronatus ibid. Ab electione appellatio quando, & quomodo facienda 33. Electio Abbatiſſæ, vide Abbatiſſa. Electio Epiſcopi, & examen hodie non amplius ſpectat ad Metropolitanum, ſed ad S. Sedem 28. 63. Item Patriarcharum, & Archiepiſcoporum, ac Eccleſiarum eorumdem proviſiones, exceptis Regnis privilegiatis 25. Ac etiam aliquibus Cathedralibus 197. 709. Electio Epiſcopi olim ſpectabat ad capitulum, ſecus hodie, ubi ſunt concordata 233. Confirmatio autem ad Metropolitanum, ſed hodie ad Papam ibid. Electio Regularium facienda eſt per ſecreta ſuffragia, & abſentium vota ſuppleri nequeunt ab eorum Protectoribus, nec a ſacris Cardinalium Congregationibus 1031. ☞ Afferuntur reſolutiones XXXIII. dubiorum ad eorundem electionis nullitatem vel validitatem pertinentes 1033. ad tot. 1037. Privatio vocis in capitulo quando incurratur ibid. Electus differens petere confirmationem intra trimeſtre, eo ipſo privatus eſt electione, & declaratur 34. Eligentium nomina ſine mortali culpa publicari nequeunt 29. An Eligentes abſentes legitime impediti poſſint deputare alium ex numero eligentium ad ferendum ſuffragium ſi non agatur de abſentibus Regularibus ibid.

Eleemoſyna pro celebratione Miſſarum, vide Celebratio Miſſarum. Eleemoſyna earumdem Miſſarum illiberalis prohibita 894. Ejus pars retenta reſtituenda eſt, & cui 903. Eleemoſynarum Col-

lecto-

Epiſcopalis conſecrationis munus, vide Conſecrationis Epiſcopalis.

Epiſcopatus eſt incompatibilis cum beneficio 276. An ſit Ordo diſtinctus a Sacerdotio 946. Conferri poteſt quocumque die Dominico ibid. Ad Epiſcopatum Eccleſiæ ſæcularis olim eligi poterat etiam Regularis, & quid hodie 41. Ad eum promovendus in quibus Ordinibus conſtitutus eſſe debeat, & a quo tempore 918. Ejus qualitates quomodo, & a quibus examinandæ ibid. & 919. 1001. Debet eſſe licentiatus in Sacra Theologia, vel Jure Canon. in Univerſitate aliqua, non a Comitibus Palatinis ibid. Quæ ſcientia requiratur in Regulari ad eum promovendo 920. Epiſcopatuum reſervatio Sedi Apoſtolicæ 41. 42.

Epiſcoporum crimina a quibus hodie cognoſcenda 1067. Epiſcoporum criminales cauſæ, vide Criminales cauſæ. Epiſcoporum exceſſus XXX. olim contra Regulares vigentes reprobantur 710, & ſeq. Epiſcopi electio, & confirmatio, vide Electio Epiſcopi. Epiſcopi concubinarii denunciatio a quo hodie facienda 223. Epiſcopi confirmatio, vide Confirmatio Epiſcopi. Ejus tranſlatio, vide Tranſlatio Epiſcopi. Ejus dicto, vel aſſertioni valde deferendum 271. Ejus jura in exemptos, vide Exempti. Ejus familiares quando, & quomodo ab eo ad Ordines promoveri poſſint 956. Vide Familiares Epiſcopi. Ejus nomine olim veniebat Preſbyter 293. Epiſcopi duo in eadem diœceſi eſſe nequeunt, & quando id contingere poteſt 327. Epiſcopi Italiæ Ordines conferentes Ultramontanis, vide Ordines, & vide Ultramontani. Epiſcopum bannientis de quocumque territorio, & de loco, ubi habet Juriſdictionem, idque ratum habentis pœna 742. Ac hoſtiliter eum inſequentis ibid. Epiſcopus promovendus apud S. Sedem debet obtinere literas Apoſtolicas ante adminiſtrationem 26. 30. Poteſt ſibi eligere ſepulturam in aliena Eccleſia 305. Numquam intelligitur ſuſpenſus, niſi de eo facta fuerit ſpecialis mentio 450. An comprehendatur in Bulla S. Pii V. circa Conceptionem Virginis Mariæ ibid. Epiſcopus quoad Altare portatile 727. 907. Epiſcopus reſidentiam non faciens quas pœnas incurrat 928. &c. 931. Intra quod tempus poſt ejus promotionem teneatur ſe conferre ad reſidentiam, & ſub qua pœna 929. Ex quibus cauſis excuſetur ab eadem reſidentia, & a quibus hæ cognoſci debeant 929. & ſeq. Abeſſe poteſt per tres menſes, & quomodo hoc Indultum intelligendum ibid. An teneatur in foro conſcientiæ reſtituere integros fructus pro rata abſentiæ 931. Non corrigens ſimoniacos in adminiſtratione Sacramentorum, & conſilium capituli, vide Capituli conſenſus. Quoad teſtamentum, vide Teſtamentum. Quoad portionem canonicam, vide Portio canonica. Quoad diſpenſationem cum ſimoniace ordinato, vide Diſpenſatio miniſtrandi. Quoad hæreticos. Vide Hæretici, & Hæreſis. Quoad loca exempta, vide Locus exemptus. Quoad adminiſtrationem Sacramentorum tempore peſtis, vide Peſtis tempore. Quoad diſpenſationem irregularitatis, vide Irregularitas. Quoad diſpenſationem ſuſpenſionis, vide Suſpenſio. Quoad caſus reſervatos Papæ, vide Caſus reſervati Papæ. ☞ Non poteſt abſolvere caſus occultos Papæ reſervatos poſt Concilium Tridentinum 1006.

Epiſcopus Regularis quidquid poſt conſecrationem acquirit, etiam non intuitu ſuæ Eccleſiæ, acquirit eidem Eccleſiæ, non ſibi 716. Item quoad teſtamentum, vide Regularis ad Epiſcopatum promotus.

Epiſcopus Titularis, vide Titularis Epiſcopus.

Equites Hieroſolymitani veniunt nomine Regularium 218.

Erectio monaſteriorum tam virorum, quam mulierum de cujus licentia facienda, & quibus conditionibus 1027. 1028. Erectio novorum conventuum, vide Conventuum novorum.

Eremita quando gaudeat privilegio canonis, vide Canonis privilegio.

Eſculenta, & poculenta quæ, & quando liceat Judici recipere 219. 576. Item pro obtinenda gratia, vel juſtitia in Curia Romana ibid. Vide Munera.

Eſus carnium, vide Carnium eſus.

ET, hæc particula aliquando accipitur nedum pro conjunctiva, ſed etiam pro disjunctiva 662.

Euchariſtia vere continet Corpus, & Sanguinem Chriſti 3. Eam olim prohibebantur laici deferre ad ſuas domos, & ad infirmos 446. Hodie cuſtodienda eſt in tabernaculo ſub clavi, & pœna incaute eam cuſtodientium ibid. ☞ Qua pœna plecti poterunt ab Epiſcopo etiam Regulares exempti ibid. Et quid circa ejuſdem expoſitionem in Eccleſiis eorumdem 446. 447. Aſſervanda eſt in Eccleſiis parochialibus cum lampade continuo accenſa, & quid ſi ob paupertatem nequit accenſa retineri 447. In aliis Eccleſiis interdicta eſt ejus retentio, excepto privilegio, & conſuetudine, ac exceptis Eccleſiis Regularium, & Monialium, ac cathedralibus, in quibus tamen aſſervandum non eſt in altari majori ibid. Renovanda eſt in Eccleſia latina quolibet octiduo, & qua die; a Græcis autem ſingulis ſaltem quindecim diebus. Nequit adminiſtrari in Oratoriis privatis

Digitized by Google

ibid.
Eugenianæ Conſtitutionis privilegium quoad reſidentiam in Curia Romana 730.
Exactiones Eccleſiis, & eccleſiaſticis perſonis imponentium, & Clericorum eas ſolventium pœnæ 460. ad tot. 462. Vide Onera eccleſiaſticis, & Immunitas realis.
Examen ordinandorum jam habitum a proprio Epiſcopo, an iterum fieri poſſit ab alieno, ad quem a proprio miſſi ſunt 957. Fieri tamen debet de ordinandis a quocumque ex Indulto S. Apoſtolicæ ibid. Fieri non debet ab Epiſcopo ſuffraganeo, aut auxiliario ibid. Examen parochi faciendum eſt ab Examinatoribus electis in Synodo 90. Examen promovendorum ad Ordines ſacros quale 942. 943. Examini novo quando ſubjici poſſint parochi, vide Parochi imperiti.
Examinatores pro concurſu ad parochiales quotannis eligendi ſunt in Synodo diœceſana 1021. Quot debeant eſſe, & quomodo ſupplendum ob mortem, vel diſceſſum aliquorum, & quando Synodus non celebratur ibid. ☞ Debent judicium ferre nedum circa doctrinam, ſed etiam circa qualitates promovendorum a Tridentino requiſitas ſub pœna nullitatis concurſus ibid. & 1022. Prælectio magis idonei ex ab ipſis examinatis ſpectat ad ſolum Epiſcopum, non ad eos ibid.
Exceſſus Canonicorum quomodo corrigendi ab Epiſcopo 107. Cum conſilio capituli 557. 558. Exceſſus XXX. Epiſcoporum olim vigentes contra Regulares reprobantur 710. 711.
Excommunicari nequeunt participantes in delicto, eodem contextu ſine ſpeciali mentione 772. 775. 780.
Excommunicati vitandi qui olim fuerint, qui hodie 415. 761. ☞ Et aſſertur Conſtitutio Martini V. declarans, qui hodie dumtaxat ſint vitandi ibid. & ſeq.
Excommunicatio ferri nequit ab Archidiacono, & a Parocho 706.
Excommunicatio ferenda, ut ſit valida, quid requiratur 777. 779. Pœna præſcriptam formam in eadem ferenda non ſervantis ibid. & ſeq. ☞ Quando ſit latæ, & quando ferendæ ſententiæ 434.
Excommunicatio major incurritur ex communicatione cum hæreticis in crimine hæreſis, licet non vitandis 628. Excommunicatio in participantes ferri nequit a Judice Papa inferiori eodem contextu cum perſona expreſſa 772. 775. 780.
☞ Excommunicatio minor in quinque tantum Decretalibus expreſſe inflicta legitur 626.
Excommunicationis etiam minoris abſolutionem extorquentis, & ad id cooperantis pœna 137. Excommunicationis exceptio apponi poteſt in qualibet parte litis 187. Non abſolvenda, niſi prius ſatisfacta parte 197.
Excommunicationes ad revelandas res deperditas, vide *Monitoria ad revelandum*.
& quando 772. 775. Et aſſertur Decretalis Innoc. III. *Sacris eſt*, vide S. Pœnitentiaria. Excommunicatus vitandus ſepulturæ datus abſolvendus eſt etiam poſt mortem, & quare; an abſolvendus ſit etiam non vitandus 321.
Exempti in quibus ſubdantur Epiſcopo tamquam delegato Sedis Apoſtolicæ 114. 115.
Exempti Clerici ſæculares alteri inferiori Ordinario intra ejuſdem Epiſcopi diœceſim exiſtenti ſubjecti, nequeunt ab Epiſcopo, etiam extra viſitationem, corrigi, & puniri 850. Non vero ſunt exempti ab ejus Juriſdictione Clerici exercentes curam animarum in Eccleſia adnexa commendæ Religionis Hieroſolymitanæ in concernentibus eandem curam, neque ab ejus correctione ob delicta, ſi non profiteantur obedientiam dictæ Religioni ibid. Neque Capellani, ſacriſtæ, & alii deputati ad ſimilia munia exercenda in Eccleſiis commendatis prædictæ Religioni, ſi non reſideant in domibus earumdem Eccleſiarum 850.
Exemptio a juriſdictione Epiſcopi, vide Exempti Clerici.
Exemptus locus, vide Locus exemptus.
Exequiæ mortuorum, vide Funeraria emolumenta.
Expectativæ mandatum inductum ab Alex. III. ſublatum eſt a Tridentino 8. 13. & alibi. Expectativæ in beneficiis abrogatæ ſunt, exceptis primis precibus Imperatoris 13. 258. Hodie raro concedi ſolent a S. Sede 273. 1023.
Expenſæ litis, vide Victus.
Expoſiti in Hoſpitalibus nequeunt promoveri ad Ordines ſine diſpenſatione, licet adſint conjecturæ de legitimitate 76. Et vide Baptiſmus. Expoſiti infantes in Hoſpitalibus circa Baptiſmum, matrimonium, diſpenſationem pro Ordinibus receptis, & recipiendis, ac alia Sacramenta, & eorum Parochum 652. & ſeq. Afferuntur varia decreta ibid. Expoſitorum origo quoad Ordines ſuſcipiendos, vide Originis locus.
Expulſus Religioſus, vide Ejectus.
Extractio rei ab Eccleſia, vide Confugiti.
Extra tempora a Jure ſtatuta ſacros Ordines conferentis, & recipientis pœna quæ hodie 944. 945. Eos etiam hodie ſuſcipere poſſunt Regulares 646. 647. ☞ Et corrigitur a me notatum circa hoc privilegium in Additionibus ad *Inſtitut. Canonic. Maſchat. tit. de temporibus Ordinationum §. II. poſt Q. VIII.* 946. & ſeq. ☞ Ad eos tamen ipſis conferendos non arctatur Epiſcopus, quo nolente, nequeunt alium Epiſcopum adire ibid. Quoad ſæculares, ex quibus cauſis concedantur indulta eos recipiendi extra tempora 947. & ſeq. Eos ſuſcipiendi extra tempora privilegium quomodo intelligendum 965.
Extrema Unctio, vide Unctio extrema, & Sacramentorum adminiſtratio.

[illegible] aurum, & argentum arte alchimica conflantium, eiſque ſcienter utentium 686.
Falſarii olim inurebantur in fronte litera F quæ eſt prima Falſarii, ut ab omnibus cognoſcerentur, & extra provinciam ire compellebantur 682.
Falſi accuſatoris pœnitentia hodie obſolevit 554.
Falſo accuſantes Confeſſarium de ſolicitatione, vide Calumniator.
Famam alienam lædentis pœna 695. 696. Et tenetur ad palinodiam, ſeu retractationem ibid. Vide Maledicorum pœnæ.
Familiares Epiſcopi, Cardinalium, & Papæ qui dicantur, & quando, ac quomodo promoveri poſſint ad primam Tonſuram, & Ordines 956. 957. Familiares Epiſcopi titularis nequeunt ab eo ad Ordines promoveri 957. Familiares Epiſcoporum, ut ad Ordines promoveri poſſint, quæ requiſita habere debeant, & ad quos titulos, & pœna ordinantis, & ordinati his non ſervatis 957. 958. Familiares monialium non ſatisfaciunt præcepto Communionis annuæ, eam non recipientes in propria parochia 749. Familiares Papæ offendentis pœna 739. ☞ Familiaribus Regularium adminiſtrari poſſunt ab iiſdem Regularibus Communio paſchalis, Viaticum, extrema Unctio, eoſque in propriis Eccleſiis ſepelire abſque conſenſu Parochi, quibus tamen conditionibus requiſitis 728, 729. 749. Secus conditionibus non ſervatis 729. ☞ Iidem familiares confiteri poſſunt coram eorumdem Regularium Confeſſario, licet ab Epiſcopo non approbato 971.
Famoſi libelli auctor, vide Libelli famoſi.
Famulæ morientes intra monaſterium in qua Eccleſia ſepeliendæ 320.
Feria VI. in quam incidit Nativitas Chriſti, vide Jejunium.
Fermentatus panis, vide Panis fermentatus.
Feſti dies, vide Dies feſti.
Feſtivitates celebrandæ cum præcedenti vigilia, & jejunio, vide Vigilia.
Fidei dogmata circa Unitatem, & Trinitatem Dei, Incarnationem Filii, integritatem Virginitatis B. Mariæ, Sacramenta Baptiſmi, Euchariſtiæ, Pœnitentiæ, & Matrimonii 1. ad tot. 3. Fidei præceptum obligat exterius eam confiteri, ſed non pro ſemper, & in omni loco 5. nec ſatis eſt credere tantum in genere ibid. Eius negatio quot modis fieri, & puniri poſſit 629. 630. Vide Ritus. Fidei profeſſio a quibus Beneficiatis, intra quod tempus, & coram quibus facienda, etiam Sede epiſcopali vacante, & pœna eam omittentium, ſeu male emittentium 1011. Qui alii præter Beneficiatos ad eam tenentur 1011. 1012. Fieri nequit per [illegible]
Fidejuſſor in quibus caſibus ante ſolutionem de proprio, poſſit debitorem convenire, ut liberetur a fidejuſſione 301.
Fides per infidelitatem amittitur 821. Fides auditæ confeſſionis infirmorum ſub qua pœna apud ipſos retinenda 971. 974.
Filii illegitimi, vide Illegitimi. Filii Clericorum illegitimi non poſſunt ſcribi hæredes, ſive ſuperſtites ſint, ſive obierint ante, neque eorum conſanguineis relinqui poteſt legatum 75. Eis tamen debentur alimenta etiam de redditibus eccleſiaſticis ibid. Obtinere, & retinere nequeunt beneficium in Eccleſia, in qua Pater miniſtravit 77. Neque penſionem ſuper fructibus beneficii Patris ibid. Neque beneficium in Eccleſia, quæ ſit ſoror Eccleſiæ, in qua Pater habet beneficium ibid. Neque in altera Eccleſia, ad quam Pater ratione beneficii accedere ſolet diebus ſolemnioribus, quamvis non ſit ſoror ibid. Neque audire confeſſiones in Eccleſia, quam Pater qua parochus obtinuit, licet parochiam intermedia perſona obtinuerit 77. Poſſunt tamen eſſe Capellani amovibiles, ubi Pater fuit pariter amovibilis ibid. Non poſſunt obtinere quamcumque adminiſtrationem, ſeu beneficium in Eccleſia, in qua Pater adminiſtravit, etiam intermedia perſona 78. Ordinati ad titulum Capellaniæ in Eccleſia, in qua Pater eam habuit, recurrere debent ad S. Congregationem pro diſpenſatione ibid. Neque gaudere poſſunt beneficio *Cap. Veniens*, ſi illud habuerunt, poſtquam facti fuerint Præsbyteri ibid. Illegitimi jam defuncti Pater legitimus immediate obtinere poteſt beneficium, quod habuit filius 77. Filii Judæorum ad fidem converſi quoad bonorum retentionem, & liberationem a patria poteſtate, vide Judæorum filii. Filiis debetur legittima ex bonis donatis monaſterio a Patre ibidem profeſſo 341. Filiorum Principum nomine veniunt etiam nepotes ex filiis, & alii deſcendentes ex maſculis 445, & vide Baptiſmus. Filius familias an conſtitui poſſit procurator ad negocia, & judicia, & in qua ætate 114. Etiam degens ſub patria poteſtate, ſibi eligere poteſt ſepulturam 319. Teſtari poteſt pro ſuffragio animæ ſuæ de bonis caſtrenſibus, & ſemicaſtrenſibus abſque conſenſu Patris ibid. Filius legitimus Epiſcopi non poteſt immediate ſuccedere in beneficio, quod habuit Pater 80. Filius legitimus natus ex Patre naturali legittimato, eſt capax beneficii 77.
Fœtus maſculus, & fœmineus poſt quot dies dicatur animatus 657. Et in dubio qui abortui cauſam dedit, eſt irregularis ibid.
Fornicatio inter Chriſtianum, & Hæbream, & e con-

[illegible] 939., & vide Habitum clericalem.
S. Franciſci Aſſiſinatis regulam gloſſantis pœna 785.
S. Franciſci de Paula Ordinis exemptiones 785.
Fratrum minorum S. Franciſci Aſſiſinatis regulam gloſſantis pœna 785.
Fratricellorum, ſeu Fratrum de paupere vita Inſtitutum ſub qua pœna prohibitum 380.
Fraus quando præſumitur in Clerico reaſſumente habitum 940., & ſeq.
Fructus beneficiorum vacantium. Vide Vacantium beneficiorum. Fructus beneficiorum, lite pendente, deponendi apud perſonam idoneam 165. Nequeunt vendi ad vitam, neque ad longum tempus, & ſub qua pœna 398. Fructuum eorundem deductiones pro obtinenda poſſeſſione, quæ in uſus pios non convertantur, prohibentur, & ſub quibus pœnis 1015. 1016. Fructus bonorum eccleſiaſticorum anticipate ſoluti annullantur 1065. Fructus parochiæ, quos parochus non fecit ſuos ob non reſidentiam, applicari debent fabricæ Eccleſiæ, vel pauperibus 936. Fructus præbendarum, & beneficiorum percipi poſſunt in abſentia a docentibus, & diſcentibus S. Scripturam 815. Fructuum, & beneficii privatio contra Beneficiatos abſentes quomodo hodie facienda 240. 241. Quando iidem fructus applicandi ſunt in utilitatem Eccleſiæ, & quando intereſſentibus diſtribuendi 242. Fructus pignoris aſſignati creditori loco pecuniæ non numeratæ, quando retineri nequeant 672.
Fugitivus Religioſus ſingulis annis requirendus eſt a Superioribus, & revertens recipiendus, cum quibus tamen conditionibus 349. Fugitivi, & Apoſtatæ in carcerem ab Ordinariis conjecti conſignari debent eorum Superioribus, & ab his puniendi 1029.
Functiones parochiales enumerantur 455. 456.
Fundatio novorum conventuum, vide Conventus novi.
Funeraria emolumenta debentur juxta taxam a Superiore ſtatutam, & juxta laudabiles conſuetudines, ad quas ſervandas cogi poteſt hæres 580. Et quare hodie ſtatuta fuerint 580. 583.
Fures hominum, vide Palagearii. Fures reos mortis accuſans Clericus, quando non fit irregularis, vide Aggreſſorem. Comprehenſi, & vulnerati morti proximi quando excluduntur a communione fidelium 670. Furis nocturni homicidium, vide Homicida.
Furtive Ordinem ſuſcipiens, vel quia illud ſuſcepit non deſcriptus, non examinatus, non approbatus, quam pœnam incurrat 706. Quando diſpenſari poſſit ab Epiſcopo ſuper irregularitate, ſi in eo miniſtraverit, & quomodo diſpenſetur hodie a S. Pœnitentiaria ibid. ☞ Comminatio excommunicationis contra furtive Ordines ſuſcipientes olim erat latæ ſententiæ, ſecus hodie 706. Furtiva ordinatio cum expreſſa declaratione Epiſcopi habitum eſt 686.

G

GAbellas novas cui imponere, & veteres augere non liceat, & pœnæ 398.
S. Gallicani Hoſpitali Clerici adſcripti promoveri poſſunt ad Ordines Sacros ad titulum menſæ Hoſpitalis 871. Item Miſſionis Congregationis Alumni 872.
Gloſſantium regulam S. Franciſci pœnæ 785.
Gradus reticitus pro diſpenſatione contrahendi matrimonium 999.
Græci habitantes in diœceſibus latinorum hodie ſubduntur Epiſcopo latino diœceſano 108. Iidem, ac Albanenſes græco ritu viventes, ac in Italia permanentes quoad Ordines ſuſcipiendos, & quoad Confirmationem 362. & ſeq. Nequeunt celebrare divina more latino, nec latini more græco 441. Græci in ſacris matrimonium contrahentes quando, & quas pœnas incurrant 232. 233. Et quoad illud contrahendum 363.
Grammaticæ magiſter, vide Magiſter Grammaticæ.
Granciæ Regularium viſitari poſſunt ab Epiſcopo 403. 885. 886. Et quid in his exercere poſſit 886.
Gratia rejecta ab una ex Sacris Congregationibus, & obtenta ab altera, eſt nulla, & pœna eam obtinentis 157. Gratiam, & juſtitiam obtinens in Curia Romana, munera dando, vel promittendo, vide Munera.
S. Gregorii Miſſæ XXX. quales approbatæ, & quales proſcriptæ 912. Ejuſdem Gregorii Decretalis relata in cap. V. *Filius noſter de teſtam.* illuſtratur, & vindicatur injuria ipſi impicta 1073.
Gubernator Urbis, ejuſque officiales in cauſa ſanguinis, & mutilationis non incurrunt irregularitatem 478.

H

HAbitum clericalem non deferens Tonſuratus, & Minoriſta privatur ipſo facto fori privilegio abſque prævia monitione, ſecus, ſi ad breve tempus deponat, vel ſi renunciaverit Clericatui, mutato animo illum reaſſumat 939. 940. Illum non deferens gaudet privilegio Canonis, & Capituli *Odoardus* 940. Privilegio fori non gaudet deferens habitum, & poſtea reaſſumens in fraudem ibid. Quando dicatur reaſſumere in fraudem 941. Privatus ob delictum privilegio fori, & a Judice laico comprehenſus, ☞ ſemper repeti poteſt ab Epiſcopo, licet ſit conjugatus 940, 941. Reaſſumens habitum poſt ſententiam declaratoriam amiſſionis privilegii fori, eo amplius non fruitur, ibid. Illud non amittit deferens habitum, & Tonſuram inſerviens alicui Eccleſiæ, licet non illi, cui fuit ab Epiſcopo adſcriptus 941. 942. Habitus, & veſtis clericalis qualis ſit, & pœnæ eum non

extra eorum domos etiam de licentia Epiſcopi, vel Nuncii Apoſtolici, retinere poſſunt, ut olim 603. 606. In ſtatu eccleſiaſtico ſtabilium poſſeſſio eis interdicta 604. Una tantum ſinagoga eis permittenda, prohibitum eſt novas conſtruere, & eas ædificando abſque licentia S. Apoſtolicæ puniri poſſunt a S. Officio; ſed permiſſum ruinoſas reparare 604. 605. Non ſunt perturbandi in ſuis ſolemnitatibus 605. 607. Si Sinagoga poſita ſit in loco, ubi impediantur divina officia, transferenda eſt, & ſi ea deſtructa, ibi conſecrata eſt Eccleſia, non eſt eis reſtituenda, ſed pretium 605. Habitare cum eis præſumentes chriſtiani excommunicandi ibid. Ad fidem converſi non privantur bonis ad ipſos ſpectantibus, & locorum Gubernatores tenentur eos in eorumdem poſſeſſione manutenere ibid. Inviti non compellendi ad ſuſcipiendum Baptiſmum 605. 607. Eorum filii ☞ quando baptizandi invitis parentibus 607. 608. ☞ Regula pro probanda illorum voluntate ſuſcipiendi baptiſmum 608. Cogendi ſunt ad alimenta danda filiis converſis 609. Item cogendi ad audiendam prædicationem Verbi Dei ibid. Deferre debent ubique habitum diſtinctum a chriſtianis, cum ſigno in pileo glacei coloris, a quo a nemine diſpenſari poſſunt 612. 618. Copulam carnalem habentes cum chriſtiana qua pœna puniendi, & a quo 612. Non ſunt præficiendi officiis publicis ſub pœna commercii cum chriſtianis ibid. Nec vendi, aut locari eis poſſunt redditus Principis 613. ☞ Ipſis ad fidem converſis conceditur retentio bonorum etiam illicite acquiſitorum, dummodo non ſint cognitæ perſonæ, quibus facienda eſſet reſtitutio 616. Item privilegium Civitatis, & liberatio a patria poteſtate ibid. Quæ artes, mercaturæ, & negocia lucratoria ſint eis prohibita 617. 618. Puniendi ſunt tanquam hæretici redeuntes poſt Baptiſmum ad ſuos ritus 648. Sub quibus pęnis eis prohibita retentio Thalmut 627. Eorum filii ad fidem converſi, vide Judæorum filii.

☞ Hæredes Beneficiatorum, an tuta conſcientia retinere poſſint bona, Eccleſiæ intuitu acquiſita eis teſtamento relicta 306.

Hæreſis cognitio æque ſpectat ad Inquiſitores hæreticæ pravitatis, ac ad Epiſcopum, ſive ad ambos ſimul 622. Ejus abſolutio hodie eſt Papæ reſervata; neque abſolvi poteſt vi Jubilæi, vel alterius conceſſionis ibid. & Vide Hæretici. Hæreſis externa quot modis committi poſſit 629. Hæreſim continentes, vel de hæreſi ſuſpectæ propoſitiones proſcriptæ quæ 628. In Hæreſim lapſus Beneficiatus, ſtatim privatus eſt titulo, & privandus poſſeſſione 628.

Hæreticæ pravitatis Inquiſitores, vide Inquiſitores.

ſiaſtica ſepultura 626. ☞ Et quid ſi ſine ſcandalo a Catholicis reſiſti nequeat ibid. Abſoluti per ſententiam, denuo examinari, & capi poſſunt ibid. Quando eorum libros imprimentes, legentes, & retinentes incurrant excommunicationem Papæ reſervatam, & quando Cong. Indicis 627. Cum Hæreticis communicatio in divinis an licita catholicis, vide Communicatio catholicorum.

Haſtiludia ſub quibus pœnis olim prohibita 659.

Hieroſolymitanæ militiæ Vicarii, familiares, coloni, & miniſtri puniri poſſunt a locorum Ordinariis 1009. Eis ſervientes quando eximantur ab eorum Juriſdictione 1010. Ejuſdem militiæ Clerici, vide Exempti Clerici. Ipſius Conſervatores, vide Conſervatores.

Homicida caſualis, vel ob juſtam defenſionem diſpenſatur, cauſa cognita ab Ordinario, vel ab alio, cui eadem cauſa committitur 862. Voluntarius tamen privatur ſpe diſpenſationis, ut promoveri poſſit ad ſacros Ordines, ac quæcumque beneficia, & jam obtentis perpetuo carere debet; obtinere tamen poteſt penſionem 852. (Secus eſt, ſi jam promotus 861.) Item nec procurans abortum fœtus animati effectu ſecuto ibid. Nec privatur ſpe diſpenſationis, ſi quis mandaverit aliquem verberari tantum, mandatarius vero occiderit, licet evaſerit irregularis; neque qui mandavit occidi Cajum, mandatarius occidit Petrum ibid. An voluntatis ſemper incurrat ipſo facto privationem beneficii inflictam a Trident., ☞ & in quibus caſibus eam incurrat ipſo facto 862. A pęnis incurſis ob homicidium voluntarium diſpenſat ſolus Papa ibid. Epiſcopus vero diſpenſare poteſt cum homicida caſuali publico, ut miniſtret in minoribus antea ſuſceptis, & beneficium ſimplex retineat ibid. ☞ Prælati Regulares in vim communicationis privilegiorum cum aliis Ordinibus habentibus diſpenſandi privilegium, nequeunt ab his pęnis diſpenſare propter homicidium quocumque modo perpetratum 862. 863. Homicida voluntarius quibus olim, & quibus hodie pœnis puniendus 655. Privatur aſylo eccleſiaſtico ibid. Afferuntur propoſitiones proſcriptæ ibid. Quando permiſſum ſit homicidium furis nocturni 656. Homicida Rectoris Eccleſiæ, ſi eſt Patronus, privatur jure patronatus uſque ad IV. gradum 717. Hæc tamen pœna non extenditur ad filios natos ante homicidium ibid.

Homicidia non gaudentia aſylo eccleſiaſtico 467. Homicidium filii a matre commiſſum olim erat impedimentum matrimonium impediens, & qua pœna hodie puniendum 649. 652. Homicidii pęna olim tollebatur per compoſitionem pecuniæ, hodie ſecus 735.

Hominum fures, & venditores, vide Plagearii.

Ho-

Digitized by Google

quibus horis per ſeipſos recitandæ, & pœnæ eas tam publice, quam privatim omittentium 434. ad tot. 417. Nec ſatisfaciunt, ſi cum aliis non pſallant 435. Non prohibentur ſe invicem ſubſtituere, ſed ſervatis certis legibus 416. Beneficiati omnes ſive Curati, ſive non Curati, ad eas tenentur ſub mortali, & omittentes tenentur ad reſtitutionem fructuum perceptorum poſt ſex menſes a die pacificæ poſſeſſionis beneficii pro rata omiſſionis, & quæ ſit iſta rata 437 An Parochus adimplens omnia alia onera, eas omittens teneatur reſtituere integros fructus reſpondentes diei, in qua eas omiſit 438. Obtinens beneficium tenue ipſius victui inſufficiens, peccat non recitando, & tenetur ad reſtitutionem, & afferuntur propoſitiones proſcriptæ circa harum recitationem 438.

Hoſpitalia ſub immediata Regum protectione excepta ſunt ab Epiſcopi viſitatione, & quare 922. Non eximuntur tamen a redditione proventuum eorumdem 922. 923. Eadem, ac alia pia loca ad pauperum uſum deſtinata Cardinalibus non commendanda 269. ☞ In bonis decedentium in his quis ſuccedat 316. Eadem, aliaque pia loca ſub ſunt Epiſcopi Juriſdictioni, exceptis, quæ ſunt ſub immediata protectione Regum 378. 922. & ſeq. Eorum bona nequeunt in prophanos uſus converti ibid. Quando eorum fructus converti poſſint ab Epiſcopo in alios uſus pios 385. Eorum ſacerdotes deputati ad audiendas infirmorum Confeſſiones, removeri poſſunt ab eorum adminiſtratoribus ſine licentia Epiſcopi, ab hoc tamen approbari debent 385. Hi adminiſtrare poſſunt Sacramenta infirmis, eoſque ſepelire, dummodo non vigeat contraria conſuetudo favore Parochi ibid. Hoſpitalia habere poſſunt Eccleſiam, & Cœmeterium, & proprios Præsbyteros independenter a parocho quoad Sacramentorum Adminiſtrationem, & ſepulturam dandam inibi decedentibus, & eorum familiaribus, ubi adeſt conſuetudo 457. ☞ Imo hodie quoad hoc præſcripſerunt contra parochum ibid. In iis decedentibus, quæ Sacramenta adminiſtrari poſſint etiam a Regularibus 728.

Hoſpitalitas poteſt eſſe titulus quoad Ordines ſuſcipiendos 874.

Hoſpites ☞ licet continuo degentes intra clauſtra Regularium, ac in iis decedentes, ſepeliri nequeunt in eorum Eccleſiis, nec ab eis Sacramenta recipere, inconſulto parocho 729.

Hoſtias, & Particulas conſecratas auferentium pœnæ 667, 704.

Humiliatorum Ordo extinctus eſt a S. Pio V, 162.

I

JAcobus Apoſtolus ordinatus fuit a Chriſto Epiſcopus, non a tribus Apoſtolis 72.

Jaculatoris, & hiſtrionis officium ſub qua pœna Clericis prohibitum 222.

præbendarum, ☞ & quæ detur limitatio 261. & ſeq.

Illegittimi nati ante ex utroque parente libero, legittimantur per ſubſequens matrimonium, tam quoad paternam hæreditatem, quam quoad Ordines, & honores, exceptis tamen promovendis ad Cardinalatum 517. Nati ex matrimonio nullo, ſed putative valido, contracto bona fide a matre in facie Eccleſiæ, habendi ſunt pro legittimis 538. Olim dicebantur legittimi nati ex ſponſa de futuro carnaliter cognita, licet matrimonium non fuerit contractum in facie Eccleſiæ hodie ſecus ex Tridentino 519. Illegittimi non poſſunt eſſe Canonici Patriarchalium Urbis, niſi in diſpenſatione papali facta fuerit ſpecialis mentio 81. Illegittimi ad nullum miniſterium, beneficium, & penſionem admittendi in Eccleſia, in qua Pater beneficium habet, vel habuit. 77. 1067. 1058. Quando hodie admitti poſſint ad habitum, & profeſſionem regularem, & de cujus auctoritate, & ad quas dignitates habilitentur 1052. ☞ Nequeunt admitti in ſeminarium licet legittimati quoad beneficia 982. Illegittimi quicumque ex quocumque damnato coitu nati promoveri nequeunt ad Ordines 76. Illegittimos legittimandi facultas quoad ſpiritualia, & temporalia competit ſoli Papæ in terris Eccleſiæ, in alienis vero quoad ſpiritualia directe, quoad temporalia indirecte, certis inſpectis cauſis 519. Ex ſpeciali tamen conceſſione Sedis Apoſtolicæ competit etiam Comitibus Palatinis, & Prothonotariis Apoſtolicis, cum limitatione tamen ibid. Illegittimorum Origo quoad Ordines ſuſcipiendos, vide Originis locus.

Illitterati ad Ordines promoti, vide Ad Ordines promoti. Illitterati Parochi, vide Parochi imperiti. Illitteratus quoad Ordines, vide Ordines.

Imagines ſacræ Dei Patris, Spiritus Sancti, Beatæ Virginis, & Sanctorum quomodo pingendæ 1026.

Immunitas eccleſiaſtica perſonalis non læditur a Clericis deſtinatis ad murorum cuſtodiam ob neceſſitatem prius cognitam ab Epiſcopo 459. Immunitas localis, ſeu aſylus, quibus olim, & quibus hodie non ſuffragatur 463, 470. Immunitas realis bonorum eccleſiaſticorum ad quæ bona ſe extendat, & afferuntur varia decreta 463. Immunitatem perſonalem lædentis pœna 743. Immunitati eccleſiaſticæ præjudicialia privilegia, & conceſſiones caſſatæ ſunt 281. Immunitatis eccleſiaſticæ violatio, tam quoad perſonas, quam quoad locum ſub quibus pœnis prohibita 462, 471, 1059. 1070.

Impedimenta matrimonium dirimentia 546. ad 549. Et impedientia quot olim, & quot hodie, & quæ 177. ☞ An inter ea recenſendum matrimonium ſcienter contractum cum conſanguinea ſui ſanguinis, ita ut contrahi nequeat cum alia ibid. Impedimenti revelatio matrimonium dirimentis ſcientem obligat ſub gravi peccato, licet ſub ſecreto, etiam juramento firmato illud ſciat 507.

Exce-

Digitized by Google

Imperatori conceſſæ ſunt primariæ preces quoad beneficia 273.

Imperitia parochorum, vide Parochi imperiti.

Impoſitio manuum in ordinatione Præsbyteri, vide Ordinatio.

Impotentia ad copulam, vide Impotentes.

Impotentes ad copulam ob impotentiam antecedentem matrim. in Can. II. *Requiſiti* cauſa XXXIII. quæſt. 1. ſtatuitur, ut ſimul cohabitare poſſint tanquam frater, & ſoror; verum iſte canon tributus a Gratiano D. Gregorio eſt fictitius 533.

Impreſſio librorum, vide Regula X. Indicis.

Impuberes dicuntur qui non expleverunt annum XIV. hodie non recipiuntur in monaſteriis Regularium etiam educationis cauſa, exceptis quibuſdam Ordinibus Regularibus 337, 343. Iidem quoad delicta, vide Puerorum delicta.

Incendiarii agrorum, ſegetum, domorum, & Eccleſiarum, quæ olim, & quæ hodie pœna 735. Si declaratus fuerit ab Epiſcopo excommunicatus, nequit abſolvi niſi a Papa ibid.

Inceſtum ſcienter committens cum conſanguineis ſuæ uxoris, vel ſui mariti contrahit impedimentum petendi debitum, & olim interdictum ei erat, ſoluto matrimonio, aliud cum quacumque contrahere 527, 528, & ſeq. Ex ſtylo autem Pœnitentiariæ in diſpenſatione ad petendum debitum injungitur obſervatio hujus pœnæ. Etiam ex ſtylo Datariæ in diſpenſatione ſuper conſanguinitate uſque ad IV. gradum, ubi interceſſerit copula inceſtuoſa 527. Pœnæ corporales inceſtuoſorum 528. Inceſtus commiſſus ante matrimonium cum conſanguinea olim inducebat affinitatis impedimentum dirimens uſque ad IV. gradum; hodie tamen uſque ad II. tantum 529. Contractum inter victricum & uxorem privigni eſt validum 532. ☞ Victricus valide contrahere poteſt matrimonium cum uxore Privigni ibid.

Inceſtuoſi Pœnitentes, vide Matrimoniales diſpenſationes. Inceſtuoſus privatur jure petendi debitum 527. 528.

Incompatibilitas beneficii cum Epiſcopatu 276.

Incontinentiæ vitio laborantium Clericorum, & Prælatorum eos non punientium pœnæ 221, 222. 223.

Incorrigibilis Religioſus ob quæ delicta quommodo, & quando ejiciendus 474. ad tot. 476.

Index librorum prohibitorum approbatus eſt a Clem. VIII. una cum regulis ad ipſum ſpectantibus 1071. Et Conſtitutiones ad hoc ſpectantes ibid. Vide 811.

Indicis Congregatio circa libros prohibitos, vide Regula X. Indicis.

Indignis beneficia conferentis pœna 259.

Indulgentias ob quæſtum publicantium pœnæ 578, rum ad illud obtinendum debet accedere conſenſus gratis dandus a locorum Ordinariis, ubi ſita ſunt beneficia ibid. Hoc indultum olim concedebatur parochis ad ſeptennium, hodie vero pro nullo tempore 35. 600. Indultum abſentiæ ab Epiſcopatu per tres menſes quommodo intelligendum eſt 929. Indultum ſuſcipiendi Ordines ſacros Extra Tempora quomodo intelligendum 965.

Infantes expoſiti, vide Baptiſmus, & Infantes. Infantes Judæorum, vide Filii Judæorum. Infantes morientes apud nutrices in qua Eccleſia ſepeliendi 320. Infanticidium a matre, vel nutrice non omnino, & omnino culpabiliter qua pœna hodie puniendum 649. 652. Infantium Ordinatio, vide Ordinatio. Infantium retentio in lecto ſine repagulo in aliquibus locis eſt caſus Epiſcopo reſervatus 652.

Infidelitate amittitur fides 811.

Infirmis morientes in Hoſpitalibus quando in eorum Eccleſiis ſepeliri poſſint 385. Infirmo Epiſcopo incurabili morbo dandus eſt ei coadiutor non ab Archiepiſcopo, ut olim, ſed a ſolo Papa, etiam abſque conſenſu capituli 271. 272. Infirmorum confeſſio audiri poteſt a Confeſſario Regulari ſine licentia parochi 971, 975. Et tenetur ſidem relinquere auditæ confeſſionis, & ſub qua pœna 974. Infirmus beneficiatus percipere debet etiam diſtributiones 270.

Ingreſſum in Religionem proponens, vide Propoſitum. Ingreſſus in monaſterium monialium, quando Superioribus permiſſus, & quommodo faciendus 375. 376.

Injuria afficientis romanam Eccleſiam, Papam, Epiſcopum, Prælatum Regularem, & Principem pœna 695, & ſeq. Exemplum S. Pii V. in danda venia cuidam ſui injuratori, ibid. Injuria Epiſcopum afficientis pœna 690. 742.

Innocentii III. Decretalis relata in cap. VII. *Veniens* de eo, qui duxit in matrim. illuſtratur 1074. Innoc. X. Conſtitutio *Ut in parvis* 883. Innoc. XII. Conſtitutio *Speculatores* quoad Ordines ſuſcipiendos 873. Innocentii pariter XII. Conſtitutio *Nuper* quoad juriſdictionem Epiſcopi in conventibus Regularium 886.

Inquilinus domus quando poſſit expelli, & non ſolventi non datur purgatio moræ 297.

Inquiſitores hæreticæ pravitatis impedientes tam conſilio, quam auxilio in cauſa nedum fidei, ſed etiam eorum Juriſdictionis, incurrunt excommunicationem Papæ reſervatam, aliaſque pœnas 626. 627. Iidem communicantes ſuis Conſultoribus proceſſus ſpectantes ad eorum tribunal imponere eis poſſunt ſecretum, ſub pœna excommunicationis Papæ reſervatæ, ne illos revelent 628.

Olim

Digitized by Google

terdicti ſententiam ferentis formam præſcriptam non ſervantis pœna 779. ☞ Quando ſit latæ, & quando ferendæ ſententiæ 434. Interdicti tempore defunctos ſepelientis pœna 323. Interdictos nominatum ſepelientis pœna ibid. IV. Interdicti tempore quæ Sacramenta adminiſtrari poſſint, & divina celebrari. In quibus feſtivitatibus publice celebrari poſſint Miſſæ, & ad eas audiendas admitti interdicti & qui 745. 776. Quando eo tempore percipi poſſint a Clericis diſtributiones quotidianæ 745. Interdicti tempore quando, & quibus diebus divinorum celebratio permittitur, & qui excludendi 717. 718. 727. Quando incurratur excommunicatio ibid. Interdictis in locis divina celebrantes monachi, ac moniales qua olim pœna plectebantur 701. Interdictum Regularium non ſervantium pœnæ, & quando abſolvendi 726. Item pœnæ eo tempore mortuis ſepulturæ dantis ibid. ☞ Interdicti, & ſuſpenſionis pœnam Epiſcopi, eiſque majores hodie non incurrunt, ſi ſpeciatim in quacumque Conſtitutione non ſint nominati, & an idem dicendum de excommunicatione 780.
Interpretatio privilegii Apoſtolici Papæ dumtaxat reſervata eſt 972. Interpretatio S. Scripturæ, vide Scriptura.
Interſtitia ex juxta cauſa diſpenſari poſſunt ab Epiſcopo 53. 963. 665. Interſtitia inter unum, & alium Ordinem ſervanda; quod temporis olim, & quod hodie intervallum contineant 963. 964. Servanda ſunt inter unum, & alterum minorem Ordinem, & refellitur contraria opinio 964. Judicium remittendi interſtitia ſpectat ad Epiſcopum diœceſanum etiam quoad Regulares ☞ excepto caſu quod hi poſt Tridentinum obtinuerint privilegium exemptionis ab Interſtitiis 964. 966. Diſpenſari non poſſunt a Prælatis inferioribus, ſed ab Epiſcopo 964. Diſpenſari poſſunt a Vicario generali habente mandatum generale, ac a Vicario capitulari ibid. Diſpenſari poſſunt nedum ob utilitatem, & neceſſitatem Eccleſiæ, ſed etiam ob ſolam neceſſitatem, vel utilitatem ibid. Et qualis debeat eſſe neceſſitas, vel utilitas ibid. ☞ Non tenetur Epiſcopus ea diſpenſare, etiamſi agatur de habentibus privilegium Ordines extra tempora ſuſcipiendi 964. 965. Tonſura, & minores nequeunt eadem die conferri, niſi adſit conſuetudo 964. 965.
Inteſtati Clerici decedentis bonis quis ſuccedat 315. 316.
Intruſio in beneficium quibus pœnis punienda 266.
Irregularitas ob corporis defectus quando inducatur 84. Et qui ſint ibid. Irregularitas contracta ex defectu natalium, etiam occulta, diſpenſari nequit ab Epiſcopo 82. Poteſt tamen, ſi proveniat ex delicto occulto, dummodo idem Epiſcopus ſit jam conſecratus, excepto homicidio ibid. & 1005. 1006 ☞ Irregularitatem non contrahit Clericus ac-
Jubilæus Canonicus, vide Jubilatio.
Judæus an, & quando poſſit eſſe teſtis contra Chriſtianos, vide Teſtis. Judæus gaudet aſylo eccleſiaſtico 468. Judæorum filii ad fidem converſi apud quem remanere debeant & educari 355. 356. Eis concedenda eſt retentio bonorum tam mobilium, quam immobilium, etiam ex uſura, & illicito quæſtu acquiſitorum, ſi ignotæ ſuæ perſonæ, quibus eadem reſtituenda eſſent: & liberantur a patria poteſtate, eiſque danda ſunt a parentibus quæ ſunt de Jure debita ibid.
Judex circa juramentum uxoris de non veniendo contra alienationem dotis debet ſervare jus canonicum, non civile 183. Interponens decreta circa alienationem bonorum Eccleſiæ non ſervata forma in literis Apoſtolicis pro alienatione conceſſis, quam pœnam incurrat 256. Et quomodo procedere debeat in cauſæ cognitione 248. Judex male judicans quam pœnam incurrat 195. In quibus cauſis ut ſuſpectus recuſari poſſit 200. Qui poſſit interponere decreta 123. Judex quæ eſculenta, & poculenta poſſit recipere, & quando 219. 576. Judex tam extraordinarius, quam ordinarius eccleſiaſticus, & laicus ſententiam ferens per gratiam, ſordes, & munera, exceptis eſculentis, & poculentis ſponte oblatis, quæ paucis diebus conſumi poſſint, & exceptis moderatis expenſis, ſi extra domicilium eum proficiſci contingat, præter mortalem culpam quas pœnas incurrat 219. Et cui facienda ſit reſtitutio recepti pro ſententia tam juſta, quam injuſta, etiam ante declarationem ibid. & 220. Et afferuntur propoſitiones proſcriptæ ibid. & 556. Judex eccleſiaſticus habens Juriſdictionem temporalem, proferens ſententiam ſanguinis, non fit irregularis 477. ☞ Judex laicus tenetur conſignare Epiſcopo Clericum delinquentem, licet privatum privilegio fori 940. Ad Judicem laicum Clericum trahentis pœna 142. 145. Ad Judicem eccleſiaſticum Clericus trahere poteſt laicum in aliquibus locis 147. Eidem ſpectat cognitio cauſæ realis juramento firmatæ 141. Judices ſynodales a quibus, & quot in quacumque diœceſi deſignandi, eorum qualitates quæ, & quod eorum munus 1062. Quæ cauſæ eis committi poſſunt, & quando ibid. Judicis laici ferentis ſententiam contra Clericum pœna 130. In cauſa ſimoniæ mota in romana curia quomodo procedere debet 572. Quæ poculenta, & eſculenta, ac xenia eidem permittantur, ſi ſit delegatus a Papa 576. Judicem impediens, ne exerceat Juriſdictionem ſuam, vel cogat ad revocationem ſententiæ, aut abſolutionem, vel vexans cauſa ſententiæ, hodie incurrit excommunicationem Papæ reſervatam 751. Judicis requiſita quæ hodie pro interponendis decretis 123. Judicis relatio de cauſis a ſe cognitis ad Principem hodie obſolevit, & quid ejus loco ſubintravit 202.
Judiciorum acta conſcribenda ſunt a publica perſona, ideſt a notario 169.

☞ In-

ſuò obſervare facientis pœna 187. Idem præſtitum ab eccleſiaſtico Principi laico quando reprobatur 184. ☞ Non eſt dandum reo principali criminaliter examinato ſub pœna nullitatis proceſſus, & quando hæc nullitas inducatur 185. 186. 759. Juramentum de obſervandis iniquis ſtatutis, & conſuetudinibus præſtantium pœna 283. Vide Statuta. Juramentum metu præſtitum ſervandum eſt ſub pœna perjurii, & diſpenſari poteſt a legitimo Superiore 182. ☞ An, & quando in illius executione admittat parvitatem materiæ ibid. Juramentum præſtari debet a Procuratore in animam ſuam in cauſis contentioſis 154. Voto ſimplici adnexum, non diſſolvitur, voto ſoluto 357. Juramentum ſuppletorium quando deferri nequeat 185. Item juramentum litis deciſorium ibid. Juramentum præſtantium de illicitis, impoſſibilibus damnoſis, & libertati eccleſiaſticæ adverſantibus pœnæ 185. 1071. 1072. Juramentum uxoris, vide Uxor.

Juriſdictio eccleſiaſtica locari prohibita 591. Juriſdictio Epiſcopi in locis exemptis, vide Locus exemptus. Juriſdictio miniſtri Sacramenti Pœnitentiæ non ſufficit probabilis 976. 977. Juriſdictio voluntaria exerceri poteſt ab Epiſcopo in aliena diœceſi 827. Juriſdictionem eccleſiaſticam alienantium pœna 286. 287. Juriſdictionem Ordinariorum, & ſacræ Rotæ impedientis pœna 165. Juriſdictionem ne Prælati exerceant impedientes hodie incurrunt excommunicationem Papæ reſervatam 731. Juriſdictionem Eccleſiarum uſurpantes, vide Uſurpatio. Juriſdictioni Epiſcopi qui Conventus ſubſint, vide Conventus Regularium. Juriſdictioni Ordinarii, quando ſubjiciuntur Regulares 1028.

Jus canonicum quando diſſidet a civili, utrumque in foro ſervandum eſt. ☞ excepto caſu de alimento ſpuriis præſtando 517.

Jus nominandi, & deputandi Vicarios in ſpiritualibus locari prohibitum 591.

Jus patronatus quando acquiritur 394. Sola poſſeſſio non confert poteſtatem præſentandi, & quid ulterius requiratur 391. Et quid de quaſi poſſeſſione præſentandi ibid. Quando amittatur 881. & 1018. Et quando devolvatur ad Epiſcopum 387. 1018. Juris patronatus Eccleſia parochialis quando conferenda ab Epiſcopo ob diſcordiam Patronorum 387. Emi, ac vendi nequit citra ſimoniam 383. Ita nec præſentatio ibid. Juris patronatus beneficia an, & quomodo, ac quando poſſint uniri Parochialibus ab Epiſcopo 878. Ad beneficium Juris patronatus ætas requiſita, vide Ætas. Juris patronatus Eccleſiæ etiam non parochiales reſtaurandæ ſunt expenſis Patroni 881. Vide Patronus.

Laicorum obſequio, ac ſervitio addicti Clerici puniendi 222. 915. 917. Laicus in aliquibus locis conveniri poteſt a Clerico coram judice eccleſiaſtico 147.

Languidi expoſiti, vide Expoſiti infantes.

Largitiones fidelium ad certum uſum deſtinatæ, nequeunt converti ad alium ſine beneplacito Apoſtolico 385. Et quando converti poſſint ab Epiſcopo ibid.

Lateranenſes Canonici, & Sanctiſſimi Salvatoris, vide Canonici Regulares Lateranenſes. In Lateranenſi ſolo Eccleſiæ fundatæ aggregati Clerici non ſunt exempti a juriſdictione Epiſcopi 850.

Lectio linguarum, vide Linguarum lectio. Lectio S. Scripturæ, vide Scripturæ Sacræ.

Lectores Theologiæ, Juris canonici, & civilis in Univerſitatibus percipere debent integros fructus ſuorum beneficiorum, & quando duas tertias partes 600. Non autem diſtributiones ibid.

Legata pia ad certum uſum relicta, vide Largitiones.

Legati Apoſtolici receptionem impedientis pœna 20. Legatus a Latere quid poſſit 103. Nequit exercere Pontificalia in diœceſibus ſuæ legationis, niſi id ſit ei ſpecialiter conceſſum 827. Poteſt abſolvere a caſibus Papæ reſervatis, a quibus poteſt Epiſcopus ☞ ſi tamen agitur de reſervatis Papæ ante Tridentinum, non autem poſt 102. Tributa ei facultate abſolvendi percuſſorem Clerici, non intelligitur conceſſa pro aliis caſibus Papæ reſervatis ibid. Nequit abſolvere ab excommunicatione ob violationem immunitatis eccleſiaſticæ ibid. Olim recipiebat procurationes ab omnibus Eccleſiis, ad quas mittebatur 400. 402.

A Lege diœceſana qui eximantur 315. Legis auxilium fruſtra invocat qui peccat in legem 464. Legis civilis ſtudio vacare interdictum eſt Regularibus extra clauſtra, & ſub qua pœna 473. Et quibus Clericis 478. Legis novæ pœna diverſa tollit pœnam legis antiquæ 365. Lex civilis prohibens a parentibus præſtari alimenta ſpuriis deſtruit pietatem 517.

Legitima debetur filio ex bonis monaſterio donatis a patre ibidem profeſſo 343.

Legittimatio illegittimorum a quo facienda, vide Illegittimi.

Lenocinium quando dicatur, ejus pœnæ, & potiſſimum Romæ, & quos comprehendant 665.

Leproſorum matrimonium, vide Matrimonium leproſorum, & Debitum conjugale.

Libelli famoſi tam contra regimen ſtatus eccleſiaſtici, quam contra cujuſcumque famam auctor qua pœna multandus 695. 696. Eos edentes, retinentes, & publicantes in infamiam ſtatus Ordinum Prædicatorum, & Minorum incurrunt ex-

com-

ſuſcipiendos, vide Originis locus.

Liberum arbitrium hominis cooperatur ad obtinendam juſtificationis gratiam, & contraria propoſitio proſcripta 822.

Libri de divinis auxiliis, vide Divinorum auxiliorum. Librorum prohibitorum index, vide Index Librorum prohibitorum. Eorumdem impreſſio, vide Regula X. Indicis Libros manuſcriptos ante approbationem vulgantium pœna 713. Libros conſcriptos alio imprimendos transferentium, vel mittentium ſine licentia Urbis Vicarii, & Magiſtri Sacri Palatii pœnæ 814. Item pœnæ imprimentium, retinentium, & legentium ſine licentia Sedis Apoſtolicæ libros ex profeſſo, vel incidenter tractantes de divinis auxiliis ibid. 1075. Libri, & laminæ granatenſes prohibiti 814. Librum Cornelii Janſenii retinentium, ac legentium pœnæ 1075. Pro libris prohibendis expurgandis, ac imprimendis regulæ obſervandæ 814. Libros prohibitos imprimentes, retinentes, & legentes quando incurrant excommunicationem Papæ reſervatam, & quando Congreg. Indicis, & quando mortale peccatum tantum committant 627. 813. 814.

Licentia docendi, vide Docendi licentia.

Limina Apoſtolorum qui viſitare teneantur 130. 178. Liminum Apoſtolorum viſitatio an obſtringat ſex Cardinales ſuburbicarios 931. Viſitari debent etiam ab Abbatibus nullius 1072.

Linguarum arabicæ mixtæ cum Hebraica, & Caldaicæ ſchola, olim præcepta erat in aliquibus Univerſitatibus 602. Romæ leguntur ibid. Linguarum Hebraicæ, Græcæ, & Arabicæ lectio ubi facienda 598.

Literarum Apoſtolicarum cognitio pro earum executione circa capiendam poſſeſſionem beneficiorum interdicta eſt locorum Ordinariis 1024. Literæ Apoſtolicæ obtinendæ ſunt ab Epiſcopo promovendo apud S. Sedem ante adminiſtrationem 26. 30. Impetratæ ad gratias habent illum vigorem in diœceſibus, & civitatibus diviſis, quem habebant, dum hæ erant integræ, ſeu indiviſæ 101. Eas falſans a quo puniri poſſit 8. Et ſi carceratus eſſet de mandato Papæ, ad eum mittendus eſt ibid. Eaſdem falſantis pœnæ, vide Falſantes. Earumdem executionem impedientis pœna 784. Literæ commendatitiæ pro ordinatione ſubditorum ſæcularium Abbatiarum quibus dirigendæ 961. Literæ teſtimoniales Epiſcopi originis, vel domicilii quommodo exarantur 956. ☞ Literæ commendatitiæ pro diſceſſu ſacerdotum negari nequeunt ab Epiſcopo ſine juſta cauſa 87. Literæ monitoriales ad revelandum res deperditas, vi- Monitoria ad revelandum. Literas Ordinariorum falſantes, vide Falſantes. Literæ vulgo *Avviſi* alienam famam ledentes ſub qua pœna prohibitæ 695.

Litis expenſæ ſolvendæ ſemper ſunt a victo, ſive præſente, ſive abſente 716. Litis quota cuique prohibita 218.

Locus exemptus ab Epiſcopi juriſdictione triplex 825. Quæ in eorum quolibet exercere poſſit Epiſcopus ibid. Locus originis Ordinandorum, vide Originis locus.

Lotto ludus, vide Ludus, vulgo *lotto*.

Ludus alearum, vide Alearum ludus. Ludi theatrales in Eccleſiis prohibentur 220. Ludus vulgo *Lotto* interdictus eſt obſtrictis paupertatis voto tam ſolemni, quam ſimplici 369. 370. Etiam cum licentia Superiorum ibid. ☞ Refellitur opinio, ſeu aſſertum vivæ vocis oraculum Clem. XII. ludum hunc eiſdem permittens 370. ☞ Quicumque huic ludo vacantes cum pravis artibus, & damnatis ſuperſtitionibus incurrunt excommunicationem Papæ reſervatam ibid.

Luminaria adhibenda ſunt in celebratione Miſſæ, & ex qua materia eſſe debeant 441.

M

MAgiſter grammaticæ pro Clericis, & pauperibus ubique inſtituendus præcipitur 815. Olim conſtituendus erat in unaquaque Eccleſia cathedrali, & collegiata, & ei conferendum erat competens beneficium, vel aſſignandi aliqui fructus ex menſa capitulari, vel epiſcopali cum onere docendi gratis Clericos, & ſcholares pauperes 592. ad 594. Quæ hodie ſervetur diſciplina 599. Magiſter conductus a Communitatibus examinari dumtaxat poteſt ab Epiſcopo quoad Doctrinam chriſtianam, & mores 599. Et cogendus eſt Doctrinam chriſtianam docere ibid. Magiſter novitiorum quoad eorum confeſſiones, vide Novitiorum Confeſſiones. Magiſter puerorum hodie ab Epiſcopo, & Magiſtratu ubique deputatur 215. Magiſter Univerſitatum, & quicumque alii a quibus quæſtionibus cavere, & quas opiniones amplecti debet 599.

Magiſtratus denegans auxilium Ordinariis proreſtituenda, & cuſtodienda clauſura monialium incidit in excommunicationem, non tamen reſervatam 1030.

Major Pœnitentiarius condonare nequit in caſibus publicis fructus amiſſos a beneficiatis clericalem habitum non deferentibus, bene tamen in occultis 860. Poteſt ex cauſa transferre moniales ultra montes de uno ad alium Ordinem 866 Poteſt abſolvere ſimoniacos in Ordine occultos, & in foro conſcientiæ dumtaxat 869. Nequit condonare fructus Epiſcopo, qui intra tres menſes non ſuſcepit munus ſuæ conſecrationis 937. Et Vide Pœnitentiarius major.

Maledicorum pœnæ, tam contra Romanam Eccleſiam, quam contra Papam, Epiſcopum, Prælatum Regularem, & Principem. & Ordines Regulares ☞ ac an extendantur ad maledicos contra quoſcumque Ordines 696, 697.

Maledictionis æternæ nomine venit peccatum mortale 323.

Maledicum crimen eſt mixti fori 696.

Digitized by Google

ratum, nec a Legato a Latere in ſua Provincia, ſed tantum ab Epiſcopo 162. 171. 191. 519. Et cognoſci poſſunt a Vicario capitulari Sede vacante 191. Vide Cauſæ matrimoniales. Quomodo tractandæ ſunt 484. Spectant ad judicem ecclesiaſticum, & contrarium aſſerens, eſt excommunicatus 988. Et qui judices ad earum cognitionem ſtatuantur 484. 1062.

Matrimoniales denunciationes ter faciendæ ſunt a proprio parocho tribus diebus feſtivis inter Miſſarum ſolemnia 988. 989. Ac etiam quando canuntur veſperæ de licentia Ordinarii 989. ☞ Nec faciendæ, niſi poſtquam ab eodem parocho reperti fuerint ſponſi inſtructi in Doctrina chriſtiana ibid. Pœnæ tam parochi, quam contrahentium, ac teſtium doloſe matrimonio præſentiam præſtantium, eis non præmiſſis 989. Quando fieri debeant in loco originis, aut domicilii ibid. Faciendæ ſunt in ambabus parochiis, quando contrahentes ſunt diverſarum parochiarum ibid. Item in parochia Conſervatorii a contrahentibus ibi degentibus 989. Ob quas cauſas diſpenſari poſſunt ab Ordinariis ibid. & ſeq. Diſpenſari nequeunt ab ejus Vicario generali ibid. ☞ Nomine Ordinarii quoad harum diſpenſationem venit etiam Prælatus inferior Epiſcopo, vere nullius 989. & ſeq. Quando remittendæ ſint a duobus Ordinariis ibid. ☞ Si diſpenſatæ fuerint ante matrimonium, faciendæ ſunt in Eccleſia ante illius conſummationem 990. Quod tamen ubique non eſt in uſu.

Matrimonium contractum diebus feſtis neque eſt nullum, neque illicitum, ut nonnulli perperam opinati ſunt 159.

Matrimonii contracti intra gradus prohibitos diſpenſatio, vide Diſpenſatio Matrimonii.

Matrimonio conſummato, non poteſt maritus, invita uxore, profiteri Religionem, & e converſo 354. 355. Et quid de conjuge in ſæculo remanente poſt profeſſionem factam ab altero de ipſius conſenſu ibid.

Matrimonium hæbreorum poſt converſionem unius ex conjugibus quando diſſolvi poſſit 543.

Matrimonium vagorum, vide Vagorum.

☞ Matrimonium contractum coram Parocho prima tantum Tonſura initiato validum eſt 66. Contractum per procuratorem eſt validum, & an ratificandum coram Parocho, & teſtibus 135. Matrimonii impedimenta, vide Impedimenta ☞ Contrahi nequit in aliquibus diœceſibus etiam ſine ſolemnitatibus ſine licentia Epiſcopi 160. Antequam matrimonium contrahatur ab inceſtuoſis cum diſpenſatione, conſuetudo eſt, ut uterque contrahentium teneat candelam accenſam in Miſſa parochiali ſolemni 84. Matrimonium conſummatum, vel non contrahentis conſtituti in ſacris, &

Matrimonium ratum, etiam altero conjuge invito, diſſolvitur quoad vinculum poſt profeſſionem religioſam alterius, & pars remanens in ſæculo, tranſire poteſt ad ſecunda vota 354. 362.

Matrimonium coram Parocho proprio, & duobus teſtibus contrahendum eſt 990. Et quis ſit proprius Parochus, referuntur varii caſus 991. & ſeq. Item referuntur varii caſus, in quibus ratione præſentiæ proprii Parochi ſit validum, vel nullum 545. & 991. 992. ac 994. Validum eſt contractum ſine præſentia Parochi, ubi Trid. non eſt publicatum 992. ☞ Validum eſt contractum ſine tali præſentia in Hollandia, & Belgigo inter utrinque hæreticos, vel inter Catholicum, & hæreticam 992. & ſeq. Jam contracta, deſcribenda ſunt a Parocho cum nominibus contrahentium, & teſtium in libro penes ipſum cuſtodiendum 995. Excepto libro matrimonii conſcientiæ, qui retinendus eſt penes Epiſcopum 503. & 995. Matrimonia conſcientiæ quomodo contrahenda, & deſcribenda 503. Et qua lege obſtringantur illud contrahentes ibid. ☞ Matrimonium ſolemnizantium ſine licentia Parochi pœna, & a quo poſſint abſolvi 729. 994. Secundum contractum, conſtante primo, aſſerens licitum, eſt excommunicatus, & illud contrahentis pœna 987. Vide Poligamorum pœna.

MATRIMONIUM olim validum erat ſolo conſenſu contrahentium initum, hodie ſecus, ſi non contractum ſit coram parocho, & teſtibus pag. 484. & ſeq. 510. & alibi pluries. Cauſa validitatis, aut nullitatis matrimonii hodie cognoſcenda eſt juxta Conſtit. Bened. XIV. ibid. & ſeq. Matrimonium ſecundum contrahens, non expectata ſententia nullitatis prioris matrimonii puniendus eſt pœnis contra poligamos ſtatutis 490. 510. Nequit contrahi ſecundum ſine authenticis documentis de morte prioris conjugis, imo neque his habitis ſine licentia Ordinarii 491. Inſtructio pro examine teſtium ad probandum ſtatum liberum contrahentium, ſive exteri ſint, ſive non, aut conſtituti in articulo mortis ibid. & ſeq. Contractum ante pubertatem eſt validum, ſi malitia ſupplet ætatem 500. An contractum per verba de præſenti inter mulierem, & impuberem adhibitis ſolemnitatibus, tranſeat in ſponſalia de futuro, id pendet, & ex diſpoſitione juris communis 501. Si vero impuberes, aut puber cum impubere prædicto modo contraxiſſent, deberent ſervare ſolemnitates a Trid. præſcriptas, licet eas ſervaſſe ſint prima vice 502. Matrimonium clandeſtinum initum in locis, ubi Tridentin. numquam fuit promulgatum, eſt verum & ratum 502. Occulte contractum, ita ut nulla appareat legitima probatio, licet unus ex contrahentibus affirmet fuiſſe contractum, hi non

ſunt

ned.XIV. ibid.& ſeq. Hoc numquam evulgandum eſt, excepto caſu, de quo cavetur in dicta Conſtit. §. XII. 506. ☞ Evulgandum etiam eſſet, ſi non ex evulgatione oriretur ſcandalum, præſertim in vicinia, & parvis opidis 506. ☞ Hoc matrimonium in Germania vocatur Morganaticum, & qua lege contrahi poſſit ibid. MATRIMONII DENUNCIATIONES, vide DENUNCIATIONES PRO MATRIMONIO CONTRAHENDO. Contractum cum ſcientia utriuſque contrahentis impedimenti dirimentis privantur ſpe diſpenſationis, & proles inde ſuſcepta eſt illegitima, ſicuti illegitima eſt, etiamſi ignoranter contractum fuerit cum tali impedimento 508. Pœna parochi, aut Regularis præſumentis matrimonio intereſſe ſine præviis denunciationibus, vid. DENUNCIATIONES FACIENDÆ PRO MATRIMONIO CONTRAHENDO. Matrimonium contrahens cum conjugata olim jejunare debebat in pane & aqua quadraginta diebus cum ſeptem ſequentibus annis 508. ☞ Contrahens ſecundum, conſtante primo, olim prohibebatur quancumque aliam ducere, mortua prima uxore 517. Et ex Conſtit. Urbani VIII. denunciandus eſt S. Inquiſitioni tamquam ſuſpectus de hæreſi, & ſi falſis teſtibus ſui ſtatus libertatem probaverit, præter pœnas contra polygamos damnandus eſt ad triremes in perpetuum, & ſi inhabilis eſt, ad perpetuos carceres, ac inſuper tradendus eſt curiæ ſæculari arbitrio S. Inquiſitionis 509. ☞ Ex praxi tamen dictæ Inquiſitionis mitius hodie puniuntur ibid. Falſi vero Teſtes damnantur ad triremes per quinquennium, aut brevius ibid. Matrimonium ratum non diſſolvitur per ſubſequens, etiam conſummatum 510. Et reprobatur conſuetudo contraria ibid. Contractum cum conditione turpi, illius ſubſtantiæ non repugnanti, eſt validum 511. Contractum a ſervis hodie eſt validum 519. & ſeq. Matrimonium contrahens etiam dumtaxat ratum cum moniali tam ille, quam illa ipſo facto excommunicationem incurrit, ſicuti & Religioſus profeſſus, & omnes in ſacris conſtituti, & ut tales publicari debent ab Ordinariis, donec ſeparentur a muliere, & abſolutionem obtinuerint non ab Epiſcopo, ut olim, ſed a S. Inquiſitione 513. Et ex praxi ejuſdem Inquiſitionis propter ſuſpenſionem, & irregularitatem, quam reſpective incurrunt, puniuntur tanquam ſuſpecti de hæreſi nec hodie diſpenſari poſſunt ſuper irregularitate ab Epiſcopo, ut olim ex decretali Alex. III. etiam poſt peractam pœnitentiam, & triennalem emendationem 514. Quibus pœnis obnoxii ſunt etiam Equites Hieroſolimitani 513. Monialis vero redditur inhabilis tamquam bigama ad gradus, ad quos moniales virgines aſſumuntur ibid. Aſſerentes autem prædictos omnes poſſe matrimonium contrahere, contractum validum eſſe, declarantur excommunicati a Trid. ibid. Contractum poſt votum ingrediendi Religionem, eſt validum 514. Matrimonium leproſorum eſt validum 518. 519. Vide Debitum conjugale. Matrimonium ſervorum contractum ſine conſenſu dominorum, a

jus Vicario, eſt validum, etiam ſi parochus invitus, & compulſus ejus celebrationi aſſiſtat 536. Hæc inhibitio fieri etiam poteſt a parocho exjudicialiter, donec cauſa cognoſcatur 536. Ob quas cauſas fieri poſſit ibidem. Pœna contrahentium parochi, & teſtium matrimonio aſſiſtentium contradictam inhibitionem 536. Contractum ſine conſenſu parentum eſt validum 540. Olim contrahi non poterat cum quocumque alio a machinante in mortem mariti, & a marito machinante in mortem uxoris, etiam poſt mortem alterutrius, ſecus hodie 541. Matrimonium paganorum contractum in gradibus ab Eccleſia prohibitis poſt converſionem non eſt diſſolubile 542. Capita impedimentorum Matrimonium dirimentium 546. ad 549. IMPEDIENTIUM vero ibid. & 177. ☞ Inſtructio pro obtinenda facultate convalidandi matrimonium nulliter contractum, ubi etiam expenduntur clauſulæ litterarum S. Pœnitentiariæ pro convalidatione facienda 549. & ſeq. Matrimonium contractum cum meretrice, eſt meritorium 494. Reſpectu tamen viri, qui eſt juris ſui 495. Per vim contractum olim convalidabatur per cohabitationem, & per præſumptam copulam ſubſecutam, ſecus hodie ex Trident., & debet iterum contrahi coram Parocho, & teſtibus 495. 497. 499. 500. ☞ Si vero coram his contractum fuerit cum impedimento occulto, hoc ſublato, clam renovandus eſt conſenſus inter contrahentes ex declaratione S. Pii V. ibid. & 549. ad 552. Contractum inter mutos, & ſurdos per ſigna coram parocho, & teſtibus eſt validum 496.

S. Matthiæ vigilia, vide Vigilia.

Matutinum cum laudibus ſub qua culpa recitandum a ſacerdotibus ante celebrationem Miſſæ, vide Horæ Canonicæ.

SS. Mauritii, & Lazari Ordo exæquatur in omnibus Ordini Hieroſolymitano 1010.

Media annata, vide Annata media.

Medici pœnæ viſitantis poſt tertiam vicem infirmum, quocumque morbo laborantem, non facta ab eo confeſſione ſacramentali 752. 753. Quos alios afficiant ibid. Qui morbus excludatur 753. An pœna interdicti eidem interdicta ſit latæ ſententiæ 754. ☞ An excuſetur a pœnis, ſi poſt tertiam vicem viſitet infirmum, qui confiteri recuſavit 754.

Medicus laicus an, & quando promoveri poſſit ad Ordines 67.

Medicinam exercere eſt Clericis interdictum, & quibus conditionibus permiſſum 67. Et quando promoveri poſſint ad ulteriores Ordines ibid. Ejus ſtudio vacare interdictum Religioſis extra clauſtra, & ſub qua pœna, ac etiam quibus Clericis 478.

Melioramenta in Eccleſiæ bonis facta cedunt ſolo 306.

Mendicantium Ordines enumerantur 785. Eorumdem ſtabilia poſſidentium exemptiones ibid.

Menſæ epiſcopalis pars quinquageſima hodie nequit donari monaſterio ſine Papæ conſenſu 282. 305. eam ære alieno gravantis pœna 302.

Menſuras, & pondera venditores adulterantes 293.

Mercatus prohibitus diebus feſtis 157.

Aaaaaaaa 2 Mer-

Digitized by Google

at ad ſacros 950. Ac nova proviſione pro retentione beneficii ſimplicis ibid. Ætas requiſita pro illis recipiendis debet eſſe ſeptem annorum completorum ibid. Minorum fratrum S. Franciſci Regulam glorificantis pœna 785.

Minoriſta uxorem ducens quando gaudeat privilegio clericali 216. Matrimonium etiam nullum contrahens, vel ſtatum incompatibilem cum clericatu aſſumens, vel habitum dimittens an privetur ipſo facto beneficio, & penſione 231, & vide Habitum clericalem.

Miniſteria Clericis interdicta quæ 472. 473. Miniſteria divina, vide Divina.

Miſſam celebrare ſine luminibus, ſine paramentis ſacris eſt mortale, licet urgeat neceſſitas pro audienda Miſſa die feſto 431. & ſeq. Si aliqua ex paramentis deficiant, quando celebrari poſſit ſine peccato: item nequit celebrari ſine miniſtro, qui ſemper debet eſſe maſculus, & an aliquando celebrari poſſit ſine eo, 215. & 442. Etiam ad præsbyteratum non promoti celebrantis pœnæ 701. 703. Miſſæ applicatio pro populo ex præcepto Divino facienda 925. Qui ad eam teneantur, & quibus diebus ibid. Quando differri poſſit ibid. An ad eam teneantur Epiſcopi, & Superiores Regulares ibid. Pro benefactoribus a quibus, & quando facienda ibid. ☞ Parochi Urbis tenentur eam applicare pro anima ſui parochiani pauperis defuncti 925. Miſſæ applicatio pro beneficiatoribus, vide Miſſæ applicatio pro populo. Miſſæ celebratio vulgari lingua interdicta 892. Et propoſitio contraria proſcripta 893. Celebrari debet retento ritu Eccleſiæ latinæ, & græcæ, & pœna in contrarium facientes 893. Rutheni ſacerdotes uti poſſunt altaribus, & calicibus, ac veſtibus quibus utuntur latini 894. Item latini Antimenſiis Ruthenorum in caſu neceſſitatis ibid. Miſſæ ſacrificium, vide Sacrificium Miſſæ. Miſſa olim audienda erat in propria parochia 327. Miſſæ iteratio cui, & ex quibus cauſis permiſſa 430. & ſeq. pœna eodem die eam iterantis ibid. Excepto die Nativitatis Domini, & Commem. fidelium defunct. ex privilegio, & quæ regula, & limitatio in illis ſervanda 441. Miſſam celebrans in neceſſitate mortalis peccati conſcius ad quid teneatur 433. Eam ſacerdos ſimplex quater ſaltem in anno ſub mortali celebrare tenetur, ſed non cogendus ſub pœnis 438. ☞ Et contraria opinio Cajetani reprobata a S. Pio V. ibid. Miſſa in Eccleſiis ruralibus parochiali proximis celebrari nequit ante parochialem 817. Miſſæ ſacrificio ad ſortilegia utentium pœnæ 691. ☞ Inhabilitas ad eam celebrandam ob dicta gaudeat in tali caſu etiam laicus Euchariſtiam ſumens ibid. Miſſæ ſacrificium eſt propitiatorium tam pro vivis, quam pro defunctis, & afferuntur propoſitiones proſcriptæ 890. Miſſarum onera beneficio adnexa, quo quis ad ſacros Ordines promovetur, an detrahenda ſint 873. Miſſarum onera perpetua, & manualia quomodo, & quando recipienda, & adimplenda 895. ad tot. 903. Decreta, & dubia circa eadem onera, & adimplementum ibid. Miſſarum colligentium pœnæ 903. Propoſitiones proſcriptæ circa Miſſarum onera 902. Eleemoſynæ Miſſæ pars retenta reſtituenda, & cui 903. Miſſarum reductio hodie facienda eſt dumtaxat a S. Apoſtolica 897. 1057. Qui caſus excipiatur ibid. Miſſarum compoſitiones a fabrica S. Petri obtentæ quando nullæ 900. Miſſarum & candelarum numerus ſuperſtitioſus interdictus 912. ☞ Modicum tempus ad eas adimplendas extenditur ad unum menſem 904. Et quando non ibid. Miſſam celebrans, non recitato matutino, vide Horæ Canonicæ. Eam celebrantis in Eccleſia polluta pœnæ 429. Miſſa conventualis cantata applicanda eſt ſingulis diebus ſub mortali pro benefactoribus in Patriarchalibus, in Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis, non autem ſecunda, & tertia, præciſa conſuetudine 439. Miſſa a Parocho etiam amovibili applicanda eſt ſingulis diebus feſtis 925. Miſſa in oratoriis privatis, vide in Oratoriis privatis. Miſſæ celebratio permitti nequit Sacerdotibus etiam Regularibus ſine literis commendatitiis ſuorum reſpective Superiorum 904. Nequit celebrari extra Eccleſiam ibid. In quibus caſibus liceat 909. Nequit hodie celebrari in Oratoriis privatis cum ſoli Epiſcopi licentia 905. In quibus Oratoriis celebrari poſſit 905. 906. Quoad ejus celebrationem in Oratoriis privatis laicorum decretum 906. 907. Et quæ regula ſervanda pro celebratione in iiſdem 908. In die Nativitatis Domini celebrari poſſunt in iis tres miſſæ 909. Quoad celebrationem in Altari portatili ibid. Quando, & ubi in hoc Epiſcopus celebrare poſſit 907. Miſſæ qua hora celebrari poſſint 911. Miſſæ XXX. S. Gregorii 912. Vide S. Gregorii. Miſſarum eleemoſynæ, vide Eleemoſynæ Miſſarum, & Miſſarum onera. In Miſſis defunctorum quando poſſit adminiſtrari Euchariſtia 892.

Miſſale in gallicanam linguam converſum proſcriptum ab Alex. VII. 893. Miſſale Tridentini decreto reformatum, approbatum fuit a S. Pio V. cum abolitione aliorum 1071. Et a Clem. VIII. ſuæ integritati reſtitutum ibid.

Miſſionarii miſſi ab Epiſcopo quando recipiendi ſint a paro-

Digitized by Google

Miſſionis.

Mixti fori cauſæ quæ, & a quo judicandæ 149. 150. 308.

☞ Modicum tempus pro celebrationis Miſſarum implemento extenditur ad unum menſem, & quando non 904.

Mohatra contractus ſub qua pena prohibitus 294.

Monaſteria Regularium quando ſubjiciuntur Ordinarij juriſdictioni 1028. Monaſteria Regularium immediate ſubjectorum S. Sedi proprios non habentia Viſitatores quomodo regenda 370. Eadem ob collapſam etiam diſciplinam a ſolo Papa reduci poſſunt ad ſtatum Clericorum Regularium 379. Eadem Monaſteria hodie exempta ſunt a Juriſdictione Epiſcopi, & quæ 406. & ſeq. Monaſteria commendata, vide Viſitatio monaſteriorum. Monaſterium quale dicatur caput Ordinis, ut exemptum ſit a viſitatione Epiſcopi quoad parochiales adnexas 1041. Monaſteriorum Commendatarii, vide Commendatarii. Monaſteriorum bona, vide Bona Monaſteriorum. Monaſteriorum erectio, vide Erectio Monaſteriorum. Ad Monaſterium ingrediendum mulierem cogentis pœna 335. Et qui caſus excipiantur 336. & ſeq. In Monaſterium detruſio pro delictis, vide Detruſio.

Monetas falſantium aut tondentium, item eas ſic expendentium pœnæ 924. Et vide Falſantes.

Monialium monaſteria frequentius adeuntes, & cum eis colloquentes tam laici, quam clerici puniri poſſunt ab Ordinario per cenſuras 217. Eorum conſanguineis in primo, & ſecundo gradu licet eaſdem alloqui ſine licentia Epiſcopi exceptis aliquibus diebus, & caſibus ibid. Interdicta eſt allocutio cum eiſdem, earumque Abbatiſſa ☞ etiam alienis Epiſcopis, Vice Legatis, & Præſulibus locorum Gubernatoribus ſine licentia Epiſcopi. Item Equitibus S. Joan. Hieroſolymitani, item Regularibus etiam proprii Ordinis ſub mortali culpa, aliiſque pœnis etiam ad modicum tempus 217. A quo danda eſt eis licentia, ac Monialibus 119. & 218. Eiſdem monialibus hæc allocutio prohiberi poteſt ſub pena excommunicationis, licet Regularibus ſint ſubjectæ, a qua abſolvi nequeunt a Superioribus Regularibus 217. Monialium nomine venit etiam Abbatiſſa 218. Moniales quoad acceſſus ad ipſas, & allocutionem, vide Monialium monaſteria. Monialium bonorum adminiſtratores, vide Adminiſtratores. Monialium Confeſſarii Regularibus ſubjectarum indigent approbatione Ordinarii 748. Monialium confeſſiones, vide Confeſſarius Monialium. Monialium dotes, vide dotes Monialium. Monialium viſitatio, vide Viſitatio. Monialium novitiæ, vide Novitiæ Monialium. Monialium numerus, vide Numerus Monialium. Monialium clauſura, vide Clauſura Monialium. Moniales recipi nequeunt plures, quam quot de monaſterii proventibus ali poſſint 372. & ſeq. Moniales tenentur ſaltem ſingulis menſibus Confeſſionem ſacramentalem emittere, & ſe ſacra Synaxi reficere, & an ſub mortali culpa

Monitio una quando tribus non æquivaleat 941.

MONITORIUM ad revelandum res deperditas, & furto ablatas a Papa, vel Epiſcopo concedi debet ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrendæ a non revelantibus, Papæ & reſpective Epiſcopo reſervatæ, pro re tamen non vulgari 1054. Præſcribitur forma a S. Pio V. qua extendi debet 1055. Poteſt tamen concedi a Vicario generali, & capitulari, Sede vacante, abſque ſpeciali mandato Epiſcopi, aut capituli ex declaratione Gregorii XIII. ibid. Item a Vicariis Apoſtolicis legatis a latere, & Nunciis ibid. Non vero a Prælatis inferioribus, etiam vere *Nullius* ibid. Et concedi dumtaxat debet iis, quorum intereſt, licet intereſſe illud petentium non ſit plane exploratum, ne interim res pereat ibid. Circa valorem rei pro qua petitur varia eſt praxis curiarum ibid. Romæ conceditur a Vicario Papæ cum conditione, ut valor aſcendat ad quinquaginta ſcuta ibid. Licet concedi poſſit etiam pro minori ſumma, attenta paupertate petentis, & rei qualitate ibid. Promulgari autem debet a parocho, vel alio ab Epiſcopo deputato tribus diebus feſtivis, exceptis diebus Nativitatis Domini, Paſchatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis, Pentecoſtes ſolemnitatibus Corporis Chriſti, aliiſque ſolemnioribus, niſi Epiſcopus aliter judicaverit ibid. Excommunicatio a non revelantibus regulariter incurritur poſt tertiam dumtaxat promulgationem, incurreretur tamen etiam poſt primam, quando rationabiliter prævideretur, quod differendo revelationem poſt tertiam præriperetur ratio cogendi reum ad reſarciendum damnum intereſſe habentibus ibid. Non autem incurreretur, ſi in Monitorio declararetur eam incurri niſi fieret revelatio intra ſex, vel tres dies poſt tertiam promulgationem, & Epiſcopus vel Papa obierit duobus diebus ante dictos ſex dies 1056. ☞ Referuntur qui non tenentur revelare ibid.

Mons Pietatis exigere aliquid poteſt citra uſuram ſupra ſortem mutuo datam, & pœnæ contrarium aſſerentium 673. 674. Illius cedulas falſantis pœnæ. Vide Falſantes. Montis Pietatis bona, & fructus in alios uſus, quam deſtinatos convertentium pœnæ 924. Item pœnæ illius miniſtrorum furtum, & falſitatem committentium ibid.

Moræ purgatio conductori, & inquilino domus penſionem non ſolventi de jure cæſareo non datur; datur autem emphiteutæ 297. Vide Emphiteuta.

Morientes in Hoſpitalibus. Vide Infirmi morientes.

Mortuorum corpora exenterantis pœna 345. Eorum exequiæ, vide Funeraria emolumenta.

Multæ pecuniariæ tam in civilibus, quam in criminalibus ad forum eccleſiaſticum ſpectantibus, applicari tantum debent fabricæ Eccleſiæ, aut pio loco arbitrio Epiſcopi 736. Et cuſtodiendæ a fideli depoſitario 1057.

Mulierem per vim cogentis, ut monialis fiat, aut monaſterium ingrediatur, & habitum regularem ſuſcipiat, & quos comprehendat 335. ☞ Et an

etiam

Digitized by Google

teſt, & debet etiam a Clericis citra læſionem immunitatis perſonalis; neceſſitas tamen prius cognoſci debet ab Epiſcopo 459.

Muſica qualis interdicta in Eccleſia 909. 910.

☞ Mutuum cum pacto ſolvendi aliquid ſupra ſortem ratione periculi quando liceat 680. 681.

Mutuans naviganti an poſſit aliquid exigere ſupra ſortem ibid, Et explicatur decretalis *Naviganti*.

N

NAtionales Clerici tantum admittendi ſunt ad Eccleſias, & beneficia in illis locis in quibus id a S. Apoſtolica indultum eſt, ſecus in aliis, cum apud Deum non ſit acceptio perſonarum 272.

Nativitatis Domini die, ac Commemorationis fidelium defunctorum quoad Miſſæ iterationem, vide Miſſæ iteratio. Eadem Nativitas incidens in feriam VI. Vide Jejunium.

Naufragantium chriſtianorum bona ſurripientes olim non incurrebant excommunicationem, ſi ea reſtituiſſent; hodie eam incurrunt Papæ reſervatam, etiam facta reſtitutione 667. Quando non incurratur ibid.

Naviganti mutuans, vide Mutuum.

Nautæ Chriſtiani res bellicas deferentes ad infideles, & hæreticos, vide Arma.

Negatio fidei quot modis fieri poſſit 629. 630.

Negocia ſæcularia Clericis prohibita enumerantur 472. 473.

Negociatio Clericis tam ſecularibus quam Regularibus interdicta, & ſub quibus pœnis, eam exercentibus tam proprio, quam alieno nomine 913. Negocia incohata a Clericis eiſdem obventa quomodo, & quando iidem proſequi poſſint ibid. & ſeq. Quando eis permitti poſſit extra dictum caſum 915. Afferuntur ſpecies negociationis ipſis interdictæ, & permiſſæ 916. & ſeq.

Neophitus an promoveri poſſit ad Ordines, & quid de hodierna praxi 8. & 9. Et quid de Neophitis deſcendentes a Judæis tum Regni Portugalliæ tum aliarum regionum 9. Neophitorum origo quoad Ordines ſuſcipiendos, vide Originis locus. Et non promovendi ad Ordines ſine diſpenſatione Apoſtolica 951. Ad quos Neophitos hæc prohibitio ſe extendat ibid. Deſcendentes a Judæis nationis Portugalliæ an promoveri poſſint ibid.

Nepos legitimus ex Patre illegitimo capax eſt beneficii, quod avus antea poſſedit 77.

Nobiles indocti tanquam monſtra, & Eccleſiæ peſtis repellendi a conſecutione præbendarum 262. Novæ 347.

Novitius quoad renunciationem beneficii, & bonorum, vide Renunciatio beneficiorum, & bonorum. Ipſius bona tribui nequeunt monaſterio 169. Non debet initiari prima Tonſura, nec Oblatus monaſterio 68. Novitii habitus proprius qui 352. Novitius, completo anno novitiatus exiens ob infirmitatem, vide Profeſſio Religioſa. Novitiæ Ordinis S. Dominici, vide Profeſſio Religioſa. Novitiæ Convertitarum, vide Profeſſio Religioſa. Novitiæ monialium voluntas antequam profeſſionem emittant exploranda eſt ab Epiſcopo 335. ☞ Novitiæ Ordinis S. Dominici profitentes in articulo mortis ante annum integrum probationis, lucrantur tantum Indulgentias 1049. Novitii beneficium nemini conferendum ante emiſſam profeſſionem, etiam de illius conſenſu 351. ☞ Et quid ſi illud renunciet nondum veſtito habitu proprio novitiorum, ſed alio diverſo 352. Novitius admittendus eſt gratis ad Religionem, & profeſſionem, & quid hodie recipi poteſt ab ipſa 586. & ſeq. Hic etiam venit nomine Religioſi 760. Novitii Regularium recipiendi ſunt tantum in locis deſignatis, & in qua ætate recipiendi ſunt Converſi 1048. Novitiorum Confeſſiones audire poteſt ſolus illorum magiſter; deputari tamen poteſt alius a Superiore locali bis in anno 977.

Nullitas profeſſionis prætenſa ex quocumque capite, non eſt cognoſcenda niſi ante quinquennium, & a quo tempore hoc incipiat 1055. Et ſi cognita fuerit ante, recurrendum eſt pro ſanatione judicii 1052. Quando ejus cauſa agitari poſſit a Superiore Regulari etiam religioſo non reclamante 1055. & ſeq. Quomodo, & a quibus cognoſci poſſit, & a quo ſi agatur de monialibus tam Epiſcopo, quam Regularibus ſubjectis ibid. & ſeq. Non definienda ſine defenſore deputato, & quod hujus munus, nec illius definitio valeat, niſi poſt duas ſententias conformes 1051. & ſeq. Quando ejus cognitio devolvatur ad S. Sedem ibid. Cujus expenſis conficiendus nullitatis proceſſus ibid. Si ante has Religioſus dimittat habitum ex quacumque cauſa reclamans, non eſt audiendus, & puniendus tanquam Apoſtata 1051.

Nullius diœceſis Abbates quibus conferre poſſint Tonſuram, & minores Ordines 959. Et vide Abbates exempti.

Numerus monialium recipiendarum, etiam Regularibus ſubjectarum, quantus, & a quo taxari debet 1027. Numerus Regularium recipiendorum taxatus augeri nequit ab eorum Superioribus 1027.

Nuncius Apoſtolicus nequit abſolvere ab excommunica-

Digitized by Google

recipientis pœna 160. Quid veniat nomine nuptialis ſolemnitatis ibid. An ante benedictionem matrimonium conſumantes, peccent ibid. Vide Benedictio nuptiarum. NUPTIÆ SECUNDÆ, nullæ ſunt contractæ abſque vero nuncio mortis unius ex conjugibus, quantocumque annorum ſpatio fuerit abſens 538. De jure civili prohibetur viduæ tranſitus ad ſecunda vota intra annum, ſecus de jure Canonico, a quo ſublata eſt nedum pœna infamiæ, ſed etiam aliæ pœnæ a jure civili inflictæ, juxta tamen probabiliorem 543. 544. 545. Sublatæ etiam hodie pœnitentiæ imponi ſolitæ ſecundo nubentibus ibid. Non ſunt benedicendæ ſive mulier ſive vir ad eas tranſeat 544. Si vero alicubi conſuetudo vigeat, ut benedicantur, ſi mulier nunquam nupſerit, vir autem uxorem habuerit, ſervanda eſt. Viduæ tamen nuptiæ non benedicuntur, licet vir numquam uxorem duxerit ibid. Pœna parochi eas benedicentis olim erat ſuſpenſio ab officio, & beneficio, abſolvenda a ſolo Papa poſtquam publicata fuerat ab Ordinario ☞ hodie eſt arbitraria 544.

Nutrices chriſtianæ Hæbreorum infantes alentes puniri poſſunt ab Inquiſitoribus S. Officii, nec diſpenſari poſſunt ab Epiſcopo, & nuncio Apoſtolico, & excommunicari poſſunt 605. 611.

O

OBlatus a parentibus monaſterio, olim uxorem ducere nequibat, ſecus hodie 216.

Odoardus capituli privilegio non privatur Tonſuratus, & Minoriſta habitum Clericalem non deferens 940. Et an eo uti poſſit Clericus 302. 303.

Œconomus dandus parochiæ vacanti, vide Parochiæ vacanti.

Officii nomine venit officium habens juriſdictionem eccleſiaſticam 508.

Officium defunctorum privatim recitari poteſt veſpere antecedenti ſecundam diem Novemb., & quando etiam in choro 430. Excepto hoc die, an obliget choro addictum 436. 437. Officium Divinum, vide Horæ canonicæ. Officium B. Virginis quando obliget choro addictos 436. 437.

Oleo conſecrato in caſu neceſſitatis poteſt addi non conſecratum, ſed in minori quantitate 421. & ſeq. Olei conſecrati ſpecies tres, & quotannis renovari debet, veteri conbuſto 422. Oleum ſanctum, ideſt infirmorum, quotannis conſecrari veteri combuſto etiam tempore interdicti 422. Et debet recipi a Parochis conſecratum a proprio Epiſcopo, & ante Paſcha ibid. & ſeq. In ſolo caſu neceſſitatis inungi poteſt infirmus Oleo veteri, & qui ſit caſus 423.

Onera Miſſarum, vide Miſſarum onera. ☞ Onera miſſarum beneficio adnexa quo quis ad Ordines ſacros promovetur, an detrahenda ſint 873.

Onera eccleſiaſticis imponentium, eaque ſolventium pœnæ 460. ad tot. 462. Et afferuntur decreta cir-

Oratoria privata quoad Miſſæ celebrationem quæ 905. & ſeq. Regularium Oratoria intra clauſtra, & eorum in domibus ruralibus, ac Granciis 905. & ſeq. Oratoria privati laicorum decretum 906. & ſeq. Quæ regula ſervanda pro celebratione in iiſdem 907. 908. In iis die Nativitatis Domini celebrari poſſunt tres Miſſæ 909. In iis nequit adminiſtrari Sacramentum Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ ſine licentia Ordinarii 892. et 909. Oratorium privatum in Granciis Regularium in quibus degunt converſi pro agrorum cultura, poteſt viſitari ab Epiſcopo 403. In eo olim Miſſam celebrare poterant iidem Regulares, ſecus hodie ſine indulto Apoſtolico ibid. Et quid de privilegiatis ☞ Regularibus quoad hoc Oratorium 404. In Oratoriis privatis quando, & quomodo celebrari poſſit Miſſa, & a quibus eam audientibus ſatisfieri 730.

Ordinandorum examen jam habitum a proprio Epiſcopo an iterum fieri poſſit ab Epiſcopo alieno, ad quem miſſi ſunt a proprio 937. Fieri tamen debet ab Epiſcopo ordinante, ſi agatur de ordinandis a quocumque ex Indulto S. Apoſtolicæ ibid.

Ordinarii juriſdictioni quando ſubiiciuntur Regulares 1028. Ordinarius quoad Tonſuram, & Ordines ſuſcipiendos quis dicatur 873. ☞ Ipſius nomine venit etiam Prælatus vere nullius quoad diſpenſationem denunciationum matrimonialium 990.

Ordinati a ſchiſmaticis, vide Schiſmatici, & S. Pœnitentiaria Ordinatus a Papa, vide Ordines.

Ordinatio quoad Abbates 194. ☞ Ordinatio Infantium ☞ ad ſacros Ordines eſt valida, ſed illicita, & hi non tenentur ſervare caſtitatem, niſi adulta ætate, eam tacite, vel expreſſe ratam habeant 58. ☞ Facta presbytero ſine impoſitione manus, eſt iteranda ſub conditione ad cauthelam 75. Item ſi porrecta ſit patena ſine hoſtia ibid. ☞ Olim uſque ad ſæculum IX. fiebat cum ſola impoſitione manuum in univerſa Eccleſia 75. ☞ In Ordinatione presbyteri, & Diaconi materia tangi debet phiſice, & non moraliter 76. Ordinatio facienda ab alieno Epiſcopo de commiſſione proprii quomodo executioni mandanda 268. Ordinatio generalis pro Ordinibus ſacris ubi facienda 943.

Ad Ordines promovendorum qualitates, & requiſita 963. Ad Ordines promoti ab Epiſcopo non proprio pœna 967. Item Epiſcopi non proprii ordinantis pœna ibid. Ordines ſacri ſuſcipi nequeunt ſine beneficio eccleſiaſtico ſufficienti ad victum promovendi, & pacifice poſſeſſo 871. Etiam quoad Clericos Regulares non profeſſos, & ſive ſeculares more Religioſorum in commune viventium ibid. Qui ad eos promoveri poſſit ad titulum Congregationis, & quoad titulum hoſpitalis ibid. Eos ſuſcipiendi privilegium extra tempora quomodo intelligendum 965. & ſeq. Ordines ſimoniace, ac etiam primam Tonſuram tam recipiens quam conferens quas pœnas olim, & quas hodie incurrat 868. & ſeq. Ab his etiam occultis nequit abſolvere Epiſcopus in vim cap. VI. ſeſſ. XXIV. ibid. & ſeq. Major tamen Pœnitentiarius poteſt in

Digitized by Google

quid ſponte ... poſt ordinationem tamen ...
ibid. Simoniace Ordinati abſolvi, & diſpenſari tantum poſſunt ab Epiſcopo, ſi ipſis ignorantibus, ſimonia intervenerit, dummodo Epiſcopus complex non fuerit ibid. Ordines recipiens extra tempora eſt ſuſpenſus, & illos exercens fit irregularis; quæ tamen ſuſpenſio non eſt reſervata, & peracta pænitentia, poteſt diſpenſari ab Epiſcopo, ut in ſuſceptis miniſtret 51. 52. 56. ☞ Ordinem ſuperiorem ſuſcipiens, non obtenta abſolutione a ſuſpenſione incurſa ob Ordinem ſuſceptum extra tempora, an fiat irregularis 52. Ordinum minorum, & Subdiaconatus collatio ſimul, & eodem die improbatur 57. Ordinem Diaconatus conferens ante legitimam ætatem, incurrit ſuſpenſionem non reſervatam 58. Et illum recipiens eſt ſuſpenſus ibid. Ordinem recipiens a Papa non poteſt promoveri ad alios ſine ejus licentia 57. ☞ Et ſi ſit ſuſpendendus, debet remitti ab Epiſcopo proceſſus ad ipſum Papam 124. Ordines quoad Neophitos, vide Neophitus. Ordines ſcienter conferens illiterato incurrit pœnam ſuſpenſionis, ferendæ ſententiæ per annum a collatione Ordinis 70. & ſeq. Ordinem recipiens illiteratus incurrit ſuſpenſionem ab exercitio Ordinis ad tempus beneviſum Epiſcopo ibid. Ordines conferri nequeunt ſine diſpenſatione ad cautelam ab irregularitate ei, qui exercuit artem medicinæ 67. Ordines conferens non ſubdito, incurrit ſuſpenſionem a collatione Ordinis per annum, non vero a celebratione Miſſæ, ut olim 61. Conferri nequeunt ſubdito Epiſcopi ſuſpenſi a viciniori Epiſcopo abſque providentia S. Sedis ibid. Ordines conferens non ſubdito ſine dimiſſoriis proprii Ordinarii, eſt ſuſpenſus a collatione Ordinis male collati non vero minoris ibid. Ordines olim conferri poterant ab Epiſcopo, ſive domicilii, ſive beneficii, ſive originis, & quid hodie ex Conſtit. Innoc. XII. 62. Ordines conferens Ultramontano abſque licentia ſui Epiſcopi incurrit ſuſpenſionem reſervatam, a qua abſolvi poteſt a Majori Penitentiario 60. Ordo Presbyteratus conferendus eſt Diacono poſtquam per integrum annum ſe in hoc exercuerit, niſi ob Eccleſiæ utilitatem, ſeu neceſſitatem aliter Epiſcopo videatur 70. Ordines ſacri conferri nequeunt ſine titulo, & quotuplex hic ſit, & pœnæ ordinantis, & ordinati ſine illo 250. Et quando, & quouſque ordinans alere teneatur ordinatum 268. Et quid ſi collati fuerint ab alio Epiſcopo de commiſſione proprii ibid. Ordines conferendi ſunt a proprio Epiſcopo, & cauſa excuſans ut per alium conferantur 268. 937. Ad Ordines aſcenſus prohiberi poteſt ab Epiſcopo ob delictum etiam occultum extrajudicialiter, ſicut & interdici Ordinum miniſterium abſque manifeſtatione cauſæ, quam tamen manifeſtare debet ... 937. ... Ordines recipiens ab alieno Epiſcopo cum dimiſſoriis proprii jam ab hoc approbato, & examinato iterum examinari poſſit 937. Ordines minores conferri poſſunt poſt prandium, ſed expedit, ut mane conferantur 53. Et etiam non ſervatis interſtitiis ibid. Ordines ſubdiaconatus, & Diaconatus conferri poſſunt ſuis ſubditis Regularibus ab Abbatibus Generalibus Ciſtercienſibus ex privilegio 69. Quibus diebus feſtis conferri poſſint 964. Ordines etiam minores recipiens in apoſtaſia quam pœnam incurrat 648. Ordines ſuſcipiendi cum titulo patrimonii, vel penſionis, vide ad Titulum Patrimonii, & ad titulum penſionis. Ordines beneficiis adnexi ſuſcipi debent a beneficiatis infra annum, & pœna eos non ſuſcipientium 920. & ſeq. Et beneficia eorum vacent ipſo jure ibid. Ordines recipientium pœna cum patrimonio ficto 849. Ad Ordines promoti ab anteceſſoribus Epiſcopis, ſi illiterati ſint, ſuſpendendi ſunt ad tempus ab exercitio Ordinum, & denuo examinari poſſunt 850. Ordines & prima Tonſura collati ab Epiſcopo titulari, vide Titularis Epiſcopus. Ordines, & primam Tonſuram Epiſcopi Italiæ conferentes Ultramontanis ſine dimiſſoriis proprii Ordinarii, quam pœnam incurrant tam ipſi, quam ab eis ordinati 848. Si ordinati fuerint Itali, poſt ſententiam judicis fori privilegium amittunt 849. Plures eadem die non conferendi, vide Interſtitia. Ordinem furtive ſuſcipiens. Vide Furtive Ordinem. Ordini Sacerdotali actum adnexum exercens Diaconus, vide Diaconus. Ordines quoſcumque per ſaltum recipiens, vide Per Saltum. Ordines minores, vide Minores Ordines. Ordines ſacri, ubi conferendi ſint 948. Ordines ſuſcipiendi ſunt a proprio Epiſcopo, & quis is ſit 948. Vel ab alio de ejus licentia, & quid tunc ſervandum ſit ibid. Et vide Subditus Epiſcopo. Regulares quando, & quomodo promoveri poſſint a quocumque Epiſcopo 951. & ſeq. ☞ Ordines collati ab Epiſcopo cum expreſſa declaratione, ſe non intendere ordinare furtive illos ſuſcipientes, ſunt invalidi 707. Vide Furtive Ordinem.

Ordines Mendicantium enumerantur 785. Eorumque exemptiones ibid.

Ordinis S. Dominici novitiæ, vide Novitiæ Ordinis S. Dominici.

Ordo Humiliatorum ſuppreſſus eſt a S. Pio V. 162.

Ordo Jeſuatorum extinctus eſt a Clem. IX. 785.

Ordo regularis nequit uniri alteri ſine beneplacito Apoſtolico 366.

Ordo Templariorum extinctus eſt a Clem. V. 162.

Orientales afficiuntur Conſtitutionibus Apoſtolicis Bullæ cenæ, & contra ſolicitantes in confeſſione 641. & 646.

Originis locus quoad illegitimos pro Ordinibus ſuſcipien-

Digitized by Google

Palatini Comites, vide Comites Palatini.
Pallium conceditur Epiſcopo Quinqueccleſien. 176.
Panis fermentatus nequit adhiberi a ſacerdotibus latinis in ſacrificio Miſſæ pro communicando infirmo per viaticum 441.
Papa ſuprema poteſtate pollet in Eccleſia univerſali, & contraria propoſitio proſcripta 844. Solus poteſt abſolvere a culpa, & pœna per concesſionem Indulgentiæ plenariæ ibid. Eſt ſupra Concilium 351. ☞ Concilio derogare poteſt abſque illius ſpeciali mentione ibid. 1072. Papæ familiares offendentis pœna 739. Vide Familiares. Papæ electionem concernentia legenda in tractatu Stephani Camarda 32. Ejus electio olim ſpectabat ad Epiſcopos Cardinales, & Epiſcopos ſimul, & Clerum; hodie ad ſolos Cardinales 396. Circa ejus vitam, & mortem, ejuſque conſanguineorum divinationes, vide Divinationes.
Paramenta ſacra a quo benedici poſſint 423.
Parochia reſignata in manibus Epiſcopi non eſt conferenda etiam per concurſum ejus conſanguineis, affinibus, & familiaribus 258. ☞ Secus ſi vacet per obitum ibid. Parochiæ privatio quando, & quomodo fieri debeat 260. Parochiæ fructus integri cedere debent ejus Rectori ibid. Non eſt unienda Cathedralibus, etiam ob harum paupertatem 261, Neque alteri pio loco 292. Vide Unio Parochiarum. Parochia vacans, Sede papali vacante, vide Sede Papali vacante. Conferri nequit monaſteriis ſine conſenſu Papæ 282. & 292. Parochiarum inſtitutio cum limitum præfixione a quo tempore incepit 282. Parochia ſæcularis nequit in perpetuum, vel ad tempus conferri Regulari ſine diſpenſatione Apoſtolica, quæ concedi non ſolet, niſi inſtante Epiſcopo pro neceſſitate, vel utilitate Eccleſiæ, ob penuriam ſcilicet ſacerdotum ſæcularium 363. An exerceri poſſit a Regulari 385. Parochiæ Regularium Parochus a quo, & quando debeat inſtitui, & removeri ibid. Parochia juriſpatronatus quando conferenda ab Epiſcopo ob diſcordiam patronorum 387. Parochiæ diviſio, vide Diviſio Parochiæ. Parochiæ inſtitutio ſine conſenſu Epiſcopi eſt nulla 390. Et quid, ſi inſtituerit ad parochiam Juriſpatronatus, nondum jure præſentandi ad eum devoluto 390. Parochiæ vacanti Æconomus deputandus eſt ab Epiſcopo. Item ab habente omnimodam juriſdictionem epiſcopalem 105. & ſeq. Conferenda per concurſum 66. Parochiæ conferendæ ſunt dignis, & idoneis, qui per ſeipſos eas regant, in eiſque reſideant, & pœna has conferentium, illaſque recipientium 237. Parochiarum duarum retentio prohibita, & ſub qua pœna, ac quæ retineri poſſit, & quæ ipſo facto vacet 237. Parochiæ diviſio quomodo, & ex quibus cauſis, & ſumptibus facienda 458. Quomodo, & a quo [illegible] Ejuſdem paupertati, quomodo provideri debeat ab Epiſcopo 878. ☞ Eadem non eſt penſionibus gravanda ex quocumque titulo, & quando ſine beneplacito Apoſtolico 260. 396, & 1014. Excepta media annata pro una vice 1016. Ipſius Domus reſtauratio, vide Domus parochialis.
Parochiales Eccleſiæ ſubjectæ Abbati quaſi epiſcopalem, & temporalem juriſdictionem habenti viſitari nequeunt ab Epiſcopo 887.
Parochiales functiones & jura enumerantur 455. & ſeq.
Parochiani quando cogendi ſint ad ſubminiſtranda alimenta Coadjutori Parochi 270. 237. Item ad reſtaurationem Eccleſiæ parochialis 881. Parochianum alienum, vel proprium, alibi electa ab hoc ſepultura, ſepelientis pœna 319.
Parochus inſtitui nequit, niſi in ætate XXV. annor. 65. Nec opus eſt, ut ſit in ſacris, & ſola tantum prima Tonſura ſit initiatus, quo caſu poſſet etiam aſſiſtere matrimonio, dummodo intra annum promoveatur ad presbyteratum 66. 548. ☞ Studiorum cauſa abeſſe nequit, etiam cum licentia Epiſcopi, ut olim, nec hæc concedi ſolet a Papa 35. Parochi examen faciendum eſt ab Examinatoribus electis in ſynodo 90. Parocho uti nequit Epiſcopus pro ſuo ſervitio 239. Et quando eum quoad hoc diſpenſari poſſit ſuper reſidentia ibid. Parochus proprius quoad validam matrimonii celebrationem quis ſit, & referuntur ii, quorum matrimonio aſſiſtere poteſt 548. & ſeq. Ac referuntur varii caſus, in quibus ratione illius præſentiæ matrimonium eſt validum vel nullum 545. 991. ad 994. ☞ Matrimonio aſſiſtere poteſt, licet non ſit adhuc ſacerdos, vel ſit ſuſpenſus, aut excommunicatus toleratus 66. & 548. & ſeq. Poteſt loco ſui deputare quemcumque ſacerdotem ☞, qui valide aſſiſteret etiam ſi deputatus eſſet a Parocho ad generalem Sacramentorum adminiſtrationem ibid. Parochus quoad Confeſſiones audiendas an iterum examinari poſſit, & ſuſpendi 975. Eas audire poteſt extra ſuam parochiam, intra tamen civitatem, ſeu oppidum, ubi ſita eſt parochia, non autem intra diœceſim 976. Suorum tamen parochianorum audire poteſt ubicumque, ibid. Dimiſſa parochia, eas nullibi audire poteſt ibid. Parochi imperiti, etiam Regulares, ab Epiſcopo prædeceſſore inſtituti, ſi conſtat ſucceſſori eſſe imperitos, poſſunt denuo examinari tam intra, quam extra viſitationem ab eodem Epiſcopo, ſi adſit vehemens ſuſpicio de eorum imperitia 879. 975. & ſeq. Negative autem, ſi non vigeat ſuſpicio ibid. Si aliquis reperiatur imperitus, etiam græci ritus, dandus eſt ei Coadjutor latinus, ſi deficiat græcus 879. Cum aſſignatione congruæ ex fructibus parochialibus, in quo caſu Parochus debet reſide-

numerus ibid. Tenetur pueros instruere doctrina chriſtiana, ☞ & hora, qua eam docet, turbari nequit occaſione alicujus magnæ ſolemnitatis, quæ fieri contigat in alia Eccleſia, quæ intermittenda eſt, etiam ſi agatur in Eccleſiis Regularium ibid. & 817. ☞ Parochis non ut aliis confeſſariis reſtringi debet facultas abſolvendi a caſibus reſervatis 840. Quando poſſit abſolvere ſuos parochianos, qui paſchalem Communionem non receperunt 750. Quoad munia parochialia ea per ſe ipſum, non per ſubſtitutos ſubire debet, exceptis caſibus a Tridentino permiſſis, & qui ſint 259. & 935. Idem reſidentiam non faciens, quas pœnas incurrat 932. Quando, & quomodo privari poſſit parochia, & afferuntur varia decreta, & cauſæ eum a reſidentia ultra bimeſtre excuſantes 246. & ſeq. Hæ cognoſcendæ ſunt ab Epiſcopo 933. 934. & ſeq. Nec ſine hujus licentia abeſſe poteſt per hebdomadam, excepto caſu neceſſitatis, quæ moram non patiatur, & tunc ſufficeret licentia Vicarii Foranei ibid. Abeſſe tamen poteſt per biduum ſine licentia 933. Non poteſt moram trahere tam diurno, quam nocturno tempore in civitate, ſive oppido, licet non longe diſtanti a parochia, ſubrogato etiam ſacerdote loco ſui 934. Tenetur etiam reſidere in domo parochiali, licet in ea non reſidens, non teneatur ad reſtitutionem fructuum ibid. Et ſi Eccleſia eam non habeat, in aliqua domo propinquiore ibid. Parochus amovibilis, tenetur ad applicationem Miſſæ pro populo, & ad reſidentiam, ut perpetuus 925. & 934. Hæc reſidentia non ſatis eſt corporalis, ſed debet per ſe ipſum parochialia munera ſubire, & aliter faciens, graviter peccaret 935. Olim tenebatur ſecum retinere Clericum coadjutorem pro celebratione Miſſæ, & docendis pueris 215. Parochi percuſſor mittendus eſt ad limina Apoſtolorum pro abſolutione 758. Et vide S. Pœnitentiaria. Parocho leproſo, vel per ſe ſolum non ſufficienti ad exercendum animarum curam, quomodo ſubveniendum, vide Congrua. Parochus quoad Miſſæ applicationem pro populo, vide Miſſa pro populo. Idem quoad nuptias, vide Nuptiæ. Idem quoad Horas Canonicas, vide Horæ Canonicæ. Ejuſdem Vicarius, vide Vicarius parochi. Idem quoad profeſſionem fidei, vide Fidei profeſſio.

Parochus regularis in concernentibus animarum curam ſubjacet Epiſcopo 386. Et quomodo ab eo puniri poſſit, & removeri 1041.

☞ Parochus SS. Salvatoris in Unda quoad jura reſpectu Patrum Scholarum Piarum, vide Valetudinarium pauperum ſacerdotum.

Parrucca, vulgo dicta, Clericis interdicta, vide Comæ.

tulum quando quis promoveri poſſit ad Ordines ſacros 874. Quæ regula ſervanda eſt ab Epiſcopo, etiam quando quis promoveatur ad titulum patrimonii cum Indulto Apoſtolico 875. Hoc conſtitui nequit in aliis quibuſcumque proventibus, niſi fundatum ſit in bonis certis, ſtabilibus, & fructiferis 875. & ſeq.

Patrini in Baptiſmo, & Confirmatione quot poſſint deſignari 525. 996. Cognationem contrahunt tantum deſignati 525. Verum contrarium ſentiunt DD. ſi non deſignati, vel a parentibus, vel a Parocho plures tangerent ibid. Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper deſignatione plurium patrinorum ibid. Deſignandi ſunt a parentibus, prius ſciſcitandis a parocho, & in eorum defectu ab eodem parocho ibid. Non contrahit cognationem patrinus, ſi ſolo digito baptizandum tangat ibid. ☞ Patrinus deſignatus cognationem contrahit cum patre, & matre baptizati, ſi hunc recipit de manu ſacerdotis, vel obſtetricis, licet in actu baptiſmi illum non tangat 526. Non contrahitur, ſi patrinus deſignatus tangeret baptizatum, ſed abſque animo illum levandi, nec a tenente procuratorio nomine 526. 996. In Confirmatione non adhibendus eſt non confirmatus ☞ Et ſi adhibitus ſit, non contrahit cognationem juxta declarationem Cong. Concilii 524.

Patroni nolentes ſubire onus reparandi Eccleſias, amittunt Juſpatronatum 881. 1018. Et vide Reſtauratio, & Juriſpatronatus. Patroni diſcordantes in nominatione Parochi, quando jus amittant 387. Iidem præſumentes Parochum inſtituere, & amovere, neglecta Epiſcopi auctoritate, ac Eccleſiæ bona adminiſtrare & diſtribuere, quas pœnas incurrant 387. & ſeq. Item quas pœnas incurrat recipiens dictam Eccleſiam ſine conſenſu Epiſcopi ibid. Quando amittant juſpatronatum, & cui devolvatur 389. Non poſſunt ſeipſos nominare, bene tamen filios, & nepotes, ſi ſint idonei 388. 395. Jure præſentandi ad Epiſcopum non devoluto, quid ſi Epiſcopus inſtituerit ad beneficium 490. Patronus eccleſiaſticus habet ſemeſtre tempus ad præſentandum ☞ licet jus præſentandi acquiſiverit donatione laici, cui conceſſum eſt quatrimeſtre tantum 391. Patronus laicus poſt præſentationem unius, hoc non refutato, poteſt ſucceſſive præſentare alterum æque idoneum & tunc Epiſcopus poterit præferre quem maluerit, ſecus de Patrono eccleſiaſtico 392. & ſeq. Una, & eadem vice ab utroque Patrono poſſunt plures præſentari 393. Patronus laicus præſentans indignum pro ea vice non excidit a jure præſentandi, ſecus eccleſiaſticus, ſi ſcienter præſentaverit ibidem

Præ-

ſit etiam perſonæ extraneæ, in quas jus tantum præſentandi, & non integra hæreditas tranſmiſſa eſt ibid. Patronus nequit præſentare ſeipſum, acceptare tamen poſt præſentationem factam ab aliis compatronis 395. ☞ Poteſt tamen præſentare ſeipſum juxta aliquos, ſi agatur de beneficio non habente prælationem ibid. Patronus parochiæ nullam fructuum partem ſibi retinere poteſt 260. Patronus occidens Rectorum ſuæ Eccleſiæ amittit Juſpatronatum uſque ad IV. gradum 737. Quæ tamen pæna non extenditur ad filios natos ante homicidium ibid.

Paupertati parochialium quommodo providendum ab Epiſcopo 878.

Paupertatis votum ſolemne (ae etiam ſimplex) frangitur a Regularibus ludo ☞ vulgo *Lotto*, vacantibus, etiam eum licentia ſuorum Superiorum juxta Conſtitutionem Clementis XII. confirmatam etiam a Clementis XIV. poſt hujus Operis editionem 369. 370. Idem votum quommodo diſpenſari poſſit a Papa 368. 369. Vide Peculium.

Peccans in legem fruſtra invocat auxilium legis 464.

Peccati conſuetudo. Vide Confeſſio. Peccata in Confeſſione oblita. Vide Confeſſio.

Peccatoribus publicis injungenda eſt publica penitentia, & a quo 744. 745.

Peccatum Originale. Vide Originale peccatum.

Peculium. ſeu retentio pecuniæ, & bonorum tam mobilium, quam immobilium ſub qua pæna interdicta Regulari etiam cum licentia Superiorum 363. 364. Et afferuntur varia decreta circa dictam retentionem, & uſum peculii ibid.

Pedagia nova cui imponere non liceat, & pœnæ 398.

Penſio non imponenda ſuper parochia 260. 398. Perpetua nequit imponi ſuper beneficiis, inconſulto Papa 398. Illius titulo quando Ordinandus 250. Ad ipſam obtinendam ætas, vide Ætas. Ac Ad titulum penſionis.

Percuſſio Clerici, ſi levis eſt, abſolvi poteſt ab Epiſcopo, ſecus a Papa, vel ab eodem Epiſcopo de ſpeciali ejus commiſſione 757. Facta a pueris ante pubertatem abſolvi poteſt ab Epiſcopo etiam poſt pubertatem 692. 779. Quando dicatur levis & mediocris 757. & ſeq. An ſit gravis, & enormis a quo judicandum 758. Quis poſſit ab ea abſolvere 758. An a Confeſſariis Regularium ibid. ☞ Pro abſolutione ab enormi olim percuſſor mittendus erat ad Sed. Apoſtolicam 758. & 760. Secus hodie, exceptis aliquibus caſibus 757. & 758. Quos vide Verbo S. Pœnitentiaria ☞ Religioſus percutiens ſuum confratrem, & etiam Clericum ſæcularem, aut Religioſum alterius Ordinis abſolvi poteſt a ſuis Prælatis etiam ab enormi 122. 218. 758. & 773. 774. Percuſſor Parochi proprii non abſolvitur, niſi poſt acceſſum ad limina Apoſtolorum 758. Percuſſor publicus Clerici nequit abſolvi ab Epiſcopo 235. & 757. Vitandus eſt 759. ☞ An mulieres, ac illi, qui non ſunt juris ſui, Clerici percuſſores hodie abſolvi poſſint ab Epiſcopo pro enormi, & publica percuſſione 760.

communicatus eſt 769. Olim cauſa diſciplinæ percutiebantur monachi, & Converſi, ſed obſolevit ut inconveniens 770.

Percuſſor proprii Religioſi abſolvi poteſt a ſuis Prælatis 122. 218. 758. 773. 774.

Peregrinantes quoad appellationem. Vide Appellatio

Peregrinus Clericus hodie ordinari nequit ab Epiſcopo alieno 87. Peregrinus ſacerdos ignotus deſtitutus literis dimiſſorialibus, & teſtium depoſitione de illius ordinatione, an quando, & quomodo admittendus ad Miſſæ celebrationem 86. 87. Et quando non admittendus etiam a Regularibus ibid.

Permutatio beneficiorum hodie permiſſa eſt Epiſcopo & quibus conditionibus ſervatis 47. & 48. Et ſub qua pœna prohibita; & quid hodie poſt Conſtitut. S. Pii V. circa facultatem Epiſcopi quoad hanc 299.

Permutatio, ſeu commutatio rei unius Eccleſiæ cum re alterius Eccleſiæ, eſt alienatio interdicta 284. 298.

Perſonarum acceptio, vide Acceptio perſonarum.

Peſtis tempore Sacramenta adminiſtranda, vide Sacramentorum adminiſtratio. An ad ea miniſtranda teneatur Epiſcopus, & quando 927. An tunc confeſſio integra facienda ſit 926. Facienda eſt etiam reſidentia perſonalis 926.

Petri Lombardi doctrina circa Trinitatem reprobatur in Conc. Lateranen. IV. 2.

Piæ cauſæ favore diſpoſitio in extrema voluntate alteri manifeſtata valet 310.

Pignoris fructus conceſſi ſi creditori loco pecuniæ non numeratæ retineri nequeunt citra uſuram poſtquam ſortem æquant. vel excedunt 672.

S. Pii V. exemplum in dando veniam ſuo injuriatori 696.

Piſcatio diebus feſtis quando licita, & pro ea facienda, licentia danda eſt ſine ullo onere, ut olim 158. 159.

Pluralitas beneficiorum etiam juriſpatronatus olim permiſſa, hodie interdicta ſine Papæ diſpenſatione 9. & 12. 1019. Permiſſa eſt retentio alterius tantum, quando primum non eſt ſufficiens ad ſuſtentationem 12. Non eſt permiſſa retentio trium beneficiorum, licet juriſpatronatus, etiam de licentia Epiſcopi ibid. Collato ſecundo beneficio obtinenti primum ſufficiens, vacat primum, non ſecundum 13. Vacant etiam duo inſufficientia poſt collatum tertium ibid. Beneficiorum duorum curatorum, & non curatorum incompatibilium retentio abrogata eſt a Tridentino 32. 237. 238. Ea obtinens ad quid teneatur 110. Et quid facere poſſit Epiſcopus contra ea obtinentes ibid. Quæ dicantur incompatibilia 111. Retentio duorum beneficiorum curatorum diſpenſari non ſolet a Papa 82. Nec obtineri poſſunt, licet redditus ſint tenues 66.

Plus valet quod agitur, quam quod ſimulate concipitur 338.

Poculenta, & eſculenta quando liceat Judici recipere 219. Quæ & cujus quantitatis ac valoris, & in quibus caſibus admittantur 576. Vide Munera.

[illegible], & quatrana propoſitio proſcripta 844. Et eſt omnino imponenda, & qualis imponi non debeat ibid. Nec eſt præmittenda abſolutioni, & damnatur error Paſchalis Queſnelli, ac affertur propoſitio proſcripta 745.

S. Pœnitentiaria ſolet remittere ad Sacr. Inquiſitionem Ordinatos a ſchiſmaticis, & quare 646. Præcipit acceſſum ad Urbem occiſori proprii parochi, quem poſtea remittit in forma Miſſi ad Ordinarium pro abſolutione 758. Item pro abortu occulto a præsbytero perpetrato ibid. Solet etiam committere abſolutionem excommunicati poſt mortem, ſi pœnitens deceſſit, ad effectum illum ſepeliendi in loco ſacro, & tunc in forma publica, & affertur Decretalis Innoc. III. 771. Eadem S. Pœnitentiaria quoad pœnitentiam publicam, vide Pœnitentia publica. ☞ Ejus literarum clauſulæ requiſitæ pro convalidatione matrimonii nulliter contracti expenduntur 549. & ſeq. Ad quem effectum committat publicam abſolutionem poſt mortem excommunicati, licet ſigna dederit pœnitentiæ 321. 771. 775.

Pœnitentiarius Canonicus excludi nequit a Synodo diœceſana 282. Inſtituendus eſt in omnibus cathedralibus, & quomodo, ac quibus qualitatibus præditus 1007. 1008. Ejus munus, & quæ præbenda ei aſſignanda 1008.

Pœnitentiarius Major concedere poteſt tranſitum ad aliud monaſterium ſtrictioris Ordinis monialibus ultra montes ex legitima cauſa 345. Et ita tranſlatæ debent iterum profiteri, ſi monaſterium ſit diverſi Ordinis ibid. Dos cui monaſterio tunc cedat, ibid. Quam facultatem habeat dandi licentiam Regularibus tranſeundi ad aliam Religionem 353. A quibus denunciationibus abſolvere nequeat 692. Vide Major Pœnitentiarius.

Poligamia, ſeu Digamia olim ſolis Patriarchis permiſſa fuit, hodie ſecus, & contrarium ſentiens excommunicatus eſt 54[illegible].

Poligamorum pœnæ 938. Ac teſtium falſo eorum liberum ſtatum aſſerentium ibid.

Pollutio Eccleſiæ ex quot capitibus accidat 428. Hac polluta, quando polluatur Cœmeterium ibid. Quando polluatur per effuſionem humani ſeminis, & ſanguinis 428.

Pondera, & menſuras venditor adulterans 293.

Pontificalia exercere poteſt Epiſcopus in locis exemptis ſitis intra ſuam diœceſim, & procedere poteſt per cenſuras contra exemptos reluctantes 45. Eorum uſus quomodo, & quibus competat 722. Et referuntur decreta Cong. Rituum 723. & ſeq. Pontificalia quoad Ordinum collationem exerceri nequeunt in aliena diœceſi ſine expreſſa licen-

867.

Portio canonica ex relictis Eccleſiæ per ultimam voluntatem olim debebatur Epiſcopo ex lege diœceſana, & quando debeatur hodie 315. De quibus non debeatur ibid. Qui ab ea exempti ſint ibid. Vide Quarta funeraria.

Portugalliæ nationis Judæorum deſcendentes an promoveri poſſint ad Ordines 951.

Poſſeſſor bonæ fidei præſcribit, ſi bona fides adfuerit, tam initio, quam in decurſu præſcriptionis 189. Poſſeſſor malæ fidei numquam præſcribit 189.

Poſtulatio in Judicio quomodo Clericis interdicta 472.

Potiones cum lacte in die Jejunii vetitæ ſunt 452.

Potus, aut cibus ſumptus ante mediam noctem, non præmiſſa dormitione, non impedit celebrationem Miſſæ 555.

Præbenda theologalis, vide Theologalis præbenda. Præbendarum, & dignitatum diviſio, vide Diviſio præbendarum. Præbendarum, & dignitatum reſignatio, vide Reſignatio præbendarum. Præbendarum fructus percipiendi in abſentia, vide Fructus præbendarum.

Præcedentia inter Eccleſiaſticos 128. 129. ☞ Inter Rectorem Collegii Eccleſiaſtici de Urbe, & inter Epiſcopos ibi degentes tanquam Convictores 130. Inter Ordines Regulares cui competat, & quid circa controverſias de ea ortas 1042, 1043.

Præceptorum Dei obſervatio non eſt impoſſibilis, & contrariæ propoſitiones proſcriptæ 821.

Prædicatio Verbi Dei quoad Epiſcopos 815. Quoad Parochos qualis debeat eſſe, vide Parochus quoad Verbi Dei prædicationem. Prædicatio interdicta eſt Regularibus etiam in propria Eccleſia ſine licentia Epiſcopi, & publice docentes aliquid Eccleſiæ catholicæ contrarium, puniri poſſunt ab Epiſcopo licet exempti 253.

Prædicatores quæſtuarii, Vide Quæſtuarii. Prædicatores etiam exempti tam ſæculares, quam Regulares præſumentes prædicare in alienis Eccleſiis ſine licentia Epiſcopi, puniri poſſunt per cenſuras 818. Regulares in Eccleſiis propriis poſſunt prædicare de licentia ſuorum Superiorum, debent tamen ſe Epiſcopo præſentare, & ab eo benedictionem recipere, licet petita, & non obtenta, ſecus autem, ſi Epiſcopus contradixerit, & contrafacientes puniri poſſunt 819. Epiſcopus autem ſine rationabili cauſa contradicere non debet, nec generatim id eis prohibere ibid. Quam benedictionem tenentur petere etiam prædicare volentes in Oratoriis ſui Ordinis, & ad crates monialium ſibi ſubiectarum ibid. Prædicantes in Eccleſiis examina-

Digitized by Google

laribus ibid. Etiam prædicantes in propriis Eccleſiis prohiberi poſſunt, ne prædicent ea hora, in qua Epiſcopus per ſe ipſum prædicat, vel coram ſe prædicare faciat ex cauſa publica, vel judicet propter bonum publicum non expedire, ut prædicent ea hora, qua in alia Eccleſia habetur concio, ſicuti ſi ea hora impediatur parocho exercitium doctrinæ chriſtianæ 820. Deputatio & electio prædicatorum in propriis Regularium Eccleſiis etiam parochialibus ſpectat ad eorum Superiores, non ad Epiſcopum ibid. Religioſi Societatis Jeſu prædicare poſſunt etiam ſacris Ordinibus non initiati ibid. Per confirmationem privilegiorum Regularibus conceſſorum non derogatum eſt Decreto Tridenti, quin prædicatores Regulares, aliique exempti puniri poſſint ab Epiſcopo, ſi delinquerent in prædicatione ibid.

Prædicatorum, & Minorum Ordinum quæ privilegia revocata 326.

Prædiorum conductio interdicta eſt Regularibus, & quibuſcumque Clericis 329. 472. horum cultura, ſi propria ſint, eſt eis permiſſa ibid.

Præfatio SSmæ Trinitatis hodie recitari debet etiam omnibus diebus Dominicis 157.

Prælatus Epiſcopo inferior nequit diſpenſare ab Interſtitiis 964. ☞ Nequit exercere facultates conceſſas Epiſcopo a Greg. XV. in Conſtit. *Inſcrutabili* 1040. Ejus parochiæ nequeunt viſitari ab Epiſcopo 1041. Prælatus regularis poteſt prohibere ſuis ſubditis aſcenſum ad Ordines, & exercitium ſuſceptorum ex informata conſcientia 848. ☞ Idem nequit eos diſpenſare a pœnis incurſis ob homicidium voluntarium, niſi ejus Ordo gaudeat in recto hujuſmodi privilegio 862. & ſeq. Prælatus Epiſcopo inferior poteſt cognoſcere cauſas abſentiæ beneficiatorum 935. Vide Locus exemptus. Prælatus Regularis quoad cognitionem matrimonialium cauſarum, vide Matrimoniales cauſæ. Quoad Pontificalium uſum, vide Pontificalia. Quoad caſuum reſervationem, vide Caſuum reſervatio. ☞ Prælatus vero nullius venit nomine Ordinarii quoad diſpenſationem denunciationum matrimonialium 990. Prælatus regularis an teneatur ad profeſſionem fidei 1001.

Præſcriptio XXX. annorum olim valebat contra privilegia Eccleſiarum, nunc requiritur ſpatium XL. 188. & ſeq. & 715. Præſcriptio bonorum Eccleſiæ XXX. annorum ſufficit contra quemcumque privatum, non autem contra Eccleſiam 188. Contra jura vero Eccleſiæ Romanæ requiritur centenaria 190. An detur favore Abbatum contra jura epiſcopalia 192. Præſcriptio juris mittendi a Prælato Epiſcopo inferiore ſuos ſubditos ad quemcumque Epiſcopum pro Ordinibus ſuſcipiendis non admittitur 192. ☞ Et ſtatuiter modus, & caſus, quo hodie mitti poſſint 951. 952.

Præſtimonium ad Ordines ſuſcipiendos poteſt eſſe titulus 874.

Presbyterium laici ingredientis pœna, ☞ & quando incurratur 214.

Primam Tonſuram ante debitam ætatem conferentis, & recipientis pœnæ 966. 967.

Primicerius, ſive Cantor, hodie amplius non ſubeſt Archidiacono 92. Primicerius, qui hodie eſt ſcholaſticus, debet eſſe ſaltem licentiatus in Theologia, & docere quæ Epiſcopo videbuntur, vel per ſe, vel per alium 92.

Principum nomine qui veniant 445.

Privatio beneficii reſidentiam requirentis quando fieri debeat ob contumaciam abſentium 241. In quibus caſibus ipſo facto incurratur 555, & 862. Privatio fructus, & beneficii poſſeſſi a beneficiatis, & Parochis quomodo facienda 227. 1067. Privatio parochiæ ob non reſidentiam quomodo fieri debeat 936. Illius privatio, ac aliorum beneficiorum ob quæ crimina ipſo facto incurratur 555. 556.

Privatio privilegii clericalis, vide Privilegii clericalis privatio.

Privatio vocis in Capitulo, vide Vocis privatio.

Privilegia, & conceſſiones præjudicialia S. Apoſtolicæ, & immunitati eccleſiaſticæ caſſata ſunt 281. Privilegia Eccleſiarum præſcribi poſſunt non poſt XXX. annos, ut olim, ſed poſt XL. 715. Eorum renunciatio præſcribi poteſt poſt XXX, & quid requiratur ibid. Privilegia Ordinum Prædicatorum, & Minorum quæ revocata 326. Privilegia Regularium abrogata, quæ hodie, & contraria propoſitio proſcripta 730. ad 733. 1054. Privilegii Apoſtolici obſcurior interpretatio reſervata eſt S. Apoſtolicæ dumtaxat 972. ☞ Privilegii clericalis privatio hodie incurritur ab Ordinato in minoribus intra annum Sedis vacantis 962. 963. ☞ Privilegio clericali privati quando repeti poſſint ab Epiſcopo Tribunali laico 222. 223. Privilegio Canonis qui uti poſſint, & qui non, vide Canonis privilegio. Privilegio fori eo ipſo privatus eſt Clericus, dimiſſo habitu ſe enormitatibus immiſcens 646. 770. 939. Privilegium Altaris portatilis, vide Altaris portatilis. Privilegium Capituli Odoardus, vide Odoardus. Privilegium fori, vide Fori privilegium. Privilegium eugenianæ Conſtitutionis, vide Eugenianæ Conſtitutionis. Privilegium Oratorii privati, vide in Oratoriis privatis. Privilegium non reſidentium in Curia Romana 730. Privilegium ſuſcipiendi Ordines ſacros extra tempora quomodo intelligendum 965. Vide extra tempora.

Probatio impedimenti matrimonii, vide Impedimenti probatio.

Ad Proceſſiones quando teneantur Regulares accedere, & quibus pœnis compelli poſſint ab Epiſcopo 713. 1044. Qui exemantur ibid. Quæ dicantur publicæ ibid. An plures fieri poſſint eodem tempore ibid. Quando Regulares indigeant licentia Epiſcopi ad eas peragendas ibid. & ſeq. Proceſſiones in ſolemnitate Corporis Chriſti fieri poſſunt ab omni-

Digitized by Google

vide Viſitatio.

Procurator ſecularis pro cauſis forenſibus conſtituendus eſt Regularibus, licet hodie per ſe ipſos id munus præſtari poſſit 135. & ſeq. Procurator in cauſis contentioſis jurare debet in animam ſuam 154. Procuratoris munus favore laicorum Clericis interdictum 472.

☞ Profeſſio religioſa legitime emiſſa facit verum Religioſum, non habitus receptio 129. Cum habitus non faciat monachum 857. Neque tacita, neque expreſſa induci poteſt ante annum XVI. non expletum. ☞ Inducitur tamen tacita, ſi præceſſerit annus probationes cum ſuſceptione habitus per annum, computandum a XVI. completo uſque ad XVII. completum 39. 307. 338. 340. 351. Illius nullitatem ob metum factæ objiciens non auditur niſi intra quinquennium 136. Æquiparatur morti naturali 343. Facta non expleto anno integro novitiatus eſt nulla 340. & ſeq. Eſt tamen valida facta expleto anno, licet novitius a novitiatu exierit ob infirmitatem, & poſtea redierit 344. Eſt etiam valida facta a Convertitis, non expleto anno ibid. & 514. & ſeq. ac 1049. ☞ Facta a mulieribus novitiis Ordinis S.Dominici in articulo mortis non expleto anno quid operetur 1049. Vide Annus novitiatus. Item facta in locis non deſtinatis pro novitiatu 347. Diſſolvit matrimonium ratum 354. Quæ vota facta ante extinguat 356. & ſeq. ☞ Facta ab Alumnis de Propaganda fide ſine conſenſu Apoſtolico eſt nulla 357. Profeſſio non inducitur per ſolam habitus ſceptionem, ut olim 338. 340. Facta abſque animo profitendi, in foro fori eſt valida 338. Non eſt valida facta ante annum XVI. completum ☞ computandum de momento in momentum 335. 340. 351. ☞ Et quid in anno biſextili ibid. Emiſſa per vim quando ſit invalida 335. Facta ſine habitus ſuſceptione a degente in novitiatu an ſit invalida 351. Et quid de novitiis Societatis Jeſu ibid. Non dicitur valida per emiſſionem voti caſtitatis, nec per ſolam habitus ſuſceptionem 516. Ut valida ſit quæ hodie requirantur 514. Poſt integram probationem in qua ætate facienda & a Clericis, & a Converſis, & quando ſit nulla 1048. & ſeq. Ad eam emittendam cogentium pœnæ 335. & 1050. Illius nullitas hodie quomodo probanda 1051. Vide Nullitas profeſſionis.

Profeſſus poſt annum novitiatus facti in locis non deſtinatis pro novitiatu nequit ſine licentia S.Congregationis a Religione diſcedere, neque ejici 347. Et pœna diſcedendis, & ejicientis ibid.

Promiſſio beneficii adhuc non vacantis tam in genere,

ibid. Eorum privilegium 539.

Provincialia Concilia, vide Concilia provincialia.

Pſalmi Pœnitentiales, & Graduales an choro addicti recitare teneantur 436.

Pubertatis annus in mare eſt XIV. completus; in fœmina XII. pariter completus 498.

Publicæ honeſtatis impedimentum quando contrahatur 996.

Pueri notorii percuſſores Clerici ante pubertatem abſolvi poſſunt ab Epiſcopo etiam poſt pubertatem 779. Puerorum delicta non ſunt immunia a pœnis ſpiritualibus, ſi ſint doli capaces 692. Sed mitius quam in cæteris punienda ibid. An abſolvi poſſint ab Epiſcopo ob Clerici percuſſionem ibidem.

Puerperarum benedictio poſt partum, vide Benedictio puerperarum, & Purificatio.

Punitio ſubditorum quomodo facienda ab Epiſcopo & quando de conſilio Capituli 558.

Punitur quis in eo, in quo deliquit, & fruſtra auxilium legis invocat, qui committit in legem 464.

Purgatio canonica hodie obſolevit 229. 555. 561. 647. 656. 733. Purgatio vulgaris in quo ſita, & ſub quibus pœnis olim prohibita 661. Purgatio moræ, vide Moræ purgatio.

Purificatio poſt partum adhuc hodie viget, & quæ regula ſervanda a puerperis, & a quo benedicendæ ☞ nec ſunt cogendæ ad recipiendam benedictionem a Parocho 454.

Q

QUæſtores eleemoſynarum cum publicatione Indulgentiarum reprobantur 754. & 837. Non vero Quæſtores Regularium, & Piorum locorum ibid. Si monaſteria exiſtant intra diœceſim, illorum Quæſtores prohiberi nequeunt ab Epiſcopo, & prohibentes quam pœnam incurrant ibid. Neque Quæſtuantes per ſe ipſos intra diœceſim tenentur petere licentiam ab Ordinario 883. Neque tenentur ei oſtendere licentiam ſuorum Superiorum ibid. Tenentur autem Quæſtuantes extra loca, in quibus non eſt ſitum eorum monaſterium; imo tenentur ab eodem Ordinario conſenſum obtinere ibid. In quibus caſibus Ordinarius poſſit eis interdicere quæſtuationem ibid. Quæſtoribus Confraternitatum quando impediri nequeat quæſtuatio. Quæſtores Confraternitatis Confalonis de Urbe quæſtuare poſſunt in toto ſtatu eccleſiaſtico pro redemptione Chriſtianorum 883. Quæſtuatio pro ſubſidio terræ Sanctæ quibus indulta, & quo.

Digitized by Google

ejus ſolutione 1066. Ad quem ſpectet probare exemptionem ibid.
Queſnelli error. Vide Paſchalis Queſnelli. Ejus propoſitiones proſcriptæ 811.
Quotæ litis pactum cuique prohibitum 218.

R

Raptor quarumcumque mulierum excommunicationem incurrit, licet non rapuerit ad effectum contrahendi matrimonium 999.
Raptores, & depredatores excommunicandi, & non ſatisfacientes privantur eccleſiaſtica ſepultura 666.
Raptus puellæ olim non inducebat impedimentum dirimens matrim. quandiu in poteſtate raptoris fuerit ſi poſtea ipſa conſenſerit, ſecus hodie, & qua pœna puniendus 668. Raptus puellæ conſentientis invitis parentibus non eſt rigoroſe raptus, nec puniendus pœna raptus, nec ☞ inducit impedimentum dirimens ibid. ☞ Et conciliatur contraria ſententia D. Thomæ ibid. ☞ Non eſt raptus, ſi rapiatur mulier ad effectum explendæ libidinis, non ad contrahendum matrimonium ibidem & 669. ☞ Bona rapientis mulierem ad effectum contrahendi matrimonium quando tranſeant in dominium raptæ 669. An raptus mulieris etiam inhoneſtæ ad dictum finem ☞ puniendus ſit pœnis a Trid. inflictis, & refellitur opinio Farinacci ibid. Raptus quando inducat impedimentum Matrimonii 999. Non inducit, ſi rapta ſit conſentiens, & ſollicitans ad illum ibid.
Reconciliatio Eccleſiæ tam conſecratæ, quam ſimpliciter benedictæ quomodo, & qua aqua, & a quo facienda 426. & ſeq. Et quam cito fieri debet 427. Hac reconciliata, quando ſit reconciliatum cæmeterium 428. In ea non reconciliata celebrans an fiat irregularis, & quas pœnas incurrat 429. Per ſolam celebrationem Miſſæ an intelligatur reconciliata ibid. ☞ Reconcilianda eſt ob adulterium in eo commiſſum etiam ad dictum unius 666.
Rectores beneficiorum cum onere adiuvandi Parochum tenentur ad reſidentiam 94.
Recurſus a ſententia Epiſcopi 848.
Reductio Miſſarum, vide Miſſarum onera.
Regreſſus ad beneficia, vide Beneficiorum acceſſus.
Regula X. Indicis interdicit librorum impreſſionem, & venditionem ſine licentia Superiorum tam Romæ, quam extra, ſub quibus pœnis, ac quomodo concedenda 813.
Regulares exempti quando, & in quibus caſibus conveniri poſſint coram Ordinario 721. Iidem quoad tranſitum ad laxiorem Religionem, vide Tranſitus. Et quoad decimas, vide Decimæ. Iidem quoad Ordines recipiendos a quocumque Antiſtite 951. & ſeq. Iidem quoad eos recipiendos extra tempora, vide *Extra tempora*. Iidem quoad ſuos familiares circa Sacramentorum adminiſtrationem, vide Familiares Regularium. Quoad Proceſſiones, vide Proceſſiones. Quoad conventus non Eccleſiis ſacerdotes ad celebrationem Miſſæ ſine literis commendatitiis ſuorum reſpective Superiorum 904. Eorum Oratoria quoad Miſſæ celebrationem 905. 906. Iiſdem providetur contra XXX. exceſſus Epiſcoporum 710. 711. Eorumdem numerus recipiendorum, vide Numerus Regularium. Eorum Granciæ, vide Granciæ Regularium. Eorum privilegia, vide Privilegia. Quæ privilegia ſint hodie abrogata 731. ad 733. Iidem quoad præcedentiam, vide Præcedentia. Quoad dies feſtos ab Epiſcopo indictos, vide Dies feſti. Quoad cenſuras ab Epiſcopo promulgatas, vide Cenſuras. Quoad delinquentes extra clauſtra, vide Regularis quoad delicta. Quoad delinquentes Religioſos Miſſionarios extra clauſtra, vide Delinquens Regularis. Quoad eorum cauſas forenſes, vide Procurator. Regulares cujuſcumque perſonæ obſequio, ſeu alteri cuicumque ſe ſubjicientes ſine licentia Superioris, & a conventibus recedentes, eoſque recipientes etiam prætextu recurrendi ad Superiores, qua pœna plectendi 1029. Romam venire tantum poſſunt cum licentia Generalis, ac etiam Provincialis, & Protectoris 1029. & ſeq. Miſſi ad Univerſitates ſtudiorum cauſa habitare debent in aliquo conventu ibid. Iidem quoad confeſſiones ſæcularium, vide Confeſſores ſæcularium; Quoad confeſſiones monialium, vide Confeſſarii monialium Regularibus ſubiectarum. Quoad Confeſſiones ſuorum confratrum non indigent approbatione Ordinarii, ſed Generalis, aut Provincialis 748. Iidem quoad acceſſum ad Moniales, & quoad allocutionem cum ipſis, vide Monialium monaſteria. Quoad prædicationem Verbi Dei, vide Prædicatio & Prædicatores. Quoad ludum vulgo *Lotto* 369. & ſeq. Vide Ludus. Quoad denunciationem hæreticorum 623. 624. ☞ Poſt denunciationem ab eis factam per quinquennium puniri nequibant pro eorum exceſſibus ab eorum Superioribus, niſi conſultis Inquiſitoribus, & quid hodie circa praxim 626. Vide Denunciatio Regularium. Suſpendi poſſunt ab Epiſcopo ab audiendis confeſſionibus ex informata conſcientia, licet a ſe cum nulla temporis limitatione approbati ob ſupervenientem cauſam confeſſionem concernentem 847. 848. Eorum Superiores quando poſſunt ſubditorum confeſſiones audire 840. ☞ Nec unquam uti poſſunt contra eos notitia in confeſſione habita 841. ☞ Itinerantes de licentia ſui Generalis, vel Provincialis confiteri poſſunt cuicumque confeſſario, approbato tamen ab Ordinario loci, ubi reperiuntur, non vero approbato tantum Sauperiore alterius Ordinis 976. 1075. & ſeq. Iidem quoad Indulgentiarum publicationem, vide Indulgentiam. Quoad Baptiſmum, vide Baptiſmum. Quoad Extremam Unctionem, vide Unctio extrema. Quoad Viaticum, vide Viaticum. Quoad Ordines recipiendos quando, & quomodo mittendi ad Epiſcopum non diœceſanum 192. 951. 952. Regulares proprietarii, vide Proprietarius. Regulares ad Epiſcopatum promoti, qui teneantur retinere habi-

tum

Digitized by Google

impunitos 1045. & ſeq. An delinquens cum ſcandalo populi in ſua Eccleſia dicatur delinquere extra clauſtra, ita ut puniri poſſit ab Epiſcopo ob negligentiam Superioris 1047. ☞ Carceri mancipatus ob delicta, ab Epiſcopo remittendus eſt ſtatim ad ſuum Superiorem una cum proceſſu, etiam ipſo non petente ibidem. Regularium translatio de uno ad alium Ordinem etiam laxiorem quomodo, & quando fieri poſſit 863. & ſeq. Et ad quos Ordines transferri nequeunt 864. Moniales exiſtentes ultra montes transferri poſſunt cum cauſa a majori Pænitentiario ad alium Ordinem 37. & 866. Regularium parochiæ circa quæ, & quomodo viſitari poſſint ab Epiſcopo 1039. & ſeq. Et quæ eximantur ibi. Vide Parochiæ Eccleſiis exemptis annexæ. Eorum monaſteria etiam ob collapſam diſciplinam hodie a ſolo Papa reduci poſſunt ad ſtatum Clericorum ſæcularium 379. Regularis nequit admitti ad Prælaturas, etiam Collegiatæ 41. Olim poterat eligi in Epiſcopum ſæcularis Eccleſiæ, & quid hodie 41. Ut promoveri poſſit ad Epiſcopatum hodie non requiritur licentia ſui Superioris, ut olim 41, & 37. Ad quem etiam nominari, & poſtulari poteſt 41. Qua doctrina præditus eſſe debeat, & a quibus cognoſcenda 920. ☞ Ad eum promotus, & etiam ad Cardinalatum nequit quidquam ſecum aſportare ipſi ad uſum in Religione conceſſum, exceptis ſcriptis, & indumentis 41. Tenetur deferre indumenta lanea ex colore ipſius Ordinis proprio, ſi non eſt ex Clericis, & Canonicis Regularibus 41. & 920. ☞ Et tenetur ad obſervationem ſuæ regulæ, quæ non impediat munus Epiſcopatus, aut Cardinalatus ibid. Dimiſſo Epiſcopatu, aut expleto munere extra clauſtra, tenetur ad ea redire ſub pœna ſuſpenſionis a Divinis ibid. Nequit teſtari de bonis etiam non intuitu Eccleſiæ acquiſitis 307. Et quidquid poſt conſecrationem aquirit, licet non intuitu Eccleſiæ, huic, non ſibi aquirit 716. An ipſius decedentis bona cedant Cameræ Apoſtolicæ ibid. Vide Epiſcopus Regularis. ☞ Si emiſerit votum de non procuranda, vel acceptanda dignitate extra ſuum Ordinem, diſpenſari debet a Papa, & non a proprio Superiore, quo obſtrictus remanet, licet translatus fuerit ad alium Ordinem, in quo tale votum non emittitur 37, & 866. ☞ *Eſt autem notandum, quod ibi ſermo eſt de voto, non de promiſſione quæ fieri ſolet in aliquo Ordine.*

Relationes cauſarum olim a judicibus faciendæ. Vide Judicum relationes.

Religio nova hodie inſtitui nequit ſine approbatione Sedis Apoſtolicæ 379. Ejuſque inſtitutio, & ha-

Idem Expulſus. Vide Ejectus.

Reliquiæ Sanctorum quomodo cuſtodiendæ, a quo approbandæ, & publico cultui exponendæ 448. Reliquias e catacumbis extrahentium pœna 449. Reliquiarum ☞ Servorum Dei in extractione corporum eorumdem detractio prohibita eſt ſub pœna ſuſpenſionis, interdicti, & excommunicationis Papæ reſervata 449. Non aſſervandæ intra monaſterium Monialium, ſed in earum Eccleſiis, neque in domibus laicorum, ibid. Eas laici reverenter tangentes non peccant, ibid. Nequeunt deferri in proceſſionibus a Minoriſtis, ibidem. Eas furto abripientium, ac vendentium, & cauſa quæſtus exponentium pœnæ, ibid. Redimi tamen poſſunt pretio de manibus infidelium, & hæreticorum, ibid. Exponendæ ſunt in conſecratione Eccleſiæ, & an etiam in conſecratione Altaris, ſive petræ 417. Inſignes non retinendæ penes laicos, nec in privatis ædibus 421.

Renunciatio privilegiorum. Vide Privilegiorum renunciatio.

Renunciatio beneficiorum ante ſecutam profeſſionem regularem eſt nulla 46. 1050. Valida eſt facta intra duos menſes proximos profeſſioni cum licentia Ordinarii, effectum tamen habitura poſt ſecutam profeſſionem 46. Quæ licentia nequit præſumi, etiam cum obſervantia XXX. annorum ibid. Nequit admitti ab Epiſcopo ſine cauſis expreſſis a S. Pio V, nec ſi eſſent conferenda per concurſum 46. Vide Reſignatio beneficiorum.

Renunciatio bonorum facta a Novitio quando ſit valida, & quæ conditiones requirantur ad ejus validitatem 46. & 1049. Quæ donationes, & largitiones interdictæ, ibid. & 1050. Et quid de renunciatione in Ordine Societ. Jeſu, ibid.

Reorum confeſſio ſpontanea quando eis non ſuffragetur 165. 167. Reo non probante, actorem eſſe excommunicatum, hic audiendus eſt 187. Reos mortis damnans Judex eccleſiaſticus, quando non ſit irregularis 477. ☞ Eos accuſans Clericus quando non ſit irregularis 657. 658. Reorum ad Eccleſiam confugitorum extractio. Vid. Extractio.

Reparatio fabricæ Cathedralis ſpectat ad Epiſcopum 1017.

Repudium uxoris propter adulterium reprobatum eſt a Chriſto 543.

Rerum deperditarum, vel furto ſublatarum revelatio. Vide Monitorium.

☞ Reſcriptum obtentum ab una Congregatione, prius denegatum ab altera, eſt nullum, & pœna illud ſic obtinentis 137.

Reſervata, vel affecta beneficia Sedi Apoſtolicæ, quæ

Digitized by Google

926. Reſidentia Rectoris beneficiorum cum onere adjuvandi Parochum. Vide Rectores beneficiorum. Reſidentiæ lege obſtrictus, etiam Cardinalis, quomodo, & quando privandus beneficii fructibus, ac ipſo beneficio 237. & ſeq. & 240. Per quod tempus quotannis abeſſe poſſit 237. & 240. Reſidentiam non faciens Canonicus quomodo privari poſſit fructibus Canonicatus 198. Eam non faciens Parochus quomodo privari poſſit parochia 260. Ad eam Parochus ſemper tenetur, etiamſi ei datus ſit Coadjutor ob imperitiam 879. Reſidentiam non faciens Epiſcopus, quas pœnas incurrat 928. ad tot 931. Intra quod tempus poſt ejus promotionem teneatur ſe conferre ad reſidentiam, & ſub qua pœna 929. Ex quibus cauſis excuſetur a reſidentia 929. & ſeq. Et a quibus cognoſci debeant, ibidem. Abeſſe poteſt per tres menſes, & quomodo hoc indultum intelligendum 929. An teneatur in foro conſcientiæ reſtituere integros fructus pro rata abſentiæ 931. An bona ipſius non reſidentis ſubjiciantur ſpolio Cameræ Apoſtolicæ 928.

Reſidentium in Curia Romana privilegium 730.

Reſignatio beneficiorum fieri debet cum publicatione, nec recipitur a Dataria conſenſus cum data anteriori, nec conceditur prorogatio ad dictam publicationem, etiam pro prima vice 47. Non acceptata a reſignatario, reſignans non amitti titulum, neque poſſeſſionem, ibid. Eſt nulla cum pacto caſſationis penſionis reſervatæ, ibid. Ac cum pacto omnium caſſationum penſionum obtentarum per anticipatas ſolutiones ibid. Et pœna ita reſignantis, & reſignatarii, ibid. Et pecunia ſoluta pro dicta caſſatione applicanda eſt locis piis, vel pauperibus 48. Beneficia reſignata in manibus Epiſcopi nequeunt conferri conſanguineis, vel familiaribus reſignantis, vel ipſius Epiſcopi, vel illi, pro quo facta eſt commutatio per preces, & alia ſigna, ut eſſet ſucceſſor reſignantis ibid. Reſignatio præbendarum, & dignitatum, & beneficiorum quando permiſſa 252. Quando juſto, vel injuſto metu extorta ſit reſcindibilis ibid. Beneficii reſignatio ad cujus titulum quis eſt ordinatus, quomodo fieri debeat 874. Reſignationem beneficiorum vi extorquentis pœna 743.

Reſtauratio Eccleſiæ, ſive parochialis, ſive non, cujus expenſis facienda 456. 459. Item reſtauratio parochialium Eccleſiarum liberæ collationis ex quibus fructibus fieri debeat 880. Et his deficientibus, qui teneantur contribuere ibid. Si adhibitis omnibus juris remediis reſtauratio fieri nequeat, redigendæ ſunt ad uſum profanum non ſordidum, & titulus transferendus eſt ad Eccleſiam Matricem, aut proximam 881. Quando compellendi ſint ad novam reſtaurationem Parochiani, ibid.

S

SAcerdos celebrans ſine dimiſſoriis, & ſine licentia Epiſcopi loci nullam pœnam incurrit 87. Sacerdotis concubinarii Miſſam quando licet audire 229. & ſeq. Sacerdotis matrimonium contrahentis pœnæ 231. & ſeq. Sacerdos latinus prohibetur celebrare ſuper Græcorum altaria, ſi carent petra conſecrata 444. & ſeq. Et quando uti poſſit in Miſſæ celebratione Antimenſiis in Eccleſiis Ruthenorum 894. Sacerdos peregrinus ignotus nequit admitti ad celebrationem Miſſæ ſine dimiſſoriis, etiam in Eccleſiis Regularium 87. & 904. Vide Peregrinus Sacerdos ignotus. Sacerdos tenetur ſub mortali ſaltem quater in anno Miſſam celebrare, & ad eam celebrandam cogi poteſt ab Epiſcopo ſub pœna ſuſpenſionis 958. ☞ Et contraria opinio juſſu S. Pii V. deleta eſt ex libris Card. Caietani ibid. Olim tenebatur emittere confeſſionem coram Archipresbytero, ſecus hodie 92. ☞ Item non celebrans tempore paſchali, tenetur ad Communionem paſchalem recipiendam in propria parochia 749. Sacerdos ſimplex hodie nequit abſolvere extra articulum, vel periculum mortis, & nec a venialibus, aut mortalibus alias confeſſis 843. & 891. ☞ Sacerdoti diſcedenti a diœceſi non ſunt denegandæ ab Epiſcopo literæ commendatitiæ ſine juſta cauſa 87. Cæcutienti ſolet concedi facultas a Congr. Concilii celebrandi Miſſam votivam, & pro defunctis 84.

Ad Sacerdotium promovendus, quali ſcientia præditus eſſe debeat 967., & ſeq.

Sacramenta quæ, & quando miniſtrari poſſint a Sacerdotibus in hoſpitali deputatis, ejuſque familiaribus 385. Vide Hoſpitalia. Nequeunt adminiſtrari cum opinione probabili 977. Eorum ſimulatio. Vide Simulatio. Sacramenta Baptiſmi, & Pœnitentiæ adminiſtrari debent a Parocho, etiam tempore peſtis, & cum periculo vitæ 926. An adminiſtranda per ſeipſum, aut per alios ibid. An tunc confeſſio peccatorum dimidiari poſſit ibid. Item tunc adminiſtranda ſunt Sacramenta Viatici, & Extremæ Unctionis, & quomodo utraque ibid.

Sacrificium Miſſæ peragendum eſt ſub ſpecie panis, & vini, & non ſub ſpecie panis tantum, etiam ex diſpenſatione, ☞ ut falſo diſpenſatum fuiſſe cum Sacerdotibus Norvergiis refert Volterranus ab Innocentio IV, & VIII. 440. Plus de vino, quam de aqua eſt adhibendum ibid. Et quid ſi aliquando plus de aqua immiſſum eſſet, & vinum ſit potens ibid. Panis in Eccleſia latina debet eſſe azimus etiam a celebrantibus, & degentibus inter Græcos in Oriente ſub pœna ſuſpenſionis a divinis 441. Sacrificio Miſſæ utentium ad ſortilegia pœnæ 691. Vide Miſſæ Sacrificium.

ctorum reliquiæ. Vide Reliquiæ. Eorum cryptas. Vide Cryptas,
Pro Sancto neminem publice venerari licet abſque approbatione Sedis Apoſtolicæ 448.
Sanguinis judicium, & vindicta ſub qua pæna Clericis interdicta 473. & 477. Vide Vindicta ſanguinis.
Satisfacio pro peccatis confeſſis. Vide Pænitentia.
Satyras edentes, retinentes, & publicantes, Vide Libelli famoſi.
Schiſmatici Epiſcopi rite ordinati valide conferunt Ordines 645. Ab ipſis ordinati olim erant ſuſpendendi, hodie ipſo facto ſupenſi ſunt ab executione Ordinum, a ſolo Papa diſpenſandi ibid. A S. Pænitentiaria remitti ſolent ad Sac. Inquiſitionem pro diſpenſatione ob præſumptionem, quod ſint infecti erroribus eorumdem 646. Vid. Ordinati a Schiſmaticis. Schiſmatici puri, ideſt nulli adhærentes hæreſi, olim quæſtio erat, an eſſent ipſo facto excommunicati, hodie ſunt ipſo facto ex Cap. I. Bullæ Cænæ 646. Eorum fautores incurrunt excommunicationem non reſervatam ibid. Appellantes a decretis, & ſententiis Papæ, eorumque fautores ad futurum Concilium, & uſurpantes nomen Papæ, incurrunt excommunicationem eidem reſervatam ibid. Eorum pænæ ibid. Cum iiſdem communicatio in divinis an licita. Vide Communicatio catholicorum.
☞ Scholarum Piarum Religioſi deputati ad curam Valetudinarii pauperum Sacerdotum de Urbe non ſubſunt parochiæ quoad Sacramentorum adminiſtrationem tam pro ſe, quam pro presbyteris, ac familiaribus ibidem decedentibus 457. ☞ Et videnda eſt concordia inter dictos Religioſos, & parochum confirmata a Congr. Concilii poſt editionem præſentis Operis, quæ aſſervatur in Archivio dicti Valetudinarii. Earum magiſtri adſtringuntur ſpeciali voto ad inſtituendam juventutem cujuſcumque ordinis, & conditionis pietate, ☞ & *quibuſvis liberalibus diſciplinis, latinis, & græcis, & ſcientiis, etiam majoribus* 599. & 1028. & ſeq. ☞ Earum domus, & Collegia erigi poſſunt ſine conſenſu præexiſtentium Regularium, etiam non ſervata diſtantia 1028, & ſeq.
Scientia ad Presbyteratum promovendi qualis debeat eſſe 967. & ſeq.
Scriptura confecta ab Epiſcopo, vel Capitulo quomodo habeat vim inſtrumenti 171.
Scripturæ Sacræ lectio, ſi commode fieri poteſt, facienda eſt in quocumque monaſterio Monachorum 598. Eam interpretantes contra ſenſum S. Eccleſiæ, & unanimem conſenſum Patrum publicari, & puniri debent ab Ordinariis 809. co 507.
Secretum S. Officii revelantes, & procurantes, ut illud reveletur, incurrunt ipſo facto excommunicationem Papæ reſervatam 628.
Secundæ nuptiæ. Vid. Nuptiæ ſecundæ.
Sede epiſcopali vacante, beneficia vacantia olim reſervata erant futuro Epiſcopo, ſecus hodie 277. & 278. ☞ In quibus caſibus conferri poſſunt a Capitulo ibid. Ea vacante, Epiſcopi electio hodie privative ſpectat ad Papam, exceptis aliquibus Capitulis 709. & alibi pluries. Item ea vacante, deputandus eſt a Capitulo Œconomus pro adminiſtratione proventuum Eccleſiæ 1018. Intra octo dies poſt mortem Epiſcopi eligendus eſt Vicarius capitularis cum illimitata juriſdictione, & quibus qualitatibus hic debeat eſſe præditus ibid. Quæ jura huic competant, & quid circa ipſum facere nequeat Capitulum ibid. Dimiſſorias pro Ordinibus recipiendis intra annum non arctatis concedentis, & impetrantis pæna 961., & ſeq. Quibus intra annum concedi poſſint 962. Vid. Capitulum, Sede vacante, & Vicarius capitularis. ☞ Ea durante, ordinatus in Minoribus non privatur privilegio clericali 962., & ſeq.
Sede papali vacante, a quo conferenda parochia tam ante vacata, quam vacans, ea durante 263.
Sedes principalis ſuperiorum Regularium. Vide Superiorum Regularium.
Segetes quando colligi poſſint diebus feſtis 156.
Seminariorum erectio facienda, & quomodo 980., & ſeq. Et quid competat ejus Deputatis 983. & ſeq. Quomodo providendum ejus indigentiæ, & quomodo, & a quibus proventus adminiſtrandi 984. A quibus taxa pro ejus manutentione contribuenda ibid. & ſeq. & 987. Quæ eis beneficia uniri poſſint 985. & ſeq.
Seminariſtarum qualitates, & exercitium 982. & ſeq. ☞ Admitti nequeunt in Seminarium illegitimi, licet legitimati ad beneficia eccleſiaſtica ibid. Cantus ab illis ediſcendus ibid.
Senatoris electio hodie privative eſt penes Papam 36.
Sententia abſolutoria in favorem hæreticorum non tranſit in rem judicatam 626.
☞ Sententia excommunicationis, interdicti, & ſuſpenſionis quando ſit latæ, & quando ferendæ ſententiæ 434.
Sententia injuſta Delegati Papæ an demandanda ſit executioni a Judice ordinario 98. 1073. ☞ Et vindicatur injuria impicta S. Gregorio Magno id præcipienti cum dilucidatione illius Decretalis relata in cap. V. *Filius de teſtamen.* 1073.
Sententia ſanguinis quibus Clericis permiſſa 477.
☞ Sententię privationis vocis in capitulis pro electione

Digitized by Google

317. Ejus electio facta a Religioſo extra clauſtra decedente, etiam ejecto, valet 324. Ubi ſepeliendus, ea non electa, & cujus expenſis ibid. Ejus cadaver, ſi commode transferri poſſit ad ſuum monaſterium ☞ transferendum eſt privatim, inconſulto parocho, ſecus ſi publice ibid. Ad ſepulturam parochialem, vel majorum deferendum eſt cadaver deceſſi ruri recreationis, vel negotii agendi cauſa, & alibi non electa 324. Vid. Cadavera defunctorum. Eligi poteſt in quacumque Eccleſia jus ſepeliendi habente, etiam relicto ſepulchro majorum 318. Uxor, ea non electa, ſepelienda eſt in ſepultura mariti, non vero e contra 319. ☞ Et ſi plures habuit maritos, ſepelienda eſt in ſepultura ultimi, ſi alibi non elegerit ibid. Pater eam eligere poteſt pro filiis minoribus, ubi eſt conſuetudo 319. Item pro impubere proxime morituro, non vero poſt mortem 320. Sicut & mater, ſi vigeat conſuetudo præſcripta ſpatio XL. annorum ibid. Sepultura infantium apud nutrices morientium. Vid. Infantes. Sepultura Educandarum. Vid. Educandæ. Sepultura famularum morientium in monaſterio monialium. Vid. Famulæ. Sepulturam ſibi eligere poteſt filius familias, etiam degens ſub patria poteſtate 319. Sepultura in Eccleſia aliena poteſt ſibi Epiſcopus eligere 305. Sepultura in Eccleſia a quo tempore dari cœperit laicis ibid. ☞ Sepulturæ privatio ob non impletum præceptum Communionis paſchalis quando, & quomodo executioni mandanda a parocho 751. Et ea privatus Religioſus proprietarius ibid. Sepulturæ dantis alienum parochianum, vel proprium ac alibi *ab eo electa, pœna* 319. Sepultura eccleſiaſtica danda eſt excommunicato etiam vitando, ſi dederit non incerta ſigna pœnitentiæ 321. ☞ Et abſolvendus eſt etiam poſt mortem, & in quem finem, & quomodo ibid. Et an abſolvendus ſit etiam non vitandus ibid. Quando deneganda publico uſurario 321. Deneganda eſt decedenti ex vulnere recepto in duello, etiam pœnitenti 322. Sepulturam dantis nominatim interdictis, & uſurariis manifeſtis, vel tempore interdicti pœna 322. Sepulturæ effodiendæ locus citra ſimoniam vendi nequit, locus vero honorabilior vendi poteſt 322. Sicut & Capella pro conſtruenda ſepultura, etiam ſine beneplacito Apoſtolico ibid. Ad ſepulturam eligendam in propriis Eccleſiis inducentes Clerici ſæculares, & regulares, & ad eam electam voto, juramento, vel pacto non immutandam quas pœnas incurrant 323. 744. ☞ Sæculares ad idem inducentes Romæ incurrunt excommunicationem reſervatam Urbis Vicario 323. Sepulturæ antiquæ nomine intelligenda eſt illa 519. 529.

Servorum Fratrum B. Mariæ exemptiones 785.

Sigillum ſacramentale frangentis pœna quæ olim, & quæ hodie 751. Hæc fractio eſt contra legem naturalem, divinam, & eccleſiaſticam ibidem. ☞ Ejus cognitio quando ſpectat ad S. Officium, afferuntur propoſitiones proſcriptæ ibid.

Simonia eſt exigere paſtus ab Ordinatis, & contraria conſuetudo reprobatur 561. ☞ Quilibet catholicus, licet a civilibus legibus prohibitus, admittitur ad teſtificandum, & a faciendam accuſationem ſimoniæ 562. In quo caſu admittendus eſt Judæus, & hæreticus ibid. ☞ Olim ſimoniacos quoſcumque non revelans, non poterat abſolvi, donec revelaſſet, hodie ſecus ibid., & 590. Simoniacus Sacerdos etiam poſt pœnitentiam non poteſt celebrare ibid. Et olim licet tantum accuſatus, & inquiſitus fuiſſet, nemo poterat ipſius Miſſam audire, ſecus hodie 562. Simonia eſt quidquam exigere pro ingreſſu in Religionem, pro ſepultura, & adminiſtratione Sacramentorum, & qui caſus excipiantur 563. Item pro inſtitutione, inſtallatione, & miſſione in poſſeſſionem beneficii, & quæ pœnæ ibid. & ſeq. ac 581. Diffamato de ſimonia olim indicenda erat purgatio canonica, ſecus hodie 566., & 567. Ordinatus convinctus de ſimonia, ſive occulta, ſive manifeſta, eſt ſuſpenſus ab Ordine per decennium, ſine ſpe diſpenſationis ibid. Simoniacus in beneficio hodie ipſo facto privatus eſt illo ante ſententiam declaratoriam, nec facit fructus ſuos, & tenetur illud dimittere 567. Et cui, & quomodo fructus reſtituendi 574. Pœnæ rei ſimoniæ confidentialis ibid. & ſeq. ac 585. Privatur nedum beneficio per confidentiam obtento, ſed etiam aliis 556. Aſſignatur regula ad cognoſcendum in quo caſu confidentia committatur 569. & ſeq. ac 585. Item regula procedendi a Judice in cauſis ſimoniæ motis in Curia Romana 572. Pœnæ procurantis beneficium pro alio cum ſpe aliquod commodum conſequendi 573. Pœnæ ſimoniace Ordinantis, & Ordinati, etiam in Minoribus, ac beneficia, & dignitates obtinentium 590. ☞ An ſimonia ſit omittere pro pretio actum aliquem ſpiritualem, quem quis præſtare tenetur 574. & ſeq. ☞ Cui, & quando reſtituendum eſt ſimoniacæ acceptum 574. In ſimonia non datur parvitas materiæ 575. Permittuntur eſculenta, & poculenta, & qualia 576. Olim receptus in Religionem ſimoniace, & profeſſus in uno monaſterio, transferendus erat in aliud, & huic reſtituendum erat receptum a Superiore prioris monaſterii 576. Pœnæ pecuniam exigentium pro abſolutione a cenſuris 578. ☞ Simoniace proviſus de beneficio, ipſo ignorante,

 rante,

Digitized by Google

fuerit complex 578. Et an ſit ipſo jure ſuſpenſus ibid. Si autem ſimoniace ordinatus fuerit ſcienter, diſpenſari nequit ibid. Etiam occultus in vim Cap. VI. Seſſ. 24. Tridentini, neque ſuper inhabilitate occulta ad beneficia 590. Pæna Epiſcopi non corrigentis ſubditos ſimoniacos in adminiſtratione Sacramentorum 590. 871. Vid. Ordines ſimoniace.

Simulatio in foro fori non infringit ſimulate factum 338.

Simulatio Sacramentorum ſemper prohibita, & aſſertur propoſitio proſcripta 433.

Sixti V. Conſtitutio *Sanctum, & ſalutare* quoad Ordines conferendos, & ſuſcipiendos redacta eſt ad terminos juris communis a Clemen. VIII. exceptis pænis quoad ſimoniace ordinatos 938.

Societatis Jeſu Religioſi quoad vota ſimplicia 361. Promoveri poſſunt ad Ordines ſacros licet dicta vota tantum emiſerint 871.

Societatis contractus cum aſſecuratione capitalis, & certa reſponſione an licitus 676. Vide Contractus trium Contractuum.

Sodomiæ reus tam laicus, quam Clericus quas pænas incurrat 708. Si eſt publicus, & notorius eſt irregularis, ſi eſt occultus, Clericus non eſt ipſo jure ſuſpenſus, unde celebrans, non ſit irregularis ibid. Et ut privetur privilegiis clericalibus requiritur declaratio judicis 709. An incurrat pænam, eam committens per unicum actum ibid.

☞ Solemnitas voti orta eſt ex *Sola inſtitutione Eccleſiæ* 361.

Solicitationis crimen in confeſſione contra ſextum præceptum, & pæna ſpectat ad S. Officium, & afferuntur Conſtitutiones pontificiæ de ea tractantes, ac explicantur clauſulæ in eis expreſſæ, & decreta decernentia, in quibus caſibus, & facti ſpeciebus facienda ſit, vel non denunciatio, & pœna eam non facientis 630, ad tot. 644. ☞ Eam faciens tempore elapſo ab Inquiſitoribus præſcripto quando abſolvi poſſit a ſimplici confeſſario 627. Inſtructiones circa denunciationes faciendas, ac recipiendas in ſolicitationis materia 642. & ſeq. ☞ De Solicitatione Confeſſarium falſo accuſans. Vide Calumniator.

Solidi nomine hodie venit unum ſcutum aurum 603.

Solutiones anticipatæ fructuum bonorum eccleſiaſticorum annullantur 1063.

Soror Eccleſia, quæ dicatur 77.

Sorores Moniales. Vide Moniales ſupranumerariæ.

Sortilegium, & maleficium committentis pœnæ 535. 687. 691. Pœnæ ſacerdotis Miſſæ ſacrificio ad illud utentis ibid.

Speculatores Conſtitutio Innocentii XII. vide Innocentii XII.

ſi mulier, vel vir ſine rationabili cauſa, illa eſt monenda tantum ad contrahendum matrimonium, hic autem compellendus eſt per cenſuras, non tamen ita facile, cum hoc remedio deterior exitus eſſet oriturus: nec privandus eſſet communione fidelium, ſi obdurato animo perſiſteret in reſiliendo, nec ſuſpectus eſſet de hæreſi, ſi in cenſura per annum inſordeſceret; ſuſpectus tamen eſſet, ſi jam excommenicatus renueret ſeductæ mulieri, aut dare dotem, aut damnum compenſare 485. Sponſalia de futuro olim tranſibant in matrimonium per copulam præſumpte habitam affectu maritali hodie ſecus ex Tridentino, ubi receptum eſt 489. Sponſalia jurata non impediunt ingreſſum in Religionem ad effectum profitendi 490. Sponſalia valide inita non irritantur per ſecunda 498. Sponſalia a Patre promiſſa abſque conſenſu filii non tenetur filius implere, niſi ob aliquam maximi momenti circumſtantiam, ſed tantum de honeſtate 498. 499. Contracta inter ſeptennem, & nondum ſeptennem, regulariter ſunt invalida, ſecus, ſi in iis adſit uſus rationis 501. Contracta a ſeptennio majori, vel ab ejus parentibus cum nondum ſeptenni, niſi verbo, vel facto poſt ſeptennium ratificaverit, vel malitia non ſuppleverit ætatem, tractu temporis non convaleſcunt, nec inde oritur impedimentum publicæ honeſtatis 501. Contracta vero a parentibus pro filiis, ſi hi expreſſe conſenſerint, vel ſi præſentes fuerint non contradixerint, vel ratificaverint, ad ea obligantur, & inde publicæ honeſtatis juſtitia oritur 501. In dubio, an ſponſalia facta ſint, ob affirmationem unius, & negationem alterius, ad affirmantem ſpectat probatio 502.

Sponſi habitatio in domo ſponſæ ante contractum matrimonium nequit prohiberi ſub pæna ſtupri, ſed arbitraria 663. Sponſos benedicentis ſine licentia Parochi pœna, & a quo poſſit abſolvi 719. 994.

Spurii, ac nati ex damnato concubitu alendi ſunt a parentibus ☞ non obſtante lege civili prohibente, cui derogavit Cæleſtinus III. licet prohibeantur iidem parentes quidquam eis in teſtamento relinquere 517. & ſeq.

Stabilia poſſidentium Ordinum Mendicantium exemptiones 785.

Stabilitatis votum Presbyterorum Congr. Miſſionis a quo diſpenſari poſſit 367. & ſeq.

Status Eccleſiarum relatio una cum viſitatione liminum Apoſtolorum quando, & a quibus facienda 130. Hodie reddenda eſt Congregationi Concilii etiam ab Abbatibus nullius 1072.

Status liber contrahentium matrimonium quomodo probetur 491. Et ſeq. & 1000. ☞ Status Clerica-

rica.

Digitized by Google

declarationem Congregat. Concilii ibidem, & 722.

Studiorum cauſa hodie Parochus nequit abeſſe, etiam cum licentia Epiſcopi, ut olim, ☞ nec hæc concedi ſolet a Papa 35.

Stuprum committens quando teneatur virginem dotare, aut in uxorem ducere, & quid ſi dotare nequeat, & iſta nolit nubere 662. 663. & ſeq. ☞ Et explicatur Decretalis *Si ſeduxerit* ibid. ☞ Quæ praxis Romæ circa pœnas ſtupratoris, & quæ actio competat ſtupratæ, ac ejus parentibus, & fratribus, aliiſque, in quorum cuſtodia erat, & quæ pœnæ contra hos 663. Sub pœna ſtupri nequit prohiberi cohabitatio ſponſi in domo ſponſæ ante contractum matrimonium, ſed ſub arbitraria ibid.

Subdiaconatus in Eccleſia univerſali cooptatus eſt inter ſacros ſæculo XI, 250. 693. & ſeq. Ad eum aſſumendus quando. & ubi votum caſtitatis explicite emittebat ibid. Vide Votum. Illum, invita uxore, ſuſcipientis pæna 362.

Subdiaconi matrimonium contrahentis pœnæ 231. & ſeq. Subdiaconus venator., vide Venatio.

Subditorum punitio, vide Punitio Subditorum.

Subditos alienos, & etiam Regulares ad Ordines promoventis qualis hodie pœna 967.

Subditus quoad Tonſuram, & Ordines recipiendos ex quotuplici capite dici poſſit 873. Subditus Epiſcopo quoad Ordines ſuſcipiendos eſſe poteſt ratione originis, & domicilii 948. & ſeq. Et quid ratione beneficii ibid. & 873. Et vide Originis locus. Subditus ſæcularis Abbatum primæ, ſecundæ, & tertiæ ſpeciei a quo Epiſcopo ordinandus 961. Vide Locus exemptus.

Subſidia dotalia, vide Dotes Confraternitatum.

Subſidium charitativum quando, & in qua quantitate, & quoties, & a quibus debeatur Epiſcopo 396. & ſeq. Subſidium Terræ Sanctæ. Vide Quæſtores Eleemoſynarum.

Subſtituti pro divinis celebrandis ab adſcriptis choro reprobantur 434. 1013.

Succeſſio ab inteſtato cui competat 315. & ſeq. ☞ Et maxime in bonis decedentium in hoſpitalibus 316. Succeſſio futura in coadjutoriis prohibita. & in quibus caſibus hodie permiſſa 1060.

Suffraganei Epiſcopi an hodie vocari, & accedere debeant ad Metropolitanum, excepta cauſa Synodi celebrandæ 406. Eorumdem diœceſis quando viſitari poſſit ab Archiepiſcopo 406.

Suffragiorum, ſeu votorum majoritas in electionibus pro electione in Capitulis, & Collegiis hodie attendenda eſt, non ſanior eligentium pars 183. *Suffragio in Capitulis Monialium quando privetur tertia ſoror, vide Moniales ſupranumerariæ. Suffragium, ſeu votum conſultivum tantum habent Canonici Cathedralium in Conciliis provincialibus* 182.

Superior Regularis, quoad auditionem confeſſionis ſuorum ſubditorum, vide Regulares Superiores. Ejuſdem pœna ære alieno gravatum ad habitum

circa Conceptionem B.V. Mariæ 450. Suſpenſio proveniens ex delicto occulto quando diſpenſari poſſit 1005, & ſeq. ☞ Suſpenſionis, & interdicti pœnam Epiſcopi, eiſque Superiores non incurrunt, niſi in quacumque Conſtitutione ſint nominati, & an idem dicendum de excommunicatione 780. Suſpenſionis ſententiam ferentis, non ſervata forma præſcripta, pœna 779. & ſeq.

Syndicus Regularibus conſtituendus pro cauſis forenſibus. vide Procurator.

Synodales Judices, vide Judices ſynodales.

Ad Synodum coerceri poſſunt ab Epiſcopo Abbates, ſæculares, etiam exempti; ac ad illam accedere tenetur Præpoſitus habens uſum Mitræ, & Abbates Capitulo generali non ſubjecti, ſecus ſubjecti, ac Abbates cum vera qualitate nullius 125 Ad eam accedere tenentur Canonici Cathedralium, nec ab ea repellendus eſt Canonicus Pœnitentiarius 282. Quotannis celebranda eſt, & qui ad eam teneantur accedere, & qui non, & ſub quibus pœnis cogi poſſint, licet ſint Regulares 125. 1002. ad 1004. ☞ Si ſint duæ Cathedrales unitæ, eſt alternatim in ambabus celebranda 559. Cauſæ ab ea excuſantes ibid. Cogenda poſt Concilium provinciale ad publicanda ejus decreta, & pœnæ eam tunc non cogentis ibid. Ad eam cogendam tenentur etiam Epiſcopi, & Archiepiſcopi Poloniæ, ac Lituaniæ 559, & 560. Pœnæ ad eam non accedentium ibid.

Ad Synodum provincialem accedere debent Epiſcopi ſuffraganei, & compelli poſſunt 406. 559. Quare hodie raro, vel nunquam celebretur 559.

T

T*Abellionis officium Clericis interdictum* 477.

Tabula Altaris tam fixa, quam portatilis, conſecrari debet oleo conſecrato ab Epiſcopo, & ex pontificio privilegio a non Epiſcopo 416. *Si dubia eſt conſecratio, conſecrari debet* 417. *Decet eſſe lapideam, & cujus amplitudinis ibid. Pœna conſecrantis Corpus Chriſti ſine tabula, ideſt ſine petra conſecrata ibid. Et quid de ſacerdotibus latini ritus in Ruſſia Polonica ibid. Vide Antimenſiæ. An neceſſario conſecranda ſit cum appoſitione Reliquiarum ibid. Petra conſecrationem amittit, quando enormiter eſt fracta,* ☞ *& quæ ſit fractio enormis* 417. 420, *& ſeq. Ex quibus aliis capitibus amittat conſecrationem* 420. *& ſeq. An Tabula fixa Altaris tranſlata ab uno ad alium locum amittat conſecrationem* 419. *Sub altari ſepeliri nequeunt cadavera, neque prope* 411. *Tabula, ſive Altare fixum polluitur, polluta Eccleſia* 421.

Talias, & collectas Eccleſiæ, & eccleſiaſticis imponentium, & eas ſolventium pœnæ 460, *& ſeq. Vide Onera eccleſiaſticis, & Immunitas realis.*

Taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum agitationes ſub qua pœna prohibitæ tam quoad agentes, quam

Digitized by Google

Miſſarum, vide Modicum tempus.

Terminus ad comparendum in judicio non debet eſſe nimis brevis 154. Et circa novum terminum concedendum, vide Dilatio.

Terræ ſanctæ recuperatio, vide Cruce ſignatorum. Terræ ſanctæ ſubſidium, vide Quæſtores eleemoſynarum.

Tertiariorum claſſes, qualitates, privilegia, exemptio, & ſubiectio juriſdictioni Epiſcopi; & affertur inſtructio Congregationis de Propaganda Fide 381. & ſeq.

Tertiariæ, ſeu Virgines Anglicanæ, vide Virgines Anglicanæ. Tertiariæ S. Dominici Civitatis Januæ ſubiectæ ſunt juriſdictioni Parochi 384.

Tertii Ordinis mulieres, vide Tertiariorum.

Teſtamentum favore ſpuriorum, & natorum ex damnato concubitu eſt nullum 518.

Teſtamentum Clerici de bonis intuitu Eccleſiæ acquiſitis eſt nullum 306. 308, & ſeq. ☞ An conſuetudo de his teſtandis excuſet a mortali, & an hæredes tuta conſcientia ea retinere poſſint 306. Teſtamenti executio ad quem Judicem ſpectet 308. Ejuſdem condendi privilegio qui gaudeant, & quando eo priventur 309, & ſeq. Ejus diſpoſitio ad pias cauſas alterius arbitrio commiſſa valet 310. Teſtamentum quando valeat 311, & ſeq. Item ad profanas cauſas quando valeat, & an ubique 310. Item ad pias cauſas ibid. & ſeq. Refertur praxis, & forma utrumque condendi ſine juris civilis ſolemnitatibus 310. ad totum 314. ☞ Decretales Alex. III. *Cum omnes*, & *Relatum de Teſtamentis* conciliantur 310, & ſeq. ☞ Teſtamentum animarum quod dicatur, & ubi vigeat 316. Teſtamentum filii familias de bonis caſtrenſibus, & ſemicaſtrenſibus pro ſuffragio animæ ſuæ valet abſque conſenſu Patris 319. Teſtamenti condendi privilegio qui beneficiati gaudeant, & qui excipiantur 309. & ſeq.

☞ Teſtes ſcienter matrimonio aſſiſtentes ſine præmiſſis denunciationibus puniendi ſunt, etiam pœna excommunicationis latæ ſententiæ 508. 989. Teſtes falſo deponentes de ſtatu libero contrahentis ſecundum matrimonium, conſtante primo, damnantur ad triremes per quinquennium, aut brevius pro qualitate delicti 509. 988. Teſtes pro celebratione matrimonii 548. 549. Teſtis hodie non requiritur, ut ſit jejunus, ut olim, niſi adſit conſuetudo contraria 169. Teſtis non poteſt eſſe Judæus contra Chriſtianos 170. Secus, ſi agatur de criminibus exceptis, de inſtrumentis, contractibus, aut teſtamentis ibid. & 171. Chriſtianus autem poteſt eſſe teſtis contra judæos 170.

Teſtimoniales litteræ Epiſcopi originis, aut domicilii pro Ordinibus ſuſcipiendis, quomodo exarandæ 956.

rum, exceptis diſtributionibus: ſi vero reſiditus his conſtet, tunc duas tantum partes, relicta tertia intereſſentibus 260. 600. Item ejuſdem facultatis, juris canonici, ac civilis Lectores ibid.

Theologus Cathedralium, & Collegiatarum, Vid. Theologalis Præbenda.

Theſaurarius, ſeu Cuſtos Eccleſiæ Cathedralis hodie non ſubeſt amplius Diacono, & circa ejus officium attendenda eſt Cathedralium conſuetudo 93.

Tori ſeparatio quoad impedimentum ex affinitate contractum 178.

Titularis Epiſcopus an teneatur viſitare limina Apoſtolorum 182. Idem Ordines, ac etiam primam Tonſuram conferens alieno ſubdito ſine literis dimiſſoriis ſui Ordinarii, quam pœnam tam ipſe, quam ordinatus incurrat 846. Nec poteſt familiarem ad Ordines promovere 957.

Tituli convalidatio ob non ſuſceptum munus epiſcopalis conſecrationis intra præfinitum tempus fieri nequit a majori Pœnitentiario 937.

Tituli honorarii abrogati ſunt 1009.

Tituli tantum patriarchalium ſedium hodie conferuntur a Papa 717.

Titulus Ordinandorum olim requirebatur etiam pro prima Tonſura 250. ☞ Romæ requiritur uſque ad valorem triginta ſcutatorum, & pro Sacris ſexaginta ibid. Titulo penſionis quando ordinandus ibid. & 875. Titulo deficiente, Ordines ſacros conferens Epiſcopus ad quid teneatur 250. Tituli ordinandorum qui, Vide Ordines Sacri. Eo carens Ordinatus. Vide Ordinatus ſine titulo. Ad titulum patrimonii quando quis promoveri poſſit ad Ordines ſacros 250. 258. 874. Quæ regula ſervanda eſt ab Epiſcopo, etiam quando promoveatur ad titulum Patrimonii cum indulto Apoſtolico 875. Ad titulum menſæ qui promoveri poſſint 872., & ſeq. Ad titulum Capellaniæ perpetuæ ordinari quis poteſt 874. Item ad titulum Præſtimonii ibid. Item ad titulum hoſpitalitatis, Commendæ, & Coadjutoriæ, & quoad hanc, quæ regula ſervanda ibid.

☞ Tonſura non eſt initiandus Novitius, nec Oblatus in monaſterio, ut olim fiebat 62., & 68. Nec eſt initiandus adultus ante receptum Confirmationis Sacramentum, & qui ignorat rudimenta fidei, ac legere, & ſcribere neſciat 62. ☞ Ea initiatus, non ſuſcepto Chriſmate, indiget nova proviſione pro beneficio etiam ſimplici retinendo, nec promoveri poteſt ad ſacros Ordines ſine diſpenſatione Apoſtolica 62. 938., ☞ Et corrigendi ſunt DD. aſſerentes, non confirmatum Tonſuram recipientem peccare tantum venialiter. Initiari tamen poteſt, ac etiam in Minoribus, ſi juraverit

Digitized by Google

bus conferri poſſit ab Abbatibus exemptis, & nullius diœceſis 959. Vide Abbates exempti. Tonſura collata ab Epiſcopo titulari. Vid. Titularis Epiſcopus, & Ordines Epiſcopi Italiæ. Ea non initiandus, qui Sacramentum Confirmationis non ſuſcepit, ac fidei rudimentis non inſtructus, & legere, & ſcribere neſciat 938. Ad Tonſuram recipiendam requiritur ætas ſeptem annorum licet a Trident. non ſtatuta, ☞ ut mendoſe legitur ab eodem ſtatutum fuiſſe in Conſtit. Sixti V. 938. Tonſura venit nomine Pontificalium 825. Hanc privatim conferens proprio ſubdito in aliena diœceſi, non incurrit ſuſpenſionem 826. Tonſura initiatus, etiamſ conjugatus, venit nomine Clerici 759, & ſeq. Eam ſimoniace tam recipiens, quam conferens quas pœnas incurrat 869.

Torneamenta ſub quibus olim pœnis prohibita 659.

Translatio Epiſcopi ex qua cauſa fieri poſſit, & hæc examinanda eſt a Congregatione deputata 44.

Translatio Regularium ab uno ad alium Ordinem Vid. Regulares.

Translatus Epiſcopus poteſt percipere fructus uſque ad illud temporis momentum, quo fuit ſolutus a vinculo primæ Eccleſiæ in Conſiſtorio 44. Non poteſt conferre beneficia vacantia poſt illud tempus, ſi translationi conſenſum præſtiterit ibid. Et reſpectu Epiſcoporum Regni Poloniæ ibidem.

☞ Tranſitus Regularis ab uno Ordine ad alium, etiam ſtrictiorem de ſtylo Curiæ fieri nequit ſine beneplacito Apoſtolico 353. 366, Ad laxiorem hodie prohibitus 340. 863. 1053. ☞ Tranſitus Monialium ad ſtrictiorem Ordinem an hodie admitti poſſit 345., & vid. Pænitentiarius Major.

Treguæ, ſeu induciæ canonicæ non amplius ſunt in uſu 131.

☞ Tribunal laicum quando conſignare debeat Epiſcopo Clericos privilegio clericali privatos 222, & ſeq.

Tributum olim *Angliæ* Regnum ſolvebat D. Petro, & Sedi Apoſtolicæ 399.

Tridentini Concilii in Cap. XIII. Seſſ. VII. de Reformatione, ☞ mendum, quod irrepſit in prima ejus editione an. 1564. corrigitur 831. Ejuſdem decreta recipienda, & fideliter obſervanda præcipitur, pro quorum obſervantia inſtituta eſt Congregatio Cardinalium 1071. Et pœnæ juramenta præſtantium eiſdem decretis obviantia ibid. & ſeq. Ea interpretari ſolum poteſt Congregatio Concilii erecta a Sixto V. quoad diſciplinam, & quoad fidei dogmata ſolus Papa 1072. ☞ Eiſdem decretis quoad morum reformationem, & eccleſiaſticam diſciplinam Papa derogare poteſt abſque expreſſa derogatione ejuſdem Concilii 1072. Pro reſponſis dandis ad poſtulata ejuſdem Concilii decreta reſpicientia adjecta eſt altera Congregatio a Bened. XIV. ibid. ☞ Ejuſdem Cap. IV. Seſſ. VI. de Reform. & Capitis VI. Seſſ. XXV. circa Capitulorum exemptorum correctionem conciliatio 1058., & ſeq. Ejuſdem

V

VAcantia beneficia in Curia Romana. Vide Beneficia vacantia. Eorum fructus applicantur Spolio Cameræ Apoſtol. 111. Vacantia beneficia per aſſumptionem ad Epiſcopatum 276.

Vagorum matrimonia ſine licentia Epiſcopi non contrahenda 1000. Et quę documenta neceſſaria ſint pro verificatione ſtatus liberi ibid.

☞ Valetudinarium Pauperum Sacerdotum de Urbe quoad Sacramentorum adminiſtrationem, & ſepulturam reſpectu inibi decedentium, & ejus familiarium 457.

Valor modicus rei qui 288. 289.

Vaſa Sacra a quo benedici poſſint 423. & ſeq.

Velum conſecrationis pro monialibus quid 333.

Venatio quotuplex 693. Quæ Clericis, & ſub qua pœna interdicta. ☞ An Subdiaconus prohibitæ venationi vacans puniendus ſit eadem pœna, qua Diaconus ibid. & ſeq.

Venatores Clerici. Vid. Venatio.

☞ Venditio fructuum beneficiorum, & monaſteriorum ad vitam, vel ad longum tempus prohibita eſt ſub pœna contra alienantes inflicta 287. 292. Venditionis contractus cum pacto redimendi quando licitus, & quando uſurarius 294. Vid. Venditores. ☞ Ad venditionem, vulgo *a Credenza*, ſeu conventa, & non ſoluta pecunia, ut ſit juſta quot conditiones requirantur ad excludendam uſuram 679.

Venditores hominum. Vid. Plagearii. Venditores menſuras, & pondera adulterantes, a quo hodie puniuntur 293.

Veniæ facilitas in delictis incentivum eſt delinquendi 221.

☞ *Veniens* Decretalis Innoc. III. relata in Cap. VII. *de eo, qui duxit in matrimonium* illuſtratur 1074.

Verba intelligenda ſunt cum effectu 237. ☞ Conſultiva, & hortatoria quando non excludant obligationem 360.

Verbi Dei prædicatio fieri debet ab Epiſcopis, ſi non fuerint impediti 815. Illud violantium pœnæ 814.

Veſtes Clericorum tam prima Tonſura initiatorum, quam in quibuſcunque Ordinibus conſtitutorum, ac beneficia quæcumque, & penſiones poſſidentium quales debeant eſſe ex Conſtitutione Sixti V, & quibus pœnis afficiendi ab eo præſcriptas non deferentes, quique a dictis pœnis eximantur 857. & ſeq. Dictis pœnis ligantur præſcriptas veſtes non deferentes, licet eorum beneficii proventus ſit minor ſexaginta aureis 859. ☞ Quoad delationem vero veſtis talaris præceptam a Sixto V. emollitus eſt rigor a Bened. XIII., & XIV. atque ex uſu, & praxi contraria 860. Obligatio hodie extenditur ad beneficiatos Eccleſiam ingreſſuros pro divinis officiis obeundis, & ad Sacerdotes celebraturos, ac quando injungitur in edictis Ordinario-

nario-

Digitized by Google

natim excommunicato vitando 766.

Vicariæ perpetuæ Urbis undecim a S. Pio V. conſtitutæ ſunt 830. ☞ Conſtituta eſt etiam ab eodem Vicaria perpetua in Eccleſia S. Mariæ in Aquiro ibid. Harum Vicarii approbandi ſunt ab Urbis Vicario, prævio examine per concurſum, ad nominationem tamen Capituli Baſilicarum, & Eccleſiarum, in quibus dictæ Vicariæ conſtitutæ ſunt ibid.

Vicarii tam perpetui, quam ad tempus Eccleſiis parochialibus, quibuſcumque locis unitis, deputandi ſunt ab Ordinariis cum congrua aſſignatione fructuum arbitrio Ordinariorum, ☞ non obſtante S. Pii V. Conſtitutione, & quanta 257. 828. 829. 830. Horum nominatio in parochialibus Regularium ad ipſos tantum Regulares ſpectat, & ſola approbatio ad Epiſcopum 828. Si vero non ſint perpetui, nominari poteſt unus ex ipſis Regularibus amovibilis ad nutum ſuorum Superiorum, dummodo amotio fiat abſque fraude, & non ex odio ibid. In congrua Vicariis perpetuis aſſignanda, quæ emolumenta computari debeant 830. ☞ Temporaneus dandus Parocho in ejus abſentia, deputari poteſt ab eo, ſed approbandus ab Ordinario 932. Vide Vicariæ perpetuæ Urbis. et Parochi Coadjutores. Vicarii foranei ſupplent hodie defectum teſtium ſynodalium, qui hodie non amplius deputantur 173.

Vicarios in ſpiritualibus nominandi facultas locari prohibita 591.

Vicarius capitularis eligi debet a Capitulo infra octiduum a morte Epiſcopi, alias devolvitur ad Metropolitanum, & debet eſſe unus tantum, cum juriſdictione illimitata, & privativa, non cumulativa cum Capitulo, neque removendus, & in caſu abſentiæ poteſt alium deputare loco ſui 127. 1018. Quibus intra annum concedere poſſit dimiſſorias 962. Incurrit pœnam interdicti eas concedens non arctatis ibid. Elapſo anno nequit illas concedere Ordinandis ad titulum patrimonii ibid. Eo elapſo, diſpenſare poteſt ſuper Interſtitiis, cum arctatis vero etiam intra annum 962. & 964. Ubi vero non eſt receptum Tridentinum, concedere poteſt dimiſſorias intra annum etiam non arctatis 963. Vide Sede vacante. Exequi nequit diſpenſationes Apoſtolicas commiſſas Epiſcopo, vel ejus Officialibus 921. Quomodo viſitare poſſit diœceſim, & quæ procuratio ei danda 1004.

Vicarius Urbis, vide Urbis Vicario.

☞ Vicarius generalis nequit diſpenſare denunciationes matrimoniales 990. Ei non competit facultas prohibendi aſcenſum ad Ordines, & interdicendi miniſterium ſuſceptorum ob occultum crimen, 848. Poteſt concedere facultatem contrahendi

[illegible]

Violatores Eccleſiarum privantur eccleſiaſtica ſepultura, ſi deceſſerint, ſatisfactione non præmiſſa, & debent nominatim denunciari ab Epiſcopo excommunicati, & olim accedere tenebantur perſonaliter ad S. Sedem pro abſolutione obtinenda, ſatisfactione præmiſſa 666. Hodie tamen non exigitur perſonalis acceſſus 667., & alibi pluries Qui veniat nomine violatoris ibid. Pœnæ auferentium lapides, aliaque ornamenta Eccleſiarum Urbis ibid.

Virgines Anglicanæ ſubjectæ ſunt juriſdictioni Ordinariorum 364.

Virginitas B. Mariæ Virginis fuit ſemper integra 2.

B. Virgo non comprehenditur in decreto Tridentini de peccato originali 815.

Virtutum theologalium actus. Vid. Actus Fidei.

Viſitatio Monialium tam Sedi Apoſtolicæ ſubjectarum, quam Epiſcopo quotannis facienda eſt ab eodem quoad ſpiritualia dumtaxat ☞ præfinito tamen numero perſonarum eccleſiaſticarum, quas ſecum habere debet, & dictum numerum excedentis, dictamque viſitationem impedientis pœna 374. & ſeq. Subjectarum vero Regularibus ab earum reſpective Superioribus ibid. Epiſcopo viſitanti Moniales nulla debetur procuratio, excepto caſu, quod in illarum Eccleſia adſit aliquod beneficium ibid. Viſitatio earumdem quando, & copulative cum Superiore regulari competat etiam Epiſcopo, & in quibus rebus 375. 377. & ſeq. Regimen earumdem in temporalibus in quibus competat Epiſcopo, afferuntur varia decreta 377. Quomodo facienda a ſolo Superiore regulari, & quibus perſonis comitato 376., & ſeq.

Viſitatio Regularium Epiſcopo ſubjectorum quando, quot, & quibus perſonis ſibi adjunctis fieri poſſit 375. 406. & ſeq. & 884. & ſeq. Qui conventus ei ſubſint. Vide Conventus.

Viſitatio monaſteriorum commendatorum, in quibus non viget regularis obſervantia, quotannis facienda 883. Et quando Epiſcopus ea viſitare nequeat 887.

Viſitatio diœceſis quo numero evictionum, & quarum rerum facienda 396. ☞ Fieri poteſt pluries intra annum ab Epiſcopo, ſed unam tantum procurationem recipere poteſt 401. 1004. Neque hæc debetur pro viſitatione Eccleſiarum exiſtentium in loco ejus reſidentiæ 403. Quando fieri debeat ſine procuratione 391. Viſitatio diœceſum Suffraganeorum quando fieri poſſit ab Archiepiſcopo, & an hodie ſit in uſu 406. Vide Procuratio. Et Vicarius capitularis. Viſitatio parochialium Eccleſiis exemptis annexarum, Vide Parochia

Digitized by Google

[illegible] 849. 879. Et Vid. Ordines. Iidem ordinati ab Epiſcopis Italiæ ſine dimiſſoriis proprii Epiſcopi eo ipſo incurrunt ſuſpenſionem abſque ſpe diſpenſationis 848., & ſeq.

Unctio in conſecratione Epiſcopi latini adhiberi debet, ſecus Græci 72.

☞ Unctio Extrema conferri poteſt a Regularibus ſuis familiaribus, & pauperibus in eorum hoſpitalibus 728. Conferri poteſt ab uno, vel pluribus Sacerdotibus, ejus materia, & forma, ac in qua corporis parte facienda 784. 845. Oleum Sanctum pro dicta unctione non ſunt Presbyteri Græci cogendi accipere ab Epiſcopis latinis diœceſanis ibid. Quilibet Sacerdos valide illud adminiſtrat, ſed illicite, excepto caſu neceſſitatis, ſine licentia Parochi, qui eſt ejus miniſter privativus 846. Regulares illud adminiſtrantes extra caſum neceſſitatis bona fide, vel ignorantia craſſa, non incurrunt excommunicationem inflictam a Clementina *de privilegiis* ibid. Sicut nec Sacerdotes ſæculares pœnas inflictas a Tridentino, ac Bulla Cœnæ, ſi non præſumant uſurpare Parochi juriſdictionem ibid. Illius adminiſtratio tempore peſtis. Vid. Sacramentorum adminiſtratio.

Unio beneficii ſimplicis ſpectantis ad fabricam, ſacriſtiam, vel menſam capitularem fieri nequit ab Epiſcopo, etiam cum conſenſu Capituli, præbendis canonicalibus ob diminutionem fructuum earumdem 7. Earum unio quibus privilegiatis interdicta 1013. Unio parochialium alteri parochiali quando, & quomodo fieri poſſit ab Epiſcopo 878.

Vocis privatio in Capitulo eſt latæ ſententiæ 921. Ea non gaudet in Subdiaconatus Ordine non conſtitutus, licet juſto impedimento præpeditus ibid. Canonicus quoad vocem *in Capitulo*. Vide vocis *privatio*. Vocis privatio in Capitulo pro electione Regularium quomodo incurratur 1032. ad totum 1037. Vid. ſententiæ privationis.

Voluntatum ultimarum etiam ad pias cauſas executio an ſit mixti fori, & quando 304. Et earum commutatio an fieri poſſit ab Epiſcopo 385.

Votum in electionibus. Vid. Suffragium.

Votum de non procuranda, nec acceptanda dignitate extra Ordinem, emiſſum a Religioſo cum expreſſa declaratione, ſe eam non acceptaturum, niſi coactus ſit ab eo, qui ei præcipere poteſt ſub pœna peccati ☞ diſpenſari nequit a Superiore Regulari, ſed a Papa, etiamſi Religioſus tranſlatus fuerit ad alium Ordinem, in quo hoc votum non emittitur 37. ☞ *Sed ſermo hic eſt de voto duntaxat, non de promiſſione*, ut fieri ſolet in aliquo Ordine 866.. Votum caſtitatis in promovendis ad Sacros Ordines hodie non exigitur explicite, & quando explicite emittebatur a Subdiacono 693. & ſeq. Votum ſolemne ſolemnizatur duntaxat per ſuſceptionem, ſive publicam, ſive privatam Ordinis Sacri, aut per profeſſionem religioſam 355., & 361. ☞ Ejus ſolemnitas orta eſt *ex ſola Eccleſiæ inſtitutione* ibid. Emiſſum

ut aliqui perperam opinati ſunt 359. Votum per vim emiſſum non obligat, ☞ ſecus ſi ſit juratum 357.

Vota tam temporalia, quam perpetua ante profeſſionem religioſam emiſſa extinguuntur per ipſam profeſſionem, ☞ dummodo non ſint jurata 356., & ſeq. Vide alias limitationes ibid. Votum ſimplex juramento firmatum abſolvi nequit ab habente facultatem abſolvendi a voto 357. ☞ Votum ſimplex caſtitatis quando maritus, vel uxor ob profeſſionem religioſam ab altero factam teneatur emittere 355. Votum de non petendo debitum conjugale non impedit matrimonium contrahendum, ſed illud reddere poteſt 361. Votum ſimplex perpetuum emiſſum ab Epiſcopo in acceptatione Epiſcopatus eſt Papæ reſervatum 359. Votum de ingrediendo Religionem ante Epiſcopatum emiſſum, eſt implendum ante illius acceptationem 359., & ſeq. Votum de ingrediendo Religionem, & profeſſionem faciendo, quando teneat 341. De ingrediendo Religionem non invalidat matrimonium, hoc tamen obſtrictus peccat peccato ſacrilegii contrahendo 514. Votum ſimplex caſtitatis diſpenſatur, vel commutatur a ſolo Papa. ☞ licet in Decretali Alexand. III. relata in Cap. V. *Veniens, tit. Qui Clerici* legatur, diſpenſatum fuiſſe ab Epiſcopo, cum diſpenſaverit ex ſola commiſſione Papæ 515.

Votum paupertatis, Vid. Paupertatis votum. Vota ſolemnia quomodo diſpenſari poſſint a Papa 368. & ſeq. ☞ Voto ſimplicii quando æquiparetur propoſitum ingrediendi Religionem 346. 348. 350. Votum ſimplex caſtitatis quando injungendum ſit alteri conjugi remanenti in ſæculo poſt profeſſionem alterius, matrimonio jam conſummato 355. Vota ſimplicia emittentes quo titulo promoveri poſſint ad Ordines Sacros. Vid. Societatis Jeſu.

☞ *Urbis Vicario quæ jura competant in Eccleſiis* titularibus Cardinalium, vacante titulo 126. *Ei, ac illius Vicesgerenti creditur aſſerenti de vivæ vocis* oraculo Pontificis. *Rot. dec. 117. num. 6. & 32. coram Durano* 171. Hodie habet juriſdictionem in diſtrictu Urbis uſque ad XL milliaria 93. *Ipſi caſus reſervati, vide Caſus reſervati Urbis* Vicario.

Urbis Gubernator quoad irregularitatem. *Vide* Gubernator Urbis.

Urbis Eccleſiarum violatores. Vide Violatores Eccleſiarum.

Uſura eſt percipere fructus pignoris pro pecunia mutuata, poſtquam ſortem adæquant 672. Quando liceat 673. *Uſura eſt contra jus naturale, & divinum, nec Papa diſpenſare poteſt ſuper retentione pecuniæ ex ea proveniente*, licet eroganda pro redemptione Captivorum 673. *Diſpenſare* tamen poteſt, ut retineatur a *Judæis converſis*, *quando ignotæ ſunt perſonæ*, quibus eſſet reſtituenda ibid., & 616. *Uſura non eſt, ſi Mons Pietatis* aliquid exigeret ſupra ſortem *mutua-*

		ERRATA.	CORRIGE.
Pag. 6	*linea* 22	ab initio Interpoatum	Interpolatum
Pag. 30	3	a fine Ingere	Ingerere
Pag.129	27	ab initio Epiſcopus	Epiſcopos
Pag.205	3	ab initio Graſtamina	Gravamina
Pag.218	15	a fine Canonis	Canoniis
*Pag.*265	8	a fine còl. 2. lib. XIII.	Lib. XII.
Pag.334	4	ab initio vel Majorum	ſed Majorum
Pag.365	11	a fine Ominia	Hominia
Pag.396	23	a fine Nam	Non
Pag.417	32	a fine col. 2. Poſt Introitum	☞ Poſt aſcenſum ad Altare ante Introitum
Pag.425	7	col. 2. ab initio Addidit	☞ Quoad privationem ſepulturæ dumtaxat
Pag.426	7	a fine col. 1. Eccleſiæ ſimpliciter benedictæ	☞ Eccleſiæ conſecratæ
Pag. ead.	6	a fine Eccleſiæ conſecratæ	☞ Eccleſiæ ſimpliciter benedictæ
*Pag.*495	20	a fine Reninens	Renitens
Pag.515	13	ab initio Tata	Notata
*Pag.*538	38	ab Initiò Tranſmiſſe	Tranſiſſe
*Pag.*553	13	ab initio Cognito	Cognitio
Pag.574	2	ab initio Obtenentæ	Obtentæ
Pag.626	28	ab initio pag. 250	pag. 242
Pag.627	10	a fine S. J.	Sac. Inquiſitionl
Pag.659	22	ab initio col. 2 Faliis	Familiis
Pag.674	18	ab initio col. 2. Nata	Notas
Pag.976	7	ab initio Tridentina	☞ Tyburtina
☞ In Indice			
Pag.1084	6	a fine col. 2 460.	450

opportunitatem .

PASTOR bonus . . . *Omittuntur primi quatuor paragraphi , in quibus recenſentur Conſtitutiones Prædeceſſorum Pontificum , Pii V.* In omnibus , *Innocent. XII.* Romanus Pontifex , *& Clementis XII.* Apoſtolatus Officium , *ad prædictas facultates ſpectantes .*

§. 5. Quocirca , re diu , & mature diſcuſſa , multiſque deſuper conſultationibus habitis , & omnes Prædeceſſorum Noſtrorum Conſtitutiones , ſeu Litteras quaslibet , atque omnia vivæ vocis oracula , ipſius Pœnitentiariæ officium quomodocunque concernentes , ſeu concernentia , præ oculis habentes ; ſalva ſemper Majoris Pœnitentiarii facultate Romanum Pontificem conſulendi in quibuſvis particularibus caſibus , etiam per præſentes Noſtras Litteras non conceſſis , imo prohibitis , ſeu reſervatis , & exceptis ; itaut ipſi Majori Pœnitentiario de Romani Pontificis ſpeciali mandato , vivæ vocis oraculo deſuper ſibi facto , procedere aſſerenti , indubia fides debeat adhiberi ; motu proprio , ex certa ſcientia , ac matura deliberatione Noſtris , deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine , infraſcriptas facultates eidem Pœnitentiariæ , & Majori Pœnitentiario de cætero competere , ac in illa , & ab illo in hunc , qui ſequitur , modum exerceri poſſe , hac Noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuimus , atque decernimus .

§. 6. Concedimus itaque Noſtro , & pro tempore exiſtenti Majori Pœnitentiario , ut omnes , & ſingulos , cujuſcunque qualitatis , dignitatis , & gradus , eccleſiaſticos ſeculares , & cujuſvis Ordinis , Congregationis , Societatis , & Inſtituti regulares , necnon laicos quoſcunque utriuſque ſexus , tam præſentes , quam abſentes ab omnibus , & quibuſcunque culpis , criminibus , & exceſſibus , quantumcunque gravibus , & atrocibus , tam publicis , quam occultis , quandocunque , & quomodocunque commiſſis , & perpetratis , necnon ab omnibus excommunicationis , ſuſpenſionis , & interdicti , aliiſque cenſuris , & pœnis eccleſiaſticis , præmiſſorum criminum occaſione latis , & per illos incurſis , etiam in caſibus , nedum Ordinariis , & regularibus Superioribus , ſed etiam Nobis , & Sanctæ Sedi ſpecialiter , ac etiam per Litteras , quæ die Cœnæ Domini quotannis promulgantur , reſervatis , injuncta ſemper iiſdem pro modo culpæ pœnitentia ſalutari , & aliis , quæ de jure injungenda fuerint , abſolvere , & abſolvi mandare poſſit , & valeat Regulares nimirum a culpis , & cenſuris præmiſſis in utroque foro ; eccleſiaſticos vero ſæculares , necnon laicos a prædictis culpis , & cenſuris in foro conſcientiæ tantum : eoſdem vero eccleſiaſticos ſæculares , necnon laicos , tunc in utroque foro abſolvere , & abſolvi mandare poſſit , quando agitur de cenſuris publicis , latis a jure , præſertim Sedi Apoſtolicæ reſervatis , etiam nominatim declaratis : vel ſi agatur de latis nominatim ab homine , tunc quando delegati , vel alterius judicis , a quo latæ fuerunt , juriſdictio expiraverit ; ſeu quando abſolutio per eoſdem judices , aut alios ad Romanum Pontificem , & ad dictam S. Sedem remiſſa fuerit ; ſeu quando ſic cenſura ligati legitime impediuntur , quo minus præſentiam judicum , vel illorum , qui eos ſic ligarunt , aut alium , ſeu alios , quos de jure deberent , adire poſſint ,

§. 7. Ita tamen , ut ab ejuſmodi cenſuris , ab homine latis , vel declaratis in utroque foro , ut præfertur , abſoluti , vel qui abſolvendi remittentur judici , coram quo cenſurarum cauſa pendet , in ſuis congruis caſibus reſpective judicato paruerint , & parti ſatisfecerint , vel quamprimum potuerint , pareant , & ſatisfaciant , alioquin in eaſdem cenſuras reincidant . Renuente vero altera parte ſatisfactionem a reo oblatam , & in ſententiis , ſeu decretis minime expreſſam , accipere , poſſit Major Pœnitentiarius pro ſua prudentia convenientem ſatisfactionem arbitrari , & reſpective ſupra dicti judicis conſcientiæ remittere , ut ejuſmodi pariter arbitretur ; illaque per reum oblata , ac per aliam partem irrationabiliter recuſata , valeat , adhuc firma remanente hujuſmodi oblatione , ad abſolutionem procedere , & ab alio procedi mandare .

§. 8. Romam quoque advenientes , ibique ſacra loca viſitaturos , ab omnibus per quemcunque judicem , vel alias quomodocunque , non tamen in Romana Curia nominatim promulgatis , vel , ſi alibi promulgatæ fuerint , in eadem Curia notoriis , cenſuris , ad effectum dumtaxat , ut Indulgentias , ſacra eadem Urbis loca pie , ac religioſe inviſentibus conceſſas , libere , & licite conſequi valeant , abſolvere , & abſolvi mandare poſſit ; itaut elapſo congruo tempore , ab ipſa Pœnitentiaria ad effectum prædictæ viſitationis præfiniendo , iiſdem , quibus antea , cenſuris , teneantur . Eos vero , qui cenſuris ab homine nominatim ligati , pro abſolutione Romam advenerint , ſed pro illa obtinenda fuerint ad proprios judices remiſſi , & probabile mortis periculum in itinere pertimeſcant , poterit Major Pœnitentiarius ad congruum tempus , ab ipſo pro hujuſmodi itineris confectione arbitrandum , in foro conſcientiæ tantum abſolvere , & abſolvi mandare , cum reincidentia , ſtatim ac itineris terminum attigerint .

§. 9. Hæreticos occultos , qui nemini , & cum nemine ſuas hæreſes communicaverint , poſſit idem Major Pœnitentiarius in foro conſcientiæ tantum , abſque alia abjuratione coram Ordinario , vel Inquiſitore facienda , abſolvere , vel abſolvi mandare : quod pariter ipſi liceat , quando prædicti hæretici occulti aliquos actus extrinſecos fecerint , ex quibus dignoſci potuiſſent pro hæreticis ; dummodo eoſdem actus , quamvis de ſua natura noſcibiles , ſeu ad notitiam deducibiles , nullus , quem ipſi ſciant , aut credant , notaverit , vel adverterit .

Digitized by Google

qualitatis, ſtatus, gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, qui, vivente Romano Pontifice, de alio quopiam in ejus locum poſt ipſius mortem eligendo, vel excludendo tractaverint, ſuffragia inierint, ambitulve, aut pactiones fecerint; vel Sede Apoſtolica vacante, in cenſuras, ſeu pœnas in Litteris fel. rec. Greg. Papæ XV. & Urbani VIII. Prædeceſſorum Noſtrorum ſuper electione Romani Pontificis pro tempore facienda. XVII. Kal. Septembris anno Incarnationis Dominicæ MDCXXI. & V. Kal. Februarii anno ejuſdem Incarnationis MDCXXV. reſpective emanatis, contentas, quomodolibet inciderint; præterquam, ſi abſolvi peterent, Sede Apoſtolica adhuc vacante; tunc enim abſolvi poterunt modo inferius præſcribendo pro tempore vacantis ejuſdem Sedis.

§. 13. Nec pariter poſſit, etiam in occultis, etiam in foro conſcientiæ tantum, eos cujuſcunque qualitatis, ſtatus, dignitatis præeminentiæ, & conditionis fuerint, abſolvere, & abſolvi mandare, qui aſtrologia judiciaria, vel per ſe, vel per alios, de ſtatu reipublicæ chriſtianæ, ſive de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore exiſtentis inquirentes, ejuſdem Urbani VIII. Pont. Max. Litteris, pridie Kal. Apr. anno ejuſdem Incarnationis MDCXXXI. contra prædicta perpetrantes editis, contravenerint.

§. 14. Nec ſimiliter valeat in caſibus publicis, etiam in judicium non deductis, violatæ immunitatis, ſeu libertatis eccleſiaſticæ, ullatenus abſolvere, ſeu abſolvi mandare,

§. 15. Super quacunque irregularitate, & inhabilitate ex quocunque delicto, etiam homicidio voluntario, & ex quocunque defectu proveniente, poſſit idem Major Pœnitentiarius, in caſibus tamen occultis, & in foro conſcientiæ tantum, & prævia in gravioribus caſibus matura diſcuſſione in Signatura Pœnitentiariæ agenda, diſpenſare, vel diſpenſari mandare, tam cum laicis, quam cum eccleſiaſticis ſæcularibus, & Regularibus, cum quibus expediens videbitur, ad hoc, ut Ordinibus initiari, vel reſpective in ſuſceptis, etiam in ſacris, & Presbyteratus Ordinibus miniſtrare, & ad ſuperiores aſcendere, ac dignitates, etiam cathedrales, & metropolitanas, & quæcunque beneficia eccleſiaſtica, quandocunque ante diſpenſationem, alioquin canonice obtentas, vel obtenta, retinere, necnon ut hujuſmodi beneficia, & dignitates (exceptis, quando agitur de homicidio voluntario, vel alio graviſſimo exceſſu, Eccleſiis cathedralibus, & metropolitanis) etiam poſt delictum aſſequi valeant.

§. 16. Item cum hæreticis, & apoſtatis a fide catholica, quando hæreſis, & apoſtaſia hujuſmodi, ſi

penſari mandare poſſit; adjecta tunc clauſula, ut ſi forte in Religione non perſeveraverint, ſeu ad ſeculum redierint, ipſo facto ſuſpenſi, etiam ab hujuſmodi Ordinum antea ſuſceptorum exercitio remaneant.

§. 18. Cum male promotis quibuſcunque ad Ordines, in caſibus tamen occultis, diſpenſare, vel diſpenſari mandare valeat; & ſignanter accedente legitima cauſa, diſpenſet, vel diſpenſari mandet cum promotis per ſaltum, in caſibus ſimiliter occultis, ad effectum ſcilicet, ut omiſſos Ordines ſecrete recipiant a quolibet catholico Antiſtite, gratiam, & communionem cum Sede Apoſtolica habente, extra tempora, & non ſervatis interſtitiis, & abſque dimiſſoriis; non tamen ut plures Ordines ſacros eodem die recipiant.

§. 19. Cum promotis ad ſacros Ordines, qui ſimoniam cum Epiſcopis promoventibus commiſerint, diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit, in occultis dumtaxat, & in foro conſcientiæ tantum, cum clauſula, monitis monendis, & injuncta gravi pœnitentia, ac re prætertim in Signatura diſcuſſa.

§. 20. Titulos beneficiorum cum occulta inhabilitate, vel alio occulto vitio, etiam in concurſu, male obtentorum, convalidare, vel convalidari mandare valeat.

§. 21. Verum a convalidatione titulorum, & condonatione fructuum abſtineat quoad illos, qui de Eccleſiis cathedralibus proviſi, munus conſecrationis intra præfinitum tempus non ſuſceperint.

§. 22. Cum vero agitur de ſimonia reali, ſcienter contracta, & de beneficiis ſuper quibus eadem contracta fuit, abſtineat a diſpenſationibus, ſeu convalidationibus titulorum, etiam in foro conſcientiæ tantum, etiam in caſibus occultis; niſi forte prædicta ſimonia contracta fuerit ignoranter, ignorantia facti, vel juris, & orator de illa certior factus, quam primum commode potuerit, diſpenſationem petierit. Idemque intelligatur de penſionibus, ſuper quibus ſimonia realis ſcienter contracta, & commiſſa fuerit.

§. 23. Abſtineat a condonatione pretii ſimoniaci, quando in Eccleſiam læſam, vel pauperes erogari debet; præterquam ſi delinquentium paupertas, & qualitas ſuadeant, aliquam ejus partem ipſis remitti, aut condonari poſſe; reſiduo ſemper in Eccleſiam, vel alios pauperes erogando.

§. 24. A compoſitione pariter, & condonatione fructuum beneficialium, & epiſcopalium Eccleſiarum, ac etiam diſtributionum quarumcunque, quovis modo male perceptorum, in caſibus non occultis, abſtineat. In occultis vero, poſſit cum Gallis, Belgis, Germanis, Polonis, & ulterioribus componere, vel etiam condonare, injuncta eiſdem pœnitentibus erogatione eleemoſynæ, ipſius Majoris Pœnitentiarii, vel

Digitized by Google

delinquentibus pauperibus, ſi, eorum qualitate, & neceſſitate penſatis, ita videbitur, remittere, ſeu condonare, vel remitti, ſeu condonari mandare poſſit; reſiduum vero pauperibus diſtribui, vel in pia opera erogari: & quidem, ſi fieri poteſt, in locis, ubi illa ablata, extorta, vel uſurpata ſunt, mandare debet.

§. 26. Accipientes munera a Regularibus, exceptis rerum medicinalium, ſeu devotionis muneribus, ultra valorem decem ſcutorum monetæ, contra præſcriptum a Prædeceſſoribus Noſtris Clemente VIII. & Urbano pariter VIII. in ſuis Conſtitutionibus, XIII. Kal. Julii anni MDXCIV. & XVI. Kal. Nov. anni MDCXL. reſpective editis, non abſolvat, niſi facta reſtitutione; vel ſi eam de præſenti nequeant adimplere, cum obligatione eamdem, quamprimum potuerint, faciendi. Qui vero infra prædictum valorem ejuſmodi munera acceperint, eos, injuncta arbitrio ipſius Majoris Pœnitentiarii, ſeu confeſſarii, per eum eligendi, eleemoſyna, quæ in beneficium Religionis, ſeu conventus, cui de iure facienda eſſet reſtitutio, ſi caute fieri poſſit, erogetur, abſolvere, ſeu abſolvi mandare poſſit.

§. 27. Cum puellis, quæ virgines non ſunt, & ſubſidia dotalia petunt, ſeu jam obtinuerunt a confraternitatibus, aut aliis locis, vel diſpenſatoribus piis, quibus injunctum eſt, ut illas virginibus tantum dent, ſeu diſtribuant, in occultis, & in foro conſcientiæ tantum, quatenus illæ in poſterum honeſte vivant, facultatem habeat diſpenſandi: necnon diſpenſare poſſit, in occultis pariter, & in foro conſcientiæ tantum, cum virginibus, quæ petunt, vel obtinuerunt ingredi, vel jam ingreſſæ ſunt in conventus, ſeu monaſteria deſtinata pro mulieribus ad bonam frugem traductis, ad effectum ea licite ingrediendi, ſeu in eis remanendi, ac profitendi, & officia quæcunque ſuſcipiendi, & exercendi.

§. 28. Juramenta quæcunque, in quibus exploratum ſit, nullum cujuſquam agi præjudicium, facultatem habeat in foro conſcientiæ dumtaxat relaxandi.

§. 29. Vota ſimplicia quæcunque, quomodolibet emiſſa, tametſi privato juramento confirmata, etiam Religionis, caſtitatis, viſitationis Sepulchri Dominici, aut SS. Liminum beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli de Urbe, aut ſepulchri S. Jacobi de Compoſtella, poſſit idem Major Pœnitentiarius, in alia pietatis opera diſpenſando, commutare: etiam ad effectum contrahendi matrimonium, cum agitur de voto caſtitatis, aliiſve ex ſe matrimonium illicitum reddentibus: item votorum implementum differre, & ab illorum tranſgreſſionibus abſolvere: & reſpective diſpenſando commutari, differri, & abſolvi mandare; conſideratis cauſis talium commutationum, dilationum, aut abſolutionum, & adjectis clauſulis, quas apponere, iiſque injunctis, quæ injungere hactenus in hujuſmodi caſibus Pœnitentiaria laudabiliter conſuevit.

§. 30 Super recitatione divini officii, ſeu horarum canonicarum, propter aliquam impoſſibilitatem, ſeu moralem difficultatem, diſpenſandi, cum commutatione in alias preces, vel orationes, vel alia pia ope-

jores, & principales, retinere, & exercere; necnon eadem, ſeu eaſdem, ad quæ, ſeu quas in futurum canonice, & juxta eorumdem Ordinum, & Congregationum regularia Inſtituta, eligentur, vel aliter aſſumentur, recipere, aſſequi, gerere, ac libere, & licite exercere valeant, diſpenſare, eoſque in priſtinum, & ad eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum, & ad vocem activam, & paſſivam reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare, & pœnas illis gratioſe remittere, & condonare; (non tamen habilitare ad Generalatum, quando agitur de publico natalium defectu) necnon pro majori abſolutionum, & diſpenſationum prædictarum firmitate, quibuſvis Conſtitutionibus, ordinationibus, ſtatutis, & privilegiis quomodolibet obſtantibus ſufficienter derogare, præfatus Major Pœnitentiarius poſſit, & valeat.

§. 32. Volumus tamen, ut in hujuſmodi caſibus, qui occulti fuerint, in foro conſcientiæ tantum, in publicis vero caſibus in utroque foro, auditis tamen Superioribus, & matura circumſpectione ſemper adhibita, cum iiſdem Regularibus, ut præfertur, diſpenſet, vel diſpenſari mandet.

§. 33. Quoad apoſtatas, vel fugitivos Regulares, ad Apoſtolicam Pœnitentiariam recurrentes, ſervetur laudabilis ejuſdem praxis, ut ſcilicet Major Pœnitentiarius, audito prius, ſi in Urbe adſit, Ordinis Superiore, ſeu Procuratore generali, injungat apoſtatæ, ſeu fugitivo, intra tempus, arbitrio ipſius Majoris Pœnitentiarii taxandum, reditum ad proprium Ordinem: interim vero, ſi expediat, a cenſuris eumdem abſolvere, vel abſolvi mandare poſſit, cum reincidentia, ſi intra dictum tempus minime redierit, dilata tamen uſque ad actualem reditum diſpenſatione ſuper irregularitate, ſi forte eam inſuper contraxiſſet; & alias prætereà pœnas, ſive de jure communi, ſive ex ſtatutis Ordinum, propter apoſtaſiam, ſeu fugam inflictas, diſcrete moderari, commutare, vel etiam, juxta peculiares circumſtantias, condonare poſſit. Si vero caſus ejuſmodi ſit, ut, re præſertim in Signatura diſcuſſa, cenſeatur expedire, quod abſque reditu ad proprium, tranſitus eidem ad alium Ordinem concedatur; poſſit Major Pœnitentiarius iſtum etiam concedere, adhibitis tamen iis cautionibus, quas ad refrænandam vagandi licentiam neceſſarias, ſeu opportunas judicaverit: necnon illa præ oculis habendo, quæ infra circa tranſitum diſponentur. Nemini autem Regulari quacunque de cauſa permittere valeat, ut in habitu ſeculari, ſeu clerici ſecularis in perpetuum extra clauſtra vivere poſſit.

§. 34. Quoad tranſitum vero de una ad aliam Religionem, non ſolum valeat illum concedere a laxiori ad arctiorem, juxta cap. *Licet de Regul.*, verum etiam ad æqualem, & ab arctiori ad laxiorem, ob juſtas tamen, & graves reſpective cauſas, ab eodem Majori Pœnitentiario probandas; audito prius Superiore Ordinis, a quo, & cum conſenſu Superioris Ordinis, ad quem faciendus eſt tranſitus. Pro majori autem tranſitus firmitate, in his omnibus caſibus poſſit idem Major Pœnitentiarius ſtatutis, & Privilegiis Apoſtoli-

* *

cis,

Digitized by Google

[illegible] agatur de aliquo occulto defectu diſpenſando poſſit idem Major Pœnitentiarius præfatis monialibus confeſſarium cum opportunis facultatibus concedere.

§. 38. In caſibus vero publicis clauſuræ, a monialibus prædictis, vel ab aliis quibuſcunque perſonis, ad malum finem violatæ, delinquentes non abſolvat, nec abſolvi mandet, niſi pro ipſis Epiſcopi, ſeu Ordinarii ſupplicaverint, & caſus ad Congregationem S. R. E. Cardinalium negociis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſitam deducti non fuerint.

§. 39. In matrimoniis contrahendis poſſit idem Major Pœnitentiarius, in foro conſcientiæ tantum, ſuper impedimentis occultis, quæ matrimonium non dirimunt, diſpenſare, vel diſpenſari mandare; itemque ſuper omiſſione denunciationum, etiam ad effectum contrahendi ſecreto; in quo ſerventur, quando agitur de matrimoniis conſcientiæ nuncupatis Litteræ a Nobis datæ ad omnes Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & Epiſcopos ſub die 17. Nov. anni 1741. per ea verba incipientes: *Satis vobis compertum*. At a diſpenſationibus concedendis ſuper quocunque impedimento ex quovis gradu, ſive conſanguinitatis, ſive affinitatis ex copula licita, ſeu ex cognatione ſpirituali proveniente, etiam in foro conſcientiæ tantum, tametſi impedimentum ſit occultum, & periculum ſcandalorum immineat, in iiſdem matrimoniis contrahendis abſtineat.

§. 40. In contractis vero matrimoniis, a diſpenſatione, ſeu matrimonii revalidatione in gradibus primo, & ſecundo, ſeu ſecundo tantum, conſanguinitatis, vel affinitatis ex copula licita, etiam in occultis, pariter abſtineat; præterquam ſi in ſecundo tantum gradu prædicto impedimentum ſaltem per decennium duraverit occultum, & oratores ſimul publice contraxerint, & convixerint, & uti conjuges legitimi reputati fuerint. In tertio autem, & quarto gradibus occultis, in contractis poſſit diſpenſare; atque etiam in iiſdem tertio, & quarto gradibus publicis poſſit revalidare matrimonia, ex cauſa ſubreptionis, & obreptionis occultæ Litterarum Apoſtolicarum nulliter contracta; præterquam, ſi falſitas conſiſtat in narratione præcedentis copulæ, quæ antea revera non interceſſerat.

§. 41. Quod ſi aliqui oratores obtinuerint a noſtra Dataria diſpenſationem ſuper gradu prohibito in primo, & ſecundo, vel in ſecundo tantum, ac etiam in tertio, vel quarto, cum reticentia copulæ inter eos ſationes a Dataria obtinuiſſe: cum iis vero, qui non tanquam pauperes, ſed uti ex honeſtis familiis, ſive uti nobiles, ſive uti illuſtres, ab eadem Dataria ſimiliter diſpenſati fuerint, non diſpenſet, niſi ſoluta prius in Dataria, ad effectum pariter erogandi in eleemoſynas, taxa, definienda arbitrio ejuſdem Majoris Pœnitentiarii, penſatis circumſtantiis cujuſcunque caſus, & reſpectu habito ad præjudicium componendæ, & ad vires ſupplicantium. Si tamen illi pauperes eſſent, itaut vere, & realiter integram ſummam taxatam, vel aliquam ejus partem ſolvere non poſſent, præfatus Major Pœnitentiarius opportune in hoc caſu provideat, facto verbo, ſi peculiaris difficultas id poſtulet, cum Sanctiſſimo.

§. 43. Super impedimento occulto affinitatis ex copula illicita, ſeu ex actu fornicario proveniente, quotieſcunque adſit rationabilis cauſa, licet periculum revelationis, ſeu ſcandalorum non immineret, vel non adeſſet in matrimoniis tam contractis, quam contrahendis, in foro conſcientiæ diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit & valeat.

§. 44. Super occulto impedimento criminis adulterii, ſi fuerint cum fide data dumtaxat, neutro machinante, commiſſum, poſſit tam in contrahendis, quam in contractis matrimoniis diſpenſare. Si vero crimen hujuſmodi fuiſſet, utroque, vel altero machinante, patratum, poſſit in occultis pariter diſpenſationem concedere; raro tamen, & quando neceſſitas poſtulaverit, ratione alicujus gravis imminentis periculi, quod prudentia Majoris Pœnitentiarii, re præſertim diſcuſſa in Congregatione, vel Signatura, arbitrandum erit.

§. 45. Declaramus præterea, quod facultates præfatæ a Nobis Majori Pœnitentiario, & ejuſdem Pœnitentiariæ officio conceſſæ circa diſpenſationes matrimoniales, locum habeant, etiamſi gradus, & impedimenta hujuſmodi multiplicia ſint, quacunque, & quantacunque multiplicitate: volentes, in Litteris hujuſmodi diſpenſationum matrimonialium, poſſe prolem, ubi opus erit, ſive ſuſcipiendam, non tamen in adulterio conceptam, in foro conſcientiæ tantum legitimam decernere, necnon apponi clauſulam *Nullis* &c. prout in hujuſmodi materiis hactenus ipſa Pœnitentiaria ſervare conſuevit.

§. 46. Ulterius ſuper caſibus quibuſvis occulti impedimenti ad petendum licite debitum diſpenſare, aut diſpenſari mandare poſſit, & valeat.

§. 47. Facultates Pœnitentiariis minoribus ordinariis

Digitized by Google

ſentatis, & re integra, deſinat quomodocunque Pœnitentiarius exiſtere. Idemque intelligi volumus de illis commiſſionibus, quas Majori Pœnitentiario abſente, vel ex aliqua juſta cauſa impedito, alterius Pro-Pœnitentiarii ad tempus ſubrogati nomine expeditas, elapſo hujuſmodi ſubrogationis termino, præſentari contigerit.

§. 50. Omnibus denique chriſtifidelibus, qui ex veteri, & laudabili inſtituto Pœnitentiarium Majorem, munere ſuo, ſtatutis diebus hebdomadæ majoris, in tribus Urbis Baſilicis ſolemni ritu fungentem, pie, reverenterque adierint, ſeſeque pœnitentiali virga tangendos ſubmiſerint, centum dies de injunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta relaxandi, perpetuam facultatem eidem Majori Pœnitentiario confirmamus, &, quatenus opus ſit, de novo concedimus.

§. 51. Sede Apoſtolica vacante, quoniam animarum ſaluti, quæ omni tempore periclitatur, numquam non eſt ſubveniendum, unde merito Prædeceſſores noſtri officium Pœnitentiariæ, etiam poſt obitum Pontificis continuare juſſerunt; volumus, & decernimus, ut Major Pœnitentiarius (cujus facultas dicto tempore non expirat, ſed tantummodo non habet exercitium extra Conclave), ſeu ejus officiales, facere, & expedire valeant quæcumque ad forum conſcientiæ pertinent: ideo abſolvere, ſeu abſolvi mandare in dicto conſcientiæ foro valeant ab iis quoque cenſuris, a quibus alias, vivente Pontifice, adempta etiam Majori Pœnitentiario, & Pœnitentiariæ officio, abſolvendi facultas reperitur: hac tamen lege (quemadmodum fel. recor. Prædeceſſor noſter Clem. Papa XII. lata Conſtit. quæ incipit *Apoſtolatus Officium*, ad conſulendum ſimul animarum fidelium ſaluti, & diſciplinæ eccleſiaſticæ conſervationi provide cavit, degat, pro materiæ gravitate conſulto, & approbante, diſpenſare, aut diſpenſari mandare pro eodem foro conſcientiæ valeant, ſuper illis etiam, ſuper quibus alias, vivente Pontifice, inhibita ſit Majori Pœnitentiario, & Pœnitentiariæ diſpenſandi facultas; ita tamen, ut oratores, ſicuti ſuperius dictum eſt, ad novum Pontificem poſt ejus electionem ſimiliter debeant recurrere, aliiſque appoſitis clauſulis, pro caſus natura neceſſariis, & opportunis.

§. 53. Pro foro vero externo, eadem Sede Apoſtolica vacante, eorum officium penitus conquieſcat; ita ut a quibuſcumque matrimonialibus, & aliis diſpenſationibus, & abſolutionibus, ac declarationibus, necnon quibuſvis aliis expeditionibus, forum fori mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus, omnino abſtineant.

§. 54. Attamen concedimus, ut dicta Sede vacante, pro foro externo facere, & expedire valeant, quæ ad Regularium, & præſertim apoſtatarum, & fugitivorum remedium, in ſuperioribus facultatibus conceſſa ſunt: necnon, ut monialibus confeſſarios extra Ordinem valeant deputare, ſi eos ex aliqua rationabili cauſa petierint, pro earum libitu, inter approbatos ab Ordinario ad audiendas monialium confeſſiones eligendos.

§. 55. Et demum, ut illos, qui in aliquam cenſuram Sedi Apoſtolicæ reſervatam, etiam ob violatam eccleſiaſticam libertatem, vel immunitatem publice incurrerint, vel incurriſſe declarati fuerint, & vere, ac ſincere pœnitentes, & novi Pontificis, ad quem poſt electionem recurrere debebunt, mandatis obtemperare parati, beneficium abſolutionis ſibi ulterius non differri enixe deprecentur, abſolvere, cum reincidentia, quemadmodum in ſuperioribus dictum eſt, vel abſolvi mandare poſſint . . . . . .

ANT 1.316 320

Digitized by Google

Digitized by Google